

ఈ దశావతారచరిత్రమును మా ప్రవితామహులై
 మగదల - కృష్ణమంత్రిగారు కృతినందిరి. దీనిని మా మాత
 మహులైన నాగరాజు వేంకటశేషగిరిరావుగారు 1859
 వత్సరమునందుతమసొంతముద్రాక్షరశాలయందుముద్రించి
 ప్రకటించిరి. బహుకాలముగా నీగ్రంథము లభింపని హేతు
 చేత మద్రాసు పాఠశాలపేటలోను - ~~ప్రకటించిరి~~
 నీకేతన ముద్రాక్షరశాలాధికారి యగు మ- గా- రా-
 పమ్మ-శ్యామరావు సెట్టిగారు మరల ముద్రించుటకు కోరిన
 రకు యీరెండవముద్రణమానకు లనుమతి ని దశ
 దీనిని నాయుత్తరపు లేక జుటియవరును వాగ్ద
 ఈగ్రంథమును ప్రకృతపు గవర్నమెంటు రిముగ
 నాపేర రిజిస్టర్ కాబడియున్నది.

మగదల - కృష్ణరావుపంతులు,

ఏలూరు. } ఛీఫ్ గూఢ్యక్షకుడు, మద్రాస్ రైల్వే,
 1908. ఫిబ్రవరి. } ఏలూరు, కృష్ణాడిస్ట్రిక్ట్

- సజ్జానమార్గ పద్యములు.— (3002). ఇందు నీతి, ఆచారము, ధర్మము, వేదాంతము మొదలగు పలువిషయముల గురించి వేమనగారి చేరచియింపబడి మేలయిన దశసరి కాగితములయందు మంచి అక్షరములతో ముద్రింపబడి సీమకాలికో చిత్రమైన తొమ్మిది గుల పేరైన బౌద్ధులచేసి యున్నది. రూ. ౨ ౦ ౦
- వేమనయోగినిరచిత వేదాంతసేదాంతము.— పద్యములును, తాత్పర్యమును కలది. ఇందు ౫౦౦ పద్యములుకలవు. వేదాంత తత్త్వము సంతయు విస్తరముగా దెలియుతాగినదేట తెనుగున వ్రాయబడి యున్నది. ౦ ౧౪ ౦
- శావతారచరిత్రము.— పద్యకావ్యము.— గ్లేజుకాగితములు. ౧ ౮ ౦
- శావతారచరిత్రము.— పద్యకావ్యము.— రవీకాగితములు. ౧ ౦ ౦
- కంటాచల మాహాత్మ్యము.— ఇది తిరుపతి శ్రీవెంకటేశ్వరుల ఆవిర్భవము మొదలుగా గల ఆనేక ఆద్యుత్తముల నూపిన కథలంతయుగలిగి భక్తుల మనోరంజకముగా వచన శైలిని వ్రాయబడి ప్రతివలతోట ముద్రింపబడియున్నది. ౧ ౦ ౦
- భక్తలీలామృతము.— ఇందు శివభక్తులయొక్క చరిత్రములంతయు కరతలామలకముగా దెలియునట్లు సులభముగా వచన శైలియందు వ్రాయబడి యున్నది. ౧ ౦ ౦
- అవధూతగీత.— ఇది మూలమును దానికి సరైన టీకయు తాత్పర్యమును గల్గి అపరోక్ష జ్ఞానమంతయు విస్తరముగా బోధించునట్టి గ్రంథమై తనరారుచున్నది. ౧ ౦ ౦
- ఆత్మర్య కథాతరంగణి.— ఇందు ధనేషణ, దారేషణ, పుత్రేషణ, అను నీవిషయముల గుఱించియు, కామము, క్రోధము, లోభము, మోహము, మదము, మాత్సర్యము, అను అరిషద్వర్గములగుఱించియు బరమాత్మను గుఱించియు ఆత్మద్భుతములయిన కథలు ప్రాంచపటుపఱచి యున్నది. ౦ ౬ ౦
- సయోగ ప్రదీపిక.— ఇది తెనుగు తాత్పర్య విశేషార్థములతోడను, ౧౦౪ యోగాసన పటములతోడను, రాజయోగలక్షణము తోడను నున్నది. మంచి కాగితములు. గిల్లు బైండు. ౩ ౦ ౦
- సచారసాగరము.— ఇది హిందీ గ్రంథమునకు సరైన తెనుగువచనము. అద్వైతవిషయ మంతయు కరతలామలకముగ బోధమగును. మంచి కాగితములు. గిల్లుబైండు. ౨ ౧౨ ౦
- సకలార్థసాగరము.— తెనుగువచనము. ఈవిక్రగ్రంథముచేతనే ప్రపంచమునంగల సకల మత విషయములు, సకలమతాచార్యుల చరిత్రములు, సకల శాస్త్రవిషయములు, స్పష్టముగ తెలిసికొనవచ్చును. మంచి కాగితములు. ౧ ౧౨ ౦
- భాగవద్గీతా.— తెనుగు తాత్పర్యసహితము. ౦ ౧౪ ౦

బంగారు సామద్రిక దర్శనము.— ఇందువరాహమిహిరచార్య, గర్గచార్యుని మహాత్మ్య
రవిరుచిన సామద్రిక శాస్త్రములలోని రహస్యములతో స్పష్టముగా అందఱి
దెలియనట్లుగా ముద్రింపఁజేయున్నది. ౧ ౦

విష్ణుపురాణము.— ద్విపదకావ్యము ఇది పదునెనిమిది పురాణములలో నొకటియై య
దేవులగాక, ఇందు ప్రపంచోత్పత్తి, దేవతలు, ఋషులు, ఉత్తరములు, మొదలగునా
వ్యుత్పత్తియును క్రీకృష్ణమూర్తియొక్క మాహాత్మ్యమును విశదముగా దెలియను. ౦ ౧౦

ఆముక్తమాల్యద.— (విష్ణుచిత్రియము) అంధ్రీ టీకా తాత్పర్యాద్యనేక విషయ విశేష
ముతో నున్నది. మంచి కాగితములు. ౨ ౮

కారాశాంక విజయము.— శుద్ధపాఠముగా ముద్రించుచున్నాము. మంచి కాగితములు. ౦ ౮

అంధ్రీనామ సంగ్రహము.— అంధ్రీనామ శేషము, సఠీకము. ౦ ౫

శేషభర్గము.— ఇందు భారతములో చెప్పఁబడని ధర్మములంతయు విస్తరముగా
దగును. ప్రతిపురుషుడును దీనిని ఒక్కసారి చదివినచూడవలయును. దీనిని వివిధ
తమతమ ధర్మములలోనుండి తప్పని వారగుటయేగాక ఇహపరసుఖమునుబొందగలర
వచనము. ౦ ౧౦

ఏకమూలికాశ్రయోగరత్నావళి.— ఈ ఒక్కపుస్తకము చేతనే సకలలోకలక్షణములను
జానికిందగిన మూలికలను దెలిసికొని అలోగ్యమును బడయవచ్చును. బహుకాల
నుండి యీపుస్తకమును ప్రకటింపందలంబయింపిమి, ఇప్పుడిది ఆచ్చు ముగియవచ్చు
చున్నది. మంచి కాగితములు. గిట్టుపైండు. ౧ ౧౨

కాశీయాత్రాప్రకాశిక.— దీనియందు గయాక్షేత్రము, అయోధ్యాపురియొక్క మా
త్మ్యములును చేర్పఁబడియున్నది. కాశీకి పోవునట్టి వారికిని, కాశీక్షేత్రముయొక్క
సకలమాహాత్మ్యములును, సకల లోక వ్యాపారాది వివిధవిషయములును తెలిసికొ
నారికి యీగ్రంథము అరిచేతిఅద్దమువలె నుండును. మంచి కాగితములు. ౦

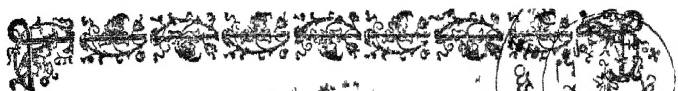
ఇవి మొదలైన సంస్కృత, అంధ్రీ గ్రంథములు వలయువారలు ఈదిగువ కనబర
యుండు వైవిధ్యమున దాగ్గకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

కట్టు,

ప మ్మి - త్యా గ వా య సె ట్టి

శ్రీరాజరాజేశ్వరీ నికేతన ముద్రాక్షరశాలాధికారి,

కాకతీపేటపొట్టి, మదరాసు

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయ శాస్త్రీయ వ్రాసినది
విజయవాడ
విద్యావేదము

శుభము.

శ్రీ రామజయము.

దశావతారచరిత్ర సుత్యావతారము.

॥ శ్రీకరమత్స్యకూర్మకీట సింహవటాత్తమరామబుద్ధకల్యాణ్య
తుల్యచోమరథ రాధాకవాసవ సం ప్ర వాకకా . ముకుముదాప్తస్య
జ్జయకృ తావసుడైతగుపెంకటేనుడెంతేగృపబద్ధనాభసచివేన్ద్రుకృష్ణ
సుధీంద్రుడైతొవ్రతే॥ ౧ ॥ పాణిరచాలిపకరుమా పాణిరచాఘనవేణిచ్యుత
ల్యాణముచచ్చతోరణములంపగిరామరతంపరైకవిప్రసాదపంబుతామగజ
లాన్వయకృష్ణ సుగీంద్రజంతుక . ల్యామణీకృహంబునని రంతరమున్వసించు
చుండాప్రతే॥ ౨ ॥ అంతర్ద్యులుగిరిజ లంకచువ ప్త్యాగ్నివాహినిచే గా
సంతోషుడైవస్తవాహుచుండ గ్రాంధుబానచ్చిమాకింతేవాలుగటంచునం
తసముతో నింపింసునాభారతి కాంతుం ప్రతంగృష్ణమంత్రిమణికా కల్పంబు
దీక్షుకాయుక్త॥ ౩ ॥ పుతతయిక్తిక ఘనకర్మములైలయచర్మకర్మంజకప్రసియల్
తతివానగ్ధరమిందదప్తచచితాలంకారముగ్నిగ్ని పతిచాగ్నిత్రమున్వగోజ

రతచేభాసిల్లఁగాభారతిసతి యన్ముద్రసచాగ్రంగమునలా న్యప్రాణబాటిం
 పుతఁడ౥॥౩॥ సప్తయుష్షంద్రులెల్లబుధ జాలముమెచ్చఁగఁబార్వతీవకోరాప్తము
 భీనివాహమున నద్యభవేత్తవసర్వమంగళావాప్తియటంచుబలగఁగర హాస
 ముహూచుశ్రవండునఁబ్రొజ్జె । కాస్తరంబద్ధరాభసచివాగ్రణికృష్ణసుధీంద్రుఁ
 డ్రోపుతఁడ౥॥ముతనగంధీరతచేతనన్ద్రుతఁజెందంజేసివారాశిదాగినమైనాకుసైబై
 టవైవకజగజ్జేయ స్రదానంబువా । హిమలన్నించె నటంచు సమ్ముదముతో
 నింపొంచునైలేంద్రనం । దనయిచ్చుక దయఁబద్ధరాభఘను కృష్ణస్వామీకైవ్య
 ర్యముల్॥మ॥ తళుకుంబంగరుమేనువజ్రమయిమాదంతంబుమాస్తంబునందళు
 కున్నుతైపుమోదకంబుదగశృంగారంబుగాఁజేసిని । వృలుఁబూజించుటచేఁడ్ర
 సన్నుండయినప్పటికైనానుసీద్ధిచే । వెలయించున్నతి నేకదంతుఁడు గృపావే
 శంబుతోనెప్పుడుక౯॥మ॥ భవతజంబునఁబుట్టిరామభజరాపారీణుడై పద్మ
 సంగభవసాహస్యమహాధుంధులతై భాసిల్లి యున్నిత్యనాత్మవిశేషస్థితినదీ
 రోధిషయధ్యాంతారూపింబాకృత౯॥ భువిలోమంతునకెక్కినట్టి హనుమఁ
 తుంగొల్తుఁడై ప్రిక౯॥మ॥ ఘనశబ్దేన ముదీర్ణవర్ణమణిప్రేంఖద్ధాటి ఘటంబు
 చంపనదర్ధం బతివృద్ధ్యపద్యకటసంఘాలంబులకైకరం । జనశృంగారవధూ
 కమైచకవితాసాహస్యచేలంగనే । ద్విచవిద్యతరవిరాజరాజులవచస్సీనెంచి
 ప్రాధికంఁచేదక౯॥మ॥ పదలాలిత్యములేరుఖంబులునుశబ్దజ్ఞానవిజ్ఞానసంపదలే
 మిక్ బధిరుల్పవాఙ్మయలఁగాన్వదేయూఁగ్యంఘులున్నట్లుఁజేసేప్పడిననుత్తరం
 బాసఁగలేమిహ్నుఁగలొ వారిడు । గృహమేమాత్రమగలతాదృశకవింశత్యన్వి
 వాదాచుకలేనీ॥ శేషాచిపవయలుగెచుసూపగంబదవాక్యాభ్రవోషము
 ల్వజ్రములుగ । విమలకైరిక్కొదిచ్చుట చతురైదర్శ్యాచితులచతురనైవ
 సరసరత్యాదికస్థాయిభావయలు శృంగారచేదములనుమయెఱయభా
 వ విభావానుభావ సాక్షికభావ సంచారిభావమున్దించులంక । విలసరుప
 మాద్యలంకియన్వింతఁడెలప । లసరముగ వాకములుసేయలఁగ్రకన్యా । కవిత
 రచియించనేచ్చునతరవికెగకక । గాఢరలకేదిభావ విఖ్యాతకర్తి॥౧॥అ॥క్ర
 మంబునవిశిష్టేష్టదేవతానమస్కృతియుఁకృతజన ప్రరస్కృతియుఁకృత

రస్యతీయంగావించి చమత్కృతిమగ్నస్య నిర్మిమిషాయాత్తచిత్తంబుతోను
 న్మయవసరంబునసీ|| తనమకీకారోజధావకుభవనజాతమ్ములుభవనజా
 తములుగాఁగఁగఁ దనప్రతాపాగ్నికర్ణతన్మ పాల పతంగమండలంబుపతంగమం
 డలముగఁగఁదనదయాశరధిరత్న మునకుమార్గతొఁఘంబులుమాగఁతొఁఘములు
 గాఁగఁగఁ | దనదుయావనవసంత వీజ్యంభణమునకుఁ గలకంతి కలుగలకంతి
 లుగఁ | బ్రబంధుగవలపద్మచాభస్రధాన | పూర్వజన్మసహస్రసంపూ
 ణకరచిత | పుణ్యపరిపాకభలరూపబుద్ధితాలి | వహితగుణపాలికృష్ణయా
 మాత్యమాలే|| వ || సెంపియు నఖండనవఖండ ధరణీసుండలభరణప్రచండ
 మనీషాదంపిత పుండరీక కుండలీంద్రుండును నిజకటాక్ష వీక్షాయత్తచి
 త్తనిర్వృతితప్రతివసంతయాగ కుండలీంద్రుండును మహూదారధీరతావధీ
 రితసుధారతా ధారతాపాత్ర గోత్రుండును కాశ్యపగోత్రుండును - నగ
 ణితరమణీయ గుణమణిస్యూక్తియను సుతాయతానవద్య విద్యావీషద్యా
 యితవిద్యతావికల్పితహృగ్యవేద్యగద్యపద్యసూత్రుండును - నాపస్తంబసూ
 త్రుండును సప్రతమానప్రతికబలవిజిత సార్వభౌముండును - మగదలసార్వ
 భౌముండును - నిర్వేలవిభవ విజితపవిత్రుండును - సార్వేలకులపవిత్రుం
 డును - సకలజనస్త్రిత్య పాతి ప్రత్యనిత్యాంతరంగమాంబా ప్రతబింబరంగ
 మాంబామనః పద్మపద్మ కాంభవపద్మచాభ ప్రధానవతంస సందనుండును
 తద్జ్ఞానవరతవినుతజ్ఞాన సందనుండును - సతతసమీతిక పరాయణాది
 నారాయణాదిసోదరుండును - కృపాతామరసోదరుండును - నగుకృష్ణమం
 త్రిజంద్రం గోకానాకనాండు కొలుపు శృంగారంజైయశీతల క్షమాత
 లోదరిహృదయ తల నికరకా నాంబమానమానిర యమినికాంతాకాంత
 కాంతకాంత వేదికాంతరంబును - నక్షీణ యశోహర్యక్ష సముత్పాటితా
 నీతహరిదంత దంతావరదంత క్షేజప దంత పాంగాలికాసమచితకాంబిన
 స్తంభసహస్ర సంభావితంబును - చావర కళాచికా కనకభృంగార తాల
 వృంత హేటకవీటికాపేటికాదిధారివధూటకాకోటికాప్రతిబింబాడంబరస
 చిత్రవిచిత్రసిరంధ్ర)వణి ప్రధానీరంధ్ర)కుడ్యభాగంబును - నన్యరాజన్యకన్యకా

హస్తకమ్రతరసామ్రాణి ధూపధూమస్తోమశ్శ్యామ భూమాభిరావభ్రమర
 లలామప్రకామకామ ప్రదామోదమేదుర ఒలజాతకేతకీసౌగంధికబంధు
 రితవితానప్రతానంబును - చటులతరస్ఫటికపటల స్రవకటల సోపానరుచిత
 రంగితాభంగుర గంగా తరంగిణీ తరంగాంతరంగ రంగజ్వల సారంగ
 శృంగారపారంగత మా క్తిక మత్తేభ ప్రభాసమానోభయపాశ్వంబును.
 నూతనతానమానగాయినీగాన ద్రవమాణవలభీ వలభిదుపలజలబిందునందో
 హనందేహ దోహళ తదంతదంతర తంతస్యమాన చంచచ్చంచలావం
 చలచామీకర చలదశాంపల సమంచితముక్తామణి తోరణంబును - రే
 ణాంగణభయానక జయానకాగణ్య ధాణధణ్యాకణా నోదీణా కణా
 విత్రస్థలీ సమత్సమస్తదేశాధినాథపడస్థలీ విన్యస్తనిస్తులకస్తూరి కాలేష
 నానురూపముక్తారంగ వల్లికాటాపప్రదీపిత ప్రతినిబిత రూపాజీవికా
 భోజనయనా శాతమంభ మంభకుచకుంభి కుంభసిజ్జంభమణితారావ
 తారతారతారహార మనోహర ప్రాంగణంబును - పద్మాప్తరుచిపద్మాచ్ఛ
 ద్మపద్మపద్మ రాగసరాగ విటంకానురాగ పారావారాపార ద్యౌశ్వపారి
 పారావతారావకూటంబగు - కొలువుకూటంబునం - బొడవుకేంపుసొంపు
 సింపువినుకేంపునుడికింపువిడికేంపురవచేకొండంపుకడవన్నె పసిండిగద్దియనడి
 వసింది - కరివేల్పుముద్దయి చెలంగుముద్దియ యాటపట్టు విరిగద్దియపై
 బెద్దగొలుపుండు తెఱగంట పెద్దతోనుద్దియై - ప్రచండతరమాతాండమం
 డలంబున సింహకొలుపుండు పుండరీకనయనుగండుమిగిలి చింతామణి భ
 ద్రపీఠంబున సుఖా సీనుండగు నాఖండలుమెండుకొల్లలాడి ధాతుపుంజంబు
 కేంజిగి రంజిల్లుచుదయిగిరి నుదయించుపరిపూర్ణాపూర్ణాణికామాచంద్రనింబు
 బుడంబరంబు విడింబింపుచు నోలగంబై పొగడబాండ్యతుండీరచోళనేపాళ
 గౌళకణాట కరహాభోటాదిదేశాధి నాథులప్రధానుల యెడబహుమా
 నంబును - పైగోవరకొంగుపారసిమెకామలాకాదినానాంతర్వీపధరణ
 పతులంపినపట్టంపు పేనుంగులు పట్టుచుట్టులు - పచ్చకప్పురంబుమొదలగుప
 ముగంబులు - పడమటపన్నీరుచెంబులు - పంపవర్ణపుంజిలుకలు - పటేరం

రుఖండంబులు - స్ఫటికపుగిండ్లు - పగడపుకోళ్ళపట్టె మంచంబులు - పఱుగల
 కుంకుమపూంపరవలు - పసిండిప్రతిమలంబోలుపరిచారికాజనంబులు - మొ
 చలుగాంగనుగానుకలుగనైననుపట్లంబరాకును - వందిమాగధపత్యమానబిరు
 దగద్యపద్యాకణకానంబునసజ్జావలంకనంబును - బాంధవజనంబులయ్యెడవి
 నయంబును మిత్రులపై ననురాగంబును - భేదాభేదంబులువాదించువిద్యజ్ఞ
 నంబులకెల్ల ననుకూలంబుగా నేకోత్తరం బాసంగునెడం బాండిత్యంబు
 ను - ప్రకృతిపురుషవివేకంబు ప్రసంగించుసాంఖ్యసంఖ్యావస్థాసంగం
 బునసంగికారంబును - యోగ శాస్త్రంబుల ననుభవంబును - తర్క-కర్క
 శోక్తుల దరస్థితంబును - కణాదేశ్వర ప్రతిష్ఠాపనంబున సమాదరంబును -
 నిరీశ్వరకర్మవాదుల మంగళాచరణాదిప్రసంగంబున సర్వేశ్వరత్వంబుసాధిం
 జుమేధావిశేషంబును - నానాదిగంతాగత కవీశ్వర ఘటితనిజ నామాం
 కితనిరుదావళి చక్రవాళి భాగావళిత్యగ ఘోషణా యత్నగానోదా
 హరణ తారావళి శతకాదికవితారద నావిశేషంబుల రసజ్ఞతయుం
 బ్రవీణవైణిక వీణాశ్రవణానురాగరాగమేళ లయస్ఫురితశిరః కంపనా
 నువాదంబున నానందంబును - మానికపుంగంబంబుల దండనుండు చికి
 లి దంతంపుబామ్మలూడిగంపుంజుకైరబామ్మలని యోసరిలు ద్వీపాం
 తరజనంబుల ముగుదతనంబునకు నగుతమచక్కనినగవు చొక్క-పుజీనిచ కై
 రనిసొక్కి-మెక్కనుక్కించుచురెక్కలార్చు కేళికాశుకంబులకుత్సకంబుగ ను
 ధామధూరాధరబింబంబులంగూడికొను వారవిలాసినుల విలాసంబు లవలం
 కించునెడనుల్లాసంబునుంజెల్వొగరంగొల్పవచ్చునుసరంబున || క || ననుసం
 స్కృతాంధ్రభాషా । వినుతుదీప్తప్రబంధవిరచనదత్తుం । గణంగొనియి
 ట్లనిపలికె । నిర్వచంబు నయంబు మౌన్యవిబుధులుమెచ్చక || సీ || శ్రీరామ
 కరుణారసా రూఢసంస్కృత ప్రాకృతా ద్యష్టభాషాకవిత్వ । తత్వసం
 వేదిని ధరణిదేవుల తిష్టుచూమాత్యపౌత్రుండవన్నదాన । ముఖ్యనానా
 దానముదిల భూసురచంద్ర నాగప్రధానేంద్ర నందనుండవ । పణియమాం
 బాగర్భ పాథోధి చంద్రుండవాత్స విద్రఘనాయ కాద్యచుజుండ । వాస్తు

డవుగాన వేడెదనిందముగను । గృష్ణుని దశావతారిమల్లతియొనర్చి । యు
 కితము సేయుమాకుఁ బ్రఖ్యాతి నీకు । మహాభగవంతుడైన రామయామా
 త్యవంద్ర ॥ వ ॥ అనికనకాంబరాభరణగ్రామబహు గ్రామసమేతంబుగా
 గర్భావతారికాంబూలంబు సమర్పించినం దైకొనికొతుక తరంగితాంతరంగం
 బుతోఁగృతినాయకుని పంశావతారంబభివర్ణించెద ॥ నీ ॥ శ్రీకరవేదాంత
 సిద్ధాంతవైఖరీపారదృశ్యలుపరబ్రహ్మయనియు । సృష్టిప్రధానప్రకృతితత్వ
 విజ్ఞానపరులైన సాంఖ్యులుపురుషుడనియు । గ్రతుష్టుఖ్య నిర్మలకర్మప్రవ
 తన హితులుమీమాంసకు లీశుడనియు । పంచసంస్కార వద్భక్తిప్ర
 వత్త్యుదంచితపాంచరాత్రులు శేషునియు । మఱియుఁ ధన్యులైనమా
 ధ్వలంతర్యామి । యనియు నెట్టిదేవు నాశ్రయించు । రక్షింపదేవుడా
 దిచారాయణుఁ । డభిలషనముఁబ్రోచునాదరమున ॥ గీ ॥ ఘనజాతాశ్ర
 యుఁబాబ భోగశయను । నుదంతలమున సీరజమొదవెదాపఁ । గలిగెట్ర
 హ్మనజో యుక్తిగారణాను । గుణముకార్యంబగుటయెట్లుకో గణింప
 గీ ॥ బ్రహ్మకుజనించెను మరీచిబ్రహ్మవచఁ । సకృతకర్మమరీచిలోచనమయి
 చి । యతని కుదయించెఁగశ్యవృంధనభివిదిత । గోత్రదాయకుఁడయికుల
 గోత్రభృతిని ॥ శా ॥ శ్రీమతాశ్రయగోత్రవారిధి జనించెంబూర్ణసోమా
 కృతే । సోమామాత్యుండునలకాశావిలస శస్త్రీకావలీకంబుశ్యామా
 మోదంబు కరప్రసక్తకమలోదార ప్రచారంబుని । త్యామందప్రమదాశ్ర
 యద్భుధకుమారాసక్తియున్మీఱఁగ ॥ నీ ॥ రసమంబు ననుచునీరప్రభుత్వో
 డంబుటంబువేయ మేరువుఁజేరె విశ్వకర్మ । రాయంచదేనమిరాయంచమ
 ప్పిఁదైసాదితో వాదించె వజ్రుఖుండు । నారదకలను గన్నారదశింతు
 రేయినితుంబురునివేడెనమరవిధుండు । నలువదచంబుననలువొందుశివుఁడెం
 దుఁగలిగెనంచు విరించిఁగనిరిమునులు । మహితమగదల సోమనామాత్య
 సోమ । రామణీయక యుతకీర్తిరామరుచిర । రుచి నివయమెల్లదిక్కు
 లఁబ్రచురమయిన । బ్రహ్మసీతెలియంగఁజాలకప్రౌఢులయ్యుక ॥ సోమండు
 గావునగౌరీ । బామనిఁజేకొనియెననుచుఁబ్రజలెన్పఁగనా । సోమామాత్య

శిఖామణి । ప్రేమంబున గౌరమాంబుఁజెండిలియ్యెన్ ॥ క ॥ గౌరమసుగు
 న్నాపళిబా । గౌరమ మహిమహిళనగుమూర్ధ్విత యయ్యెన్ । గౌరమ
 చిహారకీర్తులు । గౌరమహసయించఁగాజగన్నతలీలన్ ॥ గీ ॥ గౌరియం
 మంగుమారునియెసోముఁ । దౌరయచ్చెరువని జనులనఁగసోమఁసుతి
 గౌరమయందుఁగుమారుఁగనియెఁ । దిమ్మనామాత్య చంద్రునుధీఘణింద్రు
 శా ॥ ఏమేజాన్త వి యేమిరాఘవపునదే మేవైరినెన్నెవునీ । వేమినానపతిం
 గణించెదవదేమీవు కాళిందివా । యేమేనేటికిఁదెల్లనాయెజలధీంద్రా
 తిమ్మమంత్రశర్వర । శ్రీమహిళాతులు గ్రమ్మఁగా ననిన నాన్లేషించుమాషణం
 బునన్ ॥ క ॥ తిమ్మనమంత్రింద్రుఁడుల । త్మమ్మనువరియించికినియె నాశ్రి
 తజనరు । ట్నమ్మొదనచాతుర్యర । విమ్మనదయాప్రచారువేంకటధీరున్ ॥
 చొమ్మగదతిమ్మధీరుని కుమారుని వెంకటమంత్రినెన్నెబ । న్నగపతిశక్తు
 డొనెతదనారతకల్పిత దానవాహిని । లగననమ్మద్దనస్య ఫలలాభములన్
 సకలప్రజావ్రజం । బగణితభోగ మొందవృథలెఁజెరువుల్లారువుల్పప్రవృ
 ముల్ ॥ సీ ॥ అగ్రహారంబుల నలరించె ధామణీరమణీ కుచాగ్రహారములు
 గాఁగ । దానములానరించెధరణి నిర్జరధూరిదారిద్ర్యహరణిదానములు
 గ । నర్థులఁబోషించెనసమానచీనీచీనాంబరదాన కృతార్థులుగను । బంధు
 లఁబోషించెసింధు బంధును తాదృగంతబంధుర కృపా బంధులుగన్ము
 త్రిమాత్రుండెమ్మానినీ మాచుమథన । మదనసమమూర్తి హరిదంతమధుర
 కీర్తన్ ॥ ఏనుకన్యసపాళి వర్దితవిమత పాళి । మహిళనుచిహేళి వెంకటా
 మాత్యమాళి ॥ క ॥ పద్మాసరములనేలిన । పద్మాక్షులీల వెలసెభాసురతే
 జ । స్సద్గుణువేంకటధీమణి । పద్మాంబిక వెంకటాంబ భార్యలుగాఁగన్ ॥
 గీ ॥ విలస వాకా మేకలగును ద్వివీయ మద్వివీయగుణస్ఫూర్తికానతిశయించి
 యావృత్తియేందు హసియించు నళిక రేఖావశ మె యావెంకటాంబచెల్వంబు
 బాగడ ॥ సీ ॥ విబుధేంద్రమాతయైప్రబలెనా యదితిదాఁగశ్యపుసంగత
 గాంచుటెట్లు । అతిసువణాఁధ్యతనంచెనా భారతీ పతిహయంబులఁబట్ట
 బనుపుటెట్లు । స్నేహంబుగలిగె నాక్షితి భృత్యుమారి యీశ్వరుతలజరి

సరముతోనేవతా సరముతోడ । భవునితో నజతసూభవునితోరేవతీధవు
 నితోఁగుముదబాంధవునితోడ । దోడునీడుక్రిడించువేడుకలరక । బ్రాధ
 గావునమగదలపద్మనాభ । సచివమూఢకాన్య బహుదానజాయమానశ్రీర్తి
 కారితాలలామదిగ్విజయధామ॥చ॥ మగదలపద్మనాభునిసమస్తగుణవజముం
 గణింపగా । నగణితమాటనూరకెగుఱాకరుండంటినిదొంటివారలుక । సగు
 ణుడుపద్మనాభుండనిసన్నుతిసేయుటెకానితద్భవము । ప్రగుణగుణంబులున్వ
 రుసంబాయకయన్నియు నెన్ననేర్చిరే॥ గీ॥ జలధిమధ్యస్థుండాతండుజలధితీర ।
 వాసీయితండనునొకమాటెవాసిగాక । పద్మనాభుండుమగదలపద్మనాభుండు
 జలధిలోకావనముననన్యోన్యసములు॥ ఉ॥ కోసలరాజకన్యకయెకుంభినిలోప
 లవేంకటాంబయై । భాసిలబద్మనాభుండయి ప్రాగ్రహువీరుండెపుట్టెగాని
 చో । మాసముతారలగ్నముసమస్తశుభగ్రహవీక్షణంబులాం । డైసరివచ్చు
 వేళనుదయంబగునో విబుధాభిలంబునానో॥ మ॥ భనదోదారుండు పద్మనాభ
 సచివాధ్యక్షుండుపక్షంబుతో । ననఘాత్యుత్తమగాడ్లప్రతికలజుండైనట్టిక
 ర్మప్రధా । నునిగామాక్షమకుంజనించిబుధరాణ్ణాత్యస్ఫురల్లక్షణా । వనియా
 రంగమండెండ్లియాడెమహితైశ్వర్యంబవార్యంబుగ॥ నీ॥ పతిభక్తీచేనరుంధ
 త్రియుద్దియనవచ్చుండనువేలకాపించికొనకయున్న । దాక్షిణ్యమునజైలతన
 యజోడనవచ్చు సీశవిగ్రహముననెనయకున్న । త్సాంతిచేధారుణిసరియనవ
 చ్చుధాతనుజేరి మొఱపెట్టుకొనకయున్న । మతిమహాత్వమునభారతిసాటి
 యనవచ్చు బ్రజలనోళ్లకెల్లరాకయున్న । గాకయితరధరాతలకాంతలే
 నయె । యంచుజనులెంచనంచితోదారసుగుణ । మణిగణంబులకెల్లయైమను
 ముఖాబ్జ । రచితశశిబింబ మగదల రంగమాంబ॥ నీ॥ ఏసాధ్వీ పెరటిలోనెల
 దోంబుగని జ్జినందనవని నిందనందబాసర్పు । నేయంబుపెండ్లిండ్లకిప్పింపగా
 బ్రహ్మగారులు కరువైరిజగతిలోన । నేలల్లిండ్లింపనింపుతోభుజియించుజనుల
 టమాత్య విఘ్నరణముదపు । నేయప్పు దయచాలుపోయింపబురబాలురా
 యు రారోగ్యభాగ్యములుగాంతు । రట్టిలోకైకపావని యభిలవిమల । గు
 రుకృతావాపని భూతకొటిభాగ । సుప్రతిష్ఠితపావనయోగి వెలయు । రక్ష

తమహీనురకుటుంబ రంగమాంబ॥ ఉ॥ శ్రీచులమేలుమంగవలెఁజెల్వగురంగ
మగర్భవార్ధిచం । ద్రావితవేంకటేశసచివాగ్రణేష్వరుధీవరుండు నా॥రా
యణమంత్రిశేఖరుండు రామవిభుండును వేంకటేశుఁ డ । త్యాగతక్తిర్తిశా
లు లుదయంబయి రాశ్రితకల్పశాఖువై॥ సీ॥ శ్రీవరేశ్వరులకుఁగోవెలలురూ
రంగుఁడై నేమంత్రి ఘనతమెఱయి । నాకాశిసేతుమధ్య స్థపుణ్యస్థలుల్ సేవిం
చేనేమంత్రి తీవివెలయి । ఖ్యాతికెక్కఁగదీక్షింకాకాతటాకంబులుత్రవ్వించెనే
మంత్రి తఱుచుగాఁగ । సకలమార్గంబులఁజల్లగావనములువేయించెనేమంత్రి
వేటగఁగిరి । నతఁడుచెలువొందునన్నదానాదిసకల । దానవిద్యాపరాభూ
త ధనవిభుండు । నూత్ను దేదీప్యమాన భాను ప్రభుండు । నవ్యవిభవుండునా
రాయణప్రభుండు॥ సీ॥ అతనుండుమొదట హస్తాకారుఁడౌటచేఁజెలువం
బునకుఁగొనివేయరాదు । గురుండునుసర్వలక్షుత్వ మొందుటఁ జేసి యాయత
మతిసాటిసేయరాదు । రవిగడపటవిషర్జంబుగాఁచటఁజేసి స్థిరతేజమునసా
టిసేయరాదు । శారదాబ్దం బపశబ్దంబగుటఁ జేసిచిరక్తితోనాటిసేయరా
దు । సాటియే నేటియొకపాటిసచివకోటి । వైరిగిరితతోటికివజనవిభవ ।
భవతులాకోటికివిత్తిర్లి పొండితీని । రస్తచింతామణికినార నార్యమణికి॥ మ॥
అగధీరుండగునార నార్యుఁడపురాయాసానబూదీవిలోఁ । దగవిశ్వేశ్వరునన్న
పూర్ణనటచైతండుండివిఘ్నేశ్వరు । న్నిగమస్తుత్యుని తేత్రపాలుమణికోణిం
గల్గఁగఁజేసెనిం । తగసాధుల్బలధాత్రిభావనయకాదాయంచుగీర్తింపఁ
గ॥సీ॥ వనిలోన స్త్రీమాటనియన్నకొకవంతదెచ్చినలక్ష్మణదేవుఁడగడిద
నవింటిబ్రద్దదిట్టెనటంచు సగ్రజదూషించినట్టిపార్థునిహానించి । యగ్నపక్ష
మువారిసటుడించి తానొకపక్షమౌపుండరీకాశునన్వి । మునుదాగరుద్రో
హమునకులోనై ముగ్రభవునకుఁజేచికనలవునిఁడెగడి । హవకామొసంగుచు
మాటుమాటాడవెఱచి । యన్నపక్షముదనపక్షమైచెలంగ । బహుళసుకృతం
బులొనఁగూర్చి ప్రబలుపద్ధి । నాభుననుజుండు నారాయణప్రభుండు॥ శా॥
ఆనారాయణమంత్రిశేఖరుం డమిత్రాంభోదపాశీజగ । త్రావణుడెక్కరు
గొండమాధవయకు న్రామకృ కంబు క్రొవై । తోనందిమ్మయివీరరాఘవము

భువ్విదోఽబుద్ధ్యవైవ ర్తిభావః । శ్రీనారీమణిబోలు వెంకట వరించె న్వేడుకల్పించె
గణ ॥ గీ॥ అసమువాసగంగమణియేరా యసముచెలవ । యార్ద్రమాళికీ నా
యగ్రముక్కుకాత్మ । జాతయైనట్టి నరసమ్మ సమతమించు । మమతవరియించె
నారనామూత్య వగుడు ॥ నీ॥ తనయాశ్రితుల సంపదలం జూచి తనభర్తృ
సహంభశివుఁగూర్చి తపయెనర్పఁదనవిలాసముగనుంగొని నీటు వెట్టెడుసూ
నాస్తు ॥ రతియునుబాకురనగఁగ । దనదానజలవాధిఁగనియెల్లనయగస్తుగ్గ
గడలం దాపసులు కేరడములాడఁగ । దనవైభవముచూచిదనవారలిఁడుండంచ
రులతోఁబన్నిదంబూనికొనగఁ । బ్రబలుదేశాధీనాథనబాబుసాహీ । బూవి
త్తీర్థసువర్ణజాంబూనదాంబ । రాసమ గ్రామబహుమానభాసమాన । నవ్య
విభుఁడాదిరాగాయణ ప్రభుండు ॥ నీ॥ నీరాకరములెల్లతీరాకరములయ్యె
చటసులునిర్వాణాశేసులయ్యె । భేసులెల్లచు గామధేనువులయ్యెనుమాఁకులు
దెలుగంటి మ్రుఁగలయ్యె । నగములెల్లఁదూషార సగములయ్యెనుబన్న గంబు
లుదొలిపన్నగంబులయ్యె । మునులెల్లనారదమునువైరి గగనవిహులుభుజ
గేంద్రహరులైరి । యారమగదలవంశరత్నా కరాధి । నాథచంద్రాదినారా
యణ ప్రధాన । చంద్రనిస్తంద్రతరకీర్తిసాంద్రరుచులు । మించిలోకత్రయం
బాక్రమించుకతన ॥ గీ॥ అసఘండయ్యదినారాయణార్య మౌళి । ఘనుఁడు
రామారివెంకధీరునవఁగోస । మమనుసుతయైనతిమ్మాజమనువరించి । కని
యెఘానీరనాసాదిరసుజమణుల ॥ ఉ॥ హేటక దాతయోమగదలాధిపకృష్ణ
నిదానవాహినీ । ఘోటముచేతసుబ్బుచునునర్వజనస్తవనీయత న్నిరా । ఘ
టగభీరతాగుణముగాంచిన స్రుక్కుచునుండఁగానుమీ । హేటునుబాటునం
చుజనముల్లణియించునవారిరానికన్ ॥ గీ॥ గరిమనఱుపదినాబుగుకళలనొస
గి । యెఁగఁగుమగదలకృష్ణమంద్రీంద్రవదన । ముసకంబదియాఱుకళలచేదన
రునబ్బ । మండలముజోడెపాదాభనుండుఁగాక ॥ నీ॥ అమరంగదానం
రముగప్పుకొనునట్టుకవులకియ్యఁడుపే ఘనుతయెంత । తానురత్నోర్మి
త్తాన్వితవ్వనీకీండుపాథోధినాధుని ప్రభుతయెంత । గంధంబుగనునొసం
దుద్విజ శ్రేణిక గల్పకృషుకల్పకన్వ మెంత । సుమనోవతంసమాఘనుబ

గృహస్థుఁడే యి. వి. మేంద్రుఁడగు జెగాతనము జెంత. భువింజుమర్వి సత్సంగారములు
 నముత. బంధుక డేదీరుజనముగాఁబ్రాధీమింజు. బూనుమగదల కృష్ణప్రధాన
 భావి. నిరు. మా. దాగ్య పీలవర్ణించువేళ. మ. తలపంగర్జుండపార్థదాత
 యె. య. పాత్రత్యాగిమూర్ధవ్యుఁడా. బవివ్యక్తంబగు గబ్బకంబుభలియింపన్వే
 ఘుండుం ధారుణీ. తలమ. ప్రంబుధనంబుసంగండుగదాతద్దానములైత్తునే.
 యలఘుప్రాధీమంబునాభఘను కృష్ణామాత్యుఁగీర్తింపుచోక. సీ. రాజ
 రాజసుహృద్ధ రాజ గాజముభవి రాజ రాజగ్గుని ప్రభలనేలి. పారిజాతకపా
 దపారిజాతరిపుద్వీ పారిజాత శ్రీలంబునిఘటించి. హరికాండగం గాలహరి
 కాండజకులేంద్రహరికాండ దీప్తులనతకరించి. ఘనసారి శారదఘనసారసజ
 వాహఘనసారికాంతులంగడకుండరమి. కలశజలవిధిహలధరజలజతుహిన. వి
 మలమలయజనులగజవిశవకమల. ముముక్షుమదయధవళిమరమణదాల్చి. యె
 సంగమగదలకృష్ణ ముత్రింద్రుఁడీర్తి. సీ. తల్లివండులుముకుంద ద్రోహులండు
 నుపాథోధిలోపలంబ్రభవమొంది. పాథోధిలోపలంబ్రభవింపంబంజాతా
 వాసమైఁజీతనవతరించి. జీతిజమైపతివివాసితయాటవలనవైదర్భ భూవి
 భున కావిర్భవించి. వైదర్భిజమైమహీవరుల సన్నిధినిగోపాలక బాలకా
 పహృతయగుచు. వెనుకందపములనేఁగొండవీటిసిద్ధి. రాజఘనుకనకాంబ
 గర్భ మునందవాడమి. కృష్ణవిభుండైరమగదలకృష్ణవిభుని. జేరికొదలేకదన
 రులత్కీమృగాఁజీ. గీ. గుణసముద్రుండుగణుతింపఁగొండవీటి. సిద్ధిరాజేం
 ద్రుండైల్లనశితకరుండు. లక్ష్మీలక్ష్మ్యసౌభాగ్యలక్షణముల. గృష్ణదేవుండుమ
 గదలకృష్ణవిభుండు. ఉ. నారదహూని యేమిసురనాథ విశేషములేమివింటి
 రో. సారసగర్భునెంగటను శారదలేదంట యెందునిచ్చెనో. యారసిచూడఁ
 డా మగదలాన్వయదగ్ధ పయోధిచంద్రమం. దారముకృష్ణమంద్రసనాస్థ
 లినిచ్చెను యుక్తమేకదా. సీ. శ్రీవిరాజితండ్లసిద్ధిరాజేంద్రుండు శ్రీకృ
 ష్ణదేవునిచెలుపుగుల. న. శంబుర్యుజేయెముచుకనకాంబభోజమహిరా
 జపుత్రంబోల. గులయాపసౌభాగ్యగుణములందైదయా ణోనాంబరతిదేవి
 కోపుమాప. నాశ్రితవోహాపహరుండైన యెల్లవ యనిరుద్ధవిభ్యానిననుస

రింప । భామినీజనమోహనాబకవిలాస । వైఖరం గాంచుమన్నధువలె నె
 లంగుఁ గొండవీటికులాంభోధికువలమీతుండు । మత్తహీశ్వరుఁడెల్ల నామా
 త్యవరుండు ॥ సీ ॥ శ్రీరామచరణరాజీవక్షైంకర్యతత్పరరంజకుండు రామదా
 స ఘనుండు । దాక్షిణ్యనైపుణ్య రక్షితానేకసత్త్వ విశ్రాంతిశంకరదాసుమం
 త్రి యనవద్యహృద్యవిద్యాప్రాధేబద్ధగర్భప్రభుపద్మరాభప్రభుండు । నల
 కూబర జయంత నల వసంత లతాంతసాయకాకృతిరంగశాయిసుకృతి । వి
 విధరాజన్మణికదంబ వేంకటాంబ । సత్యనయశాలిరఘుపత్యమాత్య హేళి
 ధన్యజనమాన్యసీతాభిధానకన్య । జనన మొందిరికృష్ణధీసచివమణికి ॥ సీ ॥ దే
 విచేవరంబోలివీమైవధికల్లితల్లి దండ్రెయిసంతతంబుండ్రోవ । శ్రీరామునను
 సరించినలక్ష్మణునిభక్తిసహజుండుసౌభాగ్య సరణి నెఱవ । హరినిఁజెందినల
 క్ష్మీకరణిసద్భక్తినిచ్చిత్తానుగుణలీలజెబుచుమావ । జలధీసంతానంబునలుపున
 నౌదార్యకలితమైత్రవగఁబంబుమెలగ । నల్లసౌభరినడవడియైనవీని । కెన
 యెయిన్పు జగజ్జనులెల్లఁబొగడఁ । సిద్ధసంకల్పుండైసుఖ శ్రీలవలయుఁ జిష్టు
 విభవుండుమగదలకృష్ణనిభుండు ॥ సీ ॥ చంద్రికపూవనైజిలుగురుమాలుపై
 జాతిమిన్నలతురాచోకశింప । నగుముద్దు మోమున మృగనాభి తిలకంబుగులు
 కుడాల్పిరులుముంగురులనొరయఁ । దళుకు కిరీటివచ్చలకుజోడై తేటనునుపా
 లకాయయొంటులుపొసంగఁ । గమికెడుముత్యాలకంతమాలికంగూడినీలంపు
 దుమ్మెదతాళిమెఱయఁ । గుండనపుండ్రోనెఱపూతగంధమమరఁ । దగిటిచె
 టుగులఁజెంగవిసౌగండుజూపఁ । జిల్కసాహుణి తేజివజీరుంగేరు । కృష్ణ
 మంత్రింద్రుఁడెలుపువణింపందరమె ॥ క ॥ వ్యవ్యంతములు ॥ ఈదృశగుణహా
 రునకున్ । దాదృశ నయమాగఁ సంతత విహారు నకున్ ॥ శ్రీదృష్టపమా
 రునకున్ । సౌదృగ్జనవినులభక్త్యజకుమారునకున్ ॥ క ॥ ధీరునకుఁగిరిఘ
 టజల । ధీరునకుఁభుజప్రతాపధృతసర్వవిరో । ధీరునకుఁబాలితాఖిల । ధీరు
 నకుసుధారసోన్మత్తిధీరునకున్ ॥ క ॥ సకలకలపావనునకు । సుకవికలా
 పావనునకుఁప్రతిచాతుర్య । ప్రకటితధీరక్షణునకు । బ్రకటితధీరక్షణునకు
 బద్ధాక్షునకున్ ॥ క ॥ దృతిబందీకృతనానా । క్షితిధరశంకావిధాయిశృం

ఖలితమదో । న్మతగఃపూణాఙ్గాణునకు । రతిరాజ సమానరూప రవ్య
గుణునకు ॥ క ॥ చరణానత శరణాగత । భరణా తకవస్సలత్వ పాత్రు
నకునదా । భరణాయిత కరుణాయుని । తనుణానతవిమలకమల దళనే
త్రునకు ॥ క ॥ మగదలకులధన్యునకు ॥ జగ దేకుదాన్యు నకుద్వివద్ధిణీ
భ్యు । ద్విగధిపమూర్ధన్యునకు ॥ జగతీమాన్యునకువినుత సౌజన్యునకు ॥
క ॥ భద్రశ్రీమహి కాదిమ । భద్రశ్రీచరకరాజ్జఫణిప సితోహో । భద్రాంబు
ధరబల । భద్రశ్రీసిధియశోవిభవభద్రునకు ॥ క ॥ ఇంద్రలిలాచంద్రకలా ।
సాంద్రవిలాసాద్యకనకసౌధోన్నతికీ ॥ జంద్రమణీరుం ద్రఘణీ । చంద్రవృణీ
కరణచంద్రశాలాతపకీ ॥ క ॥ మంత్రియుగంధరునకుచర । మంత్రీకృతాం
తునకుదివిజమంత్రిసిఘనకు ॥ మంత్రీశరచ్చంద్రునకు । న్యంత్రీమృగేంద్రున
కుఁగృష్ణమంత్రీంద్రునకు ॥

చ॥ అభ్యుదయపరంపరాభివృద్ధిగానారచియింపంబూనినర
సికజనకంతాభరణశ్రీకృష్ణదశావతారవరిత్రమహాప్రబంధ
పవిత్రముక్తాదామంబునకు విచిత్రకథాసూత్రంబెట్టిదనిన.

సీ ॥ శ్రీరమణాంగుష్ఠశిఖరీంద్రమధితావరణపయోధిజనుధా రసమనం
గ । భువనరక్షకసదాశివసిద్ధయోగీంద్రసంభృతసిద్ధరసంబనంగ । భూరిమే
భూళివిస్ఫుటపత్రపుష్కరాభింద ప్రారితమకరందమనంగ । ధరణీవధూమహీ
ధరపయోధరభాగలక్ష్మితయోమచేలంబనంగ । దనరుగంగాతరింగిణీతటము
నందు । వెలయుద్రిఘవనవిఖ్యాతవిభవవిజిత । దేవతాపురభోగవల్లపురకు
మామహానాపురముహాప్తినాపురంబు ॥ శా ॥ యైరామామణిహరివల్లలన
గంగాకుల్యతే పాగము । కారుంబండుబ్రహ్మసస్యగుంబు రంగద్భివృక్షసూ
క్షీరపా । నారూఢోత్తమనత్వహస్తీహయముఖ్యంబుల్లగు న్జాన్తపీ । అరావా
నపవిత్రులై జనులు నెంతమింతుర ఏప్సీలునన్ ॥ డ ॥ అప్పురిగొప్పయిప్పరిగ
లంగువసించినమగ్ధకాంతరి । యొప్పెడిచందమామకిదియొప్పునకెప్పునెఱుఁ
కొంగులం । దప్పకరాచిమచితమునవ్వెడి ప్రౌఢలహరిసకాంతియె । ల్లప్పు
జుగప్పు గప్పినకృతాధుకాలముచుహసించురెంతయు ॥ చ ॥ ఎలమివిహూ

నమోక్తా చరియించుచునంబర విధిం దెచ్చుకో । లలకనురంభపచ్చపురమంద
 లిమేడలపైండిబొమ్మలంగలసియటూరకున్నగలకన్నలకూబరుండేమి నేరమే
 పలుక వెయించుబొమ్మ చెయివట్టివరంభనగుంగిలాకెలా ॥ చ ॥ శతమఖివా
 రి జేత్రద్రమతిశక్తినిజాకృతిబూచికొమ్మలక ॥ రితనపుంగోటగుమ్మనసురాతె
 ముకెంపు లగడ్డలొంబడం । జతనముమిఱసేత్తికనుసంతస మొప్పంగనైత్తి
 బన్నగ । ప్రతతులు దాల్చుంగాకమఱిపాములకెడివిజాతరత్నముల్ ॥ ఉ ॥
 పట్టణమధ్యభాగపరభాగమణిమయమందిరంబులం । గట్టినటెక్కెపుండు ద
 లుగాడంగ బెజ్జయువైదొండమ్మిపూం । బట్టుములోనంగానియెడహారులనాక
 ముండేరంబోవంగాంబుట్టుటయెట్లుత్రోవపరిపూజాదినేశ్వరమండలంబునక ॥
 చ ॥ శుకముఖ్యద్విజకీర్ణతత్పురవనయోణీజపాశీధల । ప్రకరస్యందిరనైకతుంది
 లితమైపాఠోదబృందంబుధా । విశివషికంబుచుగాకయున్నులదాల్చిన్నీరము
 గ్లోలివా । ఘోకముల్లియ్యనిసీరముల్గురియునేచోద్యంబుగాకెయ్యెడక ॥ నీ ॥
 ఒకవటుండేచాలునకలంకపేదశాస్త్రసిరుధేబహ్మనధికరింపనాకరాసుతుం
 డేచాలుచుద్యోలశక్తిదిక్పాలరంగదిమికప్పుములుగొనంగ । నొకవైశ్వసుతుం
 డేచాలుంగలసంపదధనాధిపురాదిభిక్షుమైప్రీతిజోనుప । నొకశూద్రసుతుం
 డేచాలుంగుతలంబెల్లనుబహుసస్యమయముగాంబయిరునేయనొకరథముసా
 లుంగనకాద్రికొడ్డు సూప । నొకగజము చాలు దిక్కరిప్రకరమెదుర । నొ
 కహయముసాబురవిహయత్కర్థంగన । నొకభటుండేచాలురుద్రుతోనొ
 రయ నవట ॥ చ ॥ ఎక్కుడుమోహదృష్టిరతినిచ్చుదలంపకవచ్చివేకినం । జ
 క్కనివాండుగాండనుచుంజక్కెరవిల్లునిమెచ్చరన్నచో । నక్కడివారకాటును
 లయందము వారివిటాళిచదము । న్నిక్కెరమునన్నునింపనీరజగర్భ సక్తైన
 శక్యమే ॥ గీ ॥ అప్పుంబునకిధిపతియైధరిలి । పాలనమొనరుకానేకాతప
 త్రముగను । భామినిజనమోహనపారదృశ్య । మృదులతనుమేజయుండజన
 మేజయిండు ॥ చ ॥ ప్రతిదినముంబ్రభాతమునంచాతగీతులవితనద్రుండైతే
 తిసురపాశీనో నరిగించెంతబాసుగెడి గంగలోనము । చితమతినిత్యకృత్య
 ములశేషమందెటిచిగాంగవంకజ । ప్రతితులంబూజనేయుననిపాలుండుకృ

స్థునభీష్టదైవముఁ || ౧ || ఆమహిపతియొకనాండహర్ముఖంబు । నందునెప్పటికీ
 రణిజ్జాన్తవినివత్య । కృత్యములుదీర్చినగరికినేగుడెంచికొలుపునింగరమైకం
 తుచేలువుమెఱసి || ౧ || నిండుకొల్విననుగూర్చుండిధర్మజుతోడంగార్మముడెలి
 పెడిగారవంబు । దుర్యోధనాదులాందోళమొందంగవిశ్వరూపంబుసూపెడు
 ప్రోడతనము । సంగరంబునధనంజయరథస్థాయియైధవశాశ్వములఁబట్టునంట
 తనము । వైరాటసూతికాద్వారంబుననుజక్రహస్తుఁడైకాచినయట్టిమహిమ !
 తెలియశ్రీకృష్ణమూర్తిఁచిత్రించినట్టికొలుపుకూటంబులోపలనలుపుమీఱఁభద్ర
 పీఠికగూల్పుండెఁబాండవాన్వ ! యుండుజనమేజయతమాఖండలుండు || ౧ ||
 అయ్య వనరంబున || ౨ || శ్రీశంపాయతలోచనారమణచారిత్రాపగాసం
 భవశ్రీశైలంబనధాతురాగజటలుకృష్ణంగారనివ్యందనీ । కాశప్రక్రియజన్ని
 దంబులతివత్సన్నుర్తిభాసీల్లఁగా । వైశంపాయనుడేగుడేరభవనద్వారం
 బునకణాచుచు || ౩ || దౌవారికనరుఁడొకఁడు । వేవేగన్వచ్చివిన్నవించిన
 గురుని । దేవేంద్రుడెదురుకొనుగతి । భూవరశాసనుఁడవినయముననవ్వ
 రుండై || ౪ || సౌవిదల్లులుచేరినమ్ముఖాయనగడైగెగునంతలోనఁదుండిరుండి
 డిన । నెఱమించుచుండుమన్నియచెక్కడపుబొమ్మచికిలిదంతంపుపాడుకలు
 దొడిగి । పాంధ్యుండడ్డముపట్టుపావడమఱుఁగునలాటధూభర్తగాశాంజి
 పూన । గండూషమొనరించికర్ణాటపతిచేతిపావడదడయొత్తిపసిండినరిగి
 చలుచదువృటివలెవాటువెలయరాజసముననెదురేగియల్లంతసంచుమీంద్రుఁ
 గాంచికైదండయునుచాడుకలునునదని । హర్షభయభక్తివినయంబులతిశ
 యిల్ల || ౫ || గోత్రప్రవరలునాడుపురుగోత్రేంద్రుఁడురోవిలిప్తకుంకుమపం
 కా । చిత్రితథాత్రితలుండై । తత్రభవన్మెనిరాట్టుదంబులకెరగె || ౬ || రాజి
 తాష్టాంగవజ్రచ్చటాచకచకల్పిదనిప్రత్యౌళనాంబువులుగాఁగఁగవ్వనిచు
 తామాక్తిక శ్రేణిభళభళలనవకుండసుమపూజనంబుగాఁగ । నిర్దోషశీలమా
 ణిక్యాభినిగనిగల్గుంజుభూపధూమములుగాఁగ । రమణీయతరపద్మరాగభ
 గద్గలన్నులువాందునీరాజనంబుగాఁగ । భ్రమరఘంటారవాన్వితప్రసవ
 దామ । సుమరసంబుపహారమైసొంపునీంప । మనుజపతికన్నమున్నుదన్య

శిమాళి! మానినూళికేంబూజావిధానమొసంగ ॥ చ ॥ శ్రీరస్తుతీతివాధతేయ
 నిమునిశ్రేష్ఠుండేదీవింపంగ ॥ నారాజస్యండులేచినంభ్రమముతోనమ్మానిచూ
 డామణి ॥ ప్రాణానిచ్చణిపేరిట్టై నునిచియ్యభ్యంబాదియాపూజచే ॥ నారా
 ధించి ప్రహృష్టమాసింగసిధన్యంమగ్నచిత్తంబునక ॥ మ ॥ వ్రతెలిలకాభవత్ప
 దపరాగముసోకంబవిత్రచుయ్యెనా ॥ యతనముమిమ్ముగొల్వంగగృతార్థుండ
 వైతిభలింఁచెనికనా ॥ యతనములెల్లనాంతరతమోపహసూరులుగాఁజేసిరుసం
 తతశుభదాయకంబులుగదామహదాగమనంబులెయ్యెడక ॥ ము ॥ శతవషణంబు
 లలోగదివృత్తనువైసామాజ్యసంపన్నులై ॥ సుతులంచొత్తులమిత్తులంగనికడుక
 శుద్ధాత్ములై యిందనాహతమామోక్షముగాంచనేదిసులభో ॥ పాయంబు నా
 కానతిచ్చితగన్ధస్యనిజేయమీవరణముల్నే వింతు మానీశ్వరా ॥ గీ ॥ అనినఁజేటు
 నశ్వ నవ్వియమ్మనివరుండు ॥ త్కొరమణయైహీకాముష్మికంబులింత ॥ సులభము
 లెయైనవినిపింతుఁడెలివిగాంగ ॥ నప్రచుత్తుండవైవినుమాదరమునగీ ॥ మేదిశీశవిను
 మునాదత్తముపతిష్ఠ ॥ త్రేయనంగంగర్కధృతలేక ॥ యిహనుఖంబుగల్గు నెట్లుజ్ఞా
 నాన్మోక్షయనంగనజ్ఞుఁ డెట్లులందుము క్తి ॥ క ॥ గుణజలనిధిగహనాకర్మణోగతి
 యనంగ సులభమాకర్మముదా ॥ రుణముశుకోమక్తి ॥ యనిగణంబుంపంగ నెట్లు
 ముక్తిగలదస్యలకు ॥ గీ ॥ కానంగర్కంబులాత్మవిజ్ఞానసరణి ॥ దుర్లభములువిశే
 పించిదుష్టమైనకలియుగమువేళ ॥ నెటువలెంగలుగునైన ॥ నొకయుపాయంబు
 దెల్పెదయుక్తముగను ॥ ఉ ॥ కృష్ణసశావతారములు కేవలభక్తినివన్నసజ్జ
 ను ॥ విష్ణుసమానవైభవముఁజెందియిహంబునచంగమిందట ॥ వైష్ణవవధామ
 మొందుదురవశ్యమువశ్యమునుమ్ములెంటికి ॥ నృష్ణకులవయస్సునృపకేసరియెం
 తయుసంతసంబునక ॥ గీ ॥ పద్మహంసుపాంచవపహపాతి ॥ యందుమిక్కి
 లి విజయునకనుంగుగాన ॥ దత్తు-థలే విందుగృహ్లావతారపురస్క ॥ కముగ
 వినిసింపు మహతారకథలననిన ॥ శా ॥ శ్రీకల్యాణగుణంబులస్సమతఁజెన్నొం
 దియుచ్చ కర ॥ యొకొకల్యముఁడెల్ల ధర్మకసుతురాజ్యగ్రీయుతుం జేసియెం
 తెకుంతీసుతపఁ పాతియనుకీర్తికొన్నుర్తివతకల్లునా ॥ శ్రీకృష్ణంబుపాక
 టాక్షముసరపీంహస్యుధవ్రాతముక ॥ నీ ॥ ధరణీశకృష్ణావతారంబుమున్ను

గావినిపింపుమనినన్నువేడినాండ । వవతారములలోన నాకృష్టచరితంబుగణి
యింతురందునొక్కటిగబుధులు । బలభద్రుచరితంబుదెలిపినప్పట్లనుడివెడ
దదనుజన్మునిచరితము । మానసం బల గారమత్యకూర్మవరాహనారసింహః
ద్యౌతారకథలు । వినుముక్రమమునవీనులవిందుగాఁగ । నీసమంచితభక్తివ
ణిఁకంపవశమే । తపముఫలియింపజన్మంబునన్యమయ్యెఁగి గలిగెభాగ్యంబుశ్రీ
విష్ణుకథలుదెలుప ॥ క ॥ అనిపులకాంసురములుమైఁగి దనరఁగమోదాశ్రులూ
లుకందన్నయచిత్తం । బునలరుచునైనంపా । యనమునిదెలుపంగదొడఁ

—* మత్స్యవతారకథాపార్వంభము. *—

గనధిపతివినఁగన్ ॥ గీ ॥ పంటవార్లంటిగబ్బిగుబ్బులఁజెలంగు । శశు-జిగిచి
ల్క-పచ్చరాతాశిఁబోలి । పచ్చిగందనిపైరుల నిచ్చమెచ్చు । దెచ్చుమెచ్చుగ
ద్రావిడదేశమధిప ॥ క ॥ ఆదేశముసురపురవిభ । నాదేశమునృపతివితరజ్ఞే
శ్వశుజిత । శ్రీదేశముకలమానిల । కాదేశమునెగడుఁబొగడనలవియెయెం
దుక ॥ నీ ॥ సతతంబునభృంకపంబులైకనుపట్టుధాన్యరాసులఁజూచితలఁకె
యేమొ । జపతప స్సాన్విధ్యాయ చతురులైతగుమహీసురులఁదైర్యముఁజూచి
స్రుక్తియేమొ । పైఁటచాటెఱుగకప్రబలుద్రావిడవధూకుచకుంభములఁజూ
చి కొంకియేమొ । యభవునియాజ్ఞ వింధ్యాద్రిమెట్టిసకుంభసంభవునాగతిజడి
సియేమొ । కాక భూపాలుచేవాలుకలురువాలు । కఠినశితకోటిశతకోటిఁ
గాఁదలంచె । నేమొలేకున్న నవటమహిధరములు । పోఁకలంతైనఁబొడనూ
పఁబోకయున్నె ॥ ఉ ॥ సాలములోయనందగరసాలములుంగరిపాకలీలచేర
లుమెఱుంగుముచ్చయపురాలు భుగంబులగుంపుదోలఁగా । యెలలుగంగవానిఁ
గనియేలలుపాడుదు రందునద్వగు । ల్యాభిగొనంగఁగానివనపాశికహాలికబాలి
కామణిలో ॥ ఉ ॥ బాలిలోపుష్పమంజరులపైభగ్గిమరంబులువ్రాలెనధ్వగా ।
వాలినచోనుపద్రవకరంబులుగావనివానిమాన్యఁగా । నేలనినేర్పుమీల వచి
యింతుగుపలులఁదేనెసాలిఁగా । హాలికబాలికామణులుదంచితశాలివ
నాంతరంబులక ॥ శా ॥ శ్రీమత్తాన్యశదేశవల్లభుఁడులక్ష్మీనాథపాదాజ్ఞసే ।
వామాద్యర్చనమరం బరాతిసృషీవృద్ధగ్న కోటిరకో । టీముక్తాయిత వా

ఋషాదనఖకోటిజ్యోతి సత్యవ్రతః । త్సామానిన్యధినాథుఁడొప్పుక్షీతిరత్సాద
 త్సకౌక్షేయఁడై ॥ సీ ॥ తనప్రతాపముసముద్ధంశా త్రవణోటకడిసీమందో
 రణగట్టికొనఁగఁ । దనకీటికాబహుసముద్రద్వీపములుదాటివక్రవాళాద్రిపైఁ
 జొంక్కింపఁ । దనకటాక్షముదిగంతరయాచక శ్రేణిరూఢకైకకఁగఁగుబేరుల
 నుజేయఁ । దనచీటియష్టదిక్తులెలు వేల్పులజిలుపపాగలఁదురాచెల్పుచూప
 నతఁడుచెల్వాండుఁబరకిరీటాగ్రఖచిత ॥ పాకధిన్నీలమాక్తికపద్మరాగ । ప
 ట్టరణవక్రవక్రాంగచక్రవాక । యుగపదాశ్రితపాదాబ్జయుగశుండగుచు॥
 క ॥ అసత్యవ్రతభూవర । శాసనుఁడొకనాఁడుచేఁగుజామునఘనగ । ర్జాస
 మసనుధికవంది । శ్రీసూక్తులమేలుగాంచిచిత్రమైర్పక ॥ క ॥ హరిమదిద
 లఁచుచుఁబ్రాతః । కరణీయచికిషణవిబుధగణ సంయుతుఁడై । స్వరధిపనిభ
 వైభవభా । స్వరత్స్థనవాహమెక్కించనఁజననెడుటన్ ॥ క ॥ హేళికలూగ్ర
 శయిగున్మప । మౌళిగనుంగొనియెధరణిమఱిశాసుమనో । మాలికపొలికఁ
 వగుకృత । మాలికయనునదినిమదిలమదముదయింపక ॥ క ॥ కనుఁగొనివా
 రిదిగివిబుధుల । రసిగొనియాచునువింటిరా యీతటినిం । గనుగొనుపుణ్యం
 ముమిక్కిలి । కనుఁగొనునెన్నుడుటనెన్నఁగాఁదరమగునే ॥ క ॥ కృతమాచ
 రించుధూరిసు । కృతమానభాగ్యశాలికింగలుగుండు । వృతమాలికనడఁ
 చంగల । కృతమాలికమునుఁగదొరకునేయన్యులకన్ ॥ గీ ॥ అనుచుననుచు
 చుదంబుననంబుజాస్త్ర । నిభవిభుఁడు మేదినివిభుఁ డభిమతార్థ । దాయితటి
 విడిడ్గిహృత్తటినిభక్తి । పూర్ణతరముగ సంకల్పపూర్వకముగ ॥ క ॥ మ
 జ్జనమొనరించెనుధీ । మజ్జననుతులెనఁగన్మవతిమహిమహితముగా । మజ్జనన
 ముగావింపున । మజ్జననీతటినియనిసమంజసభక్తి ॥ గీ ॥ మజ్జనమొనర్చి
 ముటులనప్పుచుజవిభుఁడు । కాల్యకరణీయములుదీర్చిగంధసింధు । రజవస్త్రైం
 సవపుష్ప హేమరథసుయోధు । లెలమి నెలవంకవలవంకబలసికొలువ ॥ గీ ॥ న
 రి కేతెంచె నిట్టులన్వహముతటినిఁ । గాల్యకరణీయములుదీర్చకతననతనిమ
 నినివైరాగ్యమొదవసామ్రాజ్యతంత్ర । ములకఁదనమంత్రులనెస్వతంత్రులను
 జేసి ॥ క ॥ కృతమాలికాతటంబున । క్షితిపతిసలిలాశియుగుచుఁజేసెన్మహా । శ

త మభముఖ పిహికార్క్కుః । అభిస్మయమందమాధవాహితబుద్ధిః ॥ క ॥ ఒ
కనామదయతాభ్య । నృకుటస్ఫుటపద్మరాగమణినాదిననా । యకుండలర
న్యపతిమురభం । జకునకునస్యకంబాసంగు సమయము నందు ॥ క ॥ సును
గరులుదళుకుమీసలు । మినుమినుకనుకన్నుదోయిమిహికుండనపుం । దనువుం
గల యొకమీనము । దనయంజలిదపులన్యపుండుదక మున్వడిచె ॥ క ॥ తను
నిటులనీటద్రోచినఁ । గనిమీనంబనియెరాజకారుణికండవం । చునునిన్ను నమ్మి
చేరితిం । జనుసేనట్టేటద్రోయశరణాగతుల ॥ సీ ॥ శ్రీరామచంద్రుడుచే
పట్టడామెనాశరణుజొచ్చినవిభీషణునిదొల్లి । శిబివక్రవతికరక్షింపఁడేము
నుదన్నుజేరినపక్షి దాక్షిణ్యగరిమ । నచ్చభల్లముద్రావడాతొల్లి బెబ్బలిపా
లుగాకుండన్యపాలనుతుని । దనశరీరమొసంగివనచరునొక్కనిద యగావదేక
పోతంబుదొల్తం । గానశరణాగతులద్రోచుకంబెంబుణ్య । మేదిమేదినిలోన
నన్నేదియింక । నాదిరాజన్యకీతుకలద్రోచిసేయు । ధవళగుణానంద్రసత్య
వ్రతక్షీతీంద్ర ॥ క ॥ సకలంబెఱిగినయాదిమ । శకులంబటులినరాజ చం
ద్రునిచిత్తం । బకలంకమయ్యునించుక । వికలముగానిట్టులనున విస్మయండగు
చు ॥ మ ॥ శరణన్నన్విడనిన్నునేనుశఫరీసామాన్యబుద్ధిన్నిరా । దరతంద్రో
చితివేళగామినిదియేతప్పంచునీవెంచిని । వ్యరతం బలిగతి పాడియేక దెలుపు
మిచ్చినేభయంభయ్యెన । స్మరణొందంబునియేమినావలనరక్షాసిద్ధికికెట్ల
గు ॥ గీ ॥ అనుచుబలికినజనపతిమనుచువేట్రుం । బెనుచు వాలుగమేలుగా
గనుచుననియె । నుదకమునంద త్తరింపుచునున్న నన్నుం । బూచిభయమేమియె
నుటగాచోద్యమయ్యె ॥ సీ ॥ కూర్మికింకూర్మిచేకులు నెనారీకింజీకర నెగడుము
నెగడుమై నెగడుచుండ । మొసలికి నొసలియై దెసలంజేరంగరాదుపాముల
బాములంబుడుటకడిచి । కర్రుటమర్రుటిగా దెపట్టినచోటంగప్పలుగొప్పలు
గలపు బ్రుంగ । బకములంబకములెప్పటికిమామై నిల్పుమీలముచ్చులుముచ్చులే
లవిడుచుం । గన్నతల్లికన్నగరుణలేదొకవేళ । పట్టెబట్టితివియుంబార్థి వేంద్ర ।
గంజికములకిట్టిగండముల్లలవించె । మనంగవచ్చునెట్లుమనంగవచ్చు ॥ గీ ॥ అటు
లగాననిరంతరప్రాప్తజైత్య । తరళతరవారి ధారసాదనలుసేయు । మీనుపి

ల్లలజన్మముమలంగడి బడు నెరికించినముల బ్రతుకుగాదె || క || కా
 ననిమప్రభులగు చొననుపడిసింది లోనుభముగానై కోగుగాచంద్రా
 ర్కం | బైననుకృతమనినవృషభయతివత్సలంజై || గీ || అధికవైష్ణికవృత్తి
 స్థమునీగెలిచి | హలుకైకొన్నచోకమండల విభుండు హసయిన్నదియుదక
 మండలములోన | దుర్గమీచంబుదనకమండలమునేర్చి || నీ || తనయాత్ర
 మమునకల్లనకెచ్చిరావీకవల్లభుదాత్రమమెల్లదీతి | సతతపయోధారస
 మకూర్చి భూమిలో నెండుచెంచినవారింపుటలబెంచె | ననుమాటనిడుముగా
 నెనరుతోహోషిపశిశుకమా రా త్రులోజిప్రముగను | మెండుగాంబలసిధూ
 ముడుగాభండల కొండిక కుండకనుండగూడ | దిలనిర్బంధమైచునెటుల
 నోర్తు | గింకనొండాకవిరివియానెడవసంప | జేయుమెంతైననించినచింతదీ
 ట | విశ్రయించెచచ్చుబుద్ధి వరుండు || గీ || గండకంబువేణకడవసంపగం
 జేయు | మన్నమాటగడవకాతూంబ | కడువశంపదుండుగావుననొకగొప్ప
 కడవలోవసంపగానొనర్చె || క || ఘటఘటయించినరెండవ | ఘటినేయం
 డజముఘటింకలయ బలసియా | ఘటముననుండుటకుండు | ఘటమైయున్న
 దియటంబుగడుదీనంబై || గీ || మీనమడుగుటయునుమేదిసంప్రవతంస | మడు
 గులకును బ్రేమమడుగులిడుచు | నఖిలధీవరజనమడుగుగానగలేసి | మడుగు
 లోననించ మహిమమించ || మ || మడుగున్పొండగనిండగండకమనుకొమ్మె
 డలాధీశయి | క్కడపండుంబరమేజడాశయముయోగ్యంబౌనెనావంటయొక్కు
 డురూపంబునమించువానికిటకైకోవల్యవిస్తారమా | కడనిల్పంగడవయ్య
 యార్తబరత్నబతుదీలనిధి || క || నావుడుగడువిస్మయమున | భూవ
 రుండొండాక ప్రదేశముచుండలచుచు | స్వేవిగములనిడియెచుగునీవేశకటం
 చునిశ్చయించియమునక || మ || అరించెన్లువకొంబుఘ్నాడటనేయారా
 రశుద్ధోదకం | బులవార్ధిన్గడవైచెధాతజడజోద్భూతుండురావండులో | కు
 లుండింపగలంగియన్నలువదికూలంకిపోగ్నిచ్చట | ల్లలయందజ్జలరాశిముం
 దిడియెనా గానొప్పగసారముక || గీ || చేర్చిసుఖముండుమనినరాజీవమ
 నియె | సదయరాజవతం సునిన్నుత్తింప | నల్లరాజీవగర్భుచక్రైవదరమె

శ్రీతనరాజీవద్రవిడధాత్రికళత్ర ॥ క ॥ అనిపొగడుటనొకదినమున । ననిమి
షకులవక్రప ర్తియాకాసారంబునునాక్రమించివేటా । కగ్నివాసముజేయకా
స్తే వ్రగతివిహరింపక ॥ మ ॥ అనిగన్నూనిధుండొండ చూటగు సేమినావాస
మింకందగు । న్న్యనరభంభూనిల సంఘ సంఘటితసంఘమోఖిలాశావిలంఘ
నజంఘాల తరింగరంగతలరంగ త్వాండుడిండీరచం । దననందీప్తవిలాసము
ముసముద్రంబేయటంచున్నది ॥ క ॥ జడరాశింబడవైచినమిడుకుచునన్నుడమి
తేమీనంబునియె । న్నడనేటికినేటికిరిగ । నిడిచెడునన్నితనిగావవేదయమీయక ॥
గీ ॥ చాళిడిలుకడఁబడిదావురుగానికీ । నొప్పగించురీతినుచితమగునె । యి
న్నినాళ్లుబ్రోచియిప్పడుజలరాశి । మొనలివాతద్రోయవసుమతీత ॥ క ॥ జల
రాశిడిమితిమింగిల । ములునాగదగుమీలసత్వములువిసలేడే । కులతైలనుతుం
డెజలచర । ములతోరావెడలనుమియుంబునుకలతోడక ॥ క ॥ తాదృశమీనం
బులున । స్నేహెనవసియింపనిచ్చునిటదిగవిడువం । గాదెనంగినకారుణ్యము
నాదెననుంపనదయ్యెనర నాథమనీ ॥ మ ॥ అనిసన్నివ్వెఱంగందిభూవిభుండు
నాహాయిట్టిమీనంబులం । గనినామోవినినామొయెందయినలోకత్రాణసారీ
ణుండ । వ్యవజాత్యుండీటువంటిరూపమునసేవల్పబ్రసాదింపఁగాఁ । జనుజేఁ
బొలునటంచునించుకమదిన్నుదేహముంజెందుచు ॥ మ ॥ వలరాటెక్కెపు
మీనమోసురలబ్రోవన్నించుమీనంబవో । తెలియనాగ్రిడికవైనసీబలిమిసంజే
హంబునేఁగొల్చున । జ్వలజాత్యుండవౌఘాల చతుండవౌసాత్కార్యహ్నిగోతె
ల్పుమీ । వలదంఱిల్లుచరింపనేలకుహనాచైసారిలగ్రామణీ ॥ క ॥ అనిసేమి
నముగా । ననభూత్వస్వభావమీనమనియెన్నునునీ । వసుమానముమానుము
ననుం । జనుమానముతోడఁబ్రోవుజాగేమిటికే ॥ గీ ॥ వివధిలోపలఁగాలిది
వేటకాండ్ర । వలకుఁజిక్కిన గాలంబుకంచికొనిన । గారవెట్టిననేరీతింకడవనే
తుక । నాకుగతియొండుగలదెనానరవరుండు ॥ గీ ॥ అనియెనీవ్యస్వభావమ
త్స్యంబవైన । జాలరుబునిన్నుఁజట్టంగఁజాలఁదండు । నీయధీనంబుగాలంబు
కుభయము । సేయనోవునెపరులకుఁజేయనట్లు ॥ క ॥ నీవలకుఁజిక్కిలోక
ము । వీవలనీవలకుఁజిక్కినదెజలరాశి । నీవలకుంబెక్కడుగా । కీవలనంగే

వలంబెయిననుమీల్ || గీ || పృథివిసంసారమనగారంబెట్టజాలు | నీదుమా
యావిలాసంబునిఖిలజనుల | నందఱకునీవగతిగాకయ్యుండొకడు | నీకుగతి
యానెసకలలోకైనాథ || క || యోజనలేటికినివప | యోజనయనచూతె
వే ప్రయోజనమునకీ | యోజనటించెదుదినశత | యోజన మాత్రంబువెరుగ
నోవుదు జెపుమా || శా || శ్రీనారీకువకుంభికుంభ యుగళాశ్లేషంబా బ్ర
హ్మాదినా | నానాకేశనమస్కియాదరమొవీడామానిలోకాగ్రణీ | గానా
కణానమోవధూనటనశృంగారావలోకంబాయీ | మీనాకారముదాల్చినే
మిపని స్వామీనా కెఱింగింపవే || సీ || కలిమిగుణైతమిన్నగచ్చినిబ్బరపుబ్బ
గుబ్బలాజకూవగిబ్బజోడు | తెలిదమ్మినిరియింటి తెలిగంటి కెంపువా తెఱసాం
పెవడంపుతెగెగుంపు | తెడదకాపురపుపు త్తడిబొమ్మనిడువాలుగన్నలాయీ
వాలుగన్నలరయ | ననవింటిదంటగన్న మిటారినూ గారు పీరులాయీనా
చుతీవెచాలు | ఏల బ్రమసితివీవార్ధినేమిగంటి | తెలియవేడెద మీనంబు తె
ఱగున్నాని | యార తెలియకయింటగాకయ్య నీమ | హత్వమెఱుంగంగశక్య
మేయజనక్షైస || క || నేనొక నెవమునవైనను | మానకనీనుగొల్చి నాడమ
కుంవనాపై | నూనుముసఖ్యంసాప్తప | దీనంబనిమున్నువిందుదీనశరణ్యా|| క ||
మునుపటభవముననే జేసినపుణ్యమువలనమిమ్ము నేవింపగఁగం | టినిమాయ
లేటికింటి | వినిపింపగదయ్యనీదువృత్తాంతంబుక || మ || అనినంగైతవమస్య
మూర్తికరుణాయ తైకచిత్తంబుమీ | అననున్నా వరయాత్మతత్వమువరబ్ర
హ్మంబుగా నెమ్మనం | బునఁజింతింపుముసంశ యింపకేకనేమోయంచునీవర్య
కే | ననుమోదించియనుగ్రహించితినిభీష్టార్థంబునక య్యోమక || సీ || వినుముస
త్య ప్రతపినయగుణాస్వితభావిగార్వ ముతేటపఱుతునీవు | కనుగొనుడుం
డుమింకను నేడుమొదలుగా నేడుదినంబులకిప్పయోధి | భువనముంద్రిభువనం
బులనులోగొను నేలనన్ననానాటికేనబ్జభవుని | రేయైననతఁడునిద్రించుఁగా
వునదానికెఁగదభయంపడకెనయనప్పుడోషధీబీజరాసులయోడనీకు | నంపుచు
న్నాడనోడకయందునఃప్ర | ఋషులతోఁగూడివసియింపుమొందునాదు | భక్త
జనమునకెందునాపదబలేవు || గీ || అనుచునానతియిచ్చి మాయావిసార |

మూర్తియంతహీతుండైన మ్రొక్కిన్పువతి । యెంతదయగలవాడున ద్వేష్య
రుండా । హూయటంచునున్విష్టతోనుండునంత ॥ సీ ॥ ప్రథితసుమేధుండై పరగు
సుమేధుండు విరజుండై శాంతిచేవెలయువిరజుఁ । డాభాహవిష్కంతుడగు
హవిష్కంతుడు నుత్తముండైనట్టి యుత్తముండు । వసజాతుపదభక్తవ
నసుధుండగుమధుం డఘపారదమహాగ్ని యైనయగ్ని । ద్వంద్వసహస్థుం
డైతగన సహస్థుండు ననందగున ప్రభుకలమితహామక । లగుచువచ్చిరిలవ
ణమహంబురాశి । వేలదర్శశయానుండొవిభుఖగేశ । యానునతివేలభక్తిభా
గనఘజనకృ । పాలుహరిగొల్పుద్రవిడన్యపాలుకడకు ॥ గీ ॥ అట్టులయగుచెం
చినట్టియయ్యతులకు । నతులగతులనతులునుతులుచేసి । యతివినితినున్నక్షితి
తలపతిధృతి । మతినిమెచ్చికొనుచుమానులనిరి ॥ క ॥ శతవషణంబుల నుండి
యు । క్షితివషణములేని కతనశిథిలంబగుచో । నతివృష్టిమించెజలనిధి । గ
తిదృష్టించితవెముజ్జగంబులుముంచుక ॥ గీ ॥ ఇందు నెవ్వరిగనుఁగొనమిజ్జగం
బు । నందునాశ్చర్యమయ్యెనోయవనినాథ । యేకతంబునవా రాశిసైకతము
న । నేకతంబుననున్నాడ వెఱుగఁగజెపుమ ॥ ఉ ॥ వావినితావినిఁజననాయ
కుండిట్లునుమానులారరా । జీవమొకండు మొన్నననుఁజిత్రముగాభమియించి
యంతటక । భావికథల్నవిస్తరతఁ బల్కిపయోధి మునుంగకుండనే । నా
వఘటెంతునీకుమునినాధులతోవసియింపుమ త్రాణి ॥ గీ ॥ అంచుననుమం
చువేడుకనానతిచ్చి । గోచరమగోచరంబైనగొంతదైర్య । శాలినైయంట్రి
దన్నిదశకనముఁగోరి । నేడుమీదశకనమునసందియమదీతై ॥ మ ॥ అనిన
స్సంతసమూని హానిజను లాహంబుంక నెట్లొకదా । వనధుల్గుంచఁగఁజాగె
ముజ్జగములేవంకన్వసంపంగవ । చ్చునటంచుంగడుదత్తరించినతఱింజోద్యం
బుగానీడకుం । జనుచెంచుందరియంచుదబలిఁడిందరింపన్వచ్చునిచ్చోన్పుపా ॥ క ॥
అనిపలుకుచునుండఁగన । వ్వననిధిఘనఘోషమడరవలమానతరం । గనికా
యంబులబొందువఁగఁ । గనికాయంబదరలేచిగ్రుక్కనవారల్ ॥ సీ ॥ పటుదీ
ఘకాతరజటాపటలంబు ముడివీడి కన్నులకడ్డమైగప్పిగొనఁగ । భయవేగనం
వలత్పాణిపరిస్ఫుటస్ఫుటికాక్షమాలికజ్జారిపడఁగఁ । గాపాయపటములుగటి

తటంబులనూడీత్రోక్కుడుపాటుచేందునియుచుండఁజాలినొందుచునైత్తఁజూ
 లకవచ్చుచో ఘనకమండలువు లక్కడనెచిక్కె । జడిమనడుగులుదడబడను
 డుగకూర్పులడరబడిబడిబడలికలాడలఁబాడమఁగడలికడనుండేమగుడికేఁగం
 టి దృష్ట । యిడుచుఁబారుచుజడదారియొడయలవుడు ॥ శా ॥ అస్సాన్ప
 హీభయాతురాం స్త్రి జగతీమాస్థావయద్వారిధిర్విస్సార్థ్యానిఖలుత్వయా
 యమితోవిస్థోభవాన్రక్షకః । తస్మాత్త్వాంతరణంగతా అగతికాధావంత
 ఏతేభ్యశః । కస్మాదేవముపేక్షసేయనిమునల్లార్పణ్య మేపారఁగ ॥ గీ ॥
 మొలులు పెట్టుచుశరనిధిమఱిమఱి । కాంచుచోని దెయోడనికదియఁజనుచుఁ
 దెలియనీక్షించియదిగాదు జలముగ్రోలు । జలదమిదియనిమదిఁజాల జలదరిం
 ప ॥ మహాస్థగ్ధర ॥ కనియెన్ను పాలుండంత న్ననతరసముదగ్రస్వకీయాగ్రభి
 ద్య । ద్వనరుద్గభాంకభాండావరణపరిపతద్వారిధారాళి శంకా । జనకా
 సంఖ్యాతసూత్రోజ్జ్వలదృఢగుణవృక్షచ్ఛటాకించిదాకం । పనలీలాకృన్నభ
 స్వత్పటకటపటలప్రస్యదంతైనచావ ॥ క ॥ కనియిట్లునుమునులారా । క
 నుఁగొంట రెదివ్యరత్న కమనీయంబై । కనకన వెలుఁగుచునిదిగో । కననయ్యెం
 గనకతరణిగరుడధ్వజము ॥ క ॥ అనునంతలోనదరికి ॥ జనుదెంచినయత్త
 టిన్సనంభ మముగన । మృనినాధులెక్కిరొండురు । లనువడిజేయఁతగా
 హశాహామీమ ॥ గీ ॥ ఎక్కమనములదరి చేర్చనీశ్వరునికె । భావమవుఁగా
 నదరిసేర్చెనావయసుచు । విడిచికామాయవస్త్రముల్పైట్టువిసర । గాలినెండిం
 చుకొనుచునాకలమునందు ॥ సీ ॥ కలధాతనిగితోజ్జ్వలశిరోగృహములు దీ
 పితమాణిక్యదీపతతులు । రమణీయవైహార్యరచితపర్యంకముల్ సౌవర్ణమ
 ణిమయజాలకములు । పృథులగోమేధికపీఠికాపేటక లకలంకనవవజ్రముకుర
 సమితి । మానితముక్తావిలాసవితానమాయతపుష్పరాగభద్రాసనములు । వి
 ద్రుమ స్తంభములు నీలవేదులమర । గాంగజలపూర్ణ ఘనకాచఘటచయంబు
 విత్తనములోషధులుదక్కు వివిధరస్తు । జాలములుసూచిసూచియాశ్చర్యము
 నను ॥ శా ॥ ఓహూకంటి రెవారి రాశినలిలంబుల్వలమైజైలసం । దోహగ్రం
 బులుడ. ౬ దక్కిన పుగాదుల్బుంచెనందుగ్గువ । ర్వాహగ్రామకానికా

నమితరంచాహావిమానస్వయం । గ్రాహగ్రాహములెచ్చిరిచెనుభవతీక్రం
 తిసికవిజృంభించుచు ॥ ౧ ॥ తరణి మెఱుంగారుగారుడధ్వజముగాంచి । కలగి
 పరువిడుచిలవపగ్గములుసడలి । పఱచుహయములసారధిపట్టలెఱుఁగి దత్తరిం
 పుచునున్నదితరణిరథము ॥ ౧ ॥ ఓరిసకలంకమైనట్టియబ్జమండలమునభృం
 గాబ్జమండలభ్రమ గడంగి । జలధిజలకరితుండంబుసాచితివియు । నేమనంగ
 వచ్చుమత్తులకెలమిగలదె ॥ ౨ ॥ మహిజసులంబిడఁజెప్పెడు । గ్రహములంబి
 డింపఁదొడఁగె గ్రాహములివిగో । సహజమగుసత్వసంపద । నహహాయా
 కారవృద్ధినధికము లగుటక ॥ ౩ ॥ నూయరే తోయినిధిలోన మకరమీనక
 ర్గుటక రాసులొండొండ గగనమకర । మీనకర్గుటరాసుల మించువేడ్క
 గొంగిలిం చెనజాతీయగౌరవమున ॥ ౪ ॥ అదరిపాటునవారాశియుదుటుసూ
 చి । మిగులభయమునఁదమతమమెఱుంగుబోండ్లు । చేరితముఁదామె కౌంగి
 టఁజేర్చ సౌఖ్య । వార్ధిఁదేలె మహర్లోకవాసి జనము ॥ ౫ ॥ ఇదియొంగనుఁ
 గొంటిరేచిత్రమిట్టివేళ । భైరవభుజాగ్రశూలాగ్రభాసికాశికానఁగానయ్యె
 మోక్షలక్ష్మీనివాస । నాశనస్ఫేలితారవిందమ్మరీతి ॥ ౬ ॥ ఆశాలంఘనజాం
 ఘికోజ్జ్వలతరంగభంగనానాపయో । రాశివ్యావృతపిష్టపత్రయవతుర్వ
 క్త్రీయనక్రంబున । న్నాశంబొందకతేజరిల్లెనకలౌన్నత్యంబుసూచించుపుచు ।
 న్నాశిపట్టణవైభవంబుఁబొగడంగాశక్యమేయేరికిక ॥ ౭ ॥ అసియొండొరులు
 వచించుచు । గనంగమహర్లోకమేవధిగానీచందం । బునమఃజ్జగములుదనలోఁ
 గొనుచు న్నరిఁబోలునయ్యకూపారమునక ॥ ౮ ॥ వడిసిరుపడిచిక్కువడిచక్ర
 వాళాద్రిక్షణమాత్రమునఁ బ్రదక్షిణముసేయు । నతిరయస్ఫూర్తిచే నరుగు
 చోనాడాడనగశృంగములుఘణిల్లనఁగఁదాకు । ఘనవర్తులావర్తగర్తభాగ
 ములదిడికారనుగ్మరసానరీతిఁదిరుగు । శతయోజనాయతోన్నతమహాపా
 రీనసంఘసంఘటితఘృణముననదరు । జలధియుల్లోలకల్లోలములనుదగిలి యు
 ట్టెయొగయుచుడిగుచునుబొట్టిపిట్ట । పగిదిమెలఁగెడునావలోపలవసంప । భ
 యపడుచునుండునంతలోపలనెయెదుట ॥ ౯ ॥ తనభయంకరవాలవిసిపాత
 మమరేంద్రకరవాలహతియంచుగిరులువడకఁ । దనమస్తకోర్ధ్వంభివినిస్ఫు

తాంబువు ల్పునరుత్పతద్గంగవాలవు డెలువఁ । దనవక్త్ర విలము సొచ్చినమ
హాతమి మింగలతద్గిలంబులంగటను వెడలఁ । దనపాశ్వక భాగసంధవఁణం
బునద్వీపకోటులునుగ్గులైసిటఁ గలయఁ । దనమహూద్దండనాసికాదండమున
ను । ఇండభండంబులై యహిగ్రాహకమత । కర్కటీ నక్రముఖజంతు కాండ
ముగల । జలధి విహరించునొక్కమత్స్యంబుగనిరి ॥ చ ॥ కనియిదియేమియే
ద్భృతముకానొక నాఁడునుజూడమిట్టిజీ ! వనచరమింకదీనిఘనవాలముసోకి
నయంతఁడును-లై । చనుగిరులై ననీతరణిచందమునెన్వఁగ నేలనంచునె । మ్మ
నముగలంగిచూచుతఱిమానవనాధుఁడువారిఁబ్లనుక ॥ క ॥ ఓహూభయపడ
నేటికి । నూహించితినాటియండజోత్తమమిదిసం । దేహింపకుండినునకుక ।
సాహాయ్యమొనర్పవచ్చె జలనిధినినక ॥ గీ ॥ మానివరులిట్టులనిరియోమాన
వేంద్ర । నీవునేసినభక్తకంఠేనిమెచ్చి । సకలవేదాంతములకుఁ గోచరముగా
ని । యాదితత్వంబుగోచరమయ్యెనిపును ॥ క ॥ ననఁగూడితుంగదలకె । క్రి-
నిధముననిన్నుఁగూడికేశవమూర్తి । న్ననుఁగొంటిమింకనీహరి । వినితింపుమ
టన్న ధరణివిభుఁడుత్సుకుండై ॥ క ॥ చూచితిరే శ్రీహరిమా । యాచాతు
రి హేమమీనమైజలధిచల । ద్వీచిఁదోలాకేళి । వైచిత్రందోలఁగుప్రాభవము
మునులారా ॥ సీ ॥ అంభోధివరుఁడువియన్న దీకన్యకమైనెంచుముత్యాలప్రా
లనంగ । వైమానికాంగనాసీమంతములఁబొల్చుసోగవజ్రపుచేరుచుకొలనఁ
గ । గగనలక్ష్మీవేణికాభారమునుమించునిగ్గుక్రొవ్విరిజాజిమ్మెగ్గులనఁగ । నభి
మతవిజయయాత్రారంభమునదిశాలలనామణులు జల్లులాజలనఁగ । గంధిమ
ధ్యాంబుచక్రచంక్రమణినిపుణ । కపటపాతీనరాజజాగ్రన్గహోగ్ర । దీఘక
వాలాగ్రవినిహతోష్ఠి ప్యమాణ । లోలకల్లోలజలబిందుజాలమమరే ॥ సీ ॥ అ
నిమిషేంద్రందాటనసురరోషరసాత్తరక్తసహస్రనేత్రములనంగఁ । దనగృ
హంబునకువచ్చెనటంచువరుణుండుపూజసేసినపైఁడిపువ్వులనఁగ । రత్నాక
రాంతరభ్రమణవిస్ఫురణచేమైనంటికనుపట్టుమణులనంగ । రాజీవనామవిభాగం
తితోమైవ్రాలికదలనిచక్రవాకములనంగఁ । బృథులశతకోటిశివకోటిశృంగని
హతి । నెనయుజగడంబుపగడంపుతునకలనఁగ । శాంబరీమత్స్యమూర్తిదే

హంబునందుఁ | బాలుచురంగారుబంగారుపొడల బెడఁగు || క || అనియనిత
 రమతెఱబాగడుచు | జనపతివందనమొనర్పజలజాత్యుఁడుమె | ల్లనఁగిందికిఁజ
 నినావం | దనమైధరియించెభక్తతత్పరుఁడగుచు || సీ || తనక్రేవఁ గను ప
 ట్టుధరణీధ్రములఁగట్టు సెలసికొమ్మనఁగొట్టుఁడలఁగఁబెట్టు | బాడువఁగా
 నడతెంచుజడవరంబులఁగాంచునిడుదకోటలఁజెంచుఁగడుపు వెంచు | వెనకబా
 రులు దీర్చుఁబెనుగ్రాహములనోర్పు ఘనవాలమల్లార్చుఁగడఁకఁబేర్చు | బ్రక్క
 లయందబ్బురంబు గాఁబెల్లుబ్బుఁదరఁగలఁబడఁగెబ్బు గరులఁద్రొబ్బు | గాయ
 కాంతులఁదిమిరనికాయములకుఁ | బగలు గావించుచునుబట్టపగలు సేయు | సా
 రమునమించుమాయా విసారమూర్తి | యించు వేడుక దరిధరియించునపుడు ||
 సీ || భాగభాగాభాగ భాగనఘ్నఁచిరత్న రత్నదీప్తులుతమిస్రంబునొడియఁ |
 దారతారస్ఫారదారుణాపారధూతాఁరముల్విషములు గ్రక్కఁచుండ | సీ
 లజాల విశాలసిలశోభావాలమృదునేత్రములుమిరమిట్లుగొల్ప | దండభృద్దో
 ర్దండమండనాయితగదాదండచండోద్దండదంష్ట్రలమర | జగతిభారంబునై
 రింపఁజాలుటుడిగి | యంబునిధిఁజేలియాడు శేషాహియనఁగ | ధవళతరఁదే
 హధగధగధగలు మెఱయఁగదియనేతెంచునొకభుజంగంబుఁగనిరి || గీ || కాం
 చియింక నేమి సేయుదమంచుగరుడ | మంత్రముజపించుచుఁజలించుమోనివరు
 ల | వెఱవనేటికినిదియునువిష్ణు దేవు | ననుమతంబునఁజను దెంచెననుచులేచి ||
 గీ || ఆనరేంద్రుఁడుభీషణాత్యంతదీఘఁ | కాలసర్పంబురజ్జువు గాఘటించి మీ
 నశ్యం గంబుననునావ మెదలకుండఁగట్టి గాఁగట్టివైచియత్రంఠ మెఱయి || చ || క
 రములు మోచ్చి ఫాలఫలకంబునఁజేర్చి విశాలలోచనాం | బురుహములన్మరంద
 ములఁబోలిమదశ్రులుజాలువారసు | స్థిరతరభక్తిఘాపతినుతించెదినాంతన
 టన్మృగాంకశే | ఖరమకుటితటిరటిత గాంగకృషిటఘమంఘమూర్చుటి || సీ ||
 జయవియన్మణిఘ్నణిస్థగిత గాఢతమిస్రజయచంద్రకిరణదంష్ట్రానహస్య | జయ
 చంచలాతివంచలదీఘలాంగూలజయభయంకరముఖశ్చేత్రజాల | జయమస్త్ర
 తోత్పతత్ఫలిసే క్తవిమానజయదృష్టితృప్తప్రజావితాన | జయనిజఁ రేంద్రవజ్ర
 కఠోరతరశ్శంగజయలక్ష యోజనోచ్చయశుభాంగ | జయమహావక్రచంక్ర

మావరగదత్తు । జయతరంగపిలంఘనచటులపత్తు । జయవిగాహష్టవౌద్దామన
 త్వహామ । జయహిరణ్మయపుష్పరూమసార్వభౌమ ॥ మ॥ తత్తుకుంజాయకడాని
 మైసాడబునిద్రామీసలు స్వేయిగోరలుగాటంపుగర్వగర్ధగితనేత్రంబుల్మహేం
 ద్రాయుధో । జ్వలశృంగంబునుదీసుకపుష్పముమహానత్వంబుహేమాదికిక్ ।
 దులయాశేహముగల్గనిన్ను భజియింతన్దంభమీనాధిపా ॥ గీ ॥ వంద్రునై
 దోడుపూజోడిజశుకుతశుకు । వారుగన్నులబెళుకులవై పుసూపు । వా
 లుగన్నులవలపింపవలయుననియె । దేవమాయపుమీనవై తివిపయోధి ॥ నా
 గబంధము ॥ మ ॥ సమధికమై నప్రేక్షదగసాగరమధ్యములోన నాగబం
 ధమున నటించుభీమజవనాదకనతగ్రనకాంగధామవి । భ్రమఘనమీనమైము
 నులపాలనసల్పుచువీకకబూనవా । యమరంగనేముసాధునిగమాగమగమ్య
 నదీనజాసఖా ॥ మ ॥ స్వవిధంబంతయుఁగాననీక బహుశాజ్ఞానాంధకా
 రంబుక । న్నవఁదైకొన్నుబదార్థతత్వమెఱుంగంగాలేనిమాకిట్టిచో । రవి
 కోటిప్రతిభావిశేషముల నశ్రాంతంబువిశ్రాంతమా । భవదీయాకృతిచూపి
 ప్రోవుకుహనాపాలీనచూడామణి ॥ క ॥ మీరావతారమునస్వా । మీనా
 వధరింపఁజేసితీజలరాశి । స్నేనిన్నుఁ బాగడఁగలనే । మీనమ ననుఁజేరిప్రో
 వుమీనలినాత్మా ॥ మ ॥ జడుఁ డజ్ఞానమునన్సుఖంబనుచుసంసారాంధకారం
 బులోఁ । బడిదుఃఖంబువెంబడింబడి సుఖంపన్నేకవేసారిని । యడుగుల్చిత్త
 ములోఁదలంచినతీసేయన్వానికారుణ్యపుం । గడకంటంబిలకించి ప్రోతువుజ
 గత్కల్యాణసంధాయకా ॥ క ॥ నేనెవ్వఁడనాకీయజ్ఞానంబేమిటికివచ్చెసం
 స్మృతిదుఃఖం । బేనాడువాయుమోక్షం । బేనెన్నఁడుగాంతుఁడెల్ప వేక
 రుణాబ్ధి ॥ క ॥ నావినిసత్యవ్రతధా । త్రివిధుఁగరుడాకటాక్షదృష్టింగనిరా
 జీవాయితపాండరరా । జీవాయితలోచనుఁడువచించెమృదుక్తి ॥ క ॥
 నేనున్నీవనుటయె య । జ్ఞానం బందుననెగలిగెసంస్మృతియాయ । జ్ఞానము
 దెగననియందుగు । జ్ఞానముసమకూలు మోక్షసౌఖ్యముదొరకు ॥ క ॥ వి
 నుమిదిరజ్జువు ఖణిగా । దనితెలిసిన భయమునుచుగుంటువలజీవుం । డను
 గానుబ్రహ్మమనితెలి । సినసిర్భయుఁడగుచుముక్తిఁజెందునరేంద్రా ॥ క ॥

నుబ్రహ్మసందమతెలి । నినవాడెందులను భయముఁ జెందఁడనంగా । విన
 వే శ్రుతివాక్యంబుల । ననఘాతత్ప్రీతిఁజెందనహామకాదే ॥ సీ ॥ బహు
 స్సములసాధుపరిచర్యచేసినఁ బుణ్యపురాణార్థములు నెఱుంగుఁ । బుణ్య
 పురాణార్థములు నెఱింగినయంతసతకర్మమెప్పుడుసలుపుచుండు । సతకర్మ
 మెప్పుడుసలుపుచునుండిన మత్పదభక్తియాత్మనుజనించు । మత్పదభక్తి
 యాత్మనుజనించినమాత్రంగొనసాగిజ్ఞానంబుకుదురుపడును । జ్ఞానమునఁబూ
 ర్వకర్మసంచయములెల్లఁ । దీటునప్పటికర్మముల్లేవహితుల । కగునుబ్రా
 ర్థమనుభూతమగుచుఁదెగిన । జనుండునైవల్యసామ్రాజ్య సౌఖ్యమొందు॥
 గీ॥ అనిమఱియుసాంఖ్యయోగక్రియాదిబోధ । సాధకంబైనసపురాణసంహితా
 తాత్ర । మమునవిస్తరముగసంశయములుదీఱు । యములకెఱిగింపుచున్న
 యయ్యవసరమున ॥ శా ॥ అభింబైన భుజాబలద్రఢమ వాహగ్రీవుడ
 త్యంతసు । ప్రబ్రహ్మస్య సమీరనిస్సృతమలౌతమ్ముంబ్రమోషించియయ్య
 భ్రాశింజొంఁబారుచో శ్రుతులు హాహాకారముల్పొలుఁగా । నబ్రహ్మణ్యము
 వెట్టినంగపటమత్స్యంబేగెదద్రక్షుకున్ ॥ సీ ॥ కమలజాతభవాండకపా
 రంబారయంగమెఱుంగుబంగరుచాయమేనిఁబెంచు । విరుదువజ్రపుగండపెం
 చారమైమిఱుంగొమ్మునశేషాహగ్రుచ్చియెత్తు । దిక్కుంధి కుంభముల్వీకిర
 తైముక్తాఫలములుపైకెగయవాలమునఁగొట్టు । బడనానలముదపింపఁగఁజే
 యురూక్షవీక్షణముల విస్ఫులింగములుదాల్చు । భావిమంధమహీధరభృ
 మణరీతిఁ । డెబుపుపొలుపున గిరగిరఁదిరుపుగట్టు । నల్లి నేకాంతలీలావి
 హారలోలుఁ । డైన హాటకకపటపారీన విభుండు ॥ క ॥ అనితెలిపి
 నవైశంపా । యన శమధనలోక నిజకారాధిపుతోడన్ । జనమేజయవి
 భుంఁడనియె । స్వనయముకెట్టింప మిగులవిస్మృతుఁడగుచున్ ॥ శా ॥ ఓ
 వాచయమిచ్చంద్ర సంద్రములునేఁడొండైనవేళకహయ । గ్రీవుండెక్కడ
 నుండెనేకరఃశిఁజేరెన్నత్యలోకంబురా । జీవోత్పన్నుండెఱుంగకుండనిగమస్తే
 యంబుగావించివాఁ । డేవంకన్వసీయించెఁదెల్వగదవే యేతత్పురావృత్త
 మున్ ॥ క ॥ అనవైశంపాయనముని । విన విన నిం పొందన్లువినిపిం

చెఘనా । ఘనఘన రవగౌరవలం । ఘనజాంఘికనవరసాధకగంభీరోక్తిః ॥
 క ॥ మునుదాత్సుషమన్వంతర । ముననుహయగ్రీవనామమునందగుదనునం ।
 దనుడతిఘోరతపశ్చ । ర్యనుహరుసంతృప్తుజేసియాహరుకరుణా ॥ క ॥
 వనరాశి భువనమోహన । మను నగరం బాకట దానవాధ్యక్షత్వం । బు
 ను నిజరవర జిత్వర । ఘనబాహుబలంబు గాంచి కదనోన్ముఖుడై ॥
 క ॥ తుషితులుదాగిరిగుహలం । దుషితత్వముగన్నసురలకుచితంబయ్యె । స్తు
 షితత్వముపరు విడు నని । మిషపతియు మనోజవాఖ్య మించవహించె ॥
 వ ॥ ఇట్లు దురతిక్రమ నిర్విక్రదోర్వక్ర మంబున శక్రాదిసకలలోకపాలకు
 లుంబునికలంబుగావించి తదీయపదంబులక్రమించి వారలుదనపదంబులా
 శ్రయింప భువనత్రయం బేకాతపత్రంబుగాఁ బాలింపుచుండి యొక్కనాఁ
 డు ॥ చ ॥ హరిహాయపహ్నిసారిదనుజాధిపవాయుకుబేరశంకరు । ల్పర
 సతగొల్పొమ్మొక్కులిడి స్వామిపరాకవధారుదేవహే । చ్చరికయటంచు
 గంచుకులుసారెకుసూరెలనుగ్గడింపఁగా । నురుమణిపీఠి నిండుగొల్పువుండి
 నిశాచరనాథుండిట్లను ॥ క ॥ ధీరహితులందనమంత్రులం । జేరంగాఁ
 బలిచియతివిజృంభితవషాక । ప్రారంభాంభోధరగం । భీరవచోగుంభ
 నంబు మించవచించె ॥ గీ ॥ అఖిలదిక్పాలకాధిపత్యంబు మనకుం । జెల్లు
 చుండఁగనిదియేమి ప్రితిదివిజులు । యాగభాగంబు లపింపరంచు నొకని
 శాచరునింబంపవాఁడుయాజకులకడకు ॥ క ॥ చనియింద్రదాయస్వాహా । య
 నుచుంబురోదాశమిచ్చునవసరమునహే । తనుజెయివట్టియహూనిలు । మ
 నిగద్దింపుచునుబలికెనందఱువిసఁగ ॥ శా ॥ సౌవణాకలచైర్యకల్పితతప
 శ్చర్యాసహషీభవ । జ్జీవంజీవ సుహృత్కౌశాధరవరశ్రీదహభీతామ
 నా । శ్వేవా సాంజలితానమద్ధరిహయగ్రీవుండనాఁగా హయ । గ్రీవుం
 డేలేడుముజ్జగంబులుగనతీతిప్రతాపంబుల ॥ సీ ॥ జేజే యనుచుఁము
 క్కుజేలేలరాయఁడు వేడిశోనని చూచు వేడివేల్పు । దండంబు ధరియిం
 చు దండపాణి తదాజ్ఞ దానవదలఁచాల్చు దానవ్రండు । చేతులుమొగిచిప్ర
 చేతుండుభజియించు గజినీవె గునిసదాగతిచరించు । ధర్మునంచుమనుష్యధ

ర్ముండుప్రాధికంచ శంకచేశరణాండుశంకరుండు । జలధిసాగరబారుహాని
 యునుజడధియగుచు । గట్టుమెట్టును బులితోలు గట్టుదంట । దెసలదొరలకు
 నిటువంటదెసలదొరయ । గలరెపరులింక నతనితోంగలనికెదుర ॥ క ॥ ఓ
 విప్రులారవినుండి । నావజనమనేటనుండి నన్నేలుమాయ । గ్రీవునకుయాగ
 భాగములివలయున్నస్వాముఖులకీవలదనినక ॥ సీ ॥ ఏమేమితాంగాకయి
 కనెవ్వరున్నారు యాగభాగంబులకనెడువారు । తనకేలవచ్చెనింతమదాంధ
 కారంబుదనువొల్లడేమొకోయనెడివారు । నలుకకదుర్గావలాడెడిహాత
 జిహ్వయెచ్చిల్చవలయుంబోయనెడివారు । నింకెంతలుపుటైసిదియేమిహేతు
 వోయంచుడీత్రమునంజింతించువారు । నొదిగియేమనకూరకేయిండువారు ।
 నేమియుత్తరమంచునూహించువారు । నగునదస్యలలోగొందతార్కల్యిట్టు ।
 లనిరినమయోచితంబుగాదనుజుంజూచి ॥ గీ ॥ నీవుసేప్పిరబుద్ధియెంతెనిలెన్న ।
 కాదనంగరాదుమాకులోకములకెల్ల । నేతంగాడెగురుగ్రీవనిశితరేంద్రుల
 డైననొకమాటగలదెట్టులనినవినుము ॥ క ॥ వేదోక్తవిధినిమేమా । యదివి
 జులకోటకెయిత్తుమధ్వరభాగం । బేదిక్కునస్వాతంత్ర్యం । బేదిమీకనినదను
 జుండేగిరయమునక ॥ శా ॥ ఆవార్తల్వినిపింపదైత్యపతిరోషావేశముబొం
 గనా । హావేదంబుల యాగభాగములమర్త్యశ్రేణికేకానిమా । కేవంకంబ
 నిలేకయుండునటుగానేర్పాటుగావించెగా । నీవేగంబహరించితశ్చక్రితుభ
 గ్ని ఘాతముల్నేసెదక ॥ గీ ॥ అరయంగాగశ్యపబ్రహ్మకగ్రచుహిషి । యై
 నదితిపుత్రులకుగాననాదిదేవ । తలముమీవ్వుమాకునధ్వరములందు । హా
 గములులేమిచేసుపాపంబుగాదె ॥ గీ ॥ అహహసప్రంపురగుచినిననరవరులె
 కాని మేమహులము గామెకాయటంబు । బరిహసింపుచునత్యంతవరుషరో
 ష । రసకషాయితనేత్రుండైచునురవిభుండు ॥ గీ ॥ ఇంకనేడునెడల నెవ్వ
 రువేదము । బ్ధులంపురట్టివారుదండ్యులగుదు । రనుచుజుటంబులైనభిలలోకం
 బుల । దానపులకుంగలదెధగ్గుచింత ॥ వ ॥ అంత ॥ క ॥ ఆవార్తల్లెవార
 డు । చేవినిపించెంశదుడుకుచేసెనటంచుక । భావంబుగలగళువ్రుండు । నే
 వేగన్నచ్చెదైత్యవిభునభరణక ॥ క ॥ వచ్చినమునిపతితోరస । ముట్టటద

నుజుండు దెల్పమునిపతిదనలో | నచ్చెరువందుచునిదయె | మిచ్చడలంచితని
 దానవేశ్వరచెవునూ || గీ || అక్కటాస్వయంవ్యక్తములైనశత్రుల | నౌను
 గాదనడగు నెయ్యొజునక్షేన | నురులయందునుధర్మమనురులయందు | గలు
 పునుగుగల్గమికుభాగముయగలవె || క || కలకాలముపరకాంతల | గలయం
 దలచుబలుహింసగలగుణమయ్యుం | గలవేధర్మంబులును | కలకలహములం
 దెకాకయసువాధీశ || గీ || అనిననాగ్రహమొదవలోనడచిసెలవి | వారం
 గానవ్విదైతేయవీరుండనియె | నెంతమాటానతిచ్చెదరేనెఱుంగ | నేనుధాం
 ధులధర్మంబులింతయేల || సీ || అమరనాయకుండహల్యా కాముకుండుగాండె
 శిఖిముక్తిప్రలకాశింపలేడె | సతతంబుయెముచుహింసకుండబాలుపడడెరా
 తునులలోపలివాడుగాండెనియుతి | వీర్గంబుఘటములోవిడువడెవరుణుండు
 పవనుండుగన్యలంబట్టలేడె | శివకపరాధంబునేయడేధనదుండుభర్గుండొన
 ర్పడెట్రహ్మహత్య | హరియుభృగుపత్నినొంపడేయజుండుగుఱుం | గలయం
 దేశశిగురుకాంతగలసికొనడె | యింకశుద్ధాత్ములగువేల్పులేరివేలు | మడ
 చియెఱిగింపుడెటంగనమౌనివర్య || గీ || తాముచేసినయియెల్లధర్మములె
 ట | మేముచేసినదఘటమేలుగాడె | యేకరణివచ్చెవారలకింతయగ్ర | గ
 గృతయుమాకునితలాఘవముజగతి || ఉ || ఎక్కడిధర్మమేతిశ్రుతులింకన
 నేటికినేనురాజునై | పెక్కవమజ్జగంబులనభేద్యపరాక్రమవీలన | న్నె
 క్కుడుభక్తితోగొలువసిచ్చెదంగోరినవారిణ్రిక | ల్లశీననోర్తుగానిపరచై
 వములన్నజియింపనోర్తునే || గీ || మీరువిచ్చేయండనుచునువృద్ధిలోప | మె
 సంగడిగ్గనలేచియొగురుసేఘండు | నగరిలోనికింబోవదానవగురుండు | న
 చ్యుతుండెవక్కడెట్టెనుననుచుండనియె || సీ || మునివృత్తిలోమనిమక్కాప
 ట్టిజపంబుచేయడొక్కరుండెనిచిత్తశుద్ధి | నగ్నయేస్వాహాయటంచువేలిమి
 యందుగొకడైనమూలూరినొసంగబోండు | హరిహరియటంచునాయా
 యిపుణ్యోర్ధ్వబునొకడైనచ్చానమాడడుపడేపమొనిరింపరొగిడత్వమి
 నీనుండుసామవెనుబులసరవినిడినిఘాసురులలోననిం ప్రేభుక్తిచేక | వైదం
 జిత్రాయనమయనియన్మమిడర | నేమిదెలుపుదునొకశ్రీరామరామ | తలం

పదోసంబునాటిదుర్దశల తేలుగు ॥ ౧ ॥ లెశమాత్రంబుధర్మంబులేకతన జ
నులనాపృష్ఠినతివృష్టి సమయ విలంబు! సమయమగుటయుబుట్టిన వైశ్యమును
జెంద । భువనమోహనమసురపుంగవుడుచేరి ॥ మత్తకోట ॥ ఇలకనాకిది
వేళయంచుననేకసంగరరంగని । శృంకశాహమహస్సనాథులసైన్యచాథుల
బుత్రులక । బలకజాతులగార్భదతులబంధులందగువారలం । గొంకకప్పురి
నిల్పిదానవకుంజరుండుమదాంధుడై ॥ ౨ ॥ మందులముడితాటుమలచివేసిన
సిగంబొల్పుగానగనిసిబొదికింబు । పరులకుండానుగన్నడకుండఘాలభాగ
మునందెట్టినయట్టికావిబొట్టు । నెడవంకబచ్చరాపిడివంకింబొంకించిచారిక
ట్టిననీలిచాయదట్టివలకేలచిడెముడాపలికేలకగేడెంబునంగంబునందువజ్రాం
గిజోడు । మీఱుమీయునుదైతేయచోరభటుండు । కురువకన్నపురంగత్రిసౌ
క్కుపొడిభరణి! మూలికల్లుబల్వాకట్టుమొదలుగాంగి జోరసంగ్రహణీయ
వస్తువులుగొనుచు ॥ ౩ ॥ ఇత్రైలుగుననత్తురంగగ్రీవుండు త్తరంగితోర్వాహ
సాహసంబులుమనంబునంబెనంగొననభంగమిరభంగచంగన్నణిస్థగితగోపు
రంబగుపురంబువెలువడి నిలుగడలంగడలివిలోకింపుచునొకించుకగొంచకరసా
తలశూయమాణవిరించి చంచలలోచనాకరాంచల సమంచితవిపంచికారవ
వంచనాచుంచుచంపత్తరంగాయమాన నాగకన్యకానన్యసాధారణానూన
గానతానమానంబులకుంజొక్కచు మయమాయానియమితో పరిహరిత్పరి
చ్చదవితానాయితతోయధింజొచ్చిఘనాఘనఘనాపఘనజవజాయమానపవ
మానదోధూయమాన జలదరవర్గంబగు బాహుద్వయద్వయస మార్గంబుప
ట్టిపోవుచు నాచాడనభ్యవహారంబులకై పిహారంబులనులుపు పిహారంబులక
రతలప్రహారంబులంజమున కుపహారంబులుసేయుచు సక్రంబులగు నక్రంబుల
చక్రంబులనాక్రమించి చక్కసేయుచు గులాచలచక్రక్రమవక్రచక్రవావిక్ర
మాభితకితుభితసర్వతోముఖత్వరిత సర్వతోముఖపరిపతజ్జల చరగ్రసనవ్యస
నవ్యగ్రపరివృతాయమాన నానిషపక్షి సానంబులు సొచ్చియుదరంబులు
వ్రచ్చియుగాధతరకంచుక పూఢోయస్తటి ఖణిల్లయమై నాకాదికులపర్వతం
బులందాంకుచు నిజావలోకనభయపలాయ మానమానుషీ వితానంబులన

వనర పదవిలగ్నవిద్రుమలతావలయపతితజలమాణవకులంగనుంగొనిహసింపు
 చనఖండగండతలమండనాయితపిచండిలమదప్రచండసముద్రండంబులై యెం
 డొండభండనంబులుసల్పుచుఁ గాండ వేదండకాండప్రకాండంబులనడుమదూ
 రిహరించుతదంతిదంతురతకాంతిమంతంబులగు తదీయదంతిదంతంబులం బెకల్పి
 వరుణాంభోజనయ చా కుచకుంభవిజృంభమాణావృష్టంభ సంరంభంబులగు
 కుంభంబులమోక్షైకంబులెడల వ్రేయనెడలజడిసి పరువిడ బెడిదమగుక్కింకా
 రంబులనంకురించిన శంకాతంకంబులవడంకుచుఁ దమతమయంగ నామణులూ
 సంగుహతాలింగనంబుల నుప్పొంగు జలమానుషకుమారవగ్గంబులమొక్తు
 లుగైకొంచు నెడనెడఁ ద్రోవకడ్డంబై మెలంగు జలభుజంగంబులంగనుంగొని
 దుశ్యకునంబనితలంఁచుచుఁ జేనొడిసిజిరజిరంద్రిప్పివైచు నెడఘణామణులుచెదరి
 విస్ఫులింగంబులగములవలెఁబూపట్టియేపట్టున నిలువంజాలక మూలమూలక
 రుగుమకరకటకాది జంతుసంతానంబులక గుబడచానలసంతాపంబునకుఁ
 గొంతచింతింపుచు భవిష్యత్కూ మతధృతమందరవసుంధరాధరసూచకంబుల
 గుచుగిరులకింద నందందగ్రంథుకొనుకూర్మంబులుగ్రుంగ శృంగంబుల ఘెట్టి
 లంఘింపుచుఘృతపరిఘృతసముజ్జ్వలదోర్వజ్వలనజ్వాలికా సంతాపశర్కరా
 యితేత్సరసవృంజనసమంజసంబులగుద్ధుగంబులుగ్రోలుచుందనివిసాలక లవ
 గరససంమిశ్రంబులగుదధిఖండంబుల మెసంగుచు శుద్ధోదకంబులగండూషింపు
 చు హేలావధారిణ పరిలారస పానవేలావిలోలాలుత కాలానలకీలాకులస
 మాకులూ భీలారుణశోభాలవాల విశాలలోచనగోళంబులు ద్రిప్పుచుసోలుచు
 జంబూష్లత్తోదీప్తిపవృత్త ద్విత్రిమాత్రావశిష్టకౌఘావలంబనంబునం గొంతవి
 శ్రాంతంతుండగుచుదివాకరమౌగ్గంబుఁగ్గమించిసుధాకరపథంబంటితా రాపథం
 బునకెగసిబుధాదిగ్రహంబులనతిక్రమించి ధ్రువమండలంబుండకుంజేరిమహా
 గ్లోకపథంబునంబయలుదేరి పాప్రసంయుగవిలంబు సమయసమష్టిప్రసప్త
 సప్తిదీప్తితప్తులగుచునుపరిలోకంబులవలసలుచేసిమరలి తమతమ యగారం
 బులఁజేరువారి నాలోకింపుచు వాహాదివజ్జితమైనైవి రాజిలువై రాజలోకంబగు
 జనలోకంబుఁ బ్రవేశించి యవ్వలశతానందనందన సనకసనందనాదిముని

బృందారకమునబృందసహస్రారనింద బంధుబంధుర ప్రభాదురవలోకంబగు
తపోలోకంబస్తోకప్రయత్నంబుచంగడచి యాకడంజనిచని || సీ || కడవన్నెత
ళుకుబంగరుకోటకెంజాయసంజకెంజిగిరంగునవధరింపం | దోరంపుముత్యా
లతోరణంబులకాంతిచొక్కమాచుక్కల టెక్కునూప | జేజేలరాతాలచెలు
వంపుగృహపాళి కటకిచీకటిగుంపుగరినునింప | రాణించుజాతివజ్రాలమేడల
దాలుపండు వెన్నెలచెన్ను పరిధిల్ల | వివిధమాణిక్యదీపములైలుంగుచుండస్స
రరణశ్రాంతమిధునలో చనసరోరు | హములుముకుళింపనైశధర్మములనొందు
సత్యలోకంబుగనుంగొనెదైత్యవిభుండు || చ || కనుంగొనివిశ్వకర్మకరకౌశలిమె
చ్చు చురాజపీఠులం | జనిచనిముందటస్వలిహజారము వెల్వడివచ్చుచున్నయా |
సనకసనందనప్రముఖసంయములంగని పెద్దకొల్వడి | రెనలువయంచునెంచి
నడురేయినిశాంతమసొచ్చియచ్చటక || సీ || ఉపసృష్టి క్రమమెల్లనొప్పించి
బహుమానమందివచ్చినకర్దమాగియులు | జనులకర్మ శరీరసంఖ్యలెల్లదినాం
తకమువేసిలిఖించుకరణికులను | తమతమయాదివత్యములుదీరహజారమం
దుంగాచున్నయంద్రాదిసురుల | వినికివేళయటంచువీణలతంత్రులుసారించు
తుంబురునారదులను | తానవరుసలుపెంచుగంధర్వగాయ | కులనుజతగూ
డునట్టువకులమువారిం | గాసెగట్టువియచ్చరకంబుకంధ | రలనుజూచుచుంగ
త్యంతరములుగడచి || సీ || తోరంపుసాంబ్రాణిధూపధూమముగట్టుపగదా
యబాబాలబారుదీర్చ | బంధుర మురజాదిధింధిమిధ్వానంబుబహుళగజాకవి
జృంభణమునెఱవ | వేలుపుమిన్నలవివిధధూపణకాంతి శక్రచాపస్ఫూర్తిస
వధరింప | తిరువులగట్టునిత్తులమైదీంగలు గ్రొక్కారుమెఱుంగులకోర్కుజూ
పం | బుష్పవక్షంబువడగండ్లపాలుపు చెలువ | సారమృదుగీతికామృతాసా
రిమెసంగ | వషణ వేళనుబోలునవ్వనజభవుని | నాట్యశాలనుదడసెదానవ
విభుండు || గీ || అజుండుగొలుపుదీరి యంతిపురంబున | కరుగుదనుకనొక్క
యరుగుగప్పు | రాలలోనగనరాకుండడాగియా | వెనుకమెల్లవవలంజనుచు
నెదుట || గీ || భానుపరిపూర్ణ నీహారభానుచిత్ర | భానుభానుమహాజనిస్థా
నదృశ్య | మానమాణిక్యదేదీప్యమానమైన | కేళికాగేహపాళివిక్రించికొను

చు || సీ || శాలికాకలకంతసగుణార్ధుణవాదనిర్భయప్రవణవాణీశు కంబు | ర
 భవియోజితమనోరథమనోజ్ఞవిహారహారివాహనరజహంసకులము | ఆశ్రాం
 తవికవ హేమాంభోజవిహరమాణాజ్ఞాతవిరహారధాంగయుగము | భార
 తీగళరవాభ్యసనలీలాలోలకవకివకలరవకలకలంబు | గురుకుచాహాసపుషిత
 చకోరకంబు | గానవిద్రవమాణశృంగారసౌధ | చంద్రకాంతాంబుకణపా
 యుచాతకంబు | నగుచుండెల్వాండుకేళీగృహంబునందు || మ || తళుకుంజపు
 రకోళ్లమందిమన నిద్దాజాజీహాసజ్జై | బలుకుంజెల్మలకొలిగిరాచిలుక
 బాబాసాహిబూనెయ్యపు | గలనకసౌఖ్యముగాంచిమైబడలగా | గాటం
 పుష్పూపు | ల్వాలయన్నిదితుండైనపద్మభవునాలోకించి యాలోపలక ||
 గీ || అతులమాణిక్యదీపములార్చరామి | దనదునెమ్మేరిచాయనత్తతీశయిం
 చి | యున్నయుడిగంపుపూబోండ్లయొడలిమీద | చారనియ్యకయొకయోరం
 జేరనరిగి || మ || అతులంబైతగు బ్రహ్మవర్చ సముదాయనామిబాంచున్న
 చో | నతివేలాయితనాసికాసుషీరయతాయతనిశ్వాసమా | రుతసంక్షు
 బ్ధవతుర్ముఖంబులనుమూర్తులైవేదాళిని | స్మృతయొనకహారియించెడక్ష
 ణమరయోభర్తవిధాంతుండై || సీ || హీరకుట్టిమధూమలిసుకనేలలటంచు
 ఘట్టిగానడుగులుపెట్టవెఱచు | బచ్చరాకట్నంబు పచ్చికపట్లవెడవెడముని
 వ్రేల్లనడచిపోవు | నిలుపుటద్దంబులనీడలు పరికించిపరులంచుజేకత్తిపదిలపఱ
 చు | దాసువచ్చినత్రోవగానకతలబొప్పిగట్టిగాం గుడ్డభాగములదాంకు |
 దడబడుచునిద్రపోయెడితలిరుంబోండ్ల | పాదములమెట్టుగానిమున్నటిదె
 వైర్య | మూనలేడయ్యో వినుమెంతవానికైన | దొంగతనమున్నయప్పుడెదా
 డరుభయము || మత్తకోకిల || అంతనాకొక్రమంబునందనుజాధినాథుడుభా
 రతీ | కాంతుకేళిగృహంబువెల్వడికంధిగర్భముజేరబో | నెంతయున్నొఱ
 పెట్టెవేదములీశ్వరామమదేవతా | హంతచేబడకుండ్రబ్రోవవెయంచుబె
 ట్టుగభూవరా || గీ || అప్పుడచ్చెరువందుచునంబురాశి | దరినినుండెడిసప్త
 షికవరులిదేవి | యాతనాదంబుకపటమీచావతార | తేటతెల్లమిగామా
 కుండెల్వచయ్య || ఉ || నాపుడుశాంబరీశభరనాయకుండిల్లకు మాసులారవా

ణీవిభుడివృత్తైమఱచిన్ద్రురవోవఁగఁ జూచియాహయ । గ్రీవుఁడుచోరవృత్తి
నిహరించితముంగొనిపోవుచుండఁ గాఁ । గావఁగదిక్కులైమొఁగఁడఁకన్సొఱవె
ట్టఁదొడంగె వేదమ ల్ ॥ ఉ ॥ కావునఁముచ్చ రక్క-సునిఁగ్రక్క-నవొక్క-ట
సుక్క-డంచివే । దావళిసుద్ధరించిక్షణదాంతవినిదిరుఁడైనబ్రహ్మకీ । బోవతె
నంచుమించేజలమున్ బలమున్ గలయంబయోధీనేం । తేవడిమొడించెదరతి
క్రమవేగపరాక్రమంబునన్ ॥ మ ॥ సమయాంభోనిధిఁజొచ్చి చండతరచంప
ద్వాలమల్లార్పచున్ । సమవోజ్జృంభితజంభశాసనభుజా స్తంభాగ్రదంభో
ళిడు । ర్దమశృంగంబునవేదచోరపురవపు శ్రేణికల్సుగ్ధనూఁ । వముగాఁదాఁ
కెనుధాశనానమానయోషా గర్భనిర్భేదియై ॥ మ ॥ అటులందాకినయంత
దంతికరలూనాబంబుచందంబునన్ । స్ఫుటితంబైనపురంబు వెల్వడియెరఱ్ఱో
వీరుటియైచియై । చ్చాటితేడిట్టికడానిచోట యిదిగొంచుంబోయి చేకాసూ-
గా । ఘటియింపందగుదైత్యనేతకనిదోర్గర్వంబభర్వంబుగన్ ॥ గీ ॥ గాలము
లువైచువారదికాడటంచుఁ । బెన్వలలువేయవారవిపనికి గావ । టంచువడిగా
రచెక్కైయలంచువారు । వైనయసురులకనియెనమృత్యుమూర్తి ॥ ఉ ॥ ధీ
వరులారగాలముతుదింబదిలంబుగనెఱుగ్రుచ్చిమీ । రీవగవైచినందగుల నేటికి
నాకిది వింతమాంసమున్ । గావలెనంచువచ్చితిని గావుననీవలెనేఁడుమీహ
య । గ్రీవునిగ్రుచ్చివైపుఁడుహరింపుదునంతటమిమ్ముఁజేరుదున్ ॥ ఉ ॥ ఇంత
ప్రయానయేలచనుఁడిప్పు డయంచునువారుసూడఁదానింతయియంతయై వెను
కనేనుఁగయంతయింకొండయంతయై । యెంతయుఁబెద్దయొకడలిసెల్లె డనిండిన
హస్రయోజనా । క్రాంతతనూవిలాసములఁగన్న డఁబూచి నిశాటపైఁబకల్ ॥
క ॥ నరభక్త్యమైవమీనము । నరభోజనభక్త్యమానసఁగఁజిత్రంబే । పరికించె
దమిటనేఁడా । సురపఠనినుదినుటనీవసుర పఠిదినుటన్ ॥ మ ॥ పదరంగారణమే
మిఁగుంచుదనుజల్పాహుబలప్రాధేచే । గదలన్మోఁదుదుసేఁ తెలంబాదుచుచున్
ఖడ్గంబులంజించుచున్ । గదియన్దన్గోనిమత్స్యమొక్క-పరిశృంగంబట్టిటుండ్రెప్పే
గా । సుదరంబుల్గెరముల్ దెగంబడినైజ్యశ్యల్వేనవేలాక్కటన్ ॥ శా ॥ అవా
ర్తహత శేషమైఁకుల చేనాలించినె హనిదా । నీవేశంజనిదానిఁడెత్తుఁనివేయే

తేరదదావ్యలీ | లావిషిప్తమహానగాళిపయ్యవ్రాలంగులెన్నెఱ్ఱంబుతో | దే
వారాతివరూధిసీవిభుండు మధ్యేరాజమార్గంబునక || వ || అంత || శా || వా
లోత్తిప్రగిరుల్గురారిపురిపై వ్రాలస్వీగర్లంబులై | రాణ్ణోపురముల్ గ్రహం
బులురిలెంచ్రాసాదముల్ సుగ్గులై | తూణ్ణోటబ్రగుం గెసాధములుదోడ్తోచి
న్నభిన్నంబులై వ్రీతెన్నంటపకోటులొడ్డుగిలె నావిభూత ఘోషంబునక ||
గీ || వాని లోపల నొకిగ్గపర్వతమువచ్చి | దానుగొలుపున్న కేళిసాధమునఁ
బడినఁ | బగిలిపైఁబడఁజేతులఁబట్టియనల | వైచివెల్వడివచ్చిసాచరుండు || గీ ||
అగమురాఁగారణంబేమియనుచుమంత్రి | జనుల నడిగినవారలుచిన్నయమున
ను | దేవయుక్తపైఁడిచోట యీదీవిచేరి | విస్మయముసేయుచున్నది వివిధగ
తుల || సీ || తిమిలమింగిలముఖ్య దీఘకమత్యంబులఁగొమ్మునఁగుమలుగాఁ
గ్రుచ్చియెత్తుఁ | దనసంతతికి క్షేతగొనివచ్చు రీతిదిక్కిరిశరీరంబులగురులనాను |
దృఢవాలమునగట్టులెగయంగఁ గొట్టుచుఁ గేళిమైఁగందుక క్రిడనలుపు | సుగ్ర
సత్వాహారముపశమించుటకునాబడబాసలముగ్రోలిపారవిడుచు | నాశర
జ్ఞేదనముఁదృణప్రాయముగను | సలుపుటేవింతయదీయె కావలెనటన్ | గు
టుకుమనకుండబ్రహ్మాండకోటిమింగి | సప్తజలధులువ్రావదేక్షణములొసక ||
అనిమంత్రులువినిపించిన | విననవుడు లేచిదైత్య విభుండదియేదీ | కనుఁగొంద
ముగాకనితను | దనుజులుగొలువంగవార్ధితటగతుండగుచుక || మ || కనియె
ద్దానవసార్యశాముండదుటక గల్పంతపాథోధిరా | దనుగామినముసాధు
లోకవిపదాయాసచ్చిదావ్యాజనం | జనితోద్యతక రుకాధృతాయతతరీస
ప్తపిఁభూమీనము | న్ననదంష్ట్రాంగవిభాజితాయతతమీకామీనము స్మీన
ముక || చ || కేనియిదిమీనుకాదులయకాలమహాబలసియమానకాం | చిన్న
ధరంబయంచుమదిసందియచందుఁచుఁగాలరుద్రీశు | లనిభసహస్రదంష్ట్రీలు
జ్వలద్బడబానలీలలోలిలో | చనములుధూమకేసుసదృశంబగువాలముచూ
చీనివ్వెఱక || మ || ఇదిమీనంబగునైనసేమియనిచేసీంతత గాఁద్రుంతునో | కది
యంగొట్టుచునోగదన్నిశితమాకుంతంబునంగ్రుచ్చియె | త్తురునోమిడికిన్య
డంచుమిగులన్దుర్వారగర్వాంధుడై | కది నుంజూచిన్మృషార్కసాఙ్గపుండజా

గ్రద్వాలమల్లార్పునుక్ ॥ గీ ॥ శాజ్జలీలావినిర్ముక్తశరములిపు । నేనగ్గీ
 లాలసి క్తంబుం నేయశౌరి । శాజ్జలీలా వినుర్ముక్త శరములిపు । నేనగ్గీలాల
 సి క్తంబుం జేసెనపుడు ॥ ఉ ॥ ఓరిసిశావ రాధమ పయోయహగర్భుడు సద్ర
 వోవఁగా । నూరకయేలతెచ్చిలివి యుత్తమవేదములందు నేమిచే । కూరె
 నునేడునీకటకోతికిమానికమేలగూలఁగాఁ । గారణముంటుంజేసిచెడు గాగ్య
 ముచేసితివిం తెయిమ్మొయిక్ ॥ క ॥ అనవినిసివాయెవరో । యనియుంటినిమం
 చికార్యమా యెను నేఁజే । సినపుష్కంబునఁగానినుఁ । గనుఁగొనఁగాఁగలిగెనిఁ
 తకాలంబునకుక్ ॥ శా ॥ నేనేనకులనఁబూతునోయనుచునెంతేభిరివా రాశి
 లో । మీరంబైమిడుకంగఁజొచ్చివయోమేలేహరిదీనికిం । కేనేమందునుడా
 గఁబోయినదలారిల్లయ్యెనేఁడేడకుం । బోనాఁజిక్కిరివంటయింటిశశమాబో
 నంపుఁబెన్గూటకిక్ ॥ వ ॥ ఇదెకనుఁగొమ్మటంచునిటలేతుఁడరూతుకటాతువీతు
 లం । గుదిగొనినిప్పులుపుతిలఘారతరఘకుటికరాశిమై । వదనము భానుమం
 డలమువైఖరిఁజేగురుచాయమింపఁగా । గదఁగొనితీప్పివైచెలయకాలమచెల్లా
 ధృతితిరుమీఱఁగక్ ॥ తే ॥ అగదాదండముద్దండమగుచుఁదాకి । తోఁకవెంట్లు
 కయైననుదులుపదయ్యె । నేమిచేప్పడుబృధురోమనామధేయ । మపుడుసా
 ర్థకమయ్యెమత్స్యంబునందు ॥ వ ॥ అంత ॥ మ ॥ ఘనరోషంబునమీనమూతికా
 నిజశృంగంబెత్తితీరస్థుఁడై । మనుజాశిస్రభునేయఁగాఁ దెగియెరంభాస్తంభ
 ముంబోలిత । త్తనువచ్చినరుణోదయంబయినచందంబాపురత్తఘము । వ్వ
 నధిందేలెవిని ద్రతందగఁజతుర్వక్తాగ్నిబుముచ్చిష్టానుక్ ॥ గీ ॥ నిదురమేల్కొ
 నివేదములైమకికానఁ । జాలకంఘోజఘవుఁడబ్ధిఁదేలియాడు । మీనమూతిక
 గనుఁగొనిమేనువాంగఁ । జేరిప్రణమిల్లినన్నుశిచేసెన్గిల్లు ॥ శా ॥ శ్రీమీనాకృత
 యేనమోభగవతేస్మప్త్యాదిసంధాయినే । మ్రోమాహాగ్యరుచేహృతానతశు
 శేసారావపాథోమునే । సాముద్రాంబువిహారిణేదితిజనుస్సంహారిణేహారి
 ణే । స్వామిన్వాహిపాహితేహితత రాసర్వేషుదేహిత్రుతిః ॥ మ ॥ అనివ
 ణికంచు సువణకాగఘనకపేదాళిం బ్రసాదించిగ్ర । క్కునఁదైగ్నిహ్య
 ముస్పృష్టి నేయుచుని శ్రీకాంతుండు పంపన్దసా । దనివాణిశ్వరుఁడాగమోక్త

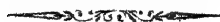

ముగ సూర్యావందీతారబ్ధివం । బునుభూమినభము ల్బుజించెను య
ధాపూర్వంబుగా నంతటక ॥ క ॥ అనఘండగు సశ్యవతు । మనుపట్టము
గట్టెకొర మన్ననజతురా । ననుడాతడై వైవస్వతుఁ । డనుపేరుంగలిగి
యిప్పుడల దెస్సిగులక ॥ మ ॥ మనుజాధీశ్వర యిందిరా రమణు శ్రీమత్స్వా
వతారంబుభక్తినివిన్న ట్టికృతార్థుకలు త్తమరమాదీభూకాయురారోగ్యము ।
ల్లనిసత్యవతసార్వభౌమునిగతింగల్పాంతరస్థాయీకీ । ర్తినిజెన్నొందుదురట్లు
నాభుకరుణాదృష్టైకపాత్రంబులై ॥ క ॥ అనిశ్రీవైశంపాయన । మునిము
ఖ్యుఁడు దెల్పవినిప్రమోదాస్వతుఁడై । జనశీజయుండవ్వలికథ । యనఘా
వినవలతుఁడెలుపు మనియిడుగుటయొక ॥ మ ॥ తనయాగ్రేసరరామదాస
విలసత్సహిత్య హృష్యన్య నో । వనజాశంకరదాసగానకలనావైయాత్య
వీణానువా । దన సమ్మోదనపద్మనాభ పరితోదారాథకశృంగారభే । లన
పద్యాదరరంగశాయిమధురాలాపప్రియంభావకా ॥ క ॥ లక్ష్మ్యంబికామనో
హర । లక్ష్మీకరుణాకటాక్షలక్ష్మణవీలా । లక్ష్మణవాణీవైభవ । లక్ష్మణపూర్వా
వతారలలితా కారా ॥ కవిరాజ విరాజితము ॥ ధనపతి తారణదుర్బుధ
తారణదాన యుతారణరంగహరా । ఘనగిరివారణగజికాతవారణగంధిల
తోరణమధ్యపురా । యనఘవిచారణహాషికాతచారణయంబుధిచారణకాంతి
ర్పురా । వినమితకారణవీరనికారణవిక్రమకారణదైత్యహరా ॥

గద్య॥ ఇదిశ్రీరామభద్రదయాభిరామ భద్రకరుణాకటాక్ష వీక్షాపరి
ప్రాప్తదీప్తతరాష్టభాషా కవిత్వసామ్రాజ్య భారేయ సకలవిద్యత్క విజ
నవిధేయ ధరణిదేవులనాగనామాత్యసుధాసముద్ర సమున్నిద్రపూణికమా
చంద్ర రామమంత్రీంద్రప్రణీతంచైన దశావతారచరిత్రంబునుమహాప్రబంధం
బునందుఁటభమాశ్వాసము.

మొదటియనతారంబగు

మత్స్యవతారంబునమాప్తము.

కూర్కావతారకథ.

శ్రీకృష్ణాశ్రమము.

—o—

శ్రీనారిమణికుండం । భోనిధిసంభవవిచిత్రభోగానంద । స్థానవి
 చక్షుణవంచ । న్నానాగుణకృష్ణపద్మనాభునికృష్ణా ॥ గీ ॥ అవధరింపుముజన
 మేజయప్రీతిక । శేఖరునకీర్తులనువ్యాసశిష్యమౌని । ధారుణీనాథకూర్కావ
 తారమింకను । దెలియఁజెప్పెదవినుమనితెలుపఁదొడఁగె ॥ గీ ॥ జగముసృజి
 యింపఁబోషింపసంహరింపఁ । జాలుమూర్తులంగనిపెంపఁజూలినట్టి । యిత్ర
 కనసూయకునుసాటియైనమౌని । దంపతులుగల్గుదుఁడెజగత్ప్రయమునంద ॥ క ॥
 ఆదంపతులకుగిరిక । న్యాదయితాంశమునఁబుత్రుండనబొడమిస్వతః । ప్రా
 దుర్భూతజ్ఞానుం । డైదుర్వాసస్తపోధనాగ్రణివెలయు ॥ క ॥ కోమలప
 ల్లవనిభవా । సోమునిఁబరిపీతవసనసోమునిసుమమ ॥ సోమునిఁబోలినదుర్వా
 సోమునినుతియింపఁదరమేసోముఁడైన ॥ క ॥ అలీలాశివ్రుండానం । దాహో
 లపయోధిమగ్నుండైయెల్లపుడు ॥ బాలునివలెనన్మత్తుని । పోలికఁజరియిం
 పుడుండుభువనములందు ॥ క ॥ అతఁడొకనాఁడునువర్త । షీతిభృత్తుట
 విహరణంబుసేయఁగనత్య । ద్భృతమైయొకవాననరా । మతినెంతయుఁజెలఁ
 గిభృంగమార్గోన్ముఖుండై ॥ సీ ॥ గంధర్వ భామినీ గానశ్రుతిభవతీరచకఃక

షబోద్గర్భరవము । కపిధూతశాఖిశాఖాపతజ్జాంబవ గ్రహయాశుమునికన్య
కాజనంబు । లగ్నకాషాయకాలసంధ మిషతటిత్వద్విలోకననటద్బహి
ణంబు । శుకదష్టమాకంధమకరందవాహినీతరణీలాలోలహరిణకులము । స
తతమునిదత్తహవిరన్న జనితతుండ । భారసుత్రామవహనదుర్బలఘనప్రకా
మబలవర్గనోద్దామహేమధూమ । పావనంబగునొక్కతపోవనంబు ॥ గీ ॥ కాం
చి తప్రస్థహూమలాకస్మికముగ । తనునిరీక్షించియ్యుత్పతనునిగన్న । కర
ణిభక్తియొనవకైగైకంబుగొనుచు । వాసరాహేతువరయుచువచ్చియెదు
ర ॥ సీ ॥ చిన్నిప్రాయముదానిజిన్నారిపొన్నారియంబరానడలసోయగము
దాని । గొదమగుబ్బలదానిగొమ్మించుగ్రమ్మించు నెప్పేనిగనిగన్నిగలదాని
ముద్దుపల్కులదానినిద్దంపుటద్దంపు మురిపెంపుసోము నెమ్మోముదాని రవ
లపావలదానిరంగారుబంగారుతమ్ములకేరుహస్తములదాని । జెలువుగలదా
ని నెఱుఱుగులుకుదాని । సొగసుగలదానిబెళుకుకందొగలదాని । సొలపుగ
లదానినొయ్యారములుకుదాని । నొక్కవిద్యాధరినిగొండెయోగివరుండు ॥
గీ ॥ అప్పుడొకయించుకేనియ్యుత్పతన । మోత్తజలయింపెఱ్ఱరాం
వతారు । డీమహిమహుండంచుమోహింపజేయ । వెఱచే గాంబోలునవ్వే
డవింటిజోదు ॥ సీ ॥ అతసుజపావృత్తినలరారుచేలికేలువారసినస్థటికాత్మ
సరమనంగ । బాణిపంకజమున బ్రభవించియొండొండదిగజారు తళుకుము
తైపుసరియన । హస్తాభిధాన మోహాతిశయంబున వ్రాలిననత్త్రమాలికయ
న । గమనీయనవ్యృంగారకరోర్మికాపరివతజ్జలబిందుపాళియనగ । నఖ
రనిష్కాంతకాంతిసంతానమనగ । మధుకరాకషిణుటకాసమాజమన
గ । హస్తగతకంతుభాగ్యకన్యాళియనగ । నలరుసంతానసూనమాల్యంబు
గాంచి ॥ గీ ॥ మేలుగావలెచాలసీకేలిపూల । దండగనిజేరుమానిమార్తాండు
జూచి । దండనుండుపథూటికైదండవదలి । దండచునికేలుమోడ్చివేదండగమ
న ॥ క ॥ కులుకువలిగచ్చిగుబ్బల । జిలుకుంబయ్యెంటుంజక్కజేర్చుచుంబలికె ।
నల్లకంఠిబెళుకుకన్గవ । తళుకులువేటొక్కకుసుమదామమగూర్చు ॥ ఉ ॥ ఓ
మునిసార్వభౌమతపనోపమధామగుణాభిరామసు । త్రామముఖామరుల్భవ

సదంచితకీర్తులు సన్నుతింపఁగా । నేముంబిందుమీపదములెన్నఁడునేఁగను
 ఁందునేయిసేం । డీ మెయిసంభవించెఫలియిం చెనుగోరికలెల్లకొల్లగఁ ॥ క ॥
 కావలసిన్నకొనుమా । హవనచుగఁగాక నాదుభవమదవీయం । బీవనమం
 చుముసింద్రున । కావనితప్రసూనదామమామోదమునఁ ॥ క ॥ ఇచ్చినమచ్చి
 కంబుచ్చుక । యచ్చెలిమెచ్చుచుముసింద్రుఁడొడలఁదాల్చె ॥ జిచ్చరకనుదే
 వరపై । నచ్చరినదిదాల్చుచెలువ మచ్చుపడంగఁ ॥ గీ ॥ ఇటులఁదాలిచిసం
 తృప్తహృదయుండగుచు । మలులికరమున్నకొనిమమతమీఱఁ । గన్నుగవనొ
 త్తికొనుచువత్తుంబుండఁగ్నికంఠమునవైచియవలనుతంరంజనుచు ॥ సీ ॥ గం
 ధర్వులగ్రభాగమున జోడనమించు ఘోటులధుమికించుకొనుచునడువ । వెను
 డందనుద్దండవేదండ కాండము ల్గుమదమంధరయానసరణినడువ । నిరువం
 కలకలకవతరత్తునిర్మితహృదయధకోటలకుగుడేర । వెలిదాలుగ్రమ్మించువి
 చ్చుకత్తులవేల్పుచూఁకలెల్లెడలఁగమ్మకొనినడువ । రంభనాట్యంబుమిగులసం
 రంభమెనఁగ । వెల్లఁటెనుఁగు నెక్కిరి వెల్ల మెఱయ । వెలయువేడుకవాహ్యళి
 వెడలివచ్చు । నమరనాయకుఁగాంచిసంయమివరుండు ॥ గీ ॥ చేతిపూదండ
 మీఁదవైచినసురేంద్రుఁ । డడికరంబున్నకొనిమదకరింద్ర । కుంభముననిల్పఁ
 ణెలువయ్యెశంభువైల । శృంగసంగతగంగాతరంగిణియన ॥ గీ ॥ అంతఁజం
 చలకుంభికుంభాగ్రనిహిత । పుష్పదామంబుదిగజారిధూమింబడియె । జేవవి
 భురాజ్యగర్వతమోచినాశ । సూచకంబయిపడుతోడచుక్కయనఁగ ॥ వ ॥
 అంత ॥ క ॥ శీకరమదధారాజల । శీకరభీకరముప్రోల్లసితమధుపాళి । శ్రీక
 రమోకరమనగం । ధాకరమాల్యంబుదిగించి శ్రుతిగడకఁ ॥ గీ ॥ చరణ
 ములవ్రాలికర్ణ దేశములసోలి । యాశ్రితాశులుమొఱవెట్టవాలకించ । కలరు
 సరిరాచెమదకరియఁలెకాదె । యాశ్రితులయొక్తులేలమదాంబుకును ॥ క ॥
 ఈమెయి దానిచ్చిననుమ । దామముసామజముగిదిచిరరంబారలింపం । గా
 మునిగనుఁగొనిదోలుతం । గామునిహరియించుహరునిగతినుగ్రుండై ॥ వ ॥ క
 టతటముల్ చలింపఁగడకన్నులనిప్పుకలుపు తిల్లభూ । కుటిసటియింపనెమ్మొ
 గముకొటరవిప్రతికోటగాఁగవి । స్ఫుటపటుదీక్షణనిశ్చలనముల్బలితంపుశిఖ

త్విద్విగ్ధాఁగాఁ | గిటకేటపండ్లుగిటిపలికెంజటిభూజకాట హుంకరింపుదుక || ఉ ||
 కన్నులుబ్రహ్మరేండానుగఁగానఁగలేవని గాతముండుదాఁగన్నులువేయుసం
 గనధికంబుగనట్లుమదాంధకారసం | ఛన్నములొటజేడెలియఁజాలవుదన్నద
 కారణంబునిం | కన్నినుఁగూడనీయకుపకారముచేసెదఁబూడువాసవా || ఉ ||
 ఏమనవచ్చున్వికనురేశ్వరసేసుమదామమిచ్చినక | స్వామిమహాప్రసాదమ
 నిజయ్యననందిప్రమోదలత్కృతే | మ్మోమువికాసమొందనిజమూర్త్యమునం
 ధరియింపకేగజ | గ్రామణిచేతికిచ్చికనుగండనానర్చిధౌర్త్యమెన్నఁగక ||
 ఉ || ఇందుఁగఁగనిమేమెఱుఁగమేభవదీయమహత్వమొరిసం | క్రందననన్ను
 నెవ్వఁగఁగఁచితివిప్పుడువిభ్రుమాత్రుఁగా | డెందమునందలంచితివాడెప్పర
 మప్పనినన్నువిన్న గో | విందధృతాబ్జరోచిరరవిందభవాదులుదల్లడింపరే ||
 చ || ఎఱిఁగెదుగాకమాటలింకనేటికినేటికిమాటిమాటికి | స్మరించితేనామహ
 త్వముసమస్తజగజ్జుంగీయమానమై | మెఱయదసీతముఖ్యులగుమిక్కిలిశాంతం
 లరీతిఁజూచితో | యఱిముఱిపజ్జశుంతవ్యగదాయవిదారణకారణాయుదా ||
 చ || అలకపుట్రహృహత్యకుంబరాంగనసంగఁకొటలేదుజ్ఞా | తులవగనీకవశ్య
 మగుదోసముసూడపుయెజ్జచిఘ్నముల్ | సలుపుటకైపరోస కిన్దైపపునీకు
 నురేంద్రపట్టముక | నిలిపినధాతదూఱవలెనిన్నననేటికిగోత్ర సవా || సీ || అ
 విపక్షవిచ్ఛేదరాయుత్తకరుండవీవవిపక్షరక్షణోదారుండతెండు పాకశిక్షణద
 త్పవవిపునర్వతోముఖపాకపోషణోన్ముఖుండతండు | ఘనః ఖలాబంధకర
 ణలోలుండవీపుటహుఘనజీవనప్రదుండతండు | పుణ్యజనదేవు షూరితాత్ము
 డవీపుపుణ్యజనావాసగఱ్ఱుండతండు | సతతసత్వవిభాసిరా సగుణాతిదూ
 రుండద్భుతవనధిస్తుల్యుండెందుఁ | దలంపఁదైహికకృత్యలక్ష్మియా న్యుజేరు | నీ
 కునెయ్యదియింకమీఁదనిర్జరేంద్ర || క || భూసురులకునవమా మ | సేసినసె
 టువంటివానిశ్రీయు వెలయునే | వాసవమముఁబోటులకుం | ననందేమిచిం
 తచేయఁగనింక || చ || అనవినిగుండెర్పుల్లననురాధిపుండభ్రమువల్లభంబు
 చ | య్యవడగివల్లెవాటుగభుజాగ్రమునందగుమేనిజాళువా | జీనుఁగుమెఱుం
 గుబంగరువుచేల చ్చెఱుంగుకటితటంబునం | బెనఁచి మునీంద్రుపాదములమీద

టవ్రాలివిసేమీఁగఁగఁ ॥ క ॥ స్వామీనేమిదాసుండఁ నామిదంగోపముంచచా
యమెకరుడా । కోమలకటాక్షవీక్షా । శ్రీమెఱయఁగఁబ్రోవునతులుచేసెదమీ
కుక్ ॥ క ॥ భవనిభమీరిపుడెన్నిన । యవగుణపుంజములకల్లనాస్పదమగున్యే
నవివేకినాదునైనఁ । భవదంఘ్రిలుచేరినాండఁబాలింపుదయఁ ॥ క ॥ నేరి
చిననేరకున్నను । గూరుచుకొనిరాకమీరెకోపించిననె । వ్యారికమాకుశర
ణ్మును । కారుణ్యంబుంజవయ్యకరుడావార్ధి ॥ క ॥ పెక్కువగలహరియిటు
వలె । పెక్కువగలవేడమానిపురుషుంకార । మృక్కువగలఁజేయఁగలో ।
మక్కువగల యట్టులనియెమఘపునితోడఁ ॥ గీ ॥ విమధనాయకసివెంతవేడి
కొనిన । నాకుదయరాదుశాంతియెన్నడునెఱుంగ । నట్టిమానులు వేఱెమ
మృటులఁగనకు । కఠినచిత్తునిదుర్వాసుఁగానెఱుంగు ॥ గీ ॥ గౌతమాదు
యెనిన్నాకఘనునికేసి । వినుతసేననీవునువిష్టవీఁగి । యిటులనవమతిచేసేతి
వీఁతెకాని । యెఱుఁగలేవైతిమమ్మొకయిండుకైన ॥ సీ ॥ తనకుఁబ్రత్యక్షా
నమొనరింపకుంకినక్షమియిండుకొనబృహస్పతినిగాను । దనభార్యబలిమిఁబ
ట్టినఁజూచుకొనితాళు కొననేనుజోతఃస్య మునిసిగాను । దానంపినత్రిశంకుధ
రణి ద్రొబ్బఁగనుగాంచియునుసైరింపఁగొళికుండఁగాను । దనయాగముననా
యధమునువైచిన తప్తఁబాటెంపమికి గురుభాితగాను । దనకళత్రంబులో
జేసికొనుటయెఱిగి । యమితనేత్రములాసఁగగౌతముండఁగాను । వసుధన
క్షాంతిసారసర్వస్వమగుచు । వెలయుదుర్వాసుఁగానన్నుఁదెలియుమింద ॥ గీ ॥
ఊర్వశీనందనుండుమేనకోపభర్త । వేగసియిల్లుగాచి దీవించియత్త । తంబులాంస
గడివారుసేతప్పునైంపవలయుఁగాకలసైరింపవలయుమాకు ॥ మ ॥ కుటిలభూ
కుటికంబు శ్రోధదహనక్రూరజ్వలజ్జ్వలికా । చటులాక్షంబు రథస్థితాక్షికి
టాస్వానంబుశేషాహివి । స్ఫుటపూతార్కరాశిశ్వసన సంపూర్ణంబు
భూయోనట । తటమామద్వీపంబుగ్గొనఁగశక్యంబేపురారాతికి ॥ క ॥
త్రైలోక్యరాజ్యసంపద । చాలావశమయ్యెననుచుఁజర్చింపంగా । సేలాంధికక్షీ
రాంబుధి । పాలొననిచనియెమానిపాలకుండధిపా ॥ గీ ॥ శాంతిరితండ్రియననూ ।
యజననియనజఁడమృతదీధియట్లుయ్యనొగ్రవృత్తి । విడువలేడయ్యెనుర్వా

లావులువలంపఁగద లేదిక్కలకున్నెగరుడకులము । నిరవలంబంబునఁదిరుగుచుఁ
 జెఱుంగుఁజెఱుచుచుఁజనియెఁగిన్నరకులంబు । జోడనవిడి యుచ్చోనిబ్బరపుంబు
 ర్వుననెదాఁటదొడఁగెగంధర్వకులము । వెఱచితానాకులవృత్తిభణముద్రిప్పి
 పాతాళమంఘనపున్నగవతి । కొళికాదులుపగలైసఁగానలెక । గన్నఁగఁప
 లంఘనమింబుగప్పికోనినఁ । బఱచెనెల్లడ బలిదవ్వులముమించి । కాంఠ
 న్నకోటిఁగఁమాక్రమించినపుడు ॥ వ ॥ ఇవ్విధింబునబలిప్రతాపతపనతప్తంబు
 గుఱుగఁగితిపారుషరసాసారంబగుస్వగ్గ కాసారంబున నిలువంజాలకనిభిలాని
 మిషజాలకంబునంజలింపుచు జీవనప్రదుండగు సరస్వతీరమణుంజేరంగోరిమే
 రూపరిభాగభాగనితరసాధారణామణిగణలోకచ్చన్నవిలోకిలోకావలోకం
 బగుకమలభవులోకంబునకుఁజని॥ సీ॥ వెలిదమ్మిరేకుపొత్తులచిన్నిపాపఁడునలు
 మోముదమ్ములవెలయుసామి । తళుకుబంగారుతొక్కలవారువముజోదుబ్ర
 తుకుప్రొద్దులలెక్కవాక్రతకాఁడు । కడుపుబంగారుబాకకనముసేసినదొర
 జీవసూత్రములసృష్టింబుజాణ । కెందమ్మిగడ్డయెక్కెనవేలుపులపెద్ద పలుకుఁ
 బూబోణికిఁబ్రాణపదము । దినముఁ బోరిడుగాయకుఁ గనినగేస్తు । కలిమిజ
 వరాలునోముకకన్నదిడ్డ । కంతుగాఁదిలితోఁడులూకములతేఁడు । నలువగొ
 లువున్నకనకమంటపముఁజేరి॥ క ॥ అష్టశీశాదినురుల్ । స్ర్జిష్టసాష్టాంగ
 మెఁగిస్సామికరుణా । దృష్టినిదృష్టింపుముబలి । దుష్టావష్టంభమెల్లఁదొలగిం
 పువెనక ॥ మణిగణనికరము ॥ అనిమరియునువినయముదగవిబుధు । ల్వనరు
 హభవపదవనజయుగముపైఁ । గనకమగుటమణిగణనికరరుచుల్ । పెనఁగొ
 ననని సలిపినవిధిగరుణా ॥ తరళ ॥ తరళభావముఁజెందనేటికిఁదైత్య దానవ
 కోటికక । సరళవైఖరిముజ్జగంబులఁజాలఁబోదీయొనర్పగాగరళకంధరుఁ
 దున్నవాఁడేకఁగ్రకుఁనకరజతాద్రికి ॥ తరలఁగావలెనంచుఁజెచ్చేఁడమ్మిగ
 ద్దియడిగ్గినక ॥ సీ ॥ ఒఱగంటమెఱుగ గక్కనొఱయంకఁగలతొక్కహాన్నం
 చుపకొరియుదులుసూపఁ । దళుకుకారుమెఱుంగుదొలకుముకుఁమెఱుంగు
 పగడపునుసంపదవిగిచిగిర్ప । సంజకెంజిగి నేలుచరిణయుగ్గముదాలువలయుం
 పుసంతచేల్వంబుసూపఁ । ముకుఁసనసియాడుముదురుతామరతూఁడుముత్యా

లక శ్లైంబుమురువు నెఱవఁ | గళుకు మెయి దాయలుభ యభాగ ములయందుఁ | జి
 విక్షిజగజంఘజల్లుల చెలువునింప | మలయు రాయంచకొదమసామ్రాణినొక్క |
 సాది దెచ్చినదజూచి ప్రసాదియగుచు || మ || ఎలమి న్నంగరుఁడొక్క పక్కార
 హుమాయా డేజిదాఁటింపుచు | న్నులు మోమయ్యహుటాహుటంగదలఁజెం
 తంశేరిజేలేలరా | యలుసాహాయని హెచ్చరించుభటోద్యభక్త కాంతిచ్చ
 ట | ల్వలిపెంపుండెలివల్వపావడలువైవస్థుండుభుల్లోయింక || ౫ || ఈ
 వీలస్సురతెల్లరుగ్గెలువవాణిశుండుశీఘ్రంబుగాఁ | గైలాసంబున కేగి శంభున
 కుదతాఁగ్యంబెఱింగించిన : న్నా లాత్తుండొకకొంత సేపుమదిలోభావించి
 వైరోచని | స్థూలింపఁగ హరివేంకటోదమనితోడ్పొందఁబ్రమంబెచ్చంక || ౬ ||
 గుబ్బలిపట్టిగబ్బివలిగుబ్బలిజొబ్బిలుతావికుంకుమం | గబ్బి కొనంగఁజాలునె
 దఁగప్పినబెబ్బలివన్నెవచ్చడం | బబ్బరమైతనర్పఁబ్రమథావలియుబ్బుచువెం
 టనంటఁగా | గిబ్బరయ్యాళిచేజిదుమింపుచువచ్చెచు హేళుండత్రణ్ణిక || ౭ ||
 ఈరితినకలనిర్జర | వారముగొలువంగభవఁడువారిజభవఁడుక | ధీరాం
 భోనిధితిరముఁ | జేరినతుల్పలిపినుతులుచేసేరిభక్తిక || ౮ || ఎయ్యదిప్రకృతివి
 హీనమైనచ్చిదానందనిత్యప్రపూణత వెలుంగు | స్వగతనజాతివిజాతీయభే
 దముల్ గాంచు నెయ్యదిసర్వ కాలమునను | జీవేశ్వరాఖ్యలఁజెలఁగునెయ్యది
 యవిద్యయువిద్యయునుపాధియైతనర్పు | జ్ఞానంబుజ్ఞేయంబుజ్ఞాతయఁదాన
 మైవర్తించు నెద్దిసర్వంబునందు | నట్టివేదాంతవేద్యమాద్యంతరహీత | మమ
 లయోగీంద్రనిష్ప్రపంచాభిధాన | లక్షలక్షీతమపవర్గలక్షణంబు | వైసబ్ర
 హ్మంబు మూర్తమైయలరుఁ గాఁత || ౯ || ఎవ్వడుతత్వమనీతివేదాంతివా
 క్యంబువాచ్యార్థమైయలరుచుండు | నెవ్వరికనునన్న నీవరాచరములంబుట్టిం
 చుమాయయద్భుతముగాఁక | నెవ్వఁడువరియోగిహృదయాబ్జమనఁబరంజ్యో
 తిస్వరూపుఁడైయుప్పుమిగులు | నెవ్వఁడులక్ష్మీనమేతుఁడైక్షీరాద్ధిఘణిరాజుశ
 య్యచైబవ్వళించు | నెవ్వఁడఖిలజగత్త్రిణ హేతుధూతుఁ | డెవ్వఁడానతన
 జ్ఞనాభీష్టదాత | యెవ్వఁడఖిలగుణాస్పదమెంచనట్టి | శ్రీవధూనేతసాక్షా
 తగీర్తిండుఁగాఁత || ౧౦ || అనియివ్విధంబుననంభోజసంభవశంభుదంభోభిధర

పభ్యశులదంభగంభీరపచోనిగుంభనంబులంబొగడుచున్నసమయంబున ॥సీ॥
 దుఃఖమహాపద్మధనదక్షిణఁడగువాఁడుపద్మాప్తవత్సవిభ్రమమువాఁడు । కరగ
 తశంఖచక్రవిజృంభణమువాఁడుమకరకుండలదీప్తిమలయువాఁడు । భావిక
 చ్చపతాపభావకుండగువాఁడు శ్రీమకుందాశ్శ్యచేఁడెలఁగువాఁడు । ఘ
 ససారకుండవందనకీర్తిగలవాఁడునీలమేఘచ్చాయనెగడువాఁడు । శ్రీవరఖ్యా
 తచేవిలసిల్లువాఁడు । శ్రీతనవనిధానరీతివర్తిల్లువాఁడు । నఖిలలోకైకరత్న
 కుండైనవాఁడు । హరిగృహమయమూర్తిప్రత్యక్షమయ్యె ॥ గీ ॥ ఇటులఁబ్రత్య
 త్నమయిన సర్వేశ్వరునకు । నవనిసాష్టాంగమెరఁగిబ్రహ్మాదిసురులు । నిర్భ
 గానఁడమగ్నవై నిలిచియున్న । వారిఁగనుఁగొనియాదానవారియనియె॥సీ॥
 ఒకముఖంబునసృష్టియొడఁగూడదేవిచారమునవచ్చితివేమికమలగర్భ । ధర
 భిభ్రత్సంజెందు దొరకదాయె నెచిక్కినగమైతివిదియేమిబండ్లమాళి । వేయి
 భంగలతుగావించె చాలోచనక్రమముస్సాస్థ్యములేద ఖచరనాథ । దెస
 లనొందినయ్యితిరుగానఁగవచ్చెబలుకాడరేమి దిక్పాలురార । పెక్కువ
 గలాంఁడెదవదేమి బెసరుహాప్త । చిన్నపోయెదవదియేమి శీతకిరణ । యితర
 సుమనస్సులార మీరిటులవాడి । యుండనేటికినామోదముడిగియనిన ॥ గీ ॥
 అంబురుహగర్భుఁడనియెలోకైకనాథ । సహజమేసృష్టియేమియుసాఁగనిక ।
 బలి నిలింపులనెల్లఁజంపంగఁ దొడఁగె । గించిదవశిష్టమయ్యెస్వర్గి కులమని
 న ॥ క ॥ ధననాయకసఖుఁడట్లను । వనజోదరబైత్త మేదివసుధాస్థలిలోజన
 మెల్లబలిరుసాభా । జనమయ్యెన్నికఁగమనినశక్రుండనియెక ॥ గీ ॥ స్వాస్థ్య
 మెయ్యదిజలజాతుశక్తి మెఱసి । నాఁడెస్వర్గంబుగైకొనినాఁడుబలియె । యె
 న్నిభఁగులఁదలఁచిననేమిగలదు । స్వామివారికృపాకటాక్షంబులేక ॥ గీ ॥ అ
 గఁదకొనదేవతలసిరిభక్తి । వైత్రగతిమించవైరిమాజాతికెల్లు । గలుగునా
 మోదమింకిటఘనుండవైని । సీకృపామృతవషణంబులేకశౌరి ॥ గీ ॥ అనినవి
 వారిజోదరుఁడాదరమునఁ । గలిమిబలిమినిసీకులోకములయందు । నీడుజో
 డునులేదుగాయిండ్లయేల । పలుకనోడించనప్రజపాణివలికె ॥ క ॥ సర్వేశ్వ
 రనిసింపఁజెద । సర్వమువిననవధరింపునంపదలెల్లెక । దుర్వారతరదురాగ్ర

హా । దుర్వాసాస్త్వపమనసు దోయధిశేతే ॥ గీ ॥ కానినిశ్రీకమైననాకంబు
నందు । నిర్వహింపఁగలేన్వతీసరజాతు । కలిమిసాలనివారికిబలిమిగలదెయిం
క నెయ్యదిబుద్ధిసర్వేశయనివ ॥ క ॥ ధౌనోయియింద్రనాయెద । పైనుండి
దురమనుగానబ్రహ్మయపుటకుక ॥ బూనియెటనిత్సేనోయని । యేనుండితి
గానజలధి కేగుటయెఱుంగ ॥ ఉ ॥ అక్కటలక్ష్మీరాజాసితుణమైనను నేనువియో
గవేదనం । జిక్కఁగలానెయెట్లయినశ్రీతరుణీమణివచ్చునట్లుగా । నొక్కయ
పాయమెంచవలెనూహయొనర్చితిలక్ష్మీరాకకుక ॥ గ్రకుటనవేల్పులెల్ల నమర
త్వముఁబొందుటకుకనురోత్తమా ॥ గీ ॥ కవ్వముగఁజేసిమందరత్నోధరంబు
వాసుకినిద్రాదుచేసిదుర్వారశక్తి । జలధిమధియింపుఁడందునఁగలుగు నమృ
త । మబ్బగేహినిపొడముసత్యమ్మునుమ్ము ॥ గీ ॥ అదియునుంగాకవైరావతా
దులభిం । బొడముఁ బోయినవెల్లను బూర్వసరణి । నింతయత్నంబు సేయ
నీకకదేశ । ముననుగూడదుదైత్యులబొందులేక ॥ క ॥ బలవంతులైనదైత్యు
లుగ్రాలువఁగనున్నాఁడుబలిసఁగూర్చుకగలశీ । జలధిమధియింపుఁడమృతము
గలిగినతర్వాతవానిఁగడవఁగవచ్చుక ॥ గీ ॥ వినవెయహీమూషకన్యాయము
నధరితి । నాకమంబుననమరేంద్రయసురవిభుని । తోడసంధింపుమనిపంపె
దోయజాత । నాభుఁడరుదెంచెవైకుంఠనగరమునకు ॥ సీ ॥ కాళోదరస్వా
మిభుషింఁచుఁబలుమాటు వలిగాడ్పుదనుఁజేరవచ్చెననుచు । శుకనారదాదు
లఁజూడంగనొల్లఁడుశుకనారదాఖ్యలఁజొప్పదుటను । శిలివిష్టేఁడనకన్నుఁదె
ఱచిదృష్టింపఁడు వామాక్షిరుచులుతీవ్రంబులనుచు । దనదుపేరిచ్చిపెంచిన
మాధవునిజెట్లపాలుగప్పుంచుశౌషంబాసంగుఁగన్నకొడుకునుబగవానిఁగా
దలంచుఁ । దనువిపాండిమనీశ్వరత్నంబుఁదెలుపు భృగుసుతామోగసంతా
పపీడ్యమాన । మానసుండుగుచుండెనమ్మాధవుండు ॥ ఉ ॥ అంతటనాదివస్త్వ
తిబృహస్పతిచెంతకుఁజేరవచ్చిమా । శృంతరకాంతమాక్తికవిభాంబులుపాద్య
ముగాఁగమాలికా । దంతరభృంగఝంకృతులుదంచితమంత్రములైచెలింగ
న । త్యంతవిసీతదత్తదములందుఁగరాబ్జములుంచియిట్లునుక ॥ మ ॥ భవదా
శీర్వచనప్రభావమునఁగా ప్రత్యర్థిఁడైతేయరా । డవలేపాంధతమోవిలేపక

రణోద్యుద్ధివ్యతేజోమృషా । రవివిద్యోతవికాసిమతః-రశతారంబందునిల్వే
 రథాః । గవలెన్నిజఃరమర్త్యనాగపదలక్ష్మీకాంతవాచస్పతీ॥సీ॥ దేవతావళికె
 ల్లజీవధూతుండవాటజీవాశ్వసీకుండ్రనిధమయ్యె । వాణిసీకేవశంపదయైచెలం
 గుటగీప్వతినామముకీర్తిగాంచె । బుద్ధియేమీరూపమునఁ బ్రవర్తింపఁగాధిప
 తాధిధానంబుదేజరిల్లె । సహాయపరిహితఃవౌటచేఁజిత్రశిఖండిజాతాభి
 శ్చ్య గణనఁగాంచె । దండీవలెముక్కుబోవఁదత్వంబుదెల్పి నోచుకత
 మునగురునామమచితమయ్యె । నీమహత్వంబునాకువణింపఁదరమె । జ
 లధిగాంభీర్యదేవతాచార్యవర్య ॥ ఉ ॥ ఇప్పుడదేమొనాదుదురదృష్టమునంబ
 రిభావమొందినా । నెప్పుడునీకటాక్షబలమెంచుటనేభయమందనింకమీ । కప్పు
 లలాశిభతఃసాతుండౌటకుపాయముసూడఁదీరుగా । కిప్పునినిర్వహింపఁగల
 లేయననాయన వజ్రికిట్లును ॥ క ॥ నిస్సత్త్వండువీవతఁడతి । దోస్సార్కుండు
 మీకుసంధిహరికించుటకు ॥ దుస్సహముతప్రయోరుభ । యోస్సంధియనం
 గవినవెయోదివిజేంద్రా ॥ క ॥ ఐననునాచేసగుగతి । నాసౌవిధములనుదను
 జనాథుండునెయ్యిం । బూనఁగఁజేసెదనితాఁ । బూనుకఁబనియొకసుపర్వ
 వుంగవుండంత ॥ క ॥ ఒకపర్వతగుహదిజ్ఞా । యకసంయుతుండగుచుగు
 రునియాగమనముసూ । చుకయున్నతఱికిశుభసూ । చుకములతోగురుండు
 వచ్చిశక్రనకనియొక ॥సీ॥ అమరేంద్రసేవంపననుకంపజనియింపఁబొలదిండినెల
 దారిపురముచేరి । వెలిహజారంబుననిలిచిగొల్లలునిల్పఁ బలికినేవచ్చుటదెల్పిం
 నుచునవరసంబులవారిననుసరించినవారుసమయంబుగాదనిజాగుసేయి । మం
 త్రులకెఱిగింపమంచిదెయనుటగాకెవ్వరుఁదెల్పరదేముకాని । యసురపతిత
 న్నురమ్ముపొమ్మనఁగ నిచ్చ । కములుచేసుకతిరిగెడుగాయకుండు । కలహ
 భోజనుండతనికేదెలియఁజెప్పి । నన్నుఁబిలుపింపఁగానేనునిన్నరేయి ॥ గీ ॥ స
 మ్ముఖమునకువచ్చుచుఁజనుచునుండు । గరుడగంధర్వ యక్షరాక్షససుపర్వ
 బలములెల్లఁడదొలఁగవ్రొబ్బఁగవశంబు । గానికత్కొంతరంబులుగడచియవల
 గీ॥ మయవినిగ్గితనవరత్న మయసభాంత । రమునఁజెలువొందుభద్రభద్రా
 ససమునఁ । గనకతైలాగ్రసీలమేఘంబనంగ । నిండుగొలుపున్నబలిదైత్యనేతఁ

గంటి ॥ గీ ॥ ననుంగనుంగొనినప్పడెవినయమునను । లేచికూర్పుండుమనెడి
నిలింపవైరి । చేరియాశీర్వసించినజేయిమొగిచి । రమ్మగూచుకండుమనడెం
తరాజసంబా ॥ గీ ॥ అప్రదుమన నారదుండె నెయ్యంబుమీఱి । రాబృహస్ప
తియిందురారమ్మటంచు । నొదిగిచోటయ్యనందుంగూర్చుంటినొదిగి । యి
వ్వలవ్వలదైత్యులట్టిట్టుదోయ ॥ ప ॥ అంత ॥ సీ ॥ బలపాకనముచిజంభ
పులోమముఖ్యదైత్యులమనివికేఁ జెవియొగ్గివినుచు । జేరివిసీతినాశీర్వాదమొన
రించుగౌతమాదులనుగ్రేంగంటంగనుచు । దనధాటిపదములందమునవిన్నిం
చుగంధర్వులకుడుగరత్ దయనొసంగు । నవధారుడేవవేద్యాభుజంగయటం
చుగంగుకుల్పాగడనుతగ్రంఠవినుచు ॥ హరిహరాదులతోఁబోరనలవిగాదు
మానుషునుశుక్రతోమటుమాడలుడిగి । కలవెయ్యేవైనవింతవాతకలుదివంబు
నందునారదయనుచునయ్యసురవిభుండు ॥ క ॥ ననుంజూచిననేనాతని । గ
నుంగొనిసౌభా త్రమస్తుఘనతరలేజో । వనజాతహితోజ్జ్వలభూ । వనజా
తదితిప్రసూతవరయనిమతియు ॥ మ ॥ బలిదైత్యేశ్వరతావకీనపరశుంభ
తీర్తిలేజోరుచుల్ । దశమైలోకములక్రమింపంగనుధాధామోష్ణధామా
గ్నిమం । డలముల్నిరుచుతైచనకశిపునికంధత్వంబుపాపించినక । గులకాం
తామణిచెట్టబట్టుకొనియేగున్వీధిభిత్తిర్ధియై ॥ మ ॥ అనినన్నవ్యచుదైత్యభర్త
సురలోకాచార్యయేమీప్రయో । జనమన్నునీయేమిలేదఖిలముకసంపన్నమై
యందునీ । ఘనకారుణ్యకటాక్షవీక్షణమునకగాంక్షింపనేమున్నదై । ననువిజ్ఞా
పనమొక్కడున్నదవధానంబొప్పనాలింపుమా ॥ గీ ॥ అమరపతిసేఁజునీదుసే
య్యంబుగోరి । నన్నుబంపినవచ్చితి నాయమగుట । నన్నదమ్మలకేలవృధాహవం
బు । గలసీయందుటమేలెల్లకార్యములను ॥ ప ॥ అనినవిస్మయమానమానసుండు
ను స్మయమానవదనుండునునగుచువిరోధిస్మయమానహరణబలియగుబలియి
ట్లనియె ॥ గీ ॥ నాట్యమీక్షింపనేనొకనాడురంభ । సంపుమనిచెప్పి పంపహా
స్యంబుచేసి । కదలికాతరువంపినకండక్రావ్వదీతెనేనేటకైననద్దేవపతికి ॥ క ॥ వి
నుముబృహస్పతియొకవైననుభక్తినినన్నుగొలిచిననుమన్నింతు ॥ దననేరము
గాకున్నస్విననేరముదోడితెమ్మునేగమెయినక ॥ క ॥ వచ్చితినిచ్చటికేనువి । య

చ్చరమలనాథవింటివాబలిమాక్యమిచ్చకువచ్చినరీతిం జెచ్చెఱు గావింపు మేమి
 చెప్పదునింక ॥ సీ ॥ మా స్త్రీంద్రకుంభంబులప్పశించుకరంబుదనుజపాదములాత్త
 ననుపుపఱపు | సురకీరీటములనుంచుపదంబుడై తేయనాథు లేజీ వెంటనడవ నేర్పు |
 పందిమాగధులకై వారంబు విను చెవివిబుధారి రాకట్టు వినగనేపు ॥ హరి
 యింతు చాలింతు ననుమాట లయ్యజేయ్య యటంచు వినయోక్తు లాడఁ
 గఱపు ॥ మాబలిండునితోట నెయ్యంబు గోరి | తేనియారీతి సేవకవృ త్తిగాని |
 దొరతనంబులు మెఱయింప దొరకవింక ॥ నీకు నెటువలెదోచునోనిజ ॥ రేం
 ద్ర ॥ వ ॥ అదియనుంగాక నేను నిలింపవై రిచేతనంపించుకొనివచ్చు నెడమా
 ర్గంబున నారదుం గాంచి నేవచ్చి న వెనుకనచ్చటవి శేషంబు లేమియనియడిగిన న
 తఁడిట్లనియె ॥ సీ ॥ మనకువారికి నై కమత్యంబుగలుగు నేపొసగదటంచుజంభుం
 డునాడివె వైరులయందువిశ్వాసంబు గావింప నాయంబు గాదనిన ముచిపలికె |
 గపటంబు గానినికొంబు గాదిదిన మ్మృత్యుబోకుడియంచునుబాకుడనియె | నామా
 టనిజ సేయియమరులతో సంధిగీడటంచును హయగ్రీవుడ డైదనుజనాయకుఁ
 డినియె యోజనల తెఱఁగు ॥ విబుధనాథుండు మానంబువీటిఁబుచ్చి | కొలువ
 వచ్చెదనన్న ను నిల్వరాడై ॥ యింతకన్నను బ్రాభవంబేదియనియె ॥ ఉ ॥ అన
 వినివిప్రజి త్తిమరహంకృతి తో నదియేటిమాటవృ | త్రునిహితుడైనధిం చేసని
 తో దితిగభాము సొచ్చియింతయు ॥ నిన్వినియండియించుకవివేక ములేక
 నురేంద్రుడైతిఁగో ॥ రిన నగ రేనిశాచరవ రేణ్యయటన్న బలింద్రుఁడిట్లనుక ॥
 గీ ॥ ఎట్టివారలు శరణన్న నేలవలయు | వీరధర్మంబు గావునవిప్రజిత్తి ॥ కావ
 వలదన్న భీమలఁగాదలంప ॥ రేలయాయోజనలుమానుమింకననియె ॥ క ॥ అ
 ని నారదముని దెలిపెను ॥ వినుమటుగావుననిశాటవిభుఁడైటులై న | న్నినుండ న
 భృత్యునిఁజేయఁగ | నెడఁదలఁచినవాఁడుచూడు కార్యంబింక ॥ మ ॥ సమదైరా
 వతకుంభి జృంభితేశిరస్సంస్థానలప్రాపి తో ॥ త్తమసింధూరవిభాతి పాట
 లితహస్తంబుల్ శయాశుద్యుస ॥ ద్విమతాంఘ్రివ్యయమదానంబుననుదాద్య
 క్కోణితాప్రేడితం ॥ బమరంగాంబ రెయింకనోయమర నాథాయెట్లు సైరించె
 దో ॥ గీ ॥ దైవగతియెవ్వరికి హఁటదరముగాదు ॥ చింత సేయంగవలదాపంత

యేని । బలికిఁగప్పంబులిచ్చుటగొలుచుటయును । న్యాయమటువలెఁగావింపు
మమరనాథ॥ క ॥ అనివెచ్చనూర్చియవుఁగా । కనియిమిషవిఘ్నముదిగ్విరా
న్వీతుఁడౌచు॥ దనబలములతోడబలిన్ద్రినిన్ముఖమునకువచ్చితోరపుభక్తి॥
క ॥ దేవేంద్రుఁడుహయశతమే । ధావభృథస్సాతపూతమగుమస్తకము॥
దేవాభియాతిపదరా । జీవభ్రమరంబుగాఁగఁజేసినయంత॥ చ ॥ డరుమ
ణిపీఠినిండు గొలువుండునిశాచర నాథుపాదపం । కరుహములందుఁగోక
ములకైవడినంచలరీతిఁదేంట్లువై । ఖరిందులికించెజఁరశిఖామణిమాళిఁదనగ్గు
జాతికెం । పురవలునిద్దపుండుకుముత్రైములెచ్చుకీటపచ్చలు॥ వ ॥ అంత॥
మ ॥ సముఖాయంచుచువేత్రహస్తలువచించె॥ డిగ్గనంలేచియి । య్యమరాఠా
తియహార్యపక్షహరణాహంకారిలేలమృటం । చమితోత్సాహముమీఱినెత్తె
సురరాజ్యశ్రీకాకషణ । క్రమపాండిత్యకలాపిచండిభుజాకాండంబులం
గొబ్బున॥ గీ ॥ ఎత్తికొంగిలించియీవేలమొక్కెడు । పెద్దవాడవనుచుఁ
బ్రయముమీఱ । భద్రపీఠినెక్కి పాశ్వభాగంబున । నొక్కచిన్నిగద్దెనుం
డబనిచి ॥ ఉ ॥ అంబుసేసుమేసునజయంతుండులెస్సయియున్నవాడెహ ।
షణ్ంబెశచీవధూమణికి సర్వ సురుల్సుఖమున్నవారెస్వ । గ్గంబునకేవిరోధ
మునురాదుగదా భవదాగమంబుసౌ । ఖ్యంబెయటన్నఁగాంచి కులిశాయ
ధుఁడిట్లునుదైత్యభర్తకు॥ ఉ ॥ ఈకరుణాకటాక్షమొకయిండుక నాపయి
నిచ్చియున్నచో । నేకడమేలుగాకవగపేటికిఁగల్గెడుదానవేంద్రయై । నాక
లదొక్కవిన్నపమునాకుసురాధిపనామమేలనీ । వేకులకర్తవైసురలనేలుము
దైత్యుల నేలువైఖరి॥ గీ ॥ నేనుసీసమ్ముఖమ్ముననిలచియున్న । వారిలో
పలనాకడనైవలయుపనికి । నిందునందునుదిరిగెదనిదియెనాకు । మనవికట్ట
డిగావింపుమనినతఁడు ॥ సీ ॥ లెక్కలులిఖియింపలేఖకాధీశుండుపాకంబు
గావింపఁబావకుండు । దండధరుండుముందరబరాబరిసేయఁజరుఁడైచరింపని
శాచరుండు । నీరధీశ్వరుండుపన్నీటికిండిధరింపమ్మగవాహనుండుతాళవృంత
మూన । సర్వస్వమునువిమళకనసేయ శ్రీదుండుధూతాళిఁ గొలిపింపఘా
తభర్త । ఖరరుచినహస్తాకరదీపికలధరింపఁ । బాసఁగవిడమియ్యతపత్ర

పూగహరి । కడమవేల్పులుదగునూడిగములుసేయఁగట్టడయొనర్చిప్రోచేరా
 త్తనవిభండు ॥ నీ ॥ విదేముచూకులననొక్కవేళచూక్కినదనచేలచెఱంగు
 నఁజెచుటందుడుచు । గొలుపుననుండిఁగ్గునడిగ్గునంతలోదండకై చేరికైదండ
 యొనఁగఁగఁ జనఁగియైవడిజారెడురత్నఘాటములప్పట్టకవ్వుచక్కఁబెట్టుఁ
 జేగొన్పెనుఁజేరఁబలిచిన స్వామియేమానతియిచ్చే దరంచునిల్పు । బాచి
 లలక్ష్మిగూనకసురత్తివనరు । నేమిమాటాపినను నుతియించు మిగులఁ । జీ
 టకలిడుబృంభణంబునఁజేరిదివిజ । వైరికగదారియిచ్చక దారియగుచు॥క॥ ఈ
 నయమునఁగఁజు నెయ్యము । గానుడువఁగవిశ్వసించెభవరాధీశుఁ । దాన
 వనాథుడుచిత్రము । రానడచినవారెహితులు రాజులకెల్ల ॥ గీ ॥ అం
 తనొకనాఁడు పూర్వ దేవాధినేత । నుముఖుఁడైయున్న వేళనుజూచియిం
 ద్రుఁ । డాప్రమత్తులతోడ నెయ్యంబుసలిపి । పలికెన్గిల్లి సవివయ పదవి
 మెఱయ ॥ ఉ ॥ ఈమదమత్తవారణములీజవనాశ్వములీరఘోత్సరం । బీచు
 ధితారివీరభటులీదురత్రిక్రమ విక్రమక్రమం । బీచహనీయకీర్తిగలదే త్రిజ
 గంబులనీకెగాకయా । రామునుసన్నవారి కింకరాఁగలవారికినున్నవారికి ॥
 ఉ॥ ఇన్నియునొకదా దితిసురేశ్వరదేహమనిత్యమాట సం । పన్నతనిత్య
 మంచుదలఁపంబనిలేదటుగానసంశయ । పన్న తనొందెనామది యుపా
 యముగల్గ సైత్యతాప్తికిఁ । గ్రన్ననఁగల్గె నేనియెఱుఁగన్వలయుందగియున్న
 యోచనల్ ॥ గీ ॥ త్సంపాసాజరావ్యాధిశుష్కమాణ । కాయమునలేదొ
 కింతసౌఖ్యంబు దేహి । కదిసవిస్తరఘటితదెల్పెదను వినుము । దివ్యతేజ
 స్సనాథడైతేయనాథ ॥ చ ॥ కనుఁగవఁజీకటుల్ గవియుఁ గణకపుటంబుల
 దిమ్మ గ్రమ్ముమిం । చునుజతరాగ్నిదుర్బలతచొప్పడు నంగములకశిరంబు
 నెం । చ్చు సతరఘోగ్యవస్తువులుసూడనహింపదుమాటమా త్రమా । డను
 చుదిపుట్టు వాఁకటంబుడన్వశమేక్షణమైన నేరికి ॥ గీ ॥ పెదవిపేటెత్తునాలుక
 పిండుచిట్టు । గొంతు తడిచియు నెఱుఁటగొంతదడవు । దాహమునకుదక
 ములేకపిండుసేసె । కలదెమటియంతకన్నదుఃఖంబుజగతి ॥ గీ ॥ అన్నపా
 సంబులొకయింతయధికమైన । తఱిసిగ్గింబయైనతోదొరయున్లేళ్లు । మ్రేళ్లు

వాతాదికజ్వరబాధ లవియు । విషమ హేతువు లగుషష్ఠ్యవరహితముగ ॥
 గీ ॥ కలుగునూరేండ్ల లోనర్థకాలమపహా । రించు నిద్రయె యానిద్ర రేపు
 మాపు । మానియుండిన జాడ్యంబు మేనబాడము । గన్నంగవయందునరుణి
 నుగడలుకొనును ॥ సీ ॥ ఇంతకన్ననుదుఃఖము కనెందు లేదని తెలుపుచందం
 బునందలవడంక । గనుంగవంబారలుగన్పె నెలేదో చూతమన్నో లిక నడలికొ
 బామలు వ్రాల । చూవన స్తంభ హైన్యంబున జేహంబు గుమిలిగుడారునాం
 గుదియంబడంగ । స్వచ్ఛవృత్తిని దనన్చంగము క్తములగు భాతసెక్కటద్వి
 జప శ్రుతిరుల । ఘనజరాధూతహంకృతనెనయిడగ్గు । నెరలనస్వప్న
 త్రికణవిస్ఫురణ నెగుల । వృద్ధభావంబువచ్చిన వెనుక జనున । కేమిసౌఖ్యం
 బుగలదుడై త్యేంద్రచైత్రమ ॥ క ॥ ఇదిగాక శమనకృత్యం । బిదమిత్థంబు
 నంగగూడ దీర్ఘశదుఃఖాస్తదమగు జేహంబుననె । మృదిసుఖియంపంగసు
 లభమామెవ్వరికి ॥ వ ॥ అటుగావునజతరజహనవనదహనప్రధావ
 ధారణయు ధావ్యధాముధా విధానావధాన విధా నిధానంబును - ము
 ఖముల చిలవల్లుల సరసతాప నోదనభీష్మగ్రీష్మ విలాస విపాసానిరాసంబు
 ను - ప్రపంచపదార్థక ప్రజ్ఞానప్రతిబంధకబంధుర రజోనిద్రాముద్రావి
 ద్రావణంబును - నానాచుర్యాకృతిపురాకృతదుష్కృత మరీచికావికృతిని
 రాకృతికృతియును - నంగరాజ్యజీణకరణవిజయయాత్రోదీణజరాబల
 నిరోధకంబును - దేహజీవనీరక్షరభేద విధాన మాంసలహంసజాతపలా
 యునమంత్రోపదేశ జేశికంబును - సుమనోవిలాస నిత్యయావసవనవికాస
 కారణంబును - భోగిభోగవిభేదాదరమయూరనర్రవప్రవతకంబును - శృం
 గారరస ప్రధానప్రభావప్రభావ వాహప్రకామ స్రవప్రకానప్రక్రియాప్ర
 వీణంబునునై - ప్రావృషిజపయోజప్రస్థతావృతంబుడందంబుననందంబుగున
 వృతంబునంతరించినంగాని గాత్రంబుయధేష్టభోగంబులకుండాత్రంబుగాదని
 తలంతునందులొక్క యుపాయంబుగలదనిన్నవించెననాకణింపుము॥గీ॥
 కష్టముగఁజేసిమందరత్నాగరంబు । వాసుకిసింద్రాడుచేసిదుర్వారతక్రిగ
 లకవారాశిద్రచ్చినంగలు గునయ్యత । మనుచుహరియానతిచ్చెనున్నురనా

ధ ॥ క ॥ నామనస్సు జయవృత్తిము । నేమిచి నరీమిగల జలం గుచు సభలొ
 నేవాడు లెల్ల భళిభళి । నేవాధిపమంచియు క్తి దెలిపితవిచట ॥ గీ ॥ అటులనమ్మ
 తంబు గలుగఁబాలధికముగను । నీకు నెసగెదమిందు సందియమువలదు । తగిన
 యున్నెంబు సేయుముతడవు సేయ । రాదువినమేళుభగ్య శీఘ్రంబనంగ ॥ క ॥ అ
 నియున్నహించి ముడెడు । దనుబులవాక్యములు దేవతాపతివలుకు । ల్వినిస
 మ్మగించిమంచిది । యసిబలియునువారిఁగూడియప్పుడెకదలె ॥ గీ ॥ కదలి
 మనపుత్తమాతంగకదలిచంద్ర । కదలినమరావతీవనకదలినెనయ । రంగదరి
 భంగసంగరరంగచంగ । తుంగచతురంగ సేనాతరంగఁడగుచు ॥ క ॥ ముం
 దరఁజనిచనిగాంచె । స్కందరముందుప్వసత్వమయకందరము ॥ సుందరము
 ఇభరితిభా । మందరము గివ్యనవ్యమణిబృందరము ॥ క ॥ కనుఁగొనియి
 రిగదమందర । మనియివేగిన బలికి నిలఁడుఁ డనియెన్నిజవా । మాన ఘనగ
 ఙ్గారచలం । ఘనజాంఘికనవరసాధఁగలభీరోక్తి ॥ మ ॥ కనుఁగొంటేద
 ను నేంద్ర తాపకజయంకప్రాధేగీతాళివే । టటను గంధర్వ వధూమణిలృత
 తము ॥ గానంబు సేయంగరం । గినవాసీటనుబొంగినిరుక్షరములేగెన్నార్థికా
 స్మియునొ । కటనిరక్షించెనటంచువృద్ధినొసంగంగా నెంచెనొశైలము ॥ చ ॥
 అనఁజీటువత్సవవిదమజాధిపుఁడెట్లును నొనగారిని । యనుపమబాహుళ్య క్తిదె
 లించున్వరించెదుశైలపథభే । దనచతురత్వమున్నాడివిత్తజ్ఞుఁడవాననస్వామి
 కెట్లుదో । చేనొయటు లేగణిపుదునెచి త్తమెటుంగ దెయంచునింద్రఁడు ॥
 క ॥ యంతసానికుపకృతి । సేయఁగలిగెనాకటంఁడుఁజలఁగుచుగిరిరా । జీయె
 డన్యోనియక్షర । తోయాఖ్యముదశ్రుధారదోఁగఁడుగంటే ॥ గీ ॥ అసుర
 నా యతఃపాదగహ్వరమునూఁచి । దలంచిచేంగావిగప్పించెలుపుమెట సెందు
 రగ ఖుర్రహతమగుచుఁగెఁసూళిబొడమ । నందమైమించునీమందరాచలంబు ॥
 చ ॥ బరితేల్వేశ్వరకంఠయోగిరిదరిభాగలబులన్వేదుక । లావలయకగ్రీడలు
 సల్పుకొనెనతులజ్యోతిర్లలాదీపముత । జ్వలియింపందిలకించిసిగ్గుననురోజు
 యోమసంబలం । బులవారింతునుమాచినవ్యంగవియుల్కృత్యమునైచ్చు
 చు ॥ పూలిని ॥ మృగధరమృగనాభీష్టప్రవృత్తగంఢోపలంబు । ల్బుగభుగమ

నుతావుల్పాప్యేనీమందరాద్రిః స్మృగయువరమృగాక్షీవృత్తవత్సోజకుంభాః ।
 త్యగణితతులితత్వావాత్రింగంటబలీంద్రా ॥ ౬ ॥ దానవనాథకంటెవసుధా
 ధరరాజముమౌళిభాగసం । దానితతారకాకుసుమధామముగైరికకుంకు
 మంబుసం । ధానితమేఘవర్ణరుచిరాంబరమెంచగమించెనెంతగా । సానుల
 కూటముల్ గలుగుజాణలు నీటులువెట్టుకుందురే ॥ ౭ ॥ అనియనితరసాధార
 ణసుధామధురవివిధవచోరచనల నవ్వసుధాధరంబువినఱించు సుధాశనాధి
 నాధునకు విబుధవిరోధిమూర్తస్యండ్రినియె ॥ ౮ ॥ ఔరమనరాకకలరిమి
 న్నందియున్న । దీనగేంద్రంబుగదలింపనెవ్వఁడోపుం । గలఁడెయటువంటిబలి
 యుండొక్కరుండుడేవ । దానవులలోనననబలదైత్యుండనియె ॥ ౯ ॥ అసుర
 నాయకనీధృతికళిక క్రుంగి । కుతలమంటనమందరక్షోణిధరముం । జెల్లగిం
 చుటయిదియొకపెద్దఱికమే । యిందునెవ్వనిచేతఁగాఁజిట్టిపనికి ॥ ౧౦ ॥ నిగ్గజం
 బులుఁమొగ్గధాతీధరెంద్ర । మఱగఁగదొక్కుదునోలేకయంబరమన । కే
 గరవైత్రునెతిరిగినగేంద్రమునకు । తెక్కలాదవెనెయించువిరించిచూడ ॥ ౧౧ ॥
 అనినవినిబలార్పసురుమెచ్చకజంభుండెట్లనియె ॥ ౧౨ ॥ కులపర్వతంబులేడును । గ
 లయంగనమ్మొదఱులార్చగలిగిననాక । గ్గలమేమందరమెత్తుట । యలమేరువునేక
 బగలునాడైత్యేంద్రా ॥ ౧౩ ॥ అనిమఱియుశంబరారిష్టనేమిత్రిపురవాసజం
 భశుంభఃశుంభ హయగ్రీవనముచితారక బాణవిప్రచిత్రివిరోచనహేతిప్ర
 హేతిమయమాయావిమాలిసుమాలి పౌలోమకాలకేయనివాతకవచ నజ్ర
 దంష్ట్ర । కాలనాభశరభవృషపర్వ రాహుమహిషేల్వల వాతాపిదర్శన
 ణోత్కలమేఘదంభ ద్వీమూర్ధ కేతుకోధవశాది నానాదనుజయూధనా
 ధులు - మందరవసుంధరాధరసముత్పాటపాటవంబుండెల్పుచున్నట్లుండ
 చేగనకమణిమయధూషణాంబరాదులు బహుమానంబులుగైకొనుచు మ
 హోత్సాహంబునబాహులప్పళించుచు శంఖమదఃశపటహాభేరీధణంధణ
 ధ్వనులకుంబ్రతిధ్వనులిచ్చుమందరకందరంబులకుంగుప్పించుచు దనుంబెకలింప
 వచ్చుటనిచ్చునెఱింగిమచ్చరంబునంబెచ్చువెరిగియధరంబుందమతోటి యుధరం
 గంబునకుంబంపినబలఁబులోనాదరికుమారనిర్గతశరభశార్ధూలగండభేరుండభి

ద్వగజనుకంతరవ మహోద్ధండవేదండ ప్రచండభల్లుంకశశచమరకల్పభల్లుసా
 గగసాలావృకవ రాహమసాషచుర్రుట మహారగప్రముఖ జంతునికా
 యంబుల కాంబుల క పాంబులగల్పింపుచును పాంబులనగల్గట్టు చుట్టువా
 రుకోనియిట్టట్టు మెదలక నెట్టుకొని యొకరొకరు కదలించిచూచికదలకున్నంబ
 దుండ్రునూర్లు రువేగురులతోటసంఖ్యాకులుంగూడికొని నలుదిక్కులందాసి
 తోగ్రసిచేసియుంగదలింపలేక యుద్ధామనిశితకుద్దాలంబులంబెద్దయెం బ్రాద్దు
 నాశైలంబుమూలంబుగానంద్రవృత్త నెడనెడం బూడమస్తూలోపలంబులుపెక
 లింపజాలకయులువకట్టునించిమించినభుజాటంకంబులనగల్పుతతీశిలాగర్భం
 బులవెడలువహాభులంగనియచ్చెరువందుచునందందసన్నలువైచుచుపజీయ
 నానోపాంబులంబుచుచునెకించుక యుండెమలింపజాలక సురాసురజా
 లంబులుపుర్యకజాలకంబులందోంగుగాత్రంబులు స్రవన్నిగ్ధరంబులగు గోత్ర
 బులంబోలగుహాముఖంబులు వెడలుగాడ్పులచాడ్పున నాసికారంధ్రంబులనీరం
 ధ్రంబులైనిట్టూర్పులుబేట్టిదంబుగానడరభుజంబుల బలిమినడలనెడళ్లుజడియ
 జడిమనిగుడబడలియున్నవారలంగనుంగొని || క || బలియింద్రునక్లింబునునిటు!
 వలెనూరకయుండదగునెవరశైలగరు | ద్దశనసమర్థుడవయ్యను | భుభిభు
 దేవేంద్రయనినబలికతండనియెకొ || క || బలజంభ ప్రముఖమహా | బలశాలు
 లచేతగనిపనియిటరాచే | నలవడునెదైత్యరాయక | యలవెన్నునివేడద
 గునుపాంబులంకొ || క || అనివారనడోడొనితాం | గనకాద్రికినేగియ
 జటంగమలాత్తునిద | త్తనయంగనుంగొనిసాష్టాం | గనమహారములు
 సేసికార్యముదెలుపకొ || క || వినినవృక్షువనజోదరుం | దనియెనురాసురలు
 మీలందలు నెకగ | ట్టునగల్పలే రెయికనే | యనువున సుధగాంతురనుచు
 నహిపతిదలంపకొ || సీ || తన మహాసవ నిరంతరసమ్యగాన క్తికుండలీంద్ర
 త్వంబుకుదరుపటుప | దనద్రీవహానసముద్భాసితో త్సహంబుచక్రిభావము
 నకౌజ్జ్వల్య మొనకగ | దనభోగినీభోగజనితానుభావలిలభుజంగవ్రంగవో
 గ్లాసమెనకగ | దనమహాబలసముద్యద్విగ్రహప్రవృద్ధియహీనభావంబుదే
 టంబుప | సోమరుచియునసంతవిస్ఫూర్తిభోగ | ముఖ్యతయభూమిభరణస

ముత్సుకత్వ । మలరజెలువాందు నెవ్వఁడుదారఫణితి । నట్టిశేసాహివచ్చె
 నయ్యవసరమున ॥ క ॥ వచ్చినయచ్చిలువలదొర । మచ్చికతోఁజేరఁబలిచి
 మాధవుఁడుఫణి । భృచ్చుడావణిమందలి । లోచ్చుచుమగలించిపిరికొనఁ
 గుమటన్నె ॥ క ॥ పెకలిచ్చిచ్చినఁజాలుల । బ్రకటితదోశ్యక్తి బెండువలెఁ
 దెచ్చెదమే । మొకరోకర మెయనిదైత్యప్రకరంబులుమదమ మిణిపలుకఁగనిం
 చుక ॥ మందరధరము ॥ మంచిదెయించును మరుదశనవిభుం । డంచితశక్తి
 నిసఖిలముగొలువక । గాంచనభూధరఘనతరమహిమో । దంచితమందర
 ధరగతుఁడగుచుక ॥ క ॥ పరివేష్టించెఫణింద్రుఁడు । ధరణీభరణాత్మసా
 మ్యధన్యుఁడటంచుం । బరిరంభణమునరించెను । ధరణీధరమాశిననుచుదా
 రస్ఫూర్తి ॥ మ ॥ ధరణీభారమునేవహించఁగ మహిభ్రంబయ్యెదానెట్లు
 మం । దరమందలై నెనాఁగనాగవిభుఁడుద్య తోగ్రధనందంభియై । పరివే
 ష్టించియగల్గెఁదన్నగముత్సృభృత్తుంగళ్యంగ్రభం । గురజంఘాలదృష్ట
 లంఘులఘలా ఘోషంబుఘోరంబుగక ॥ గీ ॥ ఇటులఁ బెకలించికరములకెత్త
 మిగుల । సంభ్రమముననురాసురుల్ శైలమాని । పట్టజాలకమున్నటిహతు
 గొనఁగ । కూలవైచిరిమందరకుధరమవని ॥ గీ ॥ దాననెచ్చిరిగొందఱత్తఱ
 నగారి । ముఖనుపర్వులుచక్రికిమొలులువెట్టు । గరుడవాహనమెక్కియక్కడికి
 వడిగఁ । దానవిచ్చే సెభక్తవాత్సల్యమునను ॥ చ ॥ కరివరదుండువచ్చిఘన
 కైరికరాగముమందరాగముక । గరముననెత్తిపక్షితురగంబుశిరంబుననుం
 చజాళువా । బురుక తెఱంగునందనరహంజిగితైక్కిలుగుందనంపుప । కై
 రహరుపూనఁజంచువునఁగీలొగుచిల్వఖిలీనమైతిగక ॥ క ॥ హరిగిరిధరించి
 యిటువలె । సరగునఁజనగరుడువెంటఁజనలేక సురా । సురులమనమ్ములనం
 టన । వెరవరియనిగుఱుతులూసి వెనకకుఁజిక్కెక ॥ గీ ॥ కోరిబ్రహ్మాండకో
 టులఁగొక్షినుంచు । కొన్నవిశ్వంభరునిఁబూనుపన్నగారి । కవనిధరమేమిభా
 రమాయటసురాసు । రులకుఁజాలవిచిత్రమైయలరెఁగాకగీగీ । నిమిషమాత్రం
 బులూపలినరరాగి । తటమునకునేగిహరినిమందరముడించి । వెనుకవచ్చును
 రాసుగవీరవరులఁ । గాంచించునిపించుకొనియేగెగరుడుండంత ॥ గీ ॥ వాసు

దేవునియానతివాసవుండు । సకలదేవాసురాలికిసమృతముగ । వాసుకిననం
తశక్తినివాసుంబిల్వ । సంపియిట్లనిపలికెబ్రయంబుగులక ॥ సీ ॥ పొలయలర
నెకవేళెబలుకనిపార్వతివెఱపించికూర్తువువిశ్వనాథుం । బావనబ్రహ్మకపా
లమాలికలనోడొదువాకొకనాండుహారమగుచుం । బగడమానికపుంజెక్క
డపుంగిల్లంకగుంబగుదువాక్ష్మాకయెడహస్తమునకుం । గన్నెగేదగితేకుకమ్మ
తావులువలయుతులొక్కొకచాచుంపుగాంగనెన్నభంగులంజూడవిశ్వేశ్వ
రునకుం వెకాకెన్నరున్నారకేవలాస్తు । లట్టినిన్నుబ్రహ్మసంసంపనలవియగునె । ప్ర
ణాతగుణగల్గివాసుకిఘటేవద్యే ॥ చ ॥ తమవహ్నియించిశేషుండుయశంబుగ
నెకొత్తమయన్వహించిసి । వమృతముగల్గజేసిదినమంతయుఁబ్రోచిననం
తకన్నను । త్రమమగుకీర్తిగల్గవనుధాధరమంధముద్రిప్పనానుగు । గ్యమువహి
యింపఁబ్రహ్మలమందఱకుస్ఫరియింతెవాసుకీ ॥ క ॥ లేయనియింద్రుండు
సూత్ర । ప్రాయముగానీటులరాదుపలుకునకెంతే । నీయడమెచ్చునువాసుకీ
యాయకొనియెనంతనిరద్రుండుగడకక ॥ క ॥ వేవేగవజ్రధారక । గ్రావ
మునిష్కంఠకముగఘనవృగసమృ । గ్రావమలమింపఁబాశ్వక । గ్రావం
బులనెల్లవత్తికకవ్వముచేసెక ॥ అంత ॥ సీ ॥ ఘనకిరీటంబులుగట్టిగాసవ
రించికలితకుండలములకొలుకులదిమి । బాహంగదంబులుపదిలంబుగదొ
డిగిమంజేకడెంబులుముగవులరసి । యంగుళీయకములనటకొన్నిఘటి
యించిమోక్షికహారముల్బట్టుపఱచి । మొలదట్టిపొరలవంకులుపొంకముగఁజె
కిరిపిరిచుట్టిచేలముగ్నిగియగట్టి । యంతకంతకునుతాహమతిశయిల్లి
నుల్లమునంబల్లవింపఁగనెండ్లాకల్లం । బిలిచికొనుచునుదమతమపేరువాడి
కొనుచుదేవాసురులుదగ్ధవస్థిజేరి ॥ గీ ॥ బంగరుములకట్టురంగుమీఱం
గహ । బాగభోగమద్రుండుమంజుట్టి । కలశవారిరాశినిలిపిరితమసౌమ్యమొద
లువెట్టెఁబట్టిమోపిరనఁగ ॥ వ ॥ అంతబృంగారకులుదమలోన ॥ ఉ ॥ అక్క
టదానివేంద్రుండుబలాధ్యుండుగానఘణీంద్రపుచ్చము । ననకాసీమూంకకెచ్చి
సుకరంబుగఘూరివిషాన్నికీలలక ॥ గ్రక్కాఘణాశిమాకొనఁగఁగాదనరాని
కనేమికార్యము । దిక్కుననంచునెండ్లారులుదీనతమోములుచూచుచుండ

౫౬ || క || తదభిప్రాయంబంతయు | మదివారసికౌరికపటమాగ్గంబుననో
 త్రిదశవరులార రత్నా | స్పృహభేదోగములుమనముపట్టుదమనుచు || ౧ ||
 భోగిభోగశయానుండు యాగభాగ | భోక్తలునుగూడి భోగింద్రభోగిభా
 గ | ములుగ్రహించిననదియాగముగ్రహించి | యాగతామషమున్నదై
 త్యులనిరియివుడు || క || దితిసుతులముపరిపరిత | శ్రుతులమునిష్ఠురతెప్ప
 రూఢమహిమి | శ్రుతులమిదిగాకబహు | శ్రుతులమునుముంజులకఁగోసి
 చూడంగనునె || గీ || శౌరిమేముకలస్థానపారుషముల | నేమిటఁగొఱంత తెల్పు
 మా యీసురలకు | వారికన్ననుబూర్వుచేవతలమగుట | నేమెఘనులముగా
 మెనీవెఱుంగవేమి || ఉ || శ్రీహరియెంత యుక్తమముసేసితి వాసుకిభోగిభోగ
 సం | దోహమమీరలూని కడతుచ్చవృణుచ్చముమాకొసంగమే | మూహ
 యొరవ్వతేకయిదియూనిననధ్యయనశ్రుతంబులు | న్నాహసమంబరాక్రమము
 సతులజశ్వమువీటివోనచే || క || అనిదకుజులూరకన్నం | గనుంగొనినత్వ
 మనుకౌంఠనులిటమీరిఁ | రసయల్ల నేలగైకొనుఁ | దనిభయములూసంగివుచ్చ
 మా నెసురలతో || క || తనీటసమాకష | స్థానములేర్పాటుగాఁగదైవా
 సురసం | తానంబులైకపత్యము | గానమృతాచ్ఛిన్నధింపఁ గడంగిరికడీమి ||
 మ || అప్పుతావాప్తికిదేవదానవులుదుగ్ధాంభోధిమంధాద్రుచే | నమితోఁన్సా
 హమునన్మథించు నెడవయ్యుద్రింద్రమాధారిహీ | నముగానజ్జలరాశిమన్లనది
 యాచంజాలవిస్తారమో | కమతాంగంబుధరించే మాధువుఁడభంగప్రౌఢసం
 ల్లఁగఁ || గీ || అగతిలాపాతమోక్షయంబురా | దస్పృహలకంబుచేమేనుచుటచే
 సెననఁగఁజూపట్టిలక్షయోగనిశాల | మైరకమరంబుదుగ్ధరత్నకరమున ||
 క || కరివతరకర్పరముప్పుడు | జరరముననువాజ్యయొగశసహబహిరంత | స్వ
 రదాస్యంబునుగలుగఁగ | మఱియుగనివిస్మయంబుమది | బెనఁగొనఁగ || గీ ||
 మరలసొమ్మిచ్చుటకు బహుమథనపడెన | యజ్ఞజునిరోసి పూటకాపైఁపా
 రిని | జట్టుమోపిరనంగఁగచ్చపముమీదఁ | గట్టునిత్పెనురాసురగణములప్ర
 డు || గీ || ఉదధిఁగమతాసనమునఁ శూర్పుండిభోగి | భోగమనుయోగస్మృతిక
 షానఁగవదును | నచ్చశక్తికిబహింబుపట్టియోగి | కరణిఁగనుపట్టెచుండర

త్యైధరంబు ॥ వ ॥ ఇవ్విధంబునదుర్గుటసింధురకందరంబగునమ్మందరవసుం
రాథరంబువాతంధయగుధణానబంధబంధురంబుగా నగ్గుటసింధుబంధురమ
ధ్యంబునబ్రహ్మింబి ॥ సీ ॥ శృంగారదళితవైరించాండగళితావరణధారలనని
ర్ముకరములుదొరు ॥ నానామహాగుహాంతరసమాధి సనాథతాపసనాథమ
స్తములుదిరుగఁ | గందరాంతరసింహగజగండబేరుండశరభాదులకటకగ్రేఖ
రకందాడఁగఁ | గంపితశాఖితాఖాశిఖాఫలపత్రకుసుమము ల్లిడిగొనకురియు
చుండఁబిలుతపుకతోలుగట్టుజేజేలతోడు | దిరుపుగట్టువిధంబునదిరిగఁగట |
సవ్యభుజశక్తిదేవదానవులుదుగ్ధ | జలనిధానంబు మధియించుసమయమున
ను ॥ మ ॥ కులశైల్యగ్రణిక్రిందమీదనడువస్థూర్నాదిరూపంబులక | బలియం
డైభరియించిదేవదితిభూభాగంబులకవారిలో | పలనున్నిచ్చిస్వకీయమూర్తిని
జతుర్బాహుర్గళిల్లార్పుచుక | గలశాంభోధిమధించె మాధవుండభంగప్రా
ధరూఢిగనక ॥ శా ॥ ఈరితహరిదేవదానశ్చలతో హేలాగతిగ్రీరుండైశ్మీ
రాంభోధి మధింపఁగాంచనకటిచేలప్రభల్తేమకే | యూరాన్యోన్యవిఘ్నహా
ణోదితరజంబుదేవలసౌవర్ణకో | టీరచ్ఛాయలుపర్వంబర్వతముగట్టెచోమ్మా
హేమాద్రీక ॥ అప్పుడు ॥ శా ॥ రత్నోదేవమిథోట్టహాస హహహారావం
బులుంగూర్చుచు | థత్నోదేవరఘవఁఘర్షరనినాదంబుల్లృభాకహవే | గ
ళుభ్యమ్మజగంద్ర ఛారిభక్తఘాతారధ్వసు ల్లురితో | దృష్టిరాంబుధి
జంతుఘోషములుమెండైనెడైబ్రహ్మాండముక ॥ మ ॥ అఖిలాదిత్యసురాహి
తభ్రమితవంధానాద్రిఘోషంబుచే | సఖిమైనించుకవెన్నతీటశమియించం
గేను శీరాద్ధిలో | సుఖనిద్రారణిజోకేరంగూర్చుపతి ప్రాంశుశ్వాసవాతో
న్చిలా | భృగినిధిసూరిలకందరంగఢటలోదేకంబుచేమాటికిక ॥ అప్పుడు ॥ న ॥
సలదయ్యగ్రదహగ్ని వగ్గురలసప్రతంబుమాటికి న్విశ్వం | ఖలసంఘహా
నగుగ్గుభ్రాగిగ్గుగూర్చిరావదాస్త్రాగళ | ద్వీలయాభీలకరాశికాలధ
నానోదేవైష్టవ్రాజ్జ్వలికా | పళిచేమాడిరిపెక్కుదానవులుగర్వంబెల్లఖిన్వం
బుగక ॥ గీ ॥ ఘనతయంచునుదువరకార్యములకుఁ | బూనఁగాఁ జెల్లు
నేమొట్టిపుగులులకును | ఘనతయంచునుభోగిభోగములఁబూని | దానవులు

పక్షపాపైన్నియొనంగలవు ॥ ఉ ॥ ఆవిషపహ్నికీలలు సురావళిసంటితపించున
 ప్తరా । జీవదళానుతేజవిశేషకృపాకృతదృష్టిచేతంబా । రావరదగ్ధవాః
 కణధురంధరబుధురమందరానిల । శ్రీవెలయైకఘనాళిగురిసెన్ బరిశీలవా
 రిధారలన్ ॥ గీ ॥ హరికేట్రబిఘటించియసురులువిషవహ్నిన్ । గమలిరతిసు
 తులుకమలనయను । నాశ్రయింపివైశ్యమందిరియెందైన । శౌరికరుణలేక
 సౌఖ్యమేది ॥ మ ॥ జలసేకంబులసేదచేరుడునభిన్నరాళికన్నన్ విశృంభి
 వృత్తికమధియించిరాదితిజులుగ్రంభైనిషజన్వీకత్ । కలయంబర్విససృష్టసేయ
 కఫలాకాంక్షంబ్రవర్తిండువా । రలకుండొంచునెఢేదమెందయినవైరాజేయ
 భూపాగ్గజా ॥ ఉ ॥ భీమనిశాటబాహుబలపీడితవాసుకిభోగిభోగదంప్తాము
 భిగ్ధశద్విషమునైలవిఘ్నక్షణకూర్మకర్పణో । ద్వామకృతానుకీలలనుదగ్రతరం
 బయిదేవదానవ । స్త్రోమముభీతిలంగలశతోయధివెల్వడినత్వరంబుగన్ ॥ సీ ॥
 ప్రళయకాలాభీలఫాలలోచనుఫాలకీలికీలాకళింకెలిచెనీ । నడవరసమయప్రదం
 డచండాంశుమండలమండలోద్దండనటనందెగడి । త్రైలోక్యభస్మసాతక-రణదీ
 త్నదక్షురూత్నశుశుతణిగూఢినిడిచి । కల్పంతజలదనిర్గళదనగళశద్భిర్మహా
 రసిర్హతసీర్ణోష్ణుడచి । భూభూవస్వర్మఖానేకభువనగమాన । దహనలీలా
 తినహనధూర్వహనవోగ్ర । చిటచిటాయితశిఖలనశేషముంగ । లంచెహాలా
 హలంబుకీలాహలముగ ॥ చ ॥ అపుడిదియేమియకటసుధార్థముదగ్ధతి
 ధిఁమధింపను । గ్రవునిషముద్భవించిలయకాలమొనర్పదొడంగెనొకనీ । వి
 పదపవారణంబునకువిశ్వపతిశరణంబువేడినన్ । గృపదళుకొత్తఁబ్రోచున
 నియీశ్వరుఁచెంగటికేగియందలున్ ॥ క ॥ గడగడనొడలునడంకగ । దడదడ
 దడమంచుగుండెతల్లడమందన్ । బడిబడిసడ్డముదిగటము । బడివడిమొక్కచు
 నుచాహిపాహియనంగన్ ॥ గీ ॥ అభవుండేమేమియనినసురాసురుల్ భయ
 మునహాలాహలముహాలాహలముహాలాహలముహాలాహలముహాలాహలము
 క । నన్నినామంబులునుగాంచెనవ్విచిషంబు ॥ గీ ॥ వారిభయమెల్లవారింపవారిజా
 రి । ధారిమదినెంచితనదుచిత్తంబెఱింగి । చిన్నబోయినపార్వతిచెలుగుగాంచి ।
 యిట్లునుచుబలౌచరహాసమిగులులావన్ ॥ శా ॥ భామాదేవీకేఁజిన్నబోయెద

న సహజము నేకగంటినా । కేమానోగరళింబు చేసనుచును వెంటే విచారించెదం ।
 యిటుగాదటుగాక నేమయిన గానీ సర్వలోకాళింక । జేయజైనను జాబుదద్ది
 వసుభుక్షుంతుల వినిదంబుగ ॥ క ॥ నొచ్చినవారికి నాపద । వచ్చిననక్షిప
 యుగించువాని ప్రభుత్వం । బెచ్చుచు గాని మతిపొరి । పొచ్చెముగా వించిన కబ్ర
 సర్వముగలదే ॥ గీ ॥ పరులచేడించుకంటె బాపము పరోప । కృతియెను ము
 కులము యెప్పుడు లేదు । కరులకు పక్కుంజేసిన భాగ్యశాలి । యిహముంబర
 మును జెంది బూర్ణుడు వదన ॥ క ॥ అని యుత్సహించికలశీ । వనరాశితటం
 బుగదిసివసుధాధురా । ట్టయి ధిపుడవ్విషముం । గనిహరి యుండుంగల్ప
 శిముగాకడలంగ ॥ గీ ॥ అంత బ్రహ్మాదిసురులు భయార్తులగుచు । దన్ను
 బ్రాహ్మింప సేహరి తద్విషంబు । ధీరుడై యా గించిన దేహమెల్ల । నల్లవయ్యెను
 వ్యాపించి యటనుండె ॥ గీ ॥ హరి యును గిలిన విషము కాలాంతకునకుం । గొం
 ట మొనఁగి హరి గుడి ఘటింజేసి । మ్రొంగనది కంఠమున నిల్చె శూద్రుని సీత ।
 గనుడవాహన విక్షణాగత భయమున ॥ క ॥ ఫాలాత్ముడుక బళింకంగ హాలా
 వాలవిషము కొంతయివ శిష్ట బై । తూలంగనది పృథ్వికములు । వ్యాళంబులు మె
 నుండు పట దిబ్బల వెలసెన్ ॥ క ॥ ఈలీల దైవకరుణ ॥ హాలాహల బాధయుడిగి
 నుడురాసురుం । ద్వైవముదంబున మందర । నైలంబునంగడలిద్రచ్చు సమయ
 మునందు ॥ చ ॥ గొరిసెలయందముం గుఱువ కొమ్మల వందము చెన్నుకుంద
 ముక ॥ గరువపుమేసీలో నుడుటుకాంగె ముపెన్నుదుగిం ద్రవలముం । బెర
 నీవముక్కు మీంగడబలెన్ జెలునాగళికంబళింబునన్ । హరుచగుకామధే
 ను సుధాంబుధింబు ట్టెనభీష్టదాత్రినై ॥ అత ॥ క ॥ సురభిక్షననవనావన ।
 సుభిక్ష స్రవదయ్యతగళితశుక్ల్యురూపా । సుభిక్షైకొనిరి మురా । సురభి
 పచ్చిపదేవములు సురచిరభక్తి ॥ గీ ॥ మొదటనున్న నిజాకారమును ద్యజించి ।
 రాశిపరంగమువలె నహిత । మైచురంగంబుగా బోలునంగల బాడమె ।
 న్నాగుచు మాపాలవెల్లివంత ॥ సీ ॥ కర్పూరకదళికాళికాదళంబుల నెలమిం
 చిన శిలచుక్కచేవులు । నేలిననాసికెడై గోక్యసాంబ్రాజ్య లక్ష్మినియ్య
 లులక్షణములు । మానసాధిక వేగమున గాజపియించు పోకకంగదలెడు

ప్రోధపుటము । తామరసాస్త్రనందనునివాహమునకు రోషంబుపుట్టించుమే
 పితంబు । గలిగిశరదందుకందశత్రుండబృంద । కుండగోవిందతుందారవింద
 కంద । చందనామందర్శుచిందచందమగుచు । నొనరునుచ్చైశ్శ్రీవంబునే
 త్రోత్సవముగ ॥ ౧ ॥ దేవమణియుక్తమనిమదిదెలిసియుండి । తేజిదాక్షిణ్య
 నియోజూర్వ దేవభర్త । దేవమణియునునలవాసు దేవునన్ను । దెలిసియు
 రికయుండెన్చలతసంత ॥ ౨ ॥ ప్రాయంపుఁబూబోణిబటువుసిట్టెపుగబ్బి
 గుబ్బచన్నలఁబోలుకుంభయుగము । తొలిచూలిజవరాలితకుకులేఁజెక్కుట
 ద్దములతోదులఁదూఁగుదంతరుచులు । ప్రాథకాంతామణిభాసురమృద్యులో
 రికాండముల్ దొరయంగఁగల్గుకరము । నటనచేనలసిన కుటిలకుంతలిమంద
 గతులకొంఱ్యారంబుగఱపునడలు । విటునితబ్బిబ్బులకుఁగేరువెలమిటారి । నగ
 వునేలినచాలుగంధర్వరాజ । తినిషాదంబునెనయుబృంహితరవంబు । గలి
 గించాదంతివాడమెనాజలధియందు ॥ ౩ ॥ విశ్వేశవాహనవృషభమోఁగాదేనిధే
 నుకామేశనోద్వృత్తిగనునె । శ్రీగౌరివాహనసింహమోఁగాదేనివనకదంబక
 మునవసతిగనునె । యాత్మభూవాహనహంసమోఁగాదేనిబిసజాతహతణ
 లాలసతగనునె । శక్రవాహనశరజ్జలదమోఁగాదేనియభ్రముసంగతిసలరఁగ
 నునె । యనుచుఁగవిగురుబుధముఖుల్వినుతినేయఁ । బ్రతిగజభ్రాంతిదంతని
 దక్షాంతధవళ । భూధరాపారపాంసుకర్పూరపూర । మెగయఁజల్లుచువచ్చె
 హస్తీంద్రమపుడు ॥ ౪ ॥ వెండియు నాఖండలబలిప్రముఖసురాసురమండలంబు
 ద్దండభుజాదర్పంబుమెండుకొనసుధా పయోధిమధియుంచునమయంబున ॥ ౫ ॥
 సకలసురేష్ఠితఫలదా । యకచిక్రచక్రములనుహరిచందనక । లృకపారిజా
 తసంతా । నకమందారంబులవృషధినుదయించెక ॥ ౬ ॥ కైరికముల్పివాళ
 ములుగాగళదబ్ధిపయోకఁదాళియే । కోరకపాళిగానమమఁగోరికమీలవిశేష
 మైనయా । కారముపూనిమందరముకామితసత్ఫలమియ్యనయ్యెయం । దార
 ముగానిచోటనగనామమునెల్లునె శింకిందగ ॥ ౭ ॥ మణియు వియచ్చరని
 శాచర సముచ్చయంబు విచ్చలవిడి శిలోశ్చయంబుచే నప్పాలకడిలిం ద్రచ్చు
 సమయంబున ॥ ౮ ॥ చెచ్చెరమందరసంగతి । నచ్చటిమణులెల్ల రమణులయ్యెన

టుచున్ మిచ్చుచునచ్చెరువందవి | యచ్చరు లచ్చరలుపుట్టిరయ్యచ్చతాభిక్ ||
 సీ || పదకోకనదము | ప్రపదకూర్చుంబులువఖరశుక్తుబజఘనపులినములు | వలి
 తరంగములుపొక్కిలినుల్లునూఁగారుకలువచాల్గుబృజక్ర-వలకవలు | భుజ
 నాళగళశంఖములుగల్గచకరికామకరికలాలోకశకులకులము | లక్షీసీతాబ్జో
 న్దహల్లకభ్రమిరకషట్పదంబులుకేశతైవలములు | జాలఁజెలువొందిసుస్వర
 స్వశకూరూప | రసగుణంబులచేనప్పరస్సులనఁగ | నప్పరఃకామినీయణులలిర
 పును | సహజసౌరభ్యమెక్కుడువహిమదెలుప || ఉ || వారితనూవిలాసము
 లువారితనూత్పలతావికాసము | ల్వారివిలోలనేత్రములువారివిహారవిసార
 జైత్రము | ల్వారిదరస్మితాస్యములువారిదము క్తశశీతదాస్యము | ల్వారిజగ
 న్నుతాకృతులువారిజబాణసతీకృతానతుల్ || సీ || కమలాకరంబెల్లఁగఁగఁగఁబా
 రినసొల్లకరుదెంచుకొదచురాయంచలనఁగ | వరుణాలయంతరవనవాసము
 దరచ్చిచేరడుకలికిగాచిలుకలనఁగ | విషరాశివిషమానువిషధరంబులరోసిమె
 ట్టుకునరుగుక్రొమ్మెఱుంగులనఁగ | నడుగునఁబడకరత్నాకరంబునఁజేలినడతెం
 చుజీవరత్నంబులనఁగఁగ | గులుకునడజీనిచక్కెరలాలకుపలుకు | బెళుకుచూ
 వులుగమ్రోవితిశుకుముద్దు | చిలుకునచ్చరచిలుకలకొలుకులపుడు | కడలివెలు
 వదేవచ్చశృంగారమమకే || సీ || ఎచ్చోటఁజూచిననెలతేటిదాఁటులఁబుట్టించు
 కప్పఁగొప్పలమెఱుంగు | లేవంకఁజూచిననిందుబంబంబులమొలపించుముద్దుమో
 ములబెడంగు | లేచాయఁజూచిన నిందీవరశ్రేణివెలయించువాలు చూపుల
 విలాస | మేకడఁజూచినఁగోకనదశ్రీలఁగీలింపఁజాలుకెంఁగేలిడాలు | లేయెడను
 జూడఁగెంపులఁజేయుమోపు | లెందుఁజూచినవెన్నెలల్ చిందునవ్వు | లేచటఁ
 జూచినమెఱుంగులనీనుమేను | చేలువమలరారెనచ్చరచేలువలకును || ఉ || అచ్చ
 పురేవెలుంగుదొరయంగలనిద్దపుముద్దుమోములం | బచ్చమెఱుంగుతెక్కిజి
 గిపక్కెరవక్కసిరొఁతుతూపుల | నైచ్చనిచూపులం దళుకుమేనుల నిచ్చకు
 మెచ్చుదెచ్చున | య్యచ్చరమచ్చకంటుల యొయారమయారె నుతింపశక్యమే ||
 ఉ || అచ్చిగురాకుబొండ్ల నెఱయందమునందెమనంబునిల్పివై | యచ్చరదానవ
 ప్రవరులచ్చెరుపాటఁబరాకుఁజెందుచు | నైచ్చులకెచ్చరించునమిద్ధఫలాభి

కీమేనులుబృంగారం | ద్రచ్చిరిక్షీరవారిధికుదగ్రవంబదరంగనంతట || గీ || పా
లుచిలుకంగవెన్నమేలీడబొడమె | జాలవెంతనివేలుపుల్సంభ్రమింపఁజంఘ్రు
డదయిందెనప్పాలసంద్రమునను | వానిశిరసావహించెన్వానివిభుఁడు || క || ని
స్తులమైనెస్తులతే | జస్తులమైదీప్యమానసకలదశదిశా | వాస్తుభమైకలశాంబు
ధిఁగొస్తుభరత్నంబుతరణికరణిఁజనించే || సీ || అమృతంబుద్రావునీలాభ్రమో
యదిగాదుకప్పుపెన్నెఱిగొప్పకొప్పుగాని | మరలఁబుట్టెడుచందమామయో
యదిగాదుమొలకనవ్వలముద్దుమోముగాని | ప్రభవించునమృతకుంభంబులో
యవిగావుకలినవత్తోజయుగ్మంబుగాని | జలధిఁబుట్టినపూర్వజగతియోయది
గాదుమహితనితంబవింబంబుగాని | యనుచునామస్తకముకమంబుననునిర్వి
కల్పనవికల్పవిజ్ఞానగతిగణింపఁ | గానురాసురులతులశృంగారగరిమ | క్షీర
వాధిఁజనించెలక్ష్మీచ్యుతాక్షి || గీ || ఆరమాసతయాపరేఖాతశయము | వణ
నముసేయందరమెయెవ్వారికైనఁ | గాంచినప్పడెచిత్రతఁగాంచెనకల | దైవ
దానవరాజిచిత్రంబుగాఁ || శా || శ్రీరాజీవముభీవినూతనతనూ శృంగారరే
ఖాదిద్య | త్సారంభంబునదేవతావళిసహస్రాక్షత్వముంగోరెవి | స్తారప్రీతిన
హాశ్రీనేత్రుండయుతాక్షత్వంబుగాఁజేసెన్ | రారాయాసకుమేరలేదనుట
సత్యంబేకదాధాఁడణ్ణ || అంత || గీ || పద్మగర్భాదినిజకారప్రార్థ్యమాన | య
గుచుబద్ధావధూటిదేవాధినాథ | ఘటితమణిపీఠవసియించెఁగఱులపద్మ | ము
ననుజెలువందుకలహంసికనుహసించి || క || పుణ్యోహమనుచునప్పుడు | పుణ్యో
హముచేసెవాగ్విభుఁడుభూమినినై | పుణ్యోర్వితనవపల్లవ | పుణ్యోదకపూ
ణకలశములుచెలుపిందె || సీ || పాథోధరశ్రేణిపటహభేరిశంఖపణవాది
వాద్యవిభ్రజమునెఱస | నవ్వరోభామిచల్హస్తాభినయలీలనర్థమల్దెలియ
న్య్యంబునలుప | గంధర్వకలకంఠకంఠులస్థాణువుల్నవలెత్తమధురగానంబు
సేయ | జగల్లోకపావజయజగజ్జయత్రిజయలక్ష్మీయనిసురల్పమృతింపఁ
జారుతరదక్షిణావతకాశంఖములను | విమలగంగాదినదులతోయములుముంచి |
యాగచోతమంత్రహస్తములను | బద్ధభిషిక్తశేనీరిబ్రహ్మముఖులు || డ ||
శ్రీమహిళాలలాసు కభిషేకముఁజేసెదిగంతదంతులు | ద్వాపరప్రకాండన

ముదంచితకాండనకుంభసంభృత | శ్రీమహానీయతోయములచేతదదీయక చా
 ల్నికోవళ | గ్యౌయశభృంగపాళికేనవాల్మీకరందమునించుకైవడేక || క || హస్తము
 లకొసంగుమిచ్చుడైప | శస్త్రోపశస్త్రానైడిచందమునదితా | హస్తములక్కినైలే
 శస్త్రనికభిషేచనోపచారమునదిపెక || నీ || శైవాలవల్లినాజలధియిచ్చినపచ్చప
 ట్టుపుట్టుముగ్ధైబుడతియొకతే | కుండలీంద్రుడొసంగుకురువిందమాణిక్య
 కుండలమ్మబుపెట్టెగొమ్మయొకతే | శారదయొసంగిననదమలతారహారంబు
 చంద్రవశోకారమణియొకతే | పనరాశియొసంగిన షరవైజయంతీస్రజంబుకం
 భరవైచేనకియొకతే | విశ్వార్థయొసంగినవివిధరత్న | భూషణంబులుగై
 చేసెదబాలతియొకతే | పద్మగర్భుడొసంగినపంకజంబు | గేలంగీలింఁచినో
 కరాజకీరవాణి || క || ఈశినికలదైనత | నారీలికముబుమగులవైపుణితోశృం
 గారింపనొప్పెరమబం | గారపుబొమ్మాయనంజగన్మోహినియై || చ || జయ
 జయయందుబ్రహ్మబుష్ణజాలముదీవెనలియ్యంగాంబురం | జయజలజాతసంభవ
 సిశావరవైకికులాధిభూధనిం | జయముఖదిగ్వరప్రముఖనర్వసురుల్వీరుతింపం
 జిత్రధూ | జయకరవిభ్రంబులనెసంగెరమానతిభద్రపీఠిక || నీ || ఐకుటాగ్ర
 మరకతమణిమచుల్తనువిభాజలధిశైవాలవల్లులుఘటింప | వాలుచూపులుల్లీవ
 నజాతముల వ్రాలుగండుండుమైదలతోగలసిమెలగగ | గట్టాణిముత్యాలక
 మ్మడాల్నునుజెక్కుమించుటద్దములగొమ్మెలుంగువెట్టు | గళితంఖకుచకుంభక
 రికుంభసంభవభ్రంబులగుచుహారములువెలగగ | జరణనఖకాంతిజాహ్ను
 వీర్లురమువిననుదపగవరమఖ్యసురకిరీటములనిగుడ | స్వస్వరాజ్యాభిషేక
 సూచకముగాగగ | సింహపీఠికశేలంగలక్మీలతాంగి || చ || ఒకగుణమున్నవోట
 మతియొక్కగుణంబురదెన్నిచూడగా | నకలనుపర్వసంఘములసర్వగుణంబు
 లుగల్గిలోకనా | యుకుండన మించువానిహృదయంబుననిచ్చెననండునిందిరా
 ముకురముభీలరాష్ట్రురముఖ్యులగన్దెనుచుంగ్రహంబునక || నీ || హణికిరీటము
 వాని మరకతప్రత్యుష్టపకరకుండలదీప్తిమహిమవాని | బటువుకైదువవాని
 భాసమానపుగాంకభాసమానస్థితాస్యంబువాని | గంబుకంఠమువానిగా
 గుణ్యరససూచకాగుణ్యతోవనాంతములవాని | దమ్మిపొక్కిలివానిచపనీయ

యజ్ఞతపసియ సతికటితటమువాని । బాలుగలికడు భుజగదాదాన
 వాని । వాలుదైరుల శైలదాదానమువాని । మేలునవ కూర్చు త్రైలోక్యశేఖ
 వాని । బద్ధరాఘనివీ ఓంజీబద్ధ యువుడు ॥ ౧ ॥ కమలనయనమహారాజ
 గములసోకు । మార్యసౌందర్యములు చూచియగుజవలకె । ననుటచిత్రంబే
 తమ్మురీ ధ్యావగవ్య । మైత్రాటియోగివరులుమోహంబుగడగ ॥ ౧ ॥ అ
 గవల్లికమాధవాలోకముగ గోరకములాంచెనలబులకలుదవర్చ । గంధర్వ
 దండకాంతముక్తిధు దశకనంబుననవియించెనాజెయర్చ । బురుషోత్తమో
 ద్వాహభూరిసౌభాగ్యసూదకమునా వామోరుసంచరించ । జక్రాస్త
 చులలోచనపద్మములుజేనియలుచించెనా ముద్రులజనింప । జలజపీరమడిగి
 భాషావధూటి । శేరిక్రదండయోనగలక్ష్మీచ్చగాక్షి । పరమమౌన్యకర్త
 సందర్శనమునను । సాక్షికోదయమగుబయ్యశ్చమగునె ॥ ౧ ॥ ఇ
 మొదలుగానెవండు దిక్పాలకారితాశిరోమణులక్రమమగుగం । నడివంబు
 గిండిపావదశంకెకాళాంజినామూణి ధూపంబుచావరములు । శేకొనెయొ
 డిగంబుచేయరంభామేనకోర్వ శీహరిణీఁజోత్తమాది । సురవారపాతిజాత్య
 లుచెంగుపాంగంబు ముఖవింశతిజంబుమొదలుగాగం । గొనుచుగంధర్వ
 శ్రంబుచినికిసేయ । నల్లభవురాణిబిరుదుపద్యములువదువ । శక్రందంధంధ
 వడిబడియొజేయ । బ్రాభవంబునసకలవైధివములసర ॥ ౧ ॥ అభిల
 నినుజూచీరదిమొదలుగ । వదనుడేసినశరపాలియిదిగొయనుడు । సాధున
 కుంజాటితెల్పదండముననల్ల । గల్వపూదండోబూసకల్పిచెలువ ॥ ౧ ॥ ఘ
 టలుమొలనూలిఘటఘటస్థులతో ఘనతర్రోణివక్రంబుగదల । వలిగొట్ట
 నువొయివలిపెవయ్యెద కొంగుచెంగాచిటెక్రంబుచెన్నమొల । జిన్నేలేనవ్య
 లుచికిలికడేసినతళ్ళు చెక్కుటద్దలులచెన్నచూప । వెలిదమ్మికులవెలయి
 చుకనుదాలుతెల్లజల్లులలీలనుల్లపిల్ల । సంఘికటకాగవాక్యవహంసతమో
 పాజుత్రైమింపగచగంధకలదపార । వధుపబలములువెలయువన్నభరణంబు
 తీవ్రమంగవచ్చెల్లకీవధూటి ॥ ౧ ॥ ఆరమాకాంతరూపకోభాతశయము
 గాంచుహరికప్పుడంతరంగంబునిండి । వెలికిగమ్మివయసురాగజలమవంగ । శే

దమానందబాష్పముల్ చెలువమయ్యె || గీ || సూనసాయకశరవృష్టి నాసుకత
 నఁ | బొడముచలిచేత నెమ్మెనుపులకరించు | కరణిరోమాంబకంచుకలితమ
 గుడుఁ | దనుభుగననయ్యెదనుజమర్దనునకపుడు || మ || వసజాతాత్మనిచూపు
 శ్రీశయశీలావణ్యాభినోలాదుచక్ | స్తవకుంభంబులువీడి భంగవళిపాతస్ఫూ
 త్రిగఁభరనా | భినిభావర్తమునన్మనింగిజసురాక్షిండేలియమ్మిట్టన | ట్టెనిలం
 జాలకలోలమైయడుగువట్టెక్ రాగభావంబునక్ || క || చూపుమఱిద్రిష్టజా
 లక | యాపంకజవదనభాసురాకారకళా | టోపముగనుఁగొని హరిసుమ
 బాపునకుక్లాంగిమానసంబునబొగడెక్ || నీ || సహజత్వజుతవత్సలతచే
 వెను వెంటవచ్చినచైవాలవల్లియనఁగఁ | దనపట్టిఁబాయఁజూలనిస్నేహమునవె
 న్నోవచ్చినయమునాప్రవాహమనఁగఁ | దనుఁబాసిదను మెఱుంగని తీరపానం
 బువదలివెల్లెనుసీలవనదమనఁగఁ | గమలాభిధానమోహమనఁజైవైవ్రాలికను
 పట్టుమమ్మెదకదుపనఁగ | నిరులజేజేలరారాలసరులదొరయ | కప్పుచూష్ప
 డుపెన్నెఱిగల్గిచార | కెక్కుడైనూత్మకచమలకింపుసొంపు | నిచ్చెనీపద్మపా
 ణివేణీభరంబు || గీ || వనితనిమవాలుఁగన్నులువాలుగన్ను | లొటకందేమియా
 శ్చ్యమరసిచూడ | బెళువఁజూపులనెంతయుఁజేమమీఱ | నాత్మసంతకెఁబో
 సిండుననుదినంబు || నీ || నెఱివేణిసీలాహినరసిండుటేవింత నెమలివింధమువం
 టికొమరుగలుగ | మద్దునెమ్మొగముదమ్ములనెంచుటేచోద్య మిందుబింబము
 చందమెనసియొండ | నధరంబుబింబునగలించుటే హెచ్చుశుకరాజతుండవి
 స్ఫురణబొడల | బటువుపెందొడబరంభలవంచుటే చిత్రమిభావస్తములరీతి
 పుమాప | గన్విగుబ్బలుజక్కవకవచెడంగు | గాంచఁగెందమ్మిమ్మొగలఁమిం
 చుటెంత | తనుపుఘనసారసారసౌరభ్యమనుపువలుప | నెల్లతాపంబులుడిగించు
 శ్రేమియొరుడు || చ || స్ఫురితరవిప్రకాశపరి పుల్లపయోరుహకేళికాగృహం |
 పిరసురతక్రియాలుతన తత్పరితాప్తపరాగధూళిధూ | సరితరధాంగదంపతు
 లదండమునం జిగికుంకుమంబుచే | గురుకుచకుంభముల్లొలసెఁ గోకిలవాణికి
 హృద్యవైఖరి || గీ || కరివతరవృత్తకుచకుంభకరటికుంభ | గళితమదధా
 రశీలశృంగారమయ్యె | గానుగోపలరుచులచే గారుంనుచు | జాలరంగారు

నూఁగారుచ రుముఖికి ॥ చ॥ కరములఁగాంతిమోమనవికాసముగమ్మని మేన
దావియుక ॥ జరణములన్బుద్ధుత్వము విశాలతనేత్రములన్మరందము ॥ ల్సర
సవచోవిలాసములఁజన్గవఁ గోశతపత్నీపాలిఁగే ॥ సరములసౌత్సమముంబగఁ
బొసంగెఁగదాకమలాఖ్యలక్ష్మికి ॥ సీ ॥ జాణిన్దంపువజ్రాలకమ్మలడాలు
గండ పాండిమకుగైవండయొసఁగఁజికురలత్పిన్వశిశ్రేణియుంకృతులచే సారెప
రాకుమోచ్చరికెదెలుప ॥ మొగమునకెగయు చన్గవమైన నునుమోవితళుకు
గుంకుమవసంతములుచల్ల ॥ ముఖదండ్రునకుదృగంబుజ ధాశధశ్యంబుసరిగాఁ
గనుభయచామరలువైవ ॥ వాలుఁజూపుటకువలయుశ్రీలనింప ॥ నవయవంబు
లనపురురాజాధిరాజ ॥ చర్యలనుబోలసహజసౌందర్యరేఖ ॥ కలిమిఁజూప
గఁజెలఁగెనీకలిమిచెలువ ॥ చ ॥ ఈచెలువనన్మందజేరిన నింకనెపుడు ॥ కోమ్ము
దింబకయెందు ముదమ్మమీట ॥ ననుచునెంతయు ననురాగవనధినిల ॥ లా
డువేడుకమీట ఊర్ధ్విగొయి ॥ సీ ॥ దృష్టిదాఁకునటండుఁ దెరవైచెనసియెం
నుబహురత్నధూషణప్రభలుగాంచి ॥ తనుఁగూడిపలికెనోయనిచెలంగుఁ బ
దాబ్జహంసకలకలంబాలకించి ॥ యకులనజేరేదననిచొక్కువ జ్రాలతాళి
దోచినతనతనువుసూచి ॥ చేకల్వదండవైచెనటండుఁ దమిటొమ్ముచూచు
బైగ్రమ్మువాల్చుపులరసి ॥ చక్కనొత్తునెపంబునఁజారుకొస్తు ॥ భంబుస్పృ
శియింఁచుడత్పృతిఫలితయువతి ॥ కరివత్తోజసంస్పృశకొతుకమున ॥ పద
పజనకుండు లక్ష్మీసమాగమమున ॥ ఉ ॥ కోరికతొప్పలెత్తుచును గొంకననం
తనెతొప్పవ్రాల్చుచుక ॥ శ్రీరమణీలలాసు సరసీరుహనాభునిజూచువేది
స్తారవిలోచనద్యుతులు చక్కనిమోమనురాజుసూరెలక ॥ సారెకువైచున
య్యుభయచామరలో యనమించెనెంతయుక ॥ గీ ॥ శౌరిగనుఁగొనఁగను
గొననారిగొంకు ॥ నారిగనుఁగొనఁగనుఁగొనశౌరిగొంకు ॥ గనుఁగొనక
యున్నఁగనుఁగొనువనితపతియు ॥ వారిప్రేమంబుసిగ్గుచేవన్నెగాంచె ॥ గీ॥
మందయానంబునకుసిగ్గుచుఱియుఁగొంత ॥ మాంద్యమొనరింప భారతీమాని
సిక ॥ రాంచలమువీడి భయఁసయములుదొరయ ॥ వారిజాత్యసమ్ముఖము
మజేరవచ్చి ॥ శా ॥ ద్విగ్రాజీవకరాబ్జము ల్పశగీతింజెందశ్రీనామ ॥

బుగ్గివామణియంబుజోదరునికంబు గ్రీవగీమించెదా । దృగ్బ్రాహ్మనవంప్రీ
 కానా సనదీప్తిస్తే ససిహృత్పల । స్రగ్గజంబుతదీయకాంతి యమునాసౌగం
 ధ్యసంధాయిగ ॥ శా ॥ శ్రీకల్యాణనగాధివాసులు సుమత్రేణేంబ్రవపికంప
 వా । శ్రీకల్యాణసుగంధి యాదిగంబురంధ్రీరత్నముల్సేరిగౌ । రీకల్యాణము
 నాడగంబు బటహాభేరీశంఖముల్క్రీయల । స్త్రీకల్యాణమహాత్మవంబునంజె
 లంగంజక్రియపొంగుచు ॥ సీ ॥ కమలాత్మకమసీయ కౌస్తుభరత్నంబుగృ
 హదీపకలికసుశ్రీసహింపం । బావనవైజయంతీవ సమాలిక కేళికాడాలికలీలం
 జూపం । దారహారశ్రేణీధవళముక్తామయ రంగవల్లికలవిభ్రమముదెలుప
 శ్రీవత్సలక్ష్మీబుజ్జేజేల రాజాతికట్టుంబుజగతి పొంకంబునెలవ । దీఘాబా
 హంద్యశస్త్రంభదీయమాన । సురభికస్తూరికాలిప్తహరిభుజాంత । రాశహరి
 సింహుణిచిందిరముననిలిచె । బాలమున్నీటి రాకన్యప్రశుదమనున ॥ సీ ॥ కౌ
 స్తుభరత్నంబుగాంచిబింబమటంచు మోహించి చేరినముద్దుచిలుక । బాహం
 తకచ్చద్ధృపద్మాకరంబునం జెలువైనతావిచెంగలువపువ్వు । పావనవైజయంతీ
 వసమాలిక గ్రాంజిగురొత్తినగజ్జమావివన్నెవాసిగనంగజిన్నంపుబాజ్జపచ్చె
 దమీదనొంసినహేమరేఖ । చెఱకువిలుకాండురంబువమెఱుంగఘాన । మై
 సిమురయిమకాంచవాంబకమురేఖ । యనంగజూపట్టి జలధికన్యాలలాడు
 పద్మరాభుసంభుజాభ్యంతరమున ॥ గీ ॥ ఇంపుదళుకొత్తలచ్చిటొమ్మేకినపుడె
 జులధిమథనప్రయాసంబుదలంపడయ్యె । హరియిటులగాదెయెందుగార్యం
 బుసంభల । మైవనేటికేయార్యప్రయాసగణన ॥ గీ ॥ ఈక్రమంబునసకలలోకై
 కజనకుం । డైగ్రహారివిపులబాహుతరమున । నఖిలలోకైకమాతశ్రీయధివ
 సించి । ప్రజలంగనుగోనందాంగన్నప్రజలరీతి ॥ క ॥ శ్రీలావణ్యవతీకరు
 ణాలోకటాక్షువీక్షణాశుబుసుఘం । పాలికలవ్రాలెంగర్బుర । జాలంబులం
 చీరవయ్యెసహజస్ఫుర్తిక ॥ క ॥ అకలంకరూపరేఖా । నికషోద్భవభూ
 గిరిమనిరసించిశల । స్త్రీకటాక్షంబునందలంచెరి । నికషోద్భవభూరిగిరిమనిర
 సించిసురల ॥ క ॥ శ్రీకృపామృతవృష్టిపంసద్దివలన । జనులదారిద్ర్యతాపంబు
 శంఖపయ్యె । నఖిలజాతులునామోదమందిచెలంగ । సతతతత్పరమయ్యెద్విజ

ప్రజలు || వ || అంతఃపరగంధిదొలు వేడుకరక్కసులం గూడుకొనికల
జలధిమధియించు సమయంబున || మ || సురులుండైత్యులుమేరమీటి తను
సంతోభించినర్వస్వము || హరియంపంగదొడంగినారనుడు చాచాశావ
కాశంబుల | నొట్టవెట్టంగదొడంగెనోయనంగ నంభోరాశికల్లలము |
ల్కొట్టనెన్నాసుకిఘరిఘాతకృతి మరుల్లాలంబులైయత్తటి || క || తని
గంధాఘ్రాణముచే | తనెలాహరిగొనంగ దేవదానవులధి | జనియించె
మదిరదాని | గొనెనాసురవితతి మిగులగుతుకంబుర || నీ || ప్రజల
తల్లియనంగంబరగు హాతీతకిడక్షిణపాణిపద్మమునంబట్టి | ప్రణిడుష్టరక్తపత్వ
మున మించుజలూకవామహస్తంబునవలనుపటచి | రమణీయనవసుధారసపూ
ర్ణకుంభంబు స్యశ యంబుననవదరి చి | యఖిలదేవత్రేణికభయప్రదాత్యస్వ
మహవ్యకరముననవధరించి | కనకచేలాద్యలంక్రియల్కమలదళవి | శాల
నేత్రంబులసి తాంగసౌకుమార్య | మమలగుఃగౌరవముమించునచ్యుతాంశ |
మగుచుధన్వంతరిజనించెనమృతజలధి || గీ || ఆతనిచేతిసుధాకుంభ మపహ
రించె | విప్రజిత్తిబలాఘ్యంజై వేగవాని | చేతిదిహరించెజంభుడక్షిణబలుడు
వానిచేతదిగానియె నీల్వలండుగడిమి || నీ || అప్పుడు || మనతోడగూడద్రచ్చి
వదేవతలకిటుగొనుటచాయంబుగాదనెడివారు | కైకొన్నమనతోడంగలహం
బునకురాక నమరులూరకయండరనెడివారు | దురమైయంతఃపరగంధరవంద
రైపోవునమృతమెవ్వరికిలేదనెడివాన | లెందాకంగొంచుపోయెదపు మంచిది
పొమ్మనినుండ్రావనిత్తునేయనెడివారు | వలదుమనకెల్ల బలిచక్రవర్తి నేటి |
గాననాతనిచేతికింగలశేమిచ్చి | యతడుఫంబి యెసంగినయట్టులంగొనంగ |
నహామనువారత్తె రినిశాటులెల్ల || చ || అలమినిశావరుల్ గొనినయట్టిసు
ధాకలశంబుకైకొనం | బలిమియికింబలేక సురచాయకముఖ్యమఖాశనున్న
ధా | కలశమిపోయెఁబోయెననికాతురులై మొఱవెట్టంగానహా | వలదుభ
యంబటంచు హరివంచనసేయడలంచెదైత్యుల || మ || కులుకుంగుబ్బలు
ముద్దుగారుపలుకుల్ క్రొమ్మించు స్కేంచులు | దళుకుంజెక్కలుమందహాస
ములు నిద్దాకెంపుకెమ్మోవియ్యం | దెళుకుంబాపులుసన్నపుంగవును శోభిల్లం

జగన్మోహినీ । లలనాకారముదాత్మమాధవుఁడు లీలాలోలహేలాగతి॥౩॥
 క్షరీతింజగదేకమోహనవయో హేలావిలాసంబుల । న్నారీరూపముమీటి
 కొరిదితసంతానంబువీక్షింపఁగాఁ । జేంజవచ్చెనవాబ్జరంజిత పద్మశ్రీమంజు
 సంజీవశిం । జారావంబులుమార భూరమణిస్సాణభవస్త్రింజు॥౪॥ సీ ॥
 శవణావతంసవాసనగ్రోలునెలతేటిగరులతెమ్మెరల ముంగురులునెఱయె
 గమ్మలేట్టూర్పుగాడ్పులఁదెలిమిండు మెఱయిండుపయ్యెదచేఱఁగుదొరుగఁ
 గులికెడుతనదుగుబ్బలభారమున కోర్వఁజాలక లేఁగొనునంజలింపఁ । గటకా
 వములకుఁగాళ్ళవేళ్ళఁదెనంగు నంచలచేనడయలనపడఁగఁ । గునుమభరము
 ననుగప్పకొప్పుజడియఁ । దొలఁకుసిగ్గునవాల్చుపుబెళుక్కుజూప । దంత
 పచినాఁగుమందస్త్రితంబుమెఱయె । దనుజసంభవజేవచ్చెఁ గాంతాలలామ॥
 ॥ పంచబాణప్రతాపాతపమునకాది । కారణంబైననంతప్రకాంచనాంగి
 మీసిమించులుకెంజాయమించెనజట । నాతపాయాతిలోహితాయయనవిసమె॥
 ॥ బలిమనోహరలీలఁజెలువయ్యె మధ్యంబుబాణమోహనరీతిఁబరగెమాపు
 యెంబర హృదయంగమంబయ్యెఁగనుగవ జంభభావ్యంబయ్యెఁ జన్ముదోయి
 రాహువిభ్రమదమైరంజితై నెఱివేణిహేతిమంజులరీతినెనసెనారు । తారకా
 కొస్యమైతగనభివృత్తివిరోచనపర్వమైమించె సౌకుమార్య । మంగమును
 మాలికోమలమయ్యెనభిల । కర్చురామోదకరమయ్యెఁ గమ్మతావి । మో
 హినీకాంతసౌందర్యమునుగణింప । నసురవరులనెలోగొన్నపనడలిచ్చె॥౫॥
 మోముల్వెల్వెలఁబారఁగన్నుగవనామోదాశ్రువుల్గాఱుమై । రోమాంచం
 బులుమీఱు ఘర్మకలశశ్రోణంబువుల్జారఁగా । మామోఘాస్త్రపరంపరల్
 చిగుడిచిత్రాంభోజయల్మాఱుదో । ధ్రోమోహంబురారఁగన్లొనిరి దైత్య
 ల్లంభనారాయణి॥ ౬॥ ఆజవరాలింజూచియమరాళి వరాళినిరాళిగొన్న
 చోఁ । దేజముమీఱఁగామరుడుధేయని వన్నియమీఱఁజిలరా । తేజిదువా
 లిదోలిగడిదేజినదారిమిటారికల్వపూ । నేజనువైచెనడ్డనుజనేతలచిత్తము
 లుచ్చిపారఁగ॥ ౭॥ సీ ॥ కదలికారూపముల్గననారియూరువుల్ స్తంభలి
 లాప్తిరాక్షసులకొదవె । నలివేణివేణిసిలాభిమై తగదేవవిమతాంగములను

ర్మవృష్టి గురిసె । సింధుబింబాననయెలుకగెత్తి పాడినరానమేద్రులకుగద్గదిక
 పొడమె । మెలతనెమ్మేనుగ్రొమ్మేలుగు సంచునమించుదనుజేంద్రచిత్తముల్ద
 త్తరించె । లేమచిచ్చారిణేగౌనులేమపూన । ననురవత్త్రంబులందుజైన్యంబుగ
 దొసె । నిదియసంగతమయ్యెరతిశకోశ । లాతిశయమునసంగతంబయ్యెనపు
 డు ॥ సీ ॥ మొలకనవృష్టలముద్దుమోములదిలకించితశపట్టినట్లుండెగలువతోడ
 డు । చిచ్చారిమైదీకజేగించుచినురపాదపంబులుతీగియల్ పారసాగ । నెఱ
 నీటుగులుకులేనెన్నడల్పరికించి కడుమందగతిగాంచెగంధకరటి । లేనియల
 సోనవెదబల్లులేటమాట । లలితయమృతంపుగుండలోనడగియుండె । నేలయి
 టువంటివెల్లమాతీలతోంగి । యబ్బిననుజాలుననియెంచినురులపుడు ॥ సీ॥
 జంభుండుసాభిలాషంబుగాఁగనుఁ గొన్నముసిముసినగవుతో మోమువంచుచు
 గనుసన్నదనువేడుకొనుబలానురుండు రాగమునమునుంగుగేఁగఁటంజూకు
 భూనజ్ఞసంకేతములుదెల్పు నముచికినింపుగాఁగనుబామలెగరవైచు । బలి
 చూడగచ్చిగుబ్బలమీఁదిపయ్యెదఁజాదిచిగ్గకునఁజక్కజేర్చు । విలుచునొ
 క్కఁగజేసన్నఁగిలుచునొకని । నొకనితోమంతనముఁగోరునొకనిఁజేరు । నొ
 కనిసరసోక్తులకుమెచ్చునొకనినొరయు । మోహినీకాంత యనురసమోహన
 ముగ ॥ సీ ॥ రేచాయనడకుబారెడుకీలు జడఁజూచిమొలకలేనగవునెమ్మొ
 గముఁజూచి । తరితీవుఁజూపుబెత్తరవుఁజూపులు చూచితేనెచిందెడుమోవి
 తీరుచూచి । జిలుఁగుపయ్యెంటలొంగులుకుగుబ్బలుచూచికనులఁగాన్పింపనికొను
 చూచి । తతమైరహించునితంబనింబముఁజూచి నునుదళుఁజెందుపెందొడలఁ
 జూచి । చొక్కిమిక్కిలిరక్కసిరిక్కితేండ్లు । చక్కనయ్యకుఁజిక్కిరాజన
 ముదక్కి । తామసంబునఁజొక్కియెంతయునుసావ్వె । కమునమోహంబు
 తలకెక్కికలఁగిరపుడు ॥ చ ॥ భళిభళిమెచ్చవచ్చునికబ్రహ్మనుదీసిసృజించిన
 పృథ్వీ । వెలయఁగఁజేతికిఁ బిరుదువేయఁగవచ్చునుగోమ్మమాత్రమా । యల
 రెడుముద్దుగుమ్మనడయాడెడి బంగరుబొమ్మగాకయీ । చెలువకటూపమెవ్వ
 రికిఁజేరునువారుకృతార్థులిమ్మహీ ॥ సీ॥ కంతుపట్టచుదంతిగాదేనియాయంతి
 ఘనచునస్సరసులగలచుటెట్లు । కలికిబంగరుబొమ్మగాదేనీయాకొమ్మచి తం

బులాసింపఁజేయుటెట్లు । కళియూసునెలకానగాదేని యీచాననయనోత్పలం
 బులననువుటెట్లు । కారుమెఱుంగుచెన్నగాదేని యీయన్నుమోహకైతవ
 ములమొనవుటెట్లు । చెఱకుసింగాణివింటివజీరుపువ్వ । గోలగాదేనియీ
 గోలగుఱుతుగాఁగ । హృదయమునవాటుటెట్లునియెంచితిఁపు । వైవకీషీంసు
 కైత్రయవల్లభుండు ॥ సీ ॥ గజరాజగమనసింగారంబుగనఁగోనవలవజేకన్న
 లుగలుగఁఫలము । జలజాక్షిచుధురభావణము లాకణింపవలవదేవీనులుగ
 లుగఁఫలము । విరిబోడిజీవ క్కేరమోవిరుచులాన వలవదేనాలుకగలుగఁఫల
 ము । చెలిచెక్కుఁగపురంపుఁబఁకులు మూర్ఖునఁవలవదేవాసికగలుగఁఫల
 ము । గబ్బిగుబ్బలబిగ్గరఁగొఁగిలింప । వలవదేతఱుసెమ్మేరుగలిగినఫలము
 టులగాకున్న పంచేంద్రియములుగలిగి । నందులకునేమిఫలము వ్యర్థములు
 గాక ॥ చ ॥ కనఁగలిగెన్విలాసములు కమ్మచిక్కెరలొలుక-పలుక-లుక
 వినఁగలిగెనుధారసము వెల్లువపెట్టెడుమోవియాననిం । పుననునెక్కు
 టద్దములుముద్దుగొనన్మొలవంకలుంచివ । కరనివలిగుబ్బచన్నుఁగవఁగొఁగిట
 జేర్పనికేఱుగల్గినో ॥ క ॥ ఇదియేకనుటయువినుటయు । నెదఁజ్జెఁబఁచింపు
 గనుటయేగనుటరహిత । మదనబయలుశంఖరణితం । బెదిరెఱుచుణితంబువినుట
 యేవినుటగాదా ॥ గీ ॥ కుసుమకొమలమైనయీకోమలాంగి । తనువుఘటబం
 ధనఖరదంతక్షతాల । కాపకషణముష్టిఘాతాగినురత । ధాప్యమున
 కొర్పునేరున్యతనువుభంగి ॥ సీ ॥ చక్కెర కెమ్మోచివవిచూడనేకాని మొన
 పల్లుచుఱుకనమోపరాదు । బలితంపుగుబ్బలఁబట్టిచూడనెగాని నునువాడిగో
 రుననొక్కరాదు । అంగంబుమెల్లనేరుక్కుఁజేర్పనగాని మించిచ్చిల్లలఁగొఁగి
 లింపరాదు । బలితంపుగొకేళివలరింపనేకాని బంధచాతుర్యమేర్పలుపరాదు ।
 ఈఁగెనానినఁగండునీయగురుబోణి । కమ్మనెమ్మనుగనఁగఁబొంకమ్మకెలిసి ।
 వేలికొనినలెచున్నకేళియందు । వాఁడకొనినమెప్పింతునలిసముఖిని ॥ క ।
 మానవతాఁదెగకొమల । వైవను బతిసురతిపటుతనలరుదురసహం । బైనర
 విన్నోనంగము । చేసెందపెద్దనులువిశేషశ్రీలక ॥ ఉ ॥ దొరయిచేటియో
 జన మృగాయెఱిలాచసనన్నుగోరునో । కోరదొ కొరికెమినలకూబరము

ఖ్యలు నాదుబంట్లుశృం । గారముచెప్పనేలత్రిజగంబులు నేలఁగఁగల్గితేదె
 యె । వ్యాగికనన్ననంటబలవంతులు శక్రఁడెవచ్చికోల్వఁగఁ ॥ క ॥ అని
 యుత్సహించియొక నెప । మునఁజెంగటికేగి దీనిముద్దులమాట । వ్యవలతున
 నుచునబ్బలి । తనమదిలోఁదలఁచి మిగులఁదత్తమందఁ ॥ చ ॥ కలకలనవ్వు
 నెమ్మొగము కన్నునితమ్మయటంచుదుమ్మెదల్ । హళిహళిజిమ్మిత్తేఁగభయ
 మంది గిటుక్కునమోముద్రిష్టువో । గలికిమెఱుంగుచెక్కుపయఁ గ్రమ్మఁగళు
 క్కునఁబైటఁజరఁగా । దెళుకుచునబ్బలింగదిసి శివ్తరియత్తఱిదత్తఱింపఁగఁ ॥
 చ ॥ వెఱవకుకీరవాణి యలివేణివి గ వెనుదాళిపాళికి । వెఱవఁగ నేలయం
 చు బలివేడుకతోడలలాటపట్టికఁ । మెఱఁగుబుసిందుముంగులు మెల్లనెలి
 క్కులుదీర్చిచెక్కులం । దొఱిఁగెడుఘృమ్మలైనదు దుప్పటఁదేదడిఁజేనయం
 బుగఁ ॥ చ ॥ అలికులవేణి భృంగగరుదంచల చంచలకర్ణ మంజరీ । గళితప
 రాగముల్పయిని గ్రమ్మినరాల్చు నెపంబుదోచగా । బలుమఱుజాలువాసరిగ
 పయ్యెదకొం గువిదర్పఘృన । స్ఫులిజిగిఁజేఁగిమాపఱకనుంగనకన్మిఱమిట్లు
 గ్రొల్పఁగఁ ॥ గీ ॥ ఆనరోజాక్షీలా విలాసములకు । మరుఁగొనిదానవేం
 ద్రుండుమనసీజాత । మత్తవేదండ్దోధూయమానమాన । సాబ్బఁడైయిట్లు
 పలికెనట్టాక్షిఁజూచి ॥ చ ॥ సుదహియెవ్వరిదానవీ వెఱుఁచిచ్చొనుందునీ
 నామమె । య్యదియినీభువనైక మోహననవీనాకారవత్సవృత్తా । స్పద
 మయ్యెంబరమేష్టిమాపయఁ గృపంబుంచేఁద్రియాత్యంతస । వృదముంజేయఁ
 దలంచినన్నిటల నిర్తాణంబుగావించెనే ॥ మ ॥ హరిఁజాక్షిఁబుటుగాకయున్న
 భవదీయాకారరేఖామనో । హరశృంగారవిలాసవిధిఁచుములం దావంతమా
 త్రంబుకి । న్నరవిద్యాధరనాగకింపురుష గంధర్వాదినానామరు । త్తగుణీర
 శ్చములందుఁగంటమి వృధాతరకంబులింకేటికి ॥ ఉ ॥ కన్నులకన్మిసీచె
 లువుకన్నులు చల్లఁగఁగాఁవఁగల్గినఁ । గన్నులుగల్గినందులకుం గల్గెఫలంబు
 లుగాకయుండినఁ । గన్నులకన్నులే పలకకన్నులుగాకవియేలకల్లగా । కన్ను
 లవింటిజోదు పదకంజములానచకోరకోటనా ॥ నీ ॥ తరుణినియథగామృత
 ముకటమెదురమా యిదికామయెల్లసమిష్టమనఁబడు । పూబోణిఁగిఁగూ

బులకన్నవృదువులా గణింప విషమంపుగల్గులతలు । వనితసేనగుమొగంబు
 నకన్నచందమామ యెందునఁగొఱగనిచందమామ । కలికినీగల్గిచన్లకన్నబొం
 కమా కుంభింద్రదుస్పృశకంభయగము । నారిసీకన్నజకొనివారెయ్యస
 రస్సులారయవారివిభ్రమములెల్ల । నప్రయోజనమటుగానహంసయాన । నీకు
 సరిగాననియానలోకములను ॥ గీ ॥ మొదటనేనిన్నుజూచినమోహనాంగి ।
 యుభిమథియింపమూరకె యమృతవాంఛ । గంగచెంగటవాసంబు గలుగుజ
 నుండు । డప్పిక్షపల్వలంబులుదాయజనునె ॥ సీ ॥ తళుకుఁగన్నులుదృష్టిదా
 కునటంచు నోతుకవాణితలయెత్తిమాడవేమి । యిగురంచుగండుఁగోయిలదూ
 టునంచునోతంకాక్షి పెదవిగదల్పవేమి । చొదంతిప్రతికంభిశంకజేరునటంచొ
 గల్గిగుబ్బలుసారెగప్పదేమి । యంచలువెన్నాడునంచునో మంజీరరవముగు
 లుఁగఁజేరరావదేమి । స్వర్గమర్త్యవధూటులవకఁగదనము । తుచ్చమనినాగక
 న్యలతోడికలహ । మునకుఁగాల్ద్రవ్వదవాలేక బాటనవ్రేలఁ । బుడమివ్రాసె
 దవిదియేలపున్వబోణి ॥ క ॥ కలశాంబుధిమథియింపఁగఁ । గలిగిననుధఁబంచి
 కొనఁగఁగానకమేమే । బలదుబళలములఁబోవుచుఁ । గలహించెదమొరుల
 దూఱఁగానేలచెలి ॥ క ॥ దాయాదులమాకస్యప । దాయాదులమాటమే
 ముదైవతములుమా । కీయమృతముసరిగానీ । వీయెడఁబంచిమ్ము నేర్తువెంత
 యుండరుణీ ॥ మ ॥ లలనానీమధురాధరామృతము గ్రోలన్దాంతగావింపకీ ।
 కలశేతుచ్చతరామృతంబునకు నేఁగాంక్షించినానంచునక । జులకంజేయకు
 గోటికల్పములకెచ్చుక నేయఁగానాతపః । ఫలముల్గల్గివఁగానిగల్గునటెయీ
 భాగ్యంబుభామామణి ॥ చ ॥ కులుకుమిటారిగల్చి చినుగుబ్బలకోడినదంచు
 నెందకీ । కలశముచేతఁబూనుకలకంతి భవన్మధురాధరంబునం । జిలికెడితే
 నెబొట్టయినఁ జెందెడిమాధురిపావనశ్యముక । గలిగినధారసంబులిగణ్య
 ముం బూమునొఁగదేయనక ॥ మ ॥ బోదైత్యేంద్రునిఁజిన్నినవ్వదొలకం
 బున్నాఁగివీక్షించియు । జ్వలవాసంతరసాలపల్లవల వాస్వాదైకలీలాలస ।
 శ్రీలకంఠీకలనాద మేదురవచోగాంభీమేపారఁగాఁ । బలికెంజెంతలవట్టి
 ప్రసాదగుచిగుర్నక నేర్పుసంధిల్లగక ॥ గీ ॥ అబలలముమూఁడుమాటలకా

ఋతప్వ । అమ్మనేఁజెల్లగావరిహాసకంబు । చేసెదీపిట్టిపనులుమాచేతనానె ।
 చాలునగరాకుపోమ్మనిశాచరేంద్ర ॥ ఉ ॥ స్త్రీలనునమ్మరాదుచలచిత్తలం
 చుజనమ్మలెల్లవా । చాలతమాపవాపలుకు సత్యమటంచునువిశ్వసించుచే । చా
 లునిదేటిమాటలుపొసంగవు మీరటుగాకనమ్మిన ॥ మేలొనరింతునందఱకుమి
 త్రతఁజూపిడగంబుమెచ్చగ ॥ ఉ ॥ ఆకొటకల్లకాదునిజమాజనవాక్య
 ముముజ్జగంబులం । జక్కఁదనంబుకన్గిరతిశక్తియు జాణతనంబుప్రాయము ॥
 మకురవగల్లువారియెడ మచ్చికతెచ్చరమించుజారయం । దెక్కడిసత్యమేడ
 వలపెక్కడి నిలకడదానవోత్తమా ॥ నీ ॥ కుంతలంబులయందెకుటిలత్వమ
 ననేలభావంబులందునుబ్రబలియుండు । గబ్బిగుబ్బలయందెకాతన్యమననేల
 హృదయసీమలయందునెనసియుండు । గీలుఁగొప్పలయందెమాతన్యమననే
 లబుద్ధిమార్గములందుఁబొడమియుండు । జళుకుఁజూపులయందెచాంచల్యమన
 నేలమోహంబులందును మొనసియుండు । దలచిచూచినబామలందె ధర్మగు
 ణము । మాటలేటికిఁగటనెక్షమాగుణంబు । శనవరతరక్తియధరంబులందె
 కాని । మానిసులచిత్తములతెదుదానవేంద్ర ॥ క ॥ చాలామణులనుగానన
 సాలావృకములనునమ్మి సత్యముసేయం । బోలదనిబుధులుదెలుపుదు । కేలా
 గుననమ్మవచ్చునింతులచెలుముల్ ॥ క ॥ పలుకులనొక్కటిభావం । బులనొ
 క్కటిచేతనొకటిపూబోణులకు ॥ గలగుణములువారలనెటు । వలెనమ్మెద
 వీవుదైత్యవల్లభచెవుమా ॥ క ॥ ఐనన్నేవటువలెగా । నీననుకోరాదుగా
 కయెల్లనుగుణముల్ । నేనీయకలేదునుమీ । యీనెట్టుననీవేమిఁదనెఱిగదవిం
 క ॥ గీ ॥ ఇతరసతులందుమతిలేకయెవుడునన్నె । యాత్మబొందంగఁదల
 చువుణ్యజనులందు । లీయమైయుంచునేనెందులేతమైన । భేదమెఱుంగకపరమ
 సమ్మోదమునను ॥ గీ ॥ ఆదరముఁజెందియుండుదునఖిలమునను । బలుకులే
 టకిఁజక్రంబుపంపుసేయు । వెఱుపెఱుంగకస్వచ్ఛందవృత్తినుండు । నాకొక
 డుకర్తలేడుదానవవరేణ్య ॥ గీ ॥ ఒకభుజంగునితోఁ గూడియుండునతఁడు
 వివిధభోగాఘృణఁడయ్యును శెవులవినఁడు । గానఁదత్వతవసింపకేనుగోరి
 వచ్చితిసటున్నబలిదైత్యవర్యుఁడనియె ॥ మ ॥ వినుమాయాయనుమానమేల

ధనుఃసప్తమై గణేయూనజ । వ్యం నీచేతిదివాదుదేహమునుజీవంబున్వృధా
 మాలే । లసనీచిత్తమునాదుభాగ్యమింక నీశ్వస్థుంచినంబాలము । చినసీవే
 మణియుండెనుంగనిదిచేసీధులు ముమ్మాటికి ॥ మ ॥ అనిదైత్యేంద్రుడు
 మూహిని మృదులహస్తాంభోజసంపర్కసం । జనితస్వేదకరాబ్జ-ఁడైయొసంగ
 జలచోరుఁ డిసులభోప । మస్తవకుంభంబుబగుల్క మేనంబులకల్పంధిల్లమో
 దంబున । గ్ధనాయారంబునుమీరగైకొనెను ధాకుంభంబుహేలాగతి ॥ మ॥
 ౧౦ లపుగాపులు బెళ్ళు బేడసలటుచుంబట్టుంకించిపా । బులుంసాపక్షదనుజు
 ల్లుగాడి బెలిగన్నుల్ గానలేనవ్వతో । బలికెబాణిపయోజభాసుర సు
 ధావ్రచ్చన్నసన్మాధురీ । కలనాసూచకభావగర్భితవచోగాంభీర్యమేపార
 గ ॥ ఉ ॥ రక్క-సులూరిమీరబసురల్పమయత్న బలప్రయానులై । యి
 క్క-డలిన్మధంపజయించిన యీసుధమీరువారుంటె । న్నక్కవతోభుజింపన
 యమార్గము గావుఁబంచిపెట్టెదం । జక్క-సమంబుగాఁగనిది సమ్మతమాఁ
 గదమీకువారికి ॥ గీ ॥ వెనుకనిటువలె నటువలెననుచునన్ను । మాటలాడి
 నవినను ముమ్మాటికినిగొ । యెఱుంగఁజెప్పితిహితమా నెయేనుబంచి । పె
 ట్టినటువలెఁగైకొనిగట్టిగాను ॥ క ॥ అనిశ్చయంబుదోపఁగ । ననినలతాత
 మాన్విటకొఁగాకనియ । ద్రవజులుబృందారకులు ॥ ఘనతరిసంతోషరసవిక
 స్వరములు ॥ సీ ॥ గురుండువోషాచరగురుండుసంకల్పం బుదెలుపఁగాఁగ
 లభింధీర్ఘమాడి । మందారమహిజ మమందారముననిచ్చుకనకాంబరంబులు
 కటుఁగట్టి । పారిజాతంబుపెంపారిజాతముదంబుచే నిడువరిసరుల్ శిఖలంజు
 ట్టి । హరివందనముగూర్చుహరివందనపుఁజలందమ్ముగామేనలవరించి ।
 కల్పకమొనర్చువణిమయాకల్పకములు । పూనిసంతానమొసంగునవీనకర్ణ । పూ
 రిసంతానములుదాల్చిఘోరిష్ఠ । నుపవసించియొనర్చిరిహేమామవిధులు ॥ క ॥
 అంతటనెంతయుభక్తిం । జింతామణికామధేనుశీతలభాను । బ్ధింతితవస్తువులూ
 సఁగ ॥ గాంతమహేనురులకొనఁగిరాస్త్రోక్తవిధి ॥ సీ ॥ సజమాత్తికర
 త్నపైమాన్యవణిపుణిస్థగిత కుంభస్తంభసంభృతంబు । నసమానచీచీచాం
 బర శ్రేణికాకరితతానశ్యం గారితంబు । కల్పకప్రసవసౌగంధ్య గంధాంధ

పుష్పంధయర్థం క్రియాసంకులంబు । దీపితసామ్రాణిఘాపధూవస్తోమఘుమ
ఘుమాయితగంధగుంభితంబు । ప్రకటగంధర్వ గాంధర్వబంధురంబు । చటులి
పంచమహావాద్య శబ్దితంబు । నిపుణతరవిశ్వ కర్మవినిర్మితంబు । నవమువైమిం
చుకనకమంటపమునందు ॥ క ॥ ప్రాగగ్రకుశాస్తరణా । భోగంబులయిం
దుందూర్పు మొగముగలబట్టు । ల్నాగిరిబలిముఖదానవు । లాగిరిభిన్నుక్తి
దివిజులతులితభక్తి ॥ ఉ ॥ జారెడపైటతోఁగలుకుజక్కవగుబ్బలతోమీటారి
న । వ్యాదెడుమోముతోగిలుకుటందెతోననియాడుకొనుతో । సారసగం
ధసౌధకల శంబు కరంబునఁబూనియప్పుడొ । య్యరముమీఱవచ్చు నొకొ
యందునిశాచరులెంచునత్తటికొ ॥ మ ॥ వలలోఁజిక్కినకొఁజిక్కివల రేవం
జిల్లంబయ్యెంటలోఁగలుకున్నెచ్చెపుగచ్చిబృరవుఁజన్నున్మీటారింపఁగాఁ గ
లమంజీర యుశంయుశీల్గుననధకాగ్రూఢేచూఁనన్మధా । కలశేకమ్రకరాజ్జయై
కలికేశ్వం గారంబుతోరంబుగాక ॥ నీ ॥ గిలుకుమెచ్చెలడాలుచిలువకుచ్చెలలపై
జాళువాబంగారుసరిగఁగూర్చు । జిలుగుపైతాణిమవ్వలువలోఁజిలుదొడలెం
గావిపావడరంగులీనఁ । గమనీయమైమించుకటిచక్రచలనంబురతిమనోవల్లభు
రాకఁదెలుపఁ గమనశ్రమంబు చేఁగ్రమ్ముకమ్మనియూర్చు । తెమ్మరచేఁగొనుదీ
గవడక । గుబ్బలాండాంటినొరయముంగురులునెఱయెం । గంకణంబులుమొ
ఱయ నంగంబుమెఱయెం । నడలుమద్దులుగురియ లేనగవుదొరయెం । వెలఁదివ
సుదెంచెదైత్యులువేటకఁబొరయెం ॥ ఉ ॥ ఆచదిరాక్షేణాచిపరిహాసముమీఱ బ
లీందుఁగిడిప్పుడో । కోమలినీవు చేనవృ తకుంభముపూసినఁబూచిగోఁబాలా
మణిపంచద్రాగ్లానఁదలంచెదమన్న సునవ్వు చున్మగ్నగా । షీమణిబావనీవుద
ధిఁజిలకఁగఁగోపికవైనదొసమే ॥ మ ॥ అవుబావాయవృతంబుమందు మనదై
త్యశ్రేణికింబంతునో । దివిజుల్లయ్య డకుండముదొసఁగియందెగొంతతర్వాత
దా । నవదైత్యాసురరాక్షసాచళులకున్వడ్డింతునోయానతి । యవతెన్నీరన
మంచిదేయనియెదైత్యస్వామి మేనుబ్బగక ॥ గీ ॥ గిలకుటందెలుఘల్లన
గీరవాణిమరలి సురపక్షికరుగుఁబొరుదుచక్కఁ । దనమునెఱివేణిచెలువు
గన్మొనిబల్లింద్రుం । డాదికన్న మమిగులమోహంబుగాంచె ॥ గీ ॥ వారిజేతణ

సుపవర్తితశేరవచ్చి యింద్రుడంతయు మగ్నివనితయేని యమరకుండెడియ
 మరులయలబలంబు । మాన్యే శేనన్న నొకమాటమాత్రలోన॥గీ॥ వజ్రధరము
 ఖ్యుబౌదికౌవల్లభులును గలవగంధర్వ కిన్నరభవరసిద్ధ సాధ్యవిద్యాధరాదిన
 ద్వరకులుంబు । వారివేద్యే జలంతిగానేలుపఱచి॥ సీ॥ ధారుణీష్ఠులందొచునూరు
 మూలముగాంచనింతసిగ్గలమోమెత్తుమనుచుం బయ్యెదదొలకగ బృలుచూడ
 బల్లంబుగ మెచ్చెనొక్కజంకించుకొనుచు భుజమూలమీక్షింపబొదలుసిగ్గునని
 కువడ్డించనికేలువంచికొనుచు । గనుతొప్ప లెత్తిగన్గొనిమెచ్చితలయూచి
 యమృతపానముసాలునాయటంచు । దియ్యసరసంపుమాటలంచేనెలాలిక
 యమృతరసముకదంగింప నమగవతికి । మొదటవడ్డించి వడ్డించుద్రుదశతతికి ।
 మోహినీకాంతజగదేకమోహనముగ ॥ మ ॥ అలివేణీపణిగిల్గు మెట్టియలు
 మ్రోయంబంతివడ్డింపుచుం బిల్వగుండుచేలజారద్రోకుంబడిదాచేకజెక్కు
 చోడైంటయుక । దొలకంగండా జుబుకంబుచేనదిమెందొడ్డిసిగ్గునొయ్యార
 ముం । దలుకుందత్తము స్విలోకిజనచిత్రంబుల్ గరంగింపంగ ॥ సీ ॥ చెద
 రినముంగురులైచుటచేనుదురంబుగొనగోల్లచేదువ్వకొనుబెడంగు । జాటుప
 య్యెంటుభుజంబుమీదికిద్రోసిచెఱంగుడాంపలివంకకజెక్కుహొయలు । నడలి
 ముంజేవ్రాలుజాళు వాపైండిగాజులపైకినేగద్రోయుచోవిలాస । మవనిభా
 గమునబీతామకుచ్చు లకొంగులీలగెంగేలగీలించుచెలువ । మలసిసిట్టూర్పులి
 చ్చు నొయ్యారమెదను । మించుఘర్మంబుగొనగోటమీటునీటు । గలుగు మో
 హినిదలంపమైంబులకలాదవె । దానవులుసొక్కుటేవింతధరణికాంత ॥ వ ॥
 ఇట్లు మోహినీకాంతయత్యంత శృంగారవిలాసకుతూహలంబుననుధారసంబ
 మరులకునొసంగునమయంబున ॥ సీ ॥ వనజాక్షియమృతంబు వడ్డింపరాదా
 యెమనబంతికిదియే మొయనుచునొకండు । వచ్చె దననిరాకవంచించునేప్రేమ
 యధికంబుమనయందెయ్యనుచునొకండు । నమృతంబుమాకుం దెమ్మనిబీదతనము
 ననడుగ గౌరవముగాదనుచునొకండు । నమృతమే బ్రాంతియాచకోరాక్షిచి
 త్త । మెడయందేయంగరాదనియెంచియొకండు । నూరకుండిరి గానియోయువి
 దయమృత । మిందుం దెమ్మనలేరైరియెంత వలపొ ॥ గీ ॥ సుదతివడ్డించునపుడు

పయ్యెదయొకింత | తొలగ గుబ్బలుసూచునబ్బలియుంబల్క | రింపలేడయ్యె
 చాంబల్క-రింపంబెలిసి | యట్టెపయ్యెదగ పృథోయనుభయమున || మ || త
 శుకున్ముంగరము త్రియంపురుచిసింగారింపురగెమ్మొప్పై | దులకింపన్మెడగు
 లిగచెక్కుపయిబంతుల్సాగగదాటంగదీ | ప్తులుకెంగేల బిగింపుచుకబయిట
 నంభోజాక్షిపాలారుచూ | పులదేలింపుచుబల్కుబల్కులనుధా పూరంబు
 తోరంబుగ || సీ || తడవాయెననుచుజిత్రముననుంపగనేల నిదెవత్తుదా
 శుమీయంతతదపు | తాళగూడదా చావ కేలగూడదా తాళకిపుడేమిగడ్డులే
 యిటనదేమి | చావనస్వితివినాపలుకునకేమైనదోచెనో నాకునీతోడుదాచ |
 నేటికింజెప్పమానేవితదాన నెడయలేదా నామిదదా శుమంచి | దందుకేమా
 యెనాకోకయవసరంబు | గలుగదేయన్దుచిక్కెదుగాకయెటకుం | బోయె
 నంచునునవ్వుచుంబువ్వుబోడి | బలినిదేలించెబరిహాసభాషణముల || చ || మ
 తియిడిటంచుచావయనిమామయటంచునునల్లడంచునం | దటకునునన్నివాపు
 లిడితచ్చనలచ్చటుమాయసుద్దులక | ముతీపెములన్వలాసములమోహములెం
 చిరిశాటచిత్రముల్ | గలచెలతాంగియంగనలుగా రెమనోధనపశ్య తోహారల్ ||
 గీ || ఇటులజైత్యులనెల్లనోరెత్తకుండ | జేసి సురలకువడ్డించుచిగురుబోడి
 దేవరూపంబుగైకొనిదివిజపజ్జి | నున్న రాహువునకుసుధయొసంగగొంత ||
 ఉ || ఆయెడరాహువంచువనజాహిత మితులుసన్నసేయనా | హాయనిమో
 హిసీమహిళయద్భుతరోషకషాయితాక్షిన్యై | హాయనునంతలోపలసహస్ర
 సహస్రసహస్రదీధితి | చ్చాయసహస్రధారమగువక్రమవ్రాలెగరాంబుజం
 బునక || చ || శయజలజాతవిస్ఫురితవక్రముగేమధుకైటభారిదు | ర్ణయెడ
 గున్సేంహికేయునిశిరంబుగలుగనద్రుంచునంతలో | రయమనగమత్తుకన్వెడ
 లురక్తముతోడికబంధమొప్పెవిం | తయిపరిషత్సరస్సునవరాంబువుసూత్రపు
 గంబమోయనక || చ || త్తితెంబడు రాహుశేషకము ద్విజిహ్వలు రోషకషా
 యితాక్షులుక | సితతరదంష్ట్రలుకబహువిచిత్రఫణామణులున్లసిల్లవి | స్త్రీతు
 లయిదేవదానవులుచేరికడేరికనంగమోహిసి | సతెనిలికించియట్లనువివద్యతి
 షంగకగూర్తివైఖరిక || మ || సరిగామాకునుధాగసంబువిభజించంశేరియా

రాగునికా । సురషతుం బాసరింప గాజను నెయిచ్చి నంతమో త్రంబెయ్యె ।
 క్కరుండనే నిటనాసవచ్చి ననుజక్రచ్చి న్నుం గావించితిం । దరయం గాఫలమేమి
 నీవెటుం లేతై తేనరో శేషణా ॥ ఉ ॥ అక్కటనిన్ను దూఱదగ వామగువాసగ
 వారులుండగా । నిక్కడజం ద్రభాన్మరులి దేమియకారణమైరమిట్లునా ।
 దిక్కునంజూపి వారుకడ తేఱగనిత్తు నెయింకవారల । నిక్కిలిశక్తిమీఱదిగమిం
 గదనంచుబిష్ణువింపగక ॥ చ ॥ వలదనినాఁడునుండియుదివాకరచంద్రులంబ
 ర్వయగ్గువే । శీలగ్రసియింపబంపెగమలప్రభవుండునకారణంబుగా । వ
 లదనిత్తెరముంగొనినవారికిఁభోగ్యముగాకయున్నెతే । త్ఫలమదియెంతవారికిని
 వారులొంటిపూజాచంద్రమా॥క॥ అమృతసమింతసోకకగ । నమృతంబై
 రాహుశీషకమతిభయదముగా । నమృతకరారులంబుబైడినమృతరుహప్రభ
 వునాజ్ఞనభలంబెఱుగక ॥ వ॥ అంత ॥ ఉ॥ ఈమటుమాయలాడి గదయింతయొ
 న్నెనటంచుదానవస్త్రోమమునుట్టుకొన్న మధుసూదనుండప్పుమనీలనీరదశ్శా
 మతనూవిలాసముభుజాయగలాజ్జ్వలశంఖచక్రమల్ । హేమపటంబుగన్న
 దవహించితిరోహీతుండయ్యెనయ్యెడక ॥ ఉ॥ ఆకపటంబుగాంచిమదమాంకృ
 తిమీఱుగాంత విస్ఫురల్లాకవిలోచనద్యుతి విలోచనండొచువిర్గోచనాత్మ
 ఖం । కాకులవృత్తిలేకధనురస్త్రములూని సహస్రచంద్రమ॥శ్రీకమనీయయా
 నమునఁజెన్ను వహించెరతొగ్రయాయయై ॥ సీ ॥ రథచక్రనేమిఘర్షరరావ
 ములు కేతుపట పటాతృశులకుదిటముదెలుప । గంధేభఘంటికాఘణఘణ
 ల్ఘనబృంహీతధ్వనములకడైదండయొసంగ । జవనాశ్వహేషలుచటులఘ
 రాఘాతచీటపటధ్వనులతోఁజెలిమిచూప । నమరాట్టహాసనాదములుఘోరశ
 రాసవిస్ఫూరములకడచొచ్చియెనుపచ । బటహాశంఖాది బహువాద్యరటన
 ములకు । వేత్రిసాహెూనిచాదముల్విజయమొసంగ । సకలసేనలఁగూడిరాక్షస
 జిగీషఁగదీసెఁజొదంతినెక్కిసంక్రందనుండు ॥ మ ॥ అవనీమండలిగుల్బదమ్ము
 మయిమాద్యద్వంతిదానాంబువుల్ ॥ప్రహీపస్వడిచికగవాఱిననమిస్త్రాచారి
 త్రొకుల్లచే । నవియుకలేవఁగఁజాలఁడెంతబలియుండైనంజమూసంకులంబ
 వురాయెన్నదరంబెదానవమయంబయ్యెకజగంబత్తటిక ॥ శా ॥ త్వంగదా

హామరాగ్రభిన్నధరణీతత్వంబురేవా కృతిః । మ్రింగేన్వారిధులఁ గ్రసించె
హిమరుక్మీత్రాదులంబుమగ-రం । బుంగప్పెన్నడయాడదయ్యెంబవనంబుకడైత్య
రాధభీతిఁజూ । డంగనప్పుడకాండనం ప్రళయమాటందోచెదేవాళికిఁ॥సీ॥
కాంచనస్యందనగంధదంతావళి రాజజంఘాలతురంగమముల । శార్దూలమ
హిషకేసరిగండభేరుండశరభ ప్రముఖవన్యసత్వములను । కంకగృధ్రశ్యేనకా
కోలకౌశిక పారావతబకాదిపతంగములను । గమతపాతీనకర్కట కనకగ్రా
హశంకుప్రభృతితోయజంతువులను । వాహములుగాఁగనెక్కి దుర్వారశక్తి
బరశుపట్టనతోమరప్రాసముఖ్య । శస్త్రములుపూని బలపాకజంభనముచి
విప్రజిత్వాదిదైత్యేయవీరులవుడు ॥ గీ ॥ చేరివేర్వేటబారులుదీజికోల్చు । మ్రొ
కుట్రమొక్కినవారలముఖముఁజూచి । కంటిరేపిగవరులారకార్యమంత । మో
సమయ్యెనుసురలనమ్మటనునేడు ॥ చ ॥ కటకటయాడుదానివలెఁగంజదశా
త్కుండుసేరిమమ్మలం । డటవటఁజేసితీయమృతంబు సురాళికిఁబంచిపెట్టెనిం
కెటువలెనమ్మవచ్చుజగదీశ్వరుండే యొక్కయింతమేరలే । కెటువలెఁజేయఁజూచె
మనకెయ్యదితప్పుగణించిమాడఁగన్ ॥ డ ॥ తానొకమాయఁజేసి యమృతం
బుసురాళికిఁబంచిపెట్టఁగా । నేనికమాయఁజేసి త్రిదివేశులనందఱమాయఁజే
సెద । న్నానుపశక్తుండేయ హాహమాధవుడూరకలంజెతకులం । బూనెనె
కాకయాయుధముపోటు నెఱుంగునెచూతమంతయున్ ॥ క ॥ అనిపలికినదను
జేంద్రుని । గగ్గంగొనియిదియెంతస్వామిగనుపించుకొనం । దునిమెదమునీప్ర
తాపం । బునమేమాసురుల నొకనిఁబోసీకుండన్ ॥ క ॥ తలఁచుంపకమింగ
మేవే । ల్పలనందఱనమ్మితనేవచూలియకయున్నన్ । మెలఁగుదురుగాకకడు
వున । గలకాలముజాతరాగ్నిఁగమలిబల్చింద్రా ॥ క ॥ అటువలెఁగాకున్నను
న । పటలికశృంఖలలువైచిబంధించినయి । తటదురితంబుననుభవం । చు
టకుంజెటసాలినిడమెసురపతిఁగినుకన్ ॥ క ॥ అనియుత్సహించిపలికిన । విని
దనుజేంద్రుండుమిగుల జేసుకమిఱన్ । గగ్గంగొనియిదిగోసమయం । బనుప
మభుజశక్తికనునంగఱుఁబనుపన్ ॥ సీ ॥ కృతవిరపాణకర్ణేజపభృ మదారు
డాబునేతనులుగోమాగ్నులూలుకన్ । గలకాగ్నిజలఘోషఘనతమాశబ్ది కస్టుయ

తాను మునుబొయ్యనంగంగంబరనువలచి । యచ్చరమిటారివైచుమాల్గుంబువల
స । మూర్ఖచంతుడు సహజనామంబుగనియె ॥ క ॥ సురభీకరణోత్తరమనో ।
హరమూర్తి సుమాలిమాధవౌద్ధత్యమునం । డెరిలెందానవజాతియొ । పరసు
మనోజాతయొనడ్రుమదముగనడె ॥ క ॥ తనపేరుగలుగుహరినె । కీర్తనవా
డనిమానించునిమెంకేతవుడునుడ । ర్థనమునమఱియుననేకుల । దనుజులందును
మాడెబాహుదర్పమెల్లర్ప ॥ శా ॥ ఈరీతింజగదేశవల్లభుడు భూయిష్టప్ర
తాపంబుచేచి । గ్రూరాదిత్యనిరోధివర్గములనుగ్ధులై యనంతంతుకు ॥ హే
రాళింబగువేల్పువాసవుడు మత్తైభంబుగలాడిమ । ర్వారంబొకులిశంబు
పుని బలిశేరంబోయితానిట్లును ॥ క ॥ ఏరాయోరినిశాచర । యేరావ
త్రారి నెఱుంగవేనాతోడక । బోరాడలేవుపోరా । కోరాయభయంబునిల్చు
కోరాతనువు ॥ గీ ॥ వడలిశార్కంబువిద్యలవానికరణి । నింద్రజాలంబువన్నెద
వేబింద్ర । యిదిగోవజ్రంబుమెచ్చియిచ్చెదనుగొనుము । కల్లగాదనవినిదై
త్యనల్లభుండు ॥ గీ ॥ ఇంద్రజాలంబువన్నకయెటులనిడియ । వచ్చుననిమిషబల
ములవానిగాంగ । దోంపొసంగకపోదువేదొడ్డదొరవు । వజ్రమాత్రంబునాకే
లవలవదనిన ॥ ఉ ॥ ఇంకీటదోంపెకాకపురమెయ్యది నీకునిశాచ రేంద్రయీ ।
యొకముమానిపోయినయథార్థమె పల్కితివొరణుంచు । నిశ్యంకతగ్గరేశ్వ
రుండుసారేకుం బ్రల్లదమాడంగామహా । హంకృతింజెంతనున్నబలియుం దను
జాతుండుహుంకరించుచు ॥ గీ ॥ ఏమిరాయంద్రయంతలోనింతగర్వ । మేల
వచ్చెదలంపరాయిన్నినాళ్లు । నీవుపడినట్టిపాటునేనెఱుంగుదునొక । గరిడిలో
వింతసాధనక్రమముగాను ॥ గీ ॥ ఇతడునీకోడిమాయలునిటకజేసె । నేస్వ
కాండవిజృంభణంబెల్లదొలంగ । గౌతమీజారయెవ్వనింగాదలంచి । నావుబలి
గాడెత్తెల్లజనప్రభుండు ॥ ఉ ॥ కొమ్ములందోడలేకజతగాడెను నీకువృషా
ఖ్యులంద్రచే । ద్రిష్టారిదొమ్మికయ్యమున దిట్టతనంబరిపూరిమేసితోచి । గ్రమ్మి
నభిచేనటులంగావలెనచ్చెరువేలదీనికై । యిప్పుహీనిదుపేరిపసులెచ్చటజూచి
నఁబూరిమేయంగ ॥ క ॥ కొశికలిలనుగానన । కొశికమూలమునదపము
గావించెదవో । కొశికయటుగాకున్నకై । గౌశికగతినొందినడంగగొమ్మి

చెదవో ॥ క ॥ బలిభాస్వత్రైజంబున । నశుకుచునింకగౌళికామహాబిలపదవి
 న్నైలంగయధార్థాభిఖ్య । న్వలవదు మాతోడబోరవశమేనీకుక ॥ ష ॥ అనిన
 మదీరాపాని ఖడిరాంగార సదృశదృశుండగుచు సహస్రదృశుండిట్లునియె ॥ గీ ॥
 కొళికుండనాడుంకాకరాక్షసయత్నైన । గౌళికస్ఫూర్తిబలిపుష్టగణములేట్లు
 మనంకనేర్చు నెఱుంగ వేమనంకవచ్చు । ననినవినినవీబలియిట్టులనియెనపుడు ॥ నీ ॥
 విబుధలోకేంద్రుండువీశాధి వీరుండుగాండెయెన్నుండైనంకలననోడి । పోవునె
 యటమొన్పుపుణ్యంబునకు స్వర్గమిచ్చితానడవులకేగెంకాక । మరలనెయ్యంబున
 మముంకొత్తెంకాబోలు ఘనఘజాశక్తికింకడమగలదెంబుంకంకాంకాకననె
 వ్వరు నవ్వెదరాహవంబుననోడియరుగుచుండ । నహాహయందులకేమిక్రూప
 సార । మాపదలునంపదలుజయమపజయంబు । దానికనలేదుదైవకృత్యంబుల
 కును । విష్ణువీంకటప్రేంకటవెట్టితనము ॥ క ॥ వినవోయియింద్రదైవం । బసు
 కూలంబైనంకలుగునన్నిశుభంబుల్ । దనకుబ్రతికూలమైవ । చ్చిననేకార్యంబు
 గాదుసిద్ధమునుమ్మి ॥ డి ॥ మీకొకవేళసేమగుమేమొకవేళ । ద్రిలోకరాజ్య
 ముం । జేకొనియుండుమిర్దురకుం జేకుఱదొక్కటవాంఛితార్థముల్ । కోకచ
 కోరకంబులకుంకూడునె కోరికలాక్కవేళనే । యాకరణికదలంపు త్రిదశాధి
 పగర్వపుమాటలేటికిక ॥ క ॥ అనివైరోచనిపలికిన । వినిబలిననువాండుదేవవి
 ఘండుకృతఘ్నుం । డనిరోయకసరిచేసుక । చనుసేమాటాడరాత్రిచరమూర్ధ
 న్నా ॥ క ॥ ఊణమాత్రమూరకుండుము । ఊణదాచరకోటిగొలువనుమిస
 హాసే । తుణకాయముగూలిచిభ । తుణముగజేసెదనుభూతసంఘంబులకుక ॥
 డి ॥ గాలికింబోవురాహము నగంబులపత్రములందెమల్పంకాం । జాబునువాలు
 నైన్యములుసంగరమన్న గృహాపయుక్తము । లోబ్రనుబట్టజైట నిజపుత్ర
 కుండుంబులుగాకియిట్టిచో । వేలుపుత్రేనిగల్చుటాకవిక్రమమేబలిదైత్యవల్లభా ॥ ౭ ॥
 అనిదుర్గాహ గ్రహావేశకిటిటాయిత రదనపటలుండగుచు నిజభుజాగ్రజాగ్ర
 న్నండలాగ్రంబు ఝళిపించి యాఖండలునకిట్లునియె ॥ క ॥ అబ్బలిసురమృగములకుం
 బెబ్బలియటంబోకునీకుంబింకంబున్నక । గొబ్బునరాబలిసేనొక । దెబ్బకబరి
 మార్తుధరణిగొబ్బునకూలక ॥ గీ ॥ నాసురేంద్రుండునవ్వొయిన్నాళ్లుగాపు ।

సే మబలై తివాహాహాన్పు ద్రచాహు । శక్తిగనిపల్లి-బలికిప్రాసంబుబలియ । న
 లిఖండించెదను సురల్ బలియండనఁగ ॥ క ॥ అంతటఁబోకను శేష్యరుం । డెం
 తయ్యరోషమునవజ్రమేసినమూర్ఖు । క్రాంతుండయ్యో బలిదివి । జాంతకు
 సరదంబుసూతుండవలికినివిచెక ॥ నీ ॥ చెలికానిహాసీవిడించిరోషంబున జంభుం
 డుకదనసంబుగడగుచు । నిలసెలురాయింద్రనేడెందుం బోయెదుచిక్కితివం
 చనినింహాహాయము । కడియంగఁదోలియద్దతిగదాదండంబు బిరబిరదిప్పియా
 సురవశేణ్యు । కరినివైచిననదిసురసురసుక్కుచు ధరణైమొగ్గినతక్షణంబు ।
 నందెమాతలిదెచ్చిన హాయసహస్ర । రథముపై నెక్కిజంభుశిరంబుదనుమె ।
 వాసపుడుగట్టు దెగఁగొట్టువజ్రమునను । జంభసంభేదమేమియాశ్చర్యమనఁ
 గ ॥ క ॥ కలహాప్రియుచే నెంతయుం । దొలుతన్వనికనలివానితోఁబుట్టువులౌ ।
 బలపాకనముచులత్యు । జ్వలశోభాభువనముచులుసంరభమునక ॥ క ॥ త్రే
 తాగ్నులవలెమువ్వరు । దైత్యులుసుట్టుముట్టిదారుణశరసం । ఘాతములఁ
 గప్పుఁగాఁబురు । హూతుండొప్పారెమేఘయుతమేరుగతిక ॥ క ॥ బలుఁడు
 రఙ్గంబునుదురగం । బులఁబాకుఁడుసూతునముచిహారిశరములక ॥ దళియిం
 చియింద్రునంగక । ములుసించిరిమించియతఁడుమూర్ఖమునుంగక ॥ వ ॥ అర్ధ
 తసంతటఁబోక యనలునంతకు నసురనభిప్ర ననిలునలకేష్యరు నలికలోవనున
 న్యులగునమరుల నతులితంబులగునస్త్రంబుల నదటణించి యట్టుహాసంబడ
 రించిన ॥ గీ ॥ వెఱచి తెఱగంటిమూఁకలుమొలువెట్ట । నమరపతిసేదదేరియద
 గ్రుండగుచు । గులిశధారఘండించెబలునిమొదట । వెనుకఁబాకాసురునిద్రుం
 చెవిక్రమమున ॥ ఉ ॥ వారలపాటుఁజూచి యనివారితరోషకషాయతాత్పర
 డై । వీరవతంసుడౌనముచివి క్రమశాలియనేకఘంటికొ । దారముమత్తశాత్ర
 వవిదారమువైన త్రిశూలమెత్తిచుం । కారముమీఱవాసవ పొకాలుముదీనన
 టంచువైనక ॥ వ ॥ అదియుం బ్రళయకాలకాల ఫాలలోచనకీలి కీలాకరా
 శంభై నిగుడినయట్టిశూలంబు తూలంబులీలనతిజేలంబై యాలంబుననేలంబడ
 వాలంబుననేసి తద్దనుజకంతనాశంబుఖండెంప నాఖండలం డఖండదోర్గండల
 మండనాయితంబగు శతకోటిర్గుళింపించి వైచిన్నదియు శతకోటిమారాండ

మండల పంచండలరుచిమండల ప్రపంచతాఖండన పంచేతమన్యంబగుచు సంవర్త
సమయప్రవర్తిత పుష్కలాలవర్తప్రముఖ చతులతరమేఘపటల నిగళేదనగళ
శజాగ్రద్ధిఘాతసంఘాత లింగంబులగు విస్ఫులింగంబులుదోరంబై నిగు
డకగనుంగొని దనుజపుంగవుండు గలంగక చెలంగుచు మదీయ వత్సస్థలికుండ
నంపుతాళికి నొకయవూర్వవజ్రంబు లేదుగదాయని వెదకుచుండు నదియొంద్రి
దశపతియొంపెనేకదాయని యెదయిచ్చినవజ్రంబును జనుమరుగ్రుచ్చి వెనువి
చ్చిననలేక యచ్చటనేయున్నక గనుంగొని వియచ్చరప్రవరుండియేమి యె
చ్చటనుంగానమిట్టి యచ్చెరువని రిచ్చవడికనుంగొనుచు వెచ్చనూర్చుచున్నసమ
యంబున నార్ద్రంబునుశుష్కంబునుగాని దాననమచిదానవుండుచెగుననిదా
సంబుదెలిపిననాకాశవాణి పలుకునాకర్ణించి నలుదిక్కులుంబరికించి శైత్యప్ర
భావమానితవజ్ర ఘనసారంబగుచు గనుపట్టువారాశి డిండగంబు భవీష్యన్తు
ముచిహాననజనివ్య మాణయశస్సారభకారణ కనుమమంజరిం జేపట్టువిధర
బున హస్తారవిందంబున హంసంబుచందంబునక గనుపట్టుకొని దివ్యతేజం
బుసంధించి యనార్ద్ర శుష్కంబిదియొగదాయని ప్రయోగించిననదియు నిం
ద్రప్రతాపభూపాలుని సమీపంబున వెలుంగు చంద్రజ్యోతితెలుంగునరంగై నీజా
భిముఖవిజయలక్ష్మికి సుపర్వాధిపతిసమర్పించు కర్పూరనీరాజనంబు డరలునవి
రాజమానంబై బలిదైత్య త్రిలోకాధిపత్య వినాశసూచకంబై పడునుడువువ
డువున బెడంగై నమచి ప్రాణాపకషణ సమాపతస్సృత్యదేవతాట్టహా
సంబు పోలికెవికాసంబై తైలాదభి సితాభంబు సుహృత్తగురీతీతలజలప్ర
వాహంబుకూల సాలనిర్మూలనానుకూలంబగులీల సురవిరోధిశిరోధి ఖంఠించి
నననుజ వరూధినీహాహానాదంబులుప్పత్తిల్లె దివిజవమూసమూహంబులుగాయ
కహాహానాదంబులు బ్రహ్మసింహాసమాచ్ఛయ సముచ్చైరుచ్చారిత జయజయే
త్యాశీర్వాదంబులు జయదుందుభి గటనంబులు నన్నరోనటనంబులు చెలంగ
వంత || గీ || ఏలుతైపాలునెత్తురుతెందుజూడఁ | గొండల్లేపడుకండలుగుము
లుగూడి | గానికైసోఁగఘాతఘాతాశతశులు | గలిగిభీకరమయ్యెసంగనముగ
రమా || గీ || మెడదముద్దులుగావించి మెసవిమెసవి | కుడినమోయగ నెత్తురు

ధ్యాయకాదువు । నిమిరికొంచునగ స్త్యమంత్రములునొడివి । శతపదంబులుద్రో
 కుపిశాచగణము ॥ క ॥ తుందిలదనుజకబంధము । నందొకగజమస్త్రకంబున
 తికిగజాస్యా । యిందలికరివిఘ్నంబులఁ గుందింపకుమనుచు మొక్కుకొనుభూ
 తంబుల్ ॥ గీ ॥ వేలుపులువారుదనుజులువీరలనుచు భూతభేతాళములపక్షి
 ఘోంకపఱచి । తాను మోహనియించురక్తంపునుధను । బొసంగవడ్డించెగామి
 నీభూతమొకటి ॥ మ ॥ కరిగండ్రుతదానవారియమునాకల్లోతముల్ గా ని
 శా । చరరక్తంబుసరస్వతీకలనమించె న్వాహలాలాంబువుల్ । సురకల్లోలిని
 గా । ద్రివేణికరణిన్సంపొందెజ్జాతేయసం । గరభూభాగముగానదానబడ
 మోక్షప్రాప్తిసంధిల్లాడిక ॥ గీ ॥ ద్వంద్వయుద్ధంబుగావించుదనుజవిభులు । ద
 క్కురక్కసులేదురంగదల్లిడిబుడు । బటవవెన్నాడిపొడిచెనువర్వగణము ।
 లహహదాయాదిపేరుదుస్సహముగాడె ॥ వ ॥ ఇవిభంబుననుపేంద్రనుదర్శ
 నంబునఁ గాలనేమి మాలి సుమాలిమాల్బవంతులు సంభోధరవాహదం
 భోళినరంభంబున బలజంభ పాకనముచిప్రముఖదానవపవనరులు దక్కినది
 శాధిపతులవలనదగిన సేనాధిపతులెల్లంద్రెల్లిన విల్వకించిదేశకాలవిశేషవి
 జ్ఞానవివక్షణుండుగావునబలీం ద్రుండుదనకదివిజయసమయంబు గాదుగాయ
 నియెఱింగినంగరరంగంబు దొరంగిశుక్రసన్నిధి కేగితపీయసంజీవనీవిద్య త
 త్తోపవేశవచోవిశేషంబులబాహ్యంతఃకరణదుఃఖంబులబాసి - తపంబునకుం
 జనియెందక్కు రక్కసులుదిక్కులేక పెక్కు వగలంజిక్కుఁబడినానాదిక్కులకుం
 బటవఁబరవరూధీనీవరుల వెన్నుంటిమున్నంటి రోషంబుకంటుఁ బెరిగంటి దొరలు
 సమయింపలేక వెలుచువారును - రక్షింపుండనియెఱుచువారును - దేసలక్షణబట
 చువారును-దృగంబులుగఱుచువారును - కాననంబులుదూరువారును - విధిదూ
 రువారును - మ్రొక్కువారును - నగంబులెక్కువారును - నొచ్చువారును - స
 ముద్రంబులుంజొచ్చువారును వైకలంగినరత్నబలంబులవలన దిగంతంబులుంగ
 రుదొరసమయంబులయ్యెనాసమయంబున ॥ ఉ ॥ గీరమణుండుపంపనసికింగల
 హప్రియుఁడగుడెంచి । తీర్థమణప్రసాదమునఁ జెందితిరితేయభీష్టమింక
 బృహదాకరకులార్భకులుగుదైత్యులనొంసంగనేల నంచుదా । వారభిరుమా

స్నౌః బిత్తవాక్య ములంఘ్యముగాదే యేరికిః॥ వ॥ అంత సుపర్య సార్య
భాముం డవార్యశౌర్యంబున దుర్వారతర సర్వశార్వరీచరిభుజాఖర్వగర్వ
శార్వరంబు దొలంగించి నిజప్రతాపతపను వెలుంగించి పలాయమాన నా
నాదానవప్రాణ త్రాణపరాయణుండగుచుఁ దచ్చిబిరంబు లధర్మదారలం
బట్టింక ధర్మధారలంబట్టించెనంత॥ నీ॥వృత్రనిర్జరమిత్ర వృత్రపంకిజమిత్ర
జంభజంభలవిభగజపకు ౧౩॥ పాకవారణపాకపాకలరోషనముచిఖండసభండ
నప్రచండబలయు క్తబలభుజాబలమహాబలనాగ కృతీపులోమవిరా మకీర్తి
ధామజితవిరోచనదైత్యసైన్యలోచనసేవితతిగరుద్ధరధరాధరీరోధి యం
చుగొంచకఁగంచుకు లభినుతింపవిజయలక్ష్మీసమేతుఁడై వెల్లగారు॥ నెక్కిన
ర్వామరులుగొల్వ నింపునాంపు॥ లమర నమరావతికనేగె నమరవిభుఁడు॥
మ॥ అమితానందమెలర్పఁ జెందమున దైత్యారాతిఁ గూర్కావతా॥ రము
గాధస్పృహమీకటవ్రాయు మనుజుల్రాణింతురాచంద్రతా॥ రముగా శ్రీ
యుఁజిరాయువొంది రుచి రాధారాదితోదారితా॥ రముగా వర్ధిలుఁ గీర్తి
గల్గి ఘన సామ్రాజ్యంబునన్బాసరా॥ క॥ అనిశ్రీవైశంపాయనా మునిము
ఖ్యుఁడుదెల్పెవినిప్రమోదాన్వితుఁడై॥ జనమేజయుఁడవ్వలికథ॥ యనఘా
వినవలతుఁడెలుపుమనియడుగుటయు॥ మ॥ నవరత్నో జ్వలధామచామ
సుమనో నాళికనాళికపా॥ త్రవరామోదనిదానదానవిలసత్కల్యాణకల్యా
ణన॥ మ్రవనీచైత్రవిహారహారు సువచోమాధుర్య మాధుర్యశా॥ స్త్రీవి
భాస్యాత్మవిశేష శేషవిలసత్సత్కీర్తిసత్కీర్తిణా॥ క॥ భర్తృహరిప్రముఖ
సుధీ॥ కర్తృకృతగ్రంథజలధికజ్ఞానసుబో॥ ధర్మమనీషామంధగ॥ ధర్మ
శ్రీపద్మనాభ తనయ వరేణ్యా॥

ముక్తపదగ్రస్త సింహాపలోకన భుజంగప్రయాతము॥ సుధామాధురీ ధు
ర్య సూక్తైకకథామా॥ కథామాత్రధూతారి కౌశ్లేయధామా॥ యథా
మాధవస్వాన్లకాది ప్రథామా॥ ప్రథామానితామాత్య రాజీసుధామా॥

ఇది శ్రీరామభద్రదయాభిరామభద్రకరకటాక్ష క్షిప్రావరితప్రదీప్తత
రాష్ట్రభాషాకవిత్వ సామ్రాజ్యధౌరేయసకలవిద్యత్కవిజనవిధేయధరణీదే
వుల నాగనామాత్యసుధాసముద్ర సమున్నిద్రపూర్ణిమోచంద్ర రామమం
త్రీంద్రప్రణీతంబైనదశావతారచరిత్రంబను మహాప్రబంధంబునందు ద్వితీ
యాశ్వాసము, రెండవయవతారంబగు కూర్కావతారిము సప్తపూర్ణము.

వహవతారకథ తృతీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీరాజతపీరాజతః ఘోరాజితలప్రవీణకుశలధురీణా! ధారాధర
 ధారాధర! ధారాధరకీర్తికృష్ణదవసముకృష్ణా॥ గీ॥ అవధరింపుముజనమేజయ
 క్షీతీశ! శేఖరునక్తిట్టులను వ్యాసశిష్యమాని । ధారుణీశవరాహవతారమిశ
 ను । దెలియఁజెప్పెదవినుమని తెలుపఁదొడఁగె॥ శా॥ శ్రీదారత్వమునంబ్ర
 సిద్ధుఁడవులక్ష్మీకాంతనేప్రాద్దువ । ట్తోదేశంబునఁబూచగనని కడుఁ గో
 పంబుచే నామహా । యాదోరాశిని జాఁగు భూసతిని దంష్ట్రాగ్రంబునం
 బూసితా । భూదారత్వమునంజెలంగెదవభాఁభోజాక్షుఁడుర్వీశ్వరా॥ సీ॥
 శ్రీవిష్ణుపదభక్తిఁ జెలఁగునన్ద్రు చంద్రములలో మున్నెన్నఁదగినమేటి । ది
 త్యదిత్యాదిసాధ్వీశిరోరత్నంబు లనుప్రేమఁజెట్టఁజట్టినగృహస్థుఁడమలాప్త
 భువంగేంద్ర ఖగరాజరోహిణీకన్యకాధమణులఁగన్నతండ్రిరాముచేదానధా
 రాపూర్వముగభూతధాత్రిగ్రహించిన శ్రోత్రయుండు । దోయరుహసంభ
 వునకుఁజాత్రుఁడుమరీచి! పుత్రుఁడువిచిత్ర గుణమణిపాత్రుఁడఖిల! వేదవే
 దాంతతత్వ వివేకశాలి । మహిమఁజెలువొందుఁ గశ్యపమానిమాళి॥ క॥
 దీతిమొదలగుపదిమువ్వురు । సతులతనికిఁగలరుసహజసాశీల్యరమా! సతు
 లుజితాన్యజగత్త్రయ । సతులువయోరూపభాగ్యసంపద్యసతుల్॥ క॥ కు
 లరూపగుణసమృద్ధులు । గలనవతులలోన దీతి సగౌరవలీల । నిలసిలుగ
 శ్శ్వప కాంచన । కలితాలయరత్నదీప కళికయుపోలె॥ ఉ॥ అమఁచీశిరో

మణి వయస్థులతో నొకనాఁడు కేళికా గారసముపవర్ధితవికస్వరనూచితచి
త్రచైత్రికో । దారవిలాసభాసురలతావిక సత్ఫలపుష్పభారిశ్చిం । గారవ
సీవిహారకుతుకంబుననేగి తదంతరంబునకా॥ సీ॥ పల్లవాధర యలమెల్లతీ
వలవల్ల నెల్లతావులతావులుల్లసిల్లె । గొమ్మయ్యావిరిగొమ్మకమ్మదేనియ
క్రమ్మ యెమ్మెమీతెగదమ్మ తుమ్మెదలకు । ఇంతిసంపెగచెతనెంబిబా
గాయెశాపతిబంతులు వింతకాంతినెరసి కన్నెగేదగికన్న పొన్నచాయనె
యున్న సన్నజాజులచెన్ను వన్నెమీఱు । బంకబాక్షిరొ యీవంకబొంక
మాయె! గుజ్జమామిడిపజ్జనెగొజ్జగులును! జూడుమనుచేడియలతోడఁగూ
డియాడి । వనితవిహరించెశృంగారవనితలమున॥ మ॥ నిపతత్కుండమరం
దపూరమునదన్న ప్రత్య స్తయూరంబునా । లపమద్యచ్ఛక్తాదికాకులము
లోలద్వల్లికాజాలముకా॥ త్రిపదత్రస్తవిహంగమంబుపరితశ్శీఘ్రాప్రవాళం
బునై । యపుడీక్షింపఁగనొప్పెగేళివన మబ్జాక్షీవిహారంబునకా॥ ఉ॥ సా
రెకుగంధసార గిరిసారసమీరకి శోరవారముల్ । చేరికఁజేరిహారి సరసీత
రశీకరశీతలత్వముకా॥ నేరుపుమీఱఁజూపిహరి నీలమణీరమణీయ కుంతలో ।
దారశరీరసారభ మయశ్రమవారిహరించెనత్తజికా॥ క॥ శీతలతలవనకేళీ ।
కౌతుకముననున్నదితిని గని యపుడొకనా । రీతిలకమువదనాంభో । జాత
మరందాయమాన సరసమృదూక్తికా॥ క॥ తిలకింపు మిదెవిచిత్రము । లల
నామారీచమంజులతులితమందా । నిలలోలమానసత్వము । గలుగుటకు
ప్రియాభువదలకయె పెనఁగెననకా॥ క॥ చెలియా కాంతా మోదము! గలు
గనియెడలన్మదా? కలియునెతమిచే । గలసిననటయెయ్యదిస । త్ఫలమం
చుఁగటూక్తిఁదోపెఁబలికినదితితోకా॥ క॥ నారీకలితోచ్చైస్తని । హరిత
విస్ఫూర్తిమించెనదిగనుమనఁగా । నోరమణీవ్యర్థోక్తుల । నీరీతింబలుకనేల
నేయనినగుచుకా॥ సీ॥ తనమనోపారుపేరువినినంతకాంతకు మనసురంజిల్లి
నమదనుఁడదియె । సందుచేసుకమానస సరోవరమునిండఁ గాలువర్తిర్చినగ
ర్జ్జవివర । ములవెంటకోకిల కలరవచ్ఛలమున నాసను సుమవాసనామిష
మునఁ । గనుగవ మిధునిత ఖగదశఁనోపాధి నొల్కరసాస్వాద నాకట

మనః । ననువున వామానితాన్తేషు జనితపులకి । రాజకై తనమునరాగరస
ముగిడి ధైర్యమునుకట్ట నగలినపదాశలేక । నల్లభువిపొందుగోరెనన్వారి
జాక్షి॥ గీ॥ ననుధవాసంతవేళ నెన్వారికైన । నుగబోదేక మొనరించు నం
దుమిఁకఁ । గొమరుప్రాయంబు నెలుపును గూర్చిగలుగు । దితికిరతివారిచు
యును బె తిర్వలసము॥ పీ॥ నునుదీ వెనురబొన్న కెనెగొన్న గనుగొని ప్రా
ణుల గొ గిలింపగఁడలంచుఁ గోవెలచిగురాకుగారికిననాధుని యధరంబు
గిరికినేయంగ నెందుఁ గిమికించిబల్లునిల్లడకోకిరొడ విన్నగళగళధ్వనుల
ప్రగాంక్షులిలుపుఁ దమనిఁజెక్కినను చకోరములమోహము జూచి పుంభావ
సంభోగమునకుఁదివురు కలికిరాయంచముక్కున గమించికమలనాభిఖండం
బుబరికించి నలుపుగాంచి । మమతమొనపంటఁదెలనాకు మడుపుఁగొరికి ।
చెలుపునకునియ్యగోరు నచ్చిగురుఁగోఁడి॥గీ॥రామశృంగార కేళికా రామ
సీమనదృశవస్తునిరీక్షఁకొజ్జలితసురతః । కేళిలీలావిఁగోలయై యాభిజనముఁ
గాంచియిట్లనివల్కై నుత్కంఠమెఱువ॥ శా॥ ఈయా రామమునకై బిక స్వర
ములెంతేవితగాఁజల్లనై । దోయందెమైర వేట్కతో రమణుతోడఁగూడి
క్రీడించునా । ప్రాయంబుగిగురాకుఁబోడులు గణింపక పూర్వజన్మంబులం
దేయేనోములునోచి నారలొ కదేయేఁ కిశోరేక్షణ॥ ఉ॥ ప్రాయముగాన
సంతమునపాయముగావినకర్ణసూచికాప్రాయముగాఁబిక స్వరముపాయము
గామరుఁడేచ నిట్టిచో । దాయఁగదావియొగికిని తాళగరాదను బుద్ధియుం
తలే । దాయెగదామనోహరున కిక్కట నేనికనేమి సేయుదు॥ క॥ ఉపవా
సంబులప్రతములఁ । దపములఁగృశియించుబడుగు దపసులకేలా । కృపబు
ట్టుమృతాంత్రీతః చపలాలోకనలయందుశరదెందుముఖి॥ గీ॥ కన్నకొడుకు
లుమాఁడులోకములనేల । నక్కఱముక్కుఁబట్టుకయనుదినంబుఁ గ్రిందుఁజ
డలంట కూర్చుండుక్రీడయుడిగి । యేమిసాధింప నెంచియొయెఱుంగరాదు॥
గీ॥ అకటతనకేమికోదువగేహమునసకల । భోగభాగ్యంబులునుమంచి పు
వ్వుఁగోల్ల । గిలిగియుండంగ ననుభవకాలమెఱిగి । బడయనొల్లఁడుసౌ
భ్యంబు వెడఁగుఁచునీ॥ గీ॥ వలపుగలిగిననిందుజవ్వనిని వనిని । గలయుకం

అనుసౌఖ్యంబుగలదెవేళె । యెఱుగఁజేమఱి నాదురదృష్టమింతె । కాక
యాతనిదూరఁగాగలదెఫలము॥ ఉ॥ తానయిచేరఁబిల్చిసురతప్రియుఁడై
యొకనాటికై నన॥ వ్రూనము సేయఁగా నెఱుగ మానినియేమని నెల్పుకొందు
నే । నేనయియెన్నఁడై నదనుపొచ్చినచోఁ దనుఁజేరి యెంతప్రా । దై న
పదంబులొత్తక్షణమున్నటికేయొ ఘటించుఁగోరికల్॥ చ॥ అనిసురతస్పృ
హాహవిరుదగ్రమనోజశిఖితత్రపా । వినయవివేకియైమధుసరేణివనఁ తవ
నిహాసంతిక॥ గనుఁగొనుతీలఁగఁ గొనుచుఁగంజరభాతులఁగాసియొంటి
మై । దనపతియున్నయింటికిముదంబునవచ్చె॥ గదంబుదొట్టిల॥ సీ॥ సంగ
పూర్ణిపూర్ణమా చంద్రబిజముచెన్ను గన్నప్రసన్నవక్త్రంబువాని । తె
లిమెట్టదమ్ముల వెలిబెట్టగాజులశ్రవణాంతకాంతనేత్రములవాని శివశరాస
నశృంగశృంగశృంగారంబుఁగబల్గించునంసభాగములవానినతికఠోరనిజస్త
నాచలక్షోదక్షమంబై నవిపులవక్షంబువాని సూర్యతేజాబుగై కొన్నశుచికి
చంద్ర । కాతియునొసంగుభంగిదుగ్ధములనన్ని హోత్రమొనరించి వేసంజ
హోమశాల । నేకతంబుననున్న ప్రాణేశుఁగాంచి॥ సీ॥ చంకనఁదన్నతా
టంకంబులిరువంకఁ గనుపట్టుఁజంద్రభాస్కరులుగాఁగ । నలతపయ్యెదలో
నిహారముల్చిలువవెన్నెలలోనితారకావళులుగాఁగ । వలిపెంపుకునుమపూ
వన్నె చేలఁబొలుంగు జగజుపుసంజగెంజాయగాఁగ । కంకణమేఘలాశటక
రుశంరుశ లమితవిహంగనాదములుగాఁగ । గనుబొమలనంగుఁడూనుసిం
గాణిగాఁగ । విప్పుగన్నులువిరిగల్పవిరులుగాఁగ । బటువుగుబ్బలుముకుళితా
జ్జములుగాఁగ । సంజచెలువునఁబతిఁజేరుకంజవదన॥ క॥ తలవంచమించిసి
గ్గునఁ । పలుకకనూరకయెయున్న సతియచ్చెలువ॥ దిలకించికలికియేమో ।
తెలువఁగవచ్చితివదేమిదేలుపుమటన్న॥ శా॥ కించిల్లక్షితదంతకోరకరు
చు ల్కెమ్మొన్నిపైమించఁగాఁ । చాంచల్యాంచితలోచనాంచలములజ్ఞానీ
లసూచింపఁగాఁచంచచ్చూతదశగ్రసవ్యసనకూజతోకిలావంచనా । చుం
చువ్యాహృతిమీఱనిట్లనివచించు॥ బోడిగంభీరత॥ గీ॥ అనవరతసౌఖ్య
సంభాతయైననేత । కంటెదైవంబుగల్గునె కామనులకుఁ । గానమీసేవ

జేసినాకాక్షితంబు । ఫలితముగఁజేయవచ్చితిప్రాణనాథ॥ క॥ మంచి
 దియటవలెజేసెద । సంఘానతియిచ్చెదేని యదివినుపింతుం । గొంచ
 కగాకుంజినభా । మించంగావెరతునెంతచెప్పిననధిసా॥ క ॥ అనివనితామ
 ణిదెల్పిన । వినినవ్యచుమానివిభుఁడువెలఁదీయాలా । గునసంశయింపనీకుం
 జనునేగిమాటనేచు జవదాటుచునే॥ నీ॥ అలసివచ్చినవేళనడుగులొయ్యననొ
 త్తివిడమిచ్చుచురటిచేవిసరుటకును । నాకటఁబడనీకయన్నపానంబుల చేతఁ
 బ్రాద్దునఁదృష్టిసేయుటకును । సంతరించినయట్టిసకలపదార్థముల్ దగులీ
 లనింటిలోదాఁచుటకును । సతిఘలబంధుల నత్తమామలచిన్ని శిశువులఁదె
 తిసిపోపించుటకును । ననవరతమగ్నిహోత్రంబు లరయుటకును । దేవపూ
 జోపకరణముల్దీర్చుటకును । పత్నిపాల్పడ గృహకృత్య భరములేక । గృ
 హిను ధేష్టుంబుగానుభవించునబల॥ నీ॥ సుసారసాగర త్నయదుఃఖవా
 రాశిఁదరియింపఁగాఁజేయుతరణితరుణి । హృదయంగవస్ఫూర్తి నెపుడునా
 మోదంబుగలిగించుతావిచెంగలువచెలువ । కామతఫలములుఘటియించి
 వేలుపుతేఁడు బెంచినచెట్టురెమ్మకొమ్మకందోగల్గి త్యవితానమొందీంపఁగా
 మంచిప్రస్నమచందమామరామసదనమణిమయదీపికాబ్జాలబాలవల్లభమ
 నోమదావళివారిని । శుభపరంపరవహించు సోనచాన । పథులధర్మా
 ర్థమణిగణపేటిబోటి॥ నీ॥ అతిఘలనిష్ఠ మృష్టాన్నతృప్తులఁజేసి యనుదీనం
 బునుబుణ్యమందికొనుట । కాస్తోక్తపద్ధతినవనముల్ సవరించి శ్రీహరిసు
 ప్రీతిజేసికొనుట । నన్యాశ్రమములయంద తిదుర్గమంబైన మన్మథోద్రేకం
 శుమాన్వికొనుట । నిజపితృణాముదీర్చి నిఖిలలోకంబులు పాలించుపుత్తు
 లఁ బడయుటయును । గమలలోచనసేవల్ల గాదెయిట్టి । నీకుఁబ్రత్యుపకా
 రంబునెఱవగలనె । యేనుపదివేలజన్మంబులె త్తియైనమనసువచ్చినగతిఁబ
 నిగొనుమునన్ను॥ గీ॥ దుర్గములనాశ్రయించినదొరయరాతివర్గములగెల్పు
 వైఖరివనితనీడు । చారుపక్షోజ దుర్గాముల్ చేరికాదె । కంతుశత్రుఁజ
 యించెనగశియలోన॥ క॥ మహిచతురాభిమములలో । గృహియధికుం
 డట్టిగృహము సేవేగృహిణీ । గృహముచ్చితే యనందగు । మహితవ

చోరూఢివినమెమదగజగమనా॥ గీ॥ అనివల్లభ యీలీలనాడనెంత! దా
ననావంటివారెంద తై నగలుగ । నగ్రపత్నియటంచు నన్నాదరించి । మీ
రునవ్వివ పలదననేరగాని ॥ గీ॥ ఇంకదాచగఁనేల ప్రాణేశవినుము । సి
గ్గువడియుండనియఁడుచి త్తభవుఁడుకి న్నే గేదగి రేకుచేక త్తికొత్తి । గ్రుమ్ము
చున్నాఁడు దయ లేదుకొలతయైన॥ గీ॥ అటులగావునఁ గామాతా యగు
చునిన్ను । శరణువేడదరక్షింపుసౌఖ్యమొసఁగి । యాతాజనరక్షణ దక్షు
లభిలభూత! సదయులు నుగా రెమివంటిసాధులరయ॥ మ॥ అనినకాణేనగవం
కురింప మునికాంతా యింత సంతాపమే । లనుమాకుం బ్రియమైనకార్యవి
దివాలాయంబుగానేనున । య్యననీవాంభితమెల్లఁదీ ర్చెదనుసంఖ్యావేళపో
నిమ్మునా । వనజాతాక్షిస్మరేభమాగణకర వ్యాధూతచిత్రాబ్జయై॥ సీ॥
మలయాచలాయాతమందానిలముగాదురణరంగసన్నద్ధరథముగాని ప్రాగ
స్తగిరులచంద్రదివాకరులుగారు కమనీయకనక చక్రమలుగాని సాయంస
ముజ్జ్ఞంభసాంధ్యరాగముగాదు కొమరుజెండావిటక్కన లుగాని । సా
ధారణవిహంగసంరావములుగావు మణికింకిణులఘణంఘణలు గ సీ॥ తా
లుగావు దేవతాద్వంద్వముక్త । నవనమస్కారకుసుమబాణములుగాని
జగాదిదివిరహిపైన్మరుఁడుదండు! వెడలుగోధూభిశుభలగ్న వేళయధిప॥ సీ॥
తలకింపద్వాదశార్కులకన్న వేండ్రమై జలజారిపండు నెన్నెలలుగాయ । ప
ల్లవితాశేవపాదపచ్చాయలుపలయొగ్ని కీలలవిధముచూప । మలయాచలా
యాతమందమారుతముబురుంఘామరుల్లీలసంచరింప । ఫలపుష్పనివ్వంది
బహుమందరసంబువసుమతి నేకార్థవంబునేయఁ । గాలకంఠకలోరహం
కారములను । దండిదండినిసునుమకోదండియడరి । విరహిణీలోక స హా
వేళగాని । యిదివసంతంబుగాదు ప్రాణేశకంఠై॥ గీ॥ ప్రాణనాయక యిదే
చూడు పతులఁగూడి । పాయకుండటంచునతులకుఁ బల్కుతేజి! పాదుమా
హుళికాజేసిపంపుకాగి । తంపుఫరమానువోలెనుధాకిరుండు॥ చ॥ అభుకొ
కయింతలేకకుసుమాస్త్ర గ్రెడుగ్రొన్నెలసానదీరువెం! గలుపులకోలలుగ
లుకుగుబ్బచనుంగుఁగాడనేయఁగా । కళగొనగారుర క్తమదే గన్తోనుకుంకు

మగాదునాధపూ! విలుతునిమండిగంబుదగవేసహియింపగమీకుని త్రటికే॥
 శా॥ ఓయాత్మేశ్వరయీనసంతముసశాంతోష్ఠాంశుసంతానముక॥ భూయో
 దృష్టతమంబధిజ్యధనురంభోజాస్త్రముద్యత్పతీ । రాయాతానిల శైత్యము
 నివిశదసర్వాశంబురమ్యంబునా । సాయం వేళరమింపవచ్చితిమదీస్సంతోష
 ముహ్సంకరకే॥ గీ॥ ప్రాణనాయకయొకముహూర్తంబుదాళు । మంచు
 నాసతియిచ్చితిరంతయేల । నొక్కక్షణ మొక్కదినమయి యున్నదిపుడు ।
 తాగఁగాఁజాలమత్కంక్షితంబుదీర్పు॥ అదియునుంగాక॥ సీ॥ తల్లిదైవం
 బనితగుప్రదక్షిణనమస్కృతులనింద్రాదులుసేవసేయ । నత్తగారనిబత్తినడు
 గులాత్తుచుశచీవనజాక్షికోడలితనమునెఱప । నవ్వయంచునుభ్రేమనివ్వటిల్లి
 గఁజేరిమురిపెంపుమనముడుమద్దుగురియ । దివ్యవాద్యములతోదినదినం
 బునికేతనంబునశుభశోభనములుజరుగ । చుట్టరికముననిచ్చిబుచ్చుకొనుబం
 ధు । జాలమెంతయుగౌరవసరణిజూడ । విభవములవిట్టవీగెడువిబుధమాత!
 నదితిగనియెట్లు దరియింతుననవరతము॥ సీ॥ అదితిగన్నకొమాళ్లయందొ
 క్కరుఁడుజగత్త్రయరక్షణాధురంధరతఁబూనె । మఱియొక్కఁడాకాశమ
 ణియొజగత్త్రయీమూర్తియైభువనసత్కిర్తిమించె । వినతాత్మసంభవుండ
 నుపమేయబలాప్తివనజాతువిశ్వంభరునిభరించె । కద్రుతనూజుండుగహన
 నానాసముద్రాహార్యములతోడనవనిమోచె । మఱియునీచెట్టవట్టిన మగువ
 లందు । నెవ్వరికిలేదుసత్పుత్రులెంచిచూడ । నందఱుసభీష్టసంపదనలరివారు!
 కాంతనాభాగ్యమిట్లయ్యెఁగానినేడు॥ క॥ రమణునిమన్ననవలనక । రమణీ
 మణిరమణమొందురవిమన్ననచే॥ గమనిశశశిమన్ననచే॥ గుముదినివలెననినన
 తఁడుగోమలికనియె॥ సీ॥ విరియబోసినజటావిసరంబుకెంజాయసాంధ్యరా
 గంబుపైచౌకళింప । ప్రేతవనాయాతవాతశీతవిభూతి నికరంబునెమ్మేననిండి
 కొనఁగిగృతతప్తపావర్ణగిరివిగ్రహంబైనఘనవిగ్రహముభయంకరముగఁ
 గివికటాసిహారముల్విషభరమాలికల్ గజచర్మవశేసంబుగండుమిగులఁ । గే
 లశూలంబుపూనిదిగ్భిత్తులుగల । నట్టహంబుచేయుచునఖలభూత! వివరము
 లుగొల్వ మదమత్తైవృషభ మిక్కిల రుద్రుఁడివేళ మెల గడు రాత్రముగను!

గీ॥ అనలచంద్రార్క నేత్రత్రయంబు దెలిచి చూచుచున్నాడు రోషవిస్ఫురణ
 దనర! మరచియనుచుట్టటికమున మాటుమసలవలదుదుర్మార్గులైన నెవ్వ
 రి నైన॥ క॥ శిక్షించునన్నత్పురుషుల॥ రక్షించుకొగడలిబొడమి ప్రబలిసవిష
 ము॥ భక్షించిజగముఁగృపచే॥ వీక్షింపఁడనే వెలుంగ వేజలజాతీ॥ మ॥ అ
 నినన్మందమరుత్కిశోరకులలోలాకాశగంగాతరం॥ గనికాయంబులుదమ్మి
 పైబొరలుపొంకంబెంతగావితగా॥ నునులేనవ్వుముఖారవిందమునఁజిందు
 ల్లోక్కునక్కల్కియిట్లనియెకయావన గన్వనిర్వహణ లీలాలోలవాచా
 లత॥ గీ॥ కుడువఁగూడునుకట్టుకోకోకలేక॥ తోలుగట్టుకతిరుగు బిచ్చాల
 శివుని॥ జాలవర్ణింపఁగానేలచాలుచాలు॥ నతనికొకకూతునిచ్చిలోనడలు
 తండ్రీ॥ గీ॥ చూడదొడ్డును మంచముకోడుగాని॥ యేమిసంపదపార్వతికీ
 శ్వరునకు॥ మీరుదోబుట్టువంచునుమెచ్చుకొనిన॥ నిచ్చకంబుననైననేమె
 చ్చుకొనను॥ క॥ జనకుడుపదుమువ్వరుమము॥ గనిమీప్రియుడైనవానిఁ
 గైకొనుడన్న॥ న్నినుఁగోరమెయన్నింట॥ ఘనుడవు గావునుగావునను
 రతియనిన॥ శా॥ శాంతంపాపమటంచుమోనిపతిహస్తచ్ఛాదితశ్రోత్రుఁ
 డై॥ యింతైనన్మదిఁగొంతులేకతగునే యీలోగునిందింపఁగా॥ గాంతా
 విశ్వజననవైభవ మహా గంభీరతైలేంద్రజా॥ కాంతదేవు మనాత్మనీక
 ముగదాకన్గొన్న నెవ్వారికి॥ సీ॥ అధికలోకంబుల నధికుండ నేనంచుఁ గ
 ర్వించువిధిమస్తకంబుద్రుంచె॥ నధ్వరంబులఁదన్న నవమానమొందింపమీ
 దక్షునకొసంగమేషశిరము॥ పుష్పాస్త్రములరక్తిబుట్టింపగిట్టినభస్మంబు
 గావించెబంచశరుని॥ వ్యాసులుమును నదైవంకేళవాత్పరంబనినబాహు
 స్తంభమలవరించె॥ శౌరినయనాంబుజమునఁబూజనమొనర్ప॥ మెచ్చిచక్రం
 బాసంగనమ్మేటిమగని॥ స్లానిందించెద వెయొడలెటుంగలేకదక్షపుత్రివి
 గనుక నోతరలనయన॥ సీ॥ దండధరోద్దండ తనుఁడంచు విషభోక్త యహి
 ఘణామనులూనున స్తిహారి॥ మననంపుటిలునర్వ మంగళాధీశ్వరుఁడై శ్వర్య
 శాలియానాదిభిక్షు॥ ముదితత్వైయరమేని నొదవిస కామూరి యాత్రేలి
 సులభుండైనట్టియుగ్రు॥ నధ్వరభలదాతయైనక్రతుధిని పిప్రలంభితుడై

న వృషభవాముఁడు । హరుఁడు శంకరుఁడును భవ్రుఁడభవుఁడు । శిలవి
 భానిధీనిలలోహతుఁడునష్ట । తనుఁడుపంచాననుఁడు త్రిలోచనుఁడునర్థుఁడు ।
 త్కుఁడదేవు డెలియ శశ్యంబె మనకు॥ గీ॥ అనిన నట్టిదేవుఁ డంగజఁకు
 లొంగిసందెలందు దివము లందువిడకఁ వేమువత్సరములు వెలఁడితోఁడిమి
 యించి । యగ్ధదేహ మొసగఁడాయటన్న॥ శా॥ ఈలాగందురె బాలవాం
 చితఫలంబీబాలువిశ్వేశ్వరుం । డేలాగుండిననుం డెగాక మఱిమాదృక్పాఠు
 ల్చిత్తభూ । లీలామగ్నతనుండగాఁడగునెత్తొమ్మాలిశాస్త్రోక్తముల్ ।
 బాలింపందగ దేగృహస్థులకు సద్భావంబుతో నెవ్వడు॥ గీ॥ దశమిహరి
 వాసురమున ద్వాదశినిపర్య । తిథులసంక్రమణంబుల తిథులసన్య । తిథుల
 యుద్దై నబగలుసంధ్యలనుఁ బ్రేమ । నరిటగారాదుసతుల గృహస్థులకును॥
 క॥ ఋతువై స్నానముసేసిన సతినంతర్గ్రహమునందుఁ తానేచ్ఛ॥ రతికృ
 తిగాకజగున్నా మతిఁగలయుటగృహిణి యుత్తమంబనిపల్కు॥ శా॥ ఔ
 లెండాయిటువ టిఁఁదసము లెన్నె నాగలావించుకు॥ । నేళత్ గావనిచె
 ట్టనట్టితివివేలే నవ్వుతోవల్లభు॥ బాలారత్నము కేళికాకుతుక సామర్థ్య
 క్రియామారితఁ బ్రిశాసూచక సానురాగవికసద్వీక్షారుచుల్గొలుగె॥ గీ॥ వె
 రువనససేల కామిని విభునిచెట్ట । బట్టినివ్వుడెన్నేటకంపంబులొద వె । గడ్గదిక
 దోఁచెమోమునగాననయ్యె । గీనభావంబునదీయొక్కదిట్టతనమె॥ గీ॥ నయ
 ముదెల్పెనుగతి కంకణములుమెఱయె । గొనునలియింపఁబులకలు గ్రమ్మి
 కొన్న । గుబ్బయర గానరాఁజై ట కొంగుజాఱి మగువయ్యాగతి తెగువతో
 దిగువనతఁడు॥ చ॥వలదిదిసంజెవేళచెలువా యొక యిం చుక తాళుమంచ నే
 బలుమఱుఁజెప్పిన నృనసు బట్టగఁజాలక నొంటిపాటున । న్వలనుగకంటికింప
 యిన వానిగనుంగొని ప్రేమ పాచ్చగా । బలిమినిజేరుజానవలెఁబై కొనఁగో
 గెదుసికుమేరయే॥ మత్తికొకిల॥ నీమనోరథమెల్లదీ ర్చెద నీముహూర్తము
 దాళవే కామినియిదివేళ కామినిగైకొనంగఁ దలంపనం । చాముసింద్రుఁ
 డు వేడిసన్వినదయ్యెఁ తొయ్యలియెయ్యెడ॥ కామమష్టగుణంబటంచును
 గావిసంబడునేర బా॥ క॥ ధీరాగ్రసమిఁడంతట । నీరేయపానేత్రచేతినిర్బంధ

ముదు! ర్వారముగా పుద్రనమ! స్కారముగావించి కేళికాకృతమతియై॥ గీ॥
 ఎంతచెప్పినవినవెతా నింకసీవె । యనుభవించెదురమ్మగు మసితవదన ।
 యైనమానినికై దండబూనిమాని । కేళినదనంబుఁజేరినబాలయపుడు॥ గీ॥
 బాగువాకోళ్లపట్టెమంచంబుమీదఁ । దళుకుకుంకుమపరపుపైచలువఁబడిచి ।
 జాతిపట్టుతలాడులుచక్కఁబెట్టికాంతుడుఁగయింపఁదానుచెంగటవసించి॥ గీ॥
 మదనుండంపినకిలాకిదిగోమనసిమ్మటన్నయేపుననవలా । మొదటనొకమడు
 పాసంగుచుఁ । బిదపన్బాగాలాసంగఁ బ్రియునకుఁబ్రేమక॥ క॥ వడిగచను
 గుబ్బజిగిగ । న్నడుజలుగున్నరిగచెలువవయ్యంటపయ్య । దడిమిడుచుచుఁ
 చెలియాకుక॥ మడుపులొసంగిజాలుటయును మదిఁదమిబొదలక॥ గీ॥ చె
 లువవయ్యెదఁచుబుకంబుచేతనదిమి । అవికెసడలింపఁదిలకించిరమగుఁడెంత
 సిగ్గరివెయంమఁబైటఁదీసిననువేగఁగరయుగంబునఁజనుదోయిఁగవ్వకొ
 నుచు॥ మ॥అలరుకశయ్యకుఁజేరియొత్తిగిలినయ్యాటంబునకొగబ్బిగుఁబ్బలు
 తొమ్మానఁగఁపాణనాకుకట్టిపైపాదంబుకంతంబునక॥ వలకేల్లుచ్చివుం
 గలించిజిగిజాల్వాచెల్వపుకముద్దుచె । క్కిలిముద్దాడుచుమిక్కుటంబుతమి
 సొక్కెన్నాంతకనోర్పునక॥ చ॥ పడఁతుకప్రేమమీఁమొనపంటచురు
 క్కునమోవిసొక్కినం । జడిముడిపాటుతోడ నును చెక్కిలిమీటుచుఁజాలుఁ
 జాలునే । విడవెగయాలియంచుఁబతివేడినఁజిక్కితివింకశేలనే । విడువన
 టంచుఁగ్రోలేఁపదవిన్మదవిహ్వలతాంతరంగయై॥ గీ॥కలికియారీతిఁబరిపరి
 గతులఁబెనగఁగరినవక్షోజయుగశసంఘట్టనమున । హృదయముననిద్రబో
 యెడుమదనుడప్పుడు । మేలుకొనెనాగఁబతిదమిమీఁమననియె॥ మ॥ అలు
 కల్దీరిచిముద్దుబెట్టుకొనిసయ్యాటంబునంజంటిపై । జలుగుంబయ్యెదకొం
 గుజాట్టితమినాశ్లేషించుచుకడైకొనక॥ బలిమిన్వల్లభుడప్పుడొల్లమినటం
 పంజూచుభూభంగరీ । తులనెండుకగులకాంతలింతతమి యెందుకగానఁ
 చంద్రానన॥ గీ॥ అకుటిలభూశరాసనవనతితీర్ణ । చంచలాలోకవిశిఖపకం
 చుకాధ్య । వపురుషాలాపలాలనవయ్యునతను । సమరసన్న డ్దమగుటయా
 శ్చర్యమిబల॥ క॥ అనినరొక్తులఁదనసతి చనవుంజెల్లింపఁగోరెనమరతి.

కలనఁ | మునిపతిగులకాంతలుగో | రినకోరికెఁజిన్నబుత్తురే గృహులను
 చుఁ || గీ॥ నెలతరమ్మనితనదుసందిటికిఁదిగిచి | చన్నగవయంటివాతెరచ
 వలదేరి | విడువఁబోయిన నునుపోక ముడికి గానుఁకొమలి బెనంగె సిగ్గుచేఁ
 గొంతదడవు || గీ॥ నిగనిగల్ గుల్కునధర మాణిక్యమొసఁగె | గుబ్బుచను
 దోయిబంగారుకుండలొసఁగె | బెనఁగెదనపోకముడికిఁగాఁ బ్రియునితోడ |
 సీరజాక్షులుముగ్ధలుగారెయెందు || గీ॥ నీవితనయంతట నెజాతెనీరజాక్షి |
 కౌరయభిమానరక్షకు లై నవారుదొలఁగుసమయంబుననుదామె తొలఁగి
 పోకఁబరులచేఁద్రోవుఁబడుదురె పలచనగుచు || అంత || ముతనులేలేమ్మని
 కొమ్మయెత్తులిడమోదంబొప్పనాధుండుపై | కొనియానందపయోధిగీడుచు
 నుచుఁ జాతకుంభంబులూ | దీనసత్వంబుననంతలోబడలి యంతేసాలియో
 స్థామృతం | బునితాంతంబుగఁగ్రోలిమునైనుశ్రమాంభో వాహినుల్కుం
 చఁగఁ || గీ॥ అనధరక్షతమనశేదమనమకంత | కూజితమభాషణమబంధకు
 శలమయ్యె | మానిసురతంబు మానినీమణిని పార | వశ్యమొనరించియానం
 దవాధిఁదేల్చె || గీ॥ అంతసురతాంతవైరాగ్యమనునరింపఁనింతమాత్రసుఖం
 బునకేలనిట్టి వేశఁబ్రాల్యాలితిసటంచు విభునిమోము | చక్కజూడంగసిగ్గ
 యిశయ్యడిగ్గి || చ || వదిలిసకట్టుకొంగునవరించి మిటారపుచన్నుదోయిప |
 య్యెదగదియించిముత్తియపుటంచుల కమ్మలు చక్కబెట్టికొ | పెద్దఘటి
 యించిముంగురులువిన్ననువొప్పగఁదీర్చినెమ్మడిక | గుదిగొనిసిగ్గుతోకును
 మకోమలిమజ్జనశాలకేగినఁ || గీ॥ మానిన్నానంబుచేసినవీనధౌత | చేలము
 లుగట్టినిర్మలక్షితివసించి | బ్రహ్మగాయత్రిజపియించిభావశుద్ధి | హోమశా
 లాంగణంబుననున్నయపుడు || మనోహారిణివృత్తము || ఉదరము బరువైయు
 న్నదిమదిసమ్మదమునుభయమును మల్లడిగొనఁగాఁ | బెదవులుదడుపుచులి
 త్తరిరచుఁగదియగఁజనియెనుగద్దదికదగఁ || గీ॥ కామమోహితనగుచు
 దుష్కలమునను | నిన్నుఁగూడిరమింపఁగ నిలిచెగర్భ | మింకదానేమిచే
 యునోయెఱుగఁబడదు | క్రొవ్విసవ్వితిలోకై కగురునిహరుని || అంబురుహ
 వృత్తము || అనినన్నినియన్మునియిట్లనియె || సీ॥ పతిచిత్తమెఱుగకరతిఁగో

రుటబతివ్రతలకు ధర్మముగామిదలఁపవైతి విదినందేవేళగా యీవేళరమి
యింప ఘోరపాతకమని కొంతవైతి । ఫాలాక్షువృషవాహు శూలపాణిమ
హోగ్రగరకంతుజూపినవెరువవైతి । దితికశ్యపునిబలాత్కృతిబట్టెననిలో
తులాడుకొందురటంచునలుకవైతిమించినేనెంతదెలుపలజ్జింపవైతిదత్తనంద
సవయ్యుసత్పథముదక్కి । చిత్తభవునకుఁజిక్కిదుష్క్రియకుఁజొక్కియింత
చేసితిచేమరుదునిందువదన॥ ఉ॥కామముధైర్యవారణని కామముదుర్దమ దు
ష్క్రియాలతా । దామముసత్క్రియాధృతివిరామముక్రోధముఖాదిపంచకః ।
క్షేమమునాస్తికత్వమతిసీమముదుర్వ్యసనాభిరాబ్దుధా । ధామముసర్వదు
ష్టగుణధామముదానిబరిగ్రహింతురే॥ సీ॥వదినెయంచునొకింత వాత్సల్య
ముంచకపోతోమిముందర బట్టువారు । న్యాయంబుగాదిది యనిబృహస్పతి
పల్కవికవికనగిఁచెంప వ్రేయువారు । వినతండ్రియనితండ్రిగనమిజయంతం
డు వచ్చినఁజెరసాలనుంచువారు । హరి నినునుతియించునంచు నొనావేదశా
స్త్రము త్థిలముగాసల్పువారు । నీదుగర్భంబునందు జన్మింతురబల । సంజ
రమియించినట్టిదోషంబువలన । రుద్రభృత్యులుభద్రానుభద్రుల నెడు వా
రుగడపటఁ దెగుదురుశౌరిచేత॥ క॥ అన ముఖ వర్ణ వృత్తయ । మునమో
దము ఖేదమగుట మునిపతి దెలియక । గనుఁగొని భయసంభ్రామములు
దెనఁగొనఁదన మనములోన బిత్తరియనియె॥ గీ॥ వినుమనోహర యొకర
సావేళమునను । తనువెఱుంగమనపుడట్టి తలఁపుపుట్టె । నిపుడువిస్మయమ
య్యెడునెన్నికొనిన । దైవ కృత్యంబుగాకేఱు తప్పగలదె॥ మ॥ ఘనశౌ
ర్యంబున వైరివీరవరులకా ఖండించి లోకంబులె । ల్లనుబాలింపఁగఁజాలుని
ద్దరునుతుల్యద్గర్భ సంభూతులై । ననుజాలునలుపాత్ములైనవెరువందర్వా
తశ్రీభర్తచే । తను మేనుల్లుజియింపఁ గల్గుటగరస్థంబొగదామోక్షముక॥
గీ॥ ఐన సాధునిదకాలయులగుటను । వగవవలయు వారివారికైన విష్ణు
దేవుభక్తి విబుధానురక్తియుఁ గలుగఁ గరుణ సేయు కాంతయనిన॥ కి॥వని
తావశ్చాత్తాపంబునగుందుటవిష్ణుదేవుబొగడుటనన్ను । గనిమనికొల్పుట
వలన । న్నినుమెచ్చితి శుభముగల్గు నీకిటమిఁదక॥ గీ॥ రమణి సీయగ్ర

సుంఘము హిరణ్యకశిపుఁడతనికిఁనించుఁబ్రహ్మాదుఁడనుకృతార్థుఁడతఁడు
యుత్తమచారిగ్ని మఖలవిష్ణుఁడతఁడు కృష్ణసముఖ్యులకుఁమేలు బంతియగును॥
క॥ శ్రీశ్రీతపాదసేవా స్వామిఁడుప్రహ్లాదుఁడలతునతిపావనుఁడై మోదము
వసుండుసౌమ్యనియాదితి నూరార్చియుండెనతఁడుయథేచ్ఛ॥ అంతః గీ॥ దితి
నపోలతిలఁబులు శైల బాతా నదితి కెమ్మోము వెలవలనయ్యెదోడఁ బంచీ
కొనెనే మొ రుచియు సావత్యమునను గాక సై రిరవఁగలదెయే కడసపత్ని॥
క॥ గర్భమునవృద్ధిబొందెడు నర్భకులశరీర కాంతి యధికంబై యో విర్భూ
తమయ్యెననఁగా గర్భిణికుచచూచుకములఁ గాళిమదోచె॥ క॥ చీట్టుము
లుబుట్టెదాఁగను పట్టికినిటమీఁదధర్మపథముననిలులం బుట్టెడునరుచి
యటంచుక॥ గట్టిగజనములకుఁదెల్పుకై వడిదితికి॥ క॥ ఇటువంటిభూమిసీమి
కిట్లగై కొనుచుచుపట్టికెఱిగించుగతిక॥ కుటిలాలకమృదృక్షణః ఘటిభాక
రమయ్యె మిగులగర్భస్ఫురణ॥ సీ॥ శ్రేష్ఠనిష్ఠురతపోనిష్ఠచేబరగ్మేష్ఠిమౌ
ష్ఠించివరముఁగామించసేంచు జగతీతలంబెల్లచావజుట్టుగఁజాట్టియొకమూ
లదాఁచగానుత్సహించు శతమఖప్రముఖనిర్భరులఁ బాఱఁగద్రోవియెల్లలోక
ములుదాసేలఁనలఁచు బ్రాహ్మణయూధంబుబాధించిరోధించియధ్వరభాగం
బులువగోచునమరకాంతలఁజెరలుపెట్టంగదిపురుదేవదేవునితోనిరోధింపఁ
జూచుగర్భమైనది మొదలుగాఁగి స్యపాగ్రపత్ని భావంబులోనఁ బ్రాభవము
మొగసి॥ గీ॥ బాలకులఁగాంచిననుపాకజంభనాద॥ శత్రువులనొంతురోయ
నుంజయమున॥ గర్భముధరించెనాతేంద్రగాధనియతి॥ జలజలోచనపు
త్రినాత్మ్యమునను॥ సీ॥ వదనంబునరచినవానిఁగానఁగ లేక ధరణీజనంబెల్లఁ
దిల్లడిల్లిఁజుఁగిమృణిలునటంచు గగనమార్గంబునవై మానికుల విమానములు
దాఁకఁబడముపైనున్నమార్తాండుజూడఁగ లేదు గరుడాగ్రజుడుబెట్టుగాఁగ
చీల్చి నున్నవాడ నెఱుంగుచునొద్ది వారలుబింబమంటి శైత్యస్వర్ణనంబుదే
లియ నంబునినిఁగితపోలాహలంబులీల॥ నదితిదుర్నరగర్భంబునందుబొ
డమి భూయస్వగృథాశేషభవనములను గాధమొందిగాధాంధకార
మొగసి॥ క॥ అన్నపిండప్రతికనుధాంధులంధులగుచు॥ బేరుబేరులనొ

హార్షబిలివికానుచు । జ్ఞానబాహుళ్యే లాసిభరిగనుచు । సత్యలోకంబు
జేరి విస్మయముమీఱు ॥ మౌలతీచంద్రాంగుతనుద్యుతిచ్ఛటాలోకాంతభూషీ
రూపగా । ధృతమోహకకై నమస్తముని చూడారత్నసంసేవ్యసచ్చలవ
త్ప్రండయభారతీరమణితో సౌవర్ణపీఠంబునందతుల ప్రోక్షజెలంగుఁబెన్పొ
కనిసాష్టాంగంబునేవింశతులు ॥ గీ భారతీనాథలోకసంపత్సనాథప్రకటితర
విశ్వనిర్మాణపారివృత్త । తెలియఁబడుగాదె కరతలామలకసరణిత్రిభువనం
బులవృత్తంబుదేవ మీకుఁ గీ॥ అంగకారమొకటి హాహాహోగ్రమో మౌ
చిజగములాక్రమించియున్న । దిందులకు నిమిత్తమొకటిఁగింపుభయమొకటి
ర సనిసభారతీవిభుండు ॥ సీ॥ అదికాలమున సోహంబంచు నామానసంబున
బుట్టిన జ్ఞానవంతు । బీజగంబాదిగానెల్లజగంబులద్రౌణిలీలజూచివర్తలువి
రక్తు । బుగ్గుఁడుమొదలు బ్రత్యుత్థాన మొనరించి పూజింపఁగాఁ దగు
పూజ్యతములు । నారదాదులకుఁజెందంబునఁదోచని యర్థములే దెల్పుత
త్వార్థవిదులు । సంతతాత్మానుభవసౌఖ్య జాయమాన । తృప్తితృప్తా
తరంగులై తిరుగుచుండ్రు । సోలజగముల సనకాదీ శాంతిధులు । వా
రలోకనాఁడు హరిజూచువాంఛయొదవ ॥ సీ॥ ద్వారకాంచనరంభిలూరు
కాండ్లములుగా కలితసోపానము ల్వళులుగాఁగ । కమలాకరిస్ఫూర్తిగం
భీరనాభిగా నారామరేఖనూగారుగాఁగ । బదివన్నియలకోటపసిదీయొడ్డ
ణముగా సౌధశృంగములురోజములుగాఁగ । భవనాగ్రకేతన పాణిపయ్యె
దగాఁగ దొగలతోరణముభ్రామ్యుగముగాఁగ । హంసకారావయుల్పరి
ఖాంబుజంబు । లడుగులును ధుర్యోధమంబు లలకములుగ । పానామో
త్కరించిన శ్రీవహుటి । సోలిచెలువొందునై కుంకపురమునకును ॥ ౩॥ చని
యేలోకంబునగాం । చనివై భవమిందుఁజూడ సమకూరెనటం । చనిప్ర
పించికరమమె । చ్చనివారనోన్య సూక్తి చాతురిమెచ్చు ॥ ౪॥ ప్రవి
భవఁడద్యుఁడత్వర విరించిమహామర సేప్రృడంచున । ద్భావమునఁభాగ
పంగలభక్తులుముక్తశరీరులైముదం । బావహలంగ నిడ జలమాడక లింగ
శరీరముక్తులే దీక్షిరజానదిమహిమమెన్న సమర్థులమే సనంబనా ॥ ౫॥ మౌ

దసమీచంచల సమాంజనకంజపరాగపుంజమెం । దేందురజోగుణంబువె
లయింపఁదదీయమరందలాలసేం । దిందెరముల్దమోగుణముఁదేల్పెడునింతి
యకానిచూడఁగానిందురజ స్తమోగుణములెన్నడులేవుగదాతపోధనా॥మ॥
అరిషడ్వర్గములేమిదుఃఖములనొందావంతయులేక శ్రీ । విరజానామతరం
గిణీజలములోవిధ్యుక్తిసున్నాతులై । స్థిగభక్తి సమయంబెఱింగిహరిసంసే
విపుచుకొద్దప్పిచే । కురహషిఁచునలోక ముక్తులఁగనుంగొంటే జటిం
ద్రాగణీ॥ సీ॥ మణికిరీటంబులు మకరకుండలములు నాకర్ణధవళనేత్రాం
బుజములు । పావనవైజయంతీవనమాలికాకొస్తుభకలితవక్షఃస్థలములు । శం
ఖంచక్రగదాసిశాఙ్గపంచాయుధదుర్వారబాహుచతుష్టయములు । ఘనక
టీతటబద్ధకనకాంబరంబులు నాభిశోభితపాండునయనములును । విబుధపతి
నీలరుచిదివ్యవిగ్రహములు । దర్పకాంతనదృశసౌందర్యములును । గలిగి
చెలువొందుచున్నారగుంటెవీరి । విష్ణుసారూప్యవంతులువిమలమతులు॥సీ॥
పదియాఱువన్నెల బంగారమేకాని యితరలోహంబులించెందులేవు । నవనీ
యముగమించు నవరత్నములెకాని యితరోఫలంబు లించెందులేవు । కా
మితార్థములిచ్చు కల్పకంబులెకాని యితరభూరుహములించెందులేవు । శ్రు
తివచోరచనమించు విహంగములెకాని యితరఖగంబు లించెందులేవు ।
సరసి రుహనాభ సారూప్యధరులెకాని । యితరు లైనట్టివారలించెందు లే
రు । తరమెయెంచగుణాకుండలరముముక్తి । గురుకుచాకంఠసరమువైకుంఠపు
రము॥ వ॥ అని యదృశ్యలోకసాధారణ లోకదురవలోక మణిగణలోక
విలోకాయితతత్కటికోటిలోచన సలోక వాసనివాసవర్గంబులగు రాజమా
ర్గంబులవలొకింపుచు సత్క్రమించి నిజసమాగమసమనమయ సమయ ద్భయ
భక్తివినయప్రధానప్రధానజన నిటలతటముకుళితకర వందనమాలికాసందీపి
తామిందకోరిక వందనమాలికాకలిత నిజాంబగు హరిహజారంబు ప్రవే
శించి వాద వేదండంబులం బోలి బహుకత్యోభి రామంబై గగనకాసారం
బులగజోల సన్వారూపంబై కపాతపాలికా లాలితంబయ్యు సంత్యంబై
త్రికాలిక స్వయంబునై మేదకరుచిరుచీరలకృత్కృతాపాదన ప్రవ

ణహరిన్నగి రమణయ కాంతి కానికావిలాసంబయ్య నుశ్చిర్యూరనగా రామం
 జై వరిపక్వ కృష్ణారనగారామాంబునై నుశ్చివాసంబుగావున ముక్తవా
 సంబు స నిలాభిరామంబుగావున నిలాభిరామంబును శ్రీనివాసంబు గావున
 శ్రీనివాసంబును నచలోజ్వలంబుగావున నచలోజ్వలంబును ననంతవిలాస
 భానురంబుగావున సంతసలాస భానుంబును అష్టాపదంబు గావున న
 ష్టాపదమంబును విష్వక్సేనాస్పృంబుగావున విష్వక్సేనావృతంబునున
 గురు శిష్యుడు త్రిభువనాపుధిసన్యాసి ఐంబు బ్రహ్మాంధి యంతిపు
 రంబు వెడలిప ద్దు సరిచాకాసనంబు న బూలోకన సమయంబు నేను
 సేవాపరాయణుల కలకలంబులచే నుపలక్ష్మి తంబులగు త్రిచయోక్తిక్యంత
 రంబులు గడచి హరినామ సంకీర్తననర్థనసామగానప్రసర్తనంబులంబరమ
 భాగవతులంబోలు కీరమయూర శారికల నుపలావించు బోండులకనకాంబ
 రంబునకుఁ జేకానుక లాసంగంగనక మంజులుగట్టు కనకాంగులమణియు
 లక్ష్మీనారాయణవివిధ కైంకర్యసాయణలగు సుకవాసుల గనుంగొను
 చు నిరంధ్రసాగంధిక తృణగ్రాహివిషహుమి ప్రభాసీరగధ్రంబులగు సం
 చషట్ప్రదేశంబులగు పంచషట్ప్రదేశంబులందాటియవ్వల॥ ను॥ కిలిత
 స్త్రాభముకామిని హసనరంగచ్చంద్రికాస్విసశీతల రుక్మాంజనమేకుడ్య
 మునరత్నశ్రేణి వై నన్ద్యము । స్ఫులమారందముద శ్రువున్మదకపోల
 ద్వంద్వమై సర్వమై । చెలునయ్యెన్ద్రు నాలక్ష్మి సాత్త్వికముచేత్రివిష్టు
 సంగంబున॥ న॥ అని యిందిరావింద నయ నానందకరుండగు నందక
 కరునిమందిర సౌందర్యంబునకు డెంగుబున నానందించుచు శతానందనం
 దనులగు సకల సందనాదీపదిద్దు గాకులు ప్రజ్ఞావిజ్ఞానంబులందాము
 తద్దయుఁబెట్టియు రుద్రేన దేవునకు మార్దల మనుములుగావున కౌంఠ
 ప్రాయంబుల వారై కనుపట్టి దిగ్బతులయ్య నంగరమణిమయ ప్ర
 భాడుబర విడంగ నామచేవాంబులను దేహంబున ప్రాకార దండక
 మండలంబుల ప్రాసక్తియుగ రుద్రాన తిలక ప్రభావంబు భాసించు
 భావించి తత్రస్య దీపతాగంబులుగాంచి సాప్తాగి సిన కుసుమిని

చు నారాయణోచ్చారణంబోంకారసూచకంబుగా నభ్యుతేరగృహంబున
 కరుగు సమయంబున॥ క॥ బాలురుగానవివేకము । సాలదొ బినబినననెం
 దుఁజనియెదరంచు । నోల్కలలువైచిరికతధృతి । బాలులముందరను ద్వార
 పాలకులలుక॥ వ॥ ధన్విధంబున॥ క॥ పోవలదనిరోధించిన దావారికజన
 ముఁ గాంచి తాపనవరు లే । లావారిం చెదరకట శ్రీవల్లభుపాదసేవ సేయ
 గఁదగమే॥ గీ॥ అనిన వేళ గాదు వనజాతనేత్రుండు । దరుణిఁగూడి యంతి
 పురమునందు । నున్నవాఁడటన్న నొక్కింతనవ్వుచు । సనకమానివెనక స
 వకసనియె॥ మ॥ ఇనబింబంబున యోనిమాఁసములం దే ప్రొద్దుశ్రీకాంతతో ।
 వనజాక్షుండువసించుమీరెఱుంగరే వారింపరాఁరెన్నఁడు॥ గనుదమ్మల్విక
 సింపఁగక గొనుదు మర్కఘ్నానినాత్మస్థితు॥ ఘనవిజ్ఞానవిలోక నంబునఁ
 గడుక గన్గొందుమిచ్చారతి॥ క॥ కనుటయుఁగనఁదగునదియును । గనుఁ
 గొనువాఁడాత్మయయ్యె గనుగొనవలదం । చును వారిం చెదరెవ్వరిఁ ।
 గనుఁగొనఁగారానిదేది కనుగొనుఁడాత్మ॥ గీ॥ ఏలయజ్ఞానమొదలెయివే
 శమోకు । నిర్వికారంబు పూర్ణంబు నిర్మలంబు । నై నపరమాత్మతోక వి
 కారానుభవము । గలుగఁజేసితి రేమనఁగలము మిమ్ము॥ గీ॥ ఘటమతో
 పాధి బిన్నమా గగనమట్లు । ప్రకృతిసంబంధమునభిన్న భంగిదోఁచు నాత్మ
 యింతియెకాని వేదాంతయుక్తి నరిసిచూచిన భేదమావంతలేదు॥ గీ॥ ప్రకృ
 తిభిన్న గుణంబులఁ బ్రభువుఁబోలి । మమ్ముదావారికులఁ జేసి మనువుచో
 టుఁ దదధికారంబుదప్పింపఁ దరముగాద । టన్ననటువలె ననఁగరాదదియు
 వినుడు॥ క॥ చనవరుల నడ్డగింపం । జనునే దావారికులకు జగదీశునకుం ।
 దనయాత్మజలముమాక । న్ననుచనవరులేరి యిచట నానాగతులక॥ క॥
 ఎటువంటి బంధులయినక । గుటిలాత్ములఁజేరనియ్యఁ గూడునెయన్నక ।
 గుటిలుల మాటయుఁగాకుం । దుటయును మీభావమెఱుంగు నూత్రేమిటి
 కి॥ గీ॥ హరికినెటువలెదోఁచునో యనిమోకు । వెన్నునకుభేదమెయ్యె
 దియెన్ని చూడఁ । గరచతుష్టయ వనమాలికాగదాసి । హైమవల్లంబరిం
 బుల నలరినాడు॥ గీ॥ ఐన సమయంబు గాదనియంటిరేని కన్నుల రేండు

లును నాభిఁ గమలభవుఁడు । శయ్యయై శేషుఁడుండంగ శౌరిఁగొల్వ ।
 మాకుసమయంబుగాదె ధీమహితులార॥ క॥ కమలాక్షునిఁ గొల్వఁగనది ।
 సమయముగాదన్న నేని సమయంబిఁకనో । విమలాత్మలార యెప్పుడుఁ ।
 గమలాసతి తొమ్ముదించఁ గాఁగనమెందు॥ వ॥ ఇవిధిగంబంతయు నెఱిం
 గియు వంజనంబునందెలసి వసుధాంతరంబుననుడు నిదానంబు గైకొనం
 జను జనులకు మహాభూతంబు లడ్డనను వెఱుంగున బ్రహ్మదత్త విజ్ఞానంబున
 నన్నిధియగు హరిసన్నిధికరుగు మమ్మువంటి నిష్కాములందు నిష్కారణ
 క్రోధంబుచేసి నిరోధించితిరిగావున నిజ్జీవకాముకుండు మంత్ర తంత్రంబు
 లమహాభూతంబుల నిరసించుచందంబున మత్తపోబలంబున మత్తచిత్తవృ
 త్తులరగు మిమ్మువంటి సజ్జనకంటకుల గెంటించి పరమపదంబు నిష్కంటకం
 బుగావించెదమని జయవిజయ భూపాతననిమిత్త జాతంబులగురీతిం బ్రభూ
 తోచ్ఛ్వాసవాతంబులు నిగుడందదీయ నిర్గమన సమయావవగ్గ పురద్వార
 కవాటార్గళవిఘట్టన రటనానుకరణ నిపుణరదనాను పటాల కిటాకిటధ్వ
 నంబులు వెలయ నితఃపరితహాతజంతు సంతానరక్తసిక్త ధారావలయు
 నూచక రోషారుణామాన నయనంబులు వెలుంగ నశనిసదృశ గుణపదపర
 మపదజాయమాన కోపరూప దోష హేతుధూమకేతుభవద్రుక్కుటిఘటిల్లు
 గోపాటోపంబు సైరింప నేరక వైరించి హరిద్వారపాలకుల నవనిజనియిం
 చి సురద్విషద్వారపాలకులుగమృనిశపియించిన॥ క॥ గడగడవడఁకుచు బె
 దవులుదడపు చుజయవిజయులపుడుదాసోహమటం । చడుగుండమ్ములపైఁ
 బడి । జడదారులవేడుకొ నెడుసమయమునందు॥ నీ॥ తొడలపైనిడియొ
 త్తనడుగుపంటవలంతిజఘనంబుదాకించునరసలీల । మడుపుదెమ్మనిమోము
 మలచిచూడనిసీల కుచముపై చేసాచుకోడిగంబు । వనధికన్యకకిన్కవక్షం
 బుడిగివత్తగిలచే వలగొను దంటతనము । విసరకుమనితాళ వృంతపుత్రినద
 ల్చియందఱనవ్వించుయందగింపు । నొకరొక రెఱుంగనటులగాఢోపగూహ ।
 చుంబనంబులసాక్కించిసాగసువగలు । వెలయదక్షిణ నాయకవీలసనమున ।
 శ్లోకశయ్యాశయానుడై శ్రీవిభుండు॥ క॥ వాకిటికలకలమంతయు । నాకర్ణిం

పునుసరోసుపఃక్షులుదమలో । ఖేకడకనియూహింపక । కాకోదరరాజ
 శయ్య గ్రక్కునడిగియెన్ ॥ మ॥ ఉడురాణ్డండలపాండురాగ ముఖరత్నో
 దారబత్నంబుతా॥ పడగల్పించగఁబుంచునాఁగజగతీపాలుండు ప్రాగెంపుచె॥
 క్కడ ప్రందంతపుచావలై దనరశృంగారంబుగామెట్టియా । కడియంతస్థున
 పక్షి రాజొనఁగు కేల్లైదండఁగాఁబూనుచున్ ॥ సీ॥ కంకణంబులు మ్రో
 యుఁగానీళయునుధరారమణియు వింజామరములువైవ । విమలాలతాతన్వెవె
 లియాకుమడుపుతో నడుగుబాయక వెంటనంటినడువఁ మొలక లేనవ్యతోఁ
 గలిమిసెచ్చెలివీచు సురటి తెమ్మెరలముంగురులుగదలఁ । తలతల మంచు
 మాత్రవతీనతీపతి బలసిముందర్బరాబరియొనర్ప । జాటుసిగ కేలనొత్తుచు
 బాగునామె । టుంగుదుప్పటివలెవాటు కొంగుజాఱు । జీర కెంగేలుబూన
 సెచ్చెలి యొకరై । యంబుజోదరుఁ డంతిపురంబువెడల॥ అప్పుడు॥ సీ॥
 తన మొక్కుగినుకగై కొనకలచ్చివిదిర్చుపదనఖంబంటినఫాలతలము । వన
 రాశీనందనవల చిముద్దాడఁగాఁ దాంబూలమంటినఁదళుకుగన్న । లరవింద
 మందిరయామోదముగఁబీల్చు మొదటిర క్తిమముంచుముద్దుమోవిశెమ్మా
 వికొక్కజుకించియిందీర మీఁటఁగొనగోరుసోఁకినమినుకుజెక్కు । చిటులు
 గస్తూరితిలకంబుజరుచెమటయు । గలిగిసుర తాంతకాంతశృంగారలక్ష్మి ।
 బాటుశ్రీహరిముఖ జలజమానప్రాలి । మఱులనశివబ్బుల్లనహ్లానివరిలు
 గీ॥ శ్రీవహూమణిచెక్కుతోఁజెక్కుజేర్చి । పవ్వళింపంగమకరికాపత్ర రేఖ
 లగటినముకుందు చెక్కిటియందుఁదోచు । మకరకుండల మనియెన్ను మాని
 జనము॥ క॥ పంకజ సదనానవనఖ । రాంకిత వైకుంఠకంకమనులేపభవ ।
 త్కుంకుమ పంకదళాంకుర । సంక్లిష్టముగాఁగ నెంచు జటిలమెలమిన్ ॥ గీ॥
 యోగివంశ్యునిసందిటియొస్తులకునుగజిత కేయూరమణులుగారణముగాఁగ
 నలఁపురుగుగానరమకుపభానమైనకొప్పవిరుటొత్తు తెఱుఁగరుకొంతయైన॥
 గీ॥ సీరజాలయగుగ్గు కస్తూరికుంకుమములసోఁకులువక్షశ్శలమునఁజూచి
 నిస్తులములగు శ్రీవత్సకొస్తుభముల । విభలు ప్రసవించెననికండువిమల
 మతులు॥ గీ॥ కలిమిముద్దియన్దపు కమ్మమేని । పసపుగిగ్గులటంచు నేర్పు

రుపలేక | కటితటంబునఁగట్టినకనకఁటికి | వింతరుచివచ్చెననికఁడ్రాశాంతి
నిధులు॥ గీ॥ అడుగులొత్తైడు నప్పుడప్పుడమిపడఁతి | గచ్చిగుబ్బలయంగ
రాగంబుసోకె | ననరుకెఁజిగి చరణంబు లంబుజములు | గానంబుప్పొడి
యందురు మానివరులు॥ గీ॥ భువనమోహనశృంగార పూర్ణమగుచు |
వెలయు హరిదీప్యమంగళవిగ్రహమున | మగ్నమైచిత్తమానంద వయతఁ
గాంచె | విషయవిక్షేపములులేమి ఋషివరులకు॥ గీ॥ మానులానంద బా
హ్మయమానసయను | లగుటవంతట నానఁబగుచులేచి బ్రహ్మదెల్పిన
రీతిమీభవ్యమూర్తిఁ గొంచితన్యలమైతిమి కమలనయన॥ శా॥ భద్రాతీతుఁ
డవై జగన్మయుఁడవై పెంపొందుసీలీలసం | వాదంబెమొనరింప నేర్తుమె
యతోవాచోనివర్తయి | ద్వాదిప్రాక్తిసమాక్తులొప్పు ఘటియేమన్న
స్మనఃపీఠీ | పాదద్వందయు నిల్వికొల్లు మనుకంపంబొప్పనర్వేత్వరా॥ సీ॥
పద్మరాగప్రభా భాసమానకరీట మృగమదతిలకజ్వంభిలలాట | విపులనే
త్రాభోగ విజితపంకజవర్ణ మకరికుండలదీప్యమానకర్ణ | మందహాసవిలాస
మాధుర్యముఖపద్మ యిందిరానందీప్తహృదయపద్మ | ఘనకటితటబద్ధ
కాంచనకౌశేయ మణిమయ దివ్యభూషణనికాయ | శంఖచక్రాదిసాధన
సహితహస్త | యబ్జవిగ్రహరుచివిగ్రహప్రశస్త | మీకుఁమ్రొక్కెదశుభ
నామ విహారధామ | శిష్టజనపద్మమిత్రలక్ష్మీకళత్రా | డృశ్రీపతితావకీన పద
సేవనశీలర ద్వాగపాలురక | గోపముమీఱఁదిట్టితిమి కుంభినిఁబుట్టగ నింక
నిట్టిబి ల్వాపముచేత రాగవముపాలయి కూలని యుండ మమ్ముమి | ప్రాపు
ననుంచి ప్రోపుము ప్రపన్న జనావర లోక పావనా॥ మత్తేభ గర్భిత సీసం॥
వినతపద్మాసన విశ్వరక్షణచణా నాళకప్రత్యేక్షణారమేళ | సతతజేజోనిధి
సజ్జనప్రజనుతా తారుణ్యలక్ష్మీయుతాయుషేంద్ర | విజితమత్తాసురి విక్ర
మోజ్జ్వలభుజా శృంగారలీలానిధీముకుంద | మహితకార్యోద్యమ మమ్ము
బ్రోవుముదయ హేమాంబరాడంబరా మహాత్మ | యనవిచిత్రవఃస్ఫూ
ర్తివినుతీసేయ | మానిమత్తేభవృత్తంబు మదినిమెచ్చి | యంబుజోదరుఁ
డిట్లని యానతిచ్చె | బ్రావృడంభోద గంగీర భాషణముల॥ క॥ ముక్తులు

ను విరక్తులుభవ । ముక్తులుహృదయాంబుజాతముఖ్యగుణాళి । ముక్తులు
 శాంతతనుత్రా । ముక్తులు మీ కేటికలుషములు మునులారా॥ సీ॥ ఆకొన్న
 సురలెల్లనచుదినంబెవ్వరి క్రతుశాలవంపల గాచియుండు । భజియింతురె
 వ్వాని భవనమున్పొతిమానమును పితృదేవతల్కుక్తిగోరి । సకలభూతం
 బులు సంశృప్తిజెందునె వ్వససేయఁదగుబలి హరణసిద్ధి । నర్చువతారం
 బుఁశ్రాంతమునుబూజి లగను నెవ్వరొనర్తురర్హకీతి । వేదశాస్త్రంబులే
 రిచే నెలయుచుండు । నెంచునెవ్వరి దినచర్య స్మృతించయంబు । లర్కజ
 యమిచ్చు నెవ్వరియర్హుతోచు । మట్టివిప్రలకెనయెవ్వ రఖిలమునను॥
 శా॥ ఏమీనా క్షికటాక్షు లేశమునకై యీశాననాణీశను । త్రామాదుల్భ
 యభక్తి య్భక్తి నెపుడుం శ్రార్థిగుతురాలక్ష్మియెం । తోమోదంబునఁజేరి
 పాయదు విరక్తున్ నునేఘాసుర । శ్రీమాహాత్మ్య మెఱిగి కొల్వఁగఁగదా
 సిద్ధించునానార్థముల్॥ మ ॥ అజిమూఢాపహ వృత్రశాత్రవులు బ్రహ్మ
 ధ్వేషమసల్పేయఁగా । నజహత్సంపదగాంచలేక కడుభిక్షావృత్తికిన్మర్త్య
 దై । త్యజనోద్వృత్తికిఁజిక్కి పాక్కెదరు సత్యంబెందున్ప్రపావళి । భజ
 నాచారము లేనివారలకు సాభాగ్యంబుచేకూరునే॥ క॥ అపరాధంబొనరిం
 చిన! కపటాస్మృలఁ బూజ్యజనులగండని కినుకక॥ శపియించితి రన్ననుమీ ।
 కృపయెంతని పొగడుదుక॥ యతీశ్వరులార॥ చ॥ సరిసులుఘృకాలమునఁ
 జండకరోష్ణముపైని బూచి యుగ॥ తరముల శీతలంబులగు దారిభవాదృశ
 సాధుచిత్తముల్ । పరిఘటితావరా ధముల పట్టునఁజై పయిఁ గిన్కఁబూని
 యుక॥ బోరయపులోఁ గఱిరత బ్రహ్మర్ణశమాధ్యముతాట నెప్పడుక॥
 క॥ ఏరలుమీశానరిచిన । నేరంబున ధరణిఁబుట్టి నిశిచరులగుచుక॥ బో
 రుననాచేఁడెదినం । జేరెదరని యతులఁబంచి శ్రీపతియంతక॥ సీ॥ జయ
 విజయులఁజూచి దయనిటులనుమున్ను యోగనిద్రాసక్తినున్నవేళ । నాదం
 డకరు దేరనలినవాసినినడగించినమీపై నిగినుకపూనె । నదియుదప్పించితి
 నవసీసురులశాప మలవియె తప్పింపనవనిలోన । నికూరుదైత్యులై యే
 డుజన్మంబుల దాన్యంబుచేసేపదంబుఁజేర । గోరెదరొ జన్మములమూట

వైరులగుచుఁ | జేరదరొయన్నవారలువైరముననా చేరెదమటంచుమొ
క్కి కన్నీరుదొరుగ | విన్నవై విన్నవించిన వెన్నుఁడుపుడు|| వ|| అటులగా
వింపుడని యంగీకరించి యంగ నాసంగతుండై భుజంగపుంగవ శయనుం
డంతఃపురంబున కరుగ సంగ జయవిజయములు సముద్రమేఖలకుంజని రుద్ర
భృత్యులగు భద్రదానుభద్రుల రాద్రాదాంశంబులంగూడి దితిగర్భంబున న
ర్భకులై యున్నవారి వారియావిర్భావ సమయంబుగావున వజ్రల లోకం
బులంధతమసమయంబులై యున్నయవి యింతచతుర్భుజ నిర్భరకరుణాతి శ
యంబున మీరునిర్భయులుగాగలరని హిరణ్యగర్భండానతిచ్చిన హవిర్భ
జ్జులు యథేచ్ఛంజనిరంత|| గీ|| శ్రీవిభునినామమెక్కడ చెవులఁబడునా |
యంచుమూసిన చందాన హస్తపిహిత! కణమైయుద్భవించె నాగస్యపా
గ్ర | దారగర్భంబునందు దైత్యద్వయంబు|| పంచచామరంధ్రంబులొడ్డ
గిల్లెదెల్లె దారలారెన్నభా | స్కరుండుమాసె మ్రోసెజంబ కంబులంబు
రానుల | బృరంబుగాఁగఁగ్రాగిపొంగెభూమిగుంగెవాహిని | రురంబు
లింకె గొంకె బంకజాత సూతయ త్తరిక|| గీ|| కస్యపుడుఁవచ్చి కృతజాత
కర్మండుగుచు | నగ్రజుండు హిరణ్యకశిపుఁడని సహోదరుడు హిరణ్యకుం
డనుచునురూఢిగాఁగ | నామకరణంబుగావించెనందనులకు|| వ|| అంతఁగ్రతి
దినప్రవర్ధమానులగు దితిసూనులయం దగ్రజుండుగు హిరణ్యకుం డక్షిణ
బలంబునమించెనట్టియెడ|| నీ|| అంగుష్ఠమువనిల్పెనాకిరీటముదాకి పటపట
బ్రహ్మాండభాండమదరు | సట్టెచేతులుసాచెనాపూర్వశ్చిమ చంద్రదినేం
ద్రులచంకనిరుకు | వడిగాఁగనాలుగై దడుగులునడిచెనా ధాదుణీతలము
చాతాళమంటు | నొకయింత ఘనముగా నొడలుబృజేసెనా హరిదంత
రములెల్ల నవియబారు | కడిది నిట్టూర్పు గాడ్పుల గ్రహగణంబు | లా
క్కి మూలకుంజిక్కున త్యుగ్రదృష్టి | నిగుడుచోటెల్లనిగురులై యెగయు
నట్ట | హాసమొనఁప విధి గుండెలవియుచుండు | వానియాగ్ధత్య మెన్న
నెవ్వారితరము|| మ || అసురాధీశుండు రోహిణాచల సముద్యదత్నముల
సెక్కిర | మృగువరాగ్రని మూశిజేర్పు బరభూషావాస్తీకై నాలదృ

గ్వసుధా భృన్ముఖి లోహముల్ పుటములై వ్రందన్మణిప్రాప్తీక । న్నిస
ముద్రంబులు వెల్లజల్లఁ దలఁచుకొ మోహను రూపంబుగఁగ ॥ అంత నొ
క్కనాడు ॥ క ॥ జలరాసు లేకు నొండ్లై । కలసిన జలకేళి సల్పగా నిమ్మ
గుసీ । యిలయేమి నడుమ ననుచుం । దలచి హిరణ్యాదుఁ డధిక దర్ప
స్ఫురణ ॥ మ॥ నగరంబుల్గుముల్గుదంబులు నరణ్యంబుల్గుదుల్ లోను
గా । జగతిఁజిత్రపటంబు డంబుగనిపింపకొ జట్టిచక్షుశ్రవో । జగతిండా
చె హిరణ్యనేత్రుఁడు తపశ్శర్యాస పర్యాసహా పక్షగభామాహృదయేశ
దత్తవరదో స్సారంబు ఘోరంబుగఁగ ॥ మ॥ చటులోచ్చాచ్ఛవన మరుత్పరం
పరలచే సర్వంక మాభ్రంలిహ । స్ఫుటిమన్మిందు మహా పయోధిని సము
ద్భూతోర్మిజాతంబులు । త్కటఘోషంబున ఘూర్ణిల్లన్నగదా దండంబు
చేఁజెడుచుకొ । ఘటియంచెం జలకేళి హాళిమెయి రక్షస్సావ్విమి యక్షీ
ణుడై ॥ క॥ అదిచాలక బ్రహ్మాండం బుదితముగావించి బాహ్యమున నుది
తంజా! నుదకమున నీదులాడఁగ । మదితలఁపుచు నుండెదితి కుమారుం
డధిపా॥ ఆసమయంబున ॥ క॥ స్వామ్యమ్భవ మను వొకనాఁ । డాయంబుజ
భవునిఁజేరి యతివయుఁదాను । స్వేయవిధంబులఁ బొగడుచు । నేయనువున
నుగతిగల్గునెఱిగింపుమనకొ ॥ క॥ వనజాక్షుఁగూర్చిజన్మము! లొనరించినసుగతి
గలుగు నొండేమిటిచే । గననేరవనుడునలువకు । మనువనియెంజోటు గాన
మఖమునకనఁగొ ॥ ఉ॥ బొనిదినిక్కువంబుగన కాక్షుడుఘోరతపంబు చేసినా
చేనవనీతలంబుఁగొనిజేర్చె నధోభవనంబున । ద్దానవుఁడ్రుంచి భూతలము!
దారతరాంబుధి నీరఁదేల్చుగా । నేనె సమర్థుడౌదు బరులెవ్వరు తర్ధరనుద్ధ
రింపఁగొ ॥ క ॥ అనిహరిదలఁచుచుఁ దనలో । ననుచింత యెసర్పుబ్రహ్మ
నాసారంధ్రం । బునఁగిటి యొక్కటివెలువడి । యెనువడి నంగుష్ఠమాత్ర
దృశ్యాకృతితో ॥ ఉ॥ అంతట హంసమాత్రమయి యాపయినుక్ష సదృ
క్షమైగడం । బంతయియంతమీదఁ దుహినాచల మతయియాజగంబునా ।
ద్యంతముదానయై సితసమంచిత గాత్రముదారపోత్రముకొ దంతురదంష్ట్ర
లుండసిరి డింభ కిరీంద్రము దారుణంబుగఁగ ॥ మ॥ ప్రళయారంభవిజృంభి

[illegible]

దుండై । సమరాకాంక్ష కృశానుముఖ్య పదముల్పుర్పించి మాజ్ఞేమికిఁ ॥
 చ॥ మమమని జేరఁబోయి గణవాంధను వచ్చితిఁ బోరుమన్ననా । శరనిధి
 భర్తవిన్నెదుర శౌరి సమర్థుఁడు గాకయన్యులో! పరు చనుమన్నఁ బాల్క
 డలి పక్షకునేఁగుచు నున్న నాదుం! డరుదుగనేఁగుజెంచి దనుజాధిప స్వప్తి
 యటంచు మోక్షయు ॥ మ॥ త్వరరగాఁబోయెద వేమికార్య మనినం దై
 య్యోమ నేఁబోరికి । స్వరుణుం బిల్చినఁ బోరజాలక హరిక వణికంచినం
 బోయెకక । హరి నైకుంఠమును గలండ్ల యన నాహా యిట్టి నీ వాతక
 ము । దరగా నేవిని ఘోషియై చనియెఁ బాతాళంబునం డాఁగఁగక ॥
 గీ॥ ఎందుఁబోయిన బోవ నీకిప్పుడు నీవు । మోటనేసోయి గెలుపు మన్నిష్ఠు
 పనుమఁ । బలుక నారదమాని నీపాగచూస । పోవసేనంచు బాతాళము
 పకు నరిగి ॥ మ॥ కనియెం దానవ స్వాభావముఁ డెదుట న్ల భీర పాశోధిమ ।
 ధ్యనిమగ్నావనిభార సంవహన దంష్ట్రాంకూర మంచుచిర । ద్వనభృగ్నో
 రిము వజ్రసారకృత సంధానాంగ రుడ్వారముక । స్తనితా భీలరవాను
 కారము మహోదారంబు భూదారముక ॥ వ ॥ ఇల్లుకనుంగొని ॥ గీ॥ నా
 కదరవైరి శౌరిహోహుహోకు । టుదిగొవచ్చితి నెందువోయెదవు పండ ।
 తిరుగుతిరుగు మటన్న నుద్వేలరోష । రసభరంబునఁ గుహ నావరాహ
 నున్నను ॥ గీ॥ శౌర దనరారు ధరణీదకోరనియన । వారిరాశినిఁ దెల్పె న
 వారితాత్ప । శక్తి యాధాముగఁ జేసి శక్తిసాధ । ముఖులు నానాబృ
 హద్భానుముఖులు వొగడ ॥ గీ॥ పర్వతారాతి గురిసె ముద్భావమేఘు ।
 పుష్పవృష్టికిఁ దోడుగాఁ బుష్పవృష్టి పర్వతారాతి భాస్వర వ్రథలనదీయ ।
 దానవోల్పాతమునకు నిదానమయ్యె ॥ వ ॥ ఇవ్విధంబున నన్వరాహ
 మ్మాన్యుండనన్యసామాన్య విరోధిరమాన్యసి కారమాన్య బలంబునం
 గువలయుంబు గువలయుంబు చందంబునఁ గమలాకరంబునం దేలించి
 మదాభ గుర మాతాగ పుంగవ సముత్తుంగ బృంహితంబునం గెరలు
 కొదమ సింగంబు తెఱంగునఁ గిరుక్కునఁ దిరిగి యిట్టు సనక బులితోలు
 గట్టు వేలుపుగట్టువలె టీటవెట్టి ముట్టెలిగించి వెన్నునట లుబ్బ శలవులు

రంగ్రానియు వనగోమరము మెఱయె । దనులతచలింపఁ గపట భూదార
కాంత । దంతకోక ఘట్టత ధర నవోఘ । వసుమతీకాంత యానంద
వాఙ్మయేతి మౌ పరికింపం గిటికోర దంబమయ దీప స్తంభమైయొప్పె పై ।
పరిభోధితృపథాత్రిపాత్రివలెజూపట్టెం దదగ్రాల్పపు మృగముల్ తైలము
టీలబోలెగనక గ్రావంబుదీపంబువై । ఖరిఁబెంపొండె దదంతదీపశిఖివీ
కిన్మించె మేఘానిముఖం॥ అంత॥ క॥ దితిజనిశాధనరాహుకా । శ్రితదురితేం
నీవరాహు కేంద్రవరాహుకా । నుతియించి రవుడు శతధృతి శతమఖముఖ
వహ్నిముఖులు సన్ముఖులగుచుకా॥ శా॥ ఆహా యజ్ఞవరాహమూర్తివగు
టీవాశ్చర్య మీవిస్ఫుర । ద్వేహచ్ఛాయలు పౌండరీకరుచిజ్యోతిష్టోమలీలన్స
ను । స్తాహోద్యుచ్చవిచ్చిచ్చహరిమేధారూపిజాటం భవన్మాహాత్మ్యం
బులించి నేలతుమె దిభక్రొడచూడామణి॥ సీ॥ కూరారికోటిరకురువింద
ములఁగాని కురువిందములనెందు గ్రొచ్చబోవు పరిపంధిబహుర క్తపల్వ
లంబులఁగానిపల్వలంబులక్రీడఁబడయఁబోవు వెరివీరనిశాటవంశంబులను
గాని నొకంబులెందునువందబోవు బలసమేధిలహులగాని పెరిపలాశుల
గొమ్ముచేనేలఁగలఁబోవు ఘోషిమాత్రంబవే దితిప్రాణదనుజపాణిగత
ఖండనకలితక్షోణినిల వేణికోధారచణదంష్ఠికాణిమేత రబల శమతార్తి
కుహనావరాహమూర్తి॥ చ॥ పలపునసేపునుద్ధుగొనవచ్చిన నీదగుమోము
సూచిపో । యలసితివదగాడవని యంబుజకేహినికేళినేయదా । జెలిమిని
నీతుముద్దానఁగఁజేరినయట్టి మమావహూతితో । గలసితివెందునోర్పు గల
కాంతపథాన్వితమాగిటీవరా॥ సీ॥ గిరిరాజఘ్నీంద్రకరిమదధారనాశ్రీరంధ
రాకాశశిఖియనంగ । వస్త్రపౌధాగ్రభాస్వరహరిన్మణియన కల్పశాఖాకల
కుంభయనంగ । గోరాజ్ఞాకోరికకలహంసికయనంగ కేతకీకుసుమభృంగికయ
నంగ । మాత్తైకస్తంభమఘవాల్మిగృహమనవారిభదంతలైవాలమనంగ ।
సున్ముఖాగ్రాగ్రలోచనద్యుతియనంగ । నవ్యతాపకదంష్ఠికా నాళమునను
కునలయంబనఁ బెరువందె కునలయంబు రక్షితావనిదేవ వరాహదేవ॥ క॥
వినియోగము ప్రహేళికలు సునకృష్ణ క్షిపించి దంష్ఠికాభాసతికికా విను

పించె సఖలధర్మము । లనుగపటకిటిండ్రమల్లినద్యావ్యమః॥ ౩॥ తొ
లుత పానుగంటి సుట్టుట । వలనం బాసవలెముడుగుననుభావతి॥ కలగి
రులఁజేసియెల్లెడ । నిలిపెనజఁడుముడుగకుండ నేరువుమెఱయ॥ చ॥ పుర
ముల్లొముములున్నదుల్సరసు లంభోభువ్వునుబ్బివము । ల్లిరులున్విప్రనవు
పార్యశూద్రకులు సంకీర్ణోద్భవుఁగురులు॥ గరులుం బేజులుల్లెనువుల్లనమణు
ల్కాంతాదులుంగల్గెదా । స్వరయయ్యోధర యస్వడంబురుహాభూసంకల్ప
మాత్రంబున॥ ౩॥ ఆయెడ బహుయజ్ఞంబులు । స్వాయంభువమనువు భక్తి
సల్పె॥ లక్ష్మీ । నాయకుడుబ్రీతుండైని । శ్రేయసమెసంగె॥ యభేష్టసిద్ధుల
నోనగె॥ ౬॥ శ్వేతవరాహకల్పమిది వేడుకనీకెఱిగించితివి॥ భ్యాతిట్రీం
ద్రచర్యకుతుకంబున విన్నబతించివజన । వ్రాతముగాంచు నధ్వరపరాహ
కృపన్నిజలెప్పితార్థసంఘాతము విష్ణుభక్తలిలకా జనమేజయభూమిపాలకా॥
౩॥ అనిశ్రీవై శంపాయన । మునిముఖ్యుడుదెల్పి విని ప్రమోదాన్వితుండై ।
జనమేజయుడవ్వలికథియనఘావినవలతుండెల్పు డనియడుగుటయ॥ ౪॥
శ్రీరంగ త్కరుణాకటాక్షతపన శ్రీమష్టతీర్థత్రతా । పారామార్గచతుర్థ
ఘోణ విలసత్పత్రాంతకాశీశ్వర । శ్రీరామేశ్వరకీర్తిరానిధి కాంచీదక్షిణో
పాయవా । హారప్రాణిమధైర్యశేషగిరిదృప్తా యోధ్యమాయాతిగా॥ ౫॥
భారతశాస్త్రార్థప్రతి । భాంతమహ్మథధరణి భారతమౌరను । ద్భారతపారీ
ణయశో । భారతబింబాస్యభృత్య భారతభృతిదా॥ పంచచామరం॥ హిరణ్య
గర్భముఖ్యదామహృష్టశిష్టశేముషీ । హిరణ్యగర్భభామిసీమీహితాంగ
సుద్రభా । హిరణ్యగర్భవై భవాభ్య హృత్సరోజవిసుధర । ధీరణ్యగర్భభే
దిధైర్య హేమభూమిభృద్వరా॥ గద్య॥ ఇది శ్రీరామభద్ర దయాభారామ
భద్ర కరుణాకటాక్షవీక్షా పరిప్రాప్తదీ ప్రతరాష్టభామాకవిత్వసామ్రాజ్య
ధౌరేయ సకలవిద్యత్కవిజన విధేయ ధరణిదేవుల నాగనామాత్య సుధా
సముద్రసమున్మిద్ర పూర్ణిమా చంద్ర రామమంత్రింద్ర ప్రదీపంబైన డశా
వతార చరిత్రంబును మహాప్రబంధంబునందు దృతీయాశ్వాసము.

మూడవయవతారంబగు వరాహావతారము సంపూర్ణము.

నృ సిం హా వ తా ర క థ.

చతుర్థాశ్వాసము.

శ్రీమద్వేంకటేశైల । న్యామి కృపావర్ధమాన వైభవరేఖా । ధామే
య యసమసమర । ఔముండలనాత్మకృష్ణ మగదలకృష్ణా ॥ గీ॥ అవధరిం
పుము జనమేజయతుతీత । శేఖరునకిట్టులను వ్యాస శిష్యమాని । ధరణినాథ
నృసింహావతారమిశను । దేలియఁ జెప్పెద వినుమని తెలుపఁ దొడఁగె ॥
శా॥ శ్రీలీలావతి నవ్యనేటికని ఘర్నింపంగనే నవ్వనో । బాలాసాజము సింహ
వక్త్రమునకీ పాతీంద్రచిత్రంబునీ । వాలోకింపుమటంచుఁగుడ్డమున జేయం
బూపినవ్వింపజా । ల్పీలక్ష్మీనరసింహ మూర్తీయోసఁగున్ ఔమంబుభక్తా
భిక్షా ॥ సీ॥ కనకాంబరునిచేతఁ గనకనేత్రుఁడుగూలె ననుమాటచెవి నాటగన
లికనక । కళిపుండ్రుగ్రుండై కాలకాలాంతకు లీలశూలముగేలఁగీలుగొల్పి ।
వెలిహజారముజేరిప్రజత్యాదిపై తులఁజూచి వింటిరె యొక్కవంత । హ
రికిటియైహిరణ్యశువిదాఁచిననెనట తానెందుజనెడివాఁడు । చోరతన
మునవారాశిఁజొచ్చెనేనిఁ గూర్మమైభూధరమక్రింద గ్రుంకెనేని । ఐత్రీయై
వనిదేరినఁబోవనీక । పట్టివధియింతు నెంజరి బాపుకొందు ॥ క॥ ఆరితిదగలకుం
డిన । సాతెకు గోవిందహంస నల్పుఁడుఁడద్ర । హారతిజేరినశౌరిని వారిం

చేద సంఘబంధ వాయుయథేచ్ఛః॥ ౩॥ తడవిడిచిన పాములవలె । బుడమి
నియెల్లెడలనిండ్రిభూసురవగుల । నెడపుచు గోగణములబడ । నడపుచుఁజరి
యించిరంత కాకృతులగుచు॥ ౪॥ బైత్తనాయకు డంతసోదరునిపాటు ।
జూచిశోకాత్తుడగుచుఁదత్తుతులభకుని । శంబరాదులఁదత్త్రియ సతుల
జనని । గాంచియిట్లనుఁగడువివేకంబుదొరయ॥ ౫॥ సామాన్యంఁడె హి
రణ్యనేత్రుడు భుజాశౌర్యంబుచే భీమస॥ గ్రామక్షోణులగెల్వఁడే మునుపు
సుత్రామాదులన్నిస్సమ । శ్రీమత్స్వామి న మించఁడే గనఁడె ట్టిరిం గాలభర్తం
బుచే । నీమేస్విడినయంత దినికిట తల్లి యేలదుభింపఁగ॥ ౬॥ శాపిరుంఁడై జ
నియించి సస్పద రహోర్విస్వైవ్యులన్దోర్భలా । దారత్వంబునఁ గెల్వఁగావ
లయు లేదాఁమ్ముగాయమ్ముల । స్వీరస్వర్గముగాంచగావలయునితేకా
నివేండులేదారా రెండునుగాంచెనీతనయఁ డేలా యింతజాలింబడ॥
౭॥ నీపుత్తుంఁడితడంచు దుఃఖపడ దెంతోదేహమోజీవుఁడో । నీపుత్తుం
డిట దేహనూత్రమనియంటేకాదు జీవుండన । నీ పుత్తుంఁడిపుడైన గర్భ
గతి నెందే పూర్వముంబుట్టఁడో । రేపుకొబుట్టఁడో యింక నెవ్వరికి పుట్టి
భావమాద్యంబగుట॥ ౮॥ వినవేమున్నునుయజ్ఞం । డనునాశీనరనరేంద్రు
డరిహతుడైభూమినిండు నొతని పైఁబడి తనయులు వత్సలును బంధు
తతి విలపింప॥ ౯॥ కాటుం డచటిఁబానొక । బాలుంఁడై వచ్చి ప్రేత బం
ధులసుతుల॥ పాలా మణులంగనుఁగొనియేలా శోకింప నెఱుంగ రేకాలం
బు॥ ౧౦॥ తానిత్యుంఁడై పోయిన వానికిఁజింతింప బోయ వలఁబడునతికి॥
లోనకరి యొకకులింగము । వానికిలోనయ్యెశరము వైవగ పిదప॥ ౧౧॥ అని
బుద్ధిసెప్పివారల । ఘనశోకము మాన్పియముండు గ్రమ్మరెఁగానం । జననీ
గతజీవులకుంజనునెఱుంపఁడత్వ సంపేదులకు॥ ౧౨॥ నీలంభోజసంభవుఁడా
ది గానల సవప్రహ్మలునిర్మాణ పటిమగనుటాంతపత్ర నేత్రుండు శత్రులోక
భయంకరంబైనదివ్యచక్రంబుగనుట । వెన్నెలవిరిచాల్పువేలుపుభువనమో
హననర్వ మంగళావాప్తుఁడగుట । భృగుముఖులగుమహాబుష్టులబ్రహ్మ
దులశపియింపఁజాలు దాష్ట్యంబుగనుట । నైదుసంవత్సరములప్రాయమః

ధృవును । నిఖిలలోకోన్న తందైన నెలవు గనుట । దపముచేసియెకాదె
యెంతటి తపంబు । నేనుగావించికాంచెదనిష్ట సిద్ధి॥ క॥ అనియనిపించుకన
మృతా । ద్యునుపమచస్తువులనిచ్చెహరికీగిరియం । చునుమెచ్చుచు మంద
రనగానున కేగి దవగ్రసీమయున మునివృత్తి॥సీ తృణభక్షణముచేసితిరు
గవేళనువృద్ధుల యలమనవెయోజలచరిములు । గాలియాహారంబుగానుండ
వేళె పల్కునుపానముననుగ్రహ్యురపడేగట్లు । ఫలరసాబులుమేసి చిలుకలు
దిరుగప యిగుళులుమేసికోయలలుదగవెదినఖండములుమేసి బెఱుంగవె
రాయాచలబ్బొడువులవాతకామనదె । యొకటియశనాబుగాఁగొనియుం
టందగవె । ఈనివిరాహారుణై పాదమంగుటయున నేల నిల్పి భరాంశుపై
నిల్పిరృష్టి । పిలువరిపంపుతపముగావించుచుండె॥ అంత॥ బహుశాంతి
జునై జయరహిత సోహదగ్రభాగంబున॥ సయల్లాండలుకుంచగిండిను
రటి సామూహపాంజాలవ గ్లికగాళాంబయు బూనిగొల్వంగ శచీచీలావతిం
గూడిగాయకాచంద్రాస్థులగానముల్విచుచుఁగొల్వెయుండెమోదంబున॥
మ॥నవ్వజేహుంబు తెఱంగునకాబహుగవాదస్ఫూర్తి రాజిల్లుచాలకమార్గం
బులఁ గేరికారుకుక బాలావృత్తవక్షోజకో । రక కాశ్మీరకురంగికామద
విమత్రాబై త్రివేణీగతి॥రకమా నాకధునింగనుగొని పహారత్నంబుతో
నిట్లను॥మ॥ బలుగురబయ్యెన చాటనంగులుకునీసిబ్బెంపుచకదోయినాఁ
జెలువయ్యెంబలజాతకోశములుహంసీపక్షవిక్షేపచం । చలగంగోర్పులచక్ర
హాకనఖలత్కృబుల్విశేషంబులం దుల నిందుగలిగింపఁగావలదెతోడ్రో
బద్ధకోశస్తనీ॥ మ॥అనిసంజాలు మరేమియంచు శచి యొయ్యారంపులేన
వృషం । కెనాలూపులుచిన్ని కిన్నెదెలుపం కెందమ్మ పూమొగ్గచే ।
దనువైవగనిభ ర్తగుబ్బయచి మెత్తనోరనొత్తనితం । బినిసీత్కరము
తోడఁజొక్కుచును గప్పెంబైటనున్సిగ్గున॥ గీ । మతీయునాయావిశేష
మూర్తిస్తభృంగ । వేణీకెఱిగింపుచునురాజవిధిలోన । సత్వరంబుగజను
దెచుచానిగొంది యేవిశేషంబుగల్గెనోయిలనటంచు । క॥ అక్కడికి
బిల్వసంపద గ్రంథునవాడరుగుదెంచి కడువిషయముతోఁగ్రమొక్కి పరా

కుసురేశ్వర । యొక్క విశేషంబు గల్గెను స్వస్థలిపై ॥ గీ ॥ కనకకశిపుండు
ధీరుండుగనుకగడగి । తపము సేయంగఁ దొడఁగె నాతపము శీత । మంచు
సంచక గదలనిమంచుగట్టు । చారి దారితకుధరమదారిభిదుర ॥ చు ॥ తపము
లకేమి దానవులు దైత్యులు నల్పరొ కోర్కులందరో । చపలతఁగొండఱుం
దు నెల జవ్వనులొగై కోరొ వారితో । నుపమకురాఁడువీడు గడు నుగ్ర
పు నిష్ఠ వహించె నింకజే । యుపమను మాన్వఁగావలెనొ । యూహమొన
ర్చునుపర్వవల్లభా ॥ గీ ॥ చండవాతోత్థభూరజో హిండనమునఁ । గొండమొ
డునఁ గదలకయుండుదైత్య । మండలేంద్రునిదేహ ముద్దండముగను । గం
డకంఠాతి నొరయువేదండగణము ॥ గీ ॥ మాసనమచంచలంబై నమట్టువడె
నొ । గాకనానాబిలంబులఁ గ్రందుకోశ్చ । చిలువగుంపులుమేసెనో తెలియ
రాదు । వెలివిసరదయ్యె దైత్యేంద్ర విభునియూర్పు ॥ గీ ॥ పవనముననిండి
వానల పదనుగన్న । రజముపైఁగూట్లొకటి నద్విసగణంబు । శెట్టిలోవిత్తు
గమియంకురింతశుక్ర । శిష్యశేఖరు చౌలలలో చెల్లుమొలచె ॥ గీ ॥ ఇంక
నొకవిత నా దానవేంద్రుడిది । మేనఁబుట్టిన పుట్టక్రామైఱుగుఁగ్రోళ్ల । గ్రు
చ్చితేనియఁగై కొను నిచ్చునిచ్చు సచ్చభల్లంబులచ్చట నచ్చుపడఁగ ॥ చు ॥
శిరసుననున్న తేనె పెరిశీతమయ్యాని రేఖగా నభం । గురతర దేహయృష్టిఁ
జనఁగొన్న భుజంగ కదంబకంబు లా । భరణములై దగన్మృకవిషాశీతమా
తఫలసృవస్థరం । దరసముగంగగాఁ దపము దైత్యుఁ డొనర్చు మహాగ్ర
వైఖరి ॥ క ॥ అని వినివినిచ్చిన విని మిం । చినభయమున నిన్ద్రుఁడనుపఁ తెలు
వలతోడం । గనకాంగి యల్లమందర । మునకుం జని హావభావములు దభు
కొత్త ॥ క ॥ ఆటలఁ బాటల మాటలఁ । దేటలవలపింపలేక దిటీబాధీశం
బాటలగంధి బలాసుర । పాటనుగడకేగుదెంచి భయవిసయముల ॥ చు ॥
పలికిన మోముఁ జూపినను బాడిన నాడినఁ గేల నంటిన స్థలకల నవ్వినన్న
నుచుగాభవి నెట్లనలొకిబృందమం । చలప్రసాదోయినేలవలొశినిడ్లజ్జిహ్వా
నువైఖరి । న్నిలువఁగఁ జూచినచ్చితిని నేర్చువితాచనఁగా నుచేశ్వరా ॥ క ॥
నీచి త్తరుంకమీదట । నాచేరింగదటన్న నామణియల । కేంద్రునినుచు

మదినాలో । చనచేయుచు సహస్ర లోచనుడుండెన్ ॥ ఉ॥ అంతటఁగొం త
కాలమున కచ్చటికొక్క చరుండువచ్చివృ । యంతకదానవేశ్వరుఁ డుదార
తపస్థితినున్న దేహమా । ద్యంతము మక్కిక ల్మెనవె నస్థులనంటుక జీవముం
టమా । కింతయందోచదన్నదివిశేష్యరుఁ డెంతయు సంతసంబునన్ ॥ క॥ మ
నకిదియే సమయంబింక । ననియన్యనిశాటకోటి నణఁగింపనటం । చున వజ్ర
గుమారునిజా । చినమంచినయనుచు నతఁడు సేవలుగూర్చెన్ ॥ మ॥ జలధి
వ్యంజితశాదము ల్ప్రళయగర్జన స్తేఘసంవాదము । ప్రితత్ప్రేధరపాదము ప్రి
మజకాంతాగర్భ నిర్భేదము । ల్బలవన్నిర్జరమోదము ల్ప్రకటిత బ్రహ్మం
డవిచ్ఛేదము । ల్బలినె సేరినినాదముల్కృత సురప్రత్యర్థిభేదంబులై ॥ సీ॥
గంధాంధపరిపంథికంధిమంధవసుంధరా ధరస్యదసింధురములుగదల । నర్వ
పూర్వసువర్వ దుర్వారగర్వ దూర్వాపర్వచర్వణార్వములునడవ । శృంగ
వన్మజభంగ చంగరధాంగసంగతతుంగ తరళతాంగములువెడల । దుర్భా
వగార్థిభాగర్భనిర్భేదన ప్రబలార్భటులవీరభటులుసాగ । వీరదోహళ కా
హళీవివిధవాద్య । వారఘోషంబువందికై వారరవము । దారుణంబయిభూ
వభోంతరములను । శత్రుండను చేడుపట్టణమాక్రమించి ॥ క ॥ యుద్ధము
సేయగనపుడున । ముగ్ధబలాధికులుదాన పేద్రునితనయుల్ । లక్ష్మణుడైద
నుజ్జనైనికులుద్ధతులై కొలువఁదాకి రుత్సాహముతోన్ ॥ క॥ పెద్దపులివెడలి
చనెనని । గద్దరితనమునను నక్కడపులుపొదలో నుద్గవిడిఁ జొచ్చి చిటు
తల । యొద్దంబడినట్టులయ్యెనోయమరేంద్ర ॥ గీ॥ ఎందుఁబోయిననింకఁబోసి
మునిన్ను । బట్టిద్రుంతుము దై త్యేంద్రుపాదమాన । నిలువుక్షణమాత్రమను
చు నిర్మిద్రరోహ । రసభరంబునదారుణాస్త్రములుగురియ ॥ మ॥ శలభీశాబ
గరుష్మరుత్కులముచేఁ జల్లారునెందావిక । జ్వలనజ్వాలికయేల యీతెగువ
రతుఁపుత్రులారాతెగ । వ్వలదెంచేచనుడద్రనిర్దళనమద్వజ్రంబుజల్లేమరె
మలపైం బారదటంచువానవుడు సామర్థ్యంబుసూచింపుచున్ ॥ మ॥ శరవ
న్నంబునముంపదై త్యతనయు త్సార్థ్యంబుతోఁబోరని ర్వరలోకేశ్వరుడస్తవ
జ్రముగొననై స్పరింపఁగాలేకన్ ॥ తరులై యాడనివారిరవ్యదనుజా తస్తామ

ముల్లోలే ద్రు! శైరణోత్సేకముదక్కి యింద్రుడు బలాఢింగాడి యత్స
 ధతికా॥ చ॥ నగరముసాచ్చి హేమ లలనామణిపట్టుదుకూలముఖ్యవ । స్తుగ
 ణముఁగొల్లలాడుచును దోడ నెయింతిపుగంబుసాచ్చిన నృగపతిగన్నపద్మి
 నులయేపున నెంతయద త్తరింపుచుకా॥ మగువలుసాలభంజకిల మాటున డా
 గిరి కొండల త్తరికా॥ సీ॥ గమనిపుచూమ్రమోయు కటకముల్కీలూడ్చవలు
 చుట్టుబిగియించుమందగమనయొకమూలడాగిమేద తరకూకల్వినకలగివ
 య్యెదమేనుఁగప్ప వెలఁదితొట్రిలు భయమునఁ ద్రోవఁగానఁగ లేక నివ్వెర
 పాటుతోనిలుచు నెలఁతగాళ్లుకుప్పవడంగఁ గదలఁజాలకయట్టై నిడిమునుం
 గిడిశయనించుచెలువాయడదరి కంబంబు మఱుగుననొదుగురమణిడాఁగఁ
 జోయి సమక్షంబుడాయతరుణిస్వీయులంచును బరులనువేడు కలికి! గలి
 సేయంతఃపురంబు చీతాకుపడియె॥ మ॥ అదరుసనిల్లుచొచ్చి యమృతాశనుఁ
 డొక్కఁడు దల్పుమూలయం దొదిగినఁదన్నునీడ్యఁ బదయూరకె వచ్చెద
 నంచునాలుగే! న్నదములువెంటఁజోయికలపఁచివెన్నెద నుండుమంచుఁ
 చా! సదనముచేరితల్పు గెడసాచె నొకానొకకాంతనే ప్పనకా॥ అప్పుడు॥ సీ॥
 జిగిమేనియారలఁ దగునంపజీరలు గొనకోటితాఁకులకోపుసూప! వడిసాడు
 గరచు వోవా తెరనంటిన మొనపంటివగఁగంటిమరుపునెరప! తొమ్ముగాయ
 ములర క్తమ్ముగాఢాశ్లిష్ట కుచకుంభలగ్న కంకుమముదెలుప! నతిరోషశోషం
 బులగునేత్రకోణము స్త్రీల మైనిద్దర లేమిఁజాటఁ! జారుశికఁదోఁగుచెమ్మట్ర
 మముగాఁగ! వీరశృంగారరసములు వియ్యమంద! విజయలక్ష్మీవధూసంగ
 విభ్రమంబు! లభినయింప నిలింపలోకాధివిభుఁడు॥ మ॥ వలచేవజ్రము తొమ్ము
 లోబిగువుగర్వంబుం బ్రమోదంబుమీ! సలలోనవృత్తయారములజెలఁగ
 నుత్సాహంబుతోఁబాదమం । జలమంజీర ఝళంఝళ త్వలయ రక్షోనాథ
 శుద్ధాంతకాం । తలనీక్షింపుచు భీతిదక్కి నలుచెంతల్పాదున్నుందటకా॥
 మ॥ కులుకుందంతపు బొమ్మ చెక్కడపుబల్కంబంపు మేల్బొదెలందళిమా
 నీలపుతాలదూలములపై దార్కొన్ననున్నందదం । తెలదాపించిన కె॥
 టిట్టికల సందింబొందిరానజగా రెలఁదెన్నక గట్టిచప్పురములో రాచ

రాతిన్నెయు॥ శా॥కాంతల్ త్రేమముఁగోరి సేయు వ్రతసఁఘాతంబుచేసం
గమఁ త్యజితంబుంగృశమయ్యు చంద్రశకలోదారప్రభన్నీఁగఁగఁ జెంతన
దానవదైత్యరాణ తరుణుల్సేవింపఁగా నెంతయుం జింతనైదునిశాచరేశ్వ
రుని రాశీవాక్షి దాదవ్వవ॥ గీ॥తనువిలోకించిసింగంబుగనినకరణి కరణి
దత్తరమది మందిరముసారఁగఁ నెందుఁబోయదవంచు బూర్ణేందువదన
వేణిఁబట్టిచ్చెగదిసిగీర్వాణవిభుఁడు॥ చ॥తథుకులుగుల్లు బెళ్ళుగనుదమ్ముల
నశ్రమరందబిందువుల్ దొలఁగమెఱుగుచన్బొగడదోయి వడంకశిరోజు
ట్టుదా వలిచెదరన్నుజాలతలు వాడ గజోద్ధృత పద్మినీక్రియం దలఁకెను
ఠారి నారి గిరివైరి కరాహతకేశపాశయై॥ గీ॥దైత్యసామ్రాజ్యలక్ష్మిచంద
ముననడలు తరళలోచనఁదేచ్చిరధంబుమీఁద నుంచెయమరావతికిఁజనఁ
గాంచనాంగిమూర్ఛఁబెప్పిరి యిట్లని మెఱుఱు వెట్టె॥ఈయెడననుజెఱు
బట్టుక॥ పోయెడివిభుఁ డిందులేము బురుహూతుఁడ న్యాయము నెన్నక
మునులారాయనదను నన్నఁగావుండని మెఱుఱియిడఁగ॥ఉ॥గౌరశరీరకాం
తితరగల్గడగుంపు ప్రవాళివల్లరీ వారమువల్లకీరవ మవారితనాదముగాఁగ
మూర్తమా తీరధివైఖరిస్త్పదయ సీమసునిస్థితనీరజాక్షుఁడౌ నారదుఁ
డేగుదేచి సురనాథున ఁడ్డమువచ్చి యత్త॥ ఉ॥ ఈనలిగొక్షియెవ్వ
తెను రేశ్వరనారదమీరెఱుంగరేదానవసావ్యభాము వనితామణియాతని
సంగరంబులో నాని జయించితేసమిసె నాతఁడు ఘోరతపంబుచేతన జ్ఞా
నివెకొత్తరే తపమునల్పిరవారి బెఱుంగ వేఱుయు॥ మ॥ఇదిగోరేపె తపసి
ప్రభావమున వాణీశాను మెప్పించి మీ పదముల్ గైకొన నున్నవాఁడు
విభుఁడ ప్రత్యర్థి సామాన్యుఁడ॥ త్రిదశాసేశ్వర మీ రెరుంగక మదోద్రే
కంబుతోనేడు ద॥ తుస్సరతీరత్నము నేలఁదెచ్చి తిట్లు న్యోకింప నెంతేని
యు॥ సీ॥ కురులు నున్నఁగదవ్వి కొప్పువెట్టెనెకాని తోరంపు విరిసరు
ల్గురుమఁగోను పొలుపొందఁ గుంకుమ బొట్టు వెట్టెనెకాని ముద్దుగాఁదిల
కంబు దిగ్దబోదు॥ బాకిగానెమ్మేన పసుపుపూయునెకాని యందమాకల
వస్తులదఁబోడు॥ పతివ్రతేమమె కోరి వ్రతముసేమునెకాని శృంగారపనివి

భూర్తపోషకులుగదా॥ చ వనితయు నొటనుండి మునివర్ష్యనకుం బరిచ
 ర్యసేయంద! ద్విసయ వివేకసంపదకు వేమలుమెచ్చి మనంబులోనన! మ్ము
 నిపతి ధర్మమార్గమును ముక్తితెలుంగును విష్ణుభక్తియు॥ దినదినమా
 సతిచ్చు నుదతీమణియెంతయు వేడ్కతో విను॥ గీ॥ మునియనుగ్రహమ
 హ్నిమ సేమచగవచ్చు భామ గర్భరిబులో నున్న బాలకుండు । హరి మ
 హత్త్వబుండెలిసి తద్ధానమునను గర్భ వేదన నెఱుంగక గాంచు సుఖ
 ము॥ అ॥ గీ॥ దైవ్యానాథుని బ్రహ్మరంధ్రంబుపగిలి । భూమమొక్క
 టి బాడమె నస్తోకమగుచు । నదియ నిండి యకాండ్ గాఢాంధకార । బం
 ధురతసంఘటించె బ్రహ్మచమునకు॥ గీ॥ వెంటనె తపోగ్ని సూర్యమై వెడ
 లుటయును శరధు లుడుకెత్తె సురగిరి గరకె బుడమి । మంగలబయ్యె
 దిక్కులుమాడె గృహము! లన్ని యంగార దశనొందె నాక్షణంబు॥ గీ॥ ఉ
 గ్రతరనస్తజహ్వాం నూర్ధ్వలోక । దాహమొనరింతు నమరీతిత దత్తపోన
 లము భువర్లోకమునుమించె నమరనగరి । దదులుకోన్న సుపర్వులు దల్లడి
 లుచు॥ క॥ వనవహ్నిదవులుకొన్న । నివనువీధికి నెగలుపక్షి వితతులవలెన!
 య్యనిమిషులుండలు సత్యం । బునకుం జని నలువ పాదముల కానతులై॥
 మ॥ దనుజాసీత తపోనలంబు త్రిజగద్దాహంబు గావింపనె! దును నిల్వ
 న్నవగాకవచ్చితిమి దోడ్తోవహ్ని వారింపుమా । యనిగోర్కుల్పమకూర్చి
 తామనముసేయన్నాయమేచేసినా । బున రుద్రోగము సేయఁగావలె జ
 గంబుల్లల లోకేశ్వరా॥ గీ॥ అని జలజాసనముడిగి వనజ గర్భ । ఉంతలో
 సాదీదెచ్చిన యంచతేజ । నెక్కి భృగ్వాదు లయిన యనేక ఋషులు ।
 వెంటరా సత్యలోకంబు వెడలివచ్చి సీ॥ మాదరి శైలంబు నందు నొకా
 నొక కోసలోఁగానిలోఁగుమరుగాంగ! బలసినవెదురు జొంపముక్రింద దట్ట
 మై పులుచుట్టుకొన్నట్టి పుట్టలోన! నీగలుచీమలు మూ గిమై గలిగిన చ
 గ్గంబురక్తమాంసంబు మేసవ । నెమ్ముడిమెమ్మై యె ప్పటితననిష్ఠదప్ప
 కమోగులుచే గప్ప బడి । నినుండు లోకమ్ములును దపియించు లీల!
 ఘన తపఃపరిశిల్లల లోకములు వెంచు । గాశ్యపుని గాంచి విస్మయా

కాంచు దగుచు భారతీకాంతుఁ దీట్లని పలికె నపుడు || నీ || తేజము
 కాశ్యపమేలగు నీకు నీతపముఫలించు నీతలచుకోర్కి | యియ్య వల్పుతి
 వేడుమేగంటి నీదై ర్యమారయనద్భుతంబయ్యెమాకు | దేహమీఁగలుము
 గిదినిపోవఁ బ్రాణముల్బుల్యగతంబులై సడలనివుడు | నిట్టితపంబుమున్నే
 పివరులుగావింపదుమీఁడఁగావింప లేదు | బలముగోరకదివ్యవత్సరక తంబు |
 దనువుభరియింప నౌవరి తరసునీకుఁ | జెల్లె గెల్పితి మమ్మనుస్థిరసమాధి
 గోరుకోరినవరము సేకూర్తును || మ || అనుచుం బ్రాణికవండ్లూదకముదై
 త్యస్వామిపైవంచెన | త్యసఘాతీయకృపానిఃక్షణసుధాధారాధారాధ్య
 మై | తనువెల్లందడియఁజగత్తీతయ సంతానంబుగావించుమీ | వనుచు
 వానభిక్షుఁడేయుగతి భృగ్వాదుల్నిరీక్షింపఁగన్ || ఉ || నీరజభూకమంజ
 లువినిర్గతనిర్మలవారిధారబృం | దారకవైరిమ స్తకమునంబడునెప్పుడుమా
 చిహ్మానిబృం | దారకులెల్లవిస్మయమున న్నదీసంచిరిసత్యలోకని | రా
 తయై సదాశివ శిరస్థలి వ్రాలినగంగకైవడిన్ || గీ || అమృతసేకంబువలన దై
 త్యాంగమునకు | బలముదేజంబుసౌష్ఠవపాలవములు | గలుగఁజేయుట
 యరుదేసంకల్పమాత్ర | మునఁబ్రపంచంబుగల్పించుప్రోడలకును || మ ||
 తిసంత ప్రసువర్ణమో యదయశైలారూఢబాలప్రభా | పతియొక్క
 సమిత్సమేధిత బృహద్యానుండోజ్యోతిర్లతా | వృతమోద్యోగినానంద
 మోయనఁగనా విరూఢతదేహప్రభా | నిర్మలఁడై దైత్యుఁడుపుట్టవెల్గున
 భో వీధిన్నిరీక్షింపుచున్ || గీ || అఖిలసురమునిసేవ్యుఁడై హాసనాచారము
 వఁజెలువొందుభారతీ నాథుఁడాంచి | పులకలొదవ బ్రహ్మాద్రక్షుటాంజ
 నింప | నవని పాగిల్ మొక్కి యిట్లనినుతించె || శా || నీవేదైవమనీవేసత్వ
 డవు నీవేలోకనిర్మాతవు | నీవైతాతపునీవేదాతపునునీవేసర్వమున్నీకు
 తావారెవ్వరు లేరునాహృదయ మిట్లశాంతమీరితినిన్ | సేవింతున్ గరుడం
 చునన్ననడవే చిద్రూపతోకేశ్వరా || నీ || పరమేష్ఠి నేగోరు వరములన్నియు
 దయ నిచ్చెదనంత వియిచ్చెదేని | నీవుసృష్టించిన నిఖిలభూతములచే నన్యు
 చేసె నగేహంబులోన | భయటనుభూమిని బగలిటరాత్రిట నగసురాసుర

మృగనాగముఖ్య! శేవులచేతనిర్జీవులచేతను నశియింపకుండజన్యంబులందు
 నప్రతిద్యంధ్యపౌరుషముఖ్యలోక । పాలమహిమంబునర్వాధిపత్యమొసంగి
 నన్ను మన్నింపుమన్నన న్నలువ యన్ని । వరములొసంగెముదంబున వానికపు
 డు॥ క॥ అమరారిఖరాయధభే । ద్యముగాకుండనొసంగుతనువనవాణీ । రమ
 ణీదునఖరాయధభే । ద్యముగీతనువనుచుబలికె దగ్గయువేడ్క॥ క॥ అ
 తిరగ్లభవరములుగో । రితివన్నియునిచ్చినాడె బ్రీతుండవగుచుం గృతకృ
 త్పుండవనితత్పు । జతుండైయజుండరిగె దివిజ సేవితుండగుచు॥గీ॥అఖిలదీ
 త్మాలతేజంబులపుడయోత్ర । యించినట్టితెఱంగుగాన్పించెనార । ఖటికి
 నార్చినపదివన్నెపసిడిగట్టు । రీతిజగిలునురక్కసిరేనిమేను॥ క॥ ఈకరణ
 వరములన్నియు । జేకొనిహర్షించిదైత్య కేఖరుండనుజుక । సూకరమై
 వధియించిన । శ్రీకాంతునిఁగూల్తునంచు జింతించెమది॥ గీ॥నగరమునకే
 గుదెంచిననారదముని । యతనిసతిదెచ్చియిచ్చిబలారిచేప్టె । దెల్పనవ్వు
 యాహ్వాహుతిప్రవృద్ధ । పహ్నివలెమండైతేయవల్లభుండు॥ శ్లో॥ కానీ
 వానపుడందుబోవగలడింకంజక్కెనాచేతిలో । వానిన్వానివనానాదె
 చ్చిచెఱవైవంజాలనేలేనిచో । నేనాకశ్యపనందనుండనెబలా యీసాహసర
 బెంతల । క్షీనాథాదులజూడుడింకిటను నాచేభంగపాటొన్నగళ॥ క॥రా
 విప్రజితీసేనల । రావింపుమటన్నవాడురణజయభేరి । రావాకులిశబ్రహ్మం
 దావళిగాబలముఁగూర్ప నని నుత్సృకుండై॥ సీ॥అమరులగెల్చిమహారాజకుల
 వ్రాల్చి తుషితులనొంచి దుద్రులజయించి । గంధర్వులనడంచి గరుడుల
 రించి వసువులనడచిభాస్వరులనొడిచి । యాదిత్యులనలంచి యనిలులశిక్షిం
 చి యతులఁగొట్టిగుహ్యకులఁబట్టి । విశ్వలవిదళించి విద్యాధరులఁజించిసా
 భ్యులఁదోలిరాక్షసులనేలి । యురగులనుగింపురుషులఁగిన్నరులభౌత । ము
 లనుపితృలనుపితౄచములనుమనువు । లనునృపాలురనోడించి దనుజనాథు
 డతులదోశ్యక్తి ముజ్జగం బాక్రమించె॥ గీ॥ కాలనాభుడుమొదలైన కనక
 వయన । పుత్రుల కొసంగె దిక్పాలపురవరంబు లమరముల కిచ్చెదక్కినయ
 మునకు । ములును గొలిచిన దానవేంద్రులకు నమః॥ సీ॥వేదోక్తపద్ధతివె

లయంగ యాగంబు లలవరించినసోమయాజులకును | బగటకు వెన్నిచ్చిపతి
 వకసంగరక్షిణిగూలినమహా శూరులకును | నన్నదానాంబుదానావ నీదాన
 కన్యాదానములు నేయుననఘటకును | న్యాయంబుదప్పక యఖిలభూజలను
 రక్షింపనేర్చినరాజులకును | పారలౌకిక ఫలమైయవారమహిమ | నాహవశ
 యైకయోగ్యమైననుత్తీర్ణత | మాహవశతంబుగఁబించియూక్తమిలె | న
 మరనక జేతపూర్వ నేమాధీనత || సీ || సచ్చరాజగులు పగడంతుకంఠము ల్మ
 రకతసోపానమాగ్నములును | వైహిర్యవలభులు వజ్రకవాటమ లోగోమేధి
 కోన్నతకుడ్యములును | పుష్కరికాగద్వారములుచంద్రకాంతవేదలునవమా
 నికృతతోరణములు | భావచిత్రంబులుబంగారుబొమ్మలు మేటైనమ త్యాట
 మేలుకట్టు | సాంద్రసామ్రాధిపవాసనలువికచ | పారిజాతస్ర సానబం
 భ్రున్యమాణ | భృంగరవములుగలిగి యొప్పెడునుధగ్ధ | బృథులఁజితా
 మణిభద్రసీతయందు || సీ || కనకాంగియ పరంబి కౌళాంబ ధరియింప సాగిను
 గామేనకనునటివిసర | శిశిరేఖవలిపెంపు చల్యపావడవైవ రంభోర్వసులు
 చామరములుపివ | తారాసరోజాక్షితాలవృతముపూసఁ గర్పూరతిలక
 శాగాలొసంగ | చిత్రరేఖపసిండి చేగిండిభరియింపఁ గ్రతుశుల్కమణిపా
 దుకలుపహంప | ధాన్యమాలినినిల్వటద్దాబుసూప | మంజుఘోషాలివేణి
 సామ్రాణివేయ | చంద్రకళఁజేరి పాదాంబుజంబులొత్తఁ బెద్దగొలువుం
 డెడై తేయభిదురపాణి | చంద్రలిచితిసర్వదేవతలఁ గేశవుఁ డొక్కఁడు దక్క
 నాతని | గెలిచిన గాని యాగెలుపు గెల్పుటగాదదియెట్టలంటి | తొలు
 తవరాహమైయనుజుఁ ద్రుంచుటెఱుంగఁ నెసూడుదీర్పఁగాఁ | గలుగనిగల్పు
 దేలబలగౌరవమేటికి శౌర్యమేటికి || మ || అనుచుంగాలకరాశికాలపార
 ఫాలాభిలకీలాకలా | శనిలిూపదిలోఁ శూలముభుజా గ్రస్థాన్ గ్రాలస్త్రహా
 జసలొకంబులువారుసూచి వలసల్పాగందపోవాసులొ | య్యనఁగేలోద్భవ
 గనత్యథాములు జయంజానంచుదీవింపఁగన్ || మ || బలమెల్ల న్నెనుచిక్క
 నొక్కరుఁడు భగభద్రాహుదర్పబుసరి | నలుపుల్వీడఁగఁ దప్పింపుగఁ
 ముందట్టిచివైకుంఠవా | సులుచెల్లొచదనైకల గఁబురిమె | సుల్లొచివై

తేమరా । డ్విలకంబుంగనివిష్ణుసైన్యము మదోద్రేకంబుతోడఁదాఁకినట్లు ॥ సీ॥
 ఇలరెక్కముక్కాడ నీయకుండినమోము దెల్లగ జనెఁబక్షివల్లభుండు । జర
 జుప్రిప్పివై చినశరలమసివోవఁ దొలఁతువేడుకసునందుండుదొలఁగె । నడి
 దంబుచేఁడంకుమణఁగఁగొట్టినవికా సముదక్కిగడుఁగ్రుక్కి జరిగెఁగొముదుఁ
 డదరఁపనల్వంక బెదరు సేనలతోడ నరిగెవిష్ణుకేనుడదలుమాని । సింహ
 నాదంబుచేసినఁజేవఁదక్కి । పుష్పదంతాదిహరిబలంబులుదలంక । నాకచర
 వైరిదై త్యాగినగరుసాచ్చి । విమలమణిమయ కియ్యోతరములుదాఁకి ॥ ౧॥
 కిడుపిడి కింపురవలచెక్కడపుమేడ । వలపటసెసంగుశృంగారవనములో
 నఁ । బచ్చజీవుకురాలచేమెచ్చుగులుకు । చలువతావులకెందమ్మి కొలని
 యెదుట ॥ సీ॥ నీలంపుతాలకిన్నరిపాఠిమగఁతాల యగ్గుచప్పరములనిగ్గులీన
 బాహువాడకింటి చలువతాజగితిపైఁ గెందమ్మిసైతావిచందూరాల । పచ్చ
 తాతఱుకుచప్పుకోళ్ళసకినీల మంచంబుపై నీవిమూసినకమ్మ । విరిశయ్యనా
 నంచగరులతెమ్మెరగ్రోలి పరపైనచిల్వరావరపుపైసి । పసనిక బుసంబుచ
 లునదుప్పటివసింఁ । వేలిలాడలనొరఁగినపీఠభోగ । రత్నకాంతులువెలుగం
 గరాణివాస । సమలనేవలసాక్కు ప్రీతినిగంచి ॥ శా॥ ఔరాపై భవమిం
 తెఁగోరియును నెలాముహూరఁబ్రయత్నతోడ । బోరినవచ్చితి రాకయుండినను
 సీభోగంబున్ బుగాఁ దారాజీవదశాక్షునకొలిచినదాళంగదాయం
 కని । శూరిత్వంబెఁగించుపాటుకుమటంచుకొ గేళిగావింపుచుకొ ॥ శా॥ ఈ
 లాశూలముగేలఁబూని లయకాలేశానుచందంబున । వ్రాలక్షింఁచిరిమామ
 నోవాకుడుదూరంబందేనేనింకని । వేళనీవిజయంబురాదు ఒఱస నెన్వన్నంటు
 దోఁబ్రాణముల్ । గాలుండుంబలెనేమిసేయనొ యిడన్గలోఁతంబెట్టిదో ॥
 మ॥ అనిమాయావిజనంబులోపలఘనం దొశోరింఁతింపుచుం । దనలో
 నుండఁబూనిఁగన్గొనఁడు ప్రత్యక్షంబునేగానియీతనినిశ్వాసములందునుం
 దుననుచుం దోనిల్చెసర్వాత్మకుం । డనపాయస్థితిసూక్ష్మరూపుడై స్వీ
 యాకారమున్మాటుచుకొ ॥ ఉ॥ అంతటఁజేరివచ్చి దనుజాఁపుఁడె య్యన
 శైవశయ్యశ్రీ । కాంతుసఁగొనఁ ద్రొడలఁ గన్గొనమూలనడంకిచున్న శ్రీ ।

కాంతసుభూమిసీలనుగన్ గొనిమీ తెరువేనురానుమీ । కాంతునిజూపుమ
న్నచలకామినుబన్న మొలుంగమగనన్ ॥ చ॥ మొలుంగకయెందుఁబోవుమఱి
యీభువనంబులయందుఁజానినా న్వైతిచటవగఁదెచ్చి తేగఁజేయకపో సెహి
రణ్యుడంచుఁ జెచ్చెరసలుమూలలం దుపరిసీమనుమగచముక్తి దఁజూచిని
వ్వెగవెలివెల్లెనోయనుమ వొడ్చెనిందునునందుఁజూడఁగన్ ॥ నీ ॥ శంఖచ
క్రంబులునడలిం దునాచును వైజనుఁ తిగిదీసివైచువారు । గనకాంబరంబు
లుగడనుగచువాగును మకరకుండలమలుమాటువాడు । కరములుచెడువె
న్నకుడాఁచువాగును గరిమనుదెలిదల్వఁగప్పవారు । ధవళాబ్జలోచన ద్వ
యిమూయువాచును దమగుడాకేశంబులిముడువారు । గదియవచ్చినశ్రీవ
త్సకౌస్తుభములు । నిందిరయులేదురంబుననిదిగొనూడు । మేనువిష్ణుండ
గానందునిందునందుఁ జెదరిసారూప్యధరులు దప్పించుకొనఁగన్ ॥ మ॥ నగు
చుగట్టణమంతయు న్వైకి నానాలోకసుల్వాధు । ల్మగముల్నిమ్మగము
బ్బరంబులు నరణ్యబుల్మహుఁడీమల్ । మ్మగముల్ బతులుగోగణంబు
లును భూమిదేవతాయోగిన । స్మగదేవన్నీగణాబులు న్వైకి కానకలేకవి
భ్రామిండు ॥ మ ॥ అనిశంబు న్వైకకంగసాగితిని బ్రహ్మాండంబులోనేను
హా । డనిచోటిక్కడఁగాన నెట్టియెడఁదా డాఁగెన్నుకుందుండుడాఁ గినఁగ
ప్పట్టెడభానుపుత్ర పురికేగకాబోవనీవైరినా । చ్చినమీఁదంబగజల్లునేయని
చుదింజంతించినిశ్చింతుడై ॥ చ॥ ననకనందనాదిముని చంద్రులెదుర్కొని
త్రోవన్వస్తిజే । దనుజవరేణ్యయన్నవిని తాపసులారజనాన్దుడునా । చె
రుననుగొల్వ్వఁడింకిటను జింతితమిచ్చెనాయతంశుబో । యిసమఱిసివెకా
యిక నెవ్వరటంచు ముసీంద్రులేగినన్ ॥ చ॥ కలసుఁ గ్కవేణువుల శాతశిలీ
మఖధారద్రుంచిత । త్పరికటితక్తి మూక్తికవి తానము గుక్కులనుగియి
చ్చిలా । త్రకులమవృద్ధిబొందఁగను హరిభుజాబలమొప్పుగ గొర । ణ్యక
శివుఁడేలెన్నగ్గము సురాహితదుగ్గముగాఁగనయ్యెడన్ ॥ మ॥ దిగధిశానకోట
లితమణుడొప్పించి జంభాత్మజామృగశాఖాక్షికెగిల్కుటందియలుసేయిం
చెన్నచీఘానిన్ । దిగునండయ్యెబుదంబులొత్తనిజుత్తీనారిచిద్భుత్తుఁ

డై । పగలంబొందియు సాధ్యులన్యులను నొవ్వంజూడ రెప్పట్టునన్ ॥ సీ॥ క్ర
 తువులందుహారణ్య కశిప వేస్వాహాయటంచు వేల్పురుసోపయాజులెల్ల । హ
 వనాచులనుహారణ్యకశిపుప్రీత్యర్థమనుచు సంకల్పితురవనిసురలు । నమ్మి
 లంగనిహారణ్యకశిపూరక్షతు త్యామనిదీవించుదజ్ఞః నము । కరుణాలయహి
 రణ్యకశి రక్షిస్తేదమే యనుచు బ్రార్థించునానార్థిగణము । దనుభజించిన
 స్వస్థులందంబాసంగుఁ । గొలువకుఁడినరారవములనుద్రోయు । బ్రహ్మాదీవిం
 పజనుదెంచుబ్రత్యహంబు । హరుతెరువుఁబోడు భిక్షుకుఁడగుటవసుర॥గీ॥
 లచ్చికడకుటవాణినాల్కనువనింఁ । గిరిజఁజెరబట్టకుండు నెసురవిరోధి । య
 ర్థతనువంగనయుగడమగ్ధతనువు । పురుషుడై కన్పడజగుప్పవొడమెఁగాక॥
 సీ॥ వానలేదనరాదు వడిఁబట్టితెప్పించి పర్జన్యజుకులపాలునేయుఁడలనొ
 ప్పియనరాదు ధరలోన నెవ్వగు విజిడికట్టించునశ్వమలనొకట । చిమిడెనం
 చనరాదు శిఖవట్టియూచ్చియన్నినీళ్ళవైచి ద్రోక్కింపఁబంచు । నడమృ
 త్యువనగరాదాగ్రహవ్యగ్రుడై శమనునియుసురుగాలమునవైచుఁ । గ
 డమకిన్నరగంధర్వఖచరసిద్ధ । సాధ్యపన్నగయక్షసిద్ధరులఁజటుకు । మన్నన
 డ్డమునట్టించునసురవిభుఁడు । చండశాసనుఁడగుట నుద్దండుఁడగుచు॥ సీ॥
 లకేళిఁజేయనచ్చర నెచ్చెలులతోన గగనగంగాతరంగములలోన । వనవిహా
 రమునల్పు వయసు వేల్పులజవ రాండ్రతోనందనాభ్యంతరమున । వాహ్య
 శివేశలునిర్వృతజేజెలు పావడలొననుచ్చైశ్శ్రవంబునెక్కి । పురవీధినే
 తెంచుదరళాయతాక్షి ముంచటనుఁచినై రావతంబుమీఁద । మేరుకైలాసరో
 హణధారుణీధ్ర । ములనువిహరించుగంధర్వజలజముఖుల । ప్రాసలనుగూ
 డిపుష్పకారూఢుడగుచు । దితిసుతుండెందునప్రతిహతనిరూఢి॥ సీ ॥ సార
 ద సుతిఁగూర్చు నేరపునీపుత్రెమ్మనివీణెటంగుటింగుననుమీటు । శిఖహవిర్భా
 గమిచ్చిన మేరుగుచుఁ జప్పవన్నదియనుచుఁబై నుమియవచ్చుఁ । జేరియాశీ
 ర్వదించిన ప్తముఖుల గ్రక్కునఁబల్లకిఁ బట్టుడనుచుఁబదరు । స్త్రీలఁగానం
 దజస్మప్తింపరైతిరంచును నుపధాతలఁజూచి కెలయునుజియునేమైనదబ్బి
 బ్రుహుటలాడు । నంగమెటుఁగకకొల్పిండు నసురవిభుఁడు । గంధగజగఱ

మిసీముఖకమలగంధ । మహితగంధోత్తమాపానమత్త్రుడగుచు॥ ఉ॥ నీచె
లువంబునీసాగను నీసరసోక్తులునీవిలాసము । నీచితరత్నమింతయిననిర్జర
భర్తకునేదియాదులే । చూచితిమెందులేదు వెయిచూపులె యెక్కువటం
చుఁదక్కిదో । పాచరుమేనుబొంగ వెలచానలుగూడుదురిచ్చకంబునన్॥ నీ॥
ఎచటనెవ్వరుగోర నచటనేనర్పించు పడుగింజల నెవఁడుపుడమినిండ । నత
గానెండఁగాదుకనుండుభానుండుకళలువేల్పులకియ్యఁదలఁకుశశియు॥ రత్న
కరుండుదీరముఁజేర్చురత్నము ల్వలితెమ్రెరలువచ్చువలసినపుడు । కల్పకా
దులుముజ్జగముల కిష్టములిచ్చు బాకంబుదప్పఁగాఁబ్రబలఁడగ్ని । దుష్టమృ
గబాధలవమృత్యుదోషములును । గలుగవతఁజేలు మూడులోకములొన
భర్తమునఁగాదువానిహస్తముననున్న । భర్తమునఁగానిమేదినిధవవరేణ్య॥ క॥
సురధానియేలరక్కసి । సురధానీలీలసముచి సూదనమఃఖ్యుఁ ట్టదిదాక్షిణ్య
గకమేరువు । దరిదాపునగూడిమిగుల తహతహఁడచున్॥ ను॥ హరిసర్వా
త్మకలోకరక్షకరమాధ్యక్షా సరోబాడు కా । తమలస్మచ్చుదయావీలోకన
ములకా దర్శించిరక్షింపవే । యరి శిక్కింపవె యంచునిద్దురయు నాహారం
బులేకెప్పుడు । నొత్తవెట్టన్వినియభిరూపహరి యంభోవాహాధీరధ్వనికా॥
ఉ॥ నిఘరమాతపంబధిక నిష్ఠితవృత్తిఘటించిదేవతా । జ్యేష్ఠనివల్లదైత్య
వతి శ్రేష్ఠనరంబులుగాంచినోహా । యిష్టనహోగరిష్ఠఁడై యెల్లవరిష్ఠుల
మేఘవాహన । ప్రస్థకనిష్ఠులంగెలిచి బాధలఁబెట్టులఘిస్టుబుద్ధియై॥ చ॥ ఎ
ఱుఁగుదునై నవాని హరియింపుటకుకా సమయంబుగాదుముందటనికనాకు
భక్తుఁడని నందనుబాధలఁబెట్టినప్పుడే । నరిమురిదైత్యనల్లభుని యంతకుఁజే
ర్చెదనిక్కమింతలో । వెరవకుండన్న నేడ్క వినువీధికి మొక్కుచు బోయి
రంతటకా॥ నీ॥ ప్రత్యర్థిసురరాజభయములతోఁగూడఁదళుకులేజెక్కులుబ
లువఁబా రెమనుజాశనీముఖ మలిససూచకములై కుచచూచుకంబులఁగూ
డెఁబ్బు । ననజాక్షిభక్తిస్మద్ధినిదర్శనంబై యనవరతంబుమధ్యంబుబలిసె
ఖిలకృత్యములుమందగతిఁగాంచుననుఁగితి సమదేభయానంబుజడనుబడియె
ఁబ్రతిహరి ద్వేషియితనిసంగతిగొఱంత । యనుక్రమంబునరతివాంఛ యలఁగి

యయ్యె । గర్భతేజంబనంగనాగంబుమెఱసె । దివ్యనాహృదవతికిదై తే
యనతికి ॥ గీ॥ ఆగమపురాణములు వినుననుదినంబు । నంబుజోదరుభావించు
నాత్మలోనఁ । బ్రాణసతులకుధర్మమార్గములు దెలుపు । జలజలోచనయాప
న్నసత్వయగుట ॥ క॥ ప్రోద్బల సెలనంతటన । మృద్దియయనవద్యలగ్నమున
మేవిజిగ్గింద్రోద్బల సెలగెలువఁగనగు । ముద్దుకుమారకునిఁగనియె మోదము
మీఱు ॥ గీ॥ తనయలూభంబునకుఁ బ్రమోదంబుగాంచి । తనకకళిపుఁడొ
నాగెనుగనకకళిపు । ముఖ్యవస్తువుభూదేవముఖ్యులకను । జెరులువిడిపించె
జేజీలచిగురుబొండ్ల ॥ క॥ జనకునితోలుతటిపుణ్యం । బునవరసుతుఁడొదవు
గనుకపూర్వప్రసన్నం । బునహరిగొలిచినపుణ్యమె । తనయుండై పుట్టెనపు
డుదైత్యేంద్రునకు ॥ గీ॥ అటులఁగాకన్నఁబ్రభవించునపుడె జ్ఞాన । భక్తి
వైరాగ్యములతోడఁ బ్రభవమొందు । కాలకులపింటిమే భూమి పాలతిల
క । చెప్పఁజిత్రంబుప్రహ్లాదుచి త్తశుద్ధి ॥ గీ॥ ఎందువిందుకొగోవిందనిందదై
త్య । మందిరమునందుననుశయఁడెందమంద । రెండుచేతులగట్టిగా రెండు
చెవులు । మూసికొనిపుట్టెదైతేయ ముఖ్యసుతుఁడు ॥ మ॥ జననీగర్భసము
ద్భవంబైనవిష్ణునంబుగీంబురీ । తివిశూర్పానిలసంగతిఁబాలియు నెండేజీవ
లోకప్రసం । బునకుండైత్యకుమారుజ్ఞానమటులం బొకెంతయుఁ రూఢ
మా । టనుదావానలలీలమిం చె నరిషడ్వర్గాటవ్రల్మగ్గఁగ ॥ గీ॥ అంధకా
రనిరాకరణాభిరామ । కిరణములతోడనునయించు నరుణుకరణి । ప్రత్రితా
జ్ఞానహరణకారణములైన । యమరగుణములతోఁబుట్టెనసురసుతుఁడు ॥ మ॥
భళిరానేడుప్రసంగసంగతులచేఁ బ్రహ్లాదుగీర్తింపఁగాఁగలిగెజిహ్వావి
త్రమయ్యె వినువక్కాణింతుడదాబ్బల్యచే । స్థలుభక్తిన్వినువారికందటికి వి
జ్ఞానబువై గాగ్యము ॥ జలజాతేతిగుభక్తిముంగలుగు నాశ్చర్యంబు
గాభూవరా ॥ గీ॥ డోలికా కీర్తిసలైడువేళనుపరి । భాగమగుచ్చముననుదీపం
బునందు । దృష్టినిల్పడుహృదయదేదీప్యమాన । సరసుహంసత్వమును
మదిపదిలమగుట ॥ క॥ పూనికి జానిడోలికను బొత్తులతోఁబవళించియు
హరి । ధ్యాసంపరాయణుడు ప్రమదాశ్రులుపూనఁగఁజూచినెచ్చెలు । లేని

యమోవిపైనగపు దేరెడుగండడియంటనలనెం । తేనియవిస్మయంబనిగ
 నింటిరుకాంటిరు మాటిమాటికి॥ క॥ పుట్టులలోబవళించిన । యత్తరి
 నూరుపులునిలువ సంతస్సృష్టిం । జత్తముహరిహత్తించిన । యుత్తమంగ
 నుగొన్నదాడులుంకుదురుమిడి॥ గీ॥ మృదువృక్షేష్టుమనఁడొకనాఁడైన
 గన్నతల్లిపైఁగిరిన్నెలోనఁ । బాలునిపిదపిదపైతొగ్గొప్పొచ్చి । తంబుచే
 సిమెనపు పైత్యమనఁడు॥ క॥ రారాననుగెన్నతల్లీ । రారానామధుల
 య్యరారాననుచుం । నూమెసిదల్లినిచినఁ । జేరంగఁబోఁడొక్కొచ్చి
 తానెడఁదై॥ గీ॥ బససితోడుంకియిదిగొనొప్పొచ్చి । సనుచున్ననలేచి
 సాష్టాంగమొనఁగి । దేవరక్షింపుమంచునుతించువాఁడు । గానమొనరించునే
 డుచుఁగానకున్న॥ మ॥ జనకుండయ్యలువిద్వేషేదియనఁ గృష్ణారామగోవింద
 యం । చునటించుంగలతాతనై ఖరులతోజోడందియల్కొయ్యఁజిక్కనిలే
 చెక్కులమద్దికాయలరుచుల గ్గన్నట్టబాలేండుబో । లినఫాలంబునరావిరేక
 గదలక లీలావిలాసంబుల॥ వ॥ ఇవిధంబున దినదినప్రవర్ధమాన దానవా
 హిత పదావిదా నూనభ్యానామృతపానంబున దరిద్రౌశ్యమాన ప్రపంచ
 మంతయు మఱచి విదళితదేహభీమానుండగుచు నున్నట్లనిశ్చయంబున నే
 చ్చాలభాశనాచ్చాదనం డగుచు నితరకృత్యంబు లుడిగియాత్తాయత్తవి
 త్తంబున నవధూతవృత్తిని వర్తిల్లుపుత్రకునింగని తదీయజనకుండగు కపక
 కళిపు డుచితాక్రాంతుండగుచు శుక్రకుమారులగుచండామాత్యులనెలి
 లిపించియిట్లనియె॥ క॥ మునిపుట్టెలారనాతన । యునిగంటగెప్పినకేమియు
 న్నాదంబో । ఘనమగుభూతముపట్టెనో । వినిసింగ్రుడువీనిమహిమ వింత
 యటన్న॥ క॥ బాసవనాయకచదివినఁ । గానివివేకంబుర దుగావునమే
 మే । పీనిజదివించివతిగల । వానిజేసెదమటంచు వారు దదాజ్ఞ॥ వ॥
 ఒక్క సుముహూర్తంబున దైతేయ తనూజులని మంగళన్నాతునింగల
 ధౌతపరిధానసమేతునింగలకై తరమణీయమణి భూషణాన్నితునిం గావించి
 యనేకశతసహస్రైత్య గానన రక్షింపగుర కుమారవర్గంబుతో బహువి
 ధతూర్యహోషంబులు బాసవనాఁడెలంగ నిత్తిఖచితకనకమటపాభ్యుదయం

బునకులనురాసురబల కలకలంబులు సెలంగ విఘ్నేశ్వరపూజామహాత్మ్య
 మాబాసరించి॥ గీ॥ మానిపుత్రులోన్న మశ్వపాయయటంచు బసిడిపల్లెరము
 సబాసంగప్రాసియుచ్చరించుమనిస నోం సమోనారాయణాయనియె
 దైత్యనందనుడు॥ క॥ అనినస్మృతీయుంజదివిం చినయట్ల నెచదువలెన్ శిక్షిం
 పకచా ప్పిసతీతిచదువడనిగృహమునకుండోడ్డెచ్చిశుక్రపుత్రకలచటా॥ క॥
 చదివించిరిమునుపటివలె జదివినమాతాడసీకుఁజనునేమాతో ! నిదియేమి
 యనినమాధవపదభక్తుండనియేమిగుల బ్రావీణ్యమున॥ గీ॥ అజహరాది
 సేవ్యుడఖలలోకేశ్వరుండచ్యుతుండుగలుగనన్యదేవభజనమేలయనుచు
 బలికితిమితోడ మాటువలుక నేనుమానులార॥ మ॥ అనినన్నీకిదిబుద్ధిగాదు
 దనుజేంద్రారాతిపర్ణిపంగాఁ జనునయీచదువితయైనవినిననైరించునే
 నేనుసీజనకుండాహరిజెప్పనంచుశ్రుతులున్నాస్త్రంబులున్గాల్పంగాఁగనవే
 మానుమునైరిపక్షపదియికడైత్య రాజార్భకా॥ క॥ అనుచుబుద్ధులు
 సెప్పుచునహరహంబునీతిశాస్త్రంబు లెఱిగిపసీరజాక్షుఁడరణవిన్యస్తచి
 త్తుడైచదివెజ్ఞాని । కర్మమొనరించుగతి ఫలాకాంక్షలేక॥ గీ॥ దానవేశ్వ
 రుఁడొకనాఁడుతనయుచదువు । వినవలయునంచుగప్పించివినతుడై నా వాని
 నక్కునఁజేర్చి భావంబు సెలంగఁ । గనకపీఠకనుంచియిట్లనుచుఁబల్కె॥ గీ॥
 సీవుచదివినచదువులోనికరమైన । పద్యమొక్కటిచదివియేర్పాటుగాంగ ।
 నష్టమెఱిగిపునునినబ్రహ్మాదుండనియె । దండ్రవినుపింతువినుముచిత్తంబు
 నిలిపి॥ క॥ కడివెనుబెరుగుఁజలికిబ । ట్టెడునవసీతంబుగాంచు ఓవినినేన ।
 క్కుడునేదశాస్త్రములలోఁ । బడసితినికసారమసురపాలకవినుమీ॥ క॥
 అనసారమెఱుంగనేర్చి నై । తనయాయనిచుంచుదువ్విత్తద్దయ్యుఁబ్రేమం । బున
 నేదీసారాంశము । వినుపింపుమటన్న దైత్యవిభునకుననియె॥ క॥ శారీర
 కాతివిశ్రమ । సారముభక్తావనైకచాతుర్యదయా । సారముఖలభీకరభు
 జ । సారముహరితత్త్వ మొకటిసారముతంద్రీ॥ చ॥ చలవర్ణాచలచాచలంబ
 యునసంసారబుధురంగుగాఁ । దలపంబాలనితస్ససేయుటను కాంతాపుత్ర
 పంమోహస్మింభుతికాశ్వ వ్యనిష్ఠుడైగృహముహాకార నిరోధాప్తినా॥

కులుతావారుహోయటంచువిధు నాక్రొశింప మోయింబగుణా సీ! అను
మాట చెప్పినాట నాగ్రహవ్యగ్రుణ్డై యనునాయతుఁడు ఘట్రాశ్మజాలను
గనుగొని యాచార్య తనయులందునుమిమ్ము చాలనెప్పుదింపియ్యె బాలకు
నకు । నీతిశాస్త్రముచెల్పి నిపునిగావింపుఁ డని వేడుకొనినమిటలఁ
జేయు । పాఠమును నొ కుచూడఁ గోహ్మనిపోయి ప్రతివచనుతుడైన
బ్రాహ్మణములు । గురితెయ్యుచు విగులమాళ్ళ గ్రంథుతోడ । నసింపురీలన
దూసిదై న్యానశేత । బ్రాహ్మణులప్రేమఁబూ చ్చి షట్టి షట్టి తనముట్టి
పడసింట్లు చెల్లిపె నుడుం గీ! ఎవ్వఁడుపసింపి యనిముల పూడియ రెలుల ।
నట్టివిష్టుండుశిక్షకుండభలమునకు । నసుర నాయకయోపమాత్మదక్క ।
నెవ్వరెవ్వరిచేసాధ్యులెన్న ననిన॥ గీ॥ జగదధీశుండైన నాసమ్మఖమున
వేతెయొక్కనివిష్టుండు విష్టుఁడనుచు । మాటిమాటికిఁ దెలికెడశోటుతక ।
విష్టుఁడనెవ్వఁడోవివేసిన॥ గీ॥ అరియ నెవ్వఁడు చిద్రూపుఁడగుచువెల
యు । జగములెవ్వనిచేగల్గు సరితెయు । విద్విమెద్యనిరూపమైవెలయు
చుండు । నతఁడువిష్టుండుపరమేశుఁ డతఁడురండ్రిక ॥ ఓరీ శరీర మొల్లవో ।
యేరాపర మేశ్వరుండు నేనుండగనె! వ్యారింబరమేశ్వరుఁడని సారెకుఁబలి
కెదపుబుద్ధి సాలదోసేకు॥ గీ॥ ప్రజలకునునకునా ను బ్రాహ్మమైన । యట్టి
విష్టుండుపరమేశుఁ డతఁడెథారి । యాతఁడెవిధాతయుంకె యలుగనేల
సుద్రసన్నుఁడనగుమరక్షోపశేషా॥ క॥ అతిపాపాత్ముండెవ్వఁడో! మతిహీ
నుండైనవీని మదిసెగొనియెకాన్యతలంబటగాపుననీ! గతిమర్భాషలునచిం
పగడఁగెస్పెలుచు ॥ గీ॥ అయ్యవిసవయ్యనాహ్మసయంబునందె । కాదునీ
యందు సకలలోకములయందు । నుండివిష్టుండునయ్యై ప్రయోజనములు ।
దానెగావించునెపుడు స్వతగ్రతుఁడగుట! క॥ అసబండ్లుగీటి రోషం । బుస
గన్నెఱఁ జేసిపలలభోజనుఁపశన! ప్తినయులకొప్పించెకా డన । యని శిక్ష
యొనర్పి వారి యొద్ద సతండు॥ గీ॥ మఱియఁగొన్నాళ్ళుజిదివినమనుజభో! ।
మఱలఁబిలిపించియెయ్యదిమంచినద్య । మొకిటిమిసింపుమనెగలోకోర్కె
రుండు! చెల్లిపెనిలులనిలువలచే నెలొలుక ॥ గీ॥ తలఁకె నెవ్వోపలంకె ధా

నపురుషః। తై రెవనివల్లనిట్టిచరాచరంబు। గలిగెనర్వనిదానమై వెలయు నెవ్వ
 నట్టి విష్ణు ప్రసుప్తసన్నాత్తుడగును॥ సీ॥ తుద గెంపుసాయలు దొరయనిధన
 శాబ్ద దళములగేరు నేత్రములతీరు । గరుడపచ్చవిజాతి గాయంచునిర
 సించి మెఱయంగఁజాలు నెమ్మేనిడాలు। కనుబింబమునపద్మ కన్యకన్యాయుక్తి
 బ్రకటించునీటిమానికముమియు । దనునీలభూధరంబునకుఁగై రికదీ ప్రిగలు
 గఁజూపట్టుబంగారుపట్టు । పాలితాభశ్చరాదన్న భద్రకుంజ । రోరుకర
 నూచనాచారులురువులును । బ్రబల నామానసంబున బ్రతిఫలించు ।
 శ్రీమనోహరుఁడెపుడు రక్షించుగాత॥ మ॥ అనినన్మగ్ననమండిదై త్యపతియా
 హా మోరినేనెంతచె। ప్పినసీమార్గముమానవై తివిక సీబింకంబడంగింతునే।
 నినుజొనిత్తునెయంచుదై త్యభటుల స్వీక్షించిపుత్రుడటం । చునుగొంచిం
 చకపీనించుడిపుడంచున్మృద్రవావిచ్చిన॥ శా॥ ఓహోహోయిదియేమి
 యంచు సభలోనున్నట్టిదై త్యాధిపు । ల్లాహాకారమునంగలంగుచునుదై త్య
 స్వామినేడక్కటా । మోహంబించుకలేక బుత్రునెటులన్మృత్తించబంచె
 నిత్య । ద్రోహంబేటికిఁజేసెవీడని దురుక్తుల్బుల్కుచుంజూడఁగ॥ గీ॥ ఊడి
 గంబులుగావింపుచున్న సురలు । విష్ణుభక్తునకిటువంటి వెతఱటిల్లె । నను
 చుఁగన్నీరునించుచు నవనతాన్యు । లగుచునుండిరియానుగాదసంగలేక॥
 శా॥ అవార్తల్విని గుండె భగ్గురన మూర్ఛాక్రాంతయైతల్లి శోకావేశం
 బున హాకుమారక మహోదారాశుభాకారకా । నీవీపాటునకోర్తువే యు
 నుచు నెంతేదావిలాపింపఁద । ద్రావంబంతిపురంబునిండికొనె నంతందై త్య
 లత్యుద్ధతి॥ గీ॥ పరశుతోమరముగ్గరప్రాసభిండి । వాలశూలాదీసాధనా
 భీలులగుచు । వేలసంఖ్యలుబాడువరా వెరపులేక । నిట్లనుచుబల్కెనాజా
 నసేంద్రసుతుఁడు॥ క॥ మీయెడనాయెడమీచే । నాయుధములయందు
 నిగిరిరాళ్ళుఁడెపుడు॥ బాంయం డటుగావుననుమీ । యాయుధములు
 నన్న నొంపనవిపల్కుటయు॥ సీ॥ అడిదంబురూలిపించిమెడమీఁదవైచి
 న నదిఖిల్లనుచురెండయ్యెనపుడు । శూలంబుదిగిచినక్షోపీభిబాడిచిన ము
 మ్మొనలొక్కటయు రిపిపడియె । గదచేలొక్కడంగంబుబట్టుక మోద

దుత్తుమురయ్యో దోష్టోఽనదియు! సింహాకికీలలుజేదినతలుదుగానవియె
ల్ల విఫలంబులగుచుఁబడియె! మణియు నేయాయుధంబుల మనుజభుజులు!
నొప్పిగావింపజూచిన నొవ్వఁడయ్యె! గరకనానల గెంపుగాకిలగఁదాని!
చికిలియగునీతి మెఱసె బాలకునిమేను॥ గీ॥ దనుకనాయకుఁ డంతనాదను
నిఁగాంచి! బాల యీలీల నూర కెజాలిఁజెంద! నేలయిఁక నైనహరియంచు
నెంచకున్న! నభయమిచ్చెదనన్నఁ బ్రహ్లాదుఁడనియె॥ క॥ తనపేరుదలఁచి
సంతనె! జననాదిభయంబు లుచుఁజాలినహరి నా! మనముననుండఁగఁదం
డ్రీ! ననుఁజెందునె యాభయం బనాధునిభంగి॥ క॥ నాపుడువినియింకను
నీ! కావరమడగదెయటంచు భువరోషమున॥ దేవారిఁదక్షకాదుల!
రావించిగుమారునిం గరవఁబనుచుటయు॥ మ॥ నిజదంష్ట్రాగ్ని సమేధమా
నవిషవహ్నిజ్వాలికామాలికల్! త్రిపగద్దాహము సేయఁగాఁగదిసిదైతే
యార్భకుంబాదముల్! భుజముల్పక్కులు బిక్కులుంగరచె నా భోగీంద్ర
ముల్పల్లడ॥ భుజగారాతిహయస్త్వప్రతిన్మఱచెమేనం బాలుఁడాహ్లాదియె॥
క॥ అరిమురిదొమ్మదికోటులు! నరువదివేలైనదక్ష కాదిమహాహు! ల్కర
కుం గోరలవిషములు! దొరుగగనీరీతిఁ గఱచి తూలుచుసంత॥ క॥ పడగ
లగలరత్నంబులు! గడబడయొడలుడుకదంష్ట్రకలు పొడిపొడిగాఁ! గడు
బాములకులోనై! గడుసరిబాములుదొలంగఁగడురోషమున॥ మ॥ దను
జానీతుఁడు పంపసంతటనుదిగ్గంతావళేంద్రంబులం! గొనిడీకొల్పినదగ్గజం
బులు మదోద్యేగంబున॥ దైత్యు! శ్రునిదుండంబులఁ జాటిరాఁదిగిచిదో
ష్టోఽథాత్రిపై నైచిత! గ్లనవతుఁభుగ్రుమ్మువో విరిగె చంతంబుల్విచిత్రంబు
గ॥ మ॥ అతన్బాలుఁడునాఁడ్రీజూచిదనుజేద్రాధ్వపఁగంటేశచీ! కాం
తస్సారకకోరవక్రమేలితాకారంబుతానవ్వది! గ్లస్తీద్రాబులదంతముల్వి
రిగె మద్వపఁబునం దిట్టి యత్యంతాంగద్రఢిమస్తరిస్మరణమాహాత్మ్యం
బుగానెన్నుమీ॥ మ॥ అనినం బాలకయేల ప్రేలేదవు పోరాయెంత నీస్తవ్య
మం! చును దిగ్దంతంబుఁ దియ్యఁగాబనిచి రక్షోపేరులకాహెచ్చుగా! నవలం
బుం దరిగొల్పుచుంచు బవమానావీనిశోపింపుమీ! వని పంపం దనుజాత్మ

గాడు సుచియం దారూ సుజ్ఞయిల్లును॥ ౩॥ శ్రీమూచుగ్రామ్మావిచిగురు
 గురువులు నలుగడదోణాబులుగట్టినట్లు॥ నిండుపున్నమనాటి నెలవిచ్చు
 చెంగలవ్వ విరులమేల్కొట్టుగావించినట్లు॥ బాలభానుప్రభా బ్రహ్మసింహు
 భూతాస్వత్త్రముల్పురగాటచినట్లు॥ తావి గల్గిన బంధు శీవప్రసూనము
 భేష్ఠరాజై నిచ్చించినట్లు॥ చల్లగాదోమచున్నది నకలదిశల॥ వీనపవ
 హూహూహూహూనదహన॥ కీలజాల బుకావ్యంబుగీలుకొల్పి తాపమొ
 నరించదితైనదానవేగ్ర॥ ౪॥ అనిన దడదీయవచన రదనాదోహదధూ
 మ్మూచు పోషితబోషదాడిమీతరు పరిపక్షి ప్రసవప్రతిదర్శ దర్శనారు
 గ్యంబున బాలుగనుగొనుచున్న దనుజపాలున్విలోకించి భృగునందను
 లు మగవ మృదుచుధురః స్థాపంబుల సాస్తుతిపుచు నిల్లనిరి॥ ౫॥ ఏమిటి
 కింతకోపముచేత్వర సీసుతుడిగితెకాని పే॥ డేమిపరుంజమున్నె ఫలి
 యుచెగదా మిషయేల దేవనగ॥ గ్రామమునందెయింకనిటగారణమేమిశ
 మిషజేముమి॥ సాచువచోనిశేషమలసాధునొనర్తుము బాలుని త్రతీ॥
 ౬॥ నాచోపాచుంబులని॥ సూచునకుంబుదిసెప్పి సూచెదముగా॥ దేవి
 హరింతుముమాకా॥ మానమునకృత్యదెచ్చి యద్భుతలీల॥ ౭॥ అని
 కనకకళిపురనుచుత॥ మునబాలునిదోడ కొనుచు బోయిరి గేహం॥ బుర
 కూశుక్రకుచూరులు సెవరున దద్దేహమునను నెలకొనియతఁడ॥ ౮॥ గురు
 వులు సెప్పినరీతి॥ న్నిరతముఁగొయిచురాచితినిమణియా॥ గురువులులే
 విమొడన్బా॥ లురకుష్టరిభక్తీనక్కుంపై తెలుపు॥ ౯॥ గురువు సెప్పినచ
 దువెల్లగుటిలమచుచు॥ వెల్లసూనారమనుదూఖి హేతువనుచు॥ విష్ణుజేసే
 వ్యుంజం దను వివిధగతుల॥ దేలిపి లోజేసికొనియె నాలురనుదనకు॥ ౧౦॥ ఇ
 టుల బాలులబోధిచు తెలిగిగురుఁడు॥ దనకుజెప్పినవిబుధారిగినుతితోడ॥
 దనదుపట్టికి విషమిషుఁ డనగవారు॥ నన్నపానంబులనుహాలహలముని
 డిరి॥ ౧౧॥ శ్రీమదనంతయంచు నభిషిక్తముజేసి విసాన్న మెల్లనెం॥ తేముద
 మొప్పగామెన వెధియెడు దైత్యకుమారుఁడట్టిచో॥ నేమివికారముల బొర
 ణుఁడెప్పటికన్నను దృష్టిగాంచెను॥ ద్రామపాలాహలంబునరథామము

నన్వసియించె నల్లజ్జిఁ॥ ఉ॥ ఆమహామంబు సూచి దనుజాధిపుఁ డెంతయు
భీతదిత్తుఁడై । తామసమీలనింకిటను దైత్యుల హింసలారాపినికిం । కేమిట
బుద్ధిరాదు సృజియిపుడు గృత్తిసటాచు ౬౦౮ నా॥ భూమిసుధాశనుల్కటి
యు బుద్ధులుచెప్పఁచు శీరి బాలకుఁ॥ మ॥ అతిమృత్యు బుభవశ్శూఁబు
జనకుండన్నంద్రిణి కేవలం । డతుడై శ్వేత్యము పోడిదెన్సలఁజేలాఁడువే
మిషంఁగాఁ । చిత్తసంసేవసముత్తరంబితిన్దైత్యులారా దేవహా॥ క్రితువు
లేసిజనుల్బుజంపంగనవేక్రవ్యాపచూడామఁ॥ మ॥ అనినగదైత్యసుతుండు
భూమిసురలారా వాశమున్తృప్తమాజనకండుం బతిమూఁడ లోకములకుఁ
తొండేవతల్లాల్తురే॥ నునుసేమిచెద గారివారున ననస్తన్యోవ్యవగ్గన్నమా
నను నొకుం బురుషార్థ దాయకుండు శ్రీనారాయణుండమైయి॥ చ॥ అన
వుండు శుక్రపుత్రులు దురాగ్రపామెచ్చగ నోడిదుర్బితీ । యనలభయం
బుమాన్వి దనుజాధిపు వేసుక నిన్నుఁడెచ్చిరే॥ యనువునబుద్ధిచెప్పిన న
హాకృతిచే విననొల్లవింకనా । చ్చిసదనుడేశ్వరుండల గుగ్గలే శృంగచద
మన్ననప్రవచు॥ క॥ మిరెవ్వరు రక్షింపంగ । మిరెవ్వరు శిక్షిచేయ
మిమ్ముననన్త॥ గారుణ్యులునఁ బ్రోవంగ । శ్రీరమండున్నవాడు చిం
తిలనేలా॥ గీ॥ అనినబ్రహ్మాదుఁజూచి బ్రాహ్మణులు మాకు బుద్ధిచెప్పంగ వ
చ్చితె ప్రోడయనుచు । నలిగియభిచార హామంబు లాచరింప । కృత్తి
జనియించెహరణైక కృత్యయగుచు॥ నీ॥ విరియబోసినపల్లవైగ్రక్షకల్యా
గులులో గిరిగొను మెఱుంగుఁదీగెల ఘటింప । మద్యపానవిఘ్నార్థ మాన
లోచనములు వినుపీఠి నంగారి వృష్టిగురియ । నాజనులంబి నక్షోజతాడ
నములగుల సూధరంబులు గూలబడంగఁ జరిణాఘట్టినముల పై రింపఁగాలే
క మ్రొగ్గశ్రేష్ఠునితోడ దిగ్గజములు । కహకహర్భటి బ్రహ్మణ్ణ కటము
వగుల । నోటనిపులు గ్రక్కుచుసాటిలేని యదుటమిఱంగఁబ్రహ్మాదు
హంకరించి । లావు చేబూని చేతిశూలమునవైచె॥ క॥ వైచిననయ
నునిఖలా । శాచక్రముగాఁగఁదాకి చక్రినమేతం । జూచిన్నివానిపృథ్వ
ము । పైచర్మముదూరలేక భగ్నంబయ్యె॥ గీ॥ అదివిలోకించి కృత్తి

తాత్మయగుచు । గెలిపారిభక్తుపై బ్రయోగించడగునె । పాపులార
యటంచునా బ్రాహ్మణులను దవలించిపియింపుచును మింగఁదరిమికోసఁగ॥
క॥ వెఱపించఁబోయి వెఱచిన । తెఱఁగున దందహ్యమాన దేహులగు
చుండె । చెప్పరఁబరువిడు విపులముం దరగని బ్రహ్మాండపుడు దయదై
వార॥ మ॥ గరళాపీండ్ర గజాగ్నివాహముల మెగారింపఁగావచ్చున ।
పురులన్నెత్తిని గాంతు నేని త్రింగత్ప లుండవీవైనయో । హరి సర్వాత్మ
కవిశ్వరూప పరమాత్మా వీరిరక్షింపవే । త్వరగానంచునుతింపఁగృత్తి
సనె సంతన్నాసుర లేవకుక॥ గీ॥ అర్చకుని జేరి యప్రతిహతబలంబు ।
నతులితైశ్వర్య పుత్రపౌత్రాభివృద్ధి । ప్రబలవర్ధిల్లు నీవల్ల బ్రతికినార ।
మనుచుదీనించి సొగడుచు నవనిసురలు॥ మ॥ చనియూకృత్తి విధానముం
దేలుప నాశ్చర్యంబుతోనవ్వుజే । తనయున్బిల్వగంపి దైత్యుతి మున్నే
నిట్టిమాహాత్మ్యమె । దునుగానన్మఱి నీకుఁగల్గుటకు మందో మంత్రమో
తెల్పుమా । యన బ్రహ్మాండమ దండ్రితోసనియె నయ్యా లేదనంజెల్లునే॥
సీ॥ తావత్రయాగ్నిసం స్తంభనంబశ్రాంత మదవవంతశ్శత్రు మారణంబు ।
కమనీయగుణగణా కవళణం బాజన్య సంచితదుష్కృతోచ్ఛాటనంబు ।
సజ్జనవశ్యచుష్కానభూతనివారణము దుర్విషయ విషనాశనంబు । దుఃఖిశోష
ణముసంతోషవృద్ధికరంబు ముక్తికాంతామణి మోహఘటిక । మొక్క
మంత్రంబు యదియును నొకటిరెండె । యక్షరములు పునచ్చరణాదిబ
హుళ । యత్నములులేక ఫలియించు నట్టిదెట్టి । దనినశ్రీహరియను
నామ మసురనాథ॥ గీ॥ బొషధంబున నొకమిత యాషధంబు । భక్తిశుల
నీదలంబు శ్రీభక్తపాద । తీర్థమునుపానముగఁజేసి దినముసేవ । నేయుదు
ను భవరోగ ముల్బీర్ణమంద॥ మ॥ అవిపల్ల నృతయోజనోన్నతమహా
హర్యాగ్ర సంస్థాయుయా । దనుజుడచ్చటనుం ? పుత్రకుని గ్రిందం
ద్రోచినశ్రీహరి । యనుచువ్రాలెడినిష్ఠాభక్తుని రయంబార నృహీ
కాంతమె త్తనిహస్తంబులుసాచియెత్తె వెఱగందంజూచు వారెయ్యెడ॥
క॥ అందునగందనినందను । దండము గనిదైత్యవరుడు శంబరుఁబనువక॥

బృందారకసందోహా! మృదభయద్రవములైన మాయలువన్నెకాసీ! పీఠ
దానవకోటి విచ్చుకొల్లలతోడ | బాహుసాదుసాదుమంచు బాదీవికొనిన |
గల్పాంతదీక్షాః సిఘాః తేనాఘః | బులు ఘోరఘోరఘోరమంచు బెటలిపడిన |
సభ్రంకపగబులై యభిభృంభిచితిలే ఘోరఘోరఘోరమంచుఁ గప్పకొనిన |
శాకినీభూతివిశాచాః | బాహులక్ష్మిసాపేపాహిమంచుగదురకొనిన | మణి
యుగోలు లసన్విశా మాయ తెన్ని | గనిన వెలునకహరిహరియనుచునుండ |
బాలుండన్వహి శ్రీః రిజంపచక్రి | కమలం తినచ్చి మాయాంధకారమణ
చె|| మ|| మాయలునూయ మైన గని మాయలెయంచును శోపకాఖ్యమా |
వాయువువహః గాదితిజవల్లభుండ త్తెతి శోపకంబు ద | త్కాయముసాచ్చి
తైత్త్యమును గాఢతరోస్థిమ సూపనెమ్మదీ | బాయనిజక్రిదత్పవన పారణ
జేసెను బాలుండ త్తెతికా|| సీ|| ఎన్ని బాధలు పెట్టిననన్ని బాధా లక్ష్యోస్త్రం
తిచేతనేయపనయించి | గురుగృహంబున నెప్పటికరణీతి | శాస్త్రీయం
తయుజదువ నాచార్యసతుండ || మ|| ప్రమదముమీఱఁ దజ్జనకుపజ్జః | దో
ఢ్కొనిపోయిదానవో | త్రమమతిశాలియైచదివె తైత్త్యగూరూదిత సీతు
లెల్లసీ | కొమరుడటంచుఁ దెల్పుయకోవిదరమ్మని చేరబిల్చి యం | కము
పయినిల్చినీతివినఁగావలెఁ దెల్పుమటన్నగిల్లనుకా|| చ|| చదివెతిసీతియందు
నొక సారములేదది యద్రయోజనం బదియెటులన్నఁ దెల్పెద హితాహిత
భేదముదెల్పునండ్లు సీ | హృదయమునందునాద మది నెల్లరయందు మ గుం
దుఁడుండఁగా | సదమలసీతి నెవ్వరిక శత్రులు మిత్రులు దైత్యవల్లభా ||
మ|| ఇదివ్యామోహక శాస్త్రీయందుల ఫలంబేమున్నదీసీతిసం | పదకున్నే
తువుగాదు పూర్వజనన ప్రార్థకర్మంపునఁ | పదకున్లారణ మెన్న సీతిపడఁ
దాపన్నుండుగామూర్ఖసం | పదలన్నించఁగఁ గాందవేతెలియదే ప్రత్యక్ష
మెవ్వారికికా|| సీ|| కామితార్థములిచ్చు కల్మిగల్గిననేమి దండిశాత్రవు
లుపై నుండిరేని | దండిశాత్రవకోటి తలలుమెట్టిననేమి భోగపాటవము
మైఁబొదలకున్న | భోగపాటవముమైఁ బొదలియుండిననేమి దేహమాక
ల్పంబుదృఢమిగామి | దేహమాకల్పంబు దృఢమైనదానేమి గల్గె తర

మున భంగంబుగనుట । తలపనివిదుష్టభంబులుగలిగెనేని । యప్రయోజన
 మాసింపియులయనేల । శాశ్వతానందపరకాంక్ష సంశతంబు । హరినిగొ
 ల్పుటమేలుడై త్యాగినాథ॥ మ॥ అన దంతాప గ్రంహితంబువిని తైలా
 గ్రంబుపైనుడ్చి ॥ ౬౦ ॥ గంబుదేంగుదోపఁ బరుషక్రోధానలాభీల
 లో । చనుడ్చిదస్థిచగ్ధైశ్చ సుసంపన్నపీడనైంబదం । బునదైత్యేం
 క్రు సుప్రసాదముచేతా మూఘ్యులొకాపఁగక॥ ౬౧ ॥ తన్నియంతటబో
 కయద్వాససేంద్రుఁ । దుగ్రహానలశిఖలచే నఖిలలోక । దాహమొనరించు
 రితి నుదగ్రుండగుదుఁ । బలికెనిట్లని భీషణభాషణముల॥ ౬౨ ॥ ఓయివిప్రజిత్తి
 యోయివిఘంటుక । బాలునాగపాశ బద్ధుఁడేసి । కడలివైచిరండు గాకు
 వ్వనిను । తంబెయన సరించు దైత్యకలము॥ ౬౩ ॥ అనివంపనిలింపాహితు ।
 అనుకంపమొకింతలేక నాద్రష్టాదు । స్థనాగపాశబద్ధుని । నొనరిచి గ్రా
 హాగ్రహా మహాదధిపైవక॥ మ॥ దితిజాసితకుమారశేఖరుండు మధ్యే
 వారిధిగ్రుంకియం । దతిశక్తింబారలంగ వారినిధి వేలాతీతకల్లోలనం ।
 హంససూక్ష్మతలచెల్లించిన నిశాటధ్వజుండు దుద్భాగితుఁడై । యతివే
 గంబున భృగ్యులంబిగిచి సాహంకారుఁడై యిగ్గును॥ ౬౪ ॥ సీ॥ తపియించ
 వోయిదాఁడనియిందె శుచిశోష సేయఁగఁబూనికోపించెగాడ్పు । కేదిం
 చుకొన్నెముల్ భిన్నంబులయ్యెను జలువలుగరువదంష్టి కలువిరిగె । పొడి
 చినదగ్గజుంబులదంతములుపేలె మాయలన్నియు మటుమాయలయ్యె । గు
 ష్మిణాచిచ్చిన కాలకూటాంజలింపచె గృత్తికృత్యంబుల కృత్యమయ్యె ।
 గావనీనికి నెందును హానిలేదు । జలధిమధ్యంబులో వైచిత్రైలతతులు । బై
 నిగట్టిపుడొ క్రిందబడినహస్ర । వషణములకై సప్రాణముల్ వదలుజడు
 డు॥ ౬౫ ॥ అనివంపభ యుద్రష్టా । దునిజలశివై స్వర్ణపైనిదోర్చి వెయియో ।
 ఇసుమలసట్టునుహాహా గృహికాయాబులనుగట్టి యరిగినపిదపక॥ ౬౬ ॥ పరుష
 వన్నగపాశ బద్ధుఁడై పాశోధిఁ బడియెను దైత్యబాలకుండు । మధ్యాహ్న
 తేజస్వరుల మహాగ్రంథ్యుఁడై విశ్వప్రపంచబువిష్టుండనుచు । భావింపనా
 మహాంబులు పేయి । చింతాత్రి సుగురుర్యోచనను దాను । వైష్ణవై

బ్రహ్మహమనుబుద్ధి సిద్ధిపనానగద వార్ధినోలాడుచున్న । దసకుదావీండె
 నాగబంధములువారి । రాశికోషింపంగదలెధరాతలంబు । అంతబ్రహ్మదుః
 డు పరిబద్ధాద్రీచయము । నేలవడిద్రోచి వెలుపలికేంగుదెంచి ॥ క ॥ గగ
 నాయ్యపలక్షణముల । జగముంగనిభేదబుద్ధి జనియించినచో । సగిగ్రాహ్యో
 దుఃఖనాయని । జగతీశునిబాగడికొనుచు జనకునిజేరెకా ॥ చ ॥ కనుగో? వి
 స్మయంబునను గస్యం నందనుడోరిదగ్గలీ । యనలములోనవైచితిహహా
 విచమిచ్చితి మాయవన్నితి । స్వనఘణిపాశబాధములగంధిని ముంచితి నేమి
 నేసిన । స్మనియెద వింతబ్రాహ్మణ రమాత్మికై నను శక్తిగల్గునే ॥ వ ॥ లని
 రూక్షేక్షంబుల నాక్షేపించు రక్షః కులాధ్యక్షునకుఁ బుండరీకాక్ష భక్తుం
 డిట్లనియె ॥ సీ ॥ అతిఘోరతాపత్రయముమాన్యుఘనునాఁ జదుగుమంట
 లుజల్లజేయుటెంత । మృత్యుభయంబువారిండువై ద్యునకహి ప్రమఖా
 పమృత్యువుల్చాపుటెంత । యఖిలప్రపంచమాయ నడచుమాయావి కిల
 దైత్యమాయమాయించుటెంత । విస్తాససార విచరాశిదాటిచు ధీరన
 కునువార్ధిదేల్పుటెంత । నేలయజ్ఞానమొదవె దైత్యేంద్రసింహు విష్ణుచేగాని
 పనులేల్ల విశ్వమునను । గాన నద్రేపుగాల్చి మోక్షంబుగాంచు । మైహి
 కముదుచ్చమంచు బ్రహ్మాదుడనిన ॥ ♦ నృసింహావతారదండకము ॥ ♦ శ్రీనా
 థపాదారవిందద్వయారాధనాహ్లాదుఁ బ్రహ్లాదునీక్షించి యక్షీణరూక్షేక్ష
 ణుడయ్యు దాక్షిణ్యవృత్తిన్మహాక్షుద్రువై యోరి దుష్టుత్రపుణి
 వే నాకుశత్రుండవే కాక లోకై కజైతృన్మహాగాతృగాంగేయ నీత్ర స్మృ
 షాపోత్రియైత్రుంచి యీధాత్రిగై కొన్న దుర్భావుఁడేదేవుడందుం శ్రీ
 సింహ దాదేవుడెందుడురా మున్ను కంఠవాకుంతశైర్యంబుతో నల్లవై
 కుంతముంజేరి వైకుంఠునింజేరి యెందెందునుగగాన కేళిచనా శ్రుంచ
 నాకన్న నాకాదిలోకంబులని దొక్క డున్నాడె శిషింప రక్షింపనుకొ
 దక్షుండాత్ర్యక్షుండైనకా సహసాక్షుండైనవ్యచోధ్యక్షుండైన స్మదాజ్ఞ
 స్థవర్తింపగాఁగానవా గాన వాచాలతక దేవగంధర్వ కందర్ప వాణీ
 మణుల్ను మెప్పించగాఁగాంచవే యెందవేలా యవేలాస్మదీయ ప్రభా

మఱుబొన్నెన నేమాయసీమాయ పైవంబునెందుడు బాఙూపరా మావ
 ర్గించ నే దిగ్గనన్మగ్గుగావించెద నీవుసిగ్గొందఁ బగ్గాడుకోనేల నీవేళనో
 బొలకా యూకేప్రేలకన్నక బరాకన్న నీకన్న చో నేలనన్నాడు విన్నాఁ
 డు తన్నాఁడువాక్యంబులన్నేడు నేనాఁడులోలేడు పైత్యాళివెన్నాడు మన్నీని
 నిన్ని బ్దుమున్నాడు మన్నీడు మున్నాడులేడంటివే వాఁడు నిన్నాఁడు కోరాడు
 గూయ్యగూకయ్య మేలా శుభశ్రీకి మేలా రమేలామనోహారికి నైవ్విరి
 సహాయస్థిరకిన్నొక్కవే భక్తికింజొక్కవే ప్రాజ్ఞసామ్రాజ్య సంపత్తి
 చేసికొనే కీర్తిబెంపెక్కవే పెక్కువేలేడులంచు న్నవిత్తుండు పుత్తుం
 డు శ్రీమద్భుక్తింబుఁ బెన్మక్కువందెల్పు కల్పాంతసకలజాతాహితాన
 ల్ను భీమవృక్షాకల్ప ధిక్కాఘమత్కార ధిక్కార లీలాచమత్కారహం
 కారముల్లోరమైమీఱి నోరీ దురాత్మా దురాలాపముల్బానవే రానవైరా
 నుభావబాసేకున్వభావంబూ జీవంబుపైలేదొ భావంబు సీకంబుజాతా
 తుసాతాద్రిపున్నాటికిన్దాటికిఁ ధూర్తనై కీర్తనల్ జేసెదో దుర్మతీ దుర్మ
 దంటేటికి నేటికిన్మామకాస్థానమధ్యస్థిత స్తంభగర్భంబునంజూపరా జూప
 కున్మస్తిపాఁంబుచేఁ బ్రాణమున్గొందు నీదేవుఁడొవిష్ణుఁ డేలాగురక్షిం
 చునో చూతమంచు న్మహోపజాఙ్వల్య మానేర్చు డయ్యున్ రణారం
 భ సంగఱు సంతిన్న బంధారిగంభీరకుంభేంద్రకుంధాగ్ర సంభూత ముక్తావళి
 గుంభశుంభత్సరూపగ్రహ మండలాగ్రంబు చేఁబూని దిగ్గంధ నాగేంద్ర
 ముగ్ధోమ్మగ డిగ్గసు గద్దియం డిగ్గి నాళీకనాభాగ్రతః ప్రేళితస్వీయ తేజో
 విజేష ప్రభాసూచిరోచిస్సురద్రత్న పాంచాలికా పాలికా బింబితాశే
 ష రక్షస్సహస్రార విస్తారితాత్మీయ గర్భస్థితాబ్జాక్షతాప్రాప్త సర్వాత్మ
 కతోష్ణజ్వలత్కంపన స్తంభముం బూర్వసంరోపితాశా జయస్తంభసం
 భేదస ప్రక్రియస్థించి వ్యామూష వేళా సునాయాస లీలాకృతాఘాతలో
 లాయిత్ స్వర్గశైలాగ్రసాలాపతత్పుష్పవృష్టాత్మకక్తి ప్రపాఞ్మూమరో
 త్పుష్ట మేఘాభవత్పుష్టి యా ముప్తిచేవ్రేయ సంతస్పృహిల్లంచు సత్యంతక
 ల్పాంత ద్యౌంత తులన్య మానానిల శ్రేణి దోహయమానాభి విభా

జితాదభి హభానరాభాగిచ్చు విష్ణునస్థిత్య కోట్యుపప్రేఖదుచ్చలం
ఖాసఖ్య పుఖాచుపుంభవగ్గీర్ణాన నిష్కోచమున్మీటి యన్యగ్రమై
యొక్క రావబున్పుట్టె కృతారండు బ్రహ్మాండభాండంబునలెన్ ఫణి
ద్రుండు సోలెగ్రహశ్రేణిరాణి న్యయోజాగజాగుండు తూల దిగంఠే
భముగ్గాలె బ్రాహ్మణ శైలిని భుజిం మున్మీరె వాగానులింకె యినే
శుడుగ్రుంకె స్మృతిగండు గ్రా కెన్ గ్రహాక్షరమణిపై దిగ్వికల్పము
వీడె న్మనోబ్రాహ్మణానుభవై వ్యుగళాగని బాడె చీల్చి నయాడె
నానామహాభూతంబులు గీసెన్ బై విభ్రాన్తురై విప్ర త్యాది దైత్యులకా
ల్లించకాని కోదండండాది నానాంబుధో నీమలై జాలెనంభూతులై వెం
తకుంజేర నోహోభయంబేటికిం దాపు మంచున్మహాహార్యధైర్యంబు శౌ
ర్యంబువార్యంబుగా దైత్యులకొడు భాన్వగదాదండ మంబుపైజేర్చి
రూక్షేతులంజూడగా దాడిత స్తంభగర్భంబునన్మగ్నభగ్గండు గాలానల
బౌలికల్లిక్కుచున్ దిక్పరిశ్రోతమున్మీరిగా సింహనాదంబు గావింపు
చుం జండభాహాసహస్ర్రాజ్యలానితురప్రాస బాణాసకామోదకీ శంఖచ
క్రాదీ నానాయుధంబుద్రుంకెన్ములంజిమ్ముచు స్ఫోరసంహారవేళా ఫణిగ్రద
స్యసాహస జంజన్యమానాన్ని సంజాతసంకర్షణుండో మహాకాలుండోలేక
కాలాన్నిరుద్రుండో సామ్రాజ్యహామ్యమృత్యువోయంచు నూహింపగా భ
క్తబాతాఘైతాఘ విచ్ఛేదనామోఘ లేఖానినానానిరేఖావళిదంచన
తాదసంకేజ సంకీర్ణ హంసావతంస క్రమోత్పాదితావత్య మత్యా మహం
గుప్తముభ్యాగుభి సంగరంగన్నుశ్రేణి విరాధిధాన్ద్రసేనాగ్రణికాహ
ళీ మోహనిర్వాహజంకున్న రాకారిహర్యక్షనక్షత్రై కదానూచనోత్సాహ
సందర్శితోద్గండ వేదండశుండాంతోరుద్వయంబు న్నవ్వికేయోరుభాగా
చిరాద్భావిరతుకులాశ్వతువహం ఫలాస్పక్ష్విన్వా హైక సంసూచకాధామి
నీ మేఖలాధామభాన్వత్కటిరంబుసేరేజిన్మగ్నట్టికార కాసారగం
భీరనాభిప్రవేశంబు నానాబాహతాండసంవాసమున్మీ ప్రమేయోదగంబు
హీరాని హృద్భాగింపెన్మూలై సోభింబున్మీరే దారి కాన్మగంకాం

క ముక్తావళివ్యంజతాగామి దైత్యాం ప్రపాలిమహోరిస్థలంబు న్నహాబా
 హు భోగింద్రభోగాభహస్తా జ్వలత్పించవక్తాయమానాంగుళి జహ్వికా
 జాగ్రదు గ్రన్నఖాగ్రంబులు న్మాంసలాంసోదయాస్తాచలాగ్ర స్ఫుర
 చ్చూద్రసూర్య ప్రతీకాశ నక్రోజ్జ్వలత్కుండలంబు ల్మనుష్యాంగ సింహా
 గన్ధిత్వరేఖాస్ఫురత్కుంబుకంఠంబు సద్యోషదోషాచరాధీశ యోషా
 మణి రత్నభూషావిశేషావళి జీర్ణపర్ణప్రపాత ప్రభూతప్రవాతోగ్ర లోలాధ
 రోష్ఠప్రవాళంబు సంవ్యావృతాసాంఖ్య పాతాళగర్భోద్ధితాహేంద్ర శంకా
 వహా ప్రోచ్ఛలజ్జహ్వయుఁ దానవద్యేసివిద్యేషణస్థోష హేమస్ఫురద్ధూ
 మకేతూజ్వల బావలికాజాలమోముచ్యమానాస్యశశ్వత్పున స్సంవృతా
 శంకిపాశ్వోస్థలస్తాపిత శ్వేత్వతదండోల్ల సద్దంష్టికల్పేషకాశోదరి నాయ
 కాకల్ప శాతోదరి జన్మ హేతుక్షమాభృద్దరీపాదరి భూతరితిస్ఫురన్నాసి
 కారంద్రము లైవరిసంహార హోమాగ్నిగుండాయమానాక్షులు స్ఫ
 త్తలోక ప్రవాకర్ణన స్తబ్ధలీలావహచ్చంకుకర్ణంబులుం దారకామాక్షిక
 శ్రేణికారగద్రకృత్సూచిత్రాగేసరంబు ల్సప్తక్రాంతలజ్వలికాదాహ శం
 కాశిగ్రస్థాపితామర్త్యభాత్రీధరభ్రాంతి క్రుద్ధేందుకోటీరము స్త్రీఃకాఁ
 గోటిసూర్యప్రతీకాశ తేజంబుతోడ న్నృసింహుండుమించ న్నృసింహున్వి
 లోకించి కించి ద్భయభ్రాంతియున్లేక నాకారి యత్యద్భుతాలోకుడై
 లోకమందేకడంగాన మీజోక యాకార మాకార యాకారమున్నానవా
 కారమాపైనికంటిరవాన్యంబునూపట్టె నీవట్టునం బట్టివాక్యంబు చేపట్టి తా
 నిట్టిరూపంబునం దిట్టయెపుట్టె గాఁబోలు వైకుంఠుఁ డింకెట్టువోవచ్చునం
 చుట్టహాసంబుతోద్దండ వేదండశుండాయితోద్దండరోద్దండ భాస్వద్దదా
 దండముం ద్రిప్పచుం జేరరాఁగాఁ బతంగేంద్రుండుత్తుంగరోపంబు వాం
 గన్ముసంగంబు లాగించుభంగిన్ నృసింహుండు బాహుసహస్రంబునంబట్టినం
 జక్నేదైతేయుండంచు న్నువర్వాళిపైసార్పఁగానంత దుర్దాంతదోశ్శక్తి
 మల్లాడినిమ్మక్తుడై సాహసోద్మక్తుడై ఖడ్గఖేటంబులంబూని నీడోద్భవ
 శ్రేణినిస్వలుపైన్యంబుచందంబున న్నింగితై చంగునందాఁటుచుం గ్రిందికిం

దూకుచుం బక్కటకాడాయుచు న్నండలాగ్రంబుచే వ్రేయుచుం బట్టరా
ద్రోయుచుం దీట్టయైపాయుచుక దర్జనల్సేయుచుక లోకువల్ రోయుచుక
జాలబోరాడు దైతేయరా డుత్తముంగాంచి యత్యంత రోపంబుతోడక
సృసింహుండు గర్వాంధపూర్వామరగ్రాహలోలంబుతా బాహులుత్స
హముం జృంభితాస్థాంతరాలోచ్చలజహ్వా చాపల్యముం గ్రోధజాజ్వల్య
మానాక్షు లుగ్రంబ భీమాష్ట్రహాసంబుహాపకంబు వీరోక్తిగర్వంబు భూ
భంగతాల్యంబసూయక సునాయాస సంగ్రామయత్నంబు మత్తత్వముం
దెల్పుగం కాద్రమాకారమాలిల నిశ్శాన్వన జంఝానిల శ్రేణిచేతంబయః
కుంభి కుంభీన సగ్రాహమీనోగ్రయాద స్సమేధంబుతా నప్తపాశోధు
లభ్రంకషాల్లోల కల్లోలమై హల్లకల్లోలమై మించి నప్తాంత దీపంబులక
బోరుచుక దారుణోచ్చాన్వన వాతంబులనర్దుచు న్సంజ్వలద్యాడబజ్వా
లచే దెర్లుచుండక లలాటనవద్ధర్మతోయంబు దంష్ట్రాస్ఫులింగంబు
లంజయ్యి చుయ్యించుమంచుం బొగల్బుట్టుగా బెట్టుగా నట్టహాసంబు
మీఱంగ జేరంగ సారంగముం గాంచి లంఘించు వ్యాసుంబు శీ
ఘ్రంబు నన్నెన్నుపద్దోద్భవాండంబుపైచిప్ప సోక న్సురారాతిపైనేచి లం
ఘించి దైతేయునింబట్టి రేయింబగల్గని సంజన్మి వేశంబుఁబాహ్వ ప్రదే
శంబునుం గాక మధ్యస్థమా దేహలికాసాంగమామర్త్యరూపంబు కంఠీరవా
కారముం గాని నమ్మిత్రరూపంబుతో భూమియాకాశముంగాని యూరుద్వ
యింబెట్టి యప్రాణులుం బ్రాణులుంగాని జాగ్రన్మఖాగ్రంబుల న్వజ్రవ
జ్రంబునం దండి దండంబునం బాసిపాశంబున న్యూలిశూలంబునం జంచగా
రాని రక్షి కులాధ్యక్షువక్షుస్థలింజించిన హృత్పుట పూర్ణరోపంబుపై
కుబ్బుచుం గొబ్బునక తొమ్ముపై గ్రమ్ము రక్తంబు హస్తంబుల న్నుంచి
తాముంచి లీలాజయశ్రీ పయింజల్లు కాశ్మీర తోయంబు కేవల దిశాపీఠ
లంజల్లుచుక హృత్పుటిన్నీడ వీక్షించి ఫాలేక్షణన్సూర్తి గణపట్ట లాలా
టదేశంబున ప్రక్తిపంకంబుచే బొట్టుగా బెట్టుచుక రక్తరక్తాగరు క్రీడి
డంబింపగంతంబున న్నేన నాలేపముంజేయుచుం బెట్టుగాఁబొట్టప్రేవుత్వనఁ

దీని కట్టుకొని తోడి గుండుచేయుట జేయుచు నైందుగా గండలుం దొబ్బులు మూసముక గ్రొవ్వు నొండొంటి రాచియుచుం జేరికంజేరకగాలేక యందంద వాచానినానావహాళాకినీ ధాకినీ భూతపేతాళ రింఛోళికా వ్రేయుచున్న జసారాస్థిపాణి నెటుక్కుండుఖండింపుచుం బ్రాగుగానింపుచు న్నంతవిభ్రాంతితో విద్రజత్యాదైత్యుల్ దలల్వీడఁగాఁ బారి రెండెంచు నుగొండచుందాగ్రిఁ బ్రహ్లాదుపార్శ్వ బునంజేరి రక్షకులాధ్యక్షునిన్మర్త్య హస్త్యతుండై పంకజాతుండు శిక్షించె మమ్మిక నక్షీణకారుణ్య దాక్షిణ్య వీక్షన్నిరీక్షించి రక్షింపుడంచు న్నుతుల్నేసి యాత్మీయ శౌర్యంబుధైర్యం బునుస్మృతఁగాఁ గుంతకాక్షేయ బాణాసముఖ్యాయుధ శ్రేణులంబూని ద్వేషంబు రోషంబుమీఱుం జిగీషుగదనుంజేరు దోషాచర వ్యూహముంగాననం బేన్పు కాల్చిచ్చులీలక ముఖజ్వాలలన్నీరుఁగావించి మాతంగభంగంబు గావించి దద్ర క్షసిక్తాంగమా సింగముంబోలుచుక దానవాస్పగ్వసంతం బునంబూయు పర్ణ ప్రసూనంబులో నానఖశ్రేణి రాణింపనుద్యద్దినేంద్రాం శునంబులలో సాంధ్యరాగంబులో చంచలా జాలమా సుందరీ వల్లులో కంఠకింజల్కు పుంజుబా సూత చృపావర్ణ దండబులో నాగశోణాయ మా నాబులై కేసరంబు ల్విరాజిల్లఁగా గొండపైమండు దావాగ్ని విస్ఫూర్తి దైతేనుసింహాసనా ధీనుండై చండ రోషంబుతోనుండు జ్వాలాన్మసింహు న్విఘోకింపఁగాడాయఁగా నన్నుతుల్నేయఁగాలేక బ్రహ్మాండమ ఖ్యామరు ల్భీతభీతాత్ములై దూరదూరంబునన్నిల్చి రవ్వేళ హవళంబుతో దేవగం ధర్వ కాంతామణుల్ పుష్పవవళంబువర్షించి రుద్రేల శైత్యంబుతో గంధ వర్గంధవాహంభకశ్రేణి పీఠించె దోహ్తోమృదంగావళీ ధిధిమధ్వాసముల్ శంఖభూభున్ని నాదంబులుక ఛేరి ధగధం ధణారావముల్ దోరమైమీతె నాకంబునం దచ్చుగల్ సృత్య వై యాత్యముం గిన్న రుల్లాస చాతుర్యముం జూపిరింతెన్విఘోశాసముఖ్యుల్విదూరంబునక నిల్చి సాష్టాంగదండప్రణామం బుగావించి సేపించి జ్వాలాన్మసింహ ద్విపహ్వ భజహ్లా నతాంహ స్తమశ్చ ప్రాసాదంబు ను స్వయం సుం హరిన్మృగగ్రహణభూటపాటచ్చరోద్యచ్ఛ

నీ కోటికోటిర కోటినిరాఘటధాతీ సమాటికనాటా సఖోభావళి ఘోటికా
 క్రాంతజోటింగ శాటి నిశాటి దృఢోరోడపాటిగ చర్చాజ్ఞాటంక కోటిర
 శోభాసముచ్చాటనాటాక పంకేజబంధుప్రభాబంధు రేఖాపట తానకటాతూ
 నుకంప క్రియాశంసితోద్యర్షిలింపారినంపత్ప్రకంపాగజద్యేషురయే కలా
 ధ్యతుసీక్షించి లోకంబు రక్షిగితింకింగృహపాతు మమ్ముంగటాక్షించి రూ
 డేక్షణంజేటికంసుం బ్రశంకించి యుద్ధేప్రప్రశస్యముంగానగాలేక ఘో
 డేవేడ నిద్దరించి నేనంచు సర్వగ్రహం శాలభాకారముంబూనియష్టాం
 ఘ్నిలక్ష శైలరాజగబులంబిమ్ము దూసి దృఢాండంబునందరివ్యాప్తత్వ క్రిం
 బుతో బైకిలంఘింప శంకింపగా సింహవైరి నిద్దరించె దేవారి వతుకి
 స్థలీదారుణోద్యన్నశూగ్రంబులన్నర్థకంఠివంబంత్రీనన్నిధిం జేరి తల్లి
 భవదల్లుభుండంతయుఁ రోష తంతస్యమానాత్మ్య జైయున్న వాడిట్టి
 వేశం బ్రసన్నాత్మ్యగాపించి యస్య ద్భయభ్రంఠి వాడించి లోకశ్రయూ
 రక్షగావింపగా మీరె గాకింక నెవ్వరిలక్ష లేరిటంచుం ననుం బ్రార్థ
 నల్సేయు బ్రహ్మ దులంబూచి కానిమ్మటంచుఁ రమాదేవి నెత్తావిపూబం
 తికింగ్రవృత్త్యంగంబులొ నాగ గల్పప్రసూనంబులం గొప్పయైయొప్పు
 కీర్త్యాస్పకపూనగావేణికావట్టద్రేణి సమ్మోయు కెందన్ని నెత్తావియే
 మాత్రమోచూచి రమ్మంచు బంపన్ము ఖాంభోజ సద్యాసనల్గోలుచుం
 బోపగాలేని చారాళినామరు ఫాలస్థక స్తూరికారేఖయుం దాని రాదా
 యనంచు నిద్దరించు బాలాళిబృందంబు నొ రంగుతా ముంగురులో
 మోముజాబిల్లి గాన నిద్దరిత్రంబు గాలేడు లోసుని తల్లొచన ద్వంద్వ
 ముం బై నిగన్పించు లీలన్వి రాజ్ఞుల నేత్రంబులుం బ్రభు వాల్మీకిపులుం
 జాతినిస్సంపు కెంపుందుటారించు కెమ్మోవిపై నందిమో మందిహంసంబు
 చెన్నొంచు క్రొమ్ము శ్రేపుంజెక్కడంపుం బదాత్వన్మేబంగారు పుంగవ్వు
 గ్రొమ్మించు లేచెక్కు టగ్గంబుల నిద్దముల్నానగా జాళువొండ్ర
 పూజెండ్ర దాడింబపండ్రనిద్దంబించు పాలిండ్లపై రత్న హారావళు త్పాక
 లింపకవలగ్నంబు బివ్వావ శ్రవణముమేఖలానికి ఇల్లోయె కెంగావి

నుంచీర ముంగొంగునన్నింతగాఁ గ్రొత్తగా జంటముతైంబులనూర్పు
 చెల్వానగుంబుల్విలోకించువారల్పదోక్తేవమాయస్య తత్పద్మమంచుకాన
 మానింపనింపా పదాంభోరుహంబుల్ రణన్మంజుమంజీర శింజారవం
 బుల్ చెలుగక జగన్మోహనాకార రేఖావయోరూపలావణ్య శృంగా
 రభీలఁగిగానంబులు హర్షరోమాంచలున్నించగాఁ జెంతకు న్వచ్చు
 చో నాధుమధ్యందినాదిత్యకోటిప్రతీకాశమా మోము వీక్షించి యమ్మ
 క్కయీ యుక్కజంబెన్నడుంగాన నేరీతి నేజీరుదుం జేరి యేజాడ మా
 టాడుదుక బిల్చిమాటాడిన స్మాణుమాటాడునో యాడడో వెడుకంజూచు
 నో జూడడో యంచు నూహించుచు ద్వాదశప్రేమ మున్నున్నగా దీయ
 గా ఘోరమా దృష్టి వెన్వెన్నకుం ద్రోయఁగా భీరుభావంబుచే చాల
 నాందోళితస్వాంతి యా నిందిరాకాంత నీక్షించి పంకేజగర్భుండు ప్ర
 హ్లాదునిన్నేడ నవిష్ణు భక్తాగ్రగణ్యుండు మందంబుగా మోడ్చు కెం
 గేలతో నన్నిధింజేరి పాదాబ్జముఁత్యాళిసాకంగ సాప్తాంగదండప్రణా
 మంబుగావించి శ్రీగంధయోగంబునం జల్లనా దప్తతైలంబు లీలకా
 మహాహోషమెల్లంబ్రశాంతంబుగా సుప్రసన్నాశ్శుభై యాన్వసింహుండు
 ముందగ్నితోఁ గారు కెందమ్మి కెంజాయసాగంధిక శ్రీవిడంబింపఁ గారు
 ణ్యదృష్టి నివోకించి శస్త్రప్రదాన ప్రశస్తాత్మహస్తంబు ప్రహ్లాదుమస్తంబు
 నక నిల్పినకా స్వేదరోమాంచమేధాశ్రుగాదదృయోగంబు భక్త్యంగ
 నాలింగితత్వంబు మైగాంచి తత్వజ్ఞుడౌ బాలుఁడేకాగ్రచిత్తంబుతోడన్న
 మస్తేనమస్తే లనద్రత్న మాళేనమస్తేనమస్తే యనామన్మృపాళో నమ
 స్తేనిరస్తేంద్రత్రోద్యతారేనమస్తేనమస్తేన నః పాహివిష్ణోయటంచంబు
 నర్పందనంబునుర్పించి లక్ష్మీకళత్రా పవిత్రంబులై పావవల్లీలవిత్రం
 బులైచాలచిత్రంబులై సీచరిత్రంబులకా స్తోత్రముల్సేయఁ గాగోత్రపుత్రీక
 శత్రాదులు స్నేరరన్నకసురామిత్ర పుత్రుండ నేనెన్నఁ బాత్రుండనే ముక్తి
 కాంతాదనక్తి నిర్నక్తి న్సుయ్యక్తిస్థయద్భక్తి గావించుఁ దద్భక్తికిన్నాటి
 రావే జపంబుల్ తపంబు ల్మహాదాసముల్ ధ్యానముత్పానముల్యాగము

లోకము ల్లాగము ల్కన్యముల్ జేసియు న్నీవదాఁభోజనద్భక్తిగావిం
 పగాలేని యావిపుకంటెం గృతాంతుండునీచుండు నీభక్తుడైనా యథా
 ధ్ధంబు సంతాపరూపంబుచే నన్ని సలగ్నమై యన్యలోహంబు శోషింపు
 చుం బైడికిన్వన్నె సొచ్చించి తాసిలోనారు చుండంబునా సీదురోపంబు
 దుష్టాసురశ్రేణిఖండించి కళ్యాణ భూయిష్టమైనట్టి బ్రహ్మాండమున్వన్నెవా
 సింగనాజేసి నికన్యమింపంగ యుక్తంబటన్నా నృసింహుండు హృ
 ష్టాత్ముడై నత్తనీభక్తికైచ్చితి గోరు నీయిచ్చకున్వచ్చు వధ్ధంబు నేనిచ్చె
 దా హెచ్చుగానన్వ బ్రహ్మాదుఁడంతే విసితాత్ముడై స్వామి యే యర్థము
 గోరు వాడ న్నమస్తంబు నిత్యంబు శక్రాదిదిక్పాల కై న్వగ్యముల్లోధి దే
 వద్విషద్యోధభాధాకులంబుల్ నిశాటాన్నతుల్నీ వె వారెంతువట్లాట నే
 నేదియున్వల్ల నీవల్లనాభక్తియే చాలు పోత్రిస్వరూపంబునం ధాత్రికై హే
 మనేత్రు విచారించి నావంతుఁ దామించు రోపంబున న్నాదువాక్యంబు
 సారంబుగావించు నీపైనిద్యేషంబు గావించు గావించుకై న న్నయంబుల్ని
 వన్నామ సంకీర్తనంబుల్నినుంగొల్తునంచున్ననుం జాలభాధించు మాతండ్రి
 నిం బాప నిర్దుక్తునింజేయు నాకీవరంబేప్రియంబన్న లే నవ్వుతో స్వామి హ
 ర్యక్షమావత్సని గ్గాంచుటంజేసి నీతండ్రి ముద్యేషు వంశంబులంగూడి
 శుద్ధాత్ముడయ్యెన్విచిత్రంబె నీవంటినాభక్తు లేదేశంమందుండురోయట్టిదే
 శంబులందున్న పాపాత్ములుం జాలపుణ్యాత్ములై యాయురారోగ్యసౌభాగ్య
 భాగ్యంబులుంగల్గి వర్తింతురంచుం బ్రసన్నాత్ముడై యిందిరాకాంతనంకం
 బుపైనుంచి లక్ష్మీనృసింహాఖ్యచే భక్తులంబూర్ణకారుణ్య దృష్టింగటా
 క్షించి రక్షింపుచున్మించె నెల్లస్పదా॥ అంత॥ శా॥ ఆదిత్యులును నన్న
 ముక్కురియఁ దూర్యరావము శ్రీఅభృ ! గ్వాదుల్గుత్రము లుచ్చరింపమ
 ణి పితారూఘం గావించిర । తొడటుండని దైత్యదానవ మహాసామ్రాజ్య
 మేలంగల్బ । స్లోదుంబట్టముగట్టె బ్రహ్మజగదాస్లోదంబు సంధిల్లంగ॥
 ధరణీశ్వర వినుపించితి । నరహరి చరితుబుపావనంబిది నరులే । స్వరు
 విన్న వారికొదవు । స్వభక్తిచిరాయువు మహిమైశ్వర్యంబుల్॥ క॥ అని

శ్రీవైశంపాయన । మునిముఖ్యులుదెల్పవిని ప్రమోదాన్వితుఁడై । జనమే
జముఁడవ్వలికథ । యనఘావినులతుఁ దెల్పుచుని యడుగుటయు॥
శా॥ అత్తానాత్మ విచారచారుతర మేధాధార ధారాధరై । కాత్మత్వప్ర
తిపాదన ప్రవణజానా సారసారంగవా హాత్మంబర్యధినాథ నిర్మలతరవ్యా
హార హాస్య గా రుత్మద్రత్న విభా నిదర్శిత హృదాయాథా చ్యుతాంగప్ర
భా॥ క॥ కవిరాజరాజ కృతకృతి । కవిరాజవిరాజితనుత ఖలసథికపురః ।
కవిరాజరాజసమధని । కవిరాజవిరాజతాన్య కమనీయయాశా॥ పృథ్వీ॥ ఫ
ణాధరణవి స్ఫురద్భవహచిత్ర రత్నప్రభా । రుణారుణవిదారణా రుణభ
జా మహాభూషణా । రణాంగణభియానక క్రమజయానక ప్రస్ఫుటా ।
ధణాధణధాన్యధాన్యతీత చిత్తవిద్యేషణా॥

గద్య॥ ఇదీ శ్రీరామభద్రదయాభిరామ భద్ర కరుణాకటాక్షవీరౌ పరి
ప్రాప్త దీప్తత రాష్ట్రభాషాకవిత్వ సామ్రాజ్యధౌరేయ సకలవిద్య
త్కవిజన విధేయ ధరణిదేవుల నాగనామాత్య సుధాసముద్ర
సమున్నద్ర పూర్ణిమాచంద్ర రామమంత్రీంద్ర
ప్రసరింబైన దశావతార చరిత్రంబను మహా
ప్రబంధంబునందు చతుర్థాశ్వాసము.

నా లు గ వ య వ తా ర బ గు

స్వసింహావతారకథ.

సంపూర్ణము.

వామనావతారకథ.

ప గ చ నూ శ్వా స ము.

శ్రీసర్వాత్మజవాసవ! నాసత్యవిలాసదాసనన్యవిశిష్టే! ఓసాచన్యా
న్వితయము! నా సరయాకృష్ణ పద్మనాభునీకృష్ణా! గీ! అపధరింపుము జన
యేజయక్ష్మితీత! శేఖరున క్షిప్తులను వ్యాస శిష్యమూని రాజ యిక వామ
నావతారక్రమంబు! దెలియఁ జెప్పెనవినుచుని దేలుఁడందొడఁగె॥ శా॥ శ్రీ
రత్నాకర కన్యకారమణుఁ డాఁతిజగన్దీపనా! కారోదార వధూనిలాస
ముల రత్నశ్రీగిరికిఁ బ్రామి సాం! పారంగా నమృతం బొసంగ బోయుండై
దేవసైన్యంబుతో! స్వారాజన్యలఁగెల్చి సేలుకొనియె నెన్నఁబసామా!
జ్య ముక! మహాస్రగిరి! బలిదైత్యుల తి నగ్రాతిహతలనుండై భగద
నన్దుఃఖిలోసం! గులశైలావోదకుస భంగుఁడయిన బలింగొంచు బాహు
దిలప్పుత్రులు శుక్రాచార్య జేష్ఠుడలగినివిదయఁబోషింపినితంబు
గ్గలిగించె స్థూత్రశక్తి! గ్గలవె గురునిచేగాని క్షా బుతొచుక॥ క॥ గ్రతి
కినబలి దైత్యోద్రుం! డెదఁదనయప జయముఁలలచి యెంతయువెతచే!
గొడుకుచు నిట్లనిపలికె! ద్రిదశాహితగురుని న్యాయనిష్ఠుని సేవితీ॥
శా॥ నీ కేశిష్యుడనయ్య తుచ్చుడివిబాగి కంబుచే గన్నముం! పై కొలఁతిం

గద చాలదే యిదియె యేకార్పణ్య మొందింపఁగా నాకీజీవితమిచ్చి నాఁ
డవపులేన న్నందఱున్నవ్వఁగాఁ బాకారాతికి నింటి బంటుగనొనర్పఁజూచి
తేభార్గవ॥ మ॥ అనినమాననుడైన దైత్యుఁతి పల్కాలించినీకేలజా । లి
నిజెంకంగవితా జయాపజయ ముల్లేవాగఁగింపంజగం । బునసీవాక్కండ
వేపరాక్షితుండవా పూర్వంబు శక్రాదులెం । దునుమీకోడరె తామె కా
దుకలుగు స్లోకాన గెల్పొటముల్॥ మ॥ అదియుంగాక రమామనోహ
రుడు సాహాయ్యంబు గావింపఁగా । గదనక్షోణిని గెల్చెఁగాని సముద్రగం
భైన నీ తేజముం ద్రదశాధీశుడు సైపఁగాఁగలఁడె యెంతేభ క్తితోమున్ను
నీ । పదముల్ గొల్పుట ముజ్జగంబెఱుంగదే బ్రహ్మదవంశాగ్రణీ॥ మ॥ విను
మీతాతను గన్నతండ్రి హరితోద్వేషించి నాశంబుగాం । చెనుమీతాత స
మస్తపూజ్యత వహించెన్దైవ్య వీభక్తిచే । వనధీశానసుతాధినాథపదసే
వంగల్గు నిష్టంబుత । ఘనవైరంబున నొందునంతమిది నిక్కంబంచునూ
హింపుమా॥ ఉ॥ కాపునవాసుదేవ పదకంజయుగంబు సమాశ్రయించి
స । ద్భావముతో విచారములఁబాసియెనర్పము నిశ్వజిన్నఖం । భేవి
జయంబుగల్గి ఘటియించెగనీకు జగత్త్రియంబున । న్నాపుడుదన్తహా
ధ్వరమొనర్చె బలింద్రుడు శాస్త్రపద్ధతి॥ మ॥ బలియారీతి గురూక్ష
మార్గమున శ్రీభామామనోనాథప । జ్వలజభ్యాన పరాయణుండయి యొ
నర్చెన్ది శ్వజిద్యాగము॥ జ్వలనాభ్యుతంసీమవెల్వడియె హేమాభీ
షణాశ్వంబుప్రో । జ్వలసింహాధ్వజమైనయొక్క రథ మక్షయ్య ప్రభావో
న్నతి॥ గీ॥ ఆహవంబునఁ బ్రత్యక్షమగుచుబలిని । నాహదంబునఁగెల్చె
ద సఖిలగురల । ననుచు దపనీయమయమైన యజ్ఞసరము । ననుచువేడుకతో
నిచ్చిచనియెనలువ॥ క॥ దరమిదినీచేజూచిన । దరమొందుపురందరాది
దైవతబలము । ల్లరమాపాగడఁగననియా । దరమున గురుఁడొపఁగె
నొక్క దరముంబలికె॥ శా॥ కూశ్మాండుండును గూర్పకర్ణుఁడొనఁగా
గోటిప్రధానాగ్రణు । ల్లాశ్మాంఁడొదరు లర్కసన్నిభములు ల్లూరిరక్తు
ధైకోన్ముఖు । ల్కాశ్మరారుణకాంతివేశ్మ నయను ల్లాలాంతకా శౌ

రులు గ్రాశ్లోకస్థలులేగుదేంచిరియసంఖ్యైవ సైవ్యంబుతోకా॥ అంత॥
 సీ॥ మధ్యాహ్న మార్తాండ మండలంబులబోలు పది వేల కెంపురా బండికం
 డ్లు॥ అష్టదిగ్బుఖములం దష్టాంగములుమించు గోవుగాఁచినవజ్ర కూబరము
 లు॥ గైరమాయూరచాకోరగారుత్మత చ్చవి దనర్చిన లక్ష సైంధవము
 లు॥ గంగావయోపాలి గజరాజుగాలచె వారించుకంటిరవధ్వజంబు॥ ది
 వ్యశస్రాస్రజాలలు దీప్తరత్న॥ ఘంటికాకోటి ఘణఘణల్ గల్గియంద॥
 మగుచు శతయోజనోన్నతంబైనయట్టి॥ స్వదనాబెక్కి దైత్యసంక్రం
 దనుండు॥ సీ॥ విబుధ కైలేంద్రులు విశ్వరూపముచూపె నననోష్ఠకాం
 చనస్యందనములు॥ ఘనశంకములువిశృంఖలవృత్తినడయాడుచెల్వుగాం
 చినగంధసింధురములు॥ సువత్ససమ్మళ తృప్తారవితరంగములబోలిన తు
 రంగమఘులిగములు॥ కల్పాంతదీర్ఘ నిర్భూతముల్పురుషులై వెలసెనో
 యనమీరు వీరభటులు॥ కోటిదశకోటి శతకోటికోటికోటి॥ సంఖ్యలనుమీఱి
 వెంటరాజులులవిక్ర॥ మక్రమంబున బలిదేవ మదకనుండు॥ దైవగంగాత
 టంబున దండువిడిచె॥ సీ॥ ఘనచక్రి చక్రఘర్ణర రావములకన్న సమదవా
 రణబృహిత్ములకన్న॥ రంగదుత్తుంగ తరంగ ఘోషలకన్న రణసముదృ
 టభటార్భటులకన్న॥ తతభరికా ధణంధణనాదములకన్న నమితార్యతూర్య
 ఘోషములకన్న॥ వదిమాగధులకై వారంబు రొదకన్న బ్రబలంపు సద
 శింపురవళికన్న॥ చటులమై మించె గీర్వాణసార్వభౌమ॥ ధైర్యకైతవచ
 క్రాంగధావనోప॥ దేశదేశికఘనరవా దేశదైత్య॥ నాథజయశంఖ భుం
 భునినాదమపుడు॥ చ॥ అదివినినంత నిండుకొలువైన సుపర్యవిభుండు గొ
 ల్వులొక॥ ద్రిదశులుచూచి యెవ్వఁడొకొ దిట్టతనంబున బోరు సేయఁ
 గా॥ గదిసెను శంఖరావ మిది గ్రక్కున తండుననంతలో ఘన॥ స్వదన
 ము జేర వచ్చి యొక చారుడు మ్రొక్కి వినీతినిట్లునక॥ సీ॥ అవధరి పు
 మువిబుధలోకాధినాథ॥ యిదిగొ బలి దైత్య విభుండు మిన్నేటిచెంత॥ దం
 డుదీగినాడు భండనోద్దండుండగుచు॥ బ్రతిదళంబుగ నేనల బంపువేగ॥
 క॥ అని తెల్పుచున్నవేశం॥ దనునిలుమని యడ్డగించు జావారికులం గను

గొనక ద్రొబ్బు కొంచుం దనుజుం డొకరుండువచ్చి దర్పమెలర్పె॥ ఉ॥
ముక్కునగెవ్వగుట్టి నినుముందుగనిడిది తెమ్మటంచుమా॥ రక్కసి తేమపం
పె వినరానివిబ్బభ యింక నట్టిబుక॥ చిక్కులుసూచినన్ని డువదేవరి వై
ననుగకు పెన్ననే॥ మొక్కెదగాని రమ్మనుచు ముందలఁబట్టగడంగ ను
భృత్తి॥ చ॥ హోహోయని వేగలేచి శమనుం డట్టాంగితక ద్రోయగా॥
నో హోహో॥ బలశాలివేయనుచు దైర్యుండుగ్రుఁడై చేరి దా ద్వాహభ్యం
తర నీమనస్సున మదస్త్ర బేరమంబోయనం॥ బాహరాతి హాయుండుగూ
లె జపనత్తస్ఫూర్తివమ్మైచన॥ ఉ॥ అప్పడిచారయంచుఁ ద్రిదశాధిపుఁడెం
తయు నాగ్రహంబుతో॥ గుప్తన గద్దె డిగ్గి శతకోటి నిశాటునివ్రేయఁ
బూరుడుం॥ గొప్ప విడంగగల్గించును గుబ్బలు గుల్కు పదంబు మెట్టియ॥
ల్పస్వగుమీఱఁ జీరి శచి చయ్యన నాధుని కేలువట్టిన॥ చ॥ విడువిడుపట్ట
రాకు మలివే శియటంచును జాతికెంపురా॥ కడియపు కేలుఘల్లురనఁగావిడి
లిచి ను లేచుఁడల్కతో॥ జడియక పూవుఁబోడిబల శాసనదూతను జం
పనీతియే॥ వెడలఁగ ద్రోయుఁడన్న సురవీరుఁడు నట్లయొనర్చి నివ్వెర॥
చ॥ గుగునిముఖంబు సూచితకోటిని నిన్నను మొన్ననోకదా॥ గురుభుజ
శక్తియు క్తినిలఁకూలిచి నచ్చితి నేడువచ్చెనే॥ వెరువున హెచ్చెనీబలము
విక్రమమన్నను సుక్రసేవచే॥ దొంకెను వాని తేజమఁకదుస్సహమింద్ర దొ
లంగుమీచన॥ నీ॥ రంభోరుంభాది గంగీరపుంభావ స భాగ సంభూత
సంభ్రమములు॥ శృంగార భృంగాని రంగాదితుంగాబ్జ గంగాతరంగావ
గాహనములు॥ పావనతారావ ధీగారి వారావతైరావతారోహ గారవ
ములు॥ బాలానిలఁగోల జూచుచోరాల్య లీలావనాలోల ఫలనంబు॥ లే
టునివిడజాలెనొక్కొక్కై శ్వేంద్రుదాశి॥ కోడి ది॥ పీడి శచిగూడియున్విసేరె
నడుగుదూపశిజడదారి యొకయనిటి॥ కోడి కోకిలముల వేల్పుప్రోడ
యై॥ గీ॥ పరగగలకొద్దిసురలకుం బాడియొనఁగ॥ జాలువృత్తారియ
గు రాజముగాని॥ గలితిమయ్యెవిరోచన ప్రభవతేజ॥ మమరగా
ధతర స్ఫుర్తి నెవనయిచి॥ శా॥ ఈలాగింద్రునిఁబారద్రోలి బలితానేకా

తవత్రంబుఁగాఁ | దైలోక్యం బటులేలుచుగ గృహమహాపత్ర తాపం
బుతో | భూలోకాధ్వర భాగమల్ గొనుచు నంభోబాతుసంక్రేతిగాఁ |
జాలాజన్నములాచరించె గుణేయై శాస్త్రోక్తమాంగంబునఁ || మ॥ తిళుకు
న్ముత్తైపు కొల్వకూటముఁ నిర్మాసిగవుంగ ద్వైఁ | గొలువైయుండె సు
రాసురాదులు తెలుగుగరి నేవింపఁగా | బలిదైత్యుడొకనాఁడు వైభవ
మెలర్చుచును గ్రహిణి | కలనిక్కాణకరాగ్రకంకణ యుణత్కారం
బుతోరంబుగఁ || గీ॥ అష్టమక చాడఁదే గింది యసురనాథ | నీకజ
యవెట్టు చున్నాచురిలు బిమ్ము | గొదవనల బిందు హిమగిరి కూటము
నను | గంటిన్కొక్క విశేషంబు గన్నులారి || నీ॥ అతిఘోర గపనమర్త్య
మునవతికంపుచో మేఘంబులోని క్రొమ్మెఱుగు కరణి | చలికాలము నజ
లాశయమున నుండు చో కొలనిలోరాయంచ కొదమవగిది | కడగిడం
చాగ్నులనడుచక్కినిలుచుచో లలితమానసిదీనలాకతోక | పుడమిఁబా
దాంగుష్ఠమున నెలకొన్నచో బాదులోలేదఁగలొగమీలు | చిలుక
వలెఁగోవిలవిధానఫలముపెట్ట | ములుమెంగుచుఁ గొన్నాఁజిలుముమొ
దలు | గ్రోలకిప్పడు రత్న పాంచాలిలీల | దపమునలిపెడు సురమూత
దైత్యనేత॥ క॥ అని విన్నవించినప్పడె | వినిచిన్నంబోయెదైత్యవీరుడూమ
దియో | జనచేసియొకయుపాయము | గన్దిదైత్యుల బంప వారు గావి
మృనుచుక॥ గీ॥ పరగ నిరువదియైదేండ్లప్రాయమలరు | విస్మయిన్నలు
నైజనవిగ్రహములు | గలుగువేల్పుల రూపము గ్లాంచిల్లెత్తి | దుచి
తవస్త్రాభరణ శస్త్రనిచయమూని॥ అంత॥ న॥ ఒడినిధిసీసహీనగణ సం
గమెఱుంగవు హేమచేతికిం | బహుచ నొసంగి దుర్విషమా భగ్గనకిచ్చి
తిసంచు నవ్విదా | పడుచు నొసంగి భగ్గనకు భాసురకీర్తి పింపించు
రిటం | జడిగొననొప్పు నత్తెహినశైలముమీదికి గోయియచ్చుట॥ మ॥
చరణాంగుష్ఠము నేలునాది భుజముల్పూ రిందిభూదేవధూ | నరితాసీ
టాభంబుగుడ లిన్సిరినిమోమె ల్లియం | గరమన్నాచుచు శ్వా
వాయువుల నిర్మిరించి యర్చింత దుస్తామెనట్టితిపంబునీయు నొతింక

ర్పించివే మ్రొక్కుచుకా॥ శా॥ లిల్లయేలతపంబు చేసెదునవోద్యానస్థలి
 మల్లికా । వల్లీజైత్రమునీడుగా త్రము వనావా సైకపాత్రంబుగా నీలీలన్న
 గిలింపఁనాయమగునే యేపాటిదీనంఫలం । బిల్లీపాటిని జేరు మోసమగుసు
 మ్మా దానపు ల్పించినకా॥ చ॥ తనువుగృశింపఁ జేయునది ధర్మముగాదని
 పెద్దలాడఁగా । వినివినియుండి యేటికి వివేకము లేక దపంబు సేయబూ
 నిననిను నేమనంగలము నేరములెంచఁగ రాదుగానియోజనని యభీష్టమొం
 దుటకు సాధ్యులకుం బతి భక్తిసాలదే॥ గీ॥ ప్రాణవిభుభాసి యతిధిసపర్య
 ద్రోసి । బంధువులరోసి పుత్రులపలుచఁజేసి । యట్టిడిగదీసి యిట్టికార
 డవిదాసి । గాసిఁజెందఁగనిందేమి గలిగెవాసి॥ ఉ॥ అమ్మరొ నీన్న బాసి
 క్షణమైనను రి కగృహంబునగు మే మెమ్మెయినుండువారమట యెందఱు
 గల్గిననీపులేనిగీ । హమ్మదియేల బోదు మిపుడాలయ సీమకురమ్ము మావి
 చా । రమ్ముడిగింపు మింపుగనురక్షయొనర్పము దీర్పుమావదల్॥ క॥ రో
 గిదరిద్రుఁడువరదే । శాగతుఁడుదల్లిజూచి యానందించు । నోగము
 భాగ్యమురాజ్య । శ్రీగలవారలకువేతె చెప్పఁగవలెనే॥ క॥ అనియెన్నివి
 విధంబులఁడే । ల్పిననిండుక వినకయున్న బెదిరింపుచున । ద్వనుజలు భీష
 ణరోపం । బుననిజదంష్ట్ర కలనగ్గి బుట్టించుటయుకా॥ మ॥ అమితంబై
 యదివేణు వహ్నిగతికైత్య క్రేణితోఁగూడద । గ్ధముచేసెన్వతయోజ నో
 న్నత మహాకాంతార మంతకారమా । రమణప్రేరిత చక్రరత్న నదితిం గ్రా
 పింపగదయ్యెన్విచి త్రమె నిష్కారణ వైరికార్తిహరి భక్తితేమముల్పా
 వరా॥ మ॥ హరిభక్తాగ్రణి యున్నచోట హరిభాషాధీశరుద్రాదులుండు
 దు దుష్ట గ్రహరోగ వహ్ని భయము ల్పారంబు తొలగ్తిను । స్థిరయైని
 ల్పు విపదశబ్దాలగు దద్దేకంబు కాశీగయా । ద్యురుపుణ్యస్థలకొటికె
 క్కు డనఁగానొప్పు స్థగద్యయమై॥ క॥ కానందన నెమ్మదికొల । కా
 నందముః । విష్ణు హంసమునువివే । కానందమ్మున వలిమల । కానందప
 మూనునదితి గనియెనుభంబుల్॥ గీ॥ అదితియూరీతిదీప్య సహస్రవర్ష ము
 లునిరాహరయై ఘోరముగదపంబు । సేయ రక్షింసురేంద్ర దైతేయదాన

వాళి భీతిలె సురపాళియల రెనంత। నీ కలిమిచిల్కల కొల్కి గబ్బిగుబ్బల
 గట్టితనమేటింగిన యురఃస్థలము మెఱయఁ । గలికి జక్కవపిట్ట కవగూర్చు
 విప్పంగ దరమైన గనుదోయి దయదలిర్ప! నసురలచౌవంచి యునురులు
 మెనవంగఁ దూకొను నైదుకైదువులుపొదల! నొరపైన కటితటి నొరకు
 వచ్చుపదాఱు వన్నెదుప్పటివంత వన్నమీఱఁ । గమలగర్భకముఖు లిరు
 గడలనడువ! జయజయధ్వానముల యోగి జనముపొగడ । గరుడవాహ
 నమెక్కి శృంగారమనుర । ననుమాతకుశౌరి వ్రత్యక్షమద్యై॥ ఉ॥
 పశ్యలలాటజాటతట పాటలసూచిత రాగచంద్ర స । దృశ్యై తోపగూ
 వానపద శ్రితవ న్నఖతారుడభ్ర సా । దృశ్య శరీరుడమృతుఁడు దన్యుఁ
 డుగా ముదమంది గన్య పా । దృశ్యవలగ్న యిట్లనినుతించె నిజోచిత వా
 క్యవైఖరిక॥ ప్రాకృతసీసం॥ లచ్చిగ్ధణాహేయ లలితహద్ధపయోయ సా
 మ్మళోయనళోయ పూయఃజ్జ । ఖయవరాయాజేయ గయరాయరఖయ
 ఖ యరఖందసిఖయర రయినియాస । యాసకజణయమ హేసరభయని
 జ్జ దిక్కమజాహతె శ్లోక్కణాహ । పున్నమయంకళావణ్ణ స్సమందర
 భేయద్ధరాధార యకినవణ్ణ । భత్తకామియిఫళదాణ పారియాయ! యా
 యయాయజణ యెయయాయాయరూయ!వాసుఁడే యణయాణంద వణ
 యణాహ!ణాహతణిజణయహ్ని రభేహదేయ॥గీ॥అనుచునప్రాకృత చరిత్ర
 యైనయదితి । ప్రాకృతోదితవైదగ్ధిఁ బ్రస్తుతింప । బ్రాకృతగుణ వ్యతీ
 తుండు భక్తసులభుఁ । డైనప్రహ్లాదవరదుఁ డాహ్లాదమునను॥ గీ॥ మొల
 కనవృలచికిలి వెన్నెలలుగాయ । గాయమెంతయుఁ బడలేను గా యటం
 చు । నతిపవిత్రకరంబున నదితిమేను । నిమిరి నీవాంఛితంబేమి నెలఁతయ
 నిస॥ క॥ స్వామివి జగములకంత! ర్యామివి జనములకజపిత కర్థమొసంగే!
 సామివి భక్తులకంతిక । గామివి నీ వెఱుంగనట్టి కార్యముగలదే॥ క॥ ఐన
 నిగ్గుసింపెదనను । శ్రీనాయకమత్తదైత్య సేనలచేనా । సూనులు వనూ
 నులైహరి । సూనుప్రభృతులును దలకఁ జూడంగలనే॥ క॥ దితిసుతుల
 నంహరింపక । నతులితమైనట్టివారి యైశ్వర్యమునా । సుతులకొసంగు

ము చాలును. దీతిజలు నానుతులుగాఁగఁ దీనశరణ్యా॥ గీ॥ అనిననెంతయు
మెచ్చి మాయమృతౌదు । నదితియనికొంగలించి దైత్యారియనియె ।
సవతిబిడ్డలయందు మత్సరములేని । యపుడె సీసాటిగలరె యాయఁఖలము
నను॥ చ॥ తననుతులంబరాత్మజులఁ దగ్దయుఁజేమ దగన్మమంబుగాఁ ।
గనుగొనుఁ బుణ్యమూర్తులకుఁ గల్గదునందనశోక మింకనీ॥ తనయుఁడనై
జనించి బలి దర్పముమాన్చి తదీయలక్ష్మినీ । తనయులకిత్తు నీతి నయధ
ర్మవివేకముగాఁగ నాపుఁడు॥ క॥ ప్రతిరోమకూపభాసుర శతపత్రభ
వాండకోటి సాహస్రుండ వీ । వతిలోకచరిత్రుండ వే । గతిగర్భమునకేభ
రింతుఁ గమలదళాక్ష॥ మ॥ అనిన స్త్రీ వనుమాటనిక్కమదితీ యై నారహ
స్యంబు నీ । కు నెఱింగించెద నాదుభక్తులు విరక్తుల్యోగ సత్తుల్కుదీ । జన
రక్తుల్పితృభక్తియుక్తులు పరేర్థ్యాముక్తులచారవ । ర్థనయుక్తుల్సతు
లున్భరింతురు ననుదధ్యంబు సాధ్యమణీ॥ ఉ॥ సీవునమస్త భూతహితవి
ర్మల చిత్తపు బుణ్యశీలపుం గావున నన్నుఁబుత్రునిగఁగాంచెద వంచును గం
తమాలిక॥ శ్రీవెలయంగనిచ్చి దయచే నభయంబునొసంగి దేవతా ।
సేవితుడై వికుంతపురిఁజేరె సరోరుహనాభుండంతట॥ గీ॥ అదితియింట
బయోవ్రత మాచరించి । భర్తృసంగతి సౌఖ్య సంపదలఁబొదల । నెలమ
నలె వేల్చి జగి గల్గెమల నెదిర్చి నెలమనలె నెలలుదొమ్మిది నిండెనంత॥ గీ॥
కంజసేత్రుఁడుసక్ల పక్షంబునందు । శ్రవణమునద్వాదశీ దివసమునవిజయ ।
యనుసుహూర్తంబునందు మధ్యాహ్న వేళ । నదితికిజనించెవామనుండగ
చునపుడు॥ గీ॥ కురిసెఁబువ్వులవాసలుమెఱిసెదిశలు । విరిసెఁగావిరిదుండ
భుల్తారసెదివిని దొరఁగె గంధర్వగాన మచ్చరలయాట । నెరసె జగముఁ
వేడుకల్మారసనంత॥ మ॥ మణికోటిరమునక్రకుండలములున్మాణిక్య
యూరకం । కణకాలచీకటిసూత్రహేమవననగ్రైవేయమంజీరము । ల్ఫల
భోగాభ చతుర్భుజంబులు దగ న్పాసిల్లులోకై కర । క్షణునిన్వామనుజూ
కన్యపతపన్యాశాలి హృష్టాత్ముడై॥ క॥ పటుభక్తి మొక్కియంజలి
ఘటియించినుతిచె వికచక్రైరవవేళా । నటధూర్జటి చరణకటా । త్కట

పణింద్రానుకార గంభీరక్రికామ॥ రవికోటిప్రతికోటి తేజము శరద్రాకేం
దులించాస్యము॥ ధవళాంభోరుహలోచనంబులును ధాదధ్యన్నహస్తాబ్జము॥
న్నవలావణ్యవిశేషముంగల నినుం దర్శింతు ధన్యుండనై । శివము
ల్గంటి దయా వితాంఘ్రియుగళి సేవామనావామనా॥ ౪॥ అనిసాగడ నీకు
మేలుగు । జనకా మీయందురెండు జన్మంబుల నే॥ దనయుండనైతిని
మీదం॥ దనయుండనై మీకు వాంఛితం బొనగూర్తు॥గీ॥ అనుచుదనరూ
పుమాటి యవ్వనజనాభు॥ డర్శకునిలీలఁ గావు కాపనుచుబోర । నెన్ని
నేర్చితి నన్నఁగన్న చిన్నితండ్రియనుచుముద్దాడుచును దల్లి యక్కుఁజేర్చె॥
మ॥ అలరున్ను నెదలంటు గందము నలుంగందంబుపన్నీటిచే । జలకంబు
న్నును బట్టబొత్తులును రక్షారక్షయ్యులవా॥ టలుచకద్రావుడు లెంత
సంతనముపుట్టంతేసె సృష్టిసీతి । స్రవయాపాదికి దైత్యభేదికదితీ భాగ్యంబు
దానెట్టిదో॥ ౫॥ ముజ్జగములుజ్జగింపని । బాజ్జగదల పాదపద్మములజిగి
జాభాగ్గి గజ్జలుమొరయఁగ పజ్జల॥ హజ్జలిడుంగుజ్జ తల్లి యానందింప॥
౬॥ విద్వేమువిద్వేమటంచు । స్తుదియలిరుగేలనూని ముద్దులకొడుకు । న్విద్వే
ములు సేయు తథుకుం॥ గర్దరిచెక్కులను మద్దికాయలుగదుల॥ ౭॥ ఊస
నడునఘు గలవేలుపు । తపనులు విధిముఖులురాఁగఁ దనయునకుడా॥
నువనయనము సేయఁగ గ॥ సృపమునిసమకట్టె సకల సంభ్రమమలరక॥
మ॥ అలరుం దావులు భూపవాసలు దూర్యరావములైండ్లిపా॥ ౮॥
మాణిక్యపు తోరణంబులును గాటంబైనయాపెండ్లిపం । దిలిలో మాను
లు సుట్టుకొన్న మణివేదిక హేమవీరంబుపై॥ నలరాతం బితృమధ్య భాగ
మున మాయావామనుండయ్యెడక॥ సీ॥ తపనుఁడుసావిత్రి నుపదేశమొన
రించె బ్రహ్మసూత్రము బ్రహ్మస్పతిఘటించె । జనకుఁడు పచ్చనున్న నిమం
జిమొలఁగట్టె నవనియొసంగెఁ గృష్ణాజనంబు । శంబరధారి దండంబు కేట
నమర్పఁ బ్రేమతోడల్లి గొప్పినమొనఁగ । పాఠోదపదమాతపశ్రంబునవ
రించె నలినగర్భుఁడు గమండలుపుగూర్ప । సప్తముఖులు పవిత్రముల్
జ్ఞానదాంబ । యక్షమాలికయియ్యఁ జెల్వయ్యెమిగులఁ॥ బ్రణతదత్త

విచారి సద్భక్తహృదయ । పద్మసంచారి వామన బ్రహ్మచారి॥ శా॥ అక్షీ
 ణంబగునట్టికల్లిగల మాయావామనుం డంతట॥ యక్షేశ్వారిపత్ర పాత్ర
 గైకొని కులాఖ్యలెప్పచుకొ మ్రొక్కితా । భిక్షుందేహి యటంచు వేడ
 గిరిజాబింబోష్ఠి వెట్టెన్నచే । భిక్షుంబంచల వీక్షణించలములం బెంపారు
 శేనవృక్ష॥ గీ॥ అంతగ్రమమునశారద యదీతినప్త । ఋషిపురంధ్రులు
 శచియుదిగీశసతులు । వెట్టుబంగారుభిక్షుంబు బియ్యమద్ర । పగిదిమించె
 బృహస్పతిభట్లచెంత॥ క॥ తాలిమిమీఱగ నెప్పటి । మాలిమితో దేవ
 గురుడు మౌనము దెలుప । న్వేలిమిసేసె మృగాంకుని । మేలిమిగను
 రక్షయిడె సుమేధుడునుదుట॥ క॥ రతిపతియహితుని సతి భా । రతిపతయై
 కంకణము లొరయముతైపునా । రతియై త్తిరి వామనునకు । రతిబోడు
 లపాటతేట రాలరంగంగ॥ మ॥ పరమేశానపయోజనంభవులు దిక్పాలు
 ల్పియంబాప్సఁగాఁ । బరమాహ్లాదము మీఱ నొండారులు పైపైనిచ్చుప
 ట్టాంశుకా । భరణశ్రేణులు కేలగైకొని సభాభాగంబునన్నిల్చు సు । స్వ
 రుండై దేవగురుండు వీడుచదీవె న్సర్వాగమ స్ఫూర్తులక॥ వ॥ ఇవ్విధంబు
 నఁ గన్యసబ్రహ్మ సకలబ్రహ్మషిఁసమేతుండై తనూజాతు నుపసీతుంగావిం
 చి దిగంతరాగతిశిష్టజన వ్రాతంబుల నభీష్టమృష్టాన్నంబుల దక్షిణ తాం
 బూలంబుల సంతృప్తులంజేయుచు మహోత్సవ దినచతుష్టయంబు గడపె
 నంత॥ చ॥ బలి జగదేశదాతయని పల్కఱుభూమి సుభాషనోత్తము । ల్పలుక
 ముదంబుతోవిని సుపర్వమనోరథ సాధనోద్యమం । బలర మృషావటుండు
 బలి యాచన సేయుటకై నివేశము । న్వలువడెనింక నెవ్వరొరు వేడనివా
 రలు వేశవచ్చినక॥ గీ॥ కురిసెబువ్వులవాసలు మెఱసెదిశలు । విరిసె
 గావిరిదుందు భుల్కారసెదివిని । దొరసెగంధర్వ గాన మచ్చరలయాట ।
 మెఱసెజగములువేడుక భారసెనపుడు॥ సీ॥ ఒకవింతహరువైన యూర్ధ్వ
 పుండ్రంబుపైఁ బెట్టినమేధావిబొట్టుదనర । నీలంపురానిగన్నిగలీను సిగ
 గంటు నవరత్నఖచిత్రకుండలములమర । నవమైన కృష్ణాజనముతున్కమె
 ల్లిగొన్న ధవళయజ్ఞోపవీతంబు మెఱయ । ముప్పేటబెనగొన్న ముంజపచ్చ

నిగోచి వెలిపట్టుపంచయు మొలదనర్చు । మణిపవిత్రము దండకమండలు
 వులు! గొడుగు పావాలు పాత్రిక బెడగొమ్మలు । పనపుబూసిన తెంకాయు
 పాణిబూని । వామనుడువచ్చె బలి యజ్ఞవాటమునకు॥ క॥ కపటవటు
 దివ్యతేజసి ప్రకాశనంబు । గాంచియప్పుడు విజ్ఞాన ఘనులుమునులు లేచి
 కరఘ్నులు ముకుళింప జూచి శుక్రుఁ । డసురవలభుతోడ నేకాంతమ నను॥
 మ॥ అదిగో చూచితె బ్రహ్మచారివలె దైత్యారాతియేతెంచెన । త్రిద
 శాధ్యక్షున కెల్లసంపదలు నెంతే ప్రేమతోనియ్యగా । నదితీగర్భమునం
 జనించె నితఁడే మర్థించ నీవియ్యగా । మదిలోనెంచకు మియ్య నెంచినను
 సామ్రాజ్యంబు లేదింకిట॥ గీ॥ ఆత్మబుద్ధిసుఖం బిచ్చునంతకన్న । గురువు
 సెప్పినసద్బుద్ధి పరులబుద్ధి । కొదవదెచ్చును స్త్రీబుద్ధి కులముజెఱుచు ।
 గాన నాబుద్ధివిని సిరుల్లనుమునీవు॥ మ॥ అనినక ధర్మ విరోధమిట్లునుటగాదా
 చార్యవేదార్థవి । జ్ఞులేదేవునకుం బ్రియంబుగ నొనర్పంజూతు రశ్రాం
 తము॥ ఘనయాగంబుల నట్టిదేవుఁ డిట సాక్షాత్కారమేనిల్చివే! డినఁ
 బ్రాణంబులునిత్తుఁ బ్రాణములకంటె హెచ్చుత్రేలోక్యము॥ క॥ అఘ
 టనఘటనాసామ । ర్థ్యఘనుండీశ్వరుఁ డతండు దలచినకార్యం । బుఘటిం
 పకున్నెయిలో । నఘపారమగు గీర్తీగాంచుటర్హమునుమ్మి॥ గీ॥ శిబిద
 ధీచి విరోచను ల్నిత్రముగను । యాచకులకిచ్చి రట యంగమట్టికీతి॥
 యెఱుంగ లేనట్టి నా దానమేమియనుచుఁ గుందుచుండుదునదీ దొరకొనదె
 నేమ॥ వ॥ అనిపలుకుచున్న సమయంబున॥ సీ॥ వివిధదేశాయాత విద్య
 నిగ్రహకృతా లఘుశాస్త్రవాదకోలాహలంబు! నవన తత్త్వత్రియూ శంకు
 పద్రప్తు సాధూత్తరార్పణదక్ష హోతృకంబు । మహిషివచస్సత్య మహి
 మజ్వల త్వవర్గ్యక్షీర శిఖిఖాత్రాంత నభము । ధూమగంధుల వపా
 హోమవేళా సర్వజన క్లిప్త కరతాళ సంకులంబు । ఖదిరబిల్వాదియాప
 యుక్తంబురుక్త । పక్షపక్షింద్రచయన విభ్రాజితంబు । నగుచు మించు
 బలీంద్రుని యశ్వమేధ! యాగశాలకువచ్చె మాయావటుండు॥ శ్లో॥ ఏదా
 తులక్ష్యం తవలోకనాథో । వశంగతేంద్రస్య జగద్ధితస్య । సంప్రాప్తగౌ

యస్సుత లాభతాంచ । భవాన్వదాన్యోహి బలేనురాశాం॥ క॥ అనియు
 భయాన్ధంబులడి । వసతోఽఙ్కాయయోసఁగ వామనుచేగై । కొని బలి
 వటుని వరాసన । ముననిడి తగనర్ఘ్యముఖ్య పూజలొనర్చె॥ క॥ ఒన
 రించిధన్యమయ్యెం । జననము పూజ్యండ్లనైతి సనఫలమొదవె । న్నినుసే
 విచితిగావున । ననఘా నీవాంభదెల్పు మదిచేకూర్తు॥ వ॥ అనిన దం
 భ డింభకుడిట్లనియె॥ నీ॥ చక్రపాణి జయించి సకలలోకము లేలే ఘన
 శక్తిని హిరణ్య కళింబుడాది । గణనీయసకలసద్గుణరత్నరాశియై యలరా
 రెఁ బ్రహ్లాదుడందువెనుక । ద్విజవేషములదన్న వేడువేలువులకుఁ దను
 వొసంగెను విరోచనుడుమొన్న । గరుడవాహనుప్రీతిగా శతక్రతువులు
 చేసినాడవు సర్వతేజవగుచు । ననుచువామనుఁడెంచియో దనుజనాథ ।
 తపమునేయుటకై బదత్రయధరితి । నడుగవచ్చితియోగ్యుడ నంతమా
 త్ర । మిచ్చియంపింపుమనిన బలీంద్రుడనియె॥ మ॥ అనఘా కల్ప మహీ
 రుహోత్త మముఁ డాయంబోయి కారాకులెం । డినజాడన్న నేమివేడి
 తివికంట నాదు సామ్రాజ్యము॥ ధనము ల్ధాన్యములుం దుకూలములు
 రత్నంబుల్ యభేష్టంబుగా । నొనగూర్తున్మోను నన్ను వేడు జనుడన్యన్వే
 డఁగాఁజెల్లునే॥ వ॥ అనిన జతుర వచనరచనావటుండగు కుహనావటుండి
 ట్లనియె॥ చ॥ అడిగినవారిజూచి నభయంపడి వెల్వెలఁబారుమోముతో
 జడియకనాదరింపుచుఁ బ్రసన్నుడవై యభిలాష మేమియంచడుగుచుముం
 దుగానడిగినందుల కెచ్చుగనిత్తునంటివీ యెడ నినుఁబోలుదాతగలఁజేత్రిజ
 గంబుల నెంచిచూడఁగ॥ మ॥ అమరారీశ్వరబ్రహ్మచారులకురాజ్యంబేలఁ
 గాంక్షించుమా । త్రముభూమిందయ సేయు మేఁ దప మొనర్పంబోయెదన్స్వ
 ల్పదా॥ నముచేసేమిఫలం బటంచనకు నానాదానముల్పాదమా । త్రమహీ
 దానముఁబోలదందురు సుమీతర్తంబులింకేటికి॥ మ॥ అవసాదాన మహత్త్వ
 ముందెలియ లే రంభోజగర్భాదులు; న్వివరింప న్వినుపల్కుటుంబినికేబృధ్వి
 దానముఁజేసిన । స్ఫవపాశంబుల బాసిమోక్షపదవిన్బాప్రించు హత్యాది
 పా । పవిముక్తుండయి యెట్టి మూఁఘుడును చిత్ప్రిణ్యమేపాఱగ॥

గీ॥ విప్రవరునకుఁగూమెఁడు విత్తనముల । నేలయొసగిన ఫలము వర్జింతువి
ముము । లోకపావని యగు గంగ లోనఁబ్రదికినా మజ్జనము సేయు ఫలమగు
మనుజులకును॥ క॥ చెలఁగుచున్నందుము విత్తన । ములనేల కటించికొనఁగు
పుణ్యాత్మనకు । స్థలుగుస్మతహాయమేధం । బులు గంగా తటినిజేయుపూ
ణాఫలంబుల్ ॥ ఉ॥ పుట్టెను విత్తనంబులకు భూమివసిష్ఠున కీర్త్యుజాలు
నా । పట్టపుదాతకుం గలుగు పంకజనాభు పదాంబుజంబునం । బుట్టిన యేటి
చెంత పరిపూర్ణముగా హాయమేధ మాదియై । నట్టి మఖంబులు స్మతహా
స్రములు స్థితియిం దుఁబుణ్యముల్ ॥ క॥ కలదొక యతిహాసంబిం । దులకు
న్వినుపింతువినము దురితము దొలగు । స్థలుగును భూదాన ఫలం । బలఘ
తరంబగుచున్నదిభువ దైకవదానా॥ నీ॥ మునుబ్రహ్మకల్పంబునను భద్రమ
తియను విప్రోత్తముఁడొకండు వేదశాస్త్ర । నిపుణుఁడుగలఁ జాతనికభార్య
లాఱ్వురు నందను లిన్నాటనలువడిగురు । గలరతఁడ్యోత కష్టదారిద్ర్యదై
కుడువఁగూడునుగట్టఁ గోకలేక । వగనొంది వేసరి ననుమతి దానంబు గా
వింప కీలేమి పోవదనుచు । గోరికొశాంబిలోనను ఘోషువలనఁ । యంచపాస్తా
వనిఁబ్రతి గ్రహించి విష్ణు । భక్తున కొనంగి సకల నంపదలఁబొదలి వెనుక
మోక్షంబుగ నెవంటివేబల్కిందా॥ గీ॥ తానభూదానమొనరించుకంటెనధిక ।
మైన దానంబులేదు నేనడుగినట్టిపుడమిమూఁడడుగు లొసంగిభువన మహిత
యశముఁ బుణ్యంబుఁగై కొను మన్న నలరి॥ కా॥ హేమత్మోధరసుస్థిరుండు
బలిదై త్యేంద్రుండు వింధ్యావళి । వామారత్నము రత్నకుంభజలము ల్వంప
స్త్వపావామన । శ్రీమత్పాదయుగాభిషేచనమొనర్చె స్ప్రహ్మరుద్రాదు
లో హోమేముంగనలేనిక్తిగ నె దైత్యుండంచుగీర్తివఁగ॥ కి॥ క్రవ్యా
ద విభుఁడువామన । దివ్యశ్రీ పాదపద్మ తీర్థంబు శిర । స్సేవ్యము గావిం
చిబుధ । స్తవ్యమతిని ధారబోయు సమయమునందు॥ గీ॥ వామనుఁడుద
ర్శింపిడిలో వారిధార । కడ్లమైయున్న శుక్రని యక్షిఁబాడువ । మిట్టిపడిక
న్నువోయిన లోకబోయ । ననుచునడుగుచు చేసాచి యడుగుటయును॥
క॥ క్షమమూఁడక గులు బలియు । తమభ క్తవక్షిణంసతాఁబూలంసుభ్య

మహాసంప్రదదేదం । నమమయనుచు భారబోసె నలినాక్షునకు॥
 మ॥ పెరిగెన్వామనుడంత దంతిపాడవై పృథ్వీధరంబంతయై । శరదంభో
 రుహమిత్రశీతకర నక్షత్రగ్రహస్వర్మహాస్ఫురితుండై జనలోక మవ్వలి జ
 గంబు స్సత్యమున్మించుచు॥ హరిసత్యంబులు నిండి మెండుకొనె నత్యాశ్చ
 ర్యమేపరగణ॥ సీ॥ పద్మరాగస్రభా భాసమానకిరీట మరవిందజాండక
 ర్పరమునొరయ । శతయోజనాయత శతపత్రపత్రజైత్రములైన విపుల
 నేత్రములు మెఱయ! పరిపూర్ణ చంద్రబింబ సహస్రసప్త్యతంబగుమోము
 మందహాసంబు దొరయ । తతదిగంతవ్యాప్త తతబాహువులు శంఖ చక్రా
 దివీవిధశస్త్రములునెరయ । కవదొసలు నక్రకుండల కాన్తుభములు । వైభా
 యంతియు లక్ష్మి శ్రీవత్స కాంచ । నాబరమునొప్ప బ్రహ్మాండమనెడు భ
 రణి । కస్తూరియుబోలెదగె త్రివిక్రమవిభుడు॥ మ॥ హరి యారీతి త్రివి
 క్రమాకృతిని బ్రహ్మాండమునా నిండియా । వరణాంగంబుల సర్వలోకము
 లుమించుక బ్రహ్మరుద్రాది ని । జగరులగ్గింప గ నందముఖ్య సుభటవ్రా
 తంబుసేవింప దు । ర్భరతేజంబున రాజులక బలిశృతార్థంమన్యుడయ్యెన్
 మది॥ అంత॥ శా॥ వినుఁడోహో జనులార విష్ణుఁడొకడే విశ్వాధి కుండా
 ద్యుఁడు॥ కనుగొన్నారె కదా మహామహిమ మంతక భక్తితోఁగొల్వఁడీ
 యనుచుంజాటుచుజాంబవంతుఁడునముద్యద్భేరిమ్రోయించుచు॥ వినరా
 దిర్వదియొక్క మార్వల గొనెన్ విష్ణు విరాడ్విగ్రహుక॥ మ॥ అరవిం
 దాయతనేత్రు డంతట నతుల్యం బైనత్రైవిక్రమ । స్ఫురణమించ పదాం
 బుజంబొకటిచే ధ్వానినలిం గొల్చి యం । బరమార్గంబున నొక్కయంఘ్రి
 నిడ తత్పాదాంబుజాంగుష్ఠశే । ఖరదివ్య న్నఖరంబుసోకి పగిలేక కంజా
 తజాండంబొగి॥ గౌగావతరణవచనము॥ ఈక్రమంబున త్రివిక్రమ ప్రసారి
 తవామచరణాంగుష్ఠ స్థురనఖర శిఖావిఘటిత బ్రహ్మాండ కరండాపరిజని
 తరంధి సీరంధి నిరర్గళమధుర శిశిర పాండుర లఘుతర ప్రభావాభరణబ
 హిరామణి వారిపూర్ణంబు యోగిమనఃకమల సంతత సంభరణంబును
 లక్ష్మీకుచ శాశ్వతంభ పూర్ణకుంభ సంభావిత నవపల్ల వాచరణంబును

నగుహతిచరణంబుచూచి దొరగి రథాంగధరపదప్రత్యక్షనాబున నభంగు
 తతర ప్రభావాబును లోకైక పావనంబును బ్రహ్మహత్యాని పావనోదకంబు
 నగుచు నప్పాచనోదకంబు కంబుధరచరణంబుజ మరదంబు చందంబున
 నంబుధరవర్ణచదఫలు సాద్రతర స్థంద్రికలయందంబున దనుబాదిపదంబు
 దిగజాతీ గగననాయమాన సూచనమాలికల పోలికలయు క్తికలకంఠ కంఠా
 కంఠమాలికలనీల నానోలచానూలు జాలంబుల బహుధారారూపంబులై
 సత్వతపోజనమహాస్థంబునాని బ్రహ్మబ్రహ్మని సనకాదియోగీంద్ర నై
 భ్యాజకధునులైన శ్రేష్ఠుల గణానందస్థుల స్సాతాంతగృహీత క
 ముడలూ పరిపూరితంబులై గాయమానగంధర్వ గజరాజ గమనిగాన
 ద్రవవృషాంధ్రనగరమంద్రశాలికా కాంతచంద్రకాంత నిరంతరవజ్రబా
 రానుగతంబును పరిసరహరిహయసరవర మగకటమణిమయ భవన సు
 రుదిర రుదిరచిత శైవాలవలికావేల్లిత బును నలనిశాటపాటన పటు
 పుటభేరవ నాటకశాలికా నటనటనస్సరి కుటీలాలకాపదపుట కరత్కట
 క మురజ వాదిత్ర నాదాచ్ఛాపక వలభి సతనఫేలా ఘశఘశారావనకులం
 బును సంపదపనపాదపవిటపసంసక్త నిజసలిల కణ ద్విగుణిత కుసుమ జాల
 కంబును విస్మయాకుల ప్రేక్షమాణ గీర్వాణమృగజలజేతుణ విక్షణస్థిగ్ధ
 సోసూచ్యమానవలమాన మీన వితానంబును నిగ్మలభర్మనిర్మిత సగ్మ
 హర్మ్యప్రాంగణ మాణిక్య వితర్దికాశయాననాయక ప్రార్థ్యమాన పురు
 షాయత కళికాననుకూల లజ్జాకుల సభూభంగవిలాస విలోకనోత్తిష్ట
 మాన మానవతీ వేణికాహృతాక్షగ్ధ విశ్లేధతతథితః పతిత సహగతమాక్తిక
 సూచక తత్త్వస్ఫురుహచాతకలధౌత శృంగారసాధ శృంగహతోత్పత్తిత
 జలబిందు సందోహ కందలితమందార కుసుమకోరకాలంకృత నికటతట
 కంఠక కేళికానందబృందారిక సుందరీ చికురభారంబును సురచక్రీర
 లోచనారతిశ్రమహరణ నిపునతరమదానిల సందానితశైశ్వ. బుధు చా
 రణస్తూయమూనాబును కిన్నర జేగీయమానంబును నిజావ లోకినహూ
 త్రసంత్సక్త బలీకృతః పృథ్విం ? లోసు హృదయం ? విభుగ ప్రాశస్త్యమా

నంబును నమరావతీ పుగవర పరిఖాయమానంబును జల కేళికాలోల
 దివిజకులపాలికాపాళికా కుచపాళికాశ్రీరపాళికామనియ్యక తదీయ సౌర
 భ్య ఘుమఘుమాయ నూనంబును శంఖబుద్బుద వజ్రహక్తిక కుముద
 ఘన ఖణ్డకరకాయిత తారకావారకంబును నిజనైర్మల్య నిమృష్టనిష్క
 శంక మృగాంకమణ్డల గళత్సృధారస ధారాసధారా సువర్ధమా నంబును
 గగ్గోపరిభాగీరథీతపవనిస్థితా నూరుసారథి స్తవనియంబును ప్రణయ
 కలహ దూరస్థిత నిజసీరధారాసిక్త మృదులాంగ సఃసక్తదుకూల చేలాం
 తరపరిదృశ్యమాన కుచలి కుచనితంబ బింబరం భోరువిజృంభ మాణావలో
 కనోత్సుక నాయక దత్త నూతన వసన మూచమాన వైమానికమానిసి
 జనజనితసీత్కార మానితంబును నవర్ష వర్షప్రర్షనిదర్శకవలాహక పద
 మోముచ్య మానంబును ససమయ సమయన్నిజజలబిందు తుందిలచా
 లకవ్రాతంబునగుచు దేరగంటి దొరకు వెరచి తనతనయువరుణుని యిం
 టదాచి వెలవెలనగుచు మంచుమల నేమంచు గట్టులకుఁబట్టుంబు గట్టెన
 ని నలుజడ్డిగంబుల బిడ్డనొడ్డారించి బొడ్డుతామర దొడ్డవేల్పు పుడమిడ్డాల్పు
 లకు నేలికపుగమ్మని కిమ్మని కుందనంపుజగిని దన తేజంబు మెఱయించు జేజే
 లవిడివట్టున కభిషేకంబుచేసిన తెఱంగున పసిండికొండ తుదగు బదివేల
 యోజనంబుల వరపున నున్న యన్నలువ పట్టణంబునఁబోరునందొట్టి పట్టు
 సాలక నలువ నలుమోమునందు వెడలునలుతొలి పల్లులనలుపున నలువా
 కిళ్లనఁబెఱంగులై వస్వాకసారాది దిక్పాలకపురంబులొరసికొని వెలువడి
 తనచడి బెండువడి బెడబెడమని దొల్లిపడు పెద పెదగుండ్లచప్పుడులకులుకుచ
 ప్పడు లేడనేడపర్వలిడుజంట నలుహజ్జలమెకంబుల నెఱుంగకతోడంబరచు
 తెరనోరిమెకంబులఁగాన వెనుతవులు గొరుతోడ నరుగు మువ్వన్నె మెకం
 బుల నంటిపాటు నొంటికొండనందునంబడు చున్నల పిఱుందంజను నెలుగు
 లబలగంబునకు చంగుచంగునం దాటు కన్నె లేళ్లకందంద నడ్డంబగుచుఁగో
 నలఱోనజగురువిని కేళింజేలుచు నదరుపాటునంజూచి యదరిపడిలేచి తమ
 తమక్రొత్తియు నీయును చెఱుంగుల చెంగావల గట్టితటంబుల నొకకొంగున

చ్చినునుగోటి తాపలంజలుప చిలువ నెత్తునులుగ్రమ్ము గుత్తంపువలిగుబ్బ
చన్నుల నొక కొంగునవరించి యగజాటు క్రోవ్వేరలు పువ్వులవాన గురి
యఁగొనుజడియ బెళుచూపుల బెగడు కోడబేడనలబి త్తరంపుయూర్పుల
మృగనాభిపరిమళంబులు గుప్పళింపుచుబలితంబులై మెలఁగు గిలుకు మట్టి
యల రొదలతో గడలకుంజని మును తాము కడలనిడిన తోడవులం
దా లోఁగొని నర్పితంబులు సేయు నెయ్యంపు కర్పూరగంధులనేర్పులకు నగు
చుతచ్చనలాడు బృందారక కుమారుల మందహాసరుచి కందళంబులతో
సందడింపుచు బ్రసవణరూపుకార నిర్జ్వరంబులం బ్రవృద్ధంబగుచు గిరీశా
లింగనసంగత కుంకుమపంకంబున బొంకంబగు నకలంక ధాతురాగంబుల
జాభువాదీయ గమకత్తార్కైరవ కువలయకోకనదాది కుసుమ సౌరభ
లోభచంచల చంచరికచక్రాంగ చక్రవాకర్షుంకార వ్రేంకార చంకనత్స
రోవరంబుల గళింద కన్యకా సరస్వత్యాదినదుల నెచ్చెలులంబోలే గల్బు
కొనుచు వాహంబు తెఱుగునం దుముకుచు వట్టశైవ్యంబునం గొండలం
దెగబాటుచు మతుగజంబు భంగిఁ గర్పూరకదళికా కాంతారింబుల భం
గింపుచు భూవల్లభులేవం బ్రతికూలతరుల నిర్మూలింపుచు పతిత తరు శాఖ
లమన్నతంబు జుట్టుకొను ప్రవాహగతసర్పంబుల కుత్తుకలు రెండుచేతులం
గట్టిగాబట్టికొని బిట్టుల్కిచూడంజాలక మార్కొగంబులుబెట్టు శాఖామృ
గంబులంగని కిలాకిలనగుచు మార్గగండోపలంబులపై వసియించుచెం
చుమించుబోడుల వెనకమగ్గుగావచ్చి యదరుపాటున భుజంబులువట్టిత్రో
యు తెఱుగునమెపించు చెంచునాయకుల నదలింపుచు గడువడినడరు బెడ
బెడలకుజడిసి కడలకునిగుడ నక్కొండగుండులంబడ దివియుచుదను గనుం
గొనవినిన నంటిన సీకరములు సోఁకిన పై తెమ్మెరలు దొరసినమాత్రంబు
భూతప్రేతపిశాచ శాకినీధాకినీబేతాళకూళ్ళాణ్ణాది గ్రహంబులు దమతమ
విగ్రహంబులుమాని మానితవైమానిక రూపంబులుపూని ధగద్ధగితమణి
గణానగిత కిరీట కటకకేయూరహారాది సురుచిరాకల్పంబులు కల్పప్రసవ
బామంబులు కనకాంబరంబులు దివ్యచందనా నులేపనంబులురతిమనోహర

మనోహర మనోహరా కారంబులుంగలిగి దివ్యతర తేజంబులునిగుడ దెగ
బొరెడు కీల్బడలు దొగ లేని సగుమొగంబులు బెగడు బేడిసలం బాలు
వాలుగన్నులు నిగనిగని జిగిమోవి మానికంబులు మగరాలనేలు పలువరు
శ బిగి సుబ్బచన్నులు మృగరాజమధ్యంబులు చిగురుటడుగులుగలిగి చిలుక
తేజ సదగుని చిలుకుటమ్ములు ముద్దుజిల్లు తెరగంటి చిల్లలకొలుకులు
పెనవేలుగొల్వ భాసనూన రవికరావమానకరణ దురభిమాన మణిమయ
విమానారూపులై యచ్చుమచ్చకంటు లిరు కెలంకుల నకలంకర త్నకంకణ
క్రేంకారమ్ములొల్పయ మిజామరములు వైవ రంజిల్లుచు నంజలిబంధబుల
తో నుతులునేయుచుఁ గొంతదవ్వు వెంబడి నిగుడి దివంబునకరుగ నట్టి
క్రమంబుననే నిజనలిలాకృష్టధరాతలపురా జననాంతర పుష్పశరీరనరకని
విష్ట దుష్టజనాబులు యమాదుల కాశ్చర్యకరులగుచుం బుణ్యలోకంబుల
కేఁగ నకలచూరదీనదంబుల దురితాడహ కీర్తిమూర్తీభవింది తన్నుఁజే
రు తెఱిగున రంగగుచు జక్రాంగంబులు వ్రాల నినుం గనుంగొను జనుల
యందువసియుం ప కుండంజేసితి వింకమాకు గతియెయ్యదియని త త్తజ్జనుల
పాపాబులు రూపంబులుగైకొని తాపంబున మెరలు వెట్టునట్టి తెఱిగున
రోలంబ జాలంబులు ఝంకారంబులునేయ తరంగ తరంగ మృనంగరం
గధ్వారంబులకుం జెలంగుచు బెళుకుచి త్తరికోడ బేడిసలు మత్స్యపుటం
బులువైవ బ్రవాహ వేగంబున బెండువడి తోడనడరు పెద్ద పెద్దకొండల
గండాపలంబుల మెండున నిండుకొనియుండు మకర సక్రగ్రాహకరక్తిట
కాచి జలజంతు సంతానంబులువేలయం దీరంబులనిల్చి పుణ్యపురంధ్రీజ
నంబు లెత్తుముత్తైపురారుల తెఱిగునం జెంగల్వలవలగొను సుడులుం
బెడగునూప సంపన్నులగుజనులు భక్తిపూర్వకంబుగా నొసంగు పట్టాం
గుక మఃశిభూషణంబులన లోపల వెలికినడరుమాక్తికంబుల నిగ్గుల బుగ్గ
లగ్గలముగ దత్తత్యైరదన సమర్పిత రథదీపంబులకు వెలుంగు లొసంగు
వ్రవాహోగత భువంగపుంగవ ఘోరమణీయమణిగణ ప్రభలొసంగ
కమబొంతుకొంత కమబొత్తొత్తాభిషేకంబునకుం బలె జలవేదండ మండ

బులు దుండంబులై త్రై సకల ప్రదేశంబుల నాశుకవితతి నతిత్వరయగ్నుడుం
బ్రతిహతస్థలంబుల నభిమానిజనయాచన చంద్రబున మందంబగు కఠినచ
త్తులకుందొలంగి చను నజ్జనుని తెఱంగున గగనంబునకుం దొట్టుగట్టుల గెడ
గల్గుచు దూపున శీతాభిదానంబున నభిరామలీలమెరియ మేరుమల
కేసర కేసరాచల గంధమాధనవసుంధరాచల భద్రదాశ్వత్థ మార్గబున
సశ్చిమంబున చతువనుపేర లోలమాన మీన కటాక్షంబుల సుపర్వాశ్చ
ర్యకర మాల్యవన్మాల్యవద్యూదర కేతుమాల వర్షంబుల సరణిని యుత్త
రంబున భద్రదాశ్వుని స్తరణశీల భద్రప్రదయగుచు నభయశక్తిగళ్యంబు
వత్సర్యతోత్తర కురుదేవదంబున దక్షిణంబుననలకనంద నామధేయం
ఘన ఘటసారసింద నందవృత్తింధాలకయై గగన సరికినక కమలాయమాన
హేమకూట హేమకూటకధర భారతవర్షపదవిం బ్రహ్మహంబి దిక్కు
లముద్రజనముద్రవాచూలలోలకల్లోల కోలాహలంబవార్యతూర్యఘోషం
బులై మొరయ నౌర్వాగ్ని సాక్షియై వెలుగు బ్రతిరవణ ద్వీజకలకలంబు మం
త్రకులంబులై మించ గలకంఠికాగానంబులు పెండ్లిపాటల నీటునూప విష్ణు
ధారాద త్తయగుగంగానదియు దరంగిణీరమణుండును వెలయును తెరకిరుగ
డలనిలిచి బుద్బుదపులకాంకుగములు గువలయనయనవికానంబు గుముడ
ప్రభామందహాసంబునుం జెలువొంద నొండొరులునుం దరంగహస్తంబుల
శీకరమాక్తికంబులం దలత్రాలువోయుచు ననోన్యమీనావీక్షణభయలుం
దారసిల గలసిజలనికరిపీచికాన్వితహాక్షివిద్రుమాదిమణిమణిత శైవాల
వల్లికాకానమణి రమణీయ మంగళ సూత్రాలంకృతకింబుకిందరయగుచు భవ
మాన విప్రకులంబుభృంగాశీర్ని నాదంబులతో వేళా వనకుసుమ కేసరాక్ష
తంబులు వధూవరులపైజల్లి కరకమలభ్రమరమాలికా కాతుకబంధుండు
ను ఫేన దుకూలచేలుండునుబహుళతిరి రత్నోద్భితా బంధును తెదీవనర
చ్యమాన రుచ్యవమానరుచ్యకుసుమ విసర కేళిరుండును నగు రత్నాకరవ
రునకునర్ధాంగలక్ష్మియై యుద్భించుచు సుఖకేళిబలానంబునఁ జెలుగనంత
గీ॥ పద్మలోచనుఁడెప్పటిలప్తాచారి । వేషముననున్నగన్మగోనివిప్రజిత్తి ।

ముఖ్యదైత్యులు దనుజేంద్రు మోసపఱచిసిరులుహరియించె హరియంచు
 గెరలియపుడు॥ మ॥ వలదంచు బలిదెల్పినన్విసక గర్వస్ఫూర్తిగర్జింపుచు॥
 భళియాబ్ర ప్రభలన్వరింబాదవ జాగ్రత్తగ్గపద్యజ్ఞు లజ్వలనజ్వాలకలాక్ర
 మించెనుదిశక్సక్రంబులొక్కమ్మడి॥ దళమయ్యె న్నరవృష్టితోదోరిగళ
 ప్రవాతనిర్ఘాతముల్॥ శా॥ ఆలో నందనునందముఖ్య హరినైస్య వ్రాతవా
 తూలముల్॥ తూలించె దనుజాభ్రజాలములదోర్తో మాధవానుజ్ఞనా॥ వేళ
 న్నాహుణపాశబంధితునిఁగావించె న్వదాన్యస్థబలిన్యావహాదినమ స్తదేవ
 తలుహాహారావముల్ చేయఁగ॥ ఉ॥ కట్టినకట్టుగాక హరికట్టడజేసిన్ శే
 లుమున్నుగా॥ గట్టక వెన్న నేమిటికి గట్టె విహంగ వర్యోడిట్టులింకెట్టు
 నమున్నరింతు హరికేసని కన్నులమొక్కుగాని యా॥ కట్టినకింతయైనను
 వితారము సెందఁడు దైత్యుడత్తరి॥క॥ ఆయాదాన్యముధైర్యరి బాయా
 స్తికబుద్ధిసూచి యశారాయనుచు॥ వేయువిధంబులనన్నతి॥ సేయుచుగ
 నుగొనిరి దనుజ శేఖరు దివిజల్॥ గీ॥ అంతఃజరునవృత్తోడ మాయావిటుం
 డు॥ దైత్యపతిజేరియోయి వదాన్యచరిత॥ యవనిపాదత్రయము నిత్యం
 టివేచి కడమపాదంబునకుఁజోటు గలదె చెపుమా॥ క॥ ఇచ్చెదనని యాకు
 న్న॥ న్వచ్చుంబాపంబురౌరపంబగునికనీ॥ యిచ్చయ నన్వినిమరుదను॥
 హృచ్చకేశ్వరుఁడుబల్కె నెంతయుభక్తి॥ క॥ లేదననేటికియిచ్చెద॥
 నాదుశిరంబునను నిల్పు నలినేక్షణనీ॥ పాదాబ్జము నేనుం బ్ర॥ వ్లోదునివలే
 సుకృతి నగుదు నను సమయమున॥ ఉ॥ శ్రీదనరన్విశాల కటిసీమధరించిన
 హేమచేలము॥ శ్రేదురమేఘమేచ కసమిద్ధ చకచ్చకితాంగముంబతం॥ గోద
 యరంగదంబుజదళోపమలోచనములైలంగ॥బ్ర॥ వ్లోదుఁడువచ్చె మారట
 విహంగతురంగుని రంగెనంగ॥గీ॥ వచ్చితనుజూచిబంధంబు వలనవినుతి
 సేయలేమికి దనలోన సిగ్గుపవచు॥గన్ను గవ నశ్రులు గ్రమ్మనున్నబలిని
 గాంచి హరిజూచి వల్కె నిట్లనుచునపుడు॥క॥ సురపద మేటికి యొసఁగము
 చరణాంబుజ భక్తి దైత్య సామ్రాజ్యంబు॥ స్థరియిచ్చి మేలుచేసితి॥ కరు
 ణింపుము బాధముక్తుఁ గా బలిని హరి॥ వ॥ అనిపలు సమయంబున॥

ఉ॥ వల్లభుఁడిట్లుకట్టువడువార్త వెవిగబడ గుండెరులనందలడమదియగ్దను
జపత్నియు పల్లవపాణిచెక్కుల॥ న్యెల్లువగట్ట నశ్రువులువెల్వెలబోవ మొగం
బు నమ్మనే॥ చెల్ల యిదేయించు హరిజేరి సమన్వృతి జేసి యిట్లును॥
గీ॥ నీకుప్రియముగ దానంబునెఱపువారు॥ మోక్షమందఁగ పునఃపార్థముల
నొనఁగు॥ నీదుకేల్కిందు తనకేలుమీదుగాఁగ॥ దానమొసంగినబలికి బంధం
బుదగునే॥ క॥ విషపి పుము నినురాజ్యం॥ బడుగము నీవలయువారి కర్పిం
పుముమే॥ మడవులనుండెదమి కనీ॥ యడుగులు మదిదలఁచికొనుచు నార్త
శరణ్యా॥ మ॥ అన్వై న్యంబున విష్ణుపాదతనయై ప్రార్థించు విద్యావళీ వసంతా
రత్నముజూచి యేచినదయ న్వాణిమనోనాథుఁడో॥ వనజాక్షా బలిబంధనం
బుతగ వేళానిపునున్నతగ॥ జ్ఞనకుండిట్లనియెంచు బా మధురవాచా వీచి
పాచాలత॥ గీ॥ ఎవ్వని ననుగ్రహింపనే నిశ్చనెంతు॥ వానిసంపద హరి
యింతువనజగర్భ॥ యటులగావున బలిభక్తి కాశ్చ మెచ్చి॥ యిటులగై
కొంటిసంపదలెల్ల నేను॥ వ॥ అనిపలికి బలికిట్లనియె॥ క॥ వినుమువిగోచనసం
దన॥ ఘనుడవునీవన్నిటా జగంబులనీతో॥ నెనయైన దాతగలఁడే॥ త
నరారిత్రిభువనైక దాతయనంగ॥ గీ॥ బాధిమనువేళ దేవేంద్రపట్టమునను॥
నిన్నునిశ్చేదనరదాక నీపుసుతల॥ మందువసియింపుమనుచు ప్రహ్లాదుఁ
గూర్చి॥ దనుజసేనలతోనంప దైత్యవిభుని॥ గీ॥ కడమయజ్ఞంబు సమ
దృష్టి గలిగి నిర్వ॥ హింపుశుక్రయటన్న నుపేంద్రుజూచి॥ సేకదృష్టి
నినే నిర్వహింతుసామి॥ కరుణచేనంచువల్కె నా సురగురుండు॥ మ॥ వన
జాతాక్షుండు మాటమాత్రముననే వైరోచనశ్రీలగై॥ కొని యీరీతి జగజ్జ
నుల్ పొగడఁగా ఖోదీధరారాతికి॥ చిప్పనబ్రహ్మాదు లుపేంద్రుగాహరి
శుభశ్రీసాంద్రు దేవేంద్రుని॥ ద్రునిగా పట్టముగట్టి రెల్లరకు సంతోషంబు
వాల్సిగఁగ॥ క॥ అదితియు గత్యపుడటవలె॥ ముదమందిరొ యెటుల
జెలఁగె ముజ్జగములునిభ్యదయం బింద్రోపేంద్రుల॥ పొదలింపఁగ గ్లేశలేశ
మునులేదయ్యె॥ ॥ సనగదాదండంబుగైకొని యిందీరా కాంతుండువానికి
లిగాఁచియుండ॥ దనకులోగాని యుదలెలయుగతిమాన్యు చనిట్ల చంద్రు

బుపంపునేయ । నేకాద్యమునకైన లోకపాలాదికు లనిశంబు దనుబుద్ధి
యడిగికోసగ । లలితరూపవిలాస లావణ్య వత్తులైన కన్యకామణులూ
డిగములునల్పు । స్వర్గలోకంబుకంటెను శతసహస్ర । గుణములేక్కుడుగా
గల్గిప్రణతికెక్కు । సుతలముననేడు నున్నవాడతులకీర్తి । చక్రిమతవర్తి
బల్కిదైత్యచక్రవర్తి॥ మ॥ ఇలలోజ్జేశటిగల్లు దెల్పుదురదే యిందేల లేదం
చును॥ గలువేడంజెయలార మీముఖరుచిం గన్నట్టగాలేక కొ॥ ప్పలలో
డాగ నటన్న గుంతలసుమంబుల్ దీసివీక్షురుచిన్నలు పైతోచని వేయనం
బతినగున్ దైత్యేంద్రవాసాబునన్॥ ఘ॥ జలకేళి సమయంబులం గలగి
పో చక్రంబులందోలెనో । లలనా సీనగుమోముచందురుని లీలం గాచితే
యన్నవి॥ తలువింటింగద చంద్రుడెవ్వడొకొ నాథాదెల్పుమంచన్నకెం
పులగుండంబున దన్ముఖాంబుజము జూపువల్లభుండచ్చటన్॥ మ॥ అతి
పాత్రంబగు పద్మనేత్రునకు నత్యేదార్య లీలాప్రిచే॥ క్షీతిదానంబాసగన్న
సగుబలికిజేకూరగాకద్గిరా॥ సుతలావాసముగల్గునేయొరులకున్ద్రవ్యప్ర
దానంబునన్ । స్తుతవైకుంఠముబాసి యచ్చటవసించుం జక్రిభోగార్థియై
గీ॥ అఖిల సద్వార పాలకుడైనలోక॥ వల్లభుడుద్వారపాలక వంశజునకు॥
ద్వారపాలకులౌట తద్భక్తి ఋణము॥ దీర దేమిచ్చిననటంచుఁ దెలిసిగాదే॥
గీ॥ తనపితామహులి తనికిద్వారపాలు॥ లైరె యిదిపుణ్యమునకింతె యను
చుఁగొల్వొధరణిపాదత్రయ మొసంగి దానుజేసె॥ వెన్నుడుబలిమాటకు
వన్నెగలుగ॥క॥ శ్రీవామనావతారక॥ ధావిభవమువిన్న జనుడుధనధాన్యయశ॥
శ్రీవెలయఁగభవివర్ధిలి॥ యా వెనుకన్మోక్షులక్షి కధ్యక్షుండగున్॥ క॥ అని
శ్రీవై శంపాయన । మునిముఖ్యుడుదెల్పువిని ప్రమాదాన్వితుడై । జన
మేజయఁ డవ్వలికధ । యనఘా విస వలతుఁడెల్పు మనియడుగుటయున్॥
మ॥ జలజాక్షీమణికంకణ క్వణనచంచచ్చంచలాచామర॥ చ్చల చక్రాంగ
గరుద్విచాలనచలాంచ చ్చంచరీకచ్చటా । కలనాసూచక కుండలద్యుతి
తరంగ స్త్రోగవక్త్రాంగజో । జ్వలపశ్చాత్యతనేత్రకోణవిహర త్సౌభాగ్య
లక్ష్మీయుతా॥ క॥ తారకదారకదారక । తానకవిధి దారకాంతి తతయశ

కవిబృం। దారకమందారక బృం। దారకవర వైభవాత్యుదారకశాధ్య||
మాలినీ|| మగదలకులవర్యా మందరాహార్యదైర్యా। జగదభినుతచర్యా
శాశ్వతేదార్యశౌర్యా। నిగమపదవిహారా నీతికార్యానుసారా। ప్రగుణ
సుగుణహారా రంగమాంశాశుమారా||

గద్య|| ఇదీ శ్రీరామభద్ర దయాభిరామ భద్ర కరుణాకటాక్షపీఠా
పరిప్రాప్త దీప్తతరాష్టభాషా కవిశ్వ సామ్రాజ్యధౌరేయ సకల విద్య
త్కవిజన విధేయ ధరణీదేవుల నాగనామాత్య సుధాసముద్ర సమున్నద్ర
పూర్ణిమాచంద్ర రామమంత్రీంద్ర ప్రణీతంజైన దశావతార చిత్రంబను
మహా ప్రబంధంబునందు బంచమా శ్వాసము.

అయ్యదవ యవతారంబగు నామనావతారికథ.

సంపూర్ణము.

భృగురామావతారిక కథ.

షష్ఠాశ్వాసము.

శ్రీధవ కథాసుధారస । మాధుర్యాసేవహృదయ మగదలకులపా ।
సోధికశానిధి సకలక । శాధికనైపుణ్య కృష్ణయార్య వశేణ్య|| గీ|| అవ
స్థింపుము జనమేజయక్షి తీత । శేఖరునకట్టులను వ్యాసశిష్యమాని । ధరణి

వరభృగురామావతారక మిశను । జేలియజెప్పెద వినుమని తెలుపఁ
 దొడఁగె॥ శా॥ శ్రీకాంతోజ్జ్వల మోదవాసమలకాక్షిణ ప్రభావాప్తము ।
 ద్రాకారా జవిరాజమానము గళారమ్యంబు శుద్ధద్విజా । లోకంబుల్క
 ట హేమధామవర వల్లున్నుర్తి చిత్రంబుక । న్యాకుబ్జంబు కకబ్జనస్తు
 తిని జెల్వంబా ముఖాబ్జంబుచక॥ ఉ ॥ అపుర మేలు గాధి మనుజాధిప
 తైలనిరోధిబాధితా । టోపనిరోధి సాధిత తోరధరాంత పయోధియా
 ధికా । భావటుకీర్తిశోధిత కపర్దిశిరోధి సమేధితాత్మమే । భాపరిపూరి
 తాంబుధి సుతాగృహమేధి మహాశ్వమేధియై॥ చ॥ అతఁడొకనాడు వేడు
 క నాయకులు గొండలు గొల్పుసేయఁగా రతనపు మేడనున్న తరితాన
 రుచీకుడు చారుభక్తితో । సతిధిసవ్యలం బ్రముదితాత్మనిజేసి మణిమ
 యానన స్థితునొనరించితా సతనిచెంత వసించె విసేతి నత్తజ్జి॥ గీ॥ పడుచు
 తనముని ప్రైపక్కపడుచునున్న । పడుచునొక్కతె వేడుకపడుచు గాంచి
 రాజ యాకన్య సీకూతురా మతేమి భాగ్యశాలివి సకలసంపదలనీవు॥క॥
 వీక్షించినపుడె తెలిసె॥ లక్షణవతియంచు రాజనందనిహస్తం । వీక్షించి
 తపసినతియగు । లక్షణమున్నయది నా తలఁపుచేకూతె॥ క॥ కన్యా
 ర్థిగచునచ్చితి । ధన్యా సీయింటికడకుఁ దడయకనాకుం । గన్యాదాన
 ముచేసి య । నన్యాదృశ సుకృతమొందుమా స్మపసామా॥వ॥ అనిపలి
 కిన జడదారిపలుకులు ములుకులై చెవినాటిన నుల్కిపడి యపృథ్వపృథమి
 త్తేడు దనమనంబున॥ గీ॥ ఆకునలముమెసలి యడన్గిల్లో వసీయించు ।
 తపసులేడ రాజతనయులేడ । నంచునించునైన నెంచక యొక్కటా యడు
 గనచ్చెన్నిల్లు వెడఁగుతపసి॥ గీ॥ ముక్కున నెయుండుఁగోంబు మునుల
 కెల్లె । జెల్లబో యాయన శపించిననుశపించు । నటుల గావున నొకయు
 పాచుమునదీని । గడపెదనటంచు నిట్లను గౌరవమున॥ మ॥ అమ
 లాత్మా నినునొటిధన్యసకుఁ గన్యాదానముంజేయు భా । గ్యము సామా
 న్యమై యైన జుద్ధసఖాంగ శ్యామకణ్ఠాగ్రవాహముల న్వేయినొసంగ
 గానలయుఁ గన్యాకుల్కు మనఃకుల । క్రమమీతి నొసంగి గైకొని

మిదే కన్యామణిన్నావుడు॥ చ॥ వెలవెలపోవు మోమునను విప్రకమా
 రకుఁ డౌర యెవ్వరుం దలఁపరు తొల్లి యీతలఁపు ధారుణిలోపల నిట్టిగు
 ఱ్ఱము । ల్గులుగునె గల్గెనా నొకటిగా బదిగావు సహస్రవాహము । ల్గులు
 గునె యేమిసేయుదును గన్నియచూచిన నాసయయ్యెడిక॥ మ॥ అనుచు
 న్నెవ్వరిఁ గొంతచింత పడి రాజా మంచిదే తెత్తునం । చనియంపించుక
 భూమింగల్లు సకలత్సౌఖీశులన్నేడి యెం । దును దాదృక్షురగంబు లేక
 మదిలోనూల్కొన్న చింతాభరం । బున నిట్లించుఁ దలంచె మాని యప
 రాంభోరాశి తీరస్థుడై॥ సీ॥ నెటివేణిఁగూడని నెఱులునెన్నుదుటిపై కమ్మ
 కన్నురి తిలకమున నెరయ । తెలివాలుగను కెలంకల సానదేరెడి చికిలి
 చూపుటొకింత సిగ్గుగుఱుక । గోరనొక్కినపాలుగారు కెంజెక్కుల నుదిరి
 కమ్మలకాండ్లియదుటునూప । నొరులుచూ పొరయచో నుసిరికాయ
 మేఱుగు చన్నుల పయ్యెవ చాటుకొనఁగ । కొమరు ప్రాయంబునను
 ముద్దుగులుకుచున్న । కన్నెజూచినమొదలు నొకన్నగవకు నిదురగాన హ
 యంబుల నెమకిగాక । గాని నీచింతదరిజేరు క్రమముగాన॥ మ॥ అనియ
 త్యంత దురంతచింత మునిరా జౌర్వా నలజ్వాలికా । ఘనసంతాప పరిష్కవ
 స్మకర వక్రగ్రాహ మీనాదిజం । తునికాయాభ్రనిదీ నివాస కరుణోద్య
 కోర్తికా హస్తమై । కనకావార్ధిగుభిల్లునం దుమికె నక్రస్పూర్తివర్తిల్ల
 గక॥ చ॥ దుముకి మునీంద్రసందనుఁడు తోడనె వారణ భృత్యులెందరే
 సమధికభక్తిజేరి కడుచక్కనిమార్గము సూపగా నుపా । యముననగాలి
 కోసరిలి యయ్యమరావతిచేరివచ్చు సం । యమి యమిత ప్రభావమున
 కప్పతి విస్తయముప్పతిల్లగక॥ క॥ ఎదురుగవచ్చి మునీంద్రుని । పదము
 లు పన్నీటగడిగి బంగరువిరుల । న్నదమల భయభక్తులమది । బొదలం
 బూజించి యతని బొగడుచుననియె॥ శా॥ సామాన్యుండె భవద్గురండు
 భృగుఁడక్షయ్య ప్రభావాఘ్యుడై । యామూర్తి త్రయిచేతః బూజగొనె
 నింద్రాదు ల్భవత్కింకరు । ల్మీమాహాత్యము కొంచెమేగలిగగా నీపా
 ద్ముల్లోల్వఁగా నేమున్నేమి తపంబుచేసితి నొకో భృగ్వన్దయ గ్రామణీ॥

పా అనిన పరుణ విసేతవృత్తికి విసేతప్రాప్తి యగునని సంతసిల్లి మునివల్ల భూ డిట్లనియె॥ మ॥ చెవిసల్పుండనుజెల్లఁ బెల్పుగలతేజఃత్వేయిటిం గోరి నే । ధవళై కాశ్యపి మేషవాహనుని గంధర్వద్విషద్యాహు మా । నవ వాహున్నరసింఁచి కాండజతిని న్యాచింపఁగా వచ్చితి । న్భవసాధీశ్వర యిచ్చిపంపుము శుభంబు ల్నికుచేకూతెడి॥ మ॥ అనినస్వాగ్యము చేసితి న్నుచుకలాధ్యక్షా సహస్రాశ్వము । ల్లిను నేరిచ్చెద నంచు నట్టిహాసఁ గన్ ట్కోఁజేసురేంద్రుండు గ్ర । క్కువగంగానది త్రోవగావెడలె దత్పం కాణజాతంబునం । దనరారెన్ హయతీర్థమన్ననిది గన్యాకుబ్జాపార్శ్వం బునన్॥ ౪॥ జటిపరుడిటువలె గంగా । తటిని గృహీటుముల వెడలి తలఁపు రభురా । స్ఫుటితథరా చటులరజః । పటలారుణితాంశుఁడగుచుఁ బర తెంచుటయు॥ చ॥ వరసృపుఁడెవ్వఁడో పురముపై జనుదెంచెనటంచు గాధిభూ । పరుఁడుమహారథ ద్వారద బంధువదాతల తోడఁగూడి ము । ద్గరకరవాల తోమరగదాపరిఘ తురికాదిసాధనో । త్కరము వెలుంగ బెట్టెమరఁగన్గొని డగ్గరివిప్రుఁడిట్లను॥ ౪॥ మామాతెచ్చితి వేయిగుఱ్ఱ ములు కొమ్మా నాకునికన్య ని । మ్మా మాట ల్వైయియేలఁయంచన్వివ గోత్రాఫీనుఁడొకారని స్సామాన్యంబు తపోవిశేషమొకదా జామాతయ య్యెన్నటి । యీమానీంద్రుఁడు నాకు నాకులము యెంటే పావనంబుయ్యె డి॥ గీ॥ అనుచుచుదమున మునిదోడుకొనుచుఁ బురముఁ నేరిపురమెల్లఁ మిగులఁగై సేయ బనిచి । వేగమాహూర్తకులను రావించి లగ్న । నిర్ణ యముచేసె గాధి భూనేతయంత॥ నీ॥ చెలువయొక్క తెనూనె చిలికించెడ విప్పి నిదురరాదలయంటె నేర్పుమీఱ । చెలియొర్తుంక మ నలుగిడె భుజితానలి ప్రదేహము హైమ దీప్తిమెఱయ । గంధమిందేలన గందంపు టటకలి బెట్టెనవ్వుచు నొక్క బిసరుహాక్షి । ఉష్ణంబుపులటంచు నొడ్డు కోగో ర్వచ్చ జలములనొకకల్కి జలకమార్చె । చలువలఁదిచ్చె నొక చెల్వ వెలఁదినవృ । లుత్తరీయములంచుచే నొడియ మాల్య । భూషణంబులఁగై సేసె పోలఁతియొకతె । రాజులమెయంఘ నమ్మనిరాజు సెలఁగ॥

గీ॥ ఇవిధంబున రుచిక మునీంద్రచంద్రుడు । పెండ్లికొడుకునుజేసిన ప్రేమ
మీఱఁ । గన్యకామణి సకలశృంగారములను । చెలులుగైచేసి రటము
న్ను చెలువమీఱఁ॥ నీ॥ అటగాధిభూపాలుఁ డత్యంతముదమతో జాతిము
త్యపు పెండ్లి చవికెఱోనఁ తోరమై మంగళ తూన్యహోమంబులు భూభో
తరముల భోరుకలగఁ । బాటలగంధులు బాడుగఁమనుతతో దంః తుల
చిగురు పాదములుగడిగి మధుచర్కమునఁగి సమృత్తి సత్యవతి దనపుత్రి
కామణి ధారబోసియిచ్చి । యంత నాల్గుదిసాబులు నైనపిదపఁ భూరిమ
ణివస్తువాహన భూషణులు । లరణముగనిచ్చి యల్లుని నాడుబిడ్డ । దన
పురంబుననిల్పి చిత్తమునఁ దలఁచి॥ మ॥ అనఘా మానసశ్రద్ధి గల్గిన నర
ణ్యానిం బ్రవర్తిల్లుట । ల్లనకా గారమునందునుంట సతియేకాదే తమో
మారుడై । జనకుండేబడె భూమి మీరటుల నన్నత్పట్టణాభ్యుతరం ।
బునఁ గొన్నాళ్లు వసించుటొప్పదెయన న్భూమిసురుం డిట్లనుకొ॥ ఉ॥మం
చిది సార్వభౌముని కిమారికెకు న్వనవాసోదయె । ట్లఁచునటంచు నెంచి
వసియించెద నట్లనె దీననేరమే । మంచుఁ దదీయ సప్తణమునం దొక
కాంచన ముదిరంబునకొ । జంచలనేత్రతోడఁ బతిన లెనమస్త గృహస్త
ధర్మములో॥ చ॥ గురుకుచకుంభము ల్గదలఁ గ్రొవ్వెదజాఱఁగదాని కమ్మ
క్రొ । మైరుగులు దట్కు చెక్కులనుమించ మిటారపు కల్మిచూపులం
దొరసిన సిగ్గుతో నభుకుతో సతతంబును గ్రొత్తపెండ్లి కూఁ । తురుపరిచ
ర్య సేయ పతిదోరపు వేడ్కనొనర్చు సత్క్రియలో॥ నీ॥ బౌపాననంబున
కక్షతలెమ్మన్న తరినిచ్చునపుప తత్తాపుపేర్పి యానటే నైవేద్యమా
యెనాయెన నాయె ననక పదార్థంబు లునుచునేరు । పడగకమున్న మా
రిడదెచ్చి యాతఁడేమాత్రంబు వలదన మగుదు సిగ్గు । మడుపులన్నియు
నొక్క మరియిచ్చి భుజియించ జనుమన్న నొడొండొసగు ప్రేమ ।
విశ్రమింపఁగ శయ్యాగావించు నెనరు । వీజనం బల్లనలన విగడమ
మత । యెయ్యవొయ్యన పాదంబు లొత్తు బత్తి । ౭తిని సొక్కి ప
మెలఁగు నప్పద్మగంధి॥ నీ॥ అంతట నొక్కనాఁ డొగాధిస్థసత్త్వి ౬సి

నికోలాటంబు ప్రతిమబోల్లు తీరైనమంజుషి తెరతోటి పచ్చల పల్లకియెక్కి
 ప్రాభవము మెఱుఁగు । నిరువంకనుడిగవు విరిబోండ్లు రా నన్నగభుముంది
 నందడి గడలక్రొత్త । రంగులఱవికెలు బంగారు పూకొప్పె సవరముల్వ
 గవగ నన్నచీర । లద్దముల్పరిమళములు నాదిగాఁగ । పెట్టియలతోడ
 రాఁదనపట్టియున్న । నగరికేతేర నారాజనందనియును । మోదమునద
 న్నిపాదాబ్జములకు మ్రొక్కె॥ గీ॥ మ్రొక్కిననులేవనెత్తి యమ్ముద్దుకూ
 తు । నక్కననుజేర్చి యోయమ్మయగ్రవర్ణు చెట్టవట్టియు దండంబు వెట్ట
 దగునె । రాచవారికినంచు నా రాజవదన॥ క॥ నునుసిగ్గునఁదలమందిన ।
 తనయకు వస్తువులొపంగి తపసీతాగృహం । బుసనొక్క రత్నపీఠిని నెవరు
 గఁగూర్చుండి యిట్లనియెఁగూఁతురికి॥ ఉ॥ కన్నియ నేడు సీముఖవికాసము
 దెల్పెననుస్త సౌఖ్యమై నన్నినువేడ వేడుకగు నాధుఁడు నిచ్చలునింగిత
 జ్ఞుడై । మన్ననసేయునే తెలుపు మాయెలఁబ్రాయపు ముద్దుగూఁతుమే ।
 తన్నకయిచ్చితిం జడున కేవని నీజనకుండు చింతిలు॥ గీ॥ అనినసేమనకున్న
 సత్యవతిఁబాది । నఖులు దెల్పఁగ రాదటే జననిచెంత । పిల్లువడవలమాతొ
 డఁజెలగి సెలగి । పతిచతురుఁడంచుదెల్పు దేవతదినంబు॥ గీ॥ ఆమ్మయిది
 దెల్పుకున్న సేమాయె వినుము । తనమనోహరు సాటిగారనుచు బలుకు ।
 నింద్రుచంద్రునినెడ బాయ రింతదడవు । సేమమంత్రమెఱుంగునో ఋషి
 వరుండు॥ చ॥ అనవినియంతెచాలు చెలులార మహాత్ములు గారె తాపను
 ల్పనితలకింపుసేయఁదగునై ఖరిగూడి మెలంగఁజాలరే । యనిశమునవ్వనే
 లయనిమాకుకనాభానమారపత్నిత । తనయనుగొంగిలించి ప్రమదంబున
 నిట్లనియె స్త్యదూక్తుల॥ గీ॥ కన్యనినుగన్న కతమున ధన్యమయ్యె నాకు
 లంబంతయునునైననాకులంబు । గాకమానదు నామది నాకుబలెనె॥ గీ॥ కువ
 నయూడులేమికి నీరజాక్షి॥ క॥ పతివేడికొనుము పుత్రుని నతుల తపోన్వి
 తుఁడుగాని సతఁడొనఁగెడియా । సుతుఁడుభయ కులంబునకుం । గతియొ
 సఁగెడిననుచుదెచ్చి గ్రమ్మరఁజనియె॥ ఉ॥ బాలికనాటికేయి పతిపజ్జకు
 బోయి పయింటకొంగుకెం । కేలబిగింపుచున్నెలనుగేరెడు లేనగుమోము

మందివా । చాలతఁజూపలేకిగురుచాయల మోవిగదల్పుచున్న నీ! లాల
 కఁచెట్టవట్టి తనయంకమునందడి మానియిట్లనుకొ॥ గీ॥ యేమియుడుగంగవ
 చ్చితిమితలోన । సిగ్గువడనేల దెల్పవే చిగురుబోడి । యెద్దియైనఘటిర
 చెదనేనటన్న । జననివాక్యంబు సతిదెల్ప మునినరుండు॥ క॥ కనిపెంచువ
 యనుగాదే । తనకేటికి లేకపోవుతనయుండికనీ । కును నీజననికినుత్తమ
 తనయులు గల్గుటకుఁ ద్వందగగావించుకొ॥ క॥ అని యున్న తరిని భృగు
 ముని । సనుదేరఁగ రుచికమాని సతిమణికలశం । బున బన్సీరము వంచ
 గ । జనకుని పాదములుగడిగి సంతసమెసంగకొ॥ గీ॥ చౌకమైమించు దంతం
 పు చవికెలోన । రత్నమయపీఠ పైనుంచి ప్రకటభక్తి । పానఁగబంగారు
 శ్రువులఁజూపనేసి వివరమునజాసి వీవన వనరుచున్న॥ ఉ॥ వేడుకమీఁజ
 గావిధుని వీవనకైకొని చల్ల తెప్పెరలోగూడఁగ మెల్లనేవినరుకోడలివల్లభ
 భక్తి యొందునుం । జూడని సద్గుణంబులును జూచి ముదంబున నమ్మునీం
 ద్రుఁడి । ట్లాడె వధూమణీ యడిగి నర్థమొసంగెద వేడుమీవనకొ॥ క॥ వనజ
 ముఖ వలుకనున్నం । దనతల్లికిఁదనకుమంచి తనయులు వలెనం । చునువేడె
 నిన్నరేన! న్నని రుచికుడుదెల్ప సతి ద్రపానిత యగుచుకొ॥ గీ॥ తలఁగిపో
 యినభృగురామానితనయుఁజూచి । యాత్మజులుగల్గుటకు నుపాయఁబుదె
 ల్పి । శములకేటికి నృపనివేశములుఁబుత్రు । బడసి వనినుండు మీవనివ
 లికిచనిన॥ ఉ॥ అంతట భార్గవుండు దనయంగనఁగన్గొని నిగ్గికేటికేఁ యంతిరొ
 నీదుకోర్కిఫలి యించెను నీజనయిత్రినీవుఱు! త్వంతమునందు జిష్టలము
 నత్తియకొఁగిట నొత్తిరండునా । చెంతకు నీకు నేచరువుచేసి యొసంగెద
 నంచుబంచినకొ॥ క॥ సరభసముగ సత్యవతీ । తరుణీమణి యవిధింబుదన
 కెఱుంగింపం । బరితోషంబున నరవర । సురపతి సతిఱుతువుకెదురు సూ
 చుచునెలమికొ॥ గీ॥ మును దాను కడకుఁబోయినదివం బొదిగాదెచ్చుకదివ
 మును దినములెన్ను । మధురముల్పియమైనమానిభోజనవేళ సారెకునా
 వపచ్చుల్లమెసవు! తురుమున నొకపువ్వు దురునెచ్చెల్లియొర్తు తెరవపుష్ప
 వత్తివైతిసభావయ । సలహాకతొడపిడి వలువ కుంకుమకజ్జ కనుగొని

తొలగితివనుచుఁదొలగుఁ । దేనిసి కాకున్నవగచు నవ్వనరుహాక్షి । యం
తనలవైన ఋతువైన యాత్మజయును । తనుమూన్నాళ్లు మూఁడేండ్లుగా
నుగడచి । నాలవదినంబు నందు స్నానములుచేసి॥ వ॥ నిబ్బరంబునబ్బు
రపుసంతనపుకబ్బి తబ్బిబ్బగు నబ్బిబ్బకవతులు రుచుకుడాడిన క్రమంబువో
నాడి వాడి చనుమొనలుగాడిపార పుడమిజేనిపూజోడిమేడియును రుచి
కముని లికుచకుచరావియును గొంగిలించి పసుపాడినరాచిల్కలవడువున
నసిషిధనడతేరనపుడు తమరాకమునుకల్గ సౌవిదల్లులవలన విని చంకలసిండ్
వసిబిడ్డలు గల్గుతల్లులు సరుగమరుగునకరుగ మందిరంబునకతిగి॥ గీ॥
మానివతి బ్రాహ్మణశ్రుత మగ్రములను । చరువుగావించి యటయుట
చి సవిధనదికి । చనిన నావేళ మెనవిరి తనయచర్చు । జననిజనయిత్రి
చరువు దత్తనయవకరి॥ ఉ॥ అంతట మానివచ్చి యదియంతయు నాత్మ
జాతిగిక్కిన్నతో । కాంతరొసేదుగర్భమున శ్రుతకులాంతకరుండుపుట్టెడి
స్థాతిధనుండు బ్రహ్మబుష్టి చంద్రుండుపుట్టెడి నీదుతల్లికి॥ బ్రాంతిని
నొసర్చినవిషయము మిటు ఫలించునాపుడు॥ చ॥ భయపడి యంత సత్య
వతి భర్తపదంబుల వ్రాలి రాజహం । డయినకుమారునొల్ల సదయాత్మ
నొసంగు మటంచువేడిన న్దయ ముని నీసుతుండగు నుదాత్తుండు దత్తన
యుండు ఘాతుకుండయిజనియించు నీ జననియందు మహాపావరుండుపు
ట్టెడి॥ క॥ అనిపల్కిన ముదమందిరి । వనితామణు లంత సత్య వతిజమ
దగ్గిం । గనియె జగత్త్రయసజ్జనా వినుతుని న్మనవత్తిగనియె విశ్వామి
శ్రు॥ శా॥ విశ్వామిశ్రుండమిత్ర భీకరభుజా వార్యం బవార్యంబుగా ।
విశ్వంబేలి వసిష్ఠమాని పతితో విద్వేషియైయంతటా నృశ్వద్భిష్టా బుష్టి
త్వముంగనియెసాతొద్భిష్టా దేవాగ్రణీ విశ్వేశాదులు సన్నుతింపఁగ జగ
ద్విశ్వాస శీలంబున॥ క॥ జమదగ్ని మునియుసకలా । గమనిగమ పురా
ణశాస్త్ర కలనాచారుడై । శమదమయమ నియమాదిమ । సమధికగు
ణ శాలియగుదు సన్నుతికైకై॥ అక్కలంబున॥ క॥ రేణుకభూషకు
మారిక । శేనుక గుంగణనగుణ్య బుక్షధర్మిత్ర । రేణుకగతి జిత సమ

దక । రేణుక విలసిల్లురూపు రేఖలకలిమి ॥ ౩॥ అకిన్నె రాక క పా
 జౌకృత గావించి కాంచె నలుగురినుతుల । స్వీకాంతఁడై దవసుతుల । డై
 కూరిమి నెరచెనతని కవనిసీనాథా ॥ ౪॥ అనువుడు నమ్మనిఁ గనుగొని
 జనపతి యిట్లనియె శౌరి జమదగ్నికి నం దనఁడై డనియిచుటకే । మి ని
 మి త్తం బనిన మాని మృదుగతిఁదెల్పె ॥ ౫॥ నారదమానిచంద్రఁడొక
 నాఁడు వినోదముగాఁగ నా సహ । ప్రారము జేరి భస్మర సహస్రనిదర
 నయో నుదగ్గనా । వైరినిశాటకోటినివారిణద్రుంచుట సీదుత క్తియో ।
 కరగొనుమట్లశౌరి యొకకారణమేన హరియె శత్రులక ॥ ౬॥ అనివినిశౌరి
 జేరి కలహాసనుఁ డబ్జపలాశలోచనా । దనుజవరేణ్య ఖండనము తాఁక
 త క్తియో చక్రత క్తియో । యనవుడుచక్రమేమిపని యస్మదుదార బిలం
 బెకాక విం । టనుహరియించెనో యవినడంచునో వైరుల నీవెఱుంగ వే॥
 మ॥ అనినవ్వెన్నునిఁ జూచి మాని కమలాక్షానిపు సీత క్తియం । చను సీచ
 క్రమువేడిన స్వబలమంచుం బల్కనిందేరియె । కొనిఁబింబన్న నునవ్వి
 యట్లయిన సీకుం దేటఁగానింకనే । నును భాత్రింజనియింతు చోరులకు
 దానుంబుట్టుగా కుర్వరక ॥ ౭॥ మ॥ అనిపద్మాక్షుడు వంప జక్రము హసాదం
 చుం బ్రమోదంబుమీ । అను మాహిష్మతి నేలుచున్న గృతవీర్యక్షోణి
 పాలాగ్రగ । ణ్యనకుంబుట్టె సహస్రబాహులయి నైజో గ్రారముల్మించ
 న । ర్జుననామంబువ ధీరతానుగుణతా శూరత్వము లోభిలక ॥ ౮॥ మ॥ అణు
 మాత్రేతద భ క్తియుక్తుడయి దత్తాత్రేయు సవించియ । య్యణిమాద్య
 ష్ట విభూతులంబడసి సప్తాంభోధి సంవేష్టితా । గణితోద్విస్తవ సప్తకత్య
 గృహరక్షాలీల రక్షించె దా । రుణైతొంచుచు నెందు యోగ మహి
 మం గ్రూరాత్మలం ద్రుంచుచుక ॥ ౯॥ సీ॥ మఖిభోక్తులయికిరి మాన్వగావే
 ల్పువు వొజ్జమందులుసారె వెతకసాగె । హోమధూమంబుల నుబ్బుమ
 బ్బులు మరున్నేతశృంఖలలో నిల్వనయ్యె । వివిధకాంక్షలఁజెంది జనులు
 గృతార్థులై దేవతాతతులఁ బ్రార్థింపె ॥ ౧౦॥ యడలేదు ఘృగింపు
 గనస్తస్త్విములయందు యూములొకరిలం । సగం గోపాల

కుండహరహంబు । నేయుయాగంబుల నలండుసేసినట్లు । ధర్మములుచే
 సిసట్టి భూధవునిగాన । భూతభావిభవత్కలములనరేంద్ర॥ సీ॥ ఉడు
 రాజములులతో నొకనాడు జలకేళి నవరింపుచునువిలాసంబుగాఁగ ।
 చేతులచేత రేవాతోయములుగట్టి యొకయిన్నియవ్వలి కుబుకనీక॥ యం
 తటవిడువ నయ్యుంబు ప్రవాహంబు సైకతలింగపూ జనమొనర్చు । రావ
 గుముంప విభాంతుడైకోపించి కలహించివచ్చిన గాంచినవ్వి । వానిగొ
 నిచనిచెఱసాల పైచెనంతఁ । జాత్రునకుఁగాఁ బులస్తుండు బ్రాధనంబు॥
 సేయుదశకంఠవిడిచె రక్షితరణ హృ । తార్జనుండగు కార్తవీర్యార్జును
 డు॥ సీ॥ మఱియొక్కనాడల్ల మహిపుకొల్పినకొక్క బ్రాహ్మణుఁ డధు
 దేంది పోషిస్తేద్ర । యాకలిగొట్టిన నడిగినయాన్నంబు బెట్టింపుమనవుడు
 బ్రీతిసతఁడు । నటనలఁబెట్టింట నవని నేవహనుండ నీదేశమాహుతి
 యిమ్మటన్న । బొంకకదావెంటఁ బోవుచు శిఖినార్చు వారివారింపుచు వను
 లుపురము । లాదిగాఁగాల్పనీయునిజాశ్రమంబు । దగులవగచుచు వరు
 ణనందనుడురాము । దళితభుజుడవు గమ్మని యలుకఁబలుక । యుతికి
 యంతట నన్లును డుండపురిని॥ చ॥ హరియును రేణుకాజలరుహాయతనే
 శ్రుకు జామదగ్గినా॥ ధరణిజనించి బాత్యుచితతాపన వేషముమీఱ శూరు
 డై । పరశువుఁబూని మానిజన బాధక సింహహయ ద్విషస్త్రుగా॥ త్క
 రికిరిముఖ్యనత్వముల దైత్యుల ద్రుంచుచునుండ నెల్లడఁ॥ చ॥ అట
 యొకనాడు రేణుకమహర్షిఁ పురంధులఁగూడియాడియె । పృథివలె
 గంగకేగి యతి పావనతీర్థములాడి యాడి డు । ధ్వులముగ వాలుకాపటలి
 గట్టి ఘటిఁ ఘటియించి నీటితో । గటితటినుంచి ధోవతులు గాలికిఁబై
 సడతేరవచ్చుచో॥సీ॥ అలతిబక్కవపిట్ట లంచుబట్టితిగాని గుబ్బలంచెఱు
 గనే కోమలాంగి॥ నునునాచుతీవియ యతియెడిసితిఁగాని వేణియుంచెఱు
 గనే విద్రుమోష్ఠి । సుడియంచుమునివ్రేళ్ళ బుడికిచూచితిగాని నాభి
 యంచెఱుగనే నలిగగంధి॥ తామెగవిరియంచు తావిగ్రోలితిగాని మోమం
 చునెఱుగనే ముద్దులాడి॥ యంచునగ్తోక్తి జెనకుచు మించుబోండ్ల॥ గూడి

జలకేళి గావించు కోడెకాని । తలిరువిల్కాని నగుచక్కదనమువాని ।
 నొక్కగంధర్వగాంచి యయ్యత్పలాక్షి॥ శా॥ ఏమే లేకుండు గుడిరాండ
 దవె నీవెవ్వారి నీక్షించిదే । మామాటల్వినవేయటంచు మునిభామా
 రత్నముల్బిల్వతో । హో మీ కెంతటితీవ్రమే నిలువదే యొక్కంత సేవం
 చున । కామిన్యత్తమ నిల్చె తోటి సతులేగ న్వానిపీక్షించుచు॥ ౧౧॥
 మఱియునుతియునువాని మన్నభవికారములవిలోకింపుచును వేతెలవలే
 క । భ్రమసి యనురక్తయైయున్న పంచబాణ । కాండమగలించె నన
 గటి ఘటముపగిలి॥ క॥ జలములఁ చేలముదడసిన । చెలియది యపుడె
 టిగియకట చేసడలెనటం చలగంగ నిసుక నెప్పటి వలె ఘటముగజేయ
 జోయి వనగాతున్న॥ క॥ తనపాతివ్రత్యంబున । కను భంగము వచ్చె
 నేలాకో యని చిత్తం । మనఁదలఁపుచు గుండియర్పు । ల్లననిక నేనెందు
 జొత్తునని సతివగతో॥ శా॥ నానాతీతులఁబిల్చు నెచ్చెలుల వెంటంబోవ
 కేమారకే । యీనిర్భాగ్యునిటెలఁజూచితిని నాకీభంగపాటాదె నే ।
 లా నాపాలివిధాత నానుదుట వ్రాయంబోలు సీరితి నిం । కేనేమందును
 గంగలోఁబడుదునో యీదుర్వశంబింకఁగ॥ గీ॥ అనుచుఁ జిత్తించుచును
 రిత్తహస్తములను । గడియవచ్చివయిల్లాలిఁ గాంచిసాధుఁ । యెంతప్రా
 ద్దామో బోయినీపితడడవు । నెచటనుంటివి జలఘటం బేదీయనిన॥ క॥
 ఏమన నేరకనూరక । కామిని దలపంచికొనినఁ గపటజ్ఞుడౌ । నామునికి
 వచ్చెఁగోపం । బేమాత్రము నాటికోప మీశ్వరుఁడెఱుంగు॥ గీ॥ జటి
 వరుఁ డిటువలెఁగనలుచు । చిటచిటనిప్పుకలు సెవర జిగి కనుగొనలగ ।
 దటతటకట తటులదరఁగి గిటగిటమన రదనవటలి గీటు చఁబలికె॥ శా॥
 జౌనే యోసి దురాత్మురాల నిను నిల్లాలంచు నేనమ్మియుం । టె నెన్నిదురా
 శఁడెందఁదగునే నీభోగములెల్లునే । కానిమ్మంచును రుక్మవంశ ఇదిగో కల్గి
 టి దుచ్చేస్తిత॥ దీనిఁద్రుంచుము శస్త్రపాణివయిమాతృస్నేహఖంకే
 టికి॥ గీ॥ అనిన శ్రీరామరామయటంచు మాని । నందనుడహస్తముల
 నుకర్ణములుమూసి యెంతమాటాన తిచ్చితి రింతసేయ । నేమిసేంబు గా

విచిత్రపునంధి॥ వ॥ అనిమతీయు స్వేచ్ఛార్థగర్భవతులగు సతుల సైతంబు
 నోర్చి కూర్చుకొనుబృహస్పతి భృతులవినమే అట్టి కాయక దోషంబులు
 రేణునూత్రం బీ రేణుకయందు లేదుగదా మానసిక దోషంబునకుండగిన
 ప్రాయస్చిత్తంబు చిత్తగిందుట యుత్తమం బిది సీచిత్తంబునకు రాక్షస్సుని
 మృత్యుకాశిని వడించుట. తియకాక క్రూరకర్మంబు బ్రాహ్మణునకు
 ధర్మంబుగాదని పలుకు రుక్మవంతుతోఁ గూడ వివస్వత్సుషేణ విశ్వావసు
 లను ముప్పును నుతులటపలికిన దురాధన్వామర్షంబున నమ్మహాషిఁదురా
 త్సుగారా మాకుధర్మోపదేశంబు సేయవచ్చితిరే యలంఘ్య మద్వచనోల్లం
 ఘున దోషంబున నజ్ఞానులై వనజంతుసంతతులంగూడి తనింపుండనిశపించి
 యాముని చెంతనున్న పుత్రరామువిలోకించి సీవైన సీచంచలాత్మ ద్రుంచె
 దనో లేదోయని యడుగ గడగడవడుకుచు క్షేలుమొగిచి మీరునొడవిన
 వశువున నడంచెదననినఁ దడవు సేయకుమని తండ్రితరువిడ బెల్లడరునడలు
 న భార్గవుండు నర్గళధారాకఠోరంబగు కుతారంబు దెనచూచినఁగని కొడు
 కులారా మిమ్ము నడఁజూసిపోయెదనని కన్నీరునించు తల్లింగాంచి రుక్మవం
 తుండు మొదలైన నలువురుసుతులు మాతృస్నేహంబువలని దుఃఖివేశం
 బున జనని కంఠంబు వట్టికొని తోఁబుట్టువుల మమ్ము మొదటమట్టుపెట్టి
 మఱిమీఁదట మాతృశిరంబుగొట్టి కీర్తిగట్టకొమ్మని బెట్టు చలపెట్టిన
 వారల నెట్టువిడిపించలేక పరశ్వధాయధుండు దనమోము చూచిన
 జమదగ్ని యగ్నివిధంబున భగ్గున మండిపడి రుక్మవత్సృ భృతులమఁన్న
 గా హతుల గావించి పిదపరేణుకను దెగవ్రేయుమని త్వరపెట్టిన బెట్టు
 ల్కి యిట్టికట్టికి తనంబున కొడిగట్టుట కెట్టిపాపంబుచేసితి నోయని యెడఁ
 బట్టుసాలక నెట్టు కొనుదట్టువు నెవ్వగ నిట్టట్టై యెట్టకేలకు నొడంబడి దిట్ట
 తనంబునఁ దనతోఁబుట్టువుల నొకరొకరిఁజెల్లవట్టి కడకు రాదిగుచుచు వారు
 తమ్ము నానికి ధర్మంబుగాదని వాపోవుచు నొకకేల మాతృకంతంబు విడకనొ
 కకేలనొడ్డించుకొన నొడ్డారంబుమానక గండ్రగొడ్డంట నన్నలువుర శలజ
 డ్డిగంబులు ద్రెంచిన దిగువంబడ్డ తత్కళేబరంబులపై వ్రాలి పారిబిడ్డలు

నిల్లాండు కన్నీరుమున్నీరై దొంగ నురింబులు శిరంబులు మోడికొనుచు
 బహువిధంబుల విలపించుచు కట్టాయెట్టికోకంబెట్టు భరింపఁగలవారమురా
 మా పరశ్వధంబుననే ఇంక మావధంబునుంగావించియధిపులంజేర్చియధిక
 పుణ్యపదంబునంబొమ్మని వేడుకొనిన నట్టికూరకర్తుండ నొగదాయని రెట్టం
 చువగ రైలుకేయుడు దల్లికి బ్రణమిల్లి యమ్మా భావంబున నిష్పదైవంబు
 దలంచుకొమ్మనిన యమ్మానిని నాకింక నితరుడైననుబున్నదే యనిపలికి నమ
 స్కృతిచేసి మహాత్మా మనోవాక్యాయ కర్మింబుల నీవదైవంబనియుండు
 దుంగాని యొడెఱుంగ పురశ్రుత వశంబున నిష్పక్షిప్తమానసికి దోషంబను
 భవించితి యిదోషంబు మరణాంత ప్రాయశ్చిత్తంబున నివృత్తంబుగావించి
 చి నాజన్మజన్మా తరంబుల మీకేదానినై పరిచ్య సేయుటకుననుగ్రహిం
 పుండనిపునర్వాద నంబుచేసి కరగత పరశుధారాభీముండగు పరశురాముం
 గనుంగొని కుమారకాక్షణభంగురంబైన యీశరీరంబునకుఁ గావించారంబు
 వలదు జనక వాక్యోల్లంఘనంబున రుక్మవదాదు లిట్లయిరిగదా నీవైనజన
 కవాక్యప్రతిపాలనంబున దీర్ఘాయుష్షుంతుడవై కులంబు నిలుపుమని రేణు
 క పద్మాసనాసీనయై పుత్రానియన్యల నియమింపక నాఁతి చిన్ననియమించి
 మేలుచేసి జనుచేదరక యదరక ధారదప్పక యొక్క పెట్టునందెగనరుకు
 నీనేరుపు సూతమను మాత తెగువనూచి తల్లి తెగనరుకమంచుఁ జెందితి
 వే యీచేతులందు వలపలకన్నీరునించి యొడలు గడగడవడక జమదగ్ని
 దురాగ్రహ దుర్గకుం బలివెట్టు చంగంబున నెట్టకేలకు కేలికుతారంబున
 రేణుక శిరంబు గరుక్కనా దెగనరికిన తలమిడిసి యల్ల తలంబడి యొ
 దత్కంత నాశంబున ఝల్లునరక్తంబు వెడలున్పొడు హాహాకారంబులు
 సేయువారును రేణుకవలన నేమిపాపం బిది యధగ్నింబనువారును నిట్లయి
 నస్త్రీలకింకపాతివ్రత్యమతిదుర్లభంబనువారునుఋషులకింతవోషంబుచెల్లనే
 యను వారును పరశురాముం డతికూరకర్తుండనువారును నెట్టిపాటొంది
 వదానేమి యిట్టికూరకర్మంబున కోడిగట్టెదగునే బ్రాహ్మణున కనువా
 రును వీరెక్కడి బ్రాహ్మణులు జన్మాంతరంబున బోయలను నాగును బోయ

లైన గజమహారిందెగజాతురే యనువారును నిట్టియత్కృష్ట కర్తృబున
 జమదగ్ని సవ్యజ్ఞంతతఁడెఱుంగడే యిదియెట్టి ధర్మసూక్ష్మంబో యనువారు
 వైరి యయ్యాశ్రమవాసులయ్యెడ గరుడగంధర్వ సిద్ధవిద్యాధరాదుల
 తోఁగూడ ప్రహరుడ్రేంద్రాదులంబరంబుననిల్చి యాసాహసకర్మం బద్భు
 తంబని చూపించుచి రయ్యవసరంబున॥ చ॥ భళి భళి నిన్ను మెచ్చితి
 నపారభుళా మహామనీ । నలయు వరంబువేడు మనివారణనిచ్చెద
 నన్నతగ్నిఁ ॥ జ్వలజములూడువ్రాల్చి మునిచంద్ర యొసంగుము జీవితంబుల
 న్నలకును నాదుతల్లికనిన జమదగ్ని ప్రహృష్టచిత్తుడై॥ గీ॥ వారివారితల
 లు వారివారికబంధ । ములనమర్చబంచి మునివరుండు । గరకమంథ
 లూదకములు పైజల్లిన నుతులతోడబ్రతికె సతియునంత॥ఉ॥ నిద్దురబోయి
 లేచుగతి సీరజలోచన లేచినవృత్తే ముద్దు మొంగుబుతోబ్రతికి మొక్కి
 పదానఁబలైన పుత్తులం । దద్దయుఁ గొగిలించి ముని దారలతోఁ దగ
 గుద్దులూడుచు॥ నిద్రపువేడ్కనందఱిని నివ్వెర పాటున ముంచెన త్తటిక॥
 క॥ విరిసానగురిసెమొరసె । స్మరదుందుభులపుకుమిగుల చోద్యములను
 చుం । బరితోఁగొబునవేలుపు । దొరలేన్నిరి వాడిమాగధులవలె నంత॥
 క॥ జమదగ్ని యొసంగరామున । కమితభుబాబలము సంగరాంగణవిజయం
 బమరనరాజేయత్వము । నమరత్వము లోనుగాఁగ నఖిలవరములు॥ క॥
 హరి శిష్యుడై సురరిపు । హరణం బొనరించి శివుదయన్ దివ్యాస్త్రో ।
 త్కరముగనిగుహనిపైమఁ చ్చరమునభేదించె గొగ్గిచధర మొకకోల॥
 సీ॥ అంతటకా ర్తవీర్యాబ్జునుండొకనాడు వేఁటలూడగవచ్చివిషినవాటిఁ గజ
 గండభేరుండఖడ్గోదిదుష్ట సత్త్వములనుఖండించిశ్రమముమించి జమదగ్ని
 యాశ్రమస్థులముఁబ్రవేశించి యతఁడువిందొనరింప నొరగించి । కామధేను
 పుఁగాంచి కలుగదొకోయిట్టి యాపునావంటి ఁనౌనెతికి । నందు నెంచు
 చుపుగమునకరుగనతని చిత్తమెఱిగికుమారులుద్వృష్టులగుచు రాముఁ
 డటలేసివేళ నాశ్రమముజొచ్చి కామ గవిదేచ్చి తనయింటఁ గట్టికొనిరి॥
 కా॥ ఆవార్తల్ని విభాగ్యుండు పటురోషావేశ సందీప్త నే త్రావిరూఢ

మాతాశనశ్రవణ భూమాకార ఫాలస్థల । వ్యావల్లదృష్టి మహాగుడి
 డయిదోరంచట్కూతారంబుతో । వేవచ్చెన్నగరాటపీ జనపదాన్వేషంబుగా
 వింపుచుచేచు ॥ అల గాగ్గయుడు చక్రవాళ కులశైలా భోధదేవాప్సరో ।
 లలనాదిప్రతిస్పృష్టిచే సెనన సాలంబుహా సౌధరా । జులు భేయంబుస్సపు
 ల్కున్నోదలుగొసంగుచు మాహిష్టుతిం । దిలకించె స్మృగురాముడ
 ద్భుతసో నేమనివే పంబుగణ ॥ మ॥ కని యూరాకృతవీర్యనందనునిభా
 గ్యంబుండుతగ్గోపురంబున నుగాకృతి నెల్వనచ్చటజనంబుల్పరువతో బో
 యి యు । స్థనభూభర్తకుడెల్ప నాతడు గడుం బోద్యంబుతో దోడితె
 మ్మనుచున్నై జ పురోహతుం బనుప నయ్యగ్గండు శీఘ్రింబున ॥ గీ ॥
 నిద్రానానాస్థి మమ్మల విపుడుతోడి । తెమ్మనియె బేమ భృగురామ
 రమ్మటన్న । భాగ్యవంతుడగ్రహ భగవతిమ । నిట్లనుచు బల్కె నృప
 పురోహితునితోడ ॥ ౪ ॥ మేమేటికి వచ్చెదమటు । కామగవిం దెచ్చి
 యొసగు గ్రక్కునననిన । నూభూమిసురుడెఱిగి ధరి । త్రీమండలపతికి
 దెల్ప ధీరతనతడు ॥ ౫ ॥ తనయులకుజెప్పిపంపిన । వినివారలొసంగమ
 నిన విభుడునుతులగా । దనలేక గోసహస్రము । వినయంబున నొసంగ
 బనుప విప్రుడు నటుల ॥ ౬ ॥ ఒసంగినగనుగొనికను గొన । నెసగినకెం
 బాయయెనంగబుపిపతిమధే । నుసమానులెయి ధేనులు । మసారమున
 కెనయె గాజు మణులెన్నెన ॥ ౭ ॥ వలదుపామ్మనవిప్రుడా వార్తజే
 లున । విని నృపాలుడు మాతోడవికటమేల । విప్రుడేమాత్రముననైన
 వేడ్కఁ జెంద । వలయుననుమాటవిసఁడ భూవలనయమునను ॥ గీ ॥ అటు
 లంగాకున్న దనయిచ్చయాత్మజులకు । జెప్పిపంపిన వినరేమి సేయవాడ
 ననిన నామాటవిప్రుచేనాలకించి । యేల కించెత్తు నన్నెంచ డితిఁ డటంచు ॥
 ౮॥ మున్నుగ ద్వారరతుల సముద్ధతసంగరరంగదతుల ॥ ఛిన్నుల సేయు
 భాగ్యవని సేసుగూడియెదిర్చసంగరా । భృన్నత మత్తడతి హయతుంగ
 శతాంగభటప్రతాము ॥ ఛిన్నముచేసె రాముఁ డతిమీమ కఠోర కుతార
 ధారల ॥ గీ ॥ అంత హత శేషమైస్స సెన్వంబుగొంత । యెంతయునుభీతిసే

దిగంతములకు । సంతయునువినిరోషిత స్వాతుండగుచుఁ । జంతఁ జేయు
 చుమేదిసికాంతవరుఁడు॥ క॥ తనచేతనున్నచాపముఁ । బనిచి నిమంగంబు మె
 ట్టబనిచిననదియు॥ జని గొనయమెక్కిచాపము । దనయంతనె సంధిలెన్ని
 తప్రదరముల॥ క॥ సంధిలైఘానభోంతర । బంధుతిన్నిగుడుబాణ పంక్త
 లుదునిమె॥ గంధరగణములసప్త । స్కంధముగతి రాముండల్ల చాపము
 దుగిమె॥ క॥ చాపము దునిసిననిషానిధి । రోపంబులు వెడలి తనదు తొ
 మ్మగలింపం । గోపంబునభృగుపతిప్రతి । రోపంబుల నృపునిశరధి రూపడ
 గించె॥ ఉ॥ అంతటనర్జునుండను సనాయుధముల్బహురూప ధారులై ।
 యంతకడండదారుణములై శతకోటి శితంబులైహయః । కాంతకరోజ్జ్వ
 లంబులయి కాలమహాభుజగాదిరాజదు । గ్ధంతములై హుతాశన కరాళము
 లైతనపైపయింబడె॥ క॥ పరశువున రాముండన్నిటి । నిరసింపఁగ నృపతి
 యణిమనేర్పుననఱువై । పరికింపఁగవచ్చినదను । పరమమహా యోగిదెలిసి
 పట్టఁదివురుట॥ చ ॥ దివిభువినిండియున్న ఘనదేహముమేరులసత్కి
 రీటము । నివివిధ విభూషణాబులును వేయి విధంబుల నా యుధంబుల ।
 త్యవితధ తేజము న్నహిమనంది త్రివిక్రముబోలయున్నన । య్యవనిపుజించె
 నుచిత శరావలి రాముండచంచలాన్ముడై॥ మ॥ గరిమక ధారుణిద్రొక్కి
 దిక్కరులు మ్రొగంగట్టు లిట్టట్టుగా । ధరణీవల్లభుడంత భార్గవుఁడు తత్పా
 దంబునుగ్రాశుగ । స్ఫురణస్మించిన ఖడ్గ ఫీటధరుడై భూమిశుండత్యాశు
 గతర్వరతోమిగుట జరింపుచుక లఘిమచే దర్పం బనల్పంబుగ॥క॥ఖగగ
 తినాలికరాసి । స్ఫృగురాము శిరంబువ్రేయ ఋషివరశువున॥ దెగన
 రికినదభ్రష్టుఁ । జగతీనాయకుఁడు ప్రాప్త సౌభాగ్యమున॥ ఉ॥ హేయన
 చేయినాద బహుళాయుధము ల్పెయిగూడునన్నియు । న్వేయివిధంబులం
 దనుము వేగ భృగుద్యహుఁ డంతలోనఁ బె । క్కాయుధముల్ధరించు మ
 నుబాసిపుండ్రతనె స్రుంచు రాముడు । న్నాయక కోటులేసి సుర సంఘ
 ము విస్తయమంది ఘోడగ॥ క॥ అహమిక భార్గవుఁడిటువలె । బహులా
 యుధ శరణుగ్రహణ ప్రాకారాన॥ చ ॥ మహిమాన్విత యీరమురహి ।

మహిలీయము గాగుతార మహిభేదించెక॥ మ॥ ఒకచోఁదేలి మహిశుఁ
 డీశపగిరింద్రోద్య ద్రథారోహణో । త్సుకుఁడై సేవకుచేయవీచినభలు
 ల్యాలాది నానాయుధ । ప్రకరంబుల్యెలుగ నృగుద్యహుని పైపైబ
 ర్వ నుద్వీజములే । పెకలెంగట్టుదనంతదా నెగసివ్రాలె న్రాము పైనత్త
 తిక॥ సీ॥ నిబిడరోవజ్వల నేత్రాగ్నిశిఖలతోఁ బటలెరోగ్ర ప్రతాపంబు
 వెలుగ । నిటలవక్రీభవ చ్చటుల భుక్తితోడఁ గోడండండంబు గొన
 యమెక్క । గటుదంతసంఘు కిటకిటస్వినముతో శింజనీనినదంబు సెవు
 దువఱప । ద్వేషణభీషణ భాషణంబులఁబ్రొడి గ్రవాజితువులు గదులు
 గొనఁగ । చించి చెండాడి భుజములో దంచదహిత॥ హైహయధీశనేన
 రేనగవిభతుల॥ జలజములుద్రుంచు మడమదావళములేవ । రాముఁడా
 హవవిజ యాభిరాముఁడగుచు॥ గీ॥ వశితచేసంత థారుణీ వల్లభుండు॥ పెఱు
 గుమెఱసిన రీతి భగ్గిమించుచుండి । యఖల దిక్కులదానయై యనుమా
 న । మానముననిట్టులనియె సమ్మానిఁగాంచి॥ ఉ॥ భర్గవరామనీవు నొక
 పౌరుషశాలివి బోలె మచ్చుమా॥ వర్గముతోడఁబోరెదవు వద్దిక సాహసము
 స్పదీయదో॥ రగ్గళనిగ్గళదృహవిధాస్త్ర) పరంపరకోర్చి నిర్వఁగా॥ భర్గఁ
 డనో ముఖంబుడనో పారుండ విరితియ కాక పాటుమీ॥ చ॥ ధరణీసురుండ
 వంచు చెయి దాళితిగాని పరుండ వైనదు॥ ర్భరశరమండలింగడిపి భండన
 సీమంబరుండనుంతుసం॥ గరముద్యజింతు మింకయిన కాక నెదిర్చిన నోర్వఁ
 జెప్పితిక॥ దురితములేదు నాకికనుదోచినరీతి నొనర్తుగక్కునక॥ చ॥
 పాలువుగ కొండకట్టెలకుఁ బోయెడివాని విధంబుదోపగా । జ్జలియిదియే
 మిదీనజగడం బొనరింపఁగవచ్చితే బళా । బళభృగురామయన్న నరిపాల
 నిజంబుసమిష్ఠ్రియుండనై । నలువుగనర్జు సచ్చద మొనర్పఁగవచ్చితి నంచు
 రాముఁడుక॥ శా॥ ఔరావిప్రొడనంచునక॥ జలక సేయస్వచ్చితే మంచి
 దే । రాకమ్మా భనుపూనిసీదయిన త్రొతంజేనుపీక్షించెద । న్యూర
 త్వంబులుమీకె యంచునజుఁడెచ్చొముద్ర గావించెనే । లేరానాపృణా
 శూచులింకిటను గల్పింతున్ననుం జూడుమా॥ మ॥ ప్రమథేగ్గుదుంచు నతిప

నంబ మొనచే గ్రాంచాద్రీ భదించిమా । గ్రముగల్పించితి దొల్తనంచల
కుడత్కాండంబుల న్నిదువ । క్షముభేదించి మదీయకీర్తి నవహంసంజెల్ల
చోహోవమా । గ్రముగల్పించెద నాబలంబుగను మింకంగార్తవీర్యాబ్జు
నా॥ గీ॥ అనుచు రాముడు ఘనరీతిఁ దనవృషత్క తతిసహస్ర కరస్సూ
ర్తిదరలఁజేయ । పటచెన్ననభూధవ పక్షబలము । మానసమున కధీనమై
మనుజవమున॥ ఉ॥ అంతట భార్గవుండు బిధురాగ్రకఠోర కుతార ధారదు ।
ద్వాంతమహాకృతారి పనితా జనితాస్త్రిము కార్తవీర్యభూ । కాంతభుజా
పహస్రమున గర్వసహస్రముగాగమించివి । భ్రాన్తునిజేసి కుత్సుకనుబాష
శిరంబును దక్షిణంబున॥ గీ॥ కార్తవీర్యుడు ఘనసమీకార్తవీర్యుఁ డగు
చుఁగూలిన నన్యోన్య మయుతులగుచు నతని పుత్రకు లయుత సంఖ్యాతు
లెల్ల । కడలకేసిరి ప్రాణముల్లాచి కొనఁగ॥ చ॥ అసదృశకీర్తి కామ
గవినాజశరత్కబళీకృతార్జునుం । దేసలఁజరించఁబంచి జగతీవరజాహ్వా
ద కామధేనువు॥ మసలక తెచ్చియిచ్చి నృపమారణము॥ జమ
దగ్ని మానింకిం । పెనఁగఁ గుతారిజెల్ప నతఁడిట్లనియె॥ పనిమాడ చిత్తు
డై॥ సీ ॥ నిరతంబు గొల్వఁడే దురితంబు లణగించు దానేస్థితత్వాగి
దత్తయోగి । భుజసీమనిల్పఁడే నిజధామ సంరక్షితాబ్ధి చతుష్కాంత
నవనికాంత । చెటసాలవెట్టడె మొటసాలవెట్టంగ ప్రధనజయోత్కృతం
బుక్కికంఠు । ధృతిత్వ పుంజేయడే యతితత్తుడే వేడు నకలదాహామోదు
జాతవేదు । నకటసామాన్యుడేయనిమాదిసిద్ధి । సిద్ధకీర్తితభువన ప్రసి
ద్ధకీర్తి । స్నిగ్ధసద్గుణరత్న ప్రసిద్ధమూర్తి । శత్రుసమవర్తి యర్జున చక్ర
వర్తి॥ క॥ బయ్యావున కై నృపనే । టికిఁ జంపితి వింతకటికి డెందముద
గునే । యకటా విపు నకనఘా । శకముగ వికతీర్థయాత్ర సలుపుము
పుత్తా॥ క॥ అనినం గానివ్వునిపని । వినియె భృగుదవ్విహుడుకార్త వీర్య
సుతులు తం । ద్రినిజంపిన పగతీరుచు కొనవలెనని పొందియుండి క్రూ
రాత్మకులై॥ మ॥ ఒకనాఁడ శ్రమవేదికాంతరమునన్యోగాభ్యుజ్జై యు
న్నయ । య్యుగలంకుఁ జమదగ్నిసూక్ష్మకొని చేయఁటఁ జడజ్జుట్టిము స్త్ర

ముంబాకి గృహణిగొట్టి ధరమీదనైవేది వేచున్నచే । యకహానాథుడు
 టాచు మోదికొనియెక శోకంబుతోబల్కుట॥ గీ॥ ఏటిలోపలఁ శిగ్గరి
 బు లెల్లదిరిగి । యవ్వడచటికి భార్గవుఁ డరుగుడేంది । తండ్రిఁగనుగొని
 శోక దండహ్యమాన । మానసుండయి విలపించె దీనుఁడగుచు॥ క॥ కల
 నైనఁ బరులకాపడ । దలఁచని నీకిట్టికిఁ బైవములఁచెక । దలక్రొవ్వి
 నేనొనర్చిన । కలుషంబున నేమిసేయ గల నిక తండ్రి॥ గీ॥ అనుచు వగ
 చుచునున్నచో మునులురుచిర । వాగమృతధార దచ్చోకవహ్నినణచి ।
 తండ్రికై తర్పణాది కృత్యములుదీర్చు । మనిన భార్గవుఁడనియె నత్యాగ్ర
 హమున॥ క॥ అనదవలె నది జలంబుల । జనకనకుందర్పణం బొసంగుదు
 నేయ॥ ద్దవసుతశోణిత ములచే । నొనరుతు వినుఁ డదియఁగాక నొక్క
 ప్రతిష్ఠిక॥ చ॥ ఇరువదియొక్కమాటు జనయిత్రిమురకిన్ధిలమోదికొంటనే
 నరసితి నన్నిమాటులు నృపాన్వయజాతుల దుర్విసేతులక । దురితనమేతు
 లక ఖలులఁద్రుంచక మాన నటంచుఁ గ్రోధయె । పరశువుఁబూనియర్జున
 నృపాలకుమార జఘాంస నత్తటిక॥ నీ॥ మునుమున్న నతిరయంబునను మా
 హిమృతి కరిగి తన్ననుగొని యార్తులగుచు । నెఱుంగకచేసితి మీతప్పు పై
 రింపు రామరామయదించు ప్రాణభీతి । బలిమాలివేడిన పదములు వ్రా
 లిన నందులుసాచ్చిన శరణమనిన । తలవీడ మొలవీడ నలుగడబఱచినఁ
 బూరిగ్రసించినఁ బోవనీక । బ్రహ్మఘాతకులార దురాత్ములార । దయ
 యు ధర్మంబు మీయందుఁ దలఁపఁడగునె । యనుచు గోచరులైన యర్జు
 నసుతులను । బారిగొరియల నరికిన పగిదిసటికి॥ చ॥ పురములకేఁగు
 భూవరుల పోరికిరమ్మని చీరు వచ్చినం । బరశువుచేతఁ జీరు భయ పడ్డనృ
 పాలురు రాకయున్నన । త్వరముగనీడ్చితెచ్చి యమవానముఁ జేరుచు
 నిట్లు ధావణిం । దిరుగుచు నెల్లరాజులవధించె భృగుఁడృహఁ డట్టివేళ
 లక॥ నీ॥ కొట్టివైచినశల ల్లుట్టలై కాటుక కొండలదండిని మోండునూప
 భూరిమాంసంబులు ప్రోవులైమించుచు కాంచనాచలముల కరణిఁగాంచ
 నాకసం బంటిన కీకసరాసులు రజితలైలంబుల రహివహింప । నెఱునై

నెత్తుప సేరులవారును శోణనదంబుల సాంపునింపఁ చెలఁగిమెనపుచు భూతము ల్నిందులాడె । కంకగృథాది ఖగములకరువుదీరె । నారదుఁడుమొచ్చుచును తందనాలుపాడె । ధరణినిర్భరయగుచు సంతసముగూడె॥ గీ॥ ఏనుచు పగులగుచు నిలరాజరక్తంబు । గనె శమాత్తపంచక ప్రసిద్ధి । రాము వాజవిజయ రమఁగూడ్చిక్రీడింప । నలరుకుంకుమంపు కొలనులనఁగ॥ సీ॥ ఇవిధిధంబునరాముఁ డెల్లరాజులద్రుంచి చిత్రశక్తిని గురుక్షేత్రమునను । బరిహృతపాతక పాచకంబుగ ట్లోణి నాయకరక్తంబు ననుశమంతః పంచక మొనరించి భక్తితోనట పితృ తర్పణంబుఘటించి ధన్యుడగుచు । నశ్వమేధముచేసి యలసరస్వతిలోన నవబృథన్నానంబు లాచరించి । యవని దక్షిణగాఁగన్యత్రున కొసంగఁ దన్మహాత్మ్యంబునను జమదగ్నిశేషణ । యుక్తుడై సస్త్రయుధులలో నొక్కఁడగుచు । వెలుగుచ్చున్నాఁడు నక్షత్రవీధియందు॥ ఉ॥ అంతటశాంతిగైకొని వసాతమునఁ దపమాచరించె దు । ధాంతమహాభిరాముడగు రాముఁడు నయ్యెడ గాధిమేదినీ । కాంతుకుమార పౌత్రుఁ డతిఘాతుకబుద్ధిపరావసుండు తు । త్రాంతకుజేరవచ్చి దుగహాకృతిమీఱఁ దృణీకరింపుచు॥ మ॥ మునుమున్నీవు స్రతిష్ఠ జేరితివి నిర్మాణియై యోశంబటం చును నేజేల భయంబుజెందితివి యివోన్ నట్లుగాదే ప్రవ. ర్థనరాజ్యుల్యులనొంపవేమిటికిగారా వారు రాజుల్నిను॥ గనినబోవగనిత్తురే దొలఁగుమంకణ దుష్ప్రతిజ్ఞానిధి॥ వ॥ అనిన దృక్షముని సమక్షమంబున బరావసుండభిక్షేపించిన సతిషిక్షురూక్షుల్యుడై భృగుకులాభ్యక్షుండ్రిట్లనినె॥ క॥ బాలురువృద్ధులటంచును చాలించితి గాక వెరవ తుష్టిములకింక॥ నేలంగల రాజులను స । మూలంబా బాలవృక్షము ఖండితు॥ మ॥ అని యశ్వత్థగత భాగ్గ వుండవనిలో నాబాలవృద్ధంబుగా । దునిమెరాజుల నేమిచెప్పనును దద్రోపంబు రాజాంగనా । జనగర్భాబుగూడె పూకృతి ధనుజ్ఘటంకృతిఁఫూర గ । ర్జనలకారాతు నిరీక్షణచ్చుట దుర్దంతాట్టహాసంబుల॥ గీ॥ ఇవిధంబున రాజుల నెల్లద్రుంచి । యుగి మహిమొన్ని నాళ్లకు దిరిగివచ్చి । ఆదిదనదృష్టి పథ

మునకందనట్టి । గర్భములఁబుట్టు శిశువులఁ గనివధించు॥ శా॥ ఈలాగిరు
వదియొక్క మాఱు న్యవులఁ హేలాగతిఁ రాముఁడా । బాలప్రాధజన
బుగాఁగ వధియింపఁ రాజకాంతావిలా । హలాపంబులు భూమి నెల్లెడల
మెండై నిండెత్తన్వయుఁ । మూలించె న్నది నెంచి కన్యపుడు రాముఁ జేరి
దీవించుచు॥ మ॥ ఇల నిక్షత్ర మెనర్చి చేసితి మఖంబీవిశ్వ విశ్వంభ ర॥
భళిరే దక్షిణ గాఁగనిచ్చితివి దాన త్రైత్ర ధర్మంబుల॥ గల రే సనఁయా
క్షితిస్థలిని సాతౌత్పంకజాతుండపి । వలఘుస్తామయశోభిరామ భృగురా
మా సార్వభౌమాంతకా॥ క॥ నూకొనఁగిన వసుమతిలో॥ నీకేటికి సంచ
రింపనికదక్షిణర । త్నాకర తీరము జేరున । భాకరశశికులవిరామభా
ర్గవదామా॥ క॥ అనమందిదియని రాముఁడు । జనిచాపంబెక్కు పెట్టి శర
ముదొడిగివా । ర్ధినిఁగొట్టు బోయివంతనె । తనరంగా కొంతచోటు తత్
క్షణ మెసఁగె॥ గీ॥ అందువిహరించె రాముఁడనంతసగత । బ్రాహ్మ
ణులకిచ్చి యంత తపంబుసేయ । జనియెఁగన్యపుడవనికాన్యపియనంగ
నమరెనదియాది మఱి యుర్వి యాటవినుము॥ చ॥ క్షితిసురు లిట్లుకన్యపు
నిచే మహిగాంచి ప్రభుత్వ మొప్ప స॥ తతమును రాజభోగ పరతంత్రక
భార్గవుచే ననాదలై । గతిమఱి యొడులేమి నృపకాంతల సమ్మతి బల్కి
నీగి స॥ గతిమొనరింపుచుఁ గ్రతుమఖక్రియలన్నియునీగి రయ్యెడ॥
గీ॥ తగినదండంబులేమి యుద్గండవృత్తి । వైశ్యులును శూద్రులును విప్ర
వరులుదార॥ గోధనాదులబలిమి గైకొనఁగఁదొడరి॥ యిట్లరాజక మైధర్మ
మెల్లజెసిన॥ క॥ కుతలంబతలంబంటిన । వెతలంబడుచున్న జనుల వినిక
శ్యపుడూ । కుతలంబున నెత్తఁగఁజ్జో॥ ణితలాబుర్వియనఁబరగె నృపకులతిల
కా॥ వ॥ ఇవిధంబున కన్యపమునివలన సముద్ధరింపంబడిన ధరావరోహ
యద్ధీరాగ్రణి కిట్లనియె॥ మ॥ అనఘా విప్రులు ప్రోవశేరునను ప్రోద్యద్భా
హు శౌర్యంబుచే । ఘనుతా రాజులే గానిభార్గవ మహాగ్ర క్రోధతా
వాగ్నిద । ప్పినవారల్లలరందు నందు నృపతుల్పేర్కొందు నన్నామము ।
ల్వినిరప్పింపుము వారి ధర్మ పరులిన్నిఖ్యాత శీలాఘ్నల॥ పీ॥ కన్యపము

ప్రథానుభాధరా । ధరాధరాధరామృతస్పృహ మహావసుంధరా ।
ధరాధరాతిశౌర్య ధైర్య దారితారికంధరా॥

గద్య॥ ఇదీ శ్రీరామభద్ర దయాభిరామ భద్రకరుణాకటాక్షపీఠా
పరిపాప్త దీప్తరాష్ట్రభాషాకవిశ్వసామ్రాజ్యధౌరేయ సకల విద్య
త్కవిజనవిధేయ ధరణీదేవుల నాగనామాత్య సుధాసముద్ర సమున్నద్ర
పూర్ణిమాచంద్ర రాస మంత్రీంద్ర ప్రణీతంబైన దశావతార చరిత్రంబను
మహా ప్రబంధంబునందు పాపా శ్వాసము.

ఆరవ యవతారంబగు భృగురామావతారము

సంపూర్ణము.

శ్రీ రామావతారకథ.

సప్తమాశ్వాసము.

శ్రీయతథామదిశాతా । మాయత సిలక్తిర్థామ మగదలకులధా ।
రేయభుజావిక్రమ గా । రేయ నుధీ గేయ సత్య కృష్ణామాత్య॥ గీ॥ అవధ
రింపుము జనమేజయక్రితీత । శేఖరున కిట్టలను వ్యాస శిష్యమాని ధరణి
నాయక రామావతార మిళను । దేలియఁజెప్పెద విమమని తెలుపఁదా
డఁగ॥ సీ॥ హరింబలమూవిహార కేళాంతి హరికేతనమనోహరిరథ

ము । గంధనాగధుతాభి గంధవతీజాత గంధ ప్రసూనసగంధపదము ।
 వాహనైకగతి ప్రవాహ పాంసులగంధవాహ భూసరి తాంబూవాహఘట
 ము । వీరరసోన్నిద్ర వీరభద్రహస్తగ్రవీరమాహవమహావీరభటుము ।
 ధర్మ పరధర్మ సాధర్మ్య భర్తవిశ్వ । కర్మనిర్మిత శర్మదనర్మహర్మ్య
 నిర్మలాభోర్మి దృసిధాతు కర్మివిచ్యు । తాభిమధ్యాపురం బయో
 ధ్యాపురంబు॥ క॥ ఆపురమేలుక దశరథ । భూపాలకుఁడజవిజయ
 భుఃభుజగమహా । చాపాహితరోపాపృత । కోపావృతవిమతస్వపతి కు
 లపాలకఁడై॥ చ॥ అతఁడొకనాఁడు నిండుకొలువై చెలువై బలవైరికెంత
 యు॥ । బ్రతియగు తీవిమీఱఁగఁబరాకపరాకు పరాకుటంచువం దీతత్తు
 లుసారైమొక్కు ధరణీతరుణీ పరిణీవరాళిను న్నతరుచి దెల్పగాగకనాల
 లనాకలినాదముల్విన॥ సీ॥ విశ్వంభరాభార విధుర కుంభీనన ప్రతిస్పష్టి
 యెవ్వని బ్రహ్మయస్థి । గాఢాంధకార నిర్గంధనక్షమసరోజపకరంబెవ్వ
 నిజపకరంబు । ఘటజాత గౌరవోత్కటహర్షితార్థవి గ్రహచండి యెవ్వ
 నిదుహితకుండి । కనకగర్భాసాద్యకౌశికే స్థవిధాన్ తోషితంబెవ్వని
 భాషితంబు । కమలసంభవకమలేశ కమలభృత్క । లాకలాపాదీ సురలో
 కలోకభయద । కలశదత్తాక్షి యెవ్వని జలరుహాక్షి । యట్టి ఘనుఁడు
 వసిష్ఠసంయమధనుండు॥ క॥ చనుడెంచిన నెదురుగఁజని । వినయంబునఁ దో
 డి తెచ్చివిభుఁడు నువర్ణా । సనమున నునిచి సపర్యలు । నొసరిచియట్లనియెన
 తియ్యదూ క్తులుమెఱయ॥ మ॥ అనఘాత్తా యవపత్యతాదురిత మత్తాళింద్ర
 మస్తస్మనో । వనజాతాని శజాతమోదరససేవంజొక్కి సేసాఖ్యముం ।
 గనలేనైతి సమగ్రభోగముల నింకా దన్నిలించుంబుగ్ర । క్కునవారింపుము
 భూరిసంతతి యొకంగ । జాలి ప్రార్థించెద॥ గీ॥ అనిసమ్మతి ఋశ్యశృం
 గాదిమహా । పతులగూడి యరుంధతీ ప్రాణనాథు డశ్వమేధంబు సేయు
 ॥ ౧౦ ॥ చేతఁ బుత్తీకామేష్టి వేల్పింపఁ బూను నపుడు॥ సీ॥ శచిముద్దు
 మోమునఁ బక్కగా దిలకంబు దిద్ది దిద్దకవచ్చె దేవభర్త । కులశైల తన
 యచును లభకుండు మనోరికల్పస్త్రి వ్రామునవచ్చె వామదేవుఁ । డొడ్డి

మాడ్చి మఃశివీగి నగుముద్దు నెమ్మొగముతోడ । జాతెడి సిగకేలఁజ
 క్కనొక్కుచునుఁ జెక్కులను గట్టఁగి చొకళినటింప । వలెవాటు నెఱసి
 టు వలిపె చందురుకావి చేలచెరంగులు నేలజర । దివ్యభూషణ కాంత
 లుజేజరిల్ల । సీతనెచ్చెలు లాడాడఁ జేరిచూడ । సఖల రాజన్యలచ్చెరు
 వది దివిని । సొంపుమీఱి నిలింపులు గుంపుగొనఁగ॥ గీ॥ సకలలోకైక
 మోహన చారురూప । సంపద లొనంగ శ్రీరామచంద్రుడవుడు! గం
 ధమంధర సింధుర గమనలీల! జెలుపు మీఱంగ నల్లనఁ జేరవరిగి॥ క॥
 మంద సముత్సాహులకిఁ । మందసమీ సుమియనంగ మనుజులు హరు
 వి । ల్లందసము దెరచి చూచె । న్నందసముదేకహరకుమారుడుగ
 దిమిగి॥ సీ॥ ప్రత్యక్షమైమించు భర్తలముఁబోలి బహు సుపర్వాశ్శయ
 మై బరిధవిలుచు । దృగ్గోచరంబైన దృక్కర్ణవతిఁబోలి జ్యోవహ నోచిత
 సారమగుచు! సాక్షాత్కరించిన శైవధర్మముఁబోలి ద్రిపురనిర్వాహణ నిపు
 ణమగుచు । నెదుటదోచిన నిర్జరేంద్ర చాపముఁబోలి బహునర్షసూచక
 ప్రభలమగుచు । గనకమయ చిత్రకాండ ప్రకాండమగుచు । బద్ధమ
 ణిఘంటికాకోటి భాగమగుచు । సర్వభూభృ ద్భయద వజ్రసారమగుచు!
 నద్భుతంబైన శంభుశరాసనంబు॥ క॥ కనుఁగొని శ్రీరఘువీరుడు । విన
 తానందముఁజనర్ప విభుఁబట్టడుమా । డ్కిని కుంభేంద్రమురంభ! వని
 జముఁ బెకలించు ప్రాథవంబలరారక॥ సీ॥ లీలకెంకేలఁ గీలించితనగవు
 లో ధరణీశ తాతల తరమునాటి! పాతపంచారంబు పసలేదుపేటెత్తె నిది
 వృథాఘోషమిందేదిబలము । యని ఘంటికొప్పు గల్గినవాని బలువింటి
 కొప్పున జానకి కొప్పుమీఁదఁ । గేలుంచువేడుక గీలించి యటువంది
 ధగ్గంబు సుగుణ యుక్తంబుచేసి! తీవిఁగళ్యాణపార్త చాటించుతేవ! నారి
 మొఱయించి తెగ నిడనారిదిగిచి । లస్తకస్తల విన్యస్త హస్తమంత ।
 సశృఙ్గేశశేష శేషమంచు విల్లువిరిగె॥ సీ॥ ఎదజొక్కినిదురవోయెడికుంభ
 కర్ణండు బబ్బరింపుచులేచి ప్రాకులాడె । గల్పంతద్విర్భుద్ధాతశంకబింబ
 ప నేర్పెన్నికొనియె వాశీశ్వరుడు । భయపంచలి తథామసాణిహతా

శ్లేష మబ్బెను భూతవా మాంగకునకు । దానునుద్రిపురారి ధనుపాటనో
 మేరుగిరిప్రతిభనులచే మొటలుపెట్టె । జనకకౌశికరామ లక్ష్మణులుద
 క్కు । దక్కుగలవారు మూర్ఖిల్ల దగదెలిసిరి । తత్త్రిలోచన చండ
 కోదండదళన । నినసమ్మభవాండంబు నిండునపుడు॥౯॥ ఒకరినిబట్టిం బదు
 గురు । సకులా శుభవాత్తదెల్పు జానకి లక్ష్మణ । మొగమింతపంచనాకా ।
 తుకమునకుం దెలిసియునగై దోరపురామ్ముల్ ॥ ౧౧ ॥ అంతజనకానుమతి
 ని స్వయంవరోత్స । వమునకై నెచ్చెలులు పంటవలఁతిపట్టి । చంచనా
 లేప రత్నభూషాన్రూప । చీనిచీనాంబరములఁ గై చేసిరపుడు॥ ౧౨ ॥ కడు
 వేడ్కనుబ్బు జక్కవగుబ్బు చనుదోయి బిగిచంటిరవికెలోఁ బిక్కటిల్ల ।
 జలిబిలి పంచదారలుగుల్కుబొమ్మచు మోవిపైఁ జిటునవ్వు ముద్దుగురి
 యు । కనుతెప్పవాల్చి క్రేగుటగల్గొనుమాపు కూరునా రసముతో మా
 రుమలయ । జఘనభారంబున జడియునెన్నడ పాదకటకముల్లులఁజుల్లు
 ఘల్లుమనఁగఁ । గేలచెంగలవ్వు పూదండ గీలుకొల్చి । సిగ్గునోయ్యారము
 నుమీఁ జెలులుజేస । వేలు దనవెంట గొల్చిరా విభవమునను । జన
 కకన్యక చనుదెంచె జనకుసభకు॥ ౧౩ ॥ ఆజనకేంద్రకన్య రుచిరాంగవిలాస
 ము జూటసంతో । లే జగురాకున్ద్రుగలపుననుంచిన తమ్మిరేకుఖం ।
 దాస్థిపించి హారుడు తటాన పేరెడఁజూచి వైవగా । రాజనృపాల
 శేఖరుండు రామనృపాలుండు సొక్కినెవ్వనికా॥ ౧౪ ॥ కంటిమో వింటిమో
 యిటువంటివాలు । గంటి ధరయందె కాదు వేగంటినగరి । గలుగుతెత
 గంటి తెలిగంటి గములనైన । నెట్లులస్థజియించె ధాత యీ యిందుము
 భిలి ॥ ౧౫ ॥ పూసమీటారిచన్నగవ పోకలవీకల జొకనేయునా । రాపలు
 చాలుమేలు సుగరాల సరాలనిరాకిరిందునా । హాపగడంపు వాతెరయొ
 గూరముదిల్కపగానిపాదుషా । గూపుల కోపునూప చెలి తోరపుచూ
 చులు గొప్పగా ॥ ౧౬ ॥ కన్నె రతనంపుమిన్నా । మిన్నా నడు మనటియా
 కు మోనుపెన్నె । వెన్నాపలుకులు పొక్కిలి । పొన్నాపొన్నా మెఱుం
 గు బోడికినికా ॥ ౧౭ ॥ పసజాక్షికటితటం బనుమహీభాగంబు బటువుగు

బృలపేరి పంపితములు । నారిమధ్య నుధ్యమ మనున బరంగును మెఱుంగు
 వశింగురులను మేనుములును । సఖులకొ మనుపూర్ణ చంద్రమండల
 మురు రదప జ్జిపేరి తారాగణంబు । కలకరినగవను గంగాప్రవాహం
 బు బెళుకువాలూపుల పేరి యమువ । సృష్టి చేసెనొ యజనిపై నీర్వ్య
 మరుడు । దానువద్దోద్భవుడు గానఁగానిదోట । బ్రహ్మసృష్టిసి యి
 టువంటి భామగలదే । మదనుమాయయొకాని యిహంజువాణి॥ మ॥ అల
 కవ్యాజముచేతఁ జైకొనెడినాకారా కునుల్పికటు । ల్వలెనంచు న్నుఖ
 చంద్రుండంప నుడుజులబంత సీమంతపుం । గళకుంభాపటి పీఠగ్రాస్కి
 కొనిరాఁగా వీరిసాదాంబుజం బులవ్రాలెం జెలివేణి బ్రావదగదే మూ
 ర్ధన్య సంతాపము॥ ౪॥ నానామూర్తిక రోహిణీరమణి గాంతావక్త్ర
 చంద్రాధరం । బాసింపం గనుగొన్న తారకులకుఁ బ్రాపింపజ్ఞాభరం ।
 బాసన్నాకృతికుండల స్ఫురితముక్తా శ్రిభ్యతారాళితో । నాన్వాదింపఁగఁ
 జేరెఁగానియెడ నేలా యోరఁగాఁ జూడఁగన్॥ గీ॥ కమ్మ విలుచించు
 దేని చిక్కమనఁదగులు । కొగమజక్కవ పట్టలయుదులుదెగడి । జిలు
 గుపైటాణి రవికెలో గులుకుగబ్బి । గుబ్బుచనుదోయి యాముద్దు గమ్మ
 కవుర॥ చ॥ అని తనుజూచుచున్న జనకాత్మజ నెమ్మది లజ్జప్రేమయున్ ।
 బెనఁగొన నాలుగేనుమణి పీఠిక మెట్టుక లెక్కిరాజనం । దనుగళసీమంజెం
 గలువ దండయమ ర్చెను వర్ణమంబువం । బునఁదిగ మొందఁ గ్రొవ్వుఁగు
 బూన్పుగతిన్నిజ రాగమేర్పడన్॥ గీ॥ శ్రీరఘూత్థముఁ డిత్తరిసీతకేలు । ౭ట్టి
 తొడమీఁద గూర్చుండ బట్టుకొనెడి । యంత మోహ-బుతోనుంజె నవ
 నికన్య । యంతవంతకొరంబున కరిగనరుగ॥ చ॥ ఇతఁడుమనుష్య మాత్రుఁ
 డని యెంచితిగాని నెఱుంగనైతి శ్రీ । పతియని యా మహీతనయ పగ్గని
 వాసిని యాట నిక్కమి । గతి రవిచంద్ర వంశము లు గౌరవ మొంద జనిం
 చినారలో । ప్రతికుల నేత నివెఱుగవా సకలజ్ఞుఁడ వెన్నిచూడఁగన్॥ గీ॥
 అని జనకనేత దళరథజనవరేణ్య । రాఘవుల పెండ్లికిఁసాగి రమ్మకుంచు
 నుత్తరమువ్రాయుఁ బంది నియోగింబనుప । పరిధవము మీఱ శలి డు సన్నదికి

సరిగి॥ గీ అవసరంబులవారిచే నధిపునకును । దనదురాక నెఱింగించి
మునుపుగాను । వారుదోడ్కొనిపోవ భూవరబలారి । కుడుగరలొశంగి
పొడగని యొగ్గచుండి॥ ౩॥ జనకనృపునుత్తరంబని । జనపతికిందెల్వి
రాయఁమువ్రాయ నియో । గినిబిలిచి యొసంగ నతఁడును । జనపతికను
కున్ననయ్య సరిభసభఃతి॥ సీ॥ శ్రీమతుజనకధాతీతలనాథుండు దశ
రథమేదిసీధవసురేంద్రు । చాలుమానుసులకు సంప్రీతిపుత్తెంచిన ప్ర
యోజన ముదమ నందనుండు రఘువీరుఁడిలగల్గు రాజన్యతెవ్వరు నెక్కి
డనోపని యీశుచావ । మెక్కిడివిరిచిన నెంతయుహర్షించి సీతనొసంగ
నెంచితిమి మేము । తనయులును దాము రావలె ననుచుచాలు । మాను
సులుదశరథ రాజ మ్మాతోడఁ । దెలిపెడిదీయను వక్కణ గలిగినట్టి ।
యుత్తరంబును వినుపింప నుత్సహించి॥ గీ॥ తనదు సారిగఁదెల్పు ప్రధాన
మణికి । గనకపటభూషణములిచ్చి గౌరవమున । మంచిదేశద జనక సం
బంధమనుచు । బంధువులతోడ యోజించి పైనమగుచు॥ సీ॥ గోరథం
బుల నెక్కి కలగురుఁడదియౌ తాపసోత్తములు నందందవధువ । భద్రదే
భములమీఁద భరతశత్రుఘ్నులు సరిగాఁగ నుభయపార్శ్వములనడువఁ ।
గౌసల్య మొదలైన గరితలు ముచ్చుపన్నాగంపుపల్లకి ట్టుందునడువ । వె
నుకడెబ్బదిరెండు వినియోగములవారు నాపులు వృపులు నందందనడువ ।
చిమట పనిమీసములకప్పు జెంపకురులు । నెదను గస్తూరిపట్టెలు నుదుటి
తిలక । మలరవెలువడె దశధుఁడౌర ముసలి । సాగననుచువారకామి
నుల్పూచినగఁగ॥ గీ॥ ఎదురుగావచ్చి జనకనరేంద్రుడంత । యేనుఁగుల
మీఁద సంధించి మానవేంద్రు । పురికిఁదోడ్చి తన సహోదరుని వీడు ।
విడిదిగావించి యులుప నెక్కుడుగ నొసఁగ॥ గీ॥ కౌశికుఁడురేయి రాముల
త్తులఁదోడి । కొనుచు వచ్చిన హర్షించి కుశికసుతుని । బాగడి తనయు
ల యా శ్లేష ముననుదనిసె । బంతితేరులపట్టువలంతిమగఁడు॥ సీ॥ మరు
నాఁడుజనకుని మంత్రులు బిలువరాఁ గొలువు సింగారమై కలిమిమెలయ ।
దశరథరాజునందనులతో నగరికి జనుచేర నెఱిగి హజారమునకె యెదు

రుగా జనకరాజేంద్రుడు సనుదెంచి కేలుమోడ్చినతోడ కేలుమోడ్చె ।
 గేలును గేలును గీలించి సనుదెంచి మునివరుల్గున్నగాఁ గనకపీఠ । ముల
 నువసియింపఁ దదుభయకులనృపాల । కులవస్తిష్ఠతానందకులు గణింప ।
 నింతయొప్పునె సంబంధ మిదియటంచు । నెల్లవారును మది సంతోషిం
 పుడుగీ॥ మనుకులోత్తమ సీత రామునకొసంగి లక్ష్మణకుమారుకున కుర్తి
 థాకుమారి । నేనానంగదనని జనకేంద్రుడనినా నెదదళస్యందనుని మోద
 మినుమడించె॥ గీ॥ తోడుతోడుత భరత శత్రుఘ్నులకును । నీకుశధ్వజతన
 యుల నిమ్మటంచు । గోశికుడుబల్కు జనకుడొగాకయనఁగ । నెదదళస్యం
 దను ముదంబు నలుమడించె॥ వ॥ ఇవ్విధంబున రామలక్ష్మణ భరతశత్రు
 ఘ్నులకుఁ గ్రహంబున సీతోర్తి థా మాళవీ శ్రుతకీర్తుల నొసంగనిశ్చయిం
 చి జనక భూపాలుండు భురుముఖంబున మరునాటి వైవాహిక లగ్నంబు
 శుభప్రదంబని వచించిన నట్లయాగాకయని సంతృప్తాంతరంగుడై కొడు
 కులతో విడిదికింజని మరునాడు ప్రాతఃకాలంబునఁ దనూభవులకు శుభంబు
 గా గోదానాది దానంబు లొనరింపుచుండె నప్పుడు॥ సీ॥ పట్టెవర్ధనముల
 వైపట్టెడత్రుల ల్పంగారుపోగులు నుంగరములు । పైగప్పకున్నట్టి పట్టుప
 చ్చుడములు వెల్లిదూతుగలశిరోవేష్టనములు । గన్నెరువన్నెనీ రాకవిదోవ
 తోలును శిష్యులతోడను చెలువుమీఱ । మాకువేదమువచ్చు మాకు
 శాస్త్రమువచ్చు మాకుస్మృతులవచ్చు మాకుశ్రౌత । మంతయునువచ్చు
 దారతమ్యంబుదెలిసి । యధిపుచే దాన మిప్పింపు డనుచునృపతి । విడి
 దికేఁగు వసిష్ఠుల వెంటఁబడిరి । తొలఁగద్రొబ్బఁగరాక విద్వాంసులపుడు॥
 గీ॥ ధీరులయ్యు స్వతస్సిద్ధ దీనవృత్తి । వేడిరింతయెఱాని యవిభుండు
 దాన । వేళ వీకుల వీకుల వెదకిదేచ్చి । విప్రులకొసంగె దానములేదన
 వేలు॥ సీ॥ ఏమిదానంబు మీకిచ్చిరోజాబాలి స్వర్ణధేనువుగాదె నామ
 దేవ । ఘటిసూతికిహిరణ్యగర్భమిచ్చిరదేమి యతఁడు సేసినపుణ్య వట్లు
 గలిగె । దగ వసిష్ఠుడుతారతమ్యంబు లెలుగఁడె యెక్కడాసందడి యెఱుఁ
 గుట్టెట్లు । మీకేమియిచ్చిరో సేముదానముబట్టి మంటిమి మీరింత

యధికతాట । లెఱుగకంటిమి లేదంచు నీర్వ్యదోచ । బలికికొందును
దానము ల్పట్టినట్టి । బ్రాహ్మణులు దనమణులు గంపలనుభృత్య । వరు
లుకొనితేర నిండకు సరిగిరపుడు॥ గీ॥ అంతనిక్కడ జనకజనాధినాథు ।
మౌనమున నీత మొదలైన వస్త్రములు । నలుపురనుచెల్లెకూతుల నలు
వచెలువ । లుదిరి బంగరునీలలు నుంచెరుపుడు॥ గీ॥ అలయరుంధతి దీవిం
చి యక్షతములు । నుదుట గెట్టి గనువట్టె నుదతిమోము । ప్రణయకు
పితాశ్మరహిణి పాదలాక్ష । దొరసిచెలువందు పూర్వచంద్రుండనంగ॥
క॥ తలయంట నొక తె నీతా । కలకంటికి కలితరత్న కళిణరణనా । కుల
దళికులములతోకర । జలరుహ మధ్యమున జిహ్వ జాలమువొదలక॥ క॥
కమలాస్తుడు గౌరవగురుం । జముదాభిని కమ్మతేనె చమరెడిభంగి । రమ
ణీమణి యొక్కతె నీతమెఱుగు నెమ్మేన గంధ తైలంబిడియెఱుగి॥ జలరుహ
గంధికుంకుమ । నలుగిడియెఱు బోటియొకతె సఖములసోకి నిలిగింతగొనె
డివలిగు । బృలవయ్యెద చెరుగుమాట పకపక నగుచు॥ గీ॥ తళుకుత
ళుకనముంచు కుండనపుబొమ్మ । పటికనార్చువిధంబున బ్రాణయొకతె ।
మంచిగంధంపుటట కలినించెమేన । జంద్రవదనకు బన్నీట జలక
మార్చి॥ గీ॥ సరసి నడయాచు రాజహంసబువక్ష । వలనమునగప్పు తైవాల
వల్లియనంగ । చలువపావడ వలగొన్న చెలువ కురులు । సరసమైమించెద
డియొత్తు సమయమునను॥ గీ॥ వలిపెపైరాణి చలువదువ్వలువ లోన సరి
గెచెంగావిపావడ నగ్గులీనె । చంచలేక్షణమేన వ్యాపించినట్టి । తలిరు
విల్కొని కీర్తిప్రతాపములను॥ గీ॥ మేదిసీసుత చెవిచొర మిగిలియున్న ।
దశరథకుమార గుణ సముదాయ మనంగ 1 దనరె ముత్యాల కమ్మలు
తగణికులుడు । నాతకల్యాణగుణశాలి యనంగవినమె॥ క॥ మణిమయ
ననసూమణముల । నననిజగై చేసెరప్ప డతిసలు మి పలం । దొవరాయ
ల్లొకె 2గి । చిపురాశంగాకు చికిలి చేసెమాట్కి॥ గీ॥ జగముగలు
వగనొకయమ్మెచ్చాబుననుచు । గడమనాల్లమ్మలను రాజకన్యలుగను ।
రతిమతి స్వభావె రుకు కుమారకుల గెలువ । ననంగ నీతాది కన్యకల్పనరి

రపుడు॥ సీ॥ వలకారియంచ గావలెఁ గాకయున్నచో నధరంబు చరణంబు
 లరుణమగునె । కలికి రాచిలుక గావలెఁ గాకయున్నచో ననవిల్చుని నహిం
 చుకొనఁగఁ గలదె॥ కిక్కురత్నంబు గావలెఁ గాకయున్నచో గన్న భూసతి
 రత్నగర్భ యగునె॥ తొలుకారి పెఱుగుగావలెఁ గాకయున్నచో జంచలా
 లోకము ల్సంఘటిలునె । కంఠు బిణంబు గావలెఁ గాకయున్న । భువన
 మోహనశృంగార పూయ్యయగునె । యనుచుఁబొగడంగ నకలలో కైక
 మాన్య । యయ్యను నమాన్యయైదుండె నవనికన్య॥ వ॥ అంలేజనకమ
 హీకాంతానుమతంబున వివాహ మహూర్తంబు సమీపంబుద్యేవని పు
 రోహితులు పిలువవచ్చిన॥ సీ॥ బరపుగా విఁ బాజి నరులతో సిగ్గనైచి లాగి
 యోబురుపాకులొట్టుబెట్టి । గీరికప్రంపు చిక్కెంట నామముదీర్చి శ్రీ
 చూర్ణరేఖ రంజిల్లఁజేసి । మురుపుగా హరుమంజి మురుపుతో వీనుల
 కట్టాణిగొప్పచొక్కలుదాల్చి । మణిహారములకంఠమపుపూత దేలియంగ
 రంగై నముత్యాల యంగిదొడిగి । పెదపీఠాంబరము గండ పెండరంపుకటక
 కట్టినూత్ర కేయూరకకణాది । దీవ్యభూషణ జాలంబు దేబరిల్లఁ రామ
 డభినవశృంగార భాముండయ్య॥ గీ॥ చెలులు గై చేసి గటువలె చెలువుమీ
 ట । తోనలత్తుణ భరత శత్రుఘ్నులకును । నృపనుత చతుష్టయంబు
 నుదృగ్జనైక । మోహనంబయి లగఁ చతుర్వ్యాకహగరిమ॥ వ॥ ఇట్టే
 టుగున రఘు పుంగవుండునుం దమ్ములుం దానును కల్యాణోచిత కిల్యాణ
 మణిమయ కల్యాణ ప్రసూన ప్రముఖ ప్రసూనమాలికా కనకాంబరాది
 చతుర్విధ శృంగారంబులంగీకరించి మునివతంగ మంగళాశీర్వచన పురస్క
 రంబుగా గృహంగణంబు వెలువడి చతుర్దంతంబులు హరిదంతిదంత నక్షం
 బులకుం దంత ప్రభాంగంబులునగు దంతావళి చతుష్టయంబునెక్కి కరం
 బుల నకుశలంబులు పొంకించి పదాగ్రంబులం జూళికల సోకింపుచు వచ్చు
 నప్పడు॥ సీ॥ పార్శ్వ భాగంబులఁ బట్టినవదివేల పగలువల్తులు పట్టవగలు
 సేయ । దిగిలింప జిట్టిన నెగయు నాకాశ బాణంబు బింబర వినూనంబు
 దాటఁ దురుసుగా నెడలెడి బురుసులపూవులు భూనభోంతుములఁ బోదవి

కొనఁగఁ నుదండమర్చిన యట్టి విచిత్రంపు బాణవిద్య సురాళి భగ్నిమయఁ
జేయ । నదరు పేటులరొదలు బ్రహ్మాండమగల । నెందుజూచిన దివ్యెటి
లేవెలుంగ । భూరిశోభనవాద్యముఁ లోభిరుకలఁగ । బలిసియెల్లడ చతు
రంగబలము గొలువ । గీగి పదియు నాజేండ్ల ప్రాయంపు పద్మముఖులు ।
కాసెగట్టుక మిగుల శృంగారముగను । దశరథేంద్రునిమీఁది పదమ్ము
వాః । యభినయింపును నెదుటన్మత్స్యంబు సలుప॥ సీ॥ జయజీవనర్థస్వజ
గతాంపతేయంచు చేరి మాసేంద్రులారీర్వదించఁ । జులకీశ చండకోదం
డఖండన విచక్షణయంచు వందిమాగధులు వాడగ । శోభనంబులుబా
డుచును బుణ్యకాంతలు మునుపుగా గ్రంతలు గొనుచునడువ । నాప్త
మంత్రులును రాజాధి రాజులు దొరల్పడువంక గ్రమ్ముక కొల్చిరాఁగ ।
ముగురుతమ్ములు సరిగ నేనుఁగులనెక్కి వెంటనేతేరఁగా రాజవీధి వేడ్క ।
వచ్చె కోటిమరేంద్రుల వైభవమున । భద్రకరినెక్కి శ్రీరామభద్రుడ
పుడు॥ ఉ॥ కాంతరొ పీరునల్లుచును కంతు జయంత వసంత రోహిణీ కాం
తులొ కాకయున్న మఱిగల్గునె యీభువనైక మోహనా । త్యంతవిభాస
రేఖలవిధంబని యొండొరులూడుకొంచుసాధాంతర రాజరాజముఖులారసి
యారసికాగ్రగణ్యుల॥ చ॥ వనితరొ పీరిలోమనసు వచ్చినరాజకుమారుఁ
డెవ్వఁడే । యని యొక రాజకన్యచెలియాడినఁజో యిది యేటిమాటయం ।
చును నునుసిగ్గుమీఱఁదనుఁ జూచినగాదది రూపరేఖక । న్ననురఘురాముఁ
డేయనిన నవ్విరితోడ సకుల్కిలాకిల॥ మ॥ వనజాతా యతవత్రలోచనలు
భావంభిల్లు రంజిల్లుఁగాఁ । గనుచున్నేసలుజల్ల నుల్లసిత శృంగారంబు భాసిల్ల
న । ల్లననేతెంచి విదేహవల్లభుని జాల్యాపెద్ద మోసాలజం । గనదంతీం
ద్రుల డిగ్గి యారతులు గైకొంచుక రఘుగ్రామణుల్॥ మ॥ జనకఁడొవి
భవెంబడిన్నడచి చంచ దివ్యమాణిక్యదీ । పనికాయాబు ఫలోల్లసత్కృప
కరంభాస్తంభ సంభావితం । బును స్వణాబ్జపటివితానకలితంబు న్నర్వలో
కైకమో । హసమా హేమ వివాహమంటనమున స్సోనగ్ధ పీఠంబుల॥
క॥ అసీనుడైన యత్తరి । శ్రీసీతాకన్యకాది సీనుఁతినుల॥ రాసుతులఁ

దోడితేచ్చిరి । భాసుర తనుకాంతిబయలు బంగారునేయక॥ వ ॥ అంత
 పసివ్యవిశ్వామిత్ర శతానందాదీ ముదిత విప్రప్రవరసముదిత మంత్రపూర్వ
 కంబుగా లక్ష్మణపూర్వజ పదార విదంబులు గడిగి మణిమయ భూషణాది
 పరిణయ దక్షిణానంపర్కంబగు మధుపర్కం బొసంగి॥ శా॥ ఏకట్లన్న
 మాధర్మచారిణిగ నీకీసిత నాకన్య ధా । రాపూర్వంబుగనిచ్చితిం గలుగు
 భద్రం బెప్పుడు న్నివికక॥ జేపట్టందగు నంచు మైథిల నృపశ్రేష్ఠుండు
 బల్కంగ నీ॥ తాపాణిగ్రహణంబొనర్చె రఘునాథ స్వామి హృష్టాత్మకై॥
 గీ॥ ఊర్మిళను లక్ష్మణునకు మహోత్పలాక్షి । యైనమాళవి భరతునక
 నుపమాన । కీర్తిశ్రుఘ్నునకు శ్రుశక్తినిసంగి జనకమహికాంతుడెం
 తయునంతసమున॥ క॥ అప్పుడుపువ్వులవాసలు । దేవులుగా గురిసె మొ
 రసె దివి దుందుభులు॥ ముప్పిరిగొనుమోదముగని యొప్పిరిజనులేల్లనమ్మ
 హోత్సవవేళక॥ శా॥ ఉర్వీదేవులు మంగళాష్టకము లత్యుత్సాహ నమ్మో
 దము॥ ల్వర్వన్నెమ్మది బెట్టుగాఁ జదువుచుం బల్కలు నాయ త్తమా॥ సర్వా
 య త్తమటంచు నంత డెరవంచం జానకీ రాఘవులే॥ పర్వేందూమవక్త్ర
 ముల్లనిరిదృక్పగ్యంబుగా నొండారులే॥క॥ మంగళసూత్రముశ్రీసీ॥ తంగన
 గళమునను రాఘవాధీశ్వరుగ । ఔంగడిసిమోవితనమో । ముంగొలి
 తనదు వక్షముంగొరంగక॥ నీ॥ కలుకుముత్యపు కమ్మ కమ్మపూబంతుల
 కలిత కటాక్ష భృంగములు గదియ । జీనిచక్కెరలోల్కు చిగురాకు
 మోవిపై మొలకనవ్వులమంచు ముంచుకొనంగ । రమణీయశృంగార రస
 పూర్ణకుచఫల భరమోరునక మధ్యభాగమలయ । నికరంపు చిలుక
 తేనెలదొప్ప దోగిన యెరువున మేనె గ్రొంజెమటవొడమ । భక్తజనలకు
 గామిత ఫలము లొసంగు । మమత ముంగిటి యానవాలమున దసగు ।
 కల్పలతనోలె మేదినికన్య యవును । రీవిదగుమెట్టు ప్రాలపుట్టికను నిలి
 చి॥ చ ॥ నిజ భుజమూలకాంతులకు నివ్వెరగంచుచు నున్న రామభూ ।
 భుజని కిరీటభాగమున భాసుర వేత్తల బ్రాలునించెనం । బుజమ ఖిలెల్ల
 సీత చెయిముందె నిటంచు నుతింప నంత నా । గడినిభము ర్దియెన యెఘు

కాతుడు నించె దదీయవేణిక॥ క॥ ముడివడ నని యెడదం జిడి ।
ముడివడకుడు మీకుఁగొంగుముడిఫలమనుచు॥ నొడివెడి కడుక వసిష్ఠుఁ
డు । తొడిబడ ముడివైచె దంపతుల చేలంబుల్॥ క॥ నునుసిగ్గు ప్రేమ
బెనగొన । నొసరించనిలాజ లాజహోమమురఘువ । ర్యుని కరముల
వొచువడెను । ర్చినదోయిటిలాజ లగ్ని చిటపొట వనఁగక॥ ఉ॥ కొం
చకపాదసల్లవము గొంచు కరోరపు సన్నకల్లుదా । కించెద వంచు నల్కు
దిలకించెడు జానకి పాదమంటి॥ ధ్రా । ర్ధించెదగాక యంచును సతీసఖగన్గొన
రామచంద్రుడొ॥ క్కించుకనవృత్తికొంచు శుభకృత్యములక॥ ఘటియించు
వేడుక॥ గీ॥ కేలగీలించి జానకి నీలవేణి । చరణ కమలంబు కెంపురా
సన్నకంట । కదియఁదాకించి యంతిలోఁ గందెననుచు । మరలెడతాం
తి దొనని యత్యగణమైన॥ క॥ వలగొనిరి శ్శికివేడుక । వెలయఁగ
ఫలకాక్ష పల్లవిత చూతంబుక॥ వలగొను శుకదంపతులుం । బలెను
వభూవసులు చెట్టబట్టుక ప్రేమక॥ గీ॥ చూషిధువుసూరకయ వసిష్ఠుండు
నిలువ । నగుచు గొళికముని యరుంధతినిజూపె । మీపురోహితు రాల్ప
నుష్ఠు (౧౨౦౧) । దయకటాక్షించు మంచును ధరణీసుతక॥ హారతిపాట॥
సీ॥ మంగళంబంభోష ముజాతేక్షణునకు మంగళం బంగనామస్తధునకు ।
మంగళంబంభోష మహాసీయమూర్తికి మంగళం బసురేంద్ర మద్దిననకు ।
మంగళంబాకాశమణివంశమాళికి మంగళంబురుక్మీ మండనునకు । మంగ
ళంబుర్వీ కుమారి కేశ్వరునకు మంగళంబాజి కుమారునకును । ననుచుబాట
లుబాడుచు నతులగతుల । నతులు కంకణరూపరూపత్మతులు శ్రుతుల ।
గహి సహింపంగ జానకీరాఘవులకు । మంగళాంతు లిచ్చిరి మమతనంత॥
మ॥ తలుపుట్టుక పేల్లు సెప్పమని గాంతా రత్నముల్బల్కమె । చ్చుల
కుఁసీతయు నేనువచ్చితి నటంచుక॥ రామచంద్రుండు సి । గ్గొలయక॥ రా
ఘనఁడేచు వచ్చితి నటంచుర్వీజయుం బుట్టుచుం । గులదైవంబు భజించి
కెచ్చెను ప్రముఖు లెట్టి హర్షంబునక॥ గీ॥ నిఖిలబంధులతోడ మాణిక్య
దీప । జాలము వెలుగు బెండిలి చవికలోనఁ । బసిడివీటల బువ్వంపుబంతి

సాగి । సోదరులతోడఁ బ్రేమఁ గూర్చున్నవేళ॥ సీ ॥ నడిచి- సేరొజ
నపు చెక్కడపు పైకి పల్లెంబు ముక్కాలి పైముడిచికడవన్నతెళుకు ॥ ౧౦౧
రుగిన్నియలు చుట్టు నమరించి కూరలందంపనిలిపి । పడమటి పన్నీతకడి
నీరు రాయంచుసొడులు వెంగటఁ గీలుకొల్పి । వలయు పదార్థము ల్పొట్టిం
చికెలకుల వనజలోచనలు వీననలువినర । సఖులునడించు వితకజ్జమాల
మర్క । మెఱిగిఁగ్రోయుచుఁ గైకొంచు నిచ్చునులను । వెలదికండిచ్చు
చును రామ విభుఁడువేడ్క । మిండుబువ్వలపు విందారగించు నపుడు॥ సీ॥
ప్రాద్దుపోయనటన్న భూపాల యింపువలెఁ బ్రాద్దుపోనలెనంచు బాగడికొ
నుచు । వింతపదార్థము ల్సూతరించుమటన్న నింతకన్నను వింత లెవ్వయ
నుచు ॥ గలిగినయథాచారములు తుమింపుమటన్న నిటనింతసేయ నేమిటి
కటంచు । ధన్యుడనీదు బాంధవమున ననిన నేమాడువాక్యంబు నీవాడిత
నుచు । జనకనృపమాలి దశరథజనవిభుండు । కూర్చి నుపచారములు వ
ల్కికొనుచునకల । బంధుజనములతోఁగూడి బంతుసాగి । పెండ్లివిందార
గించిరి ప్రేమనంత॥ మ॥ కలయం జేతులువార్చియున్నయెడ బాగాలిచ్చి
వేవియ్యెను । గులుకుంగుబైతయోర్తుమేలి తెలియాకుం జుట్టుబండిచ్చు
చోఁ । గభుకుంగేదగిరేను జుట్టి యెసంగంగా నంది బొమ్మంచుకెం । దలి
రున్నోవగవించె లక్ష్మణుని గాంతల్పల్విరొక్కుమృడిక॥ ఉ ॥ చక్కనిపైట
లోన జలజాతముమాడ్కి యిదేమి తెల్పుమా । గ్రక్కుననంచు దన్ను నొక
కామినివేడిన పైటలోనిలా । చక్కనిచన్నదోయి యిక్కఁ జెప్పెడిదేమని
లక్ష్మణుండనక । బక్కన నవ్వగవ్వికి చపకజిలోచన మోమునంచఁగక॥
మ॥ విరికెందారమలోని మిద్దిను కడుక విన్నాణమయ్యెన్మరం । దగినం
బుబైడి జుట్టుఁ గేసరము లందంబాయ లేదేటిరా । గరులంబోలెడినాచు
నొక్క నవలా కంజంబు కాన్నిచ్చిన । స్వరసోక్తుల్ పచరించె లక్ష్మణుఁ
డు హాస్యప్రాప్తి గంజల్లగక॥ అంత॥ సీ ॥ కమ్మక్రొవ్విరి మేలుకట్టఁడుమృ
మించుజాగువా నాటకశాలలోన । చికిలి గంతపుబొమ్మ చెక్కడంపు
కడాని కళుకు కంబముల యంకణము నడుచు । బటిచినొత్తుకంఁగిమిడి

వచ్చసూర్యపుటంపు గిద్దియ నందమైన | బురుసా తివాసిపై నిరుగడబలు
 దిండ్లు తలగడనొరగి య ద్దశరథుండు | జనకస్వపమాళి గొలుపున్న సవి
 థమునను | రాఘవాధి కుమార వర్గంబుమొదల | సకలబంధులురాజు
 లు నాప్తవసులు | నిండికనుగొన్న కన్నులపండువుగను || ఉ || తట ధిమ్మం
 చు మృదుగ తాళములు మ్రోయక బంబవల్ విగా | బటువుంగుబ్బె
 తదోయిరాగమనియె న్నాడెం ఒదం బొండు నం | తటగ్రొమ్ముతైపు తేగ
 మోడితెరయె త్ర న్నేమముల్బాసివి | స్ఫుటతా చంద్ర కళవ్యతె న్నెడలి
 ధంభోజాత పత్రేక్షణలో || క || నెలకొని చక్కగఁ బుష్పం | జలియిచ్చి
 నటించిరంత సఖయలు బహుభం | గుల వారియాటపాటల | శిలలుగ
 రాగెనన జనుల చిత్తములరుదే || నీ || నెలకొనిచక్కగా నిలిచిన నిలుకడ
 మహి కుందనపుబొమ్మ మహిని నిలుప | చికిలికోపులుకమ్మచేక త్రిమా
 ప్టి చికటారి పొదరిక చెలుపు గులుక | సభినయింపుచును బదార్థము
 బైలుపుచో రతిమద్దురాచిల్క రహివహింప | తీవిగాదిరుపుగట్టి తటాలు
 నదిపురుషో దొలుకరి మెఱుంగులు దులకరింపఁ | గొనరు చూపులబెళు
 కు బేడనలు నిగుడ | సాగసుముత్యాల చనుకట్టుచిగువునూపఁ | దళుకుచెం
 గావి కాసె బిత్తరమునెరప | చెలగిపదచాళి వినిపించె జెలువయొకతే ||
 గీ || దురుపదంబులుసాక్కుమై సిరులువాసగ | సరిగ నిరుగేల గుంచయ
 ల్పవధరించి పెక్కువగజక్కిణీ కొప్పు ద్రొక్కె నొక్క | చక్కనిమిటారి
 సరపతు ల్సొక్కిచూడ || క || ఎఱుకో యెఱుకయటంచుం | గొరవంజినట్టిం
 చెనొక్క గురుకుచచంకఁ | బురుకడు బంగరు బుట్టియు | నారదిం గొల్లాపు
 రమ్మ సుద్దులువెలయ || క || తరకట బురకటగాదే | తరుణీ నామాటనీకు
 తార్థాణగునే | బురికినికి బువ్వదేవే | యెరుకడగవెయంచు నొక్క యింతి
 నటించె || గీ || ఇంతియొక్కతె యర్థనారీశ వేమ | మూని సాక్షాత్కరించిన
 మానిషులు | భ్రమసిసద్భక్తి జయజయ పార్వతీశ | యనుచుమొక్కిరి
 న్మృలు గగ్గొన్నచు నగఁగ || క || చెలి తకతోం తకతోం త | త్తళంగ
 త్తో ధిక్తుతోంత దగదిగతో మఱ | చలవోకదీరపేరిణి | వెలయింపుచు

జూచువారు విస్మయముడకా॥ గీ॥ తరుణవిలులు నటించిన దశరథుఁడును
చెలగి రత్నాభిషేకంబుచేసి యంత । నటుల కునువర్ణ మణిభూషణము
లొసంగి । చాల బహుమానము లొసంగె సంతసమున॥ గీ ॥ కలయ
కుంకుమ కస్తురి కప్పరంపు । వీడెములొసంగి దశరథు విడిదికంపి । యం
చిత్రోల్లాసమున జనకావసంద । చంద్రుఁడు శయించె వేకువజామువేళ॥ ప॥
ఇవ్వధంబున పకల సంభ్రమంబులుం గలిగి లక్ష్మీనారాయణుల కల్యాణం
బునుం బోలె సమందరాగాధిష్ఠితంబై పార్వతీ పరమేశ్వరుల పరిణయం
బునుంబోలె సమరసాభిరామంబై పాలోమి పాకశాసనుల పాణిగ్రహ
ణంబునుంబోలె జనక సమ్మదంబై సీతారామ మహోత్సవంబు వెలసెనం
త॥ కళాకవిగాయాకాధిమూచక । నివహములకుఁ ద్యాగ మొసంగి నృపతుల
కుం బం । ధవులకీ దశరథముఖభూ । ధవులకు బహుమతి యొనర్చె
దగువై ఖరులకా॥ సీ॥ మదమేనుఁగులు మంచి మాపుతేజిలు మేలాయుధం
బులజోట్లనరదములను । సకలైలపట్టమంచంబులు పచ్చల పల్కీల్ రాచి
ల్కు వంజరములు । సరిగజనువజీని సురటీలు నిలువుటన్దంబులు నుడిగెం
పుతలిరుఁబొండ్లు । పట్టంబరంబులు పరిమళపేటిక ల్లుక్యభూషణములు
మొదలుగాఁగ । సన్యకన్యాజనకగర్వ హరణముగను । నరుణముగనిచ్చె
నల్లుండ్రకాడుబిడ్డ । లకును వెచ్చేసి గ్రామము ల్పసుపునకునా । సంగిపం
ప విదేహభూజానియంత॥ చ ॥ దశరథభార్యుఁడవసుధాకరుఁ డెంతయు
భక్తిమీఱిన । క్కుశిక కుమారునంపి కొడుకు ల్కహిజాది షఢూజనంబు
లుకా । శశిముఖు లేఁగుదేర నిజ సైన్యముతో బహుతూర్య భూష
ముల్ । దశదిశలకా భునంబయి చెలంగ నయోధ్యకు వచ్చుచుండఁకా॥
సీ॥ రాజహంసాని దుర్దర్శకామర్ష వస్త్రాతటిచ్చటలు నా బడలుదనర ।
స్వకృతరక్తప్రహద. సంసూచకంబులై దహనోగ రక్తనేత్రములు వెలు
గ । నివిడనిజోచ్చాస్ నిశ్వాసపవన తీవ్రమున నా నధర ప్రవాళ
మదర । శాంతి నిర్గమనావసరముఖిద్విశ్ల ధార్గళులనా దంత సంఘర్ష
మొదవ । పాదఘట్టనమేదిసీభాగమగల । గండ్రగొడ్డలిభుజమున గ్రాల

తేది । నేడిరామ డటంచును విలయరూద్ర । రాద్రమున వచ్చె భార్గవరా
ముడవుడు॥ నీ! ఇక నేమిసేయుద మెందుడాగుదమంచు దశరథేశ్వరు
డెడఁదల్లడిల్ల । సంయమి బుత్ర భిక్షయొసంగుమని వేడుదునొ యంచు
గోసల తనయగలగ । నిన్న నైయ్యెను బెండ్లి నేడిట్టియలజడి వచ్చెనేయని
నీత వగలబొగుల! మనచేససాధ్యుఁ డేమనవచ్చునికనొచు ననుజాలింతిం
తనా నున్నెడగ! నల వసిష్ఠాదు లర్హ్యపాద్యములు గొనుచు । నలికిచేరక
యూరి నిలిచియుండ । జేరిప్రణమిల్లి యంజలి చేసియున్న । రాముగ
నుగొని భార్గవ రాముడనియె॥ నీ! ఖండించె నేమికా ర్తపీఠాపార్య ఘన
భుజా కవలికా కావనంబు । చండించె నేమిహేశ్వర కుమారునితోడ
గ్రాంచభూదరివిదారణనిరూఢి । మండించె నేమిగోదండ ప్రతాప వై
శ్యానహతే రాజవంశములను । బండించె నేమాగఫలముతండికిని శాశ్వ
తమగుసపక్షి స్థానమొసంగి । యహహ సామాన్యఁడనె యంచు వశ్వ
మేధ । సవనదీతొంత గశ్యప సంయమింద్ర । దత్తసప్తసముద్రాంత ధర
ణితలుండ । భార్గవుడభావి దరివాస భార్గవుడు॥ గీ॥ జాపురేనన్ను
బీజబాపనివిధంబు । ననుగనుంగొని యర్హ్య దానంబొసంగ । వచ్చితి
వెయంచు రోపంబు పెచ్చుపెరుగ । రామచంద్రునకనియె భార్గవుడు
మఱియు॥ శా॥ ఓరీ రాజకులార్థమా తెలిసెనోహరి నీదు బ్రాహ్మణ్య మీ
ఘోరాస్త్రాబులదా విహారణమె కోపంబూవిచిరీ । నారాతాటక
తల్లిగాదు గదవయ్యా భూమినికత్రిగ! నేరాసేయుట సత్యవాదివపు లే నే
నెవ్వడకా దెల్పుమా॥ మ ॥ అనుచుకా భార్గవరోపపోషణపలు వ్యాహార
ముల్మీఱెడ । ధ్వినుపుండేజములోడఁ గైకొని సముద్యద్బాహు దర్పంబు
నం । గొనయం బిక్కిడి యమ్ముగూర్చి యింక నీకుం శాస్తిగామిపకే ।
జన నాబాణమమోఘముచు ధిరోబాధ ర్తి యయ్యెనుండై॥ గీ॥ భార్గవు
డు వెక్కునాళ్లు దుంబువలని । గూర్చుస్వర్గోకిమలనెల నొక్కకోల ।
కొలకుమ్మరికే ను గుదియకొక్క । పెట్టెనుచును బల్కఁగాఁ బ్రభివి
వినమి! గీ॥ రామగుర్తువును విశ్వాతేజంబుననె । రామచంద్ర నృపాల

మార్తాండు దండ । జండురుండువోలి కనువట్టె సవినయముగ । దొలగె
దామున్నువచ్చిన త్రోవఁబట్టి ॥ గీ॥ సకలజనముసెలగ జానకీకల్యాణ! వేళ
కన్నరాము విజయలక్ష్మి । కలసియున్నరాము గాంచి సీతయుమెచ్చె ।
సవతిమత్సరంబు సతికిగలదె॥ అంతి॥ మ॥ జనకుండుకా జనసుల్పహాదరు
లు దజ్ఞాయత్తుని జ్యాయలుకా । జననాథుల్ని శులుకా బురోహితవరులైన
స్యంబులేతేరఁగా । జనకయ్యో శివరాగ్రగణ్య మతతో శత్రుంజయా రూ
ఢుడై । తన సాకేత్య రంబుసా చెప్ప రఘునాథస్వామి హర్షంబునకా॥ సీ॥ అక
లంకమహింక కణకళంకరహితేందు మహితాస్యభయచామరిలువీవ నుడి
గెంపువిడిగెంపు పొడిగెంపునునుమోవి పడతులు వన్నెపావడలువైన మరు
భక్త్యనభక్త్య చిరుదధ్వజచ్ఛాయ నేలకునీవి బూర్ణీసుగాఁగ! నెలవకబల
వంక నలకంకరకరూరుఁ బ్రతిఘటించఁగజాలు ధంతులుగొలుప పొందాదిజ
ముఖులు సాంసార యనుచు । సేనకొప్పలు గడలంగ నేనజ్ఞ । రామ
భూజాని జానకి రామతోడ । నగరు చిరసాధమగు తన నగరుసాచెచ్చి అం
త॥ సీ॥ చికిలికెమ్మోవి కెంజిగురు ముడించ దంతకొంకము లందంబు
గాఁగ । మన్వంతు చిరునవ్వు జవ్వనివ్వుటిలంగఁ బొడలు వాల్చువుతు
మైదలుమెదట । గల్గకలకోయిల పలుకులు చెలరేగఁ గలితనాసాచంప
కముదనర్చ । జెన్నగాఁ బొక్కిలి పొన్న క్రొవ్విరిమించ గుత్తంపుగుబ్బ
పూగుత్తులర । బ్రథమముతుమతియయ్యె ధరాతమాజ । శభదీనంబు
ననంతల శోభనంబు । నేసి రాచేయి రఘువతి చిత్తజాత । కేకాలో
లుడై కేళిగృహమునందు॥ చ॥ పగడఁపుకోళ్లు కుందనపు పట్టెలుగుజ్జరి
నేలివట్టెయగు । చగరులపాన్ను బాణవిరిశయ్య దుకూలముపై నిలాడ
లుకా॥ జగిదభుకొన్న చప్పరము చెందొవ క్రొవ్విరి చందువాలశా॥ విగ
లిగిమించు మంచమున వేదవక్త్రీరఘురాముఁడున్నెడకా॥ సీ॥ అహఃకమల్య
పుకొప్ప నలనిక్కు మదబంధరాళికి విరిగుత్తి యాసగొలుప । గడకల్గి
కెంజాయ గర్హంబుల రంబుల వలగొనిమేని జన్మానియుంచు గన్మానితిం
బు కాంతిదీపెలున గి చెదన ముంగురుల యెప్పిదము గుటక! బెలుగై

సేసి జానకిచెలువమీఱి | నల్లనల్లననోడెన్ని యధిపుచేత | నిలిపివా
 రెల్లయొక్కొక నెనుముపూని వెడలిచనినను శ్రీరామవిభుడువేడ్క|| ఉ||
 బాలిక వీడి మిమ్మనుచు గాహువుసాచిన మాటదాటగాఁ | బాలకసాధ్వి
 గాన జలజాతవిలోచన గప్పరంపుబా | గాలొసగంగఁగైకొని తగన్నడు
 పొయ్యనఁజుట్టి యియ్య శం | పాలలితాంగి నీచుకుచభారము నెన్నడుమో
 ర్వనేచ్చనే|| ఉ|| రమ్మని రామచంద్రుడనురాగము మీఱి ధరాకుమారి
 ను | కమ్మననుచు సిగ్గునను గ్రక్కునడిగిన డిగ్గనీక హ | ప్రమ్మలఁబట్ట
 ముంగురులు సక్కఁగ దుస్వయఁ దక్కుబెళ్ళుపై | చెమ్మటగోటమీటి
 వలిసిబ్బెపు గుబ్బసమైదు మల్పుచు|| నీ || చవిచూడనీయవే చంద్ర
 బింబాస్యనీ ఖండచక్రమోవి గరిగిపోదు | లీలఁగెంకేలఁగీలింప నియ్యవె
 కొమ్మవలిగుబ్బిబంతులు వాడిపోవు | మించిబిగ్గర.కొఁగిలింపనియ్యవె బాల
 జాళువానెమ్మేను సమసిపోవ | నింపుతో ముద్దాడ నియ్యవే కామినీమణి
 చెక్కుటద్దము ల్లాసిపోవు | తెరవదలయెత్తిచూడవేదృష్టిదాఁక | దిందు
 ముఖపల్కవే తేనెజిందీపోవ | దువిదనవ్వవె క్రొవ్విడు టుడిగిపోవ | దంచు
 వేడుచు రఘుధర్తమించుతమిని||ఉ||కంచుక మేటికే చెమట గ్రమ్మెడినంపు
 నడల్పుఁబూనియు | బ్బించక మేనటంచనిన చిత్తరి యంతకు నుబ్బగాఁబటా |
 పంచయివీడెగంచుకము పక్కననిద్రపు పైడికుండలం | దంచితమైన మం
 చనకరాఫీలివిండు క్రమంబు దోఁపఁగ|| గీ|| వజ్రసంపర్క మునకోర్చి
 వరవిచిత్ర | పత్రవైఖరిపొల్చు నీబటుపుగబ్బి | కులుకుగుబ్బలు కులకైల
 ములనుమించె | నేటికలికెదు నాకోటకిటవధూటి || క|| అనిసయ్యాటంబు
 నడి | న్నోలలుముచు మోవియాన ముద్దియ నొక్కె|| మొనబంట
 చురుక్కున నొ | క్కిన దెప్పరి చెక్కుద్రోచి కినుకకాలేవ|| చ|| తరుణి
 రొ వాడిగోరుగలదాన నటంచును సెక్కునించినీ | పరిగెగపొమ్ము పొ
 మ్ము నినునారడిబెట్టక పోదునే సఖి | పరిసరసీమజూప యనబాలికపోవఁగ
 గాళురాకని | బిగ్గనును లజ్జవిల్వ బయిపొయిన కాఁగిటఁజేర్చి క్రమ్మర||
 క|| అలరుకా భయ్యకుదారిచి | జలజానన చిత్తమోఁగిగమరతికలన||

గళలంటి కరచీ శ్రమజల | కలితుడయిన యంతమదన కదనాంతమున॥
 సీ || ఒకసారిభంజక యొక్కైన కమ్మ దేమ్మెరలురాగపుగంపు సురటి
 విసరె | నొకరత్న పొంచాలి యొససరితావిపన్నీటిచేగిండి పాణికినొసంగె |
 నొకపైడి ప్రతిమ యొద్దికతోడ గుడూష మొసరింపఁ గాళాంజగొనుచు
 వచ్చె | నొక్క జగత్రపుబొమ్మ యుమ్మెత్త విరిచాయ నందమాపావడ
 యందియిచ్చె | నొక్కనుణిపుత్రి వాసన వక్కలొసంగె | మడిచియు
 డిన తెలనాట మడుపులొసంగె రాఘవుడు నేర్పమీట సూత్రముగదల్ప
 సీతచెలులంచు లజ్జచే సెజ్జడిగియె॥ ౩॥ మతిదెలియనవ్వచుబ నా | రఠి
 లం దేలిందయంత భ్రాంశనుజేసె॥ సతిగ్రమమున శ్రీరఘుపతి చరణ
 తరుడుగాడె యతను శాస్త్రములందు॥ ౪॥ ఈగతి రఘుకులపతియను
 థాగమతిధరానుతా వరాహోపాసం | భోగాభోగ సుఖోన్నతుఁ | డై గిరి
 గొనువేడ్క నహరహమ్మ విహరించె॥ ౫॥ అనిశ్రీమైత్రంపాయన | మని
 ముఖ్యుడు దెల్పవినీ ప్రమాదాన్నితుండై | జనమేజయఁ డవ్వలికథ |
 యనఘా వీనపలతు దెలుపుమని యడుగుటయు॥ ౬॥ ప్రాధ్యసితద్రాక్ష
 రన | వేద్యనమవచో వీలాస లేఖాచార్యా | రూఢ్యంచిత మేధావిభ |
 వాద్యనవోదారతోత్సవాధోకమనా॥ మ॥ రమణీకీర్తిత కీర్తిత స్తనామ
 తారాకాశ రాకాశశాం | క మనోజ్ఞాన నజ్ఞాననవ్యమిథిలాకాంతేంద్ర
 కాంతేంద్రనీ | లమణీకుంతల కుంతలక్తు భట లీలాభవ్య లాభవ్యయ |
 ప్రమదాపాదన పాదనమ నృపశుంభద్రాగ భద్రాగమా॥ ఉత్సాహ॥
 అమృతధామ గిరితధామ హరసుధామరాశికా | హిమకరా మరలరు
 సౌమహిమకరామజాహ్నవి | కమలభూమదరలలామ కరివిరామ దేవతా |
 రమణసోమజసితతామరిన యశోమనోహరా॥

గద్యం | ఇదీ శ్రీరామభద్ర దయాభిరామ భద్రకరుణాకలాత్ వీణో
 పరిప్రాప్త దీప్తతరాష్ట్రభావాకవిత్వ సామ్రాజ్య భారేయ సకల విద్య
 త్కవిజనవిధేయ ధరణీదేవుల సాగనామాత్య సుధాసహద్ర సముద్గ్ర
 పూర్ణిమాచంద్ర రామమిత్రేంద్రప్రణీతంబైన దిశావతారి చరిత్రంబను
 మహాప్రబంధమునందు సప్తనూశ్వాసముః

ఏడిన యవతారగు రామానందాగము సంగ్రహము.

అష్టమాశ్వాసము.

శ్రీరమ్య మగదలాస్వయ । సారస నవహంసయోగ సారసమేతా ।
 త్తారూఢ హంసనన్నత । సారయశోహంస కృష్ణ సచివవతంస॥ గీ॥ అవ
 ధరింపుము జనమేజయక్షితీశ । శేఖరున కిట్టులను వ్యాస శిష్యమాని ।
 ధారుణినాథ యవలి కథావిధంబు తెలియఁజెప్పెద వినుమని తెలుపఁదొ
 ణెగ॥ నీ॥ శ్రీరామచంద్రుని చికరాయపట్టంబు గట్టగా దశరథ మృతి
 భుండు । ననుకట్టిపుర మెల్ల చాలశృంగారింప ననిచినయట్టి సర భ్రమము
 జూచి । దురితాస్తుకాలు మూకర సహంపఁగ లేక గునుగుపర్వన గూను
 గునియనేసి । యిడి మేటి నిడురలేవేయని కైకను దొడదట్టి లేపి యో
 పడఁతివినవె । రామువట్టు ముగట్టగా రాజుపూనె । భరతుండింకిట రఘు
 పతి బంబువాడు । నీవుకొసల్యదాసివి నేనికేల । వెలఁది తొత్తుకు బడి
 తొన్నగలదెయెందు॥ గీ॥ అటలగాఢేని రామువట్టాభిషేక । విఘ్న మొన
 రింపఁగా నొకవిగతయువమ । గలదు వద్దాని నీకుఁగావలసెనేని । చెప్పెద
 న్నూచు తెనిలోనఁజెప్పింపిచె॥ క॥ తిలవల్కుబెట్టికోపపు । టిలుజొచ్చెకైక
 దశరథేంద్రుఁడువచ్చె । వలపు దలకెక్కజూచె॥ లలనామణిగుండె
 రుల్లనఁగ నిట్లనియె॥ ఉ॥ ఎదుకుబల్కవేతగుణి యేమిటికల్గితివేమితారి
 గా । యుదలిసేర మీసె తెలియేమియెఱుంగ నె కొమ్మకొండముల్ । విం
 దురె ముప్పుగుమ్మ వెంబింటిపరుసకొప్పుగించనే । యిందుముఖి యయో
 రుంబురేగదేబ దేవుదగ్గీ॥ నీ॥ తొడినియధరామృతంబొసంగఁగఁగాదె

యవనిలోనాకుద్దీప్తాయువోదవే । రనుశీనిమనుఖాంతరమునగాదేయశేష
రాజమండలము గర్వంబడంగె । లలననీక్రోధల కజితమైగదే ధరణిచక్రం
బునామఱుగుఁచొచ్చెలోలాక్షి నీవయాలోకంబున నెగాదే ప్రాపించెనాది
శంబరజయంబు నిట్టిననుఁ బాయచాల సీ కేలయలుక । యనుచుఁగై కనుగళ
రఁగుడనునయించి । ముదిసి ముప్పన దనకేల మోహమనుచు । మరుఁడు
రతిచేతిలోఁ జెయిపరచెనఁగ ॥ క॥ బసవతి యిటువలెవేడుచు । వసితా
మ.శి యలుకలేల వలసినవిల్లు । స్ననుగోమమసిన గీతయ । తనయామఁగియి
ట్టులనియె దశరథుతోడ ॥ ఉ॥ భూవరపూర్వదత్తవకము ద్దయచేయుము
నేమనీకు నే । కావలెన్న నందొకట గట్టుముపట్టుము మశ్కుమారునీ । తా
విభానాకృత్ వనపదంబున నుంచుచున్నదాబ్జము । ల్నాపుడుమోచ్చ
పోయె నరనాథుఁడు తామఁడువచ్చియంతట ॥ మ॥ జననీభూపతివల్కుడేలని
వచింపంగై కసీతాధిపా । వినుమా నేనిట నిన్ను గానకనుతస్యేడవరంబిచ్చి
నం । బనుప బిల్వంగబంచి సంశయపడెం బల్కుంగ నేమందువో । యని
సత్పుత్రుడవీవు మాటవినవే యంచుం బ్రశంసింపఁగ ॥ క॥ అమ్మాయిం
తేగదకా । నిమ్మని యోతండ్రి యడలనేటికి నీ వా । క్యమ్ము గయికోంటి
విడిగొన । నమ్మునకరిగెద నటంచు నయనిధియంత ॥ సీ॥ కై కయ్యెసంగు
వల్కులములు దాఁగట్టి గట్టనేరక సీత గాంచునపుడు । హారామ ననుభాసి
యడవికేఁగెదవంచు భూపతి వెలవెల బోవు నపుడు । పట్టినాకడుపునఁబుట్టి
యితైతివే యని తల్లికొనల్య యడలునపుడు । శ్రీమించు పట్టి భిషేకసాను
గ్రికి వలగొనియంజలి సలుపునపుడు । మదిచుకుక్కనకుంచునే మహితధైర్య
తాలిగావున శ్రీరామచంద్రమూర్తి । యందుఁ గనబడనీయక మందహాస
కందలితమైన మోము వేడ్కుల నెదెలువ ॥ సీ॥ మహితనితంబ బింబంబుజాం
బూనదమయమహారథ విభ్రమంబుజూప । గుత్తంపు వలిగల్చి గుబ్బుచన్ద్రవ
రీవి భద్రకుంభుల విజృంభణము నెరప । చిల్కితేనియలొల్కు బల్కెడి
పల్కుల ప్రద్యమ్నవాహము ల్బారుదీర । జఘనభారంబున జడియునెన్న
డలును రాజహంసకులీనరాజబాదల । సీత వెనుకొనరాజ్యలక్ష్మీయునుబాత్తి

తానుతమ్ముడు దశరథ దత్తయెను! శ్రీమహావింశతయప్పటి మమహించి! రామచంద్రుడు శృంగి బేరమునకరుగ|| మ|| కులుకుంగుబ్బలపైట జాతిజగి చెక్కుల్ చెమ్మగిల్లంగ మె! పులకల్పించగఁ జెంచుజన్మనులు సొంపు ల్మీఱి శ్రీరామునిఁ | బెళుకుంజూపులజూడ నీతనటన్ ర్నాదృష్టిచే నట్టి వా! రలఁ జూచు | జరునప్రవ్రామున దనుం బ్రాణేశుఁ డీక్షింపఁగఁ|| అంత|| గీ|| శబరిపతిపూజలకుమెచ్చి జడలుబూని | దశరథ నృపాలుని మనోరథంబు తోడ! రథముమరలించి యనాగపదగభీర! మైనభాగీరథిదరించి యవలి ఘరణి! నీ! కమనీయ పద్మరాగ కిరిటతులితమై పల్లవారుణజటా భరము డనర | హరిచందనపు పూత హరువున కపురంబు బూదినెత్తెయిపూత పోలుపురుగుల | తెలిసాలెజలుగుడువ్వలువ చెల్వంబున లలితకటిరవల్ల లములలర | మకరకుండలహార మణిముద్రకలుకోటిసవరత్న మయభూషణములుగాఁగ! మినుకుదంతంబు పాపలు మెట్టిగట్టి | విల్లునమ్ములు చేపట్టి వెంటముద్దు | కులుకునడ నీశ వినయంబు దెలుప తమ్ముఁ | డరుగు దేరఁగ శ్రీరాముఁ డరుగునపుడు|| మ|| ఎలనాగా తలయెత్తిచూడగదె వీరెవ్వారువీరేమిగా! వలెనేయంచని యప్పులక్కలటత్రోవ వేడ యీపైడిచా! యలచేమించు నతండు నామఱిది యానంఛంతటఁ సిగ్గుచే | డలవంచు న్నహికన్య వారలదె యాతండెవ్వరంచన్ననఁ|| నీ! వడిగాఁగ నాలుగై డడుగులు ఘుండయి వెనుక జిక్కితివేమి యనుచు లిలిచి | తనుజూచు కాపుజన్మనులు ముత్తైపు సొమ్ము ధరియింపరేలని ధవునివేడు | జెలికత్తెవ లెలెస్స పలుకు చున్నదిమావి నలజల్కబట్టియిమ్మనుచుఁ గొనరు | మన యీట శృంగారవనిగల్గ వనవాసమునకిందు రానేలననుచునలయు! జెట్టు జెట్టుగనుంగొను చెలమచెలమ | చల్లనీరాను పొదపొద మొల్లవిరుల | చిదుమ రమృన్ననిదిగొ వచ్చెద పదండి | యనిసాలయు నీత త్రోవలోఁ జనుచునపుడు|| మ|| అదె కర్గొంటి విచిత్రకూటము ప్రపుల్లాంభోజ పత్రాక్షిపై | కుమ్మగయ్యె న్నెలవంక యీచెలుపు నీకుంజూడ యెట్లాప్సరమా! శ్చుద్రగం దెల్పుచుటాచు నీతనగుచుఁ గోరింటగాబంటివఁ | య్యెదగ

వంగ రథున ద్వపాండుజని యయ్యదీ ద్ర కూటంబున॥ చ॥ రజనిచ
రాంతకుండు రథురాముడు వేడుకమీఱజానకి॥ గజగమనా సమేతముగ
గానలద్రిమ్మర నచ్చటచ్చట॥ ధ్వజకలశాతవల్రసముదంచిత తత్పద
ముద్ర జూపిత॥ ద్రజము మహామునీ, ద్రులు శిరంబున జాల్తురు భ-మీ
ఱంగ॥ అంతనక్కడ॥ ఉ॥ శత్రుల రావణాదులను జంపువటంచ ను
రామచంద్రునా॥ పుత్రకుబంచిత॥ భయముబొందకు మింటిటనంచు పూ
ర్వపు॥ మిత్రుడు దేవతా పతికి మేలెఱిగింపంగ బోయె నోయన॥
ధాత్రిని బాసి యద్దశరధక్ష్మితిపాలుడు చేరె స్వర్గము॥ ఉ॥ అంతవస్థు
డంపంగరయంబున చారులు బోయిపిల్చిన॥ స్వాంతము సంచలింప
గను సానుజుడై భరతుండు వచ్చియ॥ త్యంతసువర్ణరత్నమయమయ్య
నొకింతయు దాతగాని శ్రీ॥ మంతునిపేడుబోలె గళమాసిన యట్టి య
యోధ్యజూచుచు॥ గీ॥ నగరుజొచ్చిన యంతలో నిగుడువేడ్క॥ నెదు
రుగావచ్చి కైకేయి యిదిగొనీకు॥ గాను బంపితి రామలక్ష్మణుల పనికి
జనపతియు నీలై ధరికి గైకొనుమటన్న॥చ॥ అడవులకేగె రాముడు సహ
నుజుడై యనుచూట వీనుల॥ బడ భరతుండుమూర్ఛియ మాత్యులు
తెల్పంగఁ జేరి కైకనీకడుపున బుట్టినింజెకొడిగట్టితిగాయని బాష్పనేత్రు
డై॥ యడలి పిత్రికియ ల్సరిపి యంతటర ఘనై శేరేవేడంగ॥ నీ॥ నిను
జూడకుండజాలనురార నారామచంద్ర యటంచు గొనల్యపిలువ॥ నేరం
బుగలదు మన్నింపు మంచును గైకవిడక చేసెలువట్టి వేడుకొనంగ॥ వల
దనయాపె పిల్వంగను రారాదొకో పుత్తీ యటంచు సువిత్రనుడువ॥ నిం
దరుప్రార్థంప నిదియేటివలము పోదమటంచు సామిత్రితరువునేయ॥ భరతశ
త్రుఘ్న లిరువురు పాదయుగము॥ ఒట్టుకొనిరాక విడుమంచు నెట్టుకొనంగ॥
మెరయునగవుశఁ దనదు పాదకలంసంగి॥ బనిచె రఘుభర్త పురికిశుభ
రతేభరతు॥ ఇవ్వీధంబున॥ ఉ॥ పట్టముగట్టుకొమ్మనుచు బల్లఱు ప్రాశ్న
నేయరాముడే॥ పట్టుననిచ్చలేక తన పాదుకలిచ్చింకఁ జేచ్చియందుకుం
బట్టముగట్టి భూమి పరిపాలనజేసెను గ్రామవాసియై॥ పుట్టునె యెందును॥

భరతునిం లిన యదయః కైంది చూడంగః॥ స్పర్ధర॥ జనియించెన్ శ్రీకృష్ణుని
త న్నమసికరవి ద్భక్తాలజాశ్చల్యమానా । శృనితాంఘోద్భూతవహ్నిజ్వ
లితవికట సుభిన్న తార్కగ్నిదహ్య । త్తమపిరున్ముగ్న శాఖాతతి తరుదమనో
దగ్ధ జీహ్వాటవిమ । ధ్యనిచన్నారీణ వేయీత్కరిచితచిట నిభావసధిభ్య
వృత్తగంధై॥ గీ॥ అట్టివేళను జిత్రకూటాగ్రిశిగ్గి । చూకీ లక్ష్మణులతోడ
భాసురులుడు । శరభకేసర కరటికాసరవరాహ । చటుల కానల పీమల
కరుసనప్రభు॥ సీ॥ సురటి విధంబున సరిగెవయ్యెద చేల చెరుగు మోమెం
డను మఱుగుజేయఁమెండయ్యె బడలికె మెల్లినెవడడుచు దండకుఁ జేరికై
దండయొనంగఁ । గ్రమ్మెదమ్మటంటంచు గర్భూరకదళికా దళపీఠనమున నెం
దముగ విసర । చెల్లని యెంత నొచ్చెనొ పాదపద్మంబు మెత్తెదనిలు
మంచు భక్తిసేయ । సీతరేపటినేళనా ప్రీతిఘావి । చెలువ మా కువచా
రంబు జేసినటుల । సివు బడలకరమ్ము ప్రొద్దెక్కిననుచు । రాఘవప్రభు
బల్క నవ్వు నారాజవదన॥ మ॥ కనుగొంటే కలకంఠకంఠి మగసింగంబట్టి
పైకొంచువా! స్తనియుచ్చైస్తన కుంభముల్లఖముఖశ్రీవచ్చినంధుల్లు
రు॥ ట్లనరాలెన్ దెలిముత్తయమ్మలన నాలోకింతురే యిట్టికే । భిభి
ప్రాణేశ యటంచు జానకి నగున్ లీలావినోదంబులన్॥ సీ॥ స్తనభారమొ
క్కింత సరసుకవచ్చెదననుగచ్చి చనుగుబ్బ లంటనెనరు । ఇదియెంతఘన
మాటగద ముదమయ్యెను నెడయంచు శ్రోణిక లీడుబెడగు । బడలితి
దప్పిపుట్టెను దీర్పవేయని కొనరుచు గెమ్మోవి గ్రోలుమమత । యింత
దూమువచ్చి తెంతనొచ్చెనొయంచు వెడవెడతొడలచై వేయుదుడుకు
మదిగరంగిం ద గమన శ్రమంబెఱుగకొవి శృంగార వనులక్రిడించునటుల
విజన వనభూమిశ్రీరామ విభునిగూడి జానకీకాంత విహరించె సంతసమున॥
అంత॥ సీ॥ మదకలత్రిమల్లు మల్లగంగరభిల్ల శిశునన్న సుభల్ల భల్లతమము
ప కంఠవిఫల ఫలలనాజాల జాలలాలితసాల సాలకుము । ధీరయా
నగభేర భీరకొత్తోధార దారకపరివార వారణంబుజ్వలితానల పిచణ్ణచణ్ణ
దారునిఖల్లు భింపకుడలికాండ కాండకంబు । గండలనమానకుండల కంప

పూర్ణము నైకాణ్డలనుముఖాది మండలాగ్రా భండనఖరాది మానిప్రకాశ
 తండ్ర తావనంబున దగు దండతావనంబు॥ ౩॥ చొచ్చుచనివిభి యంతికిం
 తెచ్చురనట ప్రభమబిత్త చేసెడివిజల్ । మెచ్చగరముపతి క్షితిసుత ।
 గ్రచ్చురగొనిపోవుసాపగాధవిరాధు॥ గీ॥ లంతకరభంగమనికి బ్రష్టద
 మొసంగియత్రినుచలగ్రునేవించియతనిపల్కి యైసయససూయయససూయ
 మంగరా గామరనిను కియ్యగైకొనియవలజనుచు॥ పీ॥ భామిసీకుచవిజ్యంభ
 ణమువీక్షిరచనోభ కుంభీద్ర ముచ్చురవుత త్తాతేమసీస్వపుల్దేగ నుగసియె
 నో కలగిసింగంబులుగట్టుత క్కె॥ ౧ లికినీకుదోయి బెళుకులకళికెనోచ
 దపడిమృగములు ఏదలుదూరె । గాతినీనుగారు గాంచనో సీలాహి
 యుట్టిబాధుచు గట్టుతెక్కి॥ ననుచులత్తణ ధనుగుణధ్వనులవలన । దలకి
 వరువడి వన్యనత్వములకూచి జనకకకుమెచ్చు ఫటియించు సరసభగతి
 రఘవరేవ్యాడు దండకారణ్యము నను॥ గీ॥ జాతి వైరగుణబలు వైత్తి
 నందె । గానినత్త్వంబు లందెందు గలుగసేతి । రహివహించునగస్త్యనా
 శ్రమముజొచ్చి । మూలిచంద్రుని పాదపద్మములకెఱిగి॥ సీ॥ అలగిసిరో
 భవ యనినంత సహప భూధవ్రడుగాడే కెడ్డ త్రాచుపాము । నేవచ్చు
 నదదాక నిట్లుండుమనిపోవ వెరచియట్లుండదె వింధ్యశిఖరి మొక్కడ వా
 తాపి యింక జీర్ణించలే వనిన జీర్ణింపడె యసురభర్త । యూపోశ్చవ
 జలంబుతా గాక చతుర్దార్థపీతోయ మనగానె విస్తయముగ । విజయ
 మొగద మటంచు డీవించుమాట । చాలదే మాకు క్కెన్దంబులేల నను
 చు గలకసౌభవు బొగడుచు క్కెసూ॥ మఘనధనువులుగైకొని రఘువ
 రుండు॥ క॥ అంభో సయనుడెనురా । లంభమనకుం బ్రతిపత్తెసె లత్తణ
 యుతుండై । కుంభజననిసిద్ధస్యా । రంభోనియమాస్థీయను సుదర్శినిమూ
 యు॥ సీ॥ గొనజైవతేట్టువ్రద్దాననుగోడలువైచి మొదిగంధంబు కలది
 ములునిల్పి । తిళుకు లీనుగు దంతముల దూలముల ని మారహిదంష్ట్రల
 వాసబోసి । నీరగావగడ పుతగి కెండో మర్చి గట్టగా కురివేరు కట్టుగ
 ట్టి । బహుచామ గులు ప్రకప్పగవరిచి తిళుకుపచ్చల గృహంగణము

దీర్ఘి పంచవటిలోన సౌమిత్రి యరిచితముగఁ జాలనేరుపుతోఁ బర్ణశాల
గట్టి పాన్తువోమంబు గావించి హనుధేయి । ప్రేమతోఁగూడియుండె
శ్రీరాముఁడచట॥ మ॥ వనరాశికి వటపత్రశాఁతో వయి మున్ వర్తించువరి
చుండెవిన్ । వినుటల్లానికనంగనేరముగదా విన్నట్టులన్ దండకా । వన
వాసి న్వటపత్రశాయివగుచు న్వర్తించు నిస్సంటిమం । చును దత్పంచవటి
నివాసుఘనభానున్ గాంతురాయామునుల్॥ సీ॥ అటయొకనాఁడు మోహ
మున శూర్పణఖరా నిటునటుద్రిప్పి హాస్యంబుచేసి । శ్రీరఘువతిసన్న జేసిన
సౌమిత్రి యేమిశూర్పణఖ రావేయటంచు । గటకటా యిపుడైన గటగె
గామనసంచు మరియొచుజేరఁగా ముక్కుబట్టి । యేసీమసరసంబు లివియ
మునేజెల్ల యనిన నీవెఱుంగవే వనితయింత । బాణవయ్యను మాసీమ
సరసమంచు । మొలకరాచూలి పెదవితో ముక్కుజవిరి । చెవులుగూబల
తోగోసి చేతనిడిన । నరిగ్రమొక్కిడి యొలక్కుణా యటంచు॥ గీ॥
అరిగిఖరదూషణాదీ దైత్యాధిపతుల । దర్పబలసంయుతులచతుర్దశ సహ
స్ర । రథికముఖులఁదెచ్చె సంగ్రామమునకుఁ దద్బలంబులచెండె కోదం
డధరుఁడు॥ ఉ॥అహరివంశమాళి ప్రథమాహుతిజేసెఖరుం బ్రభాతవే॥ శాహ
తఘామి బాహుజ మహానల కీలదూషణా ద్వితీ । యాహుతిజేసెనత్రి
శురునవ్వలియాహుతిజేసె చోడుతో । నాహుతిసగ్గదోష పరిహారముగా
విధిచోదితక్రియన్॥ సీ॥ అరవీడుకోపుతోనవరంజిచాయ చెక్కులధళాలను
కమ్మతఱుకుతోడ । జాటుపయ్యెంటతోడంటితైకెయలోగ గమకించుగు
బృజక్కవలతోడ । నడలెడుమోవితో జఘనస్థలినిమోయు మొలనూలి
ఘంటలమోతతోడఁగిలుకు మెట్టియలతోఁగలహంసముల దెల్వ నవుజాళు
పాలందేరవతోడఁ గరున గవుమోముతోడను సిగ్గుతోడఁ సొలపుచూపు
లతోడపైవలపుతోడఁ సీతచనుదెంచికొఁగిటఁజేర్చెరాముఁ ఖరముఖవిరా
ము చిన్ శృంగారధాము॥ చ॥ ఖరకుకా డకాండ మెదగాడిసినవ్వడుపారవ్య
ము॥ చ॥ యిందు చామను విఘాన భూమినుతాకుచ ఘట్టినంబులఁ బరవశం
డయ్యెఁ జగ్గన నెంబునఁగొతుఁడు॥ చ॥ కోశపు॥ చ॥ ములనే గుఁగాడిసిన

కన్నా నలంటియురంబునాటు నేగి||శూర్పణఖయంత దననేర్వశోభిలంగ||రామ
 కర్పూర గంధని బ్రమరిసేయ|| గవటము నందెన్ను నని దశకంధరంగు|| పంప
 మారీచు బాసకి భ్రమయఁజేయ|| మ|| అలమారీచుడు నొత గాంచనమ్మ
 గంబై పర్ణశాలాగ్రత|| స్థితి నానావిధ చేష్టలన్ మెలంగ గోత్రాపుత్రి కా
 లోచనం | బులకుంగలెను నుత్తమంబయిన సమ్మోదంబు చిత్రంబయి||
 యిలలోనేవికరూపదర్శనముచే నింపొంద పీక్షింప మీ|| శా|| స్త్రీచాపాన్య
 ముచేతఁదెమ్మనియెఁబో సీతాలతాతన్వితా | నేచందలబున లేడివెంబడిసి
 బోయెన్ రామచంద్రుండహా|| తుం దా బాసకి వాణిలిప్పడుగదా దూరిం
 బునేగెన్ భర్త | యూహోబోవలదంచు దెల్పె యనుజుండైనన్ సుధిశా
 లిగా|| గ|| అధిపుఁడిరితివేడి వెన్నాడిపోయి | సీతకన్నుల ముందర చెలువుఁ
 గులుకు | సంతమద మేమిటికి దీని కన్నభంగి | శరముపైచె మృగంబు ల
 క్ష్యంబుజేసి|| సీ|| శ్రీరామశరమున క్షితిఁగూలి మారీచుఁ డాసీత హాలక్ష్య
 నాయటంచు | ప్రాలీన యావార్తరావంబుచెవిసోక క్షితిసుత బెదరి
 మూర్ఛిల్లిదెలిసి | యేమిసేయదు నింక నెందుబోయెను నాథుఁ డెట్లయ్యె
 నాదువాక్యంబు వినక | మొదట నేఁదెలిపితి మునులలోడఁ బ్రతిజ్ఞగావిం
 చునపుడే రాక్షసులతోడ | వలదువైరంబటంచు నీవలనవచ్చె | దాన
 విని ముక్కుగోసిక దాన నలిగి | ఖరుడువచ్చిన ద్రుంచె రాఘవుఁడునేడు||
 రక్కసులఁగూడి సూడు మరల్పఁబోలు|| క|| ఈయెడ తామసమేటికి |
 నీయన్నను జూచిరమ్మ నీవనిలోనన్ | గాయమ్ములబడినాడే |
 మో యనవుడు లక్ష్యంబుండు ముగుదకు ననియెన్|| చ|| ఎఱుంగవే యన్య
 దుర్గమగిరిశు శరాసన్నండు పాదనం| బెఱుంగవెరాజులోకభయహేతుభృగూ
 ద్వహమాన మద్దనం| బెఱుంగవెనిన్ను గాంచిన సమిధకరాజునయంబు తె
 ల్లినీ | వెఱిగియునిట్టులెంచ దగవా తెగవేయడే రాముఁడ యురిన్||చ||
 దనుజుఁడు నేనునిన్నట వెతం బొగిలింపఁగఁ గూసె కానియ | మ్మనుకులుఁ
 డట్లజీరడసమాన బలాన్ముడుగాదే యంచనన్ | జనకశయేటిమాట విన
 పైచదురాఘపు నాడుచునుచ | య్యుజనుమన్న బావక సేయ శ్రీయః||

ల్పిన గోపగింపుచున్॥ ఉ॥ వంచనజేసెదే తగినవాడని రాముడు నమ్మి
యీడని । న్నుంచించనంగఁ గాముకునియోజన చేసెదవిట్టులైనయా ।
సించునె యీశరీరమిక సీత యటంచును దాళలేకచే । లాంచలమూది
నేత్రముల హాస్యపర యటంచుఁ జింతిలున్॥ ఉ॥ కలకళలత్కణుఁ డిం
తయేల జననీ కాగానిదోసాననీ । పలుకుల్పల్కు మమ్మ కంటఁ దడినింప
న్నీతి గాదంచునా । పలుకున్నమ్మగదమ్మ యిప్పడిదె నీప్రాణేశుఁ డేతెం
చుఁబో । వలేనన్న న్విడిబోయివచ్చెద ధృతిన్దీర్ఘ మజ్జాననా॥ క॥ అని
యంపించుక చనుచుం । జన కాల్లాడకమహీజ జాలములో ని । ల్పినయట
కుం జనివాంచెదజనవా యని సీతవలుక చనెనతఁడంత॥ చ॥ అతను గడ్డా
ర్తుఁడౌట దశలాయను మూఁపును జెందియంతనేగతిగడలేకయాతురమౌగై
కొను రీతి యతీంద్రవేషుఁడై । గతిగలుగన్ స్త్రవించుహరి కంజదళాక్షహారే
న్యసింపాని । గతికపటంబుమీఱగ దశాన్యుడు జానకీజేరియిట్లనున్॥ స్త్రీ॥
ఘననీలవేణినీ కచపాళిమత్తాళి వక్షంబునకునైల్య భిక్షయొసగు । ముకురా
స్యనీముద్దు మొగమురాకాచంద్ర బింబంబునకుఁగాంతి భిక్షయొసంగు గృఘ
లాక్ష్మీ నీవాఁకునుదోయివలకారి బేడనలకుక్రాల్య భిక్షయొసగు । గుండ్ల
వస్త్రోదీకుపములు కనకకుంభికిలకుశ్యంబుగారి భిక్షయొసగు । రామయి
టుగాన నీ యధరామృతంబు । భిక్షయొసంగవె తృప్తితుండఁ బ్రేమననన ।
బెనరిత్రీరాముఁడే శరభిక్షయొసగుఁ । దాళుమని సీత శాలికాంతరముఁజే
రి॥ ఉ॥ అమ్మకచెల్ల యెవ్వఁడొ నిశాటుఁడు భిక్షుక నేవమూనిమో ।
హాష్టునవచ్చె కాదన సమగ్ధులు లేరిట నేమిసేయుదం । చమ్మహికన్య చింతిల
దశానన వింశతి బాహుదండఘో । రమ్మగుమూర్తిజూపి యలరావణుఁ
డంతట హూకరింపుచున్॥ చ॥ పగవశ భూసుతన్ రథమ్మపై నిడి లంకకుఁ
బోవునేళన । యగ్రదము పెక్కియంబున రయంబున నొక్కటగద్దవా
లియూ । సురపతి పూర్ణముంచూడువస్రుక్కక దాని వధించె గాని లో ।
సరగుఁడుకొలె న్నమ్మకునమాట దశాననుఁ జెంతమూఁడుఁబో॥ క॥ ధరణిజ
ను దిద్దిపాట । సురదనమున నిలుప దనుజ పుంగవ సానూ । జ్యర

హాసితీ తాదోలంగఁగఁ | బరగతిగోరంగ సమానుపదియెనొ యగంగఁగఁ ||
 గీ॥ మరలిరాముఁడు ద్రోవ లక్ష్మణునిఁగాంచి తెమ్మఁదానోలవచ్చితి తావఁ
 గార్య | మనుచువేగ నిబోటకంబునకు వచ్చి | సీతగానక సలసిమూర్ఛి
 ల్లితెలసి॥ శా॥ ఏరాశమ్ముఁడ వర్ణశాల తెగవేసి తాళవే చూచుమా |
 యేరామాయదె గాదె సీత సలవేగో బెల్పు మీశా యై | నకరామాయదె
 యేదికాన మదె యెందెగఁ గనబూడతఁ | తార ప్రేమలెను హాధనీ
 బాతా సీత యెందెగిశే॥ ము॥ నృగా లక్ష్మణ యెంచుబోలుతిమి యన్నావే
 డి కైకగాదెయా | లవిదేహోత్కల వేదనిమ్ము మృగ మీలాగిల్లు నేదేవి
 గా | నవనిక హాజనకత్తు మారమూ కన్యంగానచే సీతగా | నవెయంచు
 స్వలసిండు రామపుండు నానాదీన వాక్యంబులగా॥ ఉ॥ కటిభూమండలము
 స్వలగ్నతల వాకంబుకలనన్నాభివి | స్ఫుటపాతాళ విలంబుచేకురు జగం
 బున్నాడు మున్నేలుచు | ప్పటులందోచె మహీంద్రభోగము తృణ ప్రా
 యంబుగానెందితి | ప్పటికిందోచె బ్రవాస దుఃఖము నినుం బాయంగ
 నోయంగనా॥ సీ॥ వెలఁదినీకుచపా? విహరించు నప్పుడు కృతకమహీధర
 శ్రీడమరతు | పొలఁతినీపాక్కిలి పుణికెడవేళల కేళీనరోవర శ్రీడమరతు |
 నెలఁతినీనూగాదు నిమిరెడ వేళల కేళీననాంతర శ్రీడమరతు | స్థలయనీ
 కెమ్మోవి చవిబాచువేళల మధురోపహారసామగ్రిమరతు | కౌగిలింపఁ
 గ రాజ్య భోగంబుమరతు | మరతుసకలంబు నినుఁగూడి మలయువేళ |
 నట్టినిన్నును నెడకాపె నదయవృత్తి | దై నమొకనేను సేయును తరళనయ
 న॥ సీ॥ ఇదిపంచవతియంచు నిపుడెఱిగితిగాని మునుభూతలవ్వర్గ మనుచు
 నుంటి | నిదిహోరవనమని యిపుడెఱిగితిగాని మునుకేళికారామ మనుచు
 నుంటి | నిదికొండదరియంచు నిపుడెఱిగితిగాని మునుకేళికాసార మనుచు
 నుంటి | నిదిపర్వతాలయం చిపుడెఱిగితిగాని మునుకేళికాగార మనుచునుం
 టి | నిదియెవనవాస హాసితోచె నిపుడునాకు | మునునవవిహార మనియొక
 మోదమలర | నిదితపశ్చ్యగాఁదోచె నిపుడుగాని | మునుకృతాగ్రుఁడ
 యై యుంటి పనపనయన॥ సీ॥ తెలివనవ్వముగనునఁ దిలకంబుదీర్చుగా

నికనె దుదీర్తునే యిందువదన । వలిగొప్పచన్నల నెలవంక లుంతుగా
నికనెందు నుంతునే హేమగాత్రి । పెన్నెరికొప్పున గొన్ననల్ దీర్తుగా
నికనెందు దీర్తునే యేణనయన । పికిలిచే చెక్కుల మకరికల్వ్రాతు
గానిక చెందు వ్రాసునే యిగుగుబోణి । జలగుహముపువ్వు గొత్తులు పట్టు
బాళి । లనగిదళముల జూసితో యిదిసహింప । కన్యననితాంగ తులితం
బు తొటతావ । కాంగనమములు గామినో హంసయాన । సీ॥ పలుసింహ
గజాన భయముజెందని నన్ను పికనాదములు భయ పెట్టదొణగె । నుడి
గాడ్పులకు మున్ను జడియకుగడెడి నన్ను లేచెయ్యెరలు సంచలింపజేసె ।
దవవమ్మీకీల తాప మొందనినన్ను మించు వెన్నెలదపియింపసాగె । భగయు
ర్ధమునను భంగముగాంచనినన్ను భంగంబు నొందించె నంగజాండు । గట
కటా విధి సైరింప నటవిగాన । కలదె నినుబాసినను దృశ్యాగ్రంబునైన
గదలగాదంచు త్రాణవా కలిమి బలిమి । జీవదేహంబులును నీవె గావె
సీత॥ సీ॥ చల్లనిదరహాసచంద్రికలై జల్ల జాబిల్లివేడిమి చల్లజేసి బలుకుల
కపురంపు పల్కులొల్కగబల్కి కలకంఠకటువచరి కలనమాడి తనుసార
భంబున దక్షిణానిలమున గలవిషస్పర్శన దొలగజేసి । భ్రావీలసంబుల
పుచ్చకోదండ కోదండములన్ని ఖండనముజేసి । నన్నుబోపించితివి కాన
నంబులోన । నీవిపుడు లేమి యివియెల్లనిజముబూనె కాకయుండినగలదె
యేకంబునందు । రెండు గుణములు నవ పుండరీకనయన॥ సీ॥ అనివిల
పించుచు నందందజానకి వెదకుచు నట గృధ్రీ విభునిగాంచి । సంస్కార
మొనరించి చనుచో కబంధుని బాహులు బంధించి ప్రకటభక్తి । శబరి
యొనంగు పూజనములుగైకొని శంపాసరోవర ప్రాంతములను । హనుమం
తుతోమాటలాడి తన్మృత్రంబు వలన సుగ్రీవుతో జెలిమిచేసి । యడుగు
బొటవ్రే దుందుభి యొడలుమీటి । సప్తసాలంబునొక్క యస్త్రమునఁగూ
ల్చి । వానిబడనే కపిరాజ్యమేలుటకును । గరుణ సుగ్రీవుఁ బట్టంబుగట్టి
యంత॥ సీ॥ రవి కర్కటముజేర రాజసింహమురాముఁ డలమాల్యవద్గిరి
తటకమునను । మీనకేతనగన్ధ్యానాదపరిముక్త వృషభకేతన భీమ విశిఖ

మేమ. యానకీలనతులాదిచే జనక కన్యాభివేషమాయ త్తచిత్త. వృత్తి
నుండంగ నుగ్రీవుండు తారా రుమామత్త కరికుంభ మహితకుచల! మమ
తతోఁగూడి మరకత మందిరముల! కల్పకారామ తులిత శృంగారననుల!
స్వర్ణసాధంబులను కేళి సకనములను! వేడుకలుగాంచె మిథున సంక్రీ
డనముల! అంత! గీ॥ భీష్మ గ్రీష్మ శిఖండిన ర్తితశిఖండి! కాననహుతా శిఖండి
మేఘప్రతాన! కల్పితవిధాన చిత్రశిఖండి యనఁగ! లక్ష్మితంబయ్యెవాన
కాలంబుక్కిత్తిని॥ సీ॥ నృపవరాస్థాన మంటప సరోవరము హాస-తికాహల్ల
కో జ్వలితమయ్యె! మంత్రీంద్ర శిబికారమావధూనవధూన పరికల్పి
తనిచోళ పటముబూనె! చగమానవభుజాభుజంగంబు కేతకీ దళకలితా
త పత్ర ఫణమయ్యె! విరహిణీచిత్తంబు విరహితాశ్రయతాన నాశ్రితా
ళికి యాశ్రయత్వమొందె! విఫణికమలాక్షి యాఫణ వీక్షణముల! వడకె
గనురెప్ప వ్రాల్చె మోదమునఁబాదలి! కేహమూకాస్య గోగణక్రియ
నుగోగ! ణంబువసియించె నానమయంబునందు॥ మ॥ గొనబాగింట పు
జంట గొంగడి ముసుంగుల్ వెట్టి సంకేతతా! వనికింగొంచపు చిన్నులో
పలనుబోవక వీధిలోనకదళు! క్కన యక్కాలమునందు గ్రొమ్మెఱుంగు
డాఘ్న దన్యఖాంభోజము॥ గనియుం గానరు జారులక దలవరు ల్లా
ధాంధకారాంధులై॥ ఉ॥ ఇమ్మెయిగ్రొమ్మెఱుంగులు పయింబయిమించు ప
యోధరంబులు॥ వేమరుగట్టి వాన కడువేగమెవచ్చు నటంచు నెంచితే!
సీమదికింపుగాదిచట నిల్వమంటచును బల్కె బాంధునిం! గోమలియో
ర్తు తోడి యలికుంతలకు॥ మరుబెట్టినేర్పున॥ చ॥ వడకెద వేటికేతడసి
వచ్చితి వలభ వానలోపలా! దడిసినడంక లేమ గృహనాయకు వంచనసే
యనింతగా॥ దడసెద గావునక వడకెదక మఱియేగతిసీకు దోచునో!
యెడవనటన్న మెచ్చుకొని యెవ్వరిగూడె భుజంగుడ త్తఱి॥ సీ॥ ఆమ
రేంద్రము క్త మేఘములదెచ్చు క్రమంబు రవణించమించు వాయువులవి
సరె! ముచ్చుచేతనె వారి మరలింప వరుణుండు ధనువుబూనఁగ నింద్ర
ధనువుదోచె! దననైల్యమనదండి తనుకాంతి దండింపఁ గదలెనాఁగ

సభాహాకములు నడచె । నానటన్నీలకంట జూచుటల నాగ తొలుకాటు
మెఱుగులు కులకరించె జలదకరిశంక గర్జించు సమయసింహా । గర్జలనగర్జ
తములొప్పె గగనకరటి । సాంద్రుద ధారలనగ వర్షంబుగురిసె । వన
ధిపైకొన పారుషమునగు నదులు॥ ఉ॥ తేతేలత్తుణ విల్లునమ్ములును దేతే
తామసంబేటికిం । దైతేయుండఁదె పోయెపోయె మనసీతంగొంచు నంచు
న్నిజ । భ్రాతృవేషుచు దత్తరించె రఘువీరస్వామి యద్వామజే । మూ
తప్రేకి తఘస్కునకొమెరసె సాంపుల్లుల్కి విభ్రాంతిఁజై॥ ఘ॥ మనపై
మూకలు గూడివచ్చెదితిపస్తస్తామము ల్లింటె భ । ర్జనలుంజూప విజృం
భణంబు జయనిస్సా ధ్వనుల్లత్తుణా । యనినక రామునిజూచి లత్తు
ణుండు గాదయ్యా విలొకింపుమా । ఘనముల్గర్జన లింద్రచాపమును నిర్ఘా
తఘనుల్ రాఘవా॥ మ॥ అదేగర్జింపుడు జితవర్ణ సుమతానానంబు
భాసీల్లగా । మదనుండేసె శరప్రకాండముల దేమ్మా విల్లు వీనికహారిం
చెదనన్నక రఘురామ క్రొమ్మొగులువచ్చెక గాని మారుండుగాడదియిం
ద్రాయుధ మింతెచ్చువ్వు బిలుగాదక లక్ష్మణుండయ్యెడక॥ సీ॥ ఘనగర్జ
వినియుల్కి ననుగాగిలించిన వెనువకుమనినచో వింతసాలపు । జడిసిసీన
డలకు వెడవెడరాయంచ లనినచో ననుమెచ్చుకొనెడుప్రేమ । కొప్పన
మొగలి రేకులుకెక్కి మెఱుగుతో మొగితగె ననినచో నగుబెడంగు నెమ్మి
నీనెరివేళి నీలాహియని గ్రసింపగ జేరెననినచో దళకుచూపు । మఱువ
రానిక మున్నటి మమతలిదిగొ । చల్లయిప్పటి కిటువలె జేసెదేవా మి
ట్టిదుస్సనముల సీత యేరుయయ్యె । నొక్కతమ్ముడ నెఱవలె నోర్చువా
డ॥ మ॥ అనిచీతిగ లక్ష్మణుండనియె నన్నకంటవే మేఘముక । దన
స్వస్థంబుల నెల్ల ధాత్రికి యుంల వలచేవెల్లనె । ధనదాశకజనె దొల్లి
యెల్లెడల గోత్రందస్థమా కీర్తియుగ జనెదాత్మైలిక కాలకెయ్యెడల శశ్వ
త్కీర్తి సుఖిల్లునే॥ సీ॥ క్రసిమానరావణ రాయలక్ష్మీయుబోలె నెందుండి
నిమ్మగలింక బారె । విజయస్వయనుదు దీవింపగానేతెంచు కైవడిదోచె
నగస్త్యమా॥ ఘ॥ విమకీర్తిసంపదబోలి యెల్లెడ నుల్లసిల్లెనుత్తెల్లు కెల్లు

బెజిగి! తానును హంస సంతతిగానె సాహాయ్య మడరించుటలె నంచ లరు
గుడెంచె । నాశరన్నూర్తి నటువలె సతిశయిల్లి । సింక నీదు శరన్నూర్తి
హెచ్చచేయ । కేలకురియించి దీవస్త్రీ వృష్టివైరి । బలములతదీయవనిత
లగలుగఁజేయు॥మ॥అని సామిత్రితదాజ్ఞ దోడుకొనిరా నె భోజినీబంధనం
దనుఁజేతెంచె వలీముఖమునానాసింహ నాదార్భరీజనిత ప్రత్యక్షశబ్ద
సూచిత భవిష్యద్దక్షిణాంభోదిబం । ధనవేల్గోర్గరణ ప్రయాకుల సమస్తయై
ధరాక్రోశుఁడై॥ ౬॥ ఏతెంచి నల్గురిక్కుల । సీతాసతివెదక స్వవగ నేవ
బనుపుచో । సీతాపతి హనుమంతుని । చేలిత ముద్రికియె సంకిఁగ్రుంబ
నువక॥ మ॥ అతఁడుప్పొంగుచు నంగదాది కపిసారంగాచ్చ భల్లేంద్రనం
గతుఁడై దక్షిణ దిక్కునం జనుచు రంగల్పక్ష సంపాతలనం । వృత సంపా
తిఖగోక్తమాగ్గమున నుద్యో కన్యకాలోకనో । ధతుఁడై యెక్కెమహేం
ద్ర వైలము మరున్నాగ్గ స్పృహతాలముక॥ నీ॥ నిలిచి యంఘ్రిల
దన్ని నిగుడుచో గిరిఘటోద్భవ పదన్యాస వింధ్యాద్రిబాల । ఘట్ట
తాలపుటుంట పిట్టకై వడియుచో ఘట్టనకెక్కుల ఘట్టగుల । సురసా
ర్థకృతమహ త్తరనూచ్చరరూపములను హరిత్వంబు విలసితముఁగ । సం
జనాసంతతి యరుదుసింహికనొంచుటని సిలింపుల గుంపు లభినుతింప ।
రాముచే దైత్యుఁడీల్గుకార్యంబుదెల్పు విశ్వసింపును నామాట వేల్పులారా
యనుడు బాడబలంఘననూచరించు । పగిదిసౌర్వంబుసిద్ధిదాటఁజవ
ననుతుఁడు॥ ౭॥ ఏవుననానువేలగిరియెక్కి యట నృతయోనోన్నతం ।
బైపదియాటువన్నె చెలువైన త్రికూటముమీఁద సింహం । ద్వీపమునకా
బలారిముఖదేవభయంకర దీప్తిశాంపులం । కాపుర రాజ్యలక్ష్మీకట కాప
డిమాచుచునున్న నత్తటిక॥ మ॥ రవియన్తంగరుఁడైన సూర్యులన డై
రక్షోధిరాట్పట్టణం । బవలీలం బోర గారి పక్కిముఖ మఖ్యానేక దేవ
ద్వీప । దృవన శ్రేణుల నెల్లడక వెదకి సీతంగానఁగాచక శో । కవని
బావని గాంచె బావని మోకనన్యం బ్రహ్మస్తాప్తఁడై॥౮॥ కనుఁగొనితెన్న
గగుటులు । కనఁగొని యటవచ్చి పక్షికింధరుఁడనీబో । యనిమాట

లువినినమ్మిక । జనక సుతంజేర్చి మొక్కి సవినయుండగుచున్ ॥ గీ॥ తల్లిజా
నకిసేప్రాణ వల్లభుండు । శ్రీరఘూద్వహుండనుజనుగ్రీవముఖ్య । యోధత
తితోడ సుఖమున నున్నవాడ । టంచుశ్రీరాము నంగుళీయక మొసంగె॥
క॥ కైకొనికన్నుల నొత్తుచు । హాకాంత రఘూద్వ హాయటంచును ప్రణ
య వ్యాకులిత చిత్తయై ఖో॥ ణీకన్యకయిట్టులనియె నివ్వెఱతోడన్ ॥ శా॥
అన్నయేగతి దాటివచ్చితివి నీవంభోధి నేమంబుతో । నున్నారా రఘు
రామ లక్ష్మణులు లంకోద్వానమద్వాసమున్ । విన్నారా దశకంధరాధ
మురణోర్వింగూల్చు కార్యంబుతో । కన్నారా వినిపింపు నీకుశభమా
గాకంచుఁ దన్వేడినన్ ॥ మ॥ తనవృత్తంబును రామలక్ష్మణుల యందంబు
న్వివస్వత్కుమారా । దునినఖ్యంబును దెల్ప భీమతరమా రూపంబునుం జూ
పిసి । తనునమ్మించి శిరోమణిం బడసి యోతల్లి ముదంబుండుమీ । యన
ఘ్నరాముని దెత్తునేయని తదీయాజ్ఞాను సారంబున్ ॥ గీ॥ వెడిలియవ్వని
లోపల వృక్షవితతి । విరిచికుప్పలువేసె నవ్వీరవరుడు । లంకభస్మం
బుసేయువేళకును గాఢ । బాలమునుగూడ వేసినచండమొంద ॥ గీ॥ అం
త వనపాల పంచనేనాధినాథ । సప్తమంత్ర సుతాక్షిణిప్రవీణుఁ । జై నహ
నుమంతు నింద్రజిత్తును నెదిర్చి । బ్రహ్మశరపాశమునగట్టి ఓట్టితెచ్చి ॥ గీ॥
తండ్రిముందర బెట్టి యోదానవేంద్ర । కొఁతిదెచ్చితి ననఁబోయి కొంవి
దెచ్చి । నాడననవుడు ముక్కులు నలుచుకొనిరి । కొలువువారెల్లనపు
డు పక్కునను నగుచు ॥ క॥ కరువలిసుతుఁ డిట్లనియెం । గొరవినగుదుసి
పలాశ కులముదహింపన్ । సురవైరి సత్యవాణిని । సరస్వతి యనంగవిన
మె సత్యంబునుచున్ ॥ ఉ॥ శ్రీరఘువీరచంద్రునకు సీత నొసంగియభంగవై
భవో॥ దారుడనై చెలంగుము దశాననయంచును బుద్ధిచెప్పినన్ । మారు
తితోక చూడుమనె మండుచు రావణుఁ డొరసమ్మతిన్ । జేరిమదాంధచి
త్తునకుఁ జెప్పఁగఁ బోయిన హానివచ్చుఁగా ॥ ఉ॥ శ్రీజనకేంద్ర నందనకు
జిత్తమురంజిలంగంభరాగవి భ్రాజితకీలకాభినవపంకజపూజలొనర్చి కేళికా
రాజితవాలకీలి నలరావణు లుకడగల్పఁ జేసె నీ రాజన మెంత భ క్కుడవు

రామానుమంతుడు ఖోచిపుత్రికిఁ || మ॥ దనుజాసీత పురంబుగాల్చి మహి
 జాతంగంచి వాలాగ్నివా । ర్ధినిబల్లార్చి కపింద్రులంగలసి యెంతేవేగ నే
 తెంచి నే । కనుగొంటి రఘువీర జానకిని లంకాపట్టణాభ్యంతరం । బుర
 నంచుక హనుమంతుఁడెచ్చె ధంజీపుత్రికిరొరచ్చము॥ ౬ ॥ ఇచ్చిన్గై
 కొనిమాచుతి । మెచ్చిన గొంగిటనుజేర్చి మహిమకులీనుం । డచ్చెరువగు
 బలములతో । పచ్చెన్వారాశితీరవని జేరంగ॥ ౭ ॥ శరణాగతు దశ
 కంధర । శరణాగతుఁడనకి యనఘ సద్గుణమాశిసం । ధరణి విడిచి కరు
 ణా । భరణుం జేపట్టె రామభద్రుఁడు ప్రేమకు॥ ౮ ॥ కట్టడు వారిరాశి
 లయకాలధురంధరు బట్టి కంధరుం । గొట్టడు మతనమ్మననకుంతనై జ
 భీషా బలంబుచే । పట్టుగనవ్వీభీషణునపాంశ్రుపేర సమూరలకికు॥ ౯ ॥
 బట్టముగట్టె రాము జనపాల శిఖామణి రాజమాత్రుఁడే॥ ౧౦ ॥ ఆత
 విభీషణోక్తగతి యంబుధి చెంత దీక్షత్రయంబు తా । నెలయు భక్తి
 దర్శన శయనించి నిరాహూతీయై ధరానుతా । కాంతుఁడు త్రోవయిమ్మని
 యకంపిత చిత్తముతోడ వేడనం । లంకకు నుబ్బునార్ధింగని యారంబు
 వీరుఁడుదగ్రకోపుఁడై॥ ౧౧ ॥ కుంభకర్ణస్ఫూర్తి కొమరొందనంజంగ ఒల
 కుంభడింభము ల్పూదడింప । మేఘనాదనిరూఢి మీటుచునుల్లోల క్లౌఠ
 లజాలముల్గడలుకొనంగ । నతికాయ విభ్రమం బతిశయిల్లంగ తిమింగిరి
 లాదీవిసాగకులము బొదల । పటుమహోదర మహాపార్శ్వ వైఖరివారి
 చరణంతు సంతతు త్పాకళింపఁ బ్రతిఘటించిన రావణు బలముబోలియెడు
 టగనుపట్టెగంటివె యీపయోధి । తెమ్ములత్కణ చాపంబు తీవ్రనేగ ।
 రూపరోషంబులనువార్ధి రూపడంతు॥ ౧౨ ॥ అని హంసడోలికాయ మాన
 క్లౌల పాలికాశాలి శాలికావారింభోళికా సవ, త్పత జ్ఞాని మాలి
 కా కల్పిత గగనకేళికాలోల మరుద్భాకా చూడికా పాలికా ననమాలి
 జాలక దుర్నివారంబగు పారావారంబు నిర్మించి పునః పునః ప్రవర్ణమా
 న రోషంబున బాపటలికన్న మూడవ ముకిగొను కులై భాగ్యులయను
 మాశీరాంబకంబులకన్న ముందుగఁ గొప్పలగు సింహుల కుప్పుల నెట్టిసేసి

విశాలాంబకంబులును తటిసి విట హృత్పుటంబుకన్న ముందుగ తట తట నదరు కటకటంబులును దుర్వారమౌర్వీనినాదంబుకన్న ముందుగఁ బర్వ రథసాముర్న కటుతర కిటకిటధ్వనులు వెలయ నిజసహాదర కరోదర కలిత శరశరాసనంబు సాలసి పుచ్చుకొని భవిష్యజ్జలధి శిరో నమననూచకం బుగా కామృకంబువంచి యప్పుడుమరలించు మరలించుమని పొగడదండ వేయు క్రమంబున కోదండంబున నారిసారించి లంకాంతరీప దనుజ గార్భిణ్య గర్భ నివారణ మన్త్రాయ మానంబుగ గుణధ్వానంబు చేసి యిటువలె శరధీ శరంబులు రిత్త సేయుదుననువలె జటుల తర్రమాంస లాంసరుచిర శరధీ శరంబు లొక్కపరితివిచ్చివైచిన యంతకునుష్టాంగు శరధీ శరంబులంబోలి నిజశరధీశరంబు లక్షయంబుగాఁ దొడిగి యేయు నుండ నప్పుడు ధారాశుద్ధివెలయ వారాశి నీరంబునకు లంఘించు కాండ ప్రకాండంబులును జలధి రాజన్యండు వదాన్యండుని జలకరి కరభంబుల వేడుకొన నిగుడు మార్గణ గణంబులును జలకన్యకా ముఖాంభోజంబుల వ్రాలు శిలీముఖంబులును మకరప్రాణ సమీరణ పారణంబు సేయుమహా జిహ్వాగంబులును వసాంతరంబుల నెల్లెడం జొచ్చి వత్తింను పృష్ఠతక్కుం బును పొడవంజాఱజొచ్చి చను విశిఖంబులును జలపాయి తోదయం బులవారించు యాశుగంబులను మణిమాంసాపేక్ష ఫణిఫణంబు లందును కంకపత్రసముదాయంబునుంగలిగిప్రళయావసరప్రకటీభవ దేకభావ సకలా కూపార వారిశోషణ ప్రణవ ద్వాదశ ద్వాదశాత్మా దారుణకిరణ శ్రేణికా ధునీణంబులై రామబాణంబులు దీర్ఘస్థిత సదృశలింగంబులగు విస్ఫులింగంబులు చెదర వారాశిం జొరబాఱిన రఘువీర శరఘాతద్యోత దంభోలి పోత భీత ఫలాయ మానంబు లగుచు శతశః కణశః ఛిన్న భిన్నంబులగు సంగంబులును రఘునాయకు సాయకంబు లేచాయ నిగుడునోయని నిర్మి మేషంబున గనుంగొనుచుండి యఖండ ఖండంబులగు సగండక సముద్గండ పాతీన మండలంబులును దలలు దాచుకొనియునుం దప్పలేక తెప్పలుగాఁ గూడు కమరకర్కటంబులును ముడిగొనునడుగుల నెడనెడం దడబడుచు

చుట్టలు చుట్టుకొని చిట్టారలు భుజంగంబులును నారాచంబులు నాసా
రంధ్రంబులం దూరి శిరంబుల కెక్కిన నడలి తుండంబు ద్విషచు ఘీం
కృతులు గ్రిష్పచు గుష్పదేష్పనంగూలు జలకరి ఘటాలునుగలిగి రత్నా
కరంబు హల్లకల్లోలమైయుండె మఱియును॥ సీ ॥ జలసీలికా శిరోజురేణి
బెదరించి చంకనత్పంకజాస్యంబుదూసి । కలితముత్తారదా వళిన్ గు గవి
చి ప్రకట ప్రవాళాధరంబుజించి । శంఖకంధరనాటి శైల్య శృంగారం
ములనొంచి భుజగ బాహులు దళించి । కమరవతుఁ డలిగాడిభి మీనాభి
యవియించి కరికరోరువులుచీల్చి । మనుకులశరంబు లాపాద మస్తకంబు
ముంచుకొని భువన మోహన మూర్తిగలపా హతమహాన త్త్వమయ్యను
బిడ్డగదయ్యె । నమ్మతనిధిగాన బ్రాణభయంబు లేదొ॥ డ॥ ఇటులుప్పొం
గ నభంగభంగజలధిఁ ష్మీంచి రూక్షేక్షణా । స్ఫుటదంభోజభవాండు
డొచు ఖరరక్షోహ ర్త బ్రహ్మస్త్రమున్ । ఘటియించెన్ దనమింటవింట
గల మూకల్వినె నూగెన్ నము । త్కటశైలంబులువేగె మూండు జగము
ల్బాగ్నిగిద్విధి స్వాంతమున్॥ గీ ॥ చకితుడై యంత గంగాదీ సుతులతో
డ । నబ్ధియేతెంచి రత్నోపహార మొసంగి । జానకీ జానిపాదాంబుజాత
యుగళి । కవని సాష్టాంగ మెఱసి యిట్లని నుతించె॥ సీ ॥ శ్రీజానకీనాథ
రాజీవ సారంగరంగదభంగ శౌర్యప్రచండ । చండకరాన్వయ జలధి
పూర్ణ శశాంక శంకరధనురహీశ్వరసుపర్ణ । పర్ణమూలాశితాప సమా
నసవిహార హారాదిభూషణోదార వత్స । వత్సలతాగుప్త వనజాస్తతను
జాత రూపాంబరోద్యోత మానమాన । మానవాశనగర్వ శిక్షానిదాన ।
దానజలవాహినీపూర్ణ తమనదీన । దీన జనవాంఛితార్థప్రదాన దక్ష ।
దక్షజానుతనామ కోదండరామ॥ సీ॥ తననహోదరున కిత్తరి నెట్టిగతి యం
చుఁ దల్లడింపుచు గౌరి ధవునిజేరె । గద్రువపుత్రశోకంబు నేగతిమాన్వ
నగునంచు కన్యపుఁ డడిగెనజుని । దనపాత్రుడేమి యయ్యెనొబల్ద్రుఁ
డటంచుఁ బ్రహ్లాదుఁ డెంతయు బలవరించె । గిరికొనుచ్చితచేఁ గిటికూర్చ
రూపముల్పంహరింపఁదొణంగెఁ జక్రపాణి । నీశరాజులు నానీరునీరుజేసి

మీటి పాతాళలోకముల్లూరునవుడు । లోకసంరక్షణైక లోలుండవయ్యు ।
 దగు నే నీవితసేయ నీతాపహాయ ॥ గీ । అని నుతులుచేసి ఘరుభూమి నజని
 యాకు । గంబువరపించి నేతుబంధంబునకును । నలుని నియమించి చని
 యె నట్లనినలుడు । గవులు దేచ్చిచ్చు గిరులచేగట్టునవుడు ॥ మ ॥ ఒకచే
 బట్టెడు ' నెత్తగట్టు నితఁడంచుగ్రాత్మజై గంధవా । హామారుండట
 యుత్తరంబుగన దేవాహార్య మేలంచు భూ । మిథమారీ వరుఁ డన్నవ
 ద్దనక నేమీతెచ్చుగాకంచును । తుస్కుఁడై కట్టె నలుండు వారధినురస్తో
 త్త్రైకపాత్రంబుగక ॥ మ ॥ మునుసుగ్రీవునకు స్వభీషణునకుక మోదంబు
 తోబట్టుము । దనుఁజేరింగని కట్టెనంచును సముద్రంబుందనుంజేరిశో ।
 భనలీలన్భువనాధిపత్యమ నకుం బట్టంబుగాఁ గట్టెనో । జననాథాగ్రణినాఁ
 గ సేతు వమరై సాముద్రగోధిస్థలిక ॥ మ ॥ హరివంశంబులు గొల్పిరా
 సునవాతోద్ధత్య సంరూఢుడై । ఖరశస్త్రుండనమాస్త్ర టితి వెలయంగా
 మాతురుం బట్కెకం । ధరు నత్యుగ్రదశార్తుఁ జేయుటకు దోర్దగ్ధంబు
 నందైత్యరా । ట్పరముం జేరెను హంస సంతతి నుతుల్వాంగార శృంగా
 యైరి వ । ఇవ్విధంబున రఘునాథుండుపాథోనిధిండాటి యనేకబల జాలం
 బులతో నువేసనగరంబునఁ బొల్పెంబుడిగిన శుకసారణులువచ్చి చూచి
 చని రామలక్ష్మణ సుగ్రీవ మహాబలసందనాదిబలంబుల వేటువేటి విన్నవిం
 చినవిని నిశితక్రూరకటాక్షంబుల నాజ్ఞేపించుచు జిహ్వాగమనద్విజిహ్వాని
 విమృష్టహ్వాని బిలిచి మాయసేయ నియోగించి యద్దురాత్ముండు వద్దు
 రా రావశాయనక కుహనారఘూద్వహుని శిరంబును సశరాసంబునుంగా
 దెచ్చి సీతముందరం బడవై చినంజూచి యుల్లంబునఁదల్లడ్లిల్లి డెల్లడలు వుడ
 మివ్వేకి నవికలనిదెల్పు చరమవాక్యంబుల సముల్లాసముగాఁ గాంచెయుండె
 నంత । చ ॥ ఇవకులుఁ డాసు వేలగిరినెక్కి కనుంగొనయున్న నయ్యెడం ।
 బనిగొని కుంద గిండియడపంబును పావడలూని వేల్పుజ । వ్యమలిరగ్రే
 వంబుగొలువ వన్నెయుఁగాఁ గొలుపున్న రావణుం । గని పడఁదన్నివచ్చె
 భువగ్గొరున్వ విప్రత్తుండై త్తటిక ॥ క ॥ పడమట ననిలజుదూరుపు కడ

నీలునిదీక్షిణమున గపిరాజునుతుమ్ | విడియించి యుత్తరంబున | విడిసి
 రథమూర్ధ్వముండు సామవిధితత్పరుడై || ఉ || అంగదుఁబంప నాతఁడుర
 యంబునలంకకుఁ బోయివచ్చి కంఠి తునిగని దూర్జితీ మహిమనూజను రాము
 నకొప్పగించినీ | యంగమునిట్లు కొమ్ము వలదావల దానవవైరిపీడగాం |
 చంగలవంతు నక్కొలుపు సాధముగూలఁగఁదన్న వచ్చినె || లయగ్రహి ||
 సంగరముగల్గె నని యంగములు మిక్కిలి యుద్ధాంగర యంబునను బం
 గలిడుమునా | బంగరపు కోటలతుదంగల్ల మానకపు శృంగముల కెక్కు
 చునలంగములపైకి | చంగుననుదాటుచుకురంగముల రీలియు తురింగము
 లభాతియజలంగగనభంగోత్తు గభుజ సత్వము హింసంగగఘనంగకులపుం
 దురాసద ధరాధరవరాత్తిగ రథోత్కంఠతోడ | మదవదాయ తనదా
 స్పదపదా వదఘసాంగదమదావళరాజ ఘటలతోడ | మృగసాయాది
 కళయాన్యత్ర జయాహత భయావహ హయాత్యుత్తమావళుల తోడ |
 నలికులానలవలాహకబలాహిత బలార్ణవ కలాచల భద్ర తతులతోడ |
 నసురనాయకు లేదిరి శస్త్రాస్త్ర వృష్టి గురియు నగధారులై యెదర్కొ
 నిరికపులు | ద్వంద్వ సంగ్రామమయ్యె నత్రతనిమేఘ | న ధుఁడంగదు
 కికుంచి నభముజేరె || క || భవపాశమోదనుల రా | ఘవుల దశశం
 తనుతుండు గట్టెగద్రూ | భవపాశంబుల గరుడుం | ఉదియుడి నెన్దమ
 ముమాన్సు రవియుంబోలె || గీ || అంతహనుమంతుచేత ధూమాత్యుం
 డీలె | నని యకంపనుఁ డతనిచేతనె యడంగె | వాలినందనుచేఁగూలె
 వజ్రదంష్ట్రుఁ | ఉనిలపుత్రునిచేతఁ బ్రహస్తఁడీలె | అప్పుడు || మ || రణని
 ప్సాణ ధణంధణ ధ్వనులచే బ్రహ్మాండము నీవటరా | వసుఁడేతించి శితా
 స్త్రీపక్షిరవిజ్ఞా వారించి యయ్యతశి | తుణునొప్పించుచు నీలునింగ
 దిసి దో శ్చౌగ్యబువాటించి ల | త్కృణుకై బడవైచి రావవిభుపైః స్త్రీ
 శివర్షింపఁగె || మ || అలుక రామనృపాల శేఖరుఁడధిజ్యంబై న వింక
 త్తరం | బులు సుధించి ధ్వజాశ్వసారధి రథఁబల్లూల్చి మాణిక్యమా |

భుంక స్త్రీంబులు గ్రమ్మ శత్రుభయ మాలోపిటికిం బొమ్మనం । దలవీడం
 బరువెత్తె రావణుడు సేనల్కేకన ల్గొట్టంగఁ ॥ చ ॥ ఇటువలె లంకజేరి
 దనుజేశ్వరుఁ డంతటఁగూభకర్ణుచం । పుటయును వాఁడు నాకసము భూమి
 యునిండిన కొండమెండునఁ ॥ బటవటనార్చుచుం గపులఁబిట్టుక మ్రింగు
 చువచ్చిభానుజ తృటితననాస కర్ణుడయి త్రుంగె తుదఁ రఘువీరు తూ
 వులఁ ॥ గీ॥ నెనరుగల్గిన యన్న ను నిదురలేపి । పనుపవచ్చిన కుంభకర్ణు
 నకు దీర్చు । నిద్రయొసఁగె రఘూత్తమ నిశితమార్గ । ఇంబులదిపక్షపాతుల
 నంగరాడే । గీ॥ అంతదేవాంతకుండు నరాంతకుండు । ద్రిశిరుఁడతికాయుఁ
 డునువింశతిభుజ సుతులు । దగ మహాపార్శ్వుడను మహాదరుఁడనంగ ।
 వెలయు పినతండ్రులనుగూడి వెడలిరవుడు ॥ నీ ॥ రంగదభంగశౌర్యమున
 నంగుడప్ప డంగదుండనియె నరాంతకునకు । దేవాంతకుండును ద్రిశి
 రుండంగదవైరి హనుమంతుచేతి మహాద్రులకును । భజమహాదరవహ్ని
 పుత్రుచేభిన్న మహాదరుండయ్యె మహీధనుండు । వృషభునివలన నివేశి
 తుండైమహా పార్శ్వుడయ్యెను మహాపార్శ్వజాకడు । సంగరముచేసి
 యతిహోర సంగరమున । గపులఁబెక్కలద్ర జంపి నాకపులు వొగడ ।
 నంత నతికాయుఁ డతికాయుఁ డయ్యెలక్క । ఇప్రయు క్తివిరించి బాణ
 ప్రహతిని ॥ ఊ॥ అంతటనింద్రజత్తు సమ రాంగణ హోమముచేసి వీతిహా ।
 త్రాంతర సీమవెల్వడు మహారథమెక్కి పయోధరాధ్వ సం । క్రాంతిచె
 లంగ వైధన శరంబున షష్ఠిసహస్రకోటి వి । క్రాంతకపింద్ర లక్ష్మణుల
 రాఘవుమూర్ఖులసేసి నవ్వుచుఁ ॥ చ॥ గెలిచితి రామలక్ష్మణుల కీశుల
 నంచు మహాట్టహాసము । ల్గులువుచు నింద్రజత్తు చన చయ్యన బ్రహ్మసు
 తోపవిష్టుడై । మలయక వేగ నేగి హనుమంతుడు మందులగట్టుడెచ్చి
 వా । రలకుజలెల్లమాన్వె రఘురాముండు మెచ్చుచు గొంగిలించుచుఁ ॥
 లుత॥ మ ॥ ఖలుఁడారావణుఁ జేరియుండెనని యింకాదీనిగైకొండు ని ।
 మ్మలుషుండైన విభీషణుండనుచు లంకాశుద్ధిగావించి ను । జ్వలకీలాఘల
 ముండగల్గి కఫిరాత్సన్యంబు హాహారవా । కులదైత్యాభి తదంతరా

అథ ధీభింశై నత్సృజ్యతి॥ క॥ కుంభుఁడు సఁస్ఫులిత భుజ ।
కుంభుఁడు పురి నెడలె మఱి నికుంభునితోడ । త్కుంభచ్చదకు దివాకర ।
సంభవదోద్గంఢ మపుడు చండంబయ్యె॥ గీ॥ తోడఁబుట్టిన కుంభునిఁ జేర
నేఁగి । నలనికుంభుండు సంతట ననిలసుతుని । చేతనంపించుకొని మైందు
చేతశోణి । తాఁడు ద్వివిదునిచేత యూపాఁతుండరిగి॥ క॥ మకరాలయ
బంధన రా । మకర శశరాంత శస్త్ర మహితురుహోద్ధా । మకరాఁతుండ
గుచుఁగూలె॥ వ కరాఁతుండు దనుజసేన మల్లడిగొనఁగ॥ అంత॥ ఉ॥
జంభవిదారివైరి కృతసంగరుడై రఘువీరరోషనం । రంభమ జూచి ని
ల్వక పరాజితుడై కుహనామహీనుతా । లంభమున న్నరుత్సుతు దొలం
గఁగఁజేసి యుట్టన్నికుంభిలా॥ కుంభిని ధీక్షుఁగై కొనఁచుఁ గొబ్బునహోమ
ము సేయుచుండఁగ॥ • మ॥ హనుమంతుం డటపోయి యశ్రువులతో
హారామ హారామయం । చును శోకింపఁగ నీతచంపిచనె నచోన్చి నింద్ర
జిత్తుండటం । చును దెల్పఁవిని హావిదేహ సుతయంచుకొ మూర్ఛితై
రాఘవం । డు నివారింఁచెదదీయమూర్ఛ ననుజాండుకొ యత్న పూర్వం
బుగ॥ ఉ॥ అక్కట నేడు సీదగుననర్థము దెల్పెను నిట్టులైననీ నెక్కడ
జొన్ను వాడ నిక నెవ్వరిఁజంపిన నేమియంచుదా । వెక్కుచులత్కులుని
డు పలవింపగ రాముండు చేరి యాగతి॥ బాక్కిపడక విభీషణుండు
భూసుతమేలు వచించి యిట్లును॥ చ॥ ఇనకుల యాంజనేయు భ్రమయిం
చి నికుంభిల హోమదీక్షుగై । కొనఁజనె నింద్రజిత్తుకు గొబ్బునలత్కులు
బంపుమన్నయ । జ్ఞనపతివిన్నయంబున ససైన్యముగాఁ బనుపన్నికుంభిలా
వనికరుదేర లక్ష్మణుండు వాసవవైరియు ముక్తహోముడై॥ మ॥ కనక
స్యందనమెక్కి బిట్టెగయ నుగ్రంపశ్రునేత్ర బ్బుడై । హనుమ ద్వాహన
మెక్కి లత్కుడు దివ్యాస్త్రాళిచే వానిమా । య నివారించి శిరోవరంబుఁ
దెగవ్రేయం గల్పక శ్రేణిభో । రునవక్షింఁచెఁ గ్ర సూనవక్షములు మెం
డయ్యె॥ సురస్తాత్రముల్ । అంత॥ శా॥ సౌమిత్రేయుండు శక్రజిజ్ఞయ
రమాచంపన్ను శ్రేణికా । సామగ్రిక విశునాశుగవ్రణదేహ సౌందర్య

జై మ్రొక్కినాఁ | వైమాత్రేయునిఁ గాఁగిలిండు కొని ముఖ వారాశినో
 లాడెత్రి | రామక్షోఽవిభుండు రావగుగతప్రాణుడుగా నేంచుచున్ ||
 మ॥ హతశేష త్రిదశాహితుల్ జలవిప తౌరాతి యాయోధన | క్షితిలోఁ
 గూలుటదేల్పు మూర్ఖులి దశగ్రీవుండు హాపుత్రుడై | వతలోకేంద్రుఁడు
 మున్ను బట్టుకొని పోవకవాని వారించితె | చ్చితి నేడేటికి యొప్పగించి జని
 తీ శ్రీరాము బాణాగ్ని క్షో॥ మ॥ అనిరోపించి సరోషుడై జనకకన్యకా జం
 పఁగాఁ బోయిమఁ | త్రినిరుద్ధుండయిబంపు మూలబలమున్ ద్రెల్లెకొర
 ఘూత్తంసుచే | తనితావచ్చి యనేకకీకభటులం ధండ్డించె యుక్త్యుగళఁ
 క్తినిసౌమిత్రిని నేయవాతఁడు ధర్మిత్రి వ్రాలె నిశ్చేష్టుడై॥ చ॥ అనుజుని
 జూడశోకము దశానను జూడ పగర్చురోషమున్ | బెనఁగొన రామఘో
 విభుండు పేర్చిజ్వలద్విశిఖార్చినేర్చగా | దనుజవిభుండు దుర్బుటకుఁ దాశ
 కయుండనిబారె ఖన్నుడై | వనచరు లోదశాన్య యలవాటుగదా యిదీ
 సేకు నంచనక॥ సీ॥ అంతటహనుమంతుఁ డౌషధుల్లానితేర కదలుచుముని
 వేషకాలనేమి! గని మిమ్ముగానమి మ్మునియంచు డిగివాని జలము వేడినవా
 డుగొలనుజూప | జని యట్చటనుమాని శాపంబు దీర్చి పొమ్మని పడంబు
 లువట్టు కున్నమకరి | మర్దంప నదిధ్యానమాలినియై కాలనేమిదేల్పినవైన
 నేమియనుచు | వానిబరిమార్చి ద్రోణ పర్యవముఁజేరి | యచట కా
 పున్న గంధర్వ నిచయములను | గెలిచి తరిగట్టు కొనితెచ్చు పులుగుతే
 ని | సరణి మందుల కొండయంసమునఁజేర్చి॥ క॥ తెచ్చిన యంతనె ప్రా
 ణము | వచ్చె స్సౌమిత్రి కఖలవానరబలము | న్నెచ్చె రాఘవు శోక
 ము! వచ్చె రావణమనోరవిందము నొచ్చె॥ సీ॥ అసురేంద్రుఁడంత
 శుక్రాద్విష్ట మగు నియమయునఁ బాతాళహోమంబుసేయఁ ననలుఁడుచెప్పి
 పంపెనొ నాఁగ ధూమంబు భీమమైవెడల విభీషణుడు!దెలిసి రాఘవులకు
 దెలిపి తద్విస్మయంబు గావింప నబలునం గదునిబంప నతఁడు మందోదరి హ
 రిణాక్షి వేసి పట్టిడిచి తెచ్చి దైత్యేంద్రుచేత | నిరుపనాకంజవదన కన్నీ
 రుదాయగ! నాయకునిఁజూచి వెనరోయ బాయనాడ | సృష్టవంశులు

బడతైసి సురియఁబూని । యంగదాదులదరమి మహా రయమున॥సీ॥ దశ
 మస్తకాదగ్ధగీతరత్న కిరీట కాంతిభాస్కరుఁగచాకచికి గవయ । భుజచ
 తూపంచకాద్భుతసాధనశ్రేణి భుజగసింహభుజాభుజకినిమొనయ । జాబ్బిల్య
 మానవింశతి దంష్ట్రినుర్త్యహర్యతదంష్ట్రాగ్ర దారదికి నెదుర । దీప్తరోష
 వ్యుల ద్విధశిఖాలోకము ల్పిఖిఖివాళిముఖముఖికిడాయ । వెడలెసంగ్రా
 మమునకు పృథ్వీధరేంద్ర । సహజగౌరవ వైభవ సహశతాంగ । పటపటా
 త్కార పటల లంపట పటాగ్ర । గళిత దశకంధరుఁడు దశకంధరుండు॥
 చ॥ మనుకులచంద్రుఁ డట్టియెడ మాతలిదెచ్చిన వాసవీయకాం । చనరథ
 మెక్కియెక్కిడిన చాపములో ప్రతిఘటలద్విలో । చనములతో యు
 ధాంత యుద్ధవాసనుకై వడి ఖుంచువేల్పులకా । గనుఁగొని కొక్కిరింత
 దశకంతు నెదుర్పడి పోరునయ్యెడక॥ సీ॥ పల్లవారుణజటాపటలంబు
 ముడిగొన ముడిగొనుబామల నెమ్మొగము వెలుంగ । వెలుంగురాజన
 చూపు విలయాగ్ని వెదచల్ల చల్లగానిమహోచ్ఛ్వవస్తుదనర । తనర
 పంబై కటి తటియంగ మదరంగఁ తరగవై రథపట ధ్వజమాన ।
 మానని ఘర్తమాలమున చెక్కులునాన నానతంబగుచు బాణాసమలర ।
 మలరహివిబోల్పు రావణు మర్తమంటి । మంటలన్నియు కరములుమాటి
 మాటి । మాటి కేయంచు నంధక మధనుభీము । భీమునకు రోషమునవీ
 రరాముఁ డెదిరె॥ మ॥ పరుషానోయ్య వికధనంబు విహితప్రత్యస్త నస్వ
 నిధ । శ్వరజాతంబితరేతరత్వరిత మూర్ఛామగ్న సారధ్యభం । గురర
 ధ్యంబు పరస్పరాహత దశతోడండ దండంబునై । కరమొప్పెకా రఘు
 రాము రావణుల సంగ్రామంబు భీమంబుగక॥ మ॥ గుణజాతంబు
 లాయంగుళీభవములో కోదండ క్లిప్తంబులో । గణుతిపంబనకాదుకా
 దన నిషంగంబింట నేసాచిమా । ర్గణముల్ దీసినయల్లు కుండలిత మైకన్ప
 ట్టునేభానుదా । రుణమావిల్లునిమెచ్చి రందు రఘువీరుకాదేవతా బృంద
 ముల్॥ మ॥ శరవేగప్లవమాన గండక సమంచద్భంగలీల్లా ప్తి సా । గరముకా
 హ హు తులాధికాయత ధనుకి కంఠిరవప్రాప్తి నం । బర్హముం బోలుచు

రామరావణుల సామ్యంబైన యుద్ధంబుజే । సినర క్తందివ మేడుసాల్గుదివి
జశ్రేణు ల్విలక్షింపఁగఁ ॥ అంతః ॥ రామవిభుండు నిస్తులశరంబుల
రావణుచాస్తమస్తక! స్తోమముద్రుంచినకామొలచుతోడ నెతోడనెద్రుంచు
రాముడు ॥ వేమరునల్లుద్రుంచియిటు వెళ్ళవిభీషణునేచరించగ! రాభిమృ
తము హరించెనలాస్త్రమున నిరమొండుదక్కఁగఁ ॥ శా ॥ బ్రహ్మణ్యం
బయి మించు రాఘవ వరబ్రహ్మంబు ధన్యంబున ॥ బ్రహ్మాస్త్రం బలి
పోసి యేసిన కృతా బ్రహ్మణ్య విప్రావహు ॥ బ్రహ్మాండోజ్జ్వల తేజు
రావణు జగద్బాహుచణుండ్రుంచి వే ॥ బ్రహ్మాదు ల్నతియింప రామ శర
ధో బ్రాపించె నత్కుర్చితః ॥ గీ ॥ విజయకమలాధి రాముడై వీరరాముఁ
డనుజకరమున కొనఁగి బాణాసవంబు ॥ కరముడిగ్గి మనోల్లాసకమునభాను!
సేతనికై గండగొని యని చూచుచున్న ॥ మ ॥ పరితఃకీర్ణకచావృతాంస
ముగళద్బాష్పంబు సిక్తస్తనాం ॥ తరచేలంబు పతద్విభూషణము హానాధే
తినాగాస్యమ ॥ త్యురునిశ్వాస విశోషితాధరము శోకద్విగ్న చిత్తంబునై!
యరుదే చె ॥ రణధూమఁజేరె దశకంఠాంతకపురర బయ్యెడ ॥ క ॥ అరు
దేందెవరునిపైఁబడి ॥ బొరలవిభీషణుని వారిబొంధించి ధరావరు నాజ్ఞాపేక్షి
ముఖునకుఁ ॥ ఒరలోక క్రియలుద్ధీర్చి పావనుడైన ॥ శా ॥ యావత్కాలము
లముఖుమి రాముకథ సూర్యాచంద్రులు వారిధుల్ ॥ తావత్కాలము
లంగనేలుమని తాత్పర్యంబుతో రామ సం ॥ సేవాలోలు విభీషణు సు
గుణరాశి నిల్పెసోమిత్రి సీ ॥ తారామాహృదయేశ జంగమ జయస్తం
భంబుగానంతట ॥ మ ॥ తథుకున్నిగదపు పైడిబొమ్మవలె సీతాకాంత పెంచి
చ్చుచి ॥ ల్పులగ్రంథకలవన్నె వాసిగనిమించంగారి హర్షింపుచుం ॥ గుల
కాంతామణి చెంతనుంచుకొనియెం గోదంబడియొగురుం ॥ డలఘు ప్రాధ
వచో నిరూఢిదగ బ్రహ్మగుల్ఫ శ్రంసింపఁగఁ ॥ అంతః ॥ గీ ॥ దశరథుని గాం
చిమొక్కి యింద్రవరమునను! జలముబ్రతికించి పురికేగ దలంచురాము!
నకువిభీషణుఁడొనఁగె సాద్ర ప్రభుల్! పుష్పకంబైనకౌబేర పుష్పకంబు ॥
క ॥ రత్తివలె గొమ గమనమయి! వితతంబగుపుష్పకము బ్రవేశించిచుమా!

తత్త్వోదంక్షికి మొక్కుచు బతితోరపువేడ్క రాజ్య పథగతుడగుచున్ ||
 స్త్రీ || అదేదిత్ర మకరాంక హయవిచిత్రవిటంక వసతిగృశశాంక యసుర
 లంక | సకలలోకములగు జయలక్ష్మినేజెన కుభకష్టాడిందుఁ గూలెముం
 ధు | మనలక్ష్మణునితోడ మల్లాడి మదమూడి శక్రుగెల్పినప్రోడ ననుసె
 ణ్ణిడ | యటవ్రాలె పటుదండుఁ దైయుండు మునునిండు రాజసంబుననుండు
 భావగుండు | సేతువదెయంచు దెల్పుచు సీతతోడ | ౧ మచంద్రుండు
 రామేశ్వరంబుచేరి | తనదుపేర సమీరణ తనయుపేర | దివ్యలింగంబులఁట
 ప్రతిష్ఠించికొలిచి || వ్యోమ్యాచల జిహ్వద్వ్య తురీకందం || భవభావిభవవి
 భావా | భవభావ భవాభిభావ భావిభావా | భవభావభావివైభవ |
 భవభావిభావ భావిభావ భావాభిభావా || మ || అనివర్ణించి విభుక్తుసేనువు
 శరాసాగ్రంబునం ద్రుంచె శే | మనకై నం బొగడంగ శక్యమె ధనః కో
 టిప్రభావంబుగ | స్థానినాతం జనుబ్రహ్మహత్య మొదలౌ క్రూరాఘసంఘం
 బును | జ్ఞనముంజేసినవారి పుణ్యమెఱుంగన్ శక్యంఁజమాబోంట్లకన్ || గీ ||
 అంత రఘువల్లభుండు పుష్పకాధిరూఢుఁడగుచుగిమ్మింద్రతోవఁగా నరిగి
 రవిజ | సుతులనొప్పించి సీతపార్శ్వములనిలిపి | జనకనంధనతో నిట్టుల
 వ్రొయ్యెఁజనుచు || స్త్రీ || పంపానదీనిగంటె శంపాలతాతన్వ ఋశ్యమూకముకం
 టెఋష్యనయాన | శబరీవనముగంటె శబరీజితఘనాభి దండకిఁగంటె ఘేదం
 డయాన | పర్ణశాలగంటె స్వర్ణభాసురవర్ణ ఘటజాశ్రమముగంటె కుట
 జగంధి | చిత్రకూటముఁగంటె చిత్రశాలికపోల గంగగన్గొంటివె భ్యంగ
 చికుగ | యనుచుదెల్పుచువచ్చియయ్యనిలసుతుని బిలిచితమరాక భరతు
 తోఁ దెలుపబంచి | ఘనభరద్వాజగన బ్రయాగమఁననిల్చి యాతఁడొనరిం
 చు మంచివిందారగించి || వ || ప్రభాతసమయంబున ప్రభావతీ ప్రభాతరంగిత
 పుష్పకాభిరాముండై భరద్వాజసమాసాదితభోజనావందిగ్రామ సమేతంబు
 గా రామచంద్రుండు నందిగ్రామంబునకు జనుచెంచునప్పుడు నెదురుగానకల
 సేనాపరివృతుండును శక్రుఘ్న సేవితుండును గౌసల్యోధిజనర్హత్రీ సహి
 తుండునునైన భరతుండు కృత్యాచార తరంగిణీధః పురోధిపురస్సరం

బుగా నరుగు దేంచినం జూచి రఘువీరుండు డిగ్గునలేచి సుగ్రీవు నైదండ
 గొని విభీషణుపురోనిర్దిష్టమణి సాపానమార్గంబున బుష్పకంబుడిగివసిష్ఠ నకు
 వందనంబాచరించి వందమానులగు భరతశత్రుఘ్నులగొంగిలించికొని తల్లు
 లకుబ్రణమిల్లి తదీయానందబాష్పధారా సేకంబు చిరాద్భావి పట్టాభి
 షేక సంసూచితంబుగా సంతసిల్లి నందిగ్రామంబు ప్రవేశించి భరత పూ
 ర్వకంబుగా సుమిత్రాపుత్రులతో జటావల్కలంబులు సడలించి పతంగ
 వందన దనుజపుంగవాది పురోహిత సహితంబుగా నభ్యంజన స్నానంబు చ
 తుర్విధ శృంగారంబు లంగీకరించి మణిమయ శతాంగంబెక్కి సుగ్రీవాం
 గద విభీషణులు మాతంగతురంగాది వాహనారూఢులైకొలిచి రావు
 రాంగనలు సేనలుచల్ల వదిమాగధులు వొగడ బంధమహావాద్యంబులు
 భోరుకలుగ మహాల్లాసంబున॥ సీ॥ అలమేరువునుబోలి యందందనంద
 మై కురుజులుమేరువు ల్గొమరుమిగులకలువడంబులలోన యలజవ్వ నపుమి
 టారులచూపు కలువడంబులు ఘటింప । కలయ నెల్లెడవణిక్కుల దీప
 ములవాకిభులయందు మణిదీపములు వెలుంగ । మకరతోరణములంబర
 మార్గమకరతోరణవిచక్షణములై రాయడింప । రహివహించునయోధ్య
 పురంబుసొచ్చి । తననగరలక్ష్మణుని యింట తపననుతవి । భీషణులయ
 లను నన్యవృధులరత్న । కేహములనుంచితా రాజగృహముచేరి॥ ఉ॥
 ఆమరునాడు మారుత సుతాదికపీంధ్రులు వారిరాశిగం । గాముఖపుణ్య
 శ్రీకృష్ణులు నైకొనిరా శుభ వాద్యఘోషముల్ । భూమిసుపర్వ మంత్ర
 వముక్త చెలఁగెన్మణి వీరిసీతతో । శ్రీమెరయంగ రాము నభిషిక్తునిజే
 సుచసిస్థుడ త్తరి॥ సీ॥ భరతుండు ముక్తా తపత్ప్రీంబుధరియించి యిందు
 బింబు కొల్వెక్కనేయ । సరిగాఁగకపులు చామరములువీచుచు విష్ణు
 యోగుల విధముచేలున । కపిరాజతనయుండు ఖడ్గంబుధరియించి శేషా
 హింద్ర భు సేవనెరవ । పవమాననూనుండు పగలుదీపటిబూని స్వప్రతా
 నంబు సాక్షాత్కరింప । సీతప్రతిబింబ మన సురస్త్రీప్రదీప । మర్కసం
 వాళరత్న సింహాసనమున । బ్రేమగొలుపుండె బట్టాభిరాముడగుచు రాము

చంద్రుండు భ క్తసంరక్షకుండు॥ గీ॥ అపుడు బ్రహ్మాది దేవతలఖలము నులు ।
 వచ్చి కృతపూజ్యులగుచు రావణుని ద్రుంచి । మనిచితివి లోకముల రామ
 యనుమినితి । చేసిరండలు వేత్తేరచిత్రగతుల॥ బ్రహ్మస్తుతి॥ పుష్ప
 మాలికాబంధము॥ చ॥ ఖరకరఘోరతేజ కవికల్పక ఒంధన దీనజానకీ ।
 వరధరధీర రాఘవభవ స్తవలోలుపచావరోధ భా । స్వరకర వీరగ వ్రస
 వసర్వ సమూరమణీమణీమనో । హరశరహరి కీర్తియనయప్రియ దానవ
 దానజీవనా॥ శివస్తుతి॥ గోమూత్రికాబంధము॥ చ॥ రఘువరదీరతా విమ
 లరామదయాపర దివ్యమూర్తిమా । నఘనలినాక్ష దానరతయక్షయ
 రూపజితారిభాను రా । లఘుశరవీరభూవిభులలావజయాకర భవ్యకీ
 ర్తిని । త్యమన ఘనాభదాశరధి యక్షయరూపప్రతాప భాస్కరా॥ ౬౦
 బ్రహ్మస్తుతి॥ ఛత్రబంధము॥ సురవర దరకంఖరకర । కరఖరశర వానవీరఖ
 రహరహరి । స్ఫుగదర్శనరధీర । త్రరమారఘురమ్య రక్షి రణరతే
 రధ్యా॥ సనకస్తుతి॥ నాగబంధము॥ స్రగ్ధర॥ భవ్యరామక్షితీశా భవనవజ
 లజప్రాయవైశవ్యకీర్తి । దీవ్యాగత్యాగరాజ ద్విజులరమణా దీనభ
 ద్రాఫలాయ । త్క్రివ్యారాక్షిణ నానాదహన వినత పక్షాదరాతీతధీర ।
 సత్యోపద్యేశ భావ్యానరభరణదిశా నాధగణ్యోపసేవ్యా॥ వాలఖిల్వస్తుతి॥
 పాదగోపనము॥ చ॥ నరవరధీరగుప్త కృపణావర భూదనమన్య వేగజే ।
 త్రరియుతధీర తాలఘుతరావన భృల్లిత భా భానుచా । త్యుదఘనభా
 వమావిభవ యుక్తరమావహవత్స నిర్మలా॥ బృహస్పతిస్తుతి॥ అనలో
 మవిలోమము॥ క॥ మానవపా యజనుతశివ । మానధనాసారభవన మజ
 సదవనదా । దానవదన దమనవభర । సానాధన మావశితుత జయచావ
 నమా॥ వసిష్ఠస్తుతి॥ అష్టదశ పద్మబంధము॥ స్రగ్ధర॥ హరివిత్త్యా సర్వ
 హరవినుత నయాత్యాయ సత్రావిరాధి । ధీరానిత్రాన యత్యాధృత పద
 న తథాత్రీపదివ్యాభరాకా । కారాభవ్యాది పత్రిగమన శుభగుణగ్రా
 మ సక్తాసరామా । మారాసక్తా సమగ్రామహిత వరధనుర్మాన సత్యాగి
 హా॥ క॥ అనిబ్రహ్మాదులు వాగడగ । విని సంతసమొందు రామవిభునకు
 భక్తి॥ వినుతియొనర్చి సమీరణ । తనయుండిట్లనుచు బాగడె ఓసవా
 క్పాక్షి॥ ఉత్పలమాలికలో మంజుభాషిణియను వృత్తము॥ భాగ్యవి
 క్రమావికచ పంకజవత్త్రివిలోచనారణి॥ క్షౌజిత దానఘావిమల కాక్షి
 చంద్రనిభాననా మహా । రాజశిరోమణీజనకరాజలలామ కుమారికామ

నో । జ్ఞానలసాప్తతేజ యతినన్నత చారుగుణోన్నతాహరీ॥ క॥ అనిహా
నుమంతుడు పొగడంగ । వినివేడుక మీట రామ విభుషధరిత్రీ । తనయ
గని చెలువంటివె । ననుబాగడడి పద్యముననె నైపుణిమెటయణ॥ మం
జభాసిణి॥ వికచపాకజవత్త్రీ విలోచనా॥ విమలకార్తిక చంద్రనిభాసనా॥
జనకరాజులమ కమారికా । జనుతిపన్నతచారు గుణోన్నతా॥ మ॥
అనియూర్తీత్రయ మంజభాసిణి తవీయస్తోత్ర ముగ్ధర్చితా । బునునైమిం
చరచించె నొమననినా భూపుత్రీ మోచంబుతో । దనచేళర మొసంగ
మాపతియు ముక్తాదామముందాల్చి చె । త్వలసె- స్ఫాటికమాలికా
మహిత వాణీశాను చందంబున॥ అంత॥ గీ॥ వారివారి యథోచిత వైఖ
రులను । బనిచిక్రతముగ ధర్మంబు ప్రబలసకల । యాగములుచేసి జను
లు సౌఖ్యములఁ బొదల । జగములనుశ్రోచు శ్రీరామచంద్రవిభుడు ॥
క॥ ఈరామానుజకథయె । వ్యారుపఠించినను వినిన వ్రాసిన సాధా ।
గ్యోగ్య భాగ్యయుతులై । వారలు వెలయుదురు సుమతి వసుమతిలో
న॥ క॥ అనిశ్రీమైశంపాయన । మునిముఖ్యుండు దేలుప విని ప్రమో
దాన్వితుడై । జపమేళముండవ్వలి కథ । యునఘా వినవలయు దెలుపు
నుని యడుగుటయు॥ శా॥ శ్రీరామోష్ఠ్యలగేహాచార్యోదజభాష్యీశా
హనాదానవ । త్యాగీరంగ ప్రపాలి పాశ్వోనినదన్వంటీరవ ప్రాంగణ
సౌరాస్త్రివియ శంకరాధరణ రాజత్పజ్ఞ కేదారకా । శ్రీరామేశ్వర
సీరమగ్ధ్యలలిత శ్రీశాభిరామక్రియా॥ క॥ పూర్వోత్తర మీమాంసా ।
పూర్వోత్తర విమత సమర భూసాహసితా । పూర్వోత్తర సారధిధి ।
పూర్వోత్తర రాజమిత్ర భూరి ధనాఘా॥ స్వగీ॥ చంద్రకాంతోన్న మ
తౌధయాశక్రమా । చంద్ర కాంతోపలాంచద్యశశ్చక్రమా । చంద్ర
కాంతోపమా సన్ముఖాజ్ఞక్రమా॥ చంద్రకాంతో త్రమాశ్వస్ఫుర ద్విక్రమా॥
గద్య॥ ఇది శ్రీరామభద్ర దయాభిరామ భద్రకరుణాకటాక్ష వీక్షా
పరిప్రాప్త దీప్తతరాష్టభాపాకవిత్వ సామ్రాజ్య ధారేయ సకల విద్వ
త్కవిజనవిధేయ ధరణిదేవుల నాగనామాత్య సుధాసముద్ర సమున్మిత్ర
పూర్ణిమాచంద్ర రామమంత్రీంద్రప్రణీతంబైన దశావతార చరిత్రంబను
మహాప్రబంధంబునందు సప్తమాశ్వాసము.

ఏడవ యవతారంబగు రామావతారము సంపూర్ణము.

అష్టమాశ్వాసము.
బలరామావతారకథ.

శ్రీద సఖశౌర్య యధుని । కాదమహారాజ ధాన హాసఁగిమిదై ।
శ్యాదార్యాదికిగుణధు । ర్యాదవనము కృష్ణయార్యయధి కై శ్వర్యా॥ గీ॥
అష్టమాశ్వాసము జనమేజయక్షి తీత । శేఖరునకిట్టులను వ్యాస శిష్యమాని ।
ధరణివర బలరామావతారమిశను । దేలియఁజెప్పెద వినుమనిలెలుఁవొణ
గె॥ 'జ॥ మధురమణియోకేళి దన'మంజుళ వం జలకుంజమరజరీ॥ వ ధు రసభా
రలకారమణ మానిత మానితమానిసీమణి । మధురవచోవిలాసములమా
సరమైసరమైకవాసమై॥ మధురయనంగ నొక్కపురి మండ్లిలమా వహి-మం
డనంబున॥ క॥ అసదృశవితరణలీలా । వసుదేవుఁడమిత్రమిత్ర వసజా
తవిధా॥ వసుదేవుఁడనంగ మధుర॥ వసుదేవుఁడదనరు యాదవకలోద్వ
హుఁడై॥ క॥ కలరతనికి పదునలుపురు । కులధాగ్యులు వాటిలోన గుణలా
భార్యల్ । వెలయుదురు వచోజితకో । కిల్లలైరోహిణియు దేవకియు ని
రువురును॥ క॥ కమలాప్తుఁడు దేవకిస॥ ప్రమగర్భముజేరిపిదప దనయోగము
చే । విమలంజారోహిణిగ । ర్భముసంప్రవేశించిపుట్టె బలరామాఖ్య॥ గీ॥
గర్భసంకర్షణమున సంక్షణ్ణాఖ్య । గలిగెబలరామునకునంతఁ గంనగీతి ।
రోహిణీకాంత నంద ని గేహమునివ । సించి బామింప బెరుగుచునీరపాణి॥ ము

హరియుంచానును గొల్లగుబ్బెతల గేహంబుల్ ప్రవేశించుచున్ । పేరుగుల
బాలును గొల్లలాడుచును గోపీవృత్త వక్షోజముల్ । శరజాగ్రంబుల జీరు
చున్ గదిసిన గాంగిల్లజొక్కింపుచున్ । కరమర్కి విహరించు సీరి సఖసం
ఘంబుల్ బ్రశంసింపంగన్ ॥ క॥ బృందావనముల నాపుల । మందలుమేపు
చును గోపమాణవకులతో । నెందునుబాలక్రీడా । నందంబున బొదలు
నూరచందనుతోడన్ ॥ సీ॥ ఒకనాడు బలభద్రుడుత్సాహమున తోడి బా
లుగబిల్చి యోబాలులార । మనలోననెవ్వరే మాత్రంబుదాటఁగా వల
తురోకనుగొనవలయుపెచ్చు । దాటినవారినిదాటబాలనివారువహియిం
చిబాండీర వటముదాకనరిగిరావలెనంచు హరికి శ్రీరాముని దక్కినవారికి
దగినవారి । యుద్ధులేర్పాటు సేయుచు నున్నచోప్ర । లంబదైత్యుండు
గోప వేషంబుతోడ । వచ్చివంచనజేసిరీవధమొనర్తు । ననుచుసంకర్షణ
న కద్దిచుయ్యెనపుడు॥ గీ॥ నేరుపుననిట్టులుద్దులు నేరుపఱిచి । రామ
కృష్ణాదులొకట శ్రీదామముఖ్య । లొకటనెలకొని తమతమ యరుబ
లంబు । వెలయలంఘింపుచుండిరి వేడ్కమీఁజ॥ క॥ చిరుబొజ్జగడ్డజి
బం । గరుగడ్డెలు మొరయ మద్దికాయలు మెరయన్ । బరువెత్తివచ్చి
దాఁటెన్ । హరి యిరువది నాల్గు యడ్డుతారా యనంగన్ ॥ క॥ హరిపాటిగ
దాఁటెదనని । పరపున శ్రీరాముడెగరిపడె ముప్పదిటన్ । సరివారలుము
ప్పదిరా । యరయగ వేయనుచు ఘొల్లుమనినవ్వంగన్ ॥ సీ॥ సిగజుట్టుకొ
న్నసంపగిమొగ్గతాయిత చేరు చేరువ తేటిగారుగదుమ । నొసపరి మొసలి
వాయొట్లు దాశ్వాచెక్కునిద్దంపు చెక్కులనీడజూడ । బిగియించికట్టిన
మొగిలువన్నియచేల చెరుగులు కటియందు జిందుద్రొక్క । వనమాలిక
విశాలవక్షస్థలీశాలి గాలికాడోలికాకేళిదెలుప । దూరముననిల్చి తొడద
ట్టితోవవారిదొలఁగుమచిదృష్టి చక్కగానిలిపి పిడికిలించి కరములుగుడ్డి
యించిరీవిగునుకుపరువుననుదాఁటెబలుండు తొంబది యడుగులు॥ గీ॥ ఒకట
కుదయాద్రికస్తాద్రికొక్కబంగ । దాటబాలియుగిరుదుగా దాటియోడ
దానపుడుమీదగెలువఁగా దలచియోడె । గెలువనులభంచె యోటమి

గలుగుగాక॥ సీ॥ ఎగిరినల్పదీనాల్గుడుగులుదాటగ నొకండలికింప దాటక
 నెలమినొకడు॥ దాటినరీవముందరికి మొగ్గెనొకండు మొగ్గకయటనెఱుం
 గు గొనెనొకడు॥ గుఱికివ్వలడుగిడ గుఱిలోనఁ బడెనొక్కఁ డివ్వలవ్వల
 దాటె నెలమినొకడు॥ పరువిడుచోజాఱు చెరగుద్రొక్కె నొకండు వి
 గాదని మల్లిననె నొకండు॥ నమమపీరిబట్టి తోమ్మల పొడవుభుజము॥
 పొడవుకుత్తుక పొడవును పూన్కిదప్ప॥ కుండగుప్పించి రొండాగు లుద్దరి
 లగుచు॥ గెలిచెహలిచెర్వ యవ్వలిబలములోడె॥ శా॥ అంతంజ్ఞుడు
 గేరినవ్వుచును భావాయంకనీకేచును॥ పంతంబుల్ వేలుకంగఁ గంగుమరి
 దర్పబొప్ప శ్రీరాముపై॥ సంశోషంబలరంగనెక్కి పదమల్ ఝాడిం
 ప్రయోగవల్లతా॥ డెంతైన కొని హయటంచు గదిమెళ్ళా హేలావివో
 జంబునక॥ క॥ వేకుక గెలిచిన బాలకు॥ లోడినబాలకులనెక్కి యుల్ల
 సములుపె॥ క్కొడుచు బరనేప్రలంబుడు॥ తోడనెబలుఁ జావహించి
 దులదులనడిచె॥ గీ॥ దిటముమీఱంగ భండీరవటముదాక॥ నడిగియం
 దరుమీరలంగ మరలకనుర॥ బలునిగొని ననె గుఱి దాటి భారమైన॥
 యంత దనరూపుగైకొనె యద్భుతముగ॥ సీ॥ తగిలికాలినమోటు చిగిరిం
 చినటువంటిపుకుజంజుగు వెండ్రులు దనచే॥ నగ్నికుండములంచు నక్షి
 గోళంబులు గములుగూడు పతంగగుములువ్రాల॥ వివృతాస్య పాతాళ
 విచర నిస్సీరదచ్చద దారుణాహుల నాగదంష్ట్రలమర॥ గగనంబునను
 వానకాళ్లు జాతిన తీరి నురుతరదీర్ఘ బాహువులుదనర॥ కంభతటమనసిం
 గంపుకొదచుచుంచి॥ తనువెఱుంగక చను మత్త దంతీలి॥ పరనిశాటవి
 పాటనబలుచిబలుని॥ యంసమెక్కించుకొనిపోయె నసురవిభోడు॥ క॥ అశ్రు
 డాచులుడు నిశాచరు॥ కపట ముంగని కృష్ణకృష్ణ గ్రక్కునజేపుమా॥ యిపు
 డేముమువచ్చె॥ విపరీత మటన్స నగుచు వెనుగడనియె॥ సీ॥ గగ
 నాదిస్సప్తి గల్గక ముండు వెల్గొండు నిక్కల గ్రహాబునీవకావె॥ ప్రభువిం
 చువెంక ప్రపంచస్వరూపమై నెగడు విరాణ్మూర్తి నీవకావె॥ జన్మాది
 రహితుడై సర్వగుణాబువహించు నారాయణుం డీవకావె॥ వేయుఫణం
 బువిశ్వంభర భరింప నిపుణుడౌఫణిరాజు నీవకావె॥ యేనునీవయకావె

నివేచకాదే । యచనిని రక్షింప నిరుపుర మైతిమింతే । తలపునిజమూర్తి
 మూనుషత్వంబునిలుపు । మఱువ నేటికి యున్న నీ మహిమలన్న ॥ క॥ కడువడిబ
 లుండు నిజస్మృతి । బెడిదంబగు కడిమిదనుజు చీకటిబొడవ ॥ బొడబొ
 డనెత్తు సగ్రక్మము ॥ బడియె ప్రలంబుండు గోప బాలురు సెలగ ॥ అంత ॥
 క॥ తొలుత రాముడవె ఖరు బొలియించితినిమిలనను దభూజనములకు ॥
 దేలిపెడుగతిబలరాముడు ॥ నొలియించె ఖలుని తాళములనవనిబడ ॥
 వ॥ యివ్వించున ననేక బాలక్రిడా లోలండును ప్రలంబధను కాసుర విఘ్న
 లుండును నగు భుం గామపాలుండంత నృశంసుండగు శంసుండు జిహ్వాంశా
 క్రూరబుద్ధి యెయ్యకూరుచేత ధనుర్వాగావరోకసవ్యాజంబున గొంచక తా
 చనాంబర సహాయుడై మధురాపుంబున కరిగి ॥ నీ॥ తొగరేని లీలము
 ద్దులు గుల్కునెమ్మేగు నలుదకాబుక కొండవంటిరూపు । బిడికిటకణకు
 పొబెగడు నెన్నడుమును ప్రేవుల ప్రోవులై కెగ్గడుపు । నట్టహాసంబున
 నడకెడు తెరనోరు దళుకు గోగలపేరి దంతయుగము । వెరకపై గమకించు
 విక్రమక్రహమును మెయెఱుంగని మదోన్నతీన్మతి ॥ దనరిపొరియను కరి
 నిమార్కొనిన కరణి । గంగసభలోన ముప్పికుకనకులిత । నఖముఖిల్లు
 లజరి దన్న స్తదళన । గురు యశోమాక్తికముల గైకొనియెబలుడు ॥ గీ ॥
 కృష్ణు దేకంసుజంపించి యెలమినుగ్ర । సేనుతద్రాజ్యమున కభిషిక్తుఁడేసితెల్లు
 లును తండ్రియును దాము మొల్లమిగని । యెల్లసంతోషములజెంది యుల్
 సెలగ ॥ వ॥ అంతకంసపత్నులగు తనకుంబుత్రిక లస్తియు ప్రాప్తియు నాస్తి
 మధ్యుప్రోత్సాహంబుచేసిన నాహవబాహులేయ శాహుబలుండగుజరా
 సంధుడు పదు నెనిమిదవమాఱుమాఱులేని కడిమియిరువ మూడక్షోహి
 ళులంగూడి మధురాపురంబు సుట్టుకొనినం గలగబారు యదువృష్టిభోజాం
 భకవీరులంజూచి పురక్షోభంబు గాకుండ నేర్పున నరాతులతో జరాసుతుం
 బరాజతుం జేసెగనని మురాహిత సహితండ్లై ఖరాదిపురంబు నిర్గమించి
 దక్షిణాభిముఖుడై యనేక జనపద వనంబులు దాటి సహ్యానగరంబున
 సహ్యాతేజోభరాము భార్గవరాముదర్శించి తదీయకామధేను పయఃపానపీన
 బలులగుచు భార్గవోక్త దుర్గమార్గ ననగళ ప్రమాదంబునంజనిచని ॥ ఇ॥

శ్రమంతంబు శిరోగ్ర ధామసుషమా సింధూతితద్యోరమా । నీమలం
 బు వహాసమేతి విహరత్సిద్ధాది నానామరు । త్యామౌతంబు లోకి యు
 మ్మృత పయోజస్తోమ హేమంతమా । గోమంతంబున కేగి యబ్బలుడ
 నుగుండొడుతో నిల్లెను॥ సీ॥ కాంచన మయమాట శవకాద్రి యనవ
 చ్చుఁ గల్గిజైక శృంగంబు గామగాని । ఖర్జూరమయమాట కైలాసమహ
 వచ్చుఁ బలలాసిచే బెల్ల గిలనుగాని । హిమచిధానంబాట హిమశైలమన
 వచ్చు బహుమూలని చెప్పఁబడదుగాని । కలితగంధంబాట మలయజం
 బనవచ్చు జడమహద్విహరీతి జెప్పబడదుగాని । యదియేగిరులైన యింక
 నమర విధున । మందహాసనాతి తుహినహే మంతదరికి । హరివిలోక
 మహిమంత గ్రామపాఠ్యుఁ । మర్త్య సామంతకరికి గోమంతగిరికి॥ ము॥
 అనివర్ణించుచు నగ్గిరింగలుగు నామావిత లీక్షించుచు । ఘనతాపింధ
 మహావనీతమములో కంజేక్షణం బాసియెం । టినిదానొక్క కదంబు
 రుహము క్రీడిడక వసించెబలుం । డనురాగంబున నట్టి యష్ట ముద
 యంబా చంద్రునీక్షించుచు॥ ఉ॥ అంతట నొక్కమందమలయా నితి
 మెంతయుఁ జల్లనైశ్రమం । బంతయుఁకాంతిగా మలయనవ్వుడు మద్యమ
 తాపిరాగిని॥ కాంతిమనస్కుడై హరిపాసకదంబ మహిజకోటరా॥
 భ్యంతరసీమనున్న సురపాసముజేసి ప్రమత్తచిత్తుడై॥ గీ॥ అంతపారుణి
 కాంతయునబ్జనదన । యనగమువ్వురుపువ్వు బాండ్లతనుభువన । విజయ
 లక్ష్మలాయన రూప విభ్రమముల । సెచ్చిమచ్చికి హలిజేరవచ్చి రవు
 డు॥ సీ॥ మదిరాంసముగబ్బు మాటల తబ్బిబ్బు కొదమగుబ్బల యుబ్బు
 నిమరమబ్బు । దొలఁగుపయ్యదకవ్వు దూసియాడెనుచొప్పు వెడవీడునరి
 గొప్పు విరులయొప్పు । మొదటిఁ త్తుకరీవి చెడరిన కెమ్మోవి బాటినశం
 గావి చీరనీవి । కమ్మనెమ్మేనిగ్గుకడకెమ బలుగ్గు దడబాటు నడబగ్గు దగ్గు
 మొగ్గు । వాలుకన్నులకెంపు పైవ్రాలుమంపు సేపాటిలనొక్క కెడగలి
 మొక్కు । మురుపు నెమ్మేని విగువు కెమ్మోవినగవు । నలరనిల్లినహేళ
 మోహాబలా॥ క॥ వరుణునిదంపున వచ్చితి నరునిమాచరింపురీప్రగ్గునుడ

వల్లభునివిభా । వరియింపు మీఱిమదిలో । వరియింపు క్రమంబు మెర
 యు వరియింతునినుకొ॥ క॥ అనునంత గాంతిశశిక । న్ననుచక్కనివాడ
 హృదయకుగాని । న్ననుమతి గోఁతినన్నీ । యనుమతి గతి దెల్పుమని
 పటాచలమలమకొ॥ క॥ ఆరామతిలకునందగు । నారామలఁగూడియన్న
 యారాములతో । శ్రీరామయనియె కుశతల । హారాముల కాఁతినగ
 వునందుజగుగ్నొ॥ మ॥ వినరామాయభిరామవీరల దయకొ వీక్షించిగై
 కొన్నదీ । తినినన్నుకొ గయికోమ్ముదెచ్చితి బయోధిక నీలచేలంబులుకొ ।
 ఘనకోటిరము వజ్ర కుండలము సింగారిండుకొమ్మున్నును । న్ననవానికొ
 గ్రహియించి యిచ్చినమతికొ నారీమణిం జేకొనెకొ॥ మ॥ బలితంపుకొ వలి
 గుబ్బచమ్మ మెరయకొ బై వ్రాలు బంగారపుకొ । గభకుకొ తెక్కిలిము
 ద్దుబ్బెక్కినొను సింగారంపు కెమ్మొవికెం । దలిరుదేనెలు గ్రోలుసోలు
 మొనపంటకొ నొక్కుసొక్కుకొముదా । కలయెదానరగంటగాంతునుర
 మొక్కుకొహాల ప్రోభక్రియకొ॥ నీ॥ ఉడుటుచన్తోయి మేనొరయ దగ్గరి
 ల్చుగొఁగిలించినప్రేమ గొఁగిలించు । మోహంబుమీఁద నెమ్మొగముచె
 క్కిలిజేర్చు ముద్దుగొన్ననువేడ్క ముద్దుగొనును । తావిచెంగావికెమ్మొ
 విమోచినిగూచుకొంటిచే నతిమిగంటినేయు । బంధోచితంబుగా బవ
 తించుబైకొని బడలినబైకొని బడలజేయు । జలుగువన్యెననురతిచే నే
 దదేర్చి । వేడ్కమీఁకంగ గవుంబు విడెమొనంగు । రమణుఁడిటురమ్మ
 నినపునాంతినిగ్గు । కాంతిహరిమధ్య మధ్య శృంగారములను॥ గీ॥ చన్ను
 గవముట్ట నియ్యదుచిన్ని మోచి । యానగానీదు నీవిజెచ్చుకనియ్య ।
 దటులనయ్యును మిగుల మోహంబునెనిచె । వనజ గేహమునముగ్ధభావ
 ముననతికి॥ నీ॥ ఒకకొమ్మ గొఁగిలించుక వెన్నమెలిగొన్న గేలనిద్వరగు
 బ్బుకేరంబు । తెలులలో దొడబిరుందుల గోరుటంచుచు మారుత్రతో
 నొకతెను ముద్దొనుగు । సకియలజఘన నాభికలజేయ ర్పుచు మెనఁబంట
 నొకతెకెమ్మొవినొక్కు । గేలిచెనొకతె సొక్కించెయిద్వరసంగవిగతం
 బునంగళలోజ్జాతేయు । మధురగంధోత్తమాపాన మత్తులగుచు । జిత్ర

ముననాన యెఱుంగక మొత్తముగను । హస్తకొనుల్ తల్లలగూడి చిత్త
జన్తు । జన్మ నాభ్యోకనుండు స్రవన్నవరుడు॥ ఉ॥ గంధగజేగ్రలీలఁగెను
గంగ హలముధు తానతాగపు॥ పుంధయనీలవేణి కటిచిక్కిబొస గె
గవిల్చి భేనుకా । బంధసురీఁడొచు నిరుక్తకలఁ గాంతలయఁ దనొ
క్కసా॥ గంధక గంధి ముద్దుగొనుగ్రమ్మరనొక్కతె గుబ్బు లం॥ చ॥
చ॥ అసితివంచు బైకొనులతాగి ముటారముసూచి నవ్వుచున్ । పల
పురదాశలేక యెఁనాలెను బాలికఁ గాంగిలింపుచున్॥ జలివిలిచెక్కము
ద్దుగొను చేయి వాతెరతేనెగానుచున్ । గళలుగరంచియేతె । గి
కాంతలమువ్వరనొక్క నేనుక॥ గీ॥ కంతుకేళిక నీతిగలసి మోసి ।
యరుతామక తాంతదంబున నలసిరాలసి । యలయికులు దీర్చిఁజెప్పెన గొ
లసిబలసి । చెలులు జెబువును వేడ్కలవెలసి రాలసి॥ గీ॥ అంత కృష్ణ
డు చుచుదెంచి సూదనోగ్ర । యదే జరాసంధుఁ డచుదెంచె నఖిలజాతి॥
హస్తకొనుతోడ నంచు నాశైలిఖర । మెక్కి కనుగొను చు ధీర
య్యిగువరపుడు॥ మ॥ శరధినిద్దురబోవు శ్రీహరి శిగిసోన్లనొకోటిన్॥ ౯॥
విసుంజైకొని పో విరోచనువడికా వెన్నాడిదెల్లెమ్ముడై॥ గరుడంబు త్తి
కోశోఽతఁడమున దేగా న్ద్రు శ్రీకృష్ణశ్రీ । ఖరుభాగంబున న్రాలె నన్నకుట
మగ్గుచ్చాయ నందఁబుగన్॥ క॥ హలికిమకుటయు మణికుం । డలిష్టచ
కనిచయచయము నందనుశునకున్ । కలితసువర్ణ కిరీటము । గలిగెన్
గిరినిటల యత్నగౌరవసిధి॥ ప॥ నగరంబు వెలువడివచ్చిన యదిశాసద
లు గరంబు చులంబునంబులంబారి యెందు పాటిపోయెనునా బారింబడివిం
క బాగిలింపక యింగిలించిన విడుతునే యనుచుంబారింద్రంబు వెండ్కింబ
డు గుఱిసింధుగంబు తెఱంగున జరాసంధవసుంధరావరాజరాదిరాక్షసం
డు కంటకింబులాడుచు వెంటుబడి యగ్రటుచుట్టు ముట్టినేల మట్టంబుగా
గొట్టునునిబెట్టిదూర్పు కట్టలపుట్ట నక్కట్టిదిట్టియై నెట్టుకొని ముక్కుం
గచేతాన బాకకాశ్చీర గోసర్ద కరూశ కింపురుష మాశవ భువం ల
బర్హతావభాగంబునందు దుర్యోధన దుశ్శాసన కర్ణ పైదర్శి గజాశవ

దుక్తి ద్రుపదవివాదానువిందదంతవక్త) శతధన్వవిదూరద భూరి శ్రవత్రిగర్తా
దులు త్రకపాశ్వరంబునను లూకకైతవేయై కల్పదృఢాక్ష త్పత్రధర్మజయ
ద్రథోత్తమోపసాల్య కారవేయులు పూర్వభాగంబున చేదిరాజ పహితుం
డై దక్షిణభాగంబునవిడిసి దుగ్గంబులులగ్గులువట్టు నగ్గులిక వెగ్గులంబు గటం
కంబులు గిరివిటంకంబులు భుజాటంకమ్ములు పొంకంబులుగా భేదించియు
గదాపండంబువేదంజోపమగండంబుల దుండించియు పరిఘులుప్రేసియు
వట్టసంబుల గ్రుచ్చియు ఖనిత్రంబులగ్రొచ్చియు నుద్దవిడినుద్దామ కుద్దాలం
బులంద్రవియు నగ్గుటి గంటిసేయంజాలక మందరవసుంధరాధరోత్ప
టిన పరాయణులై నిరాకృతులగు సురాసురుల చందంబున పరాసీకినీనిరా
కరణ ప్రవీణ పరాక్రమ విరాజిత ధరాదీరాజన్యలు దురాపంచిధరాధరం
బుని పరాక్రాంతులైన సురాళించి జరాపంధుడుగ రాలంబిత కరాశశరాస
ననవరాము క్తకరాళ శరాసారంబున ధరాగ్రంబుగప్పియుం బురాణ పురు
షులగు ఖరాహితమురాభిరాతుల బరాభూతులం జేయఁజాలక దురాలో
చనంబుచేసిన॥ మ॥ సరసాభృచ్చిఖరానుజస్వకధి దక్షోకోప భూపాగ్రణీ
పరితః ప్రజ్వలితానలోజ్వలశిఖా వర్యాకులభ్రష్టకా॥ సరమత్రేభ వరాహా
సింహచమరీ శార్దూలముఖ్యాటవీ చరదుర్వార భయారవాకులితమా శై
లంబువీక్షింపుచు॥ శా॥ గోమూతంబున కీయవస్థచునలం గూడంగదాగల్గె
నా॥ హేమేలే యిటువంటి దుర్యశముబాహా శక్తిమీఱునృప॥ గ్రామం
బుల్ మడియించవేమొ యని శృంగంబుద్రి శృంగస్థమై॥ యామ త్తద్విప
కోటిలోదుముకు చాయంగుప్పనన్ సేనలో॥ క॥ దుమికిన హలితోదుమి
కె॥ గమలాక్షుఁడు ముసలనందక ప్రముఖమహా॥ విమలాయుధములు దో
డనె॥ సమకూడెన్ మింటనుండి జనులరుదందన్॥ క॥ ఈరితిశౌరిసీరియు॥
ఘోరాముధ పాణులగుచు గ్రూరారిచమూ॥ వారణహయ దారుణ
రథ॥ వారణలీలాపరానివారణభంగ్గి॥ క॥ చరియిపుచు బలుఁడుదధి
గరముసలము చేత సమరకరులఁఖరులన్॥ బరులఁగరులన్ మారులన్॥
ఘోరలంగ జేసె గదనపూభాగమునన్॥ క॥ దరదుండ ధరణీరమణ॥ దిగ్గ

రథునిముసలమునఁ గూల్చెవిబుధాచిఁచుమా । దరేదుఁడుసంస్థితనవకుం । ద
రదుఁడుహలధారి దేవతలుమేలనఁగఁగ ॥ ౩॥ అంతజర సంధుఁడుదు । ర్తం
తగదాదండతుండ చారుణమదమా । దంతావళంబుతేవణ । బంతంబునగడిసి
కామపాలునిబలికె ॥ మ॥ హలముంగైకొని దున్నగావలయుగా కాయో
దనక్రీడకు ॥ బాలయకౌశత్తుడవే హలాయుధరణంబుకా మానిమాభూ
మిలో । పలకాలెక్కడు దున్నరమ్మటకు గోపాలుండ వైతేనిసం । బళ
మిత్తుకబసిగావు కావు బ్రతిభూపాలుండవీ వాజికి ॥ చ॥ హలమునవచ్చు
ధాన్యములకప్పటి కప్పుడదంచుకోగ రో । కలిగయికొంటవార యటుగా
మినికూలికి ధాన్యమెద్దిప । లైలబసిగాచుదున్న బనిలేదిక చక్రముశూపణ
ధారిగా । వలయును నీదుసోదరుడు వారిజనాభుఁడు రోహిణుతా ॥ ౪॥
అనిన మాగధునకు హలాయుధుం డిట్లనియె ॥ మ॥ క్షీతినాదత్వములేదు
గావున బరక్షేత్రంబులం దున్నిలో । హితధారంబదనిచ్చి రాజమకుటీ
హీరావభీజనం । తతులం జల్లితి కీర్తిసస్యముల కై తద్వేళ యుష్మద్రు
శా కృతిపుల్ మొల్పగ కల్పుతియ్యటకు నేనేతెంచితిక మాగధా ॥ ౫॥
మా గదాదవ బహుధాన్య మర్చనమున । కేనురోకలిగైకొంటి నిదినిజంబై
యింకమిఱివ గట్టిపాల్లేరుపరచి । చెరగ చ్చక్రంబె చాలదే శ్రీహరికిని
శా ॥ రారా మాగధ మానరా మదముతైత్రంబేదిరా నీకుగై । వారంబు
ల్ సవరించరా నృపసభకవారించరా నీ చమూ । వారంబుల్పురిసేరఘోర
తర దుర్వారుండరా నేనుగ । ర్వారంభంబులు వీడరాయన మఱిోపాన్య
మర్షదుర్ధక ధ్నుడై ॥ చ॥ అటునిటుబొంచి పొంచి మగధాధిపుఁ డొయ్యనయా
టవాటుగా । దటుకునవ్రేసి వేటు దనుదాకగ నియ్యక రిట్టివైచియ । క్కు
టిలు నురంబువై చె యదుకుంజరు డందున గొంతనొచ్చియ । ప్పుటబల
శాలి నందుకొని పాశ్వకమువేసె దటానదర్పగఁగ ॥ ౬॥ ఇవ్విధంబున
మాగధ హలాయుధులు గదారణప్రవీణులై పెక్కువిన్నాణంబులం బోరు
నెడ డస్సిన మా గధువధింప నుద్యోగింపమాగధవైరివేరెయున్నాడు నీవు
ప్రయాసపడవలసదని నుడువు నాకావారిపలుకుల కులికిపడు జరాసంధుం

ప్రముసంగరంబున దశకంధకు దయదలంచిన సింధుబంధనుండగు రఘు
రాము చందంబు గృహభిరామండై బలర మూడు వెలువక బురంబునక
సగుమని జరాసంధుబంచి యన్యరాజన్యలం బరాజితంజేసివిజయలక్ష్మీ
విరాజితుండై నిజయసఖ శమన్వితంబుగా ద్వారకాపురమ నకరిగి సుఖం
బొందునంతటి మి॥ ఎలవంకంబుల వంకజక్రధరుఁడొక్క వృష్యాదుతా శాం
ధ్యున్ । నలువంకన్ మడిజాకచేతులిడి నానాభూషణ్లొన్వేగాఁ । దల
మం నెలవంకఁగల్గు దొరచందానన్ ప్రభావాధ్యుండై । కొలువయ్యెన్
బలువై హలాయుధుఁడు దళ్లుగొల్వ కూటాబునన్॥గీ॥ అవ్వడొక ద్వార
కపాలకుఁ డగుగుడెంచి । స్వామివిన్నప మెఁకటి యెవ్వఁడొకాని । పు
డనుచునులకు ముమ్మడిపొడవువాఁడు । నివ్వెఱగుతోడ వాకిటనిలిచినాఁడు॥
క॥ జనుజాఁడుగాడునృపాలకఁ ఘనలక్షణలక్ష్మీతుండుగఁడుమరు డున్ । కను
తొప్పుచాటుగలదా । తనిగనిజనులదరిపారెదరు పురిలోనన్॥ చ॥ అదియు
'సుగ్రాకయొక్క ధవళాంబుజలోచన వెంటవచ్చియు । స్పృహవనైకమో
హన మహాద్భుతరూపము కల్గినదిరా' । సుగతిముదప్పదీ' ధరణిహేడ
'సగు తాదృశరూపలక్ష్మీయా' త్రివివములోననైన కః దే యి'త' దేవరచిత్త
ముచనన్॥ క॥ ఎవ్వఁడొకొయని మదిలో । నివ్వటిలన్ స-శఁగుంబు
స్వపరలన్నన్ । కవ్వడిచెలికాఁడనియెన్ । నవ్వుచుగృత ఫేరఁషఁడొట
గాకున్దోచెన్॥గీ॥ ఎవ్వడైన నేమి యిటకుర వసనన్ । తోడితెమ్మటన్న
చానునోయి । తోడితేరనతఁడు దుస్సహతనుదీప్తి । హెచ్చగులుపు నే
రికొప్పటయును॥ క॥ ప్రత్యుత్పత్తుఁడైయతనిన్ । ప్రవేశవరాసనంబు పై
బెసెనుచాన్ । కృత్యకూలుదీర్చి హా ధరుఁ । డత్తుత్తిను ప్రీతివినతుఁ
డై యుట్టినియెన్॥ ఉ॥ వింటిరెమిమ్మ చూ' నను విస్తయమయ్యెను నా
కొన్నగి గొంటిమహామ్భుశంబు నమకూరెడు మీకును కాలభేద మీ' రెం
డు' సేతువింక వివరించెద నా కథవిన్నునాకభి । త్కంటకలుంఠన ప్రవణ
తా' జన్మఫలాహలాయుధా॥ నీ॥ ధర్మజ నాల్గు పాదంబుల బియించు
చే ను' న్నాన గుంటొకింతలేక । తోడనూటాను' దూరు బంధువులబో

లియేయుగంబుల నొకనాయకులును । తనసాత్త్వికము దోషధవళాంగుడై
మించు నేయుగంబునను లక్ష్మీశ్వరుండు । నేవిఘ్నములులేక యెల్లవాంఛిత
ములు నేయుగంబున ఫలియింపుచుండు । నట్టిశ్రేయ్యుగమున కీర్తిహరి
యగుచు । బ్రబలునానర్తమేదినిభర్తనుశుండ । పేగురైనశుండప్రసా
యాసులహా । జుభిలోపల దగు గుళఫలియానంగ॥ క॥ అనగృష్ణుడు రై
వతకా । ఖ్యనగరమదే నీచుపేరగావించినదే । యలసగృష్ణుడవిశ్మయ
గనిదిగలదె యముల సౌను కంజదళాక్షా॥క॥ అదియొండె వినుమ నాకథ
హృదయాంబుజ మధ్యమును శ్రీహరిమధ్యకా । బదిలముగ నిల్పినలిపి
తి । పదివేలేడులు మహాతపం బతిస్థితా॥ గీ॥ అంతనైదేక్ష బాలికియై
పయోధి । కన్ననాతోడమున్ను రాకన్నయనుచు । ప్రేమముద్దాడు చుం
డితిరామనాటి యద్భుతప్రేమ యంతంత యనంగరాదు॥ గీ॥ కడపటమరే
మి యిటువంటికన్నెగలుగ । వలయునంచును నాతపఃఫలముగాంగ । నడి
గితినివెన్న స్రవ్యత మైనలక్ష్మీ । నలులదయజేసి నాయమృహర్ష మొద
ప॥ క॥ తనయుల నూర్వురగంటికా దనుసంభవ యొకతెలేమి తపములచే
తకా దనయా వేడితిదనయా దనియా లేకున్న కోటితనయులనైన॥గీ॥
ఆడుపడుచాయటంచు నత్యల్పముగను । మది నెఱుంగక కొందరాడుదురు
గాని । కన్యసామాన్యమే బుత్తుగాంచెనేని । యుభయకులముల దరియిం
పనోపుగాదె॥ గీ॥ అదివినిచెలంగె మత్సరియటులగాదె యల్లుడని యాడు
బిడ్డని యగవుతగవు । లంపకము శుభశోభనమని యివ్వెల్ల । సంతసము
జేయు కన్యకా జనములకును॥ క॥ కొన్నాళ్లకు గర్భిణియై । కన్నియగనె
మద్విత్తీయ కరములుమొగుపకా కన్నజనుల్ శశిరేఖకా గన్నట్టిద్విత్తీయ
పోలే కళ జెలువొందక॥ గీ॥ చూచువారెల్ల నమ్మక్కచుక్కనీతి । చొ
క్కమైయున్నదీకన్య చుక్కదనము । నిక్కమొక్కడలేదని చొక్కిడగ
రేవతీనామమిడితిబుట్టికి మహాత్మా॥ గీ॥ ఏటబెంచుదాని పూటబెంచే
నటంచు । బనులుబల్కుపలుకు నశ్యముగను । కన్నతల్లిమిగుల గారాబ
మురబెంపకా బెరిగెదైత్రులతిక బెంపుమీఱ॥ గీ॥ అచ్చనగండ్ల దోయాలు

నుడాగిలిమూతలు నాలుగుమూలలాట । గుడగుజరేకులు గుడ్డనగూళ్లును
 బొమ్మలపె డ్లిగిష్టు నమ్మనములు । నత్తగోడలియాట నాలుమగనియాట
 తాటి చెట్టాటకోలాటములును । పింపిళ్లుజెడుగోరింపులు వామనగుం
 తలు వెన్నెలకుప్పలాది । మరియు పుడికిళ్లు మొదలుగా మనసువచ్చు । నా
 టలన్నియు తోటి తోయ్యలుఁగూడి పడుచుదనమున వేడుకపడుచునాడు
 ముద్దరాండ్రకునల్లారుముద్దుగాను॥సీ॥ అయ్యయయ్యయటంచు నెయ్యంబుమీ
 టఁగా పలుమాటుపైపక్క బడకయుంట । జెల్లెబొమ్మల పెండ్లి జేసెదిందే
 టికి నేయవైతివెయన్న సిగ్గుపడుట । దాదులమనవి యత్నముననాతో
 దెల్పనరుదెంచితిని యన్నమఱిచనుట । యమ్మయెవ్వరి పెండ్లి యాడెద
 వేయన్న ముసిముసి నగవుతో మసలుటయును । గరిగరికెగాఁగ మన్నో
 మ గలుగుటయును ప్రేమమీఱంగ వన్నెలుబెట్టుటయును । కురులుగొప్ప
 న గూడెడు కొమరువయసు । దెలిపె నానాట గన్యకా తిలకమునకు॥ వ॥
 ఇవ్విధంబున గన్యకారత్నంబునకు మెఱుఁగుసానయుంబోలి యనన్యాదృశ
 హావభావంబగు యావన ప్రాదర్భానంబగుటయు స్వయంవరంబు చాటిం
 చిన॥ శా॥ సప్తద్వీపమహీప శేఖరసుతు ల్సాందర్యరేఖాన్వితుల్ । స
 ప్రార్చిప్రతిమానతేజులు బిడొడస్పర్ధి సంపద్భుజుల్ । సప్తాశ్వక్షణదాక
 రాన్వయ భటు త్సార్వక్రియాశాంభవుల్ । సప్తాంభోధిమణి విభూషణ
 ధరుల్ సకాదెంతురశ్రాంతము॥క॥ చంద్రానన యిందొకరా జేంద్రకుమా
 రునినిగోర దింతియకాదా । యింద్రుని మెచ్చుదు మరియు । చంద్రుని
 మెచ్చదు విలాస సంపదకలిమి॥ ఉ॥ ఓయిగురాకుబోడి కనవో వినవో
 యిదియేమి చెల్లినీ । ప్రాయపుతోయజాతు లెడబాయరొకప్పుడుప్రాణ
 నాఘలం । ప్రాయము రిత్తబుత్తురపె పల్క వేసికుదినున్న యట్టియా । నా
 యకుదెల్పవే త్రిదశనాయకు గోరిన దెచ్చికూర్చెద॥ క॥ అనికన్నతల్లి
 వేడిన । జనములనేవేడికొనిన సకలడిగినవీ । డని ప్రేడనొడువకున్న । తనప
 తినినిశ్చయించుతలపుఁచిన॥శా॥సన్న్యాసంబునగానిమర్త్యులకు గాం
 చకరాజ త్రోవోక్యమూ । ధన్యంబైతగు బ్రహ్మలోకమున కేతన్నర్త్య

దేహంబుతో । గన్యారత్నముతోడనేగి భవనాగ్రక్షోణి సంప్రాప్త సౌ
 జన్యంజై మను ద్వారపాలకుఁడువచ్చెన్ బోవుచోఁగొల్వన్ ॥ చ॥ మిత్రగ
 భీరమద్దళి ధిమింధిమినాదముఁ గిన్నరాంగనా । కులకలతానమానములు
 యుచ్చుచీనుల విందుసేయసం కులసుగసిగ్ధ సాధ్యమనికుజర ముఖ్య
 లద్రోచిక్కించుకో । పలికటుబోయి సందడిసి బాలికయోతయుఁ దత్తరిం
 పఁగన్ ॥ క॥ ఒకయోరనిలిచి దివిష । స్మృకురాస్యల ముజులాస్యములు
 జూచుచుకొం । డొకదడపుండితిమూన్మ । త్యక్తావైభవములెన్న ద
 రమేమనకున్ ॥ క॥ ఎక్కడజూచెనో యప్పుడె । వాఁకాంతుఁడు సూచి
 పిలువ వడిజనిభక్తి ॥ మ్రొక్కినిలుచున్న గన్నియఁ నిక్కడికేమిటికిదెచ్చి
 తీవనియడుగన్ ॥ శా॥ ఈయారాజు లటంచుగొందఱికి బేరేర్పాటుగావిం
 చి ధా । తాయించేన్యవమాళిక్త్రుఁడనుజాతన్ దెల్పుమాకన్యకున్ । బ్రే
 యుండెవ్వడటన్ననవ్వుచువచోబింబాధరావల్లభుం । డేయేరాజులు నీవు దే
 ల్పితివో వారెవ్వారు లేరుర్వరన్ ॥ గీ॥ నీవువచ్చినవెనుకను క్షోణితలము
 కృతయుగంబాది యిరువదియేడుమాలు । దిరిగె నాలుగుయుగములు
 దేలియవంత । వింతగాదిది యిదీయొకవింలెవినుము ॥ చ॥ మునువరమిచ్చు
 టన్ గలిమిముద్దియ ముద్దులకూతురయ్యెగా । పునబెరవారివేగతి ధవుం
 డుగగోరు మురారిసీరియై । తనరెడు ద్వాపరంబునను ద్వారకలోహారి కి
 మ్ముబొమ్మ చాయ్యనయన వారిజాసనుని యంఘ్రిలకున్ సతిచేసిగక్కు
 నన్ ॥ వ॥ సత్యలోకంబు వెడలి తపోలోకంబుదాటి జనర్లోకంబు నిర్గమించి
 మహర్లోకంబుగమించి నాకలోకసౌభాగ్యంబులు గనుంగొనుచు భువర్లో
 కంబుడిగ్గి నీ॥ తమతమనిత్యకర్మములుగావించువుచు నధిపులగొల్పు బ్రా
 హ్మణులజూచి । దాయాదిపాళ్లకై తమలోపలనెవోరు నన్నదమ్ముల కల
 హంబుజూచి । పరులకుఁగలుగు సంపదలు జూడఁగలేక మతిసీర్న్య నొందు
 దుర్మతులజూచి । సతులనొల్లక యన్యసతులగోరెడివారిఁ జేరగోరెడుకు
 ల సతులజూచి । హ్రస్వదేహులు బధిరులసంధకులను రోగపీడితులను దరి
 ద్రులనులోభ । మతులనుదుఃఖశీలురవితగాఁగ । ధరణిఁజూచుచు మిగు

ల భేదంబుపొడమి॥ గీ॥ వెనుకకాళ్లకె దాటులు వ్రేయువాండ్రుఁ । వృషభ
మీసీంచి ముందరి రెండుపదము । లెవ్వయననొప్పి బట్టిన దిందులోన!
కుడిపదంబని యతిబల్కు జడిసియెను॥ క॥ వచ్చితి నిద్వారానతి । కిచ్చ
టఁగృత యుగము బోలే నింపైనదిని । వచ్చుతుండవుటంగన్నియఁ బుచ్చు
కొనుము తపముసేయబోయెదనింక॥ చ॥ అని సుత నొప్పగించిన హ
లాయుధుఁడెంతయు బ్రేమమీఱద । ద్వనితగళంబుపై హలమువైచి యొ
కించుక నైచునంతలో । మునుపొడవైన యమ్ముదిత మద్దుగవల్లభునం
తమాత్రయై । తనరెవలెన సంపదలు తగ్దయుమించె విచిత్రవైఖరిక॥సీ॥
జలజాక్షి నగుమోము చంద్రుఁడుళారద పూర్ణిమాశశిబోలే పొలుపుగాం
చె । ముద్దియకమ్మకెమ్మావిమాణిక్యంబు సానదీనరీతి చాయలూనె ।
పద్మాక్షివలిగుబ్బ బుగారుకుండలు మెఱుంగుబెట్టినతీవి మెఱుంగునూపెనం
గనామశిమోహనాంగహేమశలాక పటికనార్చినరీతి బాగుమీతె ।
మరియు వాసంతవేళఁ గ్రొమ్మావిలీల । తొలుకరినిమించు కేళికీ దళము
పోల్కి । వింతచెలుపున రేవతీకాంతవెలసె । హలధరుని యోగమా
యామహాత్వమునను॥ వ॥ అంత గర్లాది పురోహితులారేయి వివాహ
ముహూర్తం బున్నదని విన్నవించిన నెంతయు సంతసంబున యాదవసార్వ
భౌముండు పురంబు గైసేయించిన॥ సీ॥ రాజబింబాననల్ రాజపీఠులఁజల్లు
మలయజోదకముల బలకమాడి । మేలిమిమీఱంగ మేలుకట్టులుగట్టు
రమణీయచీనాంబరములుగట్టి । కేవలరమ్యమాక్తిక రంగవల్లికా తార
హారంబులు దనరబూని । కమనీయవివణికా ఘుమఘుమాయతబహు
పరిమళంబులుమేన సరువుపఱచి । మానితవితాన కుసుమ దామములు
దాల్చి । ప్రతిగృహద్వార రిత్న దర్పణములందు । కాంచుచున్నెడనా
ద్వారకాపురంబు ! లక్ష్మియొప్పె జతుర్విధాలంకృతులను॥ వ॥ అం
తట బలభద్రుండుచు మంగళతూర్య ఘోషంబులు మొరయ నభ్యంగన
స్నాతుండును జతుర్విధాలంకార సమేతుఁడునునై సమావర్తనాది వైవా
హిక శుభకృత్యంబులు నిర్వర్తించి కల్యాణవేదికాంతరంబున నున్నయె

డ॥ సీ॥ శిరసుమజ్జనమయి నెరిగొప్పపవరించి యరవిరి విరివాది సరులు
దురిమి । వలిపె చెంగావి పావడనిగ్గులీనంగ జాభువాసరిగంచు చేలగట్టి
తిలకంబుదీర్చి చక్కులజవాదియలంది గుబ్బుచన్దోయి కుంకమముబూసి ।
కట్టాణి ముత్యాల కమ్మలు మొదలుగా నవరత్న మయభూషణములుదా
ల్చి । నిలుపుటద్దంబులోపల నీడజూచి । వ్రేడ చలియించు కపురఁపువీడి
యంపు । కెంపుకెమ్మోవి కొకవిత సాంపునింప । రేవతీకాంత యభి
నవ శ్రీచెలంగె॥ గీ॥ రేవతీకాంతలోఁదెచ్చి రైవతాఖ్య భూమిపాలుఁడు
మధుపర్క పూర్వముగను । రామునకుధారవోసిన రామ కేలు । పట్టె
బలరాముఁ డెంతయు ప్రమదమునను॥ క॥ అప్పుడు పువ్వులవాసలు దెప్ప
లుగాగురిసె మ్రోగెదివిదుందుభులు॥ ముప్పిరిగొనుమోదంబున నొప్పిరి
జనులెల్ల నమ్మహోత్సవవేళ॥ ప॥ ఇవిధంబున సకల సంభ్రమంబులు
గలిగి వెలయు రేవతీబలరాముల వివాహ మహోత్సవంబు కన్నులపండు
పుగాఁజూచి వైవాహికదినచతుష్టయానంతరంబున రామకృష్ణానుజ్ఞా
తుడైరైవతకమహీపతి బదిరికాశ్రమంబునకుం దపంబు సేయఁజనియె
నంత॥ మ॥ కళుకున్తుత్యపు గచ్చుసాధముల సింగారంపు పూఁదోటలక॥
జలధిప్రాంతరకాంతసైకతములక॥ సౌవర్ణ కేహంబులక॥ నెలతాతినైల
తూగుటుయ్యలల మాఁచిక్యంపుమేల్కట్టులక॥ బలుఁడారేవతిఁగూడి క్రీడ
సలిపెక॥ భావాబు రంజిల్లఁగక॥ సీ॥ అదివిత యిదివిత యనిరి త్తజూపు
చు సొలపుచూపులసారె జూడనేర్పె । చెలిమితో వయ్యెద చెఁగుదెమ
ల్పుచు విడుమంచు నొయ్యన నుడవనేర్పె । నరవింద మందుకొ మ్మని
కేలు పొడవెత్తి వలిగుబ్బులురమున నలమనేర్పె । నధరబింబముజు
రుక్కన నొక్కికిన్నితో మినుకుచెక్కిలిగోట మీటనేర్పె । సాంపు
మీఱంగ కళలంటి సొక్కనేర్పె । గూడిరతికేళి వేడ్క నోలాడనే
ర్పె । కూర్మిగొనరుచు నంత బై కొనఁగనేర్పె । నెఱతనంబున రమణు
డన్నియునునతి॥ క॥ కతిపయ దినములలోపల । జతురత ప్రౌఢత్వమొం
ది జవ్వనియొకనాఁ । డతిమునమున రైవతక । క్షితిధరమున మెలఁగు

చుండి చెలువున కనియెన్ || సీ || మునుపిందు కదళికా వనరాజుచెలువొం
 దు బందిటిద్రాక్షుల బ్రబలేనిప్పు । డీకానలోపల నేగాననీకాన నెంతగా
 బలిసెప్రాణేశకంటె! యమృతోపమానంబు లాదొనయంబువు లనిశంబు
 మాతృడ్డి కదియబ్రియము! పొలుపొందెగొజ్జ గి పూదేనెకాలున నీవుదీ
 ర్పించితో నిన్న నేప । మొన్నజూచిన యటువలె నున్ననపుడె । యింతలో
 పలెనే యెంత వింతబుట్టె । ననుచుబలుకంగ బెడబెడలై నగంబు । గద
 లరేవతిప్రాణేశుఁ గాఁగిలింఁచె||చ|| మెవకు మంచు దేచ్చి యదువీరుఁడునల్ల
 డ జూడగట్టురా । పరగటనిల్చియున్నగము బాహుల నూపుచుమంచు
 గట్టునా । మెరయు కపింద్రుజూచి తరమే ధరమే త్తగ నెవ్వఁడీవురా! యె
 టుఁగవె రామనన్ వనచరేశ్వరుఁడన్ ద్వివిదుండ శూరుఁడన్ || క || తరమే
 పెకలింపఁగనీ । గిరియంటివి మునుపుజానకీః తి పనుపన్ । శరనిధిగట్టగ
 దేచ్చిన । గిరులశిఖర మాత్రమిత గిరియెయ్యదియున్ || క || నాసఖుఁడ
 గు నరకాసురు । శాసించెను శౌరిగాన శైలముతోని । న్నానంద్రంబు
 న వైచి ము! రాసురరిపుతోడముంతు నట ద్వారకయున్ || క || అనినూ
 ట లాసుచునెయా । ఘనశైలం బగలజేయఁ గని హరికినుకన్ । తనముస
 లంబునవ్రేసిన । వనచరపతి శిరముపగిలి వసుమతిగూలెన్ || వ || ఇవ్విధం
 బున ద్వివిదు వధియించి యెప్పటిలీల బాలికామణిఁగూడి కేళినీరమణి కేళి
 కాలోలుండై వినోదింపుచు హాలామనోహరం డొకనాఁడు పూర్వాను
 భూతగోపికలం దలంచి నందవ్రజంబున కొక్కరుండచని చందన ప్రతి
 వదనాలింగన మృదుభాషణంబుల నందయశోదా శ్రీదామోపసందా
 ది బంధువులకు సంతసగబుసేయుచు జరా సంధాది పలాయనంబు నొడుపు
 చు స్రాద్ధుగడుపుచున్నయెడ || సీ || మధుమదాకులహాలాయుధవిలోచన
 లీల నరుఁగుండై యరుఁగుఁ డస్త్రాద్రిఁజేరె! వగుండు నాచుణి వరునకీవచ్చు
 చెంగావినా సాగ్య రాగంబుమెరసె । హలిహలాకృష్ణయై యమునయీ
 గతింపె ననురీతినిండె గాఢాంధకార । మాతమోముమునపై నలరారు
 దేలికల్వ విరుటునాఁజుక్కలు విరివికొనియె । గలితనీలాంబరుండును గా

మహాల్క్యః । డమలవర్ణుడు రేవతీరమండగుట । రామపాలిక లోకా
భి రామండగుచు । సోమండదయించె సురసాన్వభౌమదిశను॥ ౧॥ పాం
థబనములు గొమ్మల ప్రాసంగోర । సోదియొండొంటి లతికూన లూ
రిగివడగ । ధరణిచక్ర బులుగుల సంతామంద । నడరె రేయొండలప్పుడ
త్యమ్మతముగ॥ ౨॥ అట్టిసంగువెన్నెల నద్వైతకుండయి గోపికాపుండరీక
నయనల సొకేతంబులఁగూడుక యను నాతీరంబునకుంజని॥ ౩॥ కలికియీ
పొదరింటగాదె సీపూట కె కినిసొచేత మ్రొక్కించుకొనుట । తెరవయీ
ద్రాక్షపూదిటగాదె నడికిరేయనివచ్చి సీపు నన్నేలి కొనుట । మెలఁతయీ
గుజ్జామామిడి నీడగాదె చిల్కలునల్క జెలులంచు నులికిడట । వనిత
యీకదలికావనిగాదెదళవీజనముచేరతాంతర శ్రమముడుపుట । దల
చుకుందువె యీసై కతమీస గాదె । కానబైకొనకున్ననో చానమంచి । ద
త్తతోడెప్పి కొట్టింతు ననినజడిసి । సీపునాకోర్కి దీర్పుట నీలవేణి॥ ౪॥
అనియిష్ట లాపంబుల వనిదీరుగుచు మద్యపానవాంఛనింపఁ । వనితా
మణులుందానును గొనియెక మదిరారసంబు గుత్తుకమోషణ॥ ౫॥ అల
వకతెప్ప వేయక చూచుచునుదెల్పె భామయోర్తగుణాను భావఁటిను ।
గాంతునేరముద్రోచి గొంగిలింపుచుదెల్పె నాతియొక్కతెప్రసనా తిశయ
ము । దలయూచినొక్కచు దలపించెనొకపంకజాననగంధ త్తమానుభ
వము । పరిహాసబహుళోక్తి ప్రకటించెనటనొక్క కంబుకంఠవిరాళి కా
కలంబు । హసనకుసుమంబు లందంద నెనగజేసి । వనితయొక్కతె ఏ ధు
వై భవంబునూపె । కన్నగవయందు సాంధ్యరాగంబు మొనయ । గాం
తయొక్కతె వాచుణి గరిమనెరపి॥ ౬॥ తభుకుంగుబ్బలపైటప్రేయ మని
కాంతల్ దూరహాలామదా । కలితస్వాంత యొక్కర్తు వేగజలుగుంగు
చ్చళ కొంగెత్తిగు । బృలపైగప్పిన బైలుదెల్పు నవవ్రాలింబు వీక్షిం
చియో । చెలువార్గిరివామహచు నగియెక చిత్త్యేపం డింపునణ॥ ౭॥
కొదమగుబ్బల తావికుంకును ముపూత । విభుడు చెంగోవి అవికంచువిడు
చుబోవ । గొనక చూపుల దప్పించు కొనుచునొక్క । కలికివెన్నెల పైట

గాఁగప్పు కొనియె॥ సీ॥ ఓయత్తదీనికి యూరకెనన్నేల కొట్టెదన్దనొ
 ఙ్ఙకొనియె నొకతె । మగడువచ్చె నటంచు మచ్చికఁగట్టుకొంగడలించి
 తమిబడకిచ్చె నొకతె । యొకసుధాఘటి నెత్తినించి చల్లోచల్లయంచును
 వనవీధికరిగె నొకతె । యెలనాగబలరాముఁడేల రాఁడాయెనేయని సారె
 ముచ్చట లాడునొకతె । తోడికోడలటంచును తోడిచెలిని । దబ్బర
 లెత్తివొక్కతె దానితనను । కోడలంచును చెక్కిలి గొట్టెనొకతె ।
 మరెరసాక్కున గోపికామానవతులు॥ మ॥ మదీరాపానవిఘ్నార్థ మాన
 నయనుకృత్యురేఫాలకుకృతృ । వదనాంభోరుహ గంధలుక్కుమధుపవ్యా
 ఘాతలోలదృఘబాం । గదుకర్ణోజ్వల వజ్రకుండలు వలగ్న ప్రస్థసీలాంబరకృతృ ।
 మదధామకృతృ బలరాముఁడొచ్చి వ్రజభామారత్నముల్వేడుకకృతృ॥ మ॥ తఱు
 కుకృతృ మృదు కెంపుజగినిద్దాకమ్మకెమ్మోవితే । నెలు నాలింగన
 మంగ నాజనములెంతేవేడ్క తోనొండొరుల్ । పలుమాటుకృతృ గూర్చి
 కొంచు సుఖయింపకృతృ వారితోఁగూడియాబలభద్రుండును గ్రీడసల్పుచు న
 నల్పంబైన దర్పంబునకృతృ॥ ఉ॥ వారివిహారముకృతృ సలుప వాంఛజనించెను
 జేరరాఁగదేవారిజమిత్రపుత్రియని వాకొనిపిల్చిన ఘనహాసము । స్మరగ
 నెంతవేడనుచు మించిచనకృతృ యమునాన్రవంతిక । న్నారగజూచి యల్క
 నుహలాగ్రమునకృతృ బేకలించె నత్తటికృతృ॥ వ॥ ఇవిధంబున గోధుగ్వధూ
 విధంబున స్వేచ్ఛచూన సమధిక క్రోధధనంజయ క్వధితనయన పథుండగుచు
 హలాయుధుగాడు నిర్భీరోధపాద ప్రవాహధామానిధితనుభవారోధంబు
 విశ్లేధంబుగావించి శతధాప్రవహింపంజేయు సమయంబున॥ సీ॥ కోడెజ
 క్కువగబ్బి గుబ్బ చన్నులమీద దరగ పయ్యదకొంగుపారలి పడగ । తమ్మి
 కన్నుల మరందపు బాష్పములు చింద గరువంపు తేటిముంగురులుచెదర ।
 జలపక్షి మేఖలా కలకల ధ్వనిమించ సైకతజఘనంబు సంచలింప । నబ్బ
 పాదంబుల హంసకంబులు మ్రోయ బెళుకు బేడసచూపు బిత్తరించ । నృ
 పబలాకృష్ట పథమృగీనేత్రబోలి । హరికరాకృష్ట వేణియై జలనినాద ।
 నటన మొరయసు యమునబృందావసంబు । సంధుఁ బ్రవహించె వ్యాకులి

తాత్పర్యముచు॥ గీ॥ అంత భయమున కౌంతయై యమునజేరి నీరికివిన
మయై కటాక్షించినన్ను । తగునె కులసతి మార్గంబు తప్పినడువ । బరులు
నవ్వరె రేపతీ ప్రాణానాథా॥ చ ॥ అలుక శమించి నాపయి హలాయుధ
తావక లాంగలాగని । దళభితవిశీర్ణమంతట నితంబములక నఖరేఖ
లట్లునీ । హలముఖరేఖలంగని వయస్యల బోలు సపత్నులైబాం । నుల
వయితంచు నవ్వెదరు శుద్ధపయోజనిభా చలంబునక॥ చ ॥ జలనిధి యే
మియంచును నో చయ్యనబోవలె తోడిచేడియల్ । నిలువకపోయి రేపగి
ది నిందగడింతురొ యంచువేడినక । బలుడుదయాభుండై భుజనపాపని
యేమిటి కింతమాటనీ । చెలువుని జేరుమంచుబనిచెంగనిచెంతల వాడుమె
ప్పుగక॥ గీ॥ కొదమరాయంచ జవరార్ద్ర గుంపుతోడ । సరసిహరిం
చు రాజహంసంబుబోలి । గోపికాహంసయానలఁ గూడియాము । నాం
బువులఁదేలె యదురాజహంసమపుడు॥ క॥ ఈతఁ గొన్నిదినములు । నారీ
తీలకములఁగూడి నందవ్రజసం । చారముల నలరియంతట । ద్వారాపతిఁ
జేరెఁ గృష్ణదర్శనరతుండై ॥ అంత॥ సీ॥ వలపుమీఁగస్వయంవగమహాత్మ
వమున లక్షణకన్య బలంబుమెరసి । కొనివచ్చుసాంబుని కినిసివట్టుకచన్న
కురుకుమారులఁగని క్రోధమునను । బదఘట్టనలమహీభాగ మట్టిట్టుగా
నలసీరినడిజేరి హస్తీపురము । ఫలసాలమూలంబునను లాంగలముగ్రుచ్చి
పెకలించి ఖేళఖేళ పెకలిపురము । యమునకై యొడ్డగల భీతి సాంబుతో
డ । లక్షణకన్య నర్పించి యాక్షణంబె । జేరిమొక్కు సుయోధను
చెలిమిమీఁఁ । గొగింటనుజేర్చె రేపతీకాంతుడంత॥ గీ॥ అవనియొక్కఁ
డె సాంబుకల్యాణవేళ । పెల్లగిలె యట్టిదేవుని పేరివాని । పెండ్లికొక
పట్టణంబైన బెల్లగిలదె । యనుచు భీష్మఁడు నగియెఁ దాలాంకుఁజూచివ॥ ॥
అంత హస్తీసాపురప్రవేశంబుచేసి సాంబునకు లక్షణకన్య వివాహంబుచేసి
కొని దుర్యోధను డగణంబుగా నొసంగు శతాంగమాతంగ తురంగమణి
మయ భూషణాంబర కోటులఁ గైకొని ద్వారపతి కరుగుదెంచె నవ్వడ
క్కడహస్తీసాపురంబు యమునానది కొడ్డగిలినట్లైయున్నది బలదేవు భుజా
బలంబు సన్నతీవ సెవ్వరితరంబు యదియునుంగాక నిలకనొక్క విచిత్రంబు

వినుము॥ సీ॥ అలభోజపురమున ననిరుద్ధునకురుక్మి పతి పెండిచేసి తర్వాతరుక్మి
 ద్యూతంబుదల పెట్టి యొడ్డినియా పెల్ల గెలిచి హలాయుధు గేలిచేయ । చేన
 చ్చినట్టిపాచికెలు గావున గెల్చె దదివద్దనుచు వేతె యక్షములను॥ గ్రీడించ
 హలిగెల్చు గెలుపులన్నియు రుక్మి కాదనివాడించ గలజనంబు॥ వానినెగూడి
 యాకాశవాణియపుడు॥ బలుడు గెల్చెనటంచన నలిగిబలుడు॥ రుక్మనమ్మ
 పదంబున రూపణాచి । పరస్పరాలు రతరమె దోర్బలము మెఱయ॥ చ॥
 జనకక్షోణి విభుండు భక్తుడగుటకా సాహర్ద్రమింపొందఁగాఁ । జనితత్పట్ట
 ణ వాసియై యతినిచే సంపూజితుండైనయో । ధనుఁ డచ్చోటికి వచ్చి
 శిష్యుండయి పాదద్వంద్వ సంవాహనం । బానరింపం దెలిపెన్గదా కదన
 నానోపాయముల్గుక్కువ॥ క॥ కురుపతి శిష్యుండయ్యం । హరిఘటము
 పాండుపుత్రు లనిచేయఁగఁదా॥ నిరువురఁ గలఁచుక తీర్థా॥ చరణంబునకరి
 గెనీదినమరమువేళె॥ వ॥ అరిగియశుభతిమిరవిభాకర ప్రభాసముదంచితం
 బగు ప్రభాసతీర్థంబున గృతస్నాతుండై నిజవిలాస సముదిత సరస్వతియగు
 సరస్వతీతటినిమునింగి గగనరమాకబరీసుమనకికోరకాంతిబిందుసరంబగు
 బిందుసరోవరంబున నవగాహనంబుచేసి కలుపభూదర వజ్రధరంబగు వజ్ర
 తీర్థంబున మజ్జనంబొసర్చి రామాది భూపాలతటస్థాపిత మానసరయూపం
 బగు సరయూనదిందాఁటి దురితలతా నివారణాసియగు వారాణాసింజేరి
 యచ్చట॥ మ॥ కనియెక రాముండభంగమంగళతరంగక రంగదభోధిలం॥
 ఘనసంస్థాపిత దేవమానవ భుంగక జంగమాఘుచ్ఛటా । ఘననైశత
 మదివ్యనామశతసంగక సంగరాసింధుబిం । బ సభాశ్చారితరూప మాన
 సుషమాభా గంగ గంగానదిక॥ వ॥ కని వినయపూర్వకంబుగా నవస్క
 రించి॥ మ॥ సవరించె యమునాభమాధపు సరస్వత్యాభ పద్మోద్భవుక॥
 భవదీయచ్చదిశంబు నైక్యమగుటం బ్రత్యక్షమా బ్రహ్మామి । వవివేరా
 ధ్యుండు నీయెడందనుపులే పితౄన్న వో బ్రహ్మయో । గవిశిష్టాత్మండవో
 లెముక్తిగను గృగూర్వముక్తిప్రదా॥ వ॥ అని నుతియించి స్నానదానం
 బులుచేసి ముముక్షుజన శరణ్యంబగు నైమిశారణ్యంబున కరిగి తన్నుంధని

ప్రత్యుత్థానంబుసేయని స్రుతిరోమజాతు సూతు ముసలాఘాతంబున గతజీ
 వితుంజేసి మునిప్రార్థితుండై పురాణార్థవేది పునర్జీవితుంగాఁ గటాక్షించి
 సవనాంగణకల్పిత మునిజనరక్త పల్వలుండను నిల్వలతనూభవుండగు ప
 ల్వలువధియించి మునిజన సంస్తాయమానుం డగుచుఁ బ్రశంసాపరానాశి
 కయగుకాశికం దీర్ఘమాడి స్రుతిదినకల్పిత విప్రయాగంబగు ప్రయాగంబున
 కరిగి కృతమజ్జనుండై సంక్రితాపాశయగు విపాశను కొకనదశోభా శోణయ
 గుశోణంబునం కృతమజ్జనుండై తరువిజిత మహేంద్ర సగంబున నిశ్చలస
 మాధిలీలాసమావృతరేణుకాయని రేణుకం దర్శించి కృతమజ్జనా గోదా
 నరీతి వెలయు గోదావరీ తీరంబుచేరి కృతస్థాననుండై విసీతక్రైలంబు
 దర్శించి వేంకటాచలంబున కరిగి॥ నీ॥ జాతికిరీట పచ్చల కిరీటముడాలు
 ఖండరీటంబులు పుంజుదెలుప । మకరకుండలమరీచికబోల గండలీ మండ
 లీనాట్యసంభ్రమముఁజూపఁ । గరశంఖచక్రము ల్వరచక్రతిమిర వారణ
 చక్రరీపుహిత ప్రాశమెఱయ । రమణీయ వీతాంబర ప్రభాతంబరమంబ
 రంబునకు హేమంబునెరప । వక్షమునఁ గొస్తుభంబు శ్రీవత్సతులసి దా
 మముల కాంతియును సముద్ధామలీల । గలసి కుంకుమ కస్తూరికలఘటిం
 ప । మెఱసికొలుపుండు వేంకటేశ్వరునిగాంచి॥ నీ॥ సదయివీతౌత్సర త్స
 కలదీతౌవని గనుపట్టు వీరరాఘవునిఁగొలిచి । త్మౌకాంచి యనమించు
 కాంచీపురంబులో విలసిల్లు వరదరాజులభజించి । యభయకావేరీ మ
 హాబ్జల శ్రీరంగధాముని శ్రీరంగధాముఁ బొగడి । దక్షిణద్వారకా
 స్థలముననుండు గృపాలుడొరాజగోపాలుఁజూచి । దర్శనంబున బ్రహ్మ
 హత్యాసువర్ణ । దోషణాది మహాదోషములు దొలంగఁ । జేయుటకు
 హేతువౌ రామసేతువునను మునిఁగి రామేశ్వరుని పదములకు మ్రొక్కి॥
 గీ॥ ముత్యములుబండునవిలోన మునిగినుంచి । గంధమగు కొండయందు
 నగస్త్యమాని । భర్తసేవించి కన్యాఖ్య దుర్గగాంచి భక్తిగోకర్ణనాథుని
 బ్రణుతిఁ జేసి॥ గీ॥ అంత మాహిష్టతీపురి కరుగుదెంచి । భక్తి గను
 తీర్థమాడి ప్రభాసమార్గ । మునను నీరి కురుక్షేత్ర ముననుగాంచె । యె

భమానుల భీమ దుర్యోధనులను॥ క॥ కాంచి దయ న్వలదనివా । రిండు
 చు వినకున్న శ్రీహరి ప్రహితుండై । కాంచనమణిమయ భజన । ప్రాం
 చితమగు ద్వారకాపురంబున కరిగె॥ సీ॥ బలదేవుఁ డొకనాఁడు పద్మా
 యుతోఁగూడ ధర్మనందను సభాస్థలికివచ్చి । యిష్టగోష్ఠిని వసియింపనా
 భద్రహరి యరుదెంచి సత్కృతుండై వసించి । బకునిహిడింబుఁ గీచకు
 నిజరాసంధు రారాజుగెల్చి విక్రిమముమెరసి । భునుడు గధాయుద్ధమున
 శుభీముడు బలదేవునకొరుసకు దిగుడుగాని । యనిన నటులేల బలున
 రికెనఁగలేనె । యనిన భీముని గనుఁగొని కినుకబొడమి॥ సీరి గదదిక్కు
 జూచినది త్తమటుల॥ నైన నాకోర్కె ఫలియించె ననుచులేచి॥ క॥ భీముఁ
 డుగదగై కొనినక॥ రాముఁడు గదఁబూనెఁ గ్రోధరక్తాక్షుండై॥ యామేటి
 మగల గనుఁగొని । భూమిశులు మిగుల వెరగు బోరయుచుఁదమలోక॥
 సీ॥ కలహోళియిష్ట డెక్కడనుండివచ్చెనీ యనోన్యన్య రణమున కనియెనొ
 కఁడు । గురుఁడుగాఁడేసీరధరుండధికంబెన్న దనకేల సీరోస మనియెనొకఁ
 డు । ఇతనిశిష్యుఁడు కురుపతి గెల్వఁడేసీరికిని సరిబోరడే యనియె నొకఁ
 డు । నవియేటిమాటతాఁలంకులోపల సహనాని శంబుబోల లేడనియెనొ
 కఁడు । పలదు బలభద్రుతోనేల కలహమనుచు । బుద్ధికొలదిని సమవ
 త్తిపుత్రసఖులు । దెలిపి వినకున్న నూరకెనిలిచిరంత । నురివిబలభీమసేను
 లాంహారులదాకి॥ ఉ॥ ఆర్పులనట్టహాసముల నబ్జభవాండము లుప్పతిల్లఁ
 గా । దర్పము మీఱఁ బోరుమదదంతుల పోల్కియు కాతలోకభి । దర్ప
 కవైరిరోపమున దారుణులై యరుణాయతాక్షులై । నేర్పులమీఱఁ బోరి
 తనినిష్ఠురమైన గదారణంబునక॥ క॥ తనశిష్యుండైనసుయో । ధనుజంపె
 నటంచు మిగులదారుణమగుకి । న్కనుగొట్టె బలుఁడుభీముని । యనిల
 సుతుడతని గురుఁడటంచుఁగొట్టె॥ క॥ బలు గద పెట్టునిభీముఁడు కులి
 శాహుఁ గొండఁబోలి గులగులగున । బృలుండనిజ గదకెట్టున ।
 యలరు సరిక॥ విద్యయట్టులలుకడు కడిమి॥ గీ॥ చేరిమూఁడునాల్గు చేతు
 లు వెడలిన । యుతొగోస నలసి యనిలసుతుఁడు । చెదరి యదరి చాలు

పెదవులు దడుపుచు । స్రుక్కినాల్లు దేసలు చూడదొణగె॥ క॥ అప్పు
డువిడువక వ్రేసెం । గుప్పన నడునెత్తిపగులఁగొట్టెగ వెడలెం । గొప్ప
ర నెత్తురుభీమున । కప్పొండవలోచనముల నక్షలుగారక॥ నీ॥ కన్నీళ్లువ
దదలై గారగాఁగుంతియు ద్రాపతియొకచోట దల్లఁడిల్లె । మునుపు నేచె
ప్పిన వినఁదాయె గార్యంబు దప్పెనందునుధర్మ తనయుఁ డడలఁ । బాచి
యుపేక్ష చేసుకయున్న నాయమా కృష్ణ యటాచుఁ గిరిఱినుడువఁ ధే మ్యా
దులింత క్రోధంబేలశిష్యులై నంచునక్కడనుండి యభినుతి ప । గినిసియె
వ్వరు చెప్పిన వినక భీముఁ । జంపఁగడగెడు యాదవసార్వభౌము । కేలు
గదగూడబట్టి శ్రీకృష్ణుఁడప్పు । డేల వలదన్న కోపంబు చాలునన్న॥ క॥
హరి వాక్యాన్మృతధారం । బరుషరుషానామదావపావకుదారక । గరు
ణించివిడిచె లాంగల । ధరుఁడనిలకుమారుఁ బాండు తనయులు చెలగె॥
క॥ కళబట్టిపడిన భీముఁడు । దెలిసెక హరికరుణనంత దేవుఁడనిన్నుక ।
దేలియకపోరితి నేరము । గలదనఁగా భీముసీరి గొగిటఁజేర్చె॥ ఉ॥
పుణ్యము శౌనకాదిమునిపుంజ శరణ్యము నై ననైమిశా । రణ్యమునఁడు
నొక్కమఖరాజ మొనర్చెను రేవతీసతీ । మణ్యచిరాముఁడై బలుఁడమా
నుషవైభవముజ్జగత్త్రయీ । గణ్యములై తదంగీజనకామితము ల్దయ
సేయఁజాలుచుక॥ గీ॥ సాంగదక్షిణ లాసఁగుచు నవముజేసి । యవభృ
ధస్నాన మొనరించె సతివఁగూడి సకలబంధు జనములతో సంభ్రమమున
గలుష తిమిరహరుండు లాంగలధరుండు॥ నీ॥ ధగధగ ధగితరత్న కిరిట
కాంతులు పదివేల భాసు బింబములు డేలువ । దళదళద్వజ కుండలకాంతి
మండలీగండ మండలమున నిండి కొనఁగ । జకచకజ్జలదమేచక కటిర త
టాంచలము భుజాగ్రమ్మనఁ గొమరుమిగులఁ । గలకలక్వణిత కంకణము
ఖ్యనవరత్నమయభూషణములు నెఱ్ఱెయిదవర్పఁ । బుష్పవర్షంబుసురదుం
దుభులరవంబు । బ్రహ్మరుద్రాదీనిర్జర ప్రణుతులలర । బ్రహ్మరథమెక్కి
రేవతీ ప్రాణభర్త । ద్వారపతిచేరి పాలించె వైభవమున॥ క॥ ఇదిబల
రామచరిత్రం । విది దురిత లతాలవిత్ర మిదియతిచిత్రం । విదీభక్తియు

క్తివినినకా । జదివి న జనుఁడిందునందు సౌఖ్యముఁజెందుకా॥ క॥ మునుబ
లుని చరిత్రఁదెలిసిన । వెనుకకా కృష్ణకథనీకు వివరించెదనం । టినరేం
ద్రా యిప్రడదీనిను । మని మునిపతిఁదెలుప దొణగె నధిపతితోడకా॥

బలరామావతార చరిత్రము సంపూర్ణము.

శ్రీకృష్ణావతారము.

శ్రీమత్కృష్ణనలాహకంబు సుమనశ్రీదాయయై దేవకీ । శ్యామాభిం
బునఁబుట్టె శ్రావణమునకా నద్యోగళత్రావధా । త్రీమానుష్యముపై గృహ
మృతమువర్షింపకా నిజోరఃస్థల । శ్రీమించకాదులకింప నిచ్చ సురభేరిగర్జనల్పి
ఁగకా॥ సీ॥ కమనీయ దేవకీ గర్భసంభవుఁడయ్య రోహిణీసంభవ రూఢిగాం
చి । దివ్యమానధరావతిర్ణ డయ్యనభోవతీర్ణవిఖ్యాతిచే తేజరిల్లి । కృష్ణపక్ష
మునభాజిష్ణుఁడై కలిగియు శుద్ధపక్షమున బ్రసిద్ధిగాంచి । యిందిరాలింగిత
హృదయుఁడయ్యను రోహిణీనాథ సహజనిస్థితివహించి । చంద్రదశదేవు
ముద్రికస్థానభాను । కరణగనుపట్టు తేజంబు గురు ముఖేచ్ఛ । హేతువై
దివ్య కారుణ్యదృష్టి వెలయ । శౌరిదనరా రె సూతికాసదనమునను॥ గీ॥ ఘన
మనోరంజక కరంజకప్రవాళ । మంజురుచిబాలుఁ గనుగొని మంత్రసాని ।
సమృద్ధముపూని శూర్పానిలమొనర్ప బొడ్డుగోయఁగఁజూడ నమృతము
గాఁగ॥ సీ॥ మొలిచెపొక్కిలిచక్కి దొలుపల్కులను మ్రోయు నలుమో
ముతుమొద గలుగుతమ్మి । పొలిచె మస్తమ్మన భూరితప్రభా పాళిలా
లితకోటి హేళిమాళి । నిలిచెహస్తంబుల నిఖిలదై తేయ భయంకరోదగ్ర
పంచాయుధములు । వలచె వక్షంబున వైజయంతీదామ శోభిత తులసీ
ప్రసూనపటలి । మరియు కంకణ కేయూర మకరకుండ । లాదియగుభూ
షణముల హేమాంబరములు । జారుతరమైన మేనితేజంబుమీతి । శౌరిపు
రిటింటిలోన సాక్షాత్కరించె॥ గీ॥ అప్పడాశ్చర్యమును మోదమతిభయం
బు । వెనుకొనఁగ మంత్రసాని నేవేగవచ్చి । యవరికడను నమోనమో
యనుడుఁ గాంచి ! యున్నవసుదేవుఁ గగ్గొని యుల్లమలర॥ సీ॥ పెడద
కన్నులవాఁడు పెడద మానికెవుతా వెడద కన్నులమిన్న నిడినవాఁడు ।

నిల్లకాయము వాడు నిర్దంపు తెమిగుల్కు నీలకాయమువేల్పు వేలువాడు । కేళిచక్రమువాడు కితవుల మన్నించు కేళిచక్రమబ్రావ జాలు వాడు । వన్నెమించినవాడు చిన్నంపు పడియ అ వన్నెమించినవలె వాటువాడు । దేవదేవుడు దేవకీ దేవిగర్భా జలధిజనియించె సఘూర్ణ చంద్రులీల । నేమి తపమాచరించిరో యీపుపూర్వ । మనసు వసుదే వుపాలిత భూమిదేవ । క॥ అని తెలిపిన వసుదేవుడు । వినిరొదవల దనుచు ననుచు వేడుకతోడ । జని లక్ష్మీ విభుగన్లోని కనుగవనానంద బాష్ప కణములుదొరుగ ॥ చతుష్కండము॥ శ్రీవాసుదేవప్రియ స । ద్భావా వేదాంతవాద ఫలితామోదా । నేవింతు నిన్ను మునికృత సేవాశ్రిత సుప్ర సాద శ్రితబహుభేదా ॥ క॥ పటువతి ననుమానోక్తి । ఘటియింతు జగ త్సకర్తృకం కార్యత్వాత్ । ఘటవత్తని తాదృశునిను । నిటువలెగాంచి తిమి చిత్ర మేమనవచ్చు ॥ గీ॥ అనిపొగడ కౌరిదయమిరి యాదివృత్త । మంతయునుదెల్పి భావివృత్తాంతములును । దేలిపి యప్పటి బాలుని చెలు వుగులుక । శయముననుబూన పటపత్రశాయితండి ॥ క॥ విడికెంపుప డగ గొడుగులు । కడువేడుక శేషదూన గాళించియుగా । ల్మడగాగన రిగినందుని । పడతుకకడ కొడుకునునిచి పడుచునుదెచ్చె ॥ గీ॥ తెచ్చి కంసుని కొనగ నుద్వృత్తినెగర । వ్రేసి యసిపూన నద్దేవిమంటనిలిచి । వేరెయున్నాడునీ వైరి వెచ్చియనుచు । జనియెనటపల్లెలో మహోత్సవ ముజెల్లె ॥ గీ॥ దళపుష్పఫలసమాకుల కోకిలమిళింద కీరంబులగుచు శృం గారవములు । కలహంసనాద త్త కమలనాళమరాళ జాలంబులగుచుగ సా రములును । కలశాభిషేకల్లోల కల్పనోత్కృతర క్షీరంబులై సైచిక్కిరము లు । నిరతిశయానంద నిర్మద్రమానసాబ్జములనా బాలగోపాలజనము । లలరె వింతగు మాధవోదయమునందు సప్తతిలపర్వ తంబులు సౌరధను । లక్షణోద్జ్వల భేనుద్విలక్షనోసగె । ధరణిమరులకునడుమడోదార్యమునను ॥ గీ॥ అభినవగుణైక సామగ్రి నుభయకులయ । శోదయైమించు నట్టి యశో దయంత । భువి పోషణుపోషించె పు త్రిమమత సర్వసముడునుమాత

వత్సలతదనఁజె॥ గీ॥ మేదిసీనాథ నెలలు తొమ్మిదియ మోసి । కన్నదేవకి
యలులుండ కడకు నందు । భామినికిఁ గల్గె శ్రీకృష్ణ బాలలీల । కన్నులా
రంగచూడఁభాగ్యంబుగాదె॥ ఉ॥జోలలుబాడఁగామిగుల సొంపగుపున్నమ
చందమామను॥ బోలినకృష్ణ ముద్దు మొగముంబలుమాటును మద్దులా
డఁగా । లాలనమించుజిట్టకములం గనుదోయి చెలంగిచూడఁగా । తాలిమి
నేను నోచిరాకొ తల్లియుఁదగ్గడియు తొంటిపుట్టున॥ గీ॥ కంసుపంపున
పూతన గామరూప । యగుచు చనుబాలు విషమియ్య నమృతమొసఁగె ।
వైరులుదును దయగల వాఁడుకృష్ణుఁడ శ్రీతులపట్ల నిక వేరెయడుగ
నే॥ గీ॥ బండిపడదన్నె తొడలపై బండి పద్మ । తల్లికిఘటించెనురఘులి
త్రుళ్లడంచె । చన్నగుడుచుచు తల్లికి సకలజగము । లాస్యమునజూపె
శౌరి మహాద్భుతముగ॥ గీ॥ అస్తిభాతిప్రియాత్మక బ్రహ్మమాత్ర । కృతిని
వహియింపఁజూచి కృష్ణాఖ్యుడియె । గగఁమాసింద్రుఁడ గగమ క్రమము
మొరయ । నందునకు దిన్మహాత్వ మంతయును దెలిసి॥ సీ॥ సిగనుజుట్టిన
తావి చెంగల్వలరవీడ గొనరావిరేక ముంగురులనాడ । నపరంజిమద్దికా
యలుచెక్కుల నటించ కమ్మకస్తురి తిలకము రహింప । పంచరత్నముల
పంచాయుధములుమించ దళుకముంగామరంబులు సలింప । గంటల మొల
కట్ట ఘటసుణధ్వనిసేయ నందెలు ఘలుఘల్లు మనుచు మ్రోయ । నబ్బె
గాలిడి యొకపాశి యవనినూది । యన్యకరమున నవసీత మవధరించి ।
బాల్యమున క్రీడసల్పు గోపాలకృష్ణ । చెలువువణింప తరమె యా శివు
నికై న॥ గీ॥ సగమురాత్రివేళ జనియింపఁ గానేమొ । జారచోరలీల మీ
తెశౌరి । విశ్వవిభుచి కేల వేళానుసరణంబు । లవియు నొకవినోద మయ్యె
గాక॥ క॥ నందుని యింటను రాధయ । నందగుచొకకన్య జవ్వనంబున
దనరుక । గెందలిరాకు జిరాదొర । పందెము గెలుపిపఁజాలు బాగులు
మొరయ॥ గూఢచతుర్థి॥ కలికిచూపును కుచంబులు మోవిమోమునక
మహారిబింబ విభ్రమముగాంచి । రమణికోప్పను మధ్యమము దృష్టినూ
గారు మరుసనీతాభాిలి గరిమఁబూసె । యెలనాగ చెవులు పలుకులు కరిం

ము మెడనవసితాబ్జ స్ఫూతికనవఘళించి । మగువ నాసిక నితెంబమున
 ఖంబులుమేను స్వణాచలాభాతి శయముగదించి । కలికికుచఫల రత్నదర్ప
 ణతమాను । కాండశైవాల శమ్ములి కాగుకేకి । సలయపాళితలకును
 మ సైకతాశ్చ । కుందకోరక తిలకలకుందుపటచు ॥ క॥ నల్లభునిఁ బ్రో
 చురతిగతి । నెల్లప్పుడు తొమ్ముడించ కెంతయుదమి న । ప్పల్లవమృదుప
 ద బెనుపగ । కల్లరికృష్ణుండుదానిఁగ నిమరిసొక్కె ॥ సీ॥ తొడలపై ను
 చి యుగ్గిడువేళ చికిలిపెందొడలసం దొయ్యన బుడికిజూచు । వేడుక
 విందుల విందులంచునుబిల్వ గదిసిపయ్యెదబాచి కౌగిలించు । నునుము
 ద్దుబెట్టుమంచును వేడుకొన గోటికొనఁ జెక్క మీటి చూచిన మొనఁచు ।
 మొదమతోనిత్తుక మోవియుద్దాడిన చక్కెరకెమ్మోవి చప్పరించు । పట్టు
 కొనిలేచుగతిసిద్దు కట్టుకొంగు । తొలఁగిజఘనంబుగనుపింపఁ గెలసివచ్చె ।
 నెన్నిమాయలు నేర్చెనే చిన్నికృష్ణుఁడనుచుఁదనుబెంచురాధ మద్దాడ
 శౌరి ॥ ఉ॥ ఎవ్వరుపట్టిన న్నిలువఁడంతయుఁగృష్ణుండుపోరు బెట్టెడిక । బు
 న్ననియెత్తుకొమ్ము పనిచాలునటంచు యశోదబిల్వఁగా । నవ్వుచురాధ యె
 త్తుకొని నన్నగుకృష్ణుండు నుద్దివారలుం । దప్పులవారు నిద్రకి ద్వంద్వము
 టందురు వారులుబృగ ॥ గీ॥ చిన్నికృష్ణుండు దినము గై సేయఁజెన్న మిద్ద
 బెట్టగ నెత్తుక ముద్దులాడు । గానివేరొక పనిసేయ గానరాదు । రాధ
 కాదేవి మిగుల గారాబమునను ॥ గీ॥ అంతనై దేండ్ల ప్రాయంబునందె
 శౌరి । తోడిబాలురతోఁగూడి వేడుకలర । గొల్లయిండ్లను వెన్నలుకొల్ల
 లాడు । గొల్లలాడుకటూర్తికి గొంకులేక ॥ సీ॥ వెన్న బెట్టెదమేది విద్దెనున్న
 నుకోప రమణులయొద్ద విద్దెములుసల్పు । నొకయింతవేమరియున్నక
 వ్వముదీసి పక్కునభండముల్పగులఁగొట్టు । నదియేమిరాకృష్ణ యనిననేమి
 యులేదు చేతప్పివడనంచు చెలగినవ్వు । పట్టుకోవచ్చిన గ్రహ్మోడువైన
 ను బట్టనేర్తురెయంచు పర్వలేత్తు । భామయొక్కతె వెన్నంటి పట్టకొ
 నిన । మోముద్రిప్పి చురుక్కున మోవినొక్కు । నమ్మనేజెల నెంతకా
 ముకుఁ డటుంచు । తరుణివిడిచిన విడువక దాబెసంగు ॥ ఉ॥ లోలయగు

లోలలోచన । వాయుంజనుదోయిగేల వడిబట్టుకను । య్యాలోజంపా
 లోయని । వేలుంగృష్ణండుసఖులు వికవికనవ్వన్॥ మ॥ కినుకన్ వ్రేత
 లువచ్చి కోల్లలిడియెన్ గృష్ణండుపాలెవ్వనలం । చనిసంగోపముతో య
 శోదయది యేరాగృష్ణవ్రేపల్లెలో । ననుపాలెవ్వలుగొల్ల బెట్టితని యన్నా
 తల్లిరేదే తమిం । క్షనెయుండేయన జూడబంప జనిసిల్లి స్నిండియుండన్వ
 డిన్॥ చ॥ పనివడిదొంగిలించుతరి బట్టుకకృష్ణుని దొంగసిక్కెర । మృ
 నియొక ప్రోడచేడియలు నందఱుగూడుక తల్లియొద్దనుం । చినతరితత్తనూ
 భవుని చెల్వయుగై కొన నీకుమారు దం । డన మొనరింప మేమువలెనాయ
 న సిగ్గున బోదురందురన్॥ నీ॥ జనయిత్రి రోటగట్టిన నజునంబుల బడ
 ద్రోసెనస్తన ప్రాయముగను । బృందావనంబున పృథుశ క్షీదగధేను బృం
 దావనముజేసె వ్రేమదనర । బకునిరోపారుణంబకుని చంచులు రెండు
 చించిచెండాడె విచిత్రముగను । వత్సరూపకుడైన వత్సదైత్యునిబట్టి వ
 తుంబుబగులగా వైచించపె । బాలగోపాలకబళన ప్రావితాఘు । నఘు
 విదారిం చె గహనమధ్యంబునందు । పద్మలోచనుడై దేండ్ల ప్రాయమున
 ను । భక్తలోకై క రక్షణ ప్రాఢిమెరసి॥ అంతనొక్కనాడు॥ ఉ॥ వెన్ను
 నిబర్హి బర్హమును వేత్రముగేల గట్తటికబదా । ర్వన్నెపటంబు దట్టియొ
 రవాళికనాళము పైడికొమ్ముద । ధ్యన్నకరంబుగల్గి జెలువొందుచు గో
 పక బాలుయుక్తుడై । వెన్నుడుధేను బృందముల వెంటజరింపంగజూచి
 నివ్వెరన్॥ గీ॥ జలజగర్భండు గోపవత్సములడాచ । భక్తవత్సలు డట్టి
 రూపములనొక్క । వత్సరంబును మెలంగ్రతీవత్సవతు । గాంచివెరగం
 ది మ్రొక్కి నుతించెనిట్లు॥ నీ॥ మహనీయ తతపుష్పమాలికాంచితచం
 చరీకపక్షసపక్ష కాకపక్ష । చిత్రైంద్రచాపరోచిస్సాంద్ర చంద్రికాం
 చితకరాదీకలాప కృతకలాప । బాలభానుప్రభా జాలకల్పనశీల కటివిలో
 లవిశాల కనకచేల । వేత్రదండవిషాణ వేణుగధ్యన్న ప్రశస్తపంకజ శస్త
 చారుహస్త । సందనందన శాశ్వతానందభక్త । సందనద్రుమసనకస
 నంపనాది । ముక్తజననంద కాకార యుక్తిదూర । సందకకరాబ్జ నిను

గొల్లెనన్నుఁ బ్రోవు॥ గీ॥ ఏను సీమాయఁ దెలియనే నెంతవాఁడ । మోహి
 నీరూపమున శంభు మోహితాత్ముఁ । జేయవేమున్ను ననుదయ చేయు
 పోయ్య । సంతతాత్మయ్య శేషభుజంగశయ్య ॥ గీ॥ జనకుఁడవునీవు గోప
 వత్సలుఁడవౌట । నేనునటువలెనైతి నేఁ డింజెగాని । లేదునేరంబు నామీ
 ద లేశమైన । ననుచుఁజతురోక్తి వినుతించి యజుఁపచనియె॥ వ॥ ఇట్లు
 భక్తవత్సలుండు వత్సగోపాల బాలకుల మరలించి మఱియుఁ బెక్కువినో
 దంబులఁ జరియింపుచుండెనంత॥ క॥ ఏడనిమిది వత్సరముల । వాఁడై
 కృష్ణండుకొన్ని వగలఁజరించె । న్వేషుకతో గాయకపుం । జాడలువిడు
 వకనె గోప సహితుండగుచు॥ సీ॥ నాబంతిదానుకొన్ననునేచువిడుతు
 నో యనియొక్క చెలిగుబ్బ లంటిచూచుఁ । జెలువయేకాంతంబు చెప్పె
 దరమ్మంచుఁ జెలియొగ్గిననుగవకివలుగొనుగు । పడతియూముదినేమి ము
 డించితేయేదేది విడుమంచు నునుపోక ముడికిఁబెనగు । గాల్పాకిప్రగ్గునం
 గనకుముఁదైపుత్తు) గనుగొమ్మనుచునెత్తి గాఁగిలించు । నొడతెరుంగక
 నిదురించు నువిదతోడల । గుచ్చలలుయెత్తి యత్తను దెచ్చిచూపు ।
 నేనుచేసెదరిద్దరే యిందటంచు । దంపతులవేడు హరిదంట తనముమె
 రసి॥ చ॥ రిమణియొక్కర్తుయొంటి మధురాపురికిం బెరుగమ్మబోవుచో ।
 సమయము చూచిపోకముడిజార్చిన జాఁడెడుచీరఁగట్టిగా । నమరిక లేక
 కుండ విడక త్తభయంబున దించుమంచున । కృమలదళాక్షి వేడుకొనఁ
 గల్గరిచేష్టలు చేయుచున్నగు॥ సీ॥ ఖ్లోణీశయంత యశోదతోబుట్టిన కుం
 భకుండనియెడి మోషభర్త । మిథిలాపురముచెంత మేటిసంపదలచే దన
 రంగనతనిమందనునిశాటు । లేడ్వరుమదమత్త వృషమూర్తులైచొచ్చి
 యనిశంబుబాటింప నతఁడుపిని । జంపినవారికి జక్కనినాకన్య భక్తినిచ్చెద
 నంచుఁజ్ఞతినసేయ । శౌరీయటకేగి వృషముల సంహరించి । భువనమో
 హినినీలను స్వవశజేసి । తత్సహోదరు శ్రీదాము దనకుమిత్రు । గాఁగఁ
 నైకొని వచ్చెనుత్కంఠహెచ్చు॥ క॥ అనీలాకన్య యశో । దానందుల
 వట్లనెల్ల దగుభయభక్తు । ల్వానుచు రాధాచంద్రుని । భావనతోఁజెలి

మిసలుపు నప్పుయటంచు॥ వ॥ అంతక్రమక్రమంబున॥ సీ॥ మొనలచూ
 పెడిపినమొల్లు చనుదోయి యలఁతిపయ్యంటకు నానజేయు॥ గొంకు
 నతెప్పలార్చుచుచూచు చూపులు మిసిమికన్గొలకులధునిగలంగ॥ జిగురా
 కుపోలి॥ జిగిజూపువాతెర చిన్న లేనవ్వులు చెంగలింప॥ నొక్కింత భటు
 లైన యుదుటు దెప్పెడి శ్రోణితటిపటంబునకు నెత్తరమునెరవ॥ పొన్నపొ
 క్కిలిలోఁతైన నవ్వుమైన॥ నడుముబిగిజూపు నునుపోకముడికిలాంగు॥ శాక
 బీజాలినలెనూరు చందమొందఁసెలనవయూవనంబున నెగఁజెల॥ క॥ మద
 వృషభంబులఁ గూలిచి॥ సుదతీమణిఁ దెచ్చునపుడు చూడఁగహరికి॥
 బదుమూడేడులు గావున॥ బాదలుం జవ్వనయభువన మోహనలీల॥ సీ॥
 కలికిసింగారంబు మొలకలోయన ముఖాబ్జమున నూనూగు మీసములుద
 నర॥ కెంపులగెల్చిన కీర్తియోయనకావి మోవిపై చిరునవ్వు మద్దుగులుక॥
 సంకతగోపికా స్తనఘట్టనంబున గడనయ్యనాగ వత్సంబుమెఱయ॥ గల
 భహస్తాపమామలఁబోలియాజాను లంబియై బాహు యుగ్మంబువెలయ॥
 జవ్వనంబున గోపాల చక్రవర్తి॥ నిండుపున్నమ చందురు గండుమిగిలి॥
 కన్నదొగలకు విదయి యన్నగనుల॥ మనసు నెలతాల గరగింపమమత
 నించె॥ గీ॥ పిన్ననాటనుండి కన్నులకింపయి॥ యున్న రాధమీఁదఁ గన్ను
 వేసి॥ యున్నవాడుగాన వెన్నుఁడ్రాప్రాయంపు॥ కన్న పొంద గోరి నన్న సే
 యు॥ సీ॥ ఫలపుష్పములుదెచ్చి పట్టుమంచునులైట నించుచో గుబ్బ దా
 కించుగేల॥ నిక్కట్టుత్రోవల యెదురై నెదురుగ నొయ్యారి మేనుమే
 నొరయనేగు॥ జీకిటిలోఁగన్న జెలియన్నాపైదయ లేదటేయని కాఁగిలిం
 పదీవురు॥ సఖులతో రతిరహస్యములు ప్రసంగించు నెలనాగవినఁగతానె
 టుఁగనట్ల॥ చిలుకసాంబ్రాణి తేజవజీరుగేరు॥ కమ్మనెమ్మేన వగవగ
 సొమ్ములూను॥ నెమ్మెమెరయించు శ్రీకృష్ణుఁడెల్లినే॥ రాధతిలకించు
 కోనెడి యారాటమునను॥ క॥ శౌరికడు ప్రేమనిటువలె॥ జేరికనేయం
 గసిగ్గు చిత్తముగరఁగె॥ మూరుడు పొడుపొడుమని యొ॥ య్యారంబున
 వెడలె నంత ననురాగమున॥ క॥ కిలకించితవతికృష్ణం॥ చిలకించఁగ

సాగె సారె దిరుగుచుగుబ్బల్ । పులకించె గళుకుచెక్కుల । గులకించుక చెమటజాతి కోర్కులుమీఱన్ ॥ సీ॥ పనిలేనిపనిబూని పైడియంది యుఘల్లు ఘల్లన గృష్ణుచెంగటవసించు । దవపైటయతని దాకినగిరుక్కున మొగం బోరయెచూచు సిగ్గొలయుచూడ్కి । నేజెల్లనమ్మ వాకి నెట్లు దోచునో చెరగుదాఁ కెనటంచుఁ జెలికిదెలుపు । నెటులదోచినవంచి దేయన్నచాలును పొమ్మంచుఁగెం గేల తమ్మివైచు । నాననమువంచ బొట వ్రేలనవనివ్రాయు । వేడినిట్టూర్పులుంచు నావెతెయెటుగ । వింతకడె యంచు నవబోవు నంతలోన । గ్రక్కుమక్కువచొక్కి యక్కోమలాంగి॥ మ॥ నునుపయ్యెంటుచెరంగు జాతి హరికన్నం గోనలం జూచినన్ । గిను కన్ వాతెర పంట నొక్కుచును జంకించున్ మృగాంకాస్యగ్ర । క్కున లేదంచును శౌరికన్నులను మ్రొక్క రాధకెమ్మొవిపై । నెనయించుం దరహాన చంద్రికల శ్రీకృష్ణుండు హడ్డింపఁగన్ ॥ మ॥ కనుకోకృష్ణ నెటుం గనట్లు సఖయంగొగింటికిం దార్చుచున్ । బెనగున్నాపయి బంతిలేదనుచు గోపించున్ బలా యేలనే । యనుచున్నివ్వెర బాదితోడ నదిగిన్నెట్టివిలోకింప ప । క్కుననవ్వున్ వలిచన్నుదోయి గులుకన్ గాఁచీగెజవ్వాడగన్ ॥ ఉ॥ కొప్పనజాజులున్ బిగువుగుబ్బలకుంకుమతేనె మోవిపైఁ । గప్పర వీడియంబు జగి కస్తురిబొట్టును నిచ్చచల్వముం । జొప్పడవారకాంత వలే జూడ్కికి విందొనరించెఁగాని యె । క్కుప్పడు మైలదోప నడయాడదు రాధ ముకుందు చెంగటన్ ॥ సీ॥ దోర్మాలములుగంచు దొలగించుఁబ య్యెద నాభిగగ్గొన వితానానబూను । మరువుతోగెమ్మొవి గరచుచుకు క్కున నుదులు గుబ్బలునొక్క యెల్లవిఱుచు । మెలతిమైనొరగునేమో చూచిపక్కున నగు బాలుముద్దాడు నన్నజూడు । మనునొక్కవ్యాజంబు ననుజెంతజేరు చెక్కుల చెప్తుయని మీటు కొప్పనిముడ । కటిలేటంబంటి సాలయుఁ గ్రే గంటజూచు । బంతమీడేరెనా యన్నిపైనివిరులు । వైచుఁ గనునన్న బిలుచురావోయటంచు । జలుక పైనిదేకెల్లయు నచ్చిగుర బోసి॥ క॥ అలచెలువ వలపుసాలపులు । దిలకించుఁ జెల్లఁగిభళిర తెరికు

వదక్కన్ | వలకారిచిలుక యనిచం | కలుదాటింపుచునుశౌరి గడుని
 ర్భయుడై || సీ|| మగువనీప్రేలికి మట్టాయెనాయని కడప్రేలుబట్టి నుంగర
 ముబెట్టు | నిదితెస్సయనుచు బాలిండ్లమీదికి బాణి కమలముల్సార హా
 రములువైచు | చెలిచూడవేయని చెంగల్వమొగ్గ యిందని వేడియిచ్చు
 కర్ణముననుచు గుంకుమయలదుచు గోటినిశంబంబు కడవిదలింపు పక్కు
 నహసించు | గురుజనంబులు నెడగల్గి తిరుగువేళ | శౌరిరాధనుజేరి రా
 జసముమీఱు | నామిటారియు నతనిమాయలకు లొంగి | యుండెగావున
 వ జెలరేగుచుండె నపుడు || క || వనితామణి యిటువలెన | వ్వనజాతున
 కపుడుచాల వలచిమనంబా | ఘనవర్ణు చెంత దనువుం | బనిపాటలుమాని
 మెలగు భవనములోన || సీ || ఒంటిపాటునఁగొగిలొనఁగు తత్తరముతో
 నంతలోపలమల్లు నలుకుడైన | నేమైనఁజూచుచు నెఱుంగనిరీతిని మాఱు
 మోమునఁ జెంతఁజేరినిలచు | గట్టుకొంగెడలించి గట్టునల్లలన గంభీరనాభి
 క్రేగంటఁ జూడఁ | జెలియరావేయని చెయివేయుఁజీకటిగాంచి నీవాయం
 చు గడకుభోవు | నెదురెదుర చూచు మందల కేగియున్న | నేలరావై
 తివని మాఱు నతనిజూచి | యతనివల్కులె చెవియొగ్గి యాలకించు | వల
 పుననురాధ కృష్ణుని వలకుదగిలి || గీ || మాధవుఁడు రాధసీతి మరలుకొల్పి
 మురియుగొల్ల మిటారుల మరులుకొల్పి | నారజపువన్నె బెట్టుచు ననుదినం
 బు | వీధిలోపల విహరించు వేడ్కమీఱు || చ || మునిముని చీకటిన్నడువ
 ముగిటవాఁకిట నైననొంటిపా | టుననడచూడు జవ్వనులఁదొంక పయ్యె
 దయైన పట్టయై | ననుజడయైనబట్టు నెఱవవ్వన కృష్ణుకలోగి రేనిగ్ర | క్కు
 ననొకచోటు చూచుకొను కాదనినక వెడలుకాహుటాహుటిక || సీ || జలుగు
 పయ్యెదమీఁదఁ జెక్కులచమరూర గనుతెప్పయిడకచూ డనిమిటారి | చెలి
 య చెక్కునను దోచిన కృష్ణవదనంబుకూర్చి మీఱఁగముద్దుగొనులతాంగి |
 పుంఖండములుగుల్లు బొమ్మంచుమోవికి గృక్కిళ్ళమ్రొగని కందరదన |
 పైకికంబంబున ప్రతిఫలించిన మూర్తి కౌగిటఁజేర్చి చొక్కనిలతాంగి |
 కలుగ నేరదు చేపల్లెచెట్టులలోన | గురుజనంబులకళికి పైకొనరు గాని |

కర్మగరే చంద్రగనుచంద్రకాంతమణుల । జోకగోపాలరాయనికా జూచు
 వపుడె॥ గీ॥ ఉల్లయునకృష్ణమూర్తి యచ్చొత్తినటల । సంతతంబున నెలు
 వొంద చంద్రముఖులు । తన్నివగ్నైక చిత్తలై ధ్యానయోగి । పరులవ
 లె సొక్కుదురు పాగవశ్యమునను॥ నీ॥ అమృతేశ్వరై మాయ త్రజాచిన
 గొట్టు పయ్యదవిడర గోపాలరాయ । యోరినాగుబ్బల గోరజీరకపొరీకు
 మ్రొక్కెడ యశోదా కుమార । అవులేరమంచువాడవుగంటునేతురా వా
 తెరిపై నవసేతచోర । చెల్లబోనడిపిధి నెల్లవారునుజూడ ముద్దాడవత్తు
 రాముద్వృష్ట । యంచుపక్కను పవళించు మించుబోండ్లు । నిదురమ
 బ్బున వగలిట్లు చతురులెల్ల । కలవరించిన యానంచు తెలియలేదు । పను
 లగాచితి కాన తత్ప్రణవిభులు॥గీ॥ పనులునేయువేళ పాటబాడెడు వేళ
 నాటలాడువేళహరి నెకానియన్యమెఱుంగ రెండునలగోపనతు లేమి । నోచినా
 రొత్తోల్లి బాములందు॥నీ॥ అదిగొకృష్ణుడు వచ్చెనన నెంతపనియైన వదిలిన
 త్తురుతలవాకిలులకు । యముననీళ్ల కటంచునరిగి మాధవు వేణునాడంబు
 విందురు మోదమలర । పనిలేనిపనిపెట్టుకొనినందనుతుని గేహమునకే
 గుదురు నూరారుమాట్లు । తమినిబ్బరమున చెంగటి వారి నెఱుంగక కలు
 కుదురాశోరి కెలననిలిచి । కమ్మవిలుకానిచే కీలుబొమ్మలనంగ । సమ్మ
 దంబున బళికాపుకొమ్మలట్లు । లేమ్మెనడయాడుదురుసంతతమ్ముమాసి ।
 సమ్మ వెన్న నియందు మగ్నమ్ముగాంగ॥ క॥ ఈతెవడికృష్ణుడుప్రజ । కోకి
 లవాణులను మరులుకొల్పె మనోజ । వ్యాకులితలైనవారిల । జేకని
 క్రీడింపదలచి చిత్తములోనక॥ మ॥ కమలావల్లభ చౌకనేయ నిజు
 గచ్చద్వచోవల్లభా । శ్వమనిశ్వాగతికంబుకైరవమహ్మలైసనైకిం
 బాపగో । ద్యమమాశద్విక మంగభూవిజయ యాత్రావాపదూకంబునై ।
 కమనియంబునుమించె సంతట శరత్కాలంబు భూపాలకా॥ గీ॥ ఆర
 త్కాలమున పూజిమావాసరము । నందు రవిజాతెచంద్రోదయంబు సా
 తె । దసరె నిరుదేన గెంకిగి ధవళరుచియు । గీరహయని ప్రతాపస్కం
 తులనక॥ మ॥ గ్గరతేజంబుజనించె నించెడివి సచ్చక్రంబు వక్రంబుడి

స్తరమోహాబ్ధిమించె మించెతుహినాసారంబుసారంబుతా । సరవిం
దంబులుతీరె తీరెనదికల్వారంబు హారంబుడాలి । నెరయన్ వెన్నెలమించె
మించె విటినందేశంబు దేశంబులన్॥సీ॥ అట్టివెన్నెలలోన యమునాతటం
బున ననిచినశృంగార వనములోన । షారిజాతముక్రింద మాటుగెల్చినభం
గి నంగుమీఱఁ ద్రిభంగి యగుచునిల్చి । పదముపై వేరొకపదముంచిజా
భు రావన్నెదుప్పటివలెవాటుమించ । సాచీకృతానన జలజాత వేణురం
ధ్రములయందు కరాంగుళము లమర్చి । ప్రౌఢమీఱంగ మదనగోపాల
మూర్తి । గానమొనరించె నల తాన మానములకు । మానములువీడ గో
పికామానవతులు గీతికాదూతికాసమాహోతలగుచు॥ సీ॥ కెంకేలజలపాత్ర
గీలించియలదోట త్రోవగా నవ్వలదూఁచెనొకతె । యత్తయక్కడి కంచు
పడుగ నెక్కడికిలే దిదిగొవచ్చెదనంచు నేగెనొకతె । పొరుగింటనుండుమా
పొరుగింట పడుచును చూచివచ్చెదనంచు లేచెనొకతె । మంచిస్థిశ్శకుబోయి
మఱివచ్చెదనంచు వేడ్కమీఱంగ నేగె వెలఁదియొకతె । త్రోవలోతోడి
కోడలుబోవజూచి యేడకేయన్న నదియనీవేడకన్న । కూయకుమటంచు నిద్ద
రుకూడితోడి । దొంగలైపోయిరాగోప ధూర్ముకడకు॥ చ॥ కడివెడువే
డినీళ్లజలకంబయికమ్మని పాలువంటకం । బిడినభుజించినాఘండు శయించి
నవీడెము వేసికోకయ । ప్పడెనిదురాయటంచు నొకబోటి హసింపుచు
తల్పుమూసివె । ల్వడియె ముకుందుడున్నెడకుపంచశిలీముఖ చంచలాత్మ
యై॥ సీ॥ మొగములోతేట లేనగుపువీడెముకెంపు పెంపునింప సమర్త
పెండ్లికూతు । లనువాందనీరువట్టినమేని తళతళల్ దిలకింప తొలుచూలు
తలిరుబోండ్లు । పసదేరు పసపుదువ్వలువకాటుకబొట్టు వింతచెల్వొన
బాలింతరాండు । గమకపుగుబ్బలంగములలో నుదుటునిచ్చలు ప్రేమ
గల నిడుజవ్వనులును । మరియు న్రేవల్లలోనున్న మంద మంద । గామి
నులు కారునులు కీరకాండకాండ । కుసుమదోఘాయమానమానసము
తోన । తోనదన్నందపుత్తుండు తోననగుచు॥ గీ॥ ఏలవచ్చితిరీవేళ
బాలలార । యనినగొండలు ప్రౌఢరాకాబ్జములు । కృష్ణనిన్నేలవచ్చి

రోకోమరేలనిన తత్త్వణంబున నందనందనుడుబలికే॥ క॥ మగనాండ్రమీరు
 నన్ను॥ దగిలిరమించుటలు నాకుధర్మమేనా॥ వగకాండుగానుపొండో॥
 మగువలు మీరైన నిట్టి మార్గముదగునే॥ మ॥ అనినం గన్నెలు చిన్నబో
 వ నగి. ప్రాథాంభోజవత్రేక్షణ॥ బ్రీన మేమంటిమి కృష్ణకృష్ణ వినరాలే
 సాలు మాతోడనా॥ యనరాదింతియెకాక కన్నయపుడల్లా తప్పదండా
 లుబె॥ ట్టిన మాసామివి నీవకాక వలపంటనచ్చెనా బింకముల్॥ శా॥ కానీ
 పోదుమె ప్రాద్దుప్రాద్దునను వేడ్కన్నీవు ప్రార్థింపఁగా॥ పోనీబో మనవాఁ
 డుగా యనుచు మాపుణ్యానకు వచ్చితే॥ కానంబాలక ధర్మశాస్త్రము
 లు వక్కాణింపఁగాజొచ్చినా॥ వానీ కాక మరేమిబుద్ధి కడులెస్సాయ్
 యశోదాత్మజా॥ మ॥ ధీనముచేట్టల చేగరంచగను పాతివ్రత్యధర్మంబుమే॥
 మెనయంబాలుదు మెల్లుగా నదియు గాకేనాడు గాఁడెలో॥ నను నీరా
 డగ వస్త్రముల్లానితో యానాడే జనలజ్జయ॥ న్ననుగోపాగ్రణి యేమి
 జేసితిని యానాడేల నకదూరంగ॥ చ॥ అనవుడునేవ్విసర్వకసితాంబుజ నే
 త్రలునీ వెఱుంగ వే॥ కనికనియుండి బిత్తలియె కిట్టి కిరమ్మనిచేతులై శ్రిమై॥
 క్కినదనుకారిభోధి తిలకింపవె మర్మములెల్ల నెట్టిసీ॥ మనునతులల్లనూ
 వుదురెమాయెడ గల్గెనుగాకమాధవా॥ గీ॥ అనిననింతియకాదే పద్మాక్షు
 లార॥ దృష్టిదోషంబు పనిలేదు తెలియకేను॥ జనకితినెగాక నన్నుజూచి
 తిరెజూడ॥ వల్లపుడగాని నేమీకు వల్లభుడనె॥ సీ॥ అలివేణినీవెకావా గు
 బ్బవయిచెయి వేసిన చెయిడట్టి వేసిచనుట॥ వనబాక్షినీవెకావా మోవి
 యానవచ్చిన నెమ్మొగంబోర జేసికొనుట॥ అంగననీవెకావా వేణిడట్టి
 న పెనఁగినాచెయి విడిపించుకొనుట॥ అబ్బాస్యనీవెకావా పెన్నజేరినే క
 న్నులు మూసివకసగుకొనుట॥ వలపులేదేమొ నల్లనివాడనగుట॥ నటుల
 నేలవతివ్రత లగుదురిం తె॥ యదియెమంచిది సౌఖ్యంబు లందునిందు॥ శం
 దుటకు మంచికార్యంబు జేసినారు॥ ఉ॥ చిత్తమెలర్పఁగామగల సేవలొన
 ర్పక యిట్టివేళల॥ వత్తురెమెత్తురేవరులు వంశమువానికి గాని దేవుడే॥
 జొత్తురె జూరవిద్యలకు చూచినపెద్దలు సాగనిత్తుడే॥ యుత్తమశీలులార

ననుదూరక మీశ్వరణంబు లొందుడీ॥ మ॥ అనిసం గాంతలు దృష్టిదోష
ములులేవా ధర్మముల్బుల్కునీ । వనిసంజాలును సృష్టిదోషములు లేవట్టై
నబల్సిగ్గునక । నినునేవింపముగాని యుండునెపుడునో నీయం దె మాచి
త్తుము॥ లైసంగక వల్లవచక్రవర్తి వివపాభేదంబునం జూడంగక॥ గీ॥ రూఢి
శృంగారరసమెయిరూపమగుట । శ్యామవర్ణుడ వొడుగాదనగనేల । యె
ఱుగుదుమునిన్ను మమ్మునీవెఱిగియుందు॥ మేలయీవట్టిజోలి యీవేళకృ
ష్ణా॥ సీ॥ ధవనేవ ధర్మమంటివిగదా నీవెమాధపుడవెగావె కందర్పజనక ।
వంశంబునకుహాని వచ్చునేచేపట్టి నావుగదా వేణునాదలోల । కనినని
త్యానంద కాముకులైచ్చరే తగులుచేసిన నమృతస్వరూప॥ యాత్మనివేద
నం జాగాకమాభక్తి జారత్వమేభక్త పారిజాత॥ కలవెనర్వంబు నీయందె
కలదనంగ । తగినపెద్దలు జగదద్భుత ప్రభావ । శరణమెయ్యది నీపాద
జలజయుగమె । శరణమగుగాక గోపాలజనశరణ్య॥ అనిమరియునిట్లనిరి॥
సీ॥ నటియింపవావిషానలఘోరపూర్తార కాళీయఘణి స్ఫుటాగ్రములయం
దు । కబళింపవాజ్వల త్కాలానలజ్వాలికాభీలలోలదావానలంబు । ధరి
యింపవామహీసురవైరిముక్తాశ వర్షదుర్ధ్వణవర్ధనంబు । మరలింపవావా
ర్ధివగధటానీక తల్లొక కామిసినందు లోకులెన్న । మరియుగలవెన్ని యైననీ
మహిమలెన్న । సులభమా నూకుఁ బరపురుషుండవగుదు । ననంగనిను గొ
ల్పెదము నేడు కరుణఁజూడు॥ మేల మమ్మిత నేయఁగోపాలరాయ॥క॥ గాయ
కునకు మోహింపుదు । రేయడ స్త్రీలనుచు దేలుప విశ్రాంతిగావో । గాయ
కుడ వేముగామో । తోయజనేత్రలము వట్టి దూరేమిటికి॥ క॥ చిక్కుల
బెట్టినబోమిక । నక్కునగదియించితారహారావళులం । జిక్కుల
బెట్టకయనుచుక॥ మక్కువపైఁబడిన యదుఃసమారుం డంతక॥ సీ॥ అల్ప
బోయిన చేతికందని చిన్నిగుబ్బల బాలలవికాస బంధములను । తిమిరంబు
నిండిప్రాయము మోహనాంగులఁ గెరలించుయవపతిక్రీడనముల । నగపు
లనఖరదంతక్షతంబులఁదెల్పు ప్రౌఢుల బహుచిత్ర బంధములను । జాత్తి
స్వభావ చేష్ట తెఱింగి తత్తత్కళా స్థితుల్గరించి లలితగతుల । సందడికి

పన్నిరూపంబు లందిపొంద । దత్తుడయ్యన నొకవినోదంబుగాఁగ ।
 నిరువురకు ముప్పురకు మరినేవురకును । పడకయిచ్చుచు బెనఁగెగోపాలుండ
 పుడు॥ చ॥ అలయవొకింతయైన చమటంటడు చెక్కులమించి యూర్పు
 లం । బాలయవ్రోచాలుచాలు నిక బొమ్మన నెందరువచ్చి వేడినం । గల
 యక నీవుదేవుడవు గాక మనుష్యుడవే యటంచుప్రే । మలొనరింతు
 రీహరిని మన్మథ కేళిక మించలాహరి॥ గీ॥ పాలుచల్లారబెట్టి యావేళ
 యింత । పాలుమాలక రాగ రాధాలతాంగి । పవ్వళించెనో లేదో గో
 పాలగీతి । చెవినిబడనుల్కి పడిలేచి శీఘ్రమునను॥ క॥ పాలనిమజ్జగలో
 పల । బాలునతోడంబుబెట్టి భ్రమచే నిదురక । సోలెడిగృహజనమది
 యే । వేళని పడకిల్లుజేరి వేడుకమీఱు॥ నీ॥ ముంగొంగు బంగారు చెం
 గావియటులుండ జలుగుపైతాని దువ్వలువగట్టి । సంపెంగలులుండ జా
 జక్రొవ్వరిదండ మెండుగా గీల్జడనిండఁ జుట్టి । కుంకుమ పంకంబు పొంకం
 బుగానుండ గబ్బిగుబ్బల మంచి గంధమలది । కళుకు ప్రాగెంపుచెక్క డ
 పుసామ్మలటుండ తెలిముత్తయంపు సామ్మలుధరించి । సోగనుమీఱు
 గవెన్నెల సోగయంచు । గాంచువారలు భ్రమయ శృంగార మెనయ ।
 పండువెన్నెల నొకయింత భయములేక । రాధవెలువడె గోపికానాథుక
 డకు॥ ఉ॥ తోరపుగుబ్బ జక్కవలతో వలతోడన నీలజాలముల్ । తూలే
 డివేసిఁబాక చకితోచకితోరు నృగంబులంబొదల్ । దూరఁగఁజేయుజూ
 పరహితోరహితోర్జితగంధకేతకిక । దూరముసేయువాసనలతోనలతోయజ
 గంధివచ్చుచు॥ గీ॥ ప్రాద్దుముద్దులకూతురి యుద్దితోడ । గన్నమాపు
 లక్రేసిడ కలువరాచ । చలువరాతిన్నెపై జాజశయ్యమీఁద । గోపకాం
 తాసహస్రముల్లోల్వసేయ॥ ఉ॥ ఒక్కతెగుబ్బపైనిరిగి యొక్కతెమా
 రులయంఘ్రి సాచివే । రొక్కతెపిడెముయ్య మఱియొక్కతెపివన వీవ
 బంతితో । నొక్కతె పైటచెక్కు చమటొత్తఁగ లీలరతాంత కాంతొండై ।
 చొక్కుడు కృష్ణదూరమునఁ జూచికిరుక్కున రాధమర్లుచు॥ నీ॥ నిండా
 రుపండువెన్నెల కాకకోర్వక నెలనూవినీడల నిలిచినిలిచి । కలకల్పలుక్కు

చిల్కలపల్కు విసలేక చెవులనంగుళములు చేర్చిచేర్చి । చల్లనితెమ్మె
రత్నైవరగాజాలక జలుగుపయ్యెదచాటు చేసిచేసి । హృదయంబుభేదిం
చు మదనాశుగములకుఁ దప్పించుకొనలేక తలఁతలఁకి । దావదంగజతా
పాగ్ని తాళలేమి । సాహసము పద్మబంబంట సహజముగను । కంజవన
లోలయ గుచు తత్కంజలవన । చూతవన మండలాగ్రంటజూపు నపుడు॥
క॥ అమ్మమ్మ తెగువయేటికి । సమ్మతిసివీభుడువచ్చు చయ్యనననుచుం
గొమ్మపయినుండి కొమ్మక । రమ్మననొక చిల్కవ్రాలు ప్రమదముమీ
ట॥ క॥ చిలుకావత్తుము నాపై । గలిగెనె నీకై ననుచుఁ గరమునను
నుతె । కల్లుదువ్వు నొక్కపూపొద । జలజాతుని దూరుకొనుచు నతి
యున్నంత॥ సీ॥ అదియెవ్వరేరాధ యాగదాయంబేల వచ్చెనోహరిచి
ల్వ వచ్చెనేమి । యీవేళ నొంటిగా నింతదూరమువచ్చు నా యశో
దాదేవి యంపెబోలు । గాదుగాయిదియేమొ కలదుపో దోసమే యటు
వలె నుందురా నుంబుజాక్షి । ఎక్కడి మోసమె యెవ్వతె వలువదె
వనజనాభుని చక్కదనమువీనిన । అనుచు చెలులాడ జూచి యిట్లాడ
నేల । పిలువవచ్చుట నిక్కంబు తెలిసివత్తు । మీరళినిల్వడని నిల్పి
శౌరివెడలి । యల్లపూపొద కడఁబొంచి యాలకించి॥ గీ॥ చిలుక శ్రీకృ
ష్ణదేవుండు చిన్ననాట । నుంచినాపయిఁ గడుఁబ్రేమ నుంచి దినముఁ చెల
గియెన్నైనచేష్టలు సేయునకట । యేలలేదామె నొక్క యా హాళినే
డు॥ సీ॥ వెనుకపాటునవచ్చి వెడదికన్నులు మూయుఁ జెలిపేరు చెప్పిచ
జెలుగినవ్వు । చెలులేవ్వరైన వచ్చెదరు పోపొమ్మన్న పడకయిమ్మనికొం
గు పట్టితివియు । అలతోటలోన నన్నలయించి కొనిపోయి విడువక నగు
చునీవిక సడల్పు । నెడవైనతావున నెదురైన నన్నగిపోనీకవాతెర తే
సలాను । సిగ్గుబ్రతిబంధమై యెంత సేయనాదు । కోర్కెయీడేర దయ్యె
యీ కూర్మియెంత । యరసియ్యుడు యశోదాదు లైనవారు । నెనరు
గలిమిని గనిపించు కొనరుగాని॥ ఉ॥ ఒకనాఁడాంటిగఁ గేళికాగృహము
లో నుండంగ శ్రీకృష్ణుడే । టికొనేబోయితి బోయినం జెరగుబట్టెంబట్టి

నం గొంగుది । య్యకురావచ్చెద చెవ్వలై నయని మల్లాడంగ నావేళనే!
 లకొయే తెంచి యశోదచూచి చనె నుల్లాసంబు సంధిల్లఁగఁ॥ ౪॥ అదీమొ
 దలుగ ముదముననా । సుదతీమణి నామొగంబు చూచిననవ్వుకా । నిదీ
 యేలనినను నేమో । పెదవిగదలనీక తెలుపు ప్రియనతితోడకా॥ ౫॥ హరిఁ
 జేరవచ్చుచో నెట్టె నేజూచిన పడతులకనుగీటి కడకుఁబోవు । నందుడ దేమ
 న్న నవ్వుచుమీకేల పొమ్మంచు నొకవేళ పులిమిపుచ్చు । నొంటిగానున్న చో
 నొకలేనివనిచెప్పి కమలలోచనుని చెంగటికిఁబంపు । వనితనీచేఁగాని వల్లడు
 మీకృష్ణఁ డనినన్ను బనుప భోజనము పెట్ట । గుంధమైనను విరులై న గానివిడి
 యు । మైనపండ్లై ననాచేతఁ గానివేరె । యొకరిచేనంప దేయెంత యొడ్డికొ
 నిన । ప్రేమవేడు యశోదయ దేము యెఱుఁగ॥ ౬॥ నవ్వుచు మాయశోద
 యొకనాఁడు విలాసిని యాగృహంబులోఁబువ్వులు దెచ్చుటన్న వంటబోయె
 డిచో హరిగుబ్బలంటరా । యెవ్వరికేఁగు దెంచిన నదేవిరులేవియనకా య
 శోదనే । పువ్వులుగాననందనిన బోటులు హాస్యము నేసిరయ్యెడకా॥ ౭॥ హరి
 యొకమాపునకా జలక మైకురులార్చుఁగ జీనిబాళువా । సురటియొసంగి చేతికి
 యశోద చనెకా దటునేనువీనబం । గరుసును చెక్కులం జెవట గ్రమ్ముట
 సాత్త్వికమై పెరింగియో । గురుకుచనీకిఁకన్విసరికొమ్మనె శౌరిదరస్మితం
 బుగకా॥ ౮॥ చలి తిలకముదిద్దుచున్న సుదతిన్నగదిన్నఁగ నీపుదిద్దుమా । తిలకిని
 యమ్ముకుందునకు దీదైడిచో భుజ మూలకాంతిఁగ్గొనలకుఁజూడనే నెఱిగి
 గొబ్బునఁ గేలటు వంచితోడితొ । య్యలులదియేమటండ్రు వశమావిను
 తింపఁగ వ్రీడమగ్గుదుకా॥ ౯॥ హరితోనేనొకవేళ నొంటిమయి మాటా
 డంగ నీశాకృశో । దరితాన త్తటి పొంచిపొంచి గనసంతకా శౌరిహమ్మ
 న్నచో । నరుగున్నేనటు చిన్నదానిపయ నేలా యింతకోపంబనకా । దర
 హాసంబున నెంతలేదను జగన్నాథుండు నాపైఁదమికా॥ ౧౦॥ ప్రేమము
 నిచ్చ నిట్లువలపించిననుంగికురించియిప్పడి । భామలతోడఁ గూడుకొనిభావ
 ములోనను నెంచడింతయుకా । యేమనిచూచుదాననిఁక నెవ్వరెఱు గుడు
 దీయధర్మమా । కాముఁడెఱుగుఁగాని చిలుకా కలకాలము తన్నెనమితికా॥

క॥ అనిమంచిది రావలెగద । యనికోపము మీఱనేమొ యనిబూని
నచో । నినునమ్మినాడ రాధా । యనిహరికాఁగిటనుజేర్చ నదిగనియలుకక॥
గీ॥ పెనఁగివిడిపించు కొనుచునబ్బిసరుహోక్షి । మంచివాఁడవు పామ్మంచు
మారుమొగము । నేసికొనియుండ నేమిజేసితినినేర । మేలనే యల్కు
యనుచుగోపాలవిభుఁడు॥ సీ॥ బారికిన్నెరకాయ బటువుగుబ్బలుమీఁద గో
రుంచనియ్యవే కీరవాణి । తఱకుబంగారు నిద్దాచెక్కుటద్దాలుముద్దాడ
నియ్యవే ముచ్చగుమ్మ । కండచక్కెర పానకముగుల్కు కెమ్మోవిగంటి
నేయగనీవె కలువకంటి తొలిగారు మెఱుగుతోఁ దులదూగునెమ్మేను గాఁ
గిలింపగనీవె కమలవదన । పైటచాలేల చేసెదే పద్మగంధి । మోము
ద్రిప్పెదనేలనే మోహనాంగి । సారెజింకించె దేటికే సారసాక్షి । యే
లమేనోసరించెదే యిగురుబోణి॥ క॥ నాళికశరుఁడునుమనో । నాళికము
నేయఁదాళ నవచంద్రకళా । ఫాలా బాలా యీలా । గేలా చాలానలం
చనికనేలగదే॥ క॥ అనివేమచు నేరంబిది । యనిమోపక యలుగనేమి
యనియెదనేడే । చనియెదనని యెవరికిరా । వనితామణి పిలువకేలవచ్చి
తిరనినక॥ చ॥ వనజదళాక్షి యచ్చటికివచ్చితిఁ బిల్వకబ్రాధ్వవోకనే వ
మునబాటపాడినను వల్లవ కామినులెల్లవచ్చిరిం । తనుమను దేర నీవునను
దారున గల్గొని వారిబాపిక్ర । వ్నననిటువచ్చితింగలదె నాపయినేరమొ
కితయేనియుక॥ గీ॥ అనినఁజలుకయుఁ గలికి నీవపుడుజూచి । మగఁడుసా
హసమేఱిగి నీమగఁడు వేగి నన్నుగనుగీటవచ్చి క్షణంబులోన । నీతెగువ
మాస్సెనేయన కృష్ణఁడవుడు॥ గీ॥ కాకనామీఁద నేరంబుగలిగెనేని యిది
గొ నామేచు నీవేణి యిదిగోవలయుఁ । లీలదండించు మంచుగోపాలవి
భుఁడు । గీలుజడగేలు కందియ్య బాలనగియె॥ అంత॥ ఉ॥ వెన్నుఁడుసంత
సించి మనవేడ్కకు వెన్నెలతెన్నగాఁగఁ గ్రే । గమ్మలచిన్నినవ్వు యొలుకక
దిలకించుచు నిగ్గులాడునా కన్నయద్రాక్ష చప్పరము కమ్మని సయ్యకుదా
ర్చియింకనీ । మన్నేలగొల్పి ముంగురు లమర్చుచుఁ జెక్కిలిముద్దులాడు
చుక॥ గీ॥ మోవితనకిచ్చి కనుగవ మూసికొనిన । బాసిమరులంగ దేని

అగ్రోలిఖాల । సాగనుకాడింత నుకంటచూచెనేని । మానుమలరంగ
 మోడ్చిన నానబూను॥ డ॥ చక్కెరమోవియాని నను జన్నులక్రోన్నెల
 వంటిలుంచినం । తెక్కులుమించ నొల్లవినటిచ బెనంగుచు నింతెకా
 నియా । చక్కనిసామిలోతోడల చక్కి చురుక్కన గోటనొక్కినక॥ జొ
 క్కిమిటారి సొమ్మసిలు చూపుకరంగుట సాటిచెప్పగక॥ చ॥ వలపులు
 రేచగోలయని వల్లభుడల్లనక గేలిసల్పుచో । మెలతుకనిబ్బరింపు తమి
 మించగ చేతులుద్రిప్పి కొంచున । చెల్లువుని మందవేగము హసించుచు
 వేజరిచెం గరాగ్రసం । కలితనువర్ణ కంకణము ఘల్లన వల్లపు గుండెరుల్లి
 నక॥ మ॥ గళనాదంబుల దత్తరించుచును సీతార్కంబు పెట్టింపచె క్కు
 లపైస్వేదము గ్రమ్మసొమ్మసిలి తక్కుమేను వాల్గన్నద । మృలసోనక
 మృదులోదువు త్పెనుచుచుంబూబోణి దీనోక్తలం । జెలుపున్నేడ రతాంత
 మంతనడలేక శ్రీకృష్ణుడుక వేడుకక॥ డ॥ సురతాంతంబున తాంతయైతరుణి
 మించు ల్లుల్లుశ్రోణిని జాలి బరచొక్కిచుకవైచియొత్తగిల వ్రేచుగృ
 ణ్ణు డొయ్యారిబం గరుచెక్కుల్లనచేలచేదుడిచి సింగారంబు గావించిః
 ప్పరపుకవీడె మొసంగె నంతనలరెక బూబోణివిశ్రాంతయై॥ అంత॥ మ॥
 తలిరుక మోవిరి కద్దులేదనెడు నిద్దాకెంపుచిన్నారి చ । న్నులపై నన్నపు
 క్రొన్నెల క్షౌలయ వెన్నుండిచ్చు కైదండతోఁ । గలకంఠిలకంబు వెల్వెడ
 లి రాగాఁ జల్లనై యామునా నిలముక మెల్లనవచ్చెజెంగలువపూసెత్తా
 విపైజల్లుచుక॥ గీ॥ అంతగృష్ణుడు రాధాలతాంగిజూచి । కంటెము
 త్పల పత్రిసంక్రాంత మగుచు । నీనితంబంబువలెమించె నీరజాక్షి । య
 నుచు యామున పైకతంబున వసించి॥ సీ॥ ఒప్పుగావిరులతో నొక పద
 ఘటియించి బలుపుముత్యాలపాపట యమరి । అక్షవాకులారి॥
 త్తిమోమున సాగనుగాఁ × × × × × సుతాంతంబ వైఖరిజూపె
 చిమల్గొనిచంప నంది॥ దనరిన యొక విప్రులపులిసతలమధ్యమాన॥ సీ॥
 చిపాలిండ్ల చెడఁ పడగారుసిగతోడఁ గమ్మకన్నుఁ తిడికింబుతోడ॥ మోవి
 నిచ్చి । ములనవ్వులతోడఁ గలితనాసామూక్తి క్షేపితోడఁ । గుండె

గొంగిలించి । మోహనాంగుని చెక్కిలిముద్దుగొనుచు॥ గీ॥ చిలుకతో
 నన్నుదూరుచుఁ జెలువవెనుక । నలిగియేమని గడిగితివనిననేమి లేదనియె
 రాధయెటువలె గాదు తెలుపు । మనుచుఁగృష్ణుఁడు వేడసిగ్గునలతాంగి॥ ఉ॥
 వచ్చినయప్పుడేననుచు వాకొనిగృద్వగ చానయేటికో । మచ్చికదేల్పు
 మంచు హరి మాటికివేడిన నిన్ను బాహులం । జెచ్చెరబట్టి క్రిందుపడఁజేసి
 మఁకంబణిగింతుగట్టిగా । తచ్చెననై నకంతునకు దప్పదునంచుఁ బ్రతిజ్ఞబూ
 నితి॥ మ॥ అనినకారాధహసింప యింత యలుకా యారార నామీదనై ।
 నను నీకోపము తీర్చుకొమ్మటులనైనక నీదుకోపంబుదీ । రృనేభావించు
 నటంచు వేడుకొనుచుక రాధావధూరత్నమో । యనవుంభావ కళావిలా
 సముల నబ్జాతుండుహర్షింపఁగక॥ క॥ ఆరాధాధర మధురము । ధారస
 ధారాతిదర్శితస్వాంతమునక । గూరిమిరమణుఁడు దము తమి । జేరమినే
 రమిగనచటి చెలియలు కలగక॥ మ॥ ఇదిగోవచ్చెద నంచుబోయియిదియే
 మీరాడుకృష్ణుండురా । గదరేచూతమటంచునంగనలురంగద్రత్న మం
 జీరము । ల్గదలంగుబ్బల పైయెదల్పొదల సింగారంపు కీల్గొప్పలక॥ బా
 దలకతుమ్మెదలెల్లఁ బూబొదలనెమ్మిం బల్మరుం జూచుచుక॥ చ॥ ఒకపా
 దరింటిలో దలిమ మొక్కటిగాంచియిదేమి చెల్లనా । యకుండువిశేషబం
 ధములనంగన గూడినపొల్పుదేల్పరే । వికసితజాజిశయ్య కడువేడుకమీ
 టఁగ రాధగూడియే । డకుజనె నోపునింక నకటాశకటారిని నమ్మవచ్చు
 నే॥ నీ॥ గట్టిగాకీల్గడ గట్టివేయకమున్నె మోసపోతిమిగదా ముగుదలారా
 గుచ్చికొంగిటజేర్చు కొనివిడువకయుండ నెఱుంగమైతిమిగదా నెలత
 భుండు । మనచేల చెరగులాతనిచేల ముగిగొల్ప తెలియమైతిమిగదా చెలు
 సించి మనవేడ్కకు వెన్నెలరాని ముక్తత్రైమానకగూడి యలయింప నేరమైతిమిగదా
 దిలకించుచు నిగ్గులాడునా కన్నయద్రాక్ష చప్పునగలు । నేయుటలుదక్కె
 ర్చియింకనీ । మన్నేలగొల్పి ముంగురు లమర్చుచు మంతననుచు । వెలల
 చుక॥ గీ॥ మోవితనకిచ్చి కనుగవ మూసికొనిన । బాసిమీద నదేకాంత

శౌరిపిల్చేనటాచుఁ జనుచుఁజనుచుఁ చాటునబర్హిపించుమఁ జూచి చెలికొప్పు
హరియానుపించుమో యనుచుననుచు । కలరమాబులుబల్కు లలనామ
నోహర ఘనగళభ్యనియఁచు వినుచువినుచు । తరువుతరువును పొదపొద
తెరువు తెరువు । సైకతము సైకతమ్మును సారెసారె । యరసియరసి వ్ర
జాంగనలంచునందుఁ మరియుమరియును వెడుకుచు మమతమెరియ॥ సీ॥ నె
మలిపించుమువాఁడు నెరిమించునెరిమించు గరమించుకాంచనాంబు మువా
డు । వేసినాదమువాఁడు వినుగెఁపు నునుగెఁపు గనుపింపుకొన్నభ కాం
తివాడు । మొగులుచాయలవాఁడు మురిపెఁపు కరిపెఁపు మరపి పుగతివి
భ్రమములవాడు । వెడవకన్నులవాఁడు విరిబువ్వనరికొవ్వ జరినవ్వకె
మ్మొవి జిలుకువాడు । సారఘ ససారి చందనచర్చవాడు । కాంతతి
కాంత మాళి భాగంబువాఁడు । మారసుకుమార సౌందర్య మహిమ
వాడు । మాధవుఁడువచ్చె కానరె మల్లెలారి॥ వ॥ అనిమరియు నగంబుల
ఖగంబుల మృగంబుల సమగుచు నడుగుచు చురుక్కును వెన్నెలబయల్ల వల్ల
భాయ్లక భరంబునం దల్లడిల్లుచు హల్లకీభల్ల కృపాగులకు లోగి వల్లన
పల్లవపాను లల్లనల్లనం జనిచని॥ క॥ కందళపంపివని । వ్యూదిత మకరంద
బిందు సందోహపరి । స్పందామందానందా । శిందమిశింద వ్రజంగిళి
దజనగుచు॥ మ॥ యమునా నాయమునాకు గాదనక పద్మాక్షుండు మ
మ్మీవనాం । తమునక స్వాతమునందొకింత దయయైనక లేకనే డించి న
ప్రమదుండై ప్రమదంబుతో నరిగె జూపకలేవుగా దద్వియో । గమనక
భంగమునందే మాద్యతులనంగ ప్రాధిరూఢింగనక॥ గీ॥ భూరికాశ్య
మత్కుచంబులను బోలి । యవనిబుట్టంగ నట్టి గోపా ప్రివలన । నబ్జచ
క్రాంగ కరసంగ మభిలషించి । వగచెదరుమీకు నిటచక్రవాకులారి॥
క॥ అనుచుక వెదకుచు జనుచో । వనిజాస్త సుతాంతంబ వైఖరిబట్టువై
నను దెలివెన్నెల చెలువం దనరిన యొక విప్రువులినతలమధ్యమాన॥ సీ॥
విరివాదినరులతో వెడబారుసిగిలోడఁ గమ్మకన్నుఁగితికింబుతోడఁ మోవి
వైదిలికించు మొలకనవ్వులతోడఁ గలితనాసాచూక్తి కంఠుతోడఁ గండ

మండలచల త్కుండలంబులతోడ రమణీయతార హారములతోడ । ఘన
 కటితటబద్ధ కవకాంబరముతోడ నవరత్నమయభూషణములతోడ । నిఖిల
 భువనైక మోహననిరుపమాన! మానితాకార రేఖాసమగ్రగరిమ । నమ
 రుమన్నధమన్నధుఁడై నకృష్ణుఁ! డంబుజాక్షుల మ్రోలప్రత్యక్షమయ్యె॥ అ
 స్పృశు॥ ఉ॥ చక్కనివానిబోధనిధిసాధుతపోధనచ్చి త్తవృత్తికిం జక్కనివాని
 బ్రహ్మ శశి శేఖరముఖుల కై నదృక్పథం బెక్కనివానిసంతతసమేధికభక్తికి
 కానియేటికిం । జొక్కనివానిమానధన చోరునిశౌరినిజూచికామినుల్॥ క॥
 మనమాన ధనముదొంగిలిచనుచోడగ ద్రోహఘ్నసకుఁ జరణంబులురా!
 కనిచె నీగోకృష్ణం । డనియవ్విభుఁడేర్ప నేగి యంగనలెల్ల॥ నీ॥ ఏకుండభ
 దనరా యీకమ్మకెమ్మోవి చిగురాకునజ్జ నజ్జగనుగరచె! నేగుబ్బలాడిరా
 యీవెడందయురంబు గ్రుచ్చుచో గుబ్బలగుమ్మకమ్మె! నేపద్మపాణిరా యీ
 తేటముద్దుచెక్కుల నెత్తురులుగ్రమ్మ గోరఁజేరె । నేసల వేణిరా యీతఘ్న
 మేనంట ఘనవేణిచేవేసె కందుబార! నట్టిజగదంటకేగాని యనఁగి పెనఁగి
 యుండుచునుసేపు మాబొట్లయొద్దఁజేరి! యనుచు నెకచక్కియములాడువ
 నజమాఖుల । గాంచి నవ్వుచు గోపికాకాంతుఁడనియె॥ చ॥ నెలతుకల
 రమిమ్మిచటనిల్పి యటం జనుదేరరాధ చె । య్యల నెలయించి తావకవి
 యోగము తెల్పిన నల్లిపోయెనా । మెలతుకగూర్చు కోక మనమేవిహరిం
 చిన రట్టుబుట్టినా । నెలదులుమంచిదంచు హరివెంటను రాధనుచేరి నం
 టునక॥ నీ॥ ననవిల్తుగరడిసాధనకట్టుకంబుంబు శుకవాణిప్రాణనాయకు
 నిమేను । కమలసాయకుపానకపుచలివెందరయిగురుబాణిరొ జీవిజేశు
 మోవి । మకరకేతనునిధనవృంపు కుతారంబు జలజాక్షివిభునివత్సస్థలంబు!
 వలరాజుకెండ్లిబువ్వపువందు సంపూర్ణచంద్రాస్యకృష్ణుని జవ్వనంబు । కలికి
 యటుగాన మనమునాటలకు బెనఁగి । దప్పిదీరంగ గ్రోలి ఖేద బుల్లెల్ల
 వదలఁబవళించి యనుభవింపుదము గాకి । యలుగనేటికి యనరాధచలఁ
 గెనంత॥ మ॥ హరిమధ్యాద్యయ మధ్యవీధి హరిమధ్యా గోపమధ్యంబునక ।
 హరిమధ్యామణి గల్గుమండలముమధ్యంబొందియానంది యై । మురిశీనా

ధృమోనర్చ్యేగృష్ట్యండు జగన్మోహకశృంగారభా । స్వరతన్త్రస్థాని యచ్చ
 రల్సాగయ రాసక్రీడ యందంతట॥ సీ॥ అలసటమీఱునోయ్యారంబుగా
 గేలదురుమునదురిమిన విరులురాల । వలసివల్లములుగా నలిగుబ్బచన్ను
 లగదియించు సరిగెవయ్యెదలు జాతి । నొకవిలాసముగాఁగ చికిలి గోరు
 లమీటు చెక్కులజవ్వాజి చెమటదొరుగ । బడలికపొడమిపై వైనూర్పు
 మూర్పుల కమ్మకస్తురితావిఘ్నమృనంగ । యల్లనల్లన నిడు పాదపల్లవను ల
 ఘల్లుఘల్లున కీలందేకవలుమొరయ । చెలువుకై దండ గైకొనిచెలువు
 మెఱయ । నంబుజాక్షులు యమునాతటంబు దొరయ॥ చ॥ అతివెలవ
 క్రముల్వికసి యబ్జములంచును జేరి పట్టద । ప్రతతుల చేరనిమ్ము మధు
 పానమునన్నిశియాటెఱుంగ ద । ద్భృతమిదిగాదే వారి కుచముల్లమబో
 టులటంచు నెంతయు॥ ౧ హితమతి జేరు కోకములకేమి వివేకము లేక
 పోమెనే॥ అయ్యవసరంబున॥ మ॥ సరిగెమెఱుంగు బంగరపుచందుర కా
 విపటంబులూడ్చిచి । త్తరముఁగజల్వపావడలు చాల్చి బయల్పడుగు
 బ్బజక్కవ । ల్లరముల గప్పకొంచు కుతుకంబున దోయముజొచ్చి రయ్యె
 డం । దెరుకువతో మిటారు లొరదీసిన మారుకటారులోయన॥ గీ॥
 ఘదనశ్శుల మల్లుకొనఁజేయు మదనుమెచ్చి । ముదముతోదో పొసంగిన
 ముచువుదోచ । తాళిగోఁడరిబుగట్టి గోపాలమాలి । చెలులతోఁగూడిజల
 కేళినలుపునపుడు॥ రగడ॥ అడుగోజూచితెకృష్ణ యరవింద కోశంబు ।
 సుదతిమానాను వక్షోజప్రకాశంబు । అప్రలేరయివిగంటె యలరాఁచెవి
 రిగల్వ । లవియెసేకనులకుననగు చుట్టలుచెల్వ । పిలుకుబేడనమీస బి
 త్తరంబులుగంటె । నెలతబెళ్ళగలాదే నీగు చూపులకంటె । ఎడలే
 దు నిదురించె నిదీ చిన్నరాయంచ । నడకియున్నదీసేదు నడకూరరాయం
 చ । మొడయ్యెనారతుమ్మెదల యుంకారంబు । దండిమన్నునికోదండ
 రంకారంబు । కడలేనివెల్లచే గందెగా కోకంబు । పడతిగానకయున్న
 బాయనేకోకంబు । సుడిలోనకేళేల జొన్నెగోపాల్ । మరియేదీకన్నిం
 చు నీమేలులోఁజైన వెరతులోలోపలికి దియ్యకుము । నాతోనెయివ

గలు సనువిధిసేయకుము । తలరోలి నీచోర తనములేటికిగూడు । తోలు
బల్లులకుగదా దూరెదవుననునేను । తలమోపె నెందుబోడగము నీకేవేళ ।
పూనుకొనిమోరతోపునబోవ బోనీను । నేనునీకటిభూమినిల్తు నేడకుబో
ను । క్రొవ్వాడినీచేతి గోరజీరగరాకు । నవ్వెదను నీమేననాటింతు నాపో
కు । వేడెదపుకోపంబు వీడితిగమ్నంచి । మూడులోకంబులిమ్ముల నేల
నామిది । బావికుంకుమ శోణితపాదము చేసితివి । కావుననునే గట్టు
గనునేల దీసితివి । వనములో విహరించు వాంఛపుట్టెననీకు । నిసనూ
తిపైబ్రేమ హెచ్చనట్లనెపోకు । బలశాలి వాడు వైపెనీళ్లు జ్వలకుము ।
చెలియనీ యధరమధుర సేవవలెమళ్లకుము । మగనాండ్రనింతగా మరు
లుకొల్పితివార । వగలాడి నే జక్కవలువ గట్టగ నేర । కలికిచెయ్యల
నెన్నిగతులమించెదొ యింక । వెలదిధర్మపుత్రోవ విహరింతునీకింక॥
ప॥ అని పెక్కుతెలంగుల మర్మగర్భితంబులయి శధర్మంబులగు సర్వో
త్తులువెలయంగఁ గర్మసాక్షి కూర్చినందన నిర్మలోర్మికల దేలి కనుమ
ధర్మధర్మసధర్మ భూవిలాస పటుభర్మ పటునితోడందటమునేరి యం
తట॥ ప॥ బురుసాసీరలుగట్టి జంటఱవికల్పాంకించి సూపగీక్రో । వీరి
దండల్నేటిగొప్పలందురిమి తావిన్నించు గంధంబుక । స్తురియుగోవజవా
దిసంకుమము మెచ్చుల్లుగా బూసిక । ప్పగపుక నాభులుదీర్చి సా
మ్మలిడియంభోహతి ప్రతేక్షణల్॥ సీ॥ చికిలిసేయించిన జిగుఱుఖండ జో
దుకన్న గేగంగిచేకత్తులనంగ । కందర్పఁడాడించు కుందనాటకమున బొల్పు
కుందనపుకీల్బొమ్మలనంగ । చిలుక తేజీదొర శృంగారవనమున మెలఁగెడి
కస్తూరిమోములనంగ । రతిరాజుమణిపంజరమువాసి దమయిచ్చ జెలఁగెడు
ముద్దురాచిలుకలనంగ । కొలనువెలువకు రాయంచ కొదమలనంగ । మేఘు
ముల బాము క్రొక్కాఱు మెఱుఁగులనంగ । పూర్ణిమాచంద్ర కళలవప్పు
వ్వుబోండ్లు । వెలసిరభివశృంగార కలనమునను॥ ఉ॥ ఒక్కతెపూలు
చుట్ట మఱియొక్కతె గందమలందముందె వే॥ తొక్కతెమిన్న సామ్మలిడ
నొక్క తెలంగయశాల్వ గట్టఁగాఁ । జక్కెరవిల్తుకన్న నెఱచక్కదనంబుల

జాణరాయఁడ । మృక్కయనంగ జాలిన యొయారమునందగె నట్టి
 వేళలక॥ సీ॥ స్వామిపరాశుపాచ్చరికుచు గొందఱుపంకజాక్షలుబరాబరు
 లునేయ । కీలుకంకణముల కేలెత్తికొందఱు మోహనాంగులు కొల్వ
 మ్రొక్కులిడగ । తంబురమీటికొందఱు కుందరదనలు తనమీఁదిపదము
 లు వినికీనేయ । ఘనగోపికామానధనహారియనుచును గొందఱు చెలులుప
 ద్యములు చదువ । కోమలాంగులుదగ నూడిగమ్ము నేయ । భవ్య
 యానముసైకత భద్రపీఠి । రాధసంకంబునుంచిరా రాజసమున । పెద్ద
 కొలువుండెగోపాల భిదురపాణి॥ మ॥ తొడపైనుంచిన రాధికామణియు
 నంతోవేడ్కతోఁగవ్రపుక । మడుపుల్పల్పాననొక్కి తానొసంగబల్తా
 టున్విలాసంబుగ । న్నడగానఁడుచు మోవినొక్కుచును నైవైకొంగుబా
 లిండ్లకే । లిడుచున్ శెక్కిలిముద్దుగొంచునలరెం గృష్ణుండులీలాగతి॥
 సీ॥ తరలాక్షియొకతె చేసురటినద్దముడేసి బోటినొక్కతెకన్న గీటికొని
 యె । సిగ్గులేదేమి చూచెదమంచు నొకలేమబామయొక్కతెను చేప
 ట్టిదిగిచె । నుదతియొక్కతె యట్టెచూచిజంకెను బామ్మముడితోనుచక్క
 నిమోముత్రిప్పెనెఱుంగవా యిందురా నీకంచునొకకల్కి చిల్కపైనిడియ
 ట్టెకెలయసాగె । మఱియుఁ దగునీగసంబున మగువలెల్ల । గునగునలబో
 వవారలకోర్కినెఱిగి యందఱకు నన్నిరూపుల యతుల గతుల । రతు
 లనలయించె గోపికారమణుడపుడు॥ చ॥ వలిచనుగుబ్బలూతగొనివాతెర
 గ్రోలుచునెత్తికొఁగిటక । మెలవుచుగొంతసేపు తమిమించగఁ గేళిఘటిం
 చితెచ్చుకో । లలయికనూకన్న జలజాతునిచిత్తమెఱింగిగోపికల్ । చె
 లఁగుచు దాము పైకొనిరి చెల్వనచిక్కితి పంచునవ్వచుక॥అంత॥ సీ॥ కల
 గళధ్వనులతో ఖగకులంబులుమ్రోసె గ్రమ్మ నిట్టూర్పుతో గాడ్పువినరెం
 దెగుముత్తెనరులతోఁదేరలెతారావళిచెదరుముంగురులతోఁదేరలెతేంట్లు
 కులుకుగుబ్బలతోడఁ జెలరేఁగజక్కవ వీడ్చువేనలితోడ వీడెదమము । నె
 మ్మాముచెమటతోఁగ్రమ్మెదమ్మినితేనె సొగయుగన్నులతోడఁదొంగలుము
 నిగె । నింకమిమిగృహంబుల కేఁగవలదె । యనుచురత్యంత మునగ్గు

ఘోడాదరమున । బలికినను విన్ననాగోపికలముఖాబ్జ । తల్లజంబులతోఁ
దూర్పుతెల్లనయ్యె॥ గీ॥ అంతవారల మక్కువనక్కుజేర్చి । యిందుము
ఖులార యీవేళయిండ్లకేగు । డటులనయ్యెడు రాత్రులయందుననుచు ।
సమ్మిగలాసాగిహరిబాప నలినముఖులు॥గీ॥ వెన్నకనుఁగొని కనుఁగొని విడిచి
పోవ । లేక తమమీరఁగా గాఁగిలించికొనుచు । రేయిరమ్మని వేడుచువేయు
వగల । మఱిలిరొకభంగిగోపికామానవతులు॥ సీ॥ అంఘ్రులుఘలుఘల్లుమ
నఁగగిలూడ్చి వైచినరత్నఖచిత మంజీరములును । హూయలుగాఁగొప్పల
పయినయిజరుపుచో జాతీన కమ్మగొజ్జుగి విరులు । త్వరగొన్ని ద్రే
వ్విసదగఁగ్రువ్వగాలేక యట్టెవేసినతారహారములును । ఘణిఘణిల్లవమ్రా
యఁగావినబ్బించిన చిరుగంట మొలనూలినరిపెణలును । మఱిలితోవలగం
చువిస్మయముతోడ । నాదునిలువెప్పినంజాలు ననుచువెడలి । నట్టిరమణు
లురమణులేమండ్రాయనుభ । యముననిజగేహములునేరెరవనినాధ॥ గీ॥
కొమరెచందురుకావి తెక్కిములలీల । నమరెనరుణోదయద్యుతు ల్క
మలనాభు । రథమువలెదోచెరవియంత రశ్మిగణము । లలమ ద్విజసంఘ
ములకలకలము లేనఁగ । మ॥ తథుకుగన్నుల కెంపుకెంపు జగినిద్దామో
విబల్ గెంపు చ । న్నులపైగ్రొన్నెల సొంపుసొంపుగనియున్ నోరెత్తఁగా
జాలక । త్రలుమామల్తగలున్ లతాంగుల యశోదాపుత్రుండెన్నేనిమా ।
యలుకావించెనొ కాని కాక నిటు సేయంబూనునే దాసులన్॥వ॥ అంతశం
ఖజూట సృషభాసురకేశిహంత కడ కొకనాఁడు నారదుండరుగుదెంచి స
త్కృతుడై యిట్లనినుతించె॥ ఉ' శ్రీవసుదేవపుత్ర సరసీమహానేత్ర సువ
ర్ణగాత్రబృం । దావనమిత్రప్రత హావినస్యద మిత్ర సం । భావితగోత్ర
వేత్రపరిపాలిత గోత్రకరాంత గోత్రతా । రావగగోత్రకృష్ణ యదురాజ
శిఖామణి నిన్ను గొల్చెదన్॥ వ॥ అనిప్రశంసించి భావికార్యవృత్తాంతంబు
దేలిపించనె నంతఃకాంక్షాసాకంసప్రతిహతుడై విప్రహితుండగు నక్రూరుఁ
డును రేవల్లెకు నగుగుదెంచి నల్లవీవల్లభుపాదంబులకు బ్రణమిల్లి యిట్లని
నుతించె॥ చ॥ జ్ఞయజయకృష్ణకృష్ణ ఘనసన్నిభవిగ్రహా విగ్రహాక్షమా ।

జయజయ దేవదేవ జలజాతరవి క్రమవిక్రమస్పృహః । జయజయ శౌరి
 శౌరి వరసంవృత మార్గణ మార్గణప్రియా! జయజయచక్రిచక్రి వరసంభృ
 త. గోపకగోపకల్పనా॥ వ॥ అని యక్రూరుం డభినందించిన నందనందన
 డానందించి నందయశోదానుమతుండై రాధాదిగోపికల సూరడించి బలరా
 మాక్రూరసేమేతుండై మధురాపురంబున కేఁగునెడ॥ క॥ భువనవ్యాప
 కుండగుమా । ధవ్రుడవ్వకుజూపె భక్తతమునకు యమునా । భువనంబు
 న మృదుతాజిత । భవితాఖిల సీలమూర్తి ప్రత్యజ్ఞుర్తి॥ క॥ అక్రూ
 రుని వెంబడిగాఁ । జక్రాయుధుఁ డేఁగుదెంచి సహితాగ్రజుండై । చక్రాది
 దివిజగేహస మగ్రమ మణిభామమధుర మధురకు నంతక॥ సీ॥ రజకునిగా
 ట్టేవస్త్రములు గట్టకయున్న దనకులేదాయెనే కనకపటము । వెనఁసుదాముఁ
 డొసంగు విరులుదాల్చకయున్న వక్షఃస్థలినిలేదె వైజయంతి । కుబ్జచేకల
 పంబు గొనకున్ననిందిరాకుచకుంభఘనసృణ కొదవె తనకు । నందకారాతి
 విల్లవహరింపకయున్న సరయమే మునురాముఁ డనుచుదన్ను । కరివరదుఁ
 డయ్య జెల్లునే కరివధింప । భువనపతియయ్యఁ జెట్లతోఁ బోరవలెనె హ
 రికినిదియు వినోదంబు లయ్యెనేమొ! యనుచుదోవచ్చు సక్రూరుం డనఁగ
 శౌరి॥ క॥ చనువున బలిమిందగఁగై । కొనఁదగుగద మేనమామ కూ
 తురినిత కం! సునిఁజంపిజయరమా క! న్యనువరియిం చెకొ ముకుందుడంద
 టుమెచ్చక॥ క॥ ఆశింపడయ్యెగంస! శ్రీసర్వంబునకునుగ్ర సేనునిఁ బతిగాఁ
 జేసెం బరమానందము! జేసెం దలిదండ్రులకును శ్రీహరియంతక॥ గీ॥ గొల్ల
 యిల్లాండ మానంబు కొల్లలాడి! సట్టికల్లరిబ్రహ్మ చక్రంబుబూనె! వెనక
 టికెగాని యిటువంటివిద్యలేదు । వెనుకనొకనాఁడు కుబ్జగూడినదేగాని॥ క॥
 గురుసుతుని దేచ్చుకొఱకై । యరిగినశంఖంబుదొరకె హరికితద్గు! మ్మ
 రకార్య కార్యఘటనము! దొరకిన సత్కీర్తి మూర్తిదోదగెననఁగక॥ అంత
 సీ॥ నలువంకతనుకాఁచనములపూమొగ్గలు ప్రబ్బలస్త్ర భ దీపములుగాఁ
 గ! పొన్ననకవృత్తప్పొడిదీన్నెయడ్డంబు మీఱినదాడిమంబుగాఁగ! దళకుకెం
 దలిరుటాకుల గుంపులందంద ఐరచుహరిద్రహస్తములుగాఁగ! కలకలకంఠి

కాదళసంబు లల్లల్లనేరెడిపాటిల యనువుజూప । ప్రేమమీఱంగలతకూ
 సపేరటాండ్రు । కొమరెక్రొవ్విరి వెండిపల్లెములదేటి యలతిజమ్మిలివా
 యనమందుకొనఁగ । ప్రథమఋతువయ్యె వసలత్కి ప్రాభవమున॥ గీ॥ అ
 ట్టివాసంతవేళ నుద్యానవనము నుక్కువజరింపుచుమురారి యొక్కనాఁడు
 చెలిమిమీఱంగనుగ్ధపు జేరఁబిలిచి । పలికెఁగెమ్మోవిచిరునవ్వు మొలకతె
 త్త॥ ఉ॥ అక్కటనన్ను గాసి తూమైన సహింపఁగలేరుగోపిక । ల్చుక్కె
 రబామ్మలేకరణి పైచిరొయిన్ని దినంబులందులో । మిక్కిలిరాధయాయె
 డను మేనుధరించుట దుష్టభంబునీ॥ వక్కడికేగి కృష్ణుడిదేవచ్చె నటంచువ
 చింపుముగ్ధవా॥ ఉ॥ యత్తలమామలక మగలనన్నలదమ్మలఁ దల్లిదం
 డ్రులం । జత్తులదుద్దు బెట్టుచును చీటికిమాటికి నన్నె చేరఁగా । వత్తురుమే
 లుకర్జములువంతుల కిత్తురునిండుకొగిట॥ గ్రుత్తుకుమారు కేళి కనుగూడుచు
 మెత్తునుమత్త చిత్తలై॥ శా॥ ఏనక్రూరుని మోట వచ్చునపుడట్టే నన్నువీక్షిం
 చినే । డైనన్నిల్వ మటంచు కన్ను గొనలంఁగ్రాధించినఁ గూడదం । తే
 నెమ్మోములవంచి యున్నరనుచు న్నేత్రాంబువ్నంబులక । మానంజేసి
 రిపైటలచ్చెలుల మానకనేర్పునేయుగ్ధవా॥ ఉ॥ ఎన్నడుగారవించు నొ
 కొయేనికనిచ్చటనుండివచ్చినక । గన్నెలుగారవించుముఖకంజములక్కు
 న జేర్చిమక్కువక । గన్నుల బాష్పము ల్విరుగ గగ్గది కోక్తులనన్నదూ
 రినక । దిన్ననిమాటలం గలక దేర్పుచు వేడుక లోలలాడుచుక॥ సీ॥ చొ
 క్కమైనరగంట జూడగానేర్చిన యప్పరస్త్రీలనీడనగవచ్చు । నడకువతిన్న
 గానడుగిడనేర్చిన నాగకన్యకలనీడనఁగవచ్చు । నెలవంటిముద్దుమోము
 లుగల్గినగంధర్వి సతులనీడనఁగవచ్చు । మెఱుంగుతీగెలవంటి మేనులూ
 నినను కిన్నరకామినులనీడనఁగవచ్చు । నితరమానవ కాంతలనీడనఁగ । రా
 దుకల్లలుగాదు నీ మీఁదియానా కంతుప్రతిస్పృష్టి యేమొయికంజముఖ
 లు । బ్రహ్మస్పృష్టినిగాన మాపాటివారి॥ క॥ చుక్కలలోపల మిక్కిలి ।
 చొక్కంబగుచండ్రరేఖ సోయగముననా । చక్కెరబామ్మల వించిన
 చక్కదనంబునను రాధసన్నతికెక్కె॥ సీ॥ సాలపుమీఱంగ నోరచూపు

భూమాచేనా వలరాచజాలరి వలలువెదకు । మొలకనప్పులుగుల్కు మొ
గమింతయైతైనా ఘనచకోరముల యాకండ్లుదీరు । ముద్దుమాటాడికె
మోవిగదల్చేనా కలకలధ్వనులకోయిలలు చేరు । నోయ్యారమునఁజి
ల్లు పయ్యెవజేల్చేనా కుంభిరాజములుఢీకొనఁగ నేర్పు । నాచపలమీన లో
చన నామృగాంక । వదననాపల్లవోష్ఠినా మదగజేంద్ర । కంభజృం
భిత వక్షోజకుంభరాధ । నభినుతింపంగ శక్యమేయజునికై న॥ గీ॥ మగువ
నెఱికప్పగొప్ప యమాసయనుచు । పొలతి నెమ్మొముగన్గొన బున్నమను
చు । భగ్నిమసియుండుట సంతసపర్వమయ్యె । గలదెయిటువంటి వింతలో
కంబునందు॥ గీ॥ ఇంటివారలొకించుకయరుగనియ్య । రాదనుచు సం
చరింతుము రాధనేను । నాభయముసంభ్రామము జేయు నవనిపాన । కం
బులోపలిమిరియపు కారమట్లు॥ సీ॥ ఒకగుబ్బనాప్రక్క నొరయమూలన
సోక సిదనుత్సవముల సందడులయందు । జాతరలోనున్న సన్న సేయుచు
లేని పనుల బెట్టుకవచ్చు భవనమునకు । సంకేతమొనరించు సంధ్యవేళను
దానె వెదకుచోటిదియంచు వేడ్కమీఱ । నడురేయినిద్రించు ననులేపి
కొనిపోవు వేగయామునతీర విసినమునకుఁ । బాటబాడిన నామీఁద బాట
బాడు । మించుపాలిండ్లయందు నే నుంచునట్టి । పచ్చికొనగోల్లు పయ్యె
దవిచ్చివిచ్చి । వేగిలేచిన ననురాధ వింతవగల॥ మ॥ కలకంఠుల్వలిగుబ్బ
జంట నెలవకంల్వెడ నేమేనియుం । బలుకన్నేరిక రాధసేల్లనమలుక బం
తిక యశోదాంగనా । తిలకంబేమిటి మాటతాఁకినది యింతేకేతకీకంట
కం । బులు బొమ్మంచదలింపనట్లయను నప్పుబోణి లేనవ్వనక॥ క॥
అనాటి వినోదములే । నైననా గలదైన దెన్ననా కలుగునొకో । యా
నారీ పరిరంభం । బేనాటికినైనవచ్చు నిదేహరియనుమీ॥ క॥ అనిపంప
నుద్ధవుఁడుఁజని । వనితలతోమాటలాడి వచ్చిలతాంగు । ల్వినుపింపుమ
నినమాటలు । తనతోఁ దెల్పిన మురారి దరిహాసమునక॥ ఉ॥ ఏమనిరో
య యుద్ధవ మృగేక్షణలా మధురాపురంబుగో । బ్రేమను వన్నె బెట్టివల
పింపఁగనాయకురాండ్రు గల్గిమా । మోముల బూచునేయిఁకిను ము

చ్చటగానని రేభలాభలా । యేమిటిమాట నామనసాకింత యెఱుంగరు
 గా వ్రజాంగనల్ ॥ ఉ॥ ఎప్పుడు వచ్చునంచు తమి హెచ్చగనొక్కెడ గా
 చియున్నచో । కొప్పరపీడ గల్పించనుగుబ్బలవయ్యెడ జాటనంభ్రమం ।
 బుప్పతిలంగజేర ముదమొప్పగవచ్చియుఁ గొగిలించుచో । నప్పటిసౌఖ్య
 మింత గలవా వెలభాటులయందు నెయ్యెడ ॥ మ॥ అనినన్నవ్వుచు నుద్ధ
 వుండు కమలాక్షా ముగ్ధజారాంగనా । జననంగంబిది యంతమన్నభకతా
 శాస్త్రైక పాఠింబై । వినయోక్తు ల్లునరక్తులు న్వెలయఁగా వేయాటు
 బంధంబులం । బెనగంజాలిన ప్రాథవారనతులక బేర్కొన్నచో నావు
 డు ॥ మ॥ అయినం జూతమటంచు నున్నయెడ యబ్బెత్తునుకూలంబుగా ।
 భానుండస్తనగంబుజేరజనుచో బ్రాగ్దికూటంబునక । శ్రీనాథప్రియ
 కారియెషాడమె రాజీవారి తచ్చంద్రికా । శ్రీవైపుణ్యము మించె జోరఁ
 జనరాజీవారియై యయ్యెడ ॥ నీ॥ తభుకునంపగిమె గ్గ తాయెతుల్మెఱ
 యంగ నరవిరివిరిజాజి సరులుచుట్టి । తీరుగాకస్తూరి తిలకంబుతీరిచి మే
 లిమిబురుసారుమాలగట్టి । మురువైనహురుమంజి మురువుతో గట్టా
 ణి ఘనమైనగొప్ప చాకట్లుదాల్చి । తావికుంకుమపు గంధముపట్టెయుర
 మున రాణించు తారహారములువైచి । వలిపెచెంగావి దుప్పటివల్లెవా
 టు । నేలజీరాడు గిలుకుపావాలుమెట్టి । చికిలినాసాకరంబున చెలువు
 గులుక । నగధరుండాంటిగా తన నగరువెడతె ॥ గీ॥ పెంటనరుడెంచు నడు
 వ వాల్గంటిచేతి । యంది యడపంబు గైకొని యుద్ధవుండు । కెలనుజను
 దేర పరిజనంబులనుబిలిచి । కనులచేత్రుండు నగరమార్గమునఁ జనుచు ॥ నీ॥
 విటవిటసల్లాభ వికవికవాసన ల్లభనాథసహకారి కలరవములు । పురుషా
 యితాంగనా పరిహాసవచనము ల్చటలకచాకర్న సంభ్రమములు । తత
 హృత్కళాది భేదనముష్టి ఘాతముల్కొదకల్పితశుష్క రోదనములు । కో
 పనానూపుర కోలాహలంబులు కఠినరతాసహాకరందనములు । ప్రథమ
 రత్యంతకామినీ ప్రాప్తమాన । సరసశృంగార పదపద్య చాటువులను ।
 వేమవిఁవా వినోదముల్వినుచు వేశ్య । వాటిలోవాసు దేవుండు వచ్చునపుడు ॥

గీ॥ చకిలేనేత్రలు దమతమ సంభ్రమములు । వదలి కృష్ణునిఁ జూడఁగా
వచ్చిరపుడు । ఏమియాశ్చర్య మాతని నప్పుడపుడు । గాంతుమని
యున్న వారలు గారెవారు॥ సీ॥ విడువిడురాయని విడువిడక్కిలిగొట్టి
తనమోవిడిపించికొనియొక్కర్తు । విడువిడుపద్యెడఁ జిట్టి విచముకుచ్చల
తెల్ల చనఁబోకముడిబట్టుకొని యొకిర్తు । పసఁదమలపుగావలెనంచుఁ
గినుకతో నధిపుకొఁగిలివిడనాడొక్కర్తు । రతిమధ్యమునలేచి రమణుడు
ప్పటిచీర యనుచు నట్టిలుఁజుట్టుకొనియొక్కర్తు । కేసదనంబు నందుండి
జాలకముల । గాంచి రితరులు ద్వారభాగములఁగడచి । కెలనచేరియు
నేది శ్రీకృష్ణుఁడనుచు । జెలులువేడిరి సమకంబు కొలదిమిగుల॥ చ॥
కనుఁగొనికృష్ణుఁడగునులు గంతునిబారికిఁ జిక్కిచొక్కుచుం । గొనకొ
ని యేమిసోచిరాకొ గోషిక లోషికమీఱనిట్టిదే । పునిమనసార నిద్రపుకపుఁ
గిటనుంచుఁగ నిప్పుడేమిటా । రిని కరుణించి వచ్చెనొకొ ప్రేమనటంచును
జూచుచుండఁగ॥ చ॥ కలికిమిటారికతై యనుగారిచొకారపు మేలుబం
తిక । న్నెలతలమిన్న బంగరపు నిగ్గు మనోభవు రాజ్యలక్ష్మినా । గలయొ
కకాంత మాధవునిఁగన్గొని మోహరసైకలోలయై । తొలఁగడువేడ్కతో
హరిని తోడుక రమ్మని తల్లిసంపిన॥ సీ॥ కప్ప వేసినవెండ్రుకలగొప్పసవ
రంబు సవరించిపెట్టిన జాటుకొప్ప । దురుసుగాపైకెగత్రోసికట్టినవా
లు చనుదోయిబిగిచూపుజంటిఱవిక । మిసిమిపైపూత కొమ్మెఱుఁగునె
మ్మామున సొగసుగానిడిన కస్తూరిబొట్టు । జిగిదక్కిఁనుక్కిన చెక్కిలి
కుబ్బుగా దావిన కపుర నెత్తావి విడెము । వడియునెమ్మని కొకవిత బెడ
గునెరపు । సరిగెచెంగావిపావడ చలువవలువ । చెలువుగులుకంగ చెలు
వ చెంగలువబంతి । హరికిఁగానుక యొసఁగి లోలాంబుజాక్షి॥ క॥ కేలే
త్తి మ్రొక్కుతరిభుజ । మూలనఖతలుచెలగు మురుపున మోముం ।
గీలుగొనగంటివడువుక । మేలిమి దెలుపంగ హరికి మెలఁతుకవలికె॥గీ॥
దేవరకుగంధమొసఁగినపూవుఁబోడి । వక్కలాకులుగై కొనివత్తురనును నిం
ట్టికై తోడి తెమ్మనె చిపుడటన్న । నానె యాకుబ్బ గేహమా యనుచుశౌరి॥

క. అనుటయుకు బైనామంబునకు బనిలేదు స్వామిపుణ్యంబున జాన్మనిద య్యె
నియ్యడనునే! ననరాదీవాడగలరె యాపాటిచెలులీ॥ గీ॥ అనిననీ కేలసంకో
చమంబుజాక్షి । కంతుసింగాణి మువ్వంక గాదె మెఱుపు । పలుదేఱంగుల
మెఱుగుదే పద్మముఖకి మునుపుకొద వేమి యనుచు నమ్మదితగనుచు॥ సీ॥
నీరజా సముద్ధ నెమ్మోముచెలువంబు గనుగొన్న పద్మిని యనుచుదోచె
కంబుకంధర కంఠకంబుసౌందర్యంబుగనుగొన్న శంఖుని యనుచుదోచె ।
హస్తీంద్రనిభ యానయానశృంగారంబుగనుగొన్న హస్తిని యనుచుదోచె
చె । నీమనస్వినికి నాపైమది గల్గుట గనుగొన్న చిత్తిని యనుచుదోచె
జాతియెయ్యది యొక్కొయినాతికనిన । మాధవునకేల జాతినంబంధమను
చు । నుద్ధవుడుబల్కు నవ్వుచు నుద్ధవమున । నుద్ధవుడునేరగావచ్చున
వసరమున॥ చ॥ పొదిగిటనిల్చిచూచు విడిబోడిమ దంబెదఁబిక్కటిల్లగా
నెనుగుగవచ్చి దోవజెలులిచ్చిన కమ్మనితావిసీట త । తృప్తజాతమల్లడిగి
పయ్యెదచేదడియొత్తియింపుసాగి పొదవగఁగేలానాగివినయొక్తులఁదేని
యలొల్కు బల్కుచు॥ సీ॥ గోపికారమణులఁగూడక క్రీడించు శ్రీకృష్ణు
వ్రాసిన చిత్తరువులు । నకినెలతలగడ ల్పుప్పడై నను దోన కివకివల్లొలు
గుపారువపుజోళ్లు । కమ్మక్రొవ్విరి మేలుకట్లకు దేటులైతిలకించు సాం
బ్రాహ్మిహూషములును । పదివన్నె దివ్వెకంభమున మాణిక్యంబులీల నెంత
యుఁ బ్రజ్వలించుదివ్వె । గలిగివిలసిల్లు కేళికాగారమునను । జాళువా
కోళ్ల పట్టుమంచంబున దు । ధవునివసియింప బంచియధవునిచెంతఁ । బళి
డిగద్దియనుండె నప్పద్మగంధి॥ గీ॥ వక్కలాకులు విరులొక్క వరుససా
మ్ము । రవికెపావడజంటి చెరంగుచీర । యుద్ధవుడొసంగవెంతనేయదు
రెయంచు । చెలువజనని ప్రియోక్తులు బలుకుచుండ॥ గీ॥ సదనమున
కేఁగి పన్నీట జలకమాడి । హరుప్రమీఱంగఁగై నేసి యారగించి । లలితమ
న్తధ సామ్రాజ్య లక్ష్మివోలి । వచ్చినిలుచున్న చెలి చెలువంబుగాంచి॥
సీ॥ శశినహస్రకళా ప్రసన్నుడై యుండెనా చెలిమోముతోసాటి నేయవ
చ్చు । జలజత్రములు చారలకెక్కుడుండెనా పొలఁతికన్నులసరి బోల్పు

వచ్చు. పదియేడువన్నెలబంగారుగలైనా కలికిమేనికి ప్రతిబలుకవచ్చు. కనకాద్రికింకనొక్కటి జోడుగలైనా పనితగుబ్బల కెనయనంగవచ్చు. నేను చుంబాగడుచు తలయూచి హరివయస్య. మోముజూచిన యంతట స్వామికరుణ. యట్టిదేకాదె యాశ్చర్యమాయటన్న. మంచిమాటగ వని వేశ్యమాతయపుడు. గీ॥ కామినీమణిచిన్నది యేమియరుగ. పెటల మతిజెప్పి సేవ సేయించుకొనంగ. పలెనొ మీది త్తమనుచునచ్చెలువచెడి. విడియమిప్పించగైకొని వెన్నుడవుడు. కి॥ గంధవడి వక్కలాకులు. పండుకనుద్ధవుడు వారిబాకులు సన గో. విందుడు గాంభీర్యంబున. ముందుగదను జెనకకున్న మోహమ మిఱుగ. సీ॥ మడుపు సాలుటయూను మదిరాక్షి సరినేలు గులుక మంచముమీదఁ గూరుచుండి. చిఱునవ్వుమోము న చెలువుని పాదపల్లవములు గోమలోరువులనుంచి. తలిరులు పెనగొను చెలువున నొత్తుచుగిలిగింతగొనంగ. కెంగేలుదొడల. సాంకింపుచును. తి సాదలంటిబినుకుచుగరకంకణంబులు ఘల్లుమనంగ. జటసౌటగ్రద్ధుచు సో గుళంబులుమెయ్య నెటికలుదివుచుచు నెయ్యమునను. కన్నుగవనొత్తు చునుగల్పి చన్నుగవను. జేర్చుకొంచుబడాబ్జనుసేవజేసి. చ॥ పలుకఁ దేమిసామి యొక పాటివహూటిని నీవుమెత్తువే. చెలువముగుల్కు గాధవ లే చిత్తమురంజిల సేవసేయఁగా. గలిగినకాంత జేకురినగాకిచ్చుచుండ నంచుకొంటివో. పులుకలునిండెనంచు విరిబోణిముదంబున పక్కఁజేరు చు. సీ॥ ఏదేదీసామినామిఁదిప్రేమకు గురు తనుచుబుక్కిటిపీడియ బుఁగొచుచు. నవుమంచివగకాడవే నీవుచేనందుకోవంచుమడుపు. పల్ల నసాసగుచు. విడువరామడుపునందడిమోవి నేలనొక్కెడవంచు గొప్ప జంకించుకొనుచు. మొదట నేనునుబోక ముడికి పెనంగెదుసనగాదొర. యించుమనలు కొనుచు. ఎంతదడవూరకుండఁగా నేమియెఱుంగ. నెఱు యనియుంటిసేవల యెఱుంగవంత. నాఁడెప్రేవల్లె సతులమానమూలుగ క్క. చతురుడవుగావెయననగి శౌరి బలికె. చ॥ చెలియూ భీరులసెన్న నేలం. యక్షిణ ప్రతాపంబుతో. నలరున్నే జనజీరుపోరునను పోరాడంగసింప

గుఁ । తొలుతకారాధను జెల్లునన్నగినుకక లోలాక్షి దేవాంగనా । తిల
కంబెయ్యది యంచు మార్కొగముగా ధీరుండు లేనవ్వుచుక॥ చ॥ వనితరొ
కోపమేమిటికి వల్లవకాంతలలోనజాణయా । నని యలరాధబేర్కొనుట
యంతియె సీసరియైన జేసినక॥ గినుకను నేప్పు సూపుటలు గేలిగదాయని
వేడినిక్కమా । ననిమరు డెచ్చరింప ఘనమా తమి మన్మథ యుద్ధలోల
యై । సీ॥ అంగనకును బోమశింగాణియెక్కిడి బారిబారిచూపు తూ
పులునిగుడ్డు । పతివాడిరీక్షణప్రత్యస్త్ర ములదిప్పి నిఖలాంగకంబుల
నిగుడజేయ । నభిమృతితంబులై యవివశీకరములై కుచకుంభమధ్యంబు
గుచ్చునపుడు । కుంకుమఘర్తపుక్రొన్నెత్తురందంద యలరంగ గళ
వట్టిసట్టుసాగయ । నలుకబలుమెడ కోడననటపటాగ్ర కలితకేతువు వాల్చు
లోకట్టు నెడరి । బట్టబయలయ్యె రణమహిభాగమంత । గాంతలోనయ్యెనని
శౌరికాతుకమున॥ క॥ స్తనకుంభికుంభయుగముజ । ఘనఘనచక్రంబునఖ
రభీక్షతములుగా । నొనరిచిబాహుయుద్ధం । బునబెనగుచు క్రిందుపటి
చివరగనంతక॥ చ॥ పొలంతుకక్రిందుమీదగుచు భూషణతూర్యనినాదమొ
ప్పగాకొలగొనగోళ్లలావుకలు కోకిలములమలహంసముల్మిఖా । వళములు
బారువాలు నలువంక బ్రతిధ్వను లియ్యలీనమై । గళరవము ట్టటించె
రతికాంతరణాంతరశంఖభంకృతిక॥ సీ॥ అంగంబులపుడేకమయ్యెనో నా
గట్టిగా బాహులతలచేగట్టిగట్ట । మొనలుతోమ్ముననాటి వెనుచక్కి పె
డలంగా కోడెగుబ్బలతోమ్ముగ్రుమ్మక్రమ్మ । యలకలుబవలించి యధరా
ధరముపంటజిక్కించికొని గంటి చేసిచేసి । మొనగోరనిజబాహు మూల
ముల్కంకంబు చిన్నారిచెక్కులు జించిచించి । యతనుసమరంబు నేయు
నయ్యతివక్రిందు । బఱచెవారి యంతయంతలోపద్మముఖయు । మరల్చిబై
కొనె మొలనూలిచిరుతేఘంట । మ్రోతచేడిండిమధ్వని బ్రోదినేయ॥ డ॥
కుంచితపాదయై తివుగు కోపులుమీఱంగధూర్తకృష్ణనిః । వంచనజేసి క్రిం
దువడవైచితి నింకటసీమదంబడం । గించకపోదునేయనుచు గేరడముల్ప
చరించుచెక్కుదా । టిందుగురుల్లిహించు నెఱుకెక్కుననా తెర గ్రోలు

ప్రాలుచు॥ గీ॥ అంతనొక్కింత బడలిపద్మాయతాక్షి । స్వామిచెంగ
టనే పౌరుషంబునెరవ । నెంతదాననటంచుశయించి చిత్ర । రతులదే
లింఁచె జౌశీతిగతులశౌరి॥ అప్పడు॥ సీ॥ ఏదేదినాసామి యదీవితయా
నంటివనిగళధ్వనిమెచ్చు కొనెడిసాలపు । ఔరనాప్రాణ నాయక యేలితి
విమేలు మేలనిరతిశక్తి మెచ్చుమేలపు । నయ్యలూ నీదాసి నయ్యెదరా
బాయకురయంచు ? మిరేగికోసరువలపు । బడలితివేమొనా పంచదార
ల మోవియిందరాయ ని తేనె) చ్చుదలఁపు! నలసినానింక విడవరాయను
చుసొక్కి । మోడ్చుకన్నుల కెంకేలమొక్కునలపు । బతినిగరగించె బ
తికేళిసతినిగరచె । నిరువురును గేళివిశ్రాంతి బొరసిరంత॥ మ॥ సరసాలా
పములకా వినోద గతులకా సుగీతసాహిత్యవై । ఖదులకా ద్యూతకళావిలా
సముల శృంగారప్రసంగంబులకా । స్మరణాస్థానవి వేచనంబులను శశ్వ
ద్దవ్వందవ్వవై చిత్రులకా । హరికికా వేడుక జేసెనిద్రపయనీర్నయంగాంతరేయం
తలకా॥ అంత॥ క॥ కలకల పటులుబలుకఁగ । జలజాతుఁడు విస్మయము
న సఖయరొయపుడే । తెలవాతె నేమొయొక నిమి । పమువలెఁదోఁచెకా
విలాసవై ఖరి వలనకా॥ క॥ నెఱజాణపు నినుమెచ్చితి । వరమిచ్చితి వేడు
మనిన వనితదినమునీ । పరిరంభము కావలెనన । హరిమందిది యనియె
ననిన నతివ చెలఁగుచుకా॥ చ॥ తలిమము డిగ్గుచోచరణ తామరసంబులు
వైడిగుల్మిపా । వలుధరియించి కేలొనఁగ వల్లభుఁడల్లనకేళిగేహముకా ।
వెలువడి కాంతనిల్చి కడువేడుక నుద్ధవుకేలుదండతో । నలరుకటారీకాని
నెఱయంకము గేలియొనర్చు బాగునకా॥ ఉ॥ చెంపకొకింతజాటుసిగచెక్కి
టి గోరునుకన్నుగోనలం । గెంపునుగెంపుమోవి బలుకెంపును నెమ్మొయి
చ్చిల్లు గంధముకా । సొంపులుమీరనారజపు సోయగ మారయటంచుగో
రిలో । చంపకగంధులూడుకొనశౌరి గృహంబునకేగె నీటునకా॥ క॥ లోకా
రాధ్యుడుగావున । శ్రీకృష్ణనకిటులనడువ జెల్లెందగునే! యాకై వడివర్తిం
పఁగ । లోకమనారలకు రాజలోకవతంసా॥ అంత॥ *క॥ హరియక్రూరు
నిబంచెకా । ధరపాలిప్పించు పాండుతనయులకంచుకా । *కురుపతియంధత

నా స! త్వరుషుని శుష్కపచారిమలమరలించెన్ || గీ|| సైన్యములజంపి
 యల జరాసంధధరణి | పతినిఁ దెదెడు నూలులు శారద్రోలి యవను
 ముచికుందునేత్రాన్న నణగఁజేసి | హరి యపాయంబుననె యపాయము
 లుదాలఁగ || క|| అలభగ్గనుతుఁడుజలధికి | బలదుర్గముమైన ద్వారకాపురి
 సేరెన్ | బలవర్గముతోహరికి | బలదుర్గమునల సెవలదె జనపాలుర
 కు | శా|| శ్రీకాంతాస్పవమై దమైకనిధిధాత్రీదేవతాసంతత | వ్యా
 కి ప్రాప్తరమై మైశక సముద్వద్విక్రమ త్కత్తియా | సేకప్రాల్లసమైనమై
 బిలవాణిజ్యర్యశూద్రాద్భితా | స్తోకార్ధాధికమైకమై జనులకెందున్ జ
 ల్యనకాద్వారకన్ || గీ|| అప్పురికశస్థలియనంగ నొప్పమున్ను | ద్వారవ
 తినాగరహిమీలు ద్వాపరమున | దాని సౌభాగ్యమెన్న మెవ్వాని శక్య
 మిలవైకుంఠమే తప్పదని నరేంద్రా || ఉ|| యాదవ వృష్ణిభోజ కుకురాంధ
 క సాత్వితులాదశార్థులా | మోదదశార్థులై కోలువముఖ్యసుధర్మ
 కభానివిష్టుడై | శ్రీదయితుండురంజిత సశేషనురాశిత పార్శ్వభాగుఁ
 డా | నాదివిభాశినాయకుని యందమునన్ భువనంబుబ్రోవుచున్ || సీ||
 పునురుక్మిణినివిన్న ననురాగమంతరిం గావాలతలమన నంకురించెన్ ||
 వెనుకవిప్రుడువచ్చి విచ్చేయమనిపిల్వ గొమరుమీఱఁగ ననల్కొనలు
 పాగె | కుడినవగరంబుదండినిల్చిననేళ మేలుగీలుకొనంగ బూలుబూచె
 డైలకన్యానివాసంబు వెల్వడబోగ గనుగొనగాదోకాయలయ్యె | యెత్తి
 రెడముననిడ ఫలియించెనన్య | రాజులోకంబుగెల్చి ద్వారకకవచ్చి ప్రే
 మకల్యాణమై రత్నిక్రీడదనియ | వనజసాధునకన భవంబునకువచ్చె || మ||
 యవలందొంగగు నేమియ డజను సొమ్ముల్వానిపై బెట్టి | పల్కుదురె
 ణ్ణారిలలోగ తానుగతికోలోకోయనన్ సత్యమా | నదిరామున్నవసేత
 కుడని కాదా భక్తినిశ్చేయసం | ప్రదుకృష్ణు న్మణిచోరుడంచనియె స
 శృంగిలైత్రాసియై | చ|| వసుమతిసేతవారలకువచ్చునొకానొక నిండవ
 చ్చివో | నుభవిభాతిరీతి బరిహారముసేయ నొకండునేర్చునే | బిరబి
 పగిలించెతి బెండిలియై మ శివెచ్చియిచ్చియింక సంగఁగ సత్సభామ

మతిమరచె వినిందకుడా ర్తిగుండగఁగ॥ మ॥ అట కాళిందిని ఋత్రవిందను
 సుదంతాబ్జాక్షి భద్రామహీ । కటినిక లక్షణ బెండ్లియై నుకునిక ఖం
 డించిఘానింటిలో । కటమైమించు బదాటువేల మహిరాట్కన్యావతంసం
 బులఁగ । ఘటియించెన్దనమక గులాంగనలుగాఁగల్యాణలీలాగతిక॥ సీ॥
 కలహంతరితభోజిన్యనులాలించు స్వాధీనపతికసత్వనభజించు । హాసక
 సజ్జక యౌ సుదంతనుగూడు విప్రలబ్ధను మిత్రవిందనరయు । ఇండితయై
 న లక్షణ వేడికొనువిరిహోత్కంఠితును భద్రనుండించుకాళింది సఖిసారి
 కనుజేసి కలయు ప్రోషితభర్తృకను జాంబవతినిజేరె । కడమ పరియాటు
 వేపురుకంజముఖుల భావహావవిలాస విభ్రమవిహార । లలితవిభృక చకి
 తలీలాధరస్మి । తాది శృంగారచేష్టల కలరుకౌఠి॥ క॥ సఖసీలాలకరా ।
 ఘాలిపనుదోడితెచ్చి దయమీఱంగ । నెలెం గులకాంతలతో । నాళి
 త్తుండతుల నానాగతులక॥ గీ॥ చంద్రముఖకోరగ నుపేంద్రుఁ డిం
 ద్రుఁగినిసి । పారిజాతంబు గొనఁదనపాలుగాగ । భామినులవల్లగాదె
 సాభాశ్రమమునకు । గలుగుకొక్కొక్క యడవిభాగంబుధరిను॥ క॥
 కనెబడుగురి బడుగురిబ్రతి । వనితామణి యందు సుతుల వనబాక్షుఁడుద ।
 తనయులకు లెక్కలేదిల । ఘనవర్ణుని భాగ్యమెన్నఁగాఁదరమగునే॥ చ॥
 అలరు కటారిజోదు మొదలైనకుమారులు దత్తినూజులుక । చెలువము
 మీఱఁగాఁగొదమ సింగములంబలె బాగ్యస్వసీమలక॥ గొలువఁగనిండుకొ
 ల్వయి ముకుందుఁడు వేడ్క జగజ్జనంబుమె । చుట్టలకయి విశ్వరూపమును
 జూపినవైఖరి మించె నెంతయుక॥ క॥ హరుఁగొలిచి సాంబుఁగనియెక ।
 హరియందురుగాని యదిరి యనిపించెనయా । హరుఁగెలిచెఁబలు మూరుని
 కరములుఖండింపడే జగంబులెఱుంగ॥ వ॥ అంతనఘశిషకుండు సృగున
 కు మోక్షంబొసంగియాదవమోదంబుగావున నాంధ్రభృమియించి భీమా
 యుధస్ఫూర్తి రాజమండలగ్రాహక మాగధ తమస్ఫురణంబడంచి సుదీర్ఘ
 నంబునం దమహోషనందనుని తేజంబునగూల్చి మరియు భూభాగకులగు
 సాల్యగంత వక్త్ర విదూరాది భూవరుల హరించి సకల దిగ్విజయఽశ్రీ
 సమేతుండై జగత్కల్యాణ కరుండై ద్వారక సామ్రాజ్య మేలుమండె నం
 త నొక్కనాఁడు । గీ॥ తనకుచేలత్వ మటయధార్థంబుగోగఁగఁ జంపిదోపతి
 క్కొంగున దేరెడంత । ముడిచి తెచ్చిన యటకులు పిడకెడఁటి । మనుచి

కృష్ణుడు మెసవెడి సమయమునను॥ సీ॥ చినిగిమాసికలు పేసినకోకబంగా
 రు చెరగులచెంగావి చీరయయ్యె । చెవులకుచాలని చీరుతలక్కాకులు
 కట్టాణి ముత్యాలకమ్మలయ్యె । పుస్తైమాత్రమెకాని పోడిమెఱుంగనిగళ
 మునహారము త్నెలపుకొనియె । నొకటిరెండోగాజలున్నకరంబుల నవర
 త్నమయకంకణములువాదవె నలకుచేలుని సతికి దుస్సలకుమఱియుఁచూడ
 చూడుంగమైగమ్మ సొమ్ములకును కొదువలేదయ్యె ప్రబలునంపదలవలన
 రుక్మిణీనాథు దివ్యకారుణ్యమునను॥ వఱివిధంబున స్వగృహీతకుచేలుండగు
 కాంచనచేలుండు సుత్రీలుగావించి కాండవదహనంబుననైన యాఖండలు
 భండనంబున గాండివకోదండునకు విజయసుభద్రావాప్తిఘటించి మనసుభ
 ద్రావాప్తింజేసినదిహెచ్చుగాదు పరవాసుదేవలోకనివాసులగు భాసుర
 కుగూఢులు దెచ్చి వివ్వచ్చుం జిచ్చుజొరకుండమాన్చి రక్షించెనదియునుం
 గాక మిప్పెద్దలగుపాండునందనులఁ బెక్కుచందంబులఁబ్రోచెనదియెట్లనిన॥
 సీ॥ కృష్ణచూనంబురక్షించె శాకాన్నంబుగొని పాత్రపక్షయోదగమునిం
 చె । కట్టినారధియయ్యె గాంగేయుపైచక్రమెత్తేవివచ్చున కీళుచేతఁ ।
 బరి నాస్త్రమిప్పించె భాసుగప్పెను భగదత్తాస్త్రమునకురఘ్నలముపూనె ।
 ద్రోణువారించె కర్ణనిశక్తినురపించె నహిబాణమునకు దేరణఁగఁగదొక్కె
 సన్నజేసినుయోధుని సమయఁజేసెఁ బెనిచె నుత్తర గర్భాబు భీముఁబ్రో
 చె । మహికిఁ బట్టముఁగట్టెధర్మజునివింటె । పంకజాతుని పాండవపక్షము
 ధిపా॥ క॥ తనుగొలిచిన తనబొగడిన । దనచారిత్రములువిన్న ధన్యుల
 కెల్లె॥ వనజాక్షుడు గృష్ణుడుగో । రినకోరికెలానగుననిన నృపుఁడల
 రారె॥ సీ॥ పెనచికట్టినపట్టు పింఛంబు నడిపట్టు చంద్రకాంచితవిలాస
 ముబుదనర । పుట్టినవంశంబు పట్టినవంశంబు బహుచర్యసంగతి పరిధవిల్ల
 భాసమానగళంబు పదపద్మయుగళంబు నలర ముక్తాశ్రయంబై తనర్ప ।
 నవదానుజాతంబు నాన్యానుజాతంబు నానాసుదృజ్జోహనంబు గాఁగ । శ్రీ
 లవినిల్లు గోపాలకృష్ణమూర్తి గంధగజహేమ పర్యంకికాతురంగ । చా
 మరభటాది శాశ్వతైశ్వర్యమొసఁగి సేవక్రణేణిసెపుడు రక్షించుగాత॥క॥
 అనిశ్రీవైశంపాయని మునిముఖ్యుండు దెల్పవిని బ్రహ్మదాన్వితుఁడై జన
 మేజయుఁడవ్యలికధ । యనఘావినవలతు దెల్పుమని యడుగుటయు॥మ॥
 ఛలనిద్రానసచంబనావసరదృష్టి శ్రీకపోలస్ఫుర । త్పులకప్రీతి ముగ

కోక కుచసభృంగమధ్యాధర । స్థలదంతక్షత కేళికా పరమనోజ్ఞాత
ప్రగల్భాంగనా । కలనాదోదిత పాహిపాహిముఖవాః కల్లోలవల్లోహలా॥
క॥ అనురాగ సమాకర్షిత । కనకాంశుక నీవిబంధఘటనాక్షమతా । వన
మన్మథగోపిక । ఘనజఘనాదానవర్షి గజరాజఘనా॥ ఉత్సహము॥ రా
ధికాదిమహితపర్వరసిరసాన్నదానధి రాధికాను మోదరంగదంత రంగసం
గతా రాధికాధినాథ క్తరంజనానప్రచా రాధికారంగసంగరంగణాది
భంగదా॥ గద్య॥ ఇది శ్రీరామభద్ర దయాభిరామభద్ర కరుణాకటాక్ష
వీక్షాపరిప్రాప్తదీప్తతరాష్టభాషాకవిత్వ సామ్రాజ్య ధోరేయ సకలవిద్య
త్కవిజనవిధేయ ధరణీదేవుల నాగనామాత్య సుధాసముద్ర సమున్నిద్ర
పూర్ణిమాచంద్ర రామమంత్రీంద్రప్రణీతంబైన దశావతార చరిత్రంబను
మహాప్రబంధంబునందు నవమాశ్వాసము.

తొమ్మిదవ యవతారంబగు బలరామావతారము సంపూర్ణము.

~~~~~

నవమాశ్వాసము.

బౌద్ధావతారకథ.

శ్రీలాలిత మగదలవం । శాలంకారా యితోదయ సమగ్రదయా ।
లీలాలనాల హృదయ తు । మాలేఘశరణ్య కృష్ణమంత్రవరేణ్య॥గీ॥ అ
వధరింపుము జనమేజయ క్షితీశ । శేఖరునక్కిలను హ్యసశిష్యమాని ।

బుద్ధకల్యాణవతార ముల్కానై యితను! తెలియజెప్పెద వినుమని తెలు
 పదానై॥ సీ! శ్రీతారకబ్రహ్మ సేవకుండై భవ తారకుండగునర్థతారకా
 ధి! పతిశిఖానుజితనాభపునిచే బరవీర తారకాభయదుదా తారకాను!
 ధుడు కూల తత్కుమారులు తారకాక్షుండుకమలాక్షుండును భుజాగర్వశా
 లి॥ యై విద్యున్మాలి యనశనత్రతమూని వేయేండ్లుతపము గావించమె
 చ్చి॥ ధాతప్రత్యక్షమై కామితములువేడు॥ మనిన దైత్యులమర్త్యత్వ
 మభిలషింప॥ నలదువేరొక కోరికె దేలుపుడనిన! బ్రహ్మాగనుగొని వా
 రలు పలికిరిట్లు॥ గీ॥ అబ్జసంభవ స్వైర విహారయోగ్య॥ మమరగంధ
 ర్వ సిద్ధసాధ్యాదినిఖిల॥ శాత్రవాసాధ్యమైన పురత్రయంబు॥ మాకు
 దయసేయుమనిన నాలోకవిభుడు॥ క॥ మయూనిక విలిపించిపుర॥ త్రయ
 మున్నిర్మిపుమీపు తాదృశ మహిమ॥ దయసేసెద పురములకని॥
 స్రీయమున నజుడనియె దనువు బిడ్డలతోడ॥ గీ॥ ఎన్నడై న నేమియీపు
 రత్రితయంబు॥ నొక్కదిక్కుజేరు నొద్దికగుచు॥ నాడుబలియుచేత నా
 శమానందాక॥ సమయదనును నజుడు పనియెదివిక్తి॥ సీ॥ శతయోజనా
 యుత శాలసాధాగాన శృంగధరవనికావిచిత్రములుగ॥ చిహ్నంబుచే
 నెండిచే నుక్కుచేతను త్రిపురముల్మయుండు నీర్మించియొనగ॥ హేమపు
 గంబున యేలికయై తారకాక్షుండుత్రిదశాలయంబునందు॥ నాయన
 పురికిసేడుగుచు విద్యున్మాలి యుర్వియందుమెలంగుచుండిరష్ట॥ దిగధి
 పాలముఖ్య దేవతాజయ్యులై॥ సకలభోగభాగ్య సహితులగుచు॥ నెదురు
 లేక సుచరింపుచునుండిరా॥ దివిజులెల్లగుంది లెల్లడిల్ల॥ సీ॥ వ్రాలునిం
 ద్రాది దిక్పాలనల్లభుల పట్టణములు నేలమట్టములుగాంగ॥ బలచుహేమ
 నగాది పగ్యతరాజశృంగంబులు ఛిన్న భిన్నంబులుగను॥ నెగయుభానుశ
 శాక నిఖిలగ్రహములూడిపడగ॥ క్రోడ కర్పరముదాక॥ దూరువా
 రాసులు దుర్వారతరసప్రపాతావాసులు పగిలిపాట॥ దిరుగు బహుచి
 త్ర గతుల నొబరమునందు॥ నిజగతాగత మెఱుంగక నిర్భరముగ॥ నొ
 రసి దేవనిరూపములుర్వి కూల! ప్రశమితజగత్త్రయంబు పురత్రయంబు॥
 సీ॥ అనిచేసిసాడిసేతు మని యెందు వెనకుచు పురములుగానక తిరుగుటకు
 ను॥ పరికించిచోరలేక పైవైచివజ్రాది బహుశస్త్రములుమొక్క పట
 చుటకును॥ పాలెంబుడిగి యున్నపట్లనెంచేనొక్క పురిగుప్ప మనిగూల

బోలియుటకును । కైలాస మందర కనకాద్రిమ ఖ్య భూధరశందరములం
ను దాగుటకును । నెందు బెడ బెడమనిన మహీధరంబు । విరిగిపైబడునంచు
ను వెఱచుటకును । గాని దైత్యాది పతులతోఁ గలసిమెలసి । యాహవ
మునేయ జాలరింద్రాదిసురులు॥ క॥ పురదైత్య పరాజితులై । హరిహర
ముఖ దీవిజు లజుని ప్రార్థింప వచో । వరుడాయమరులతోఁజని ప రువే
డిన సతడుశౌరి నడుగుదమనుచు॥ మ॥ నెలపుందాలుపు గిబ్బనెక్కివెడ
లన్ వెన్వంటనచ్చుపు తె । క్కల తేజీనడిపించె పద్మజుడు మిగ్గాకండధ
ట్టింపుచు॥ వలచే వాగెబిగించి హ స్తిడిగి యశ్వం బెక్కి కూడన్ వి
శ్వం । ఖలుఁడైవాసపుఁ డనన్యనిర్జరులు వెన్కంబోయి రంతంతట॥
క॥ అప్పుడు గలశాంభోనిధి । చప్పుడువెద విన్నపములు సాగింపం
గా । నప్పులుకు చెలువచెలుపుడు । విష్వంగనుదొరలతోడ వేడుక
ననియె॥ మ॥ చెలువారంగ తరంగహస్తముల రాజీవాయతాభీలచం ।
చలనాతాహతదూతశీతల వృషత్సంఘాత ముక్తాభిచే । కలశాంభోనిధి
సార్వభౌముడు వియద్గంగాలతానివ్వపై । దలబ్రాల్వోయు తెఱంగుగం
టిరె శుభోదర్శంబుగా నీయెడన్॥ క॥ కలశాంభోనిధి మధిపంగ । గలి
గిన^{అంత} మృతంబు మీరుగైకొని వెన్నన్ । నలినాక్షుని పాలిడినటు । వలే
నున్నది తెల్లదీవి వైఖరినిచట॥ క॥ సమృద్ధమైనంగ గంటిరె । తు
మ్మెదగల మావిసంఘటలదూగుచు నీ । క్రొమ్మెగులుడాలు వేలుపు ।
కమ్మనికుందనపు మేడ కడుచోద్యుబై॥ వ॥ అని కుంత మహిమాకరంబగు
వైకుంఠపురంబు వాణీకలకంఠకంఠకామనోహరుండు వర్ణింప సమీక్షంత
వినుచు నీలకంఠాది విబుధకంఠీరవులుపకంఠ నిరవకంఠన ముక్తా తోరణ
ఘృణిశుంఠి శతసహస్ర గురువరారోహజారంబగు హరిహజారంబు బ్ర
వేశించిదగద్ధగితమణిమయ చతురకశ్యోంతరంబులుగడచి యవల వలమా
న జనంబులవలన లలనా సమేతుఁడై శృంగారవనంబున కరుగుటవిని య
ద్దేవుని రాకకై యుద్యాన వనవాటికా ద్వారంబున గైర్వహింప దృఢీక
రించు నిగనిగని మగ రాల వెన్నెల్గునియగో వెన్నెలగని పసియింప నెం

చుచనసంబున॥ గీ॥ చెలున యొక్కతె వచ్చెనా చెలువజూచి । కమల
 యంచును భ్రమసిరి యమరులెల్ల । కనకవేత్రంబుగని దాడిగాఁదలంచి ।
 యుండి రాఖండలాదు లయ్యువిద యంతి॥ క॥ హరునివచో యువతిమ
 నో । హరునిబులోమాను లేంద్రహరునిఁ గురునిఁ । హరిరమ్మని
 యెనటన్క॥ హరునముతో వారునలుపు రితివినయమునక॥ మ॥ చనిపీ
 ట్నిచిరి భూమి నీశమొదతా చంద్రాస్యలంఛిపురం । బునకేఁగక కమ
 లాలతాంగి యెదవైసొల్పొందు మాల్వంబుచా । లుననిల్వకఁ ఫణిరాజ పీఠ
 ముననీటుల్గుల్గుకొల్వై ఖగేం । ద్రునిచేతన్మడుండు మందరధరుఁ ధో
 కై క రత్నామణి॥ క॥ కనిమొక్కినఁ గనికరమున । కీనికగమునలేవనెత్తి
 కరకంఠుంజెం । తనుచిత పీఠవసాపక॥ నిచె నిలుచుండి రెడుట్రబ
 హ్మోదగురుల్॥ గీ॥ చంకచేతులబెట్టుక సవినయముగ । కెలననిలుచు
 న్న వారిసీక్షించికొరి । మీరుగూర్చుండుడని పలుమాటుబలుక । నుచి
 తవైఖరివారు గూర్చుండిరంత॥ క॥ ఏమీవచ్చినకార్యము । కామారి
 యటన్ ముకుళకరకమలుండై । స్వామియెఱుంగని కార్యము । లేము
 న్నవిత్రిపురదైత్యు లెచ్చిరటన్క॥ శా॥ స్నానంబు జపముం దపంబుగ్ర
 తువుల్పాస్వాధ్యాయములేవతా । ధ్యానంబు మొదతా ధరిత్రి గలశ్రు
 త్యాచారముల్పప్పిరిం । తైన్దాననజేసి దానపు లజయ్యత్వంబునన్నించి
 ర । ధైన్య సత్యముశౌచము దయయులే వావంతయు శంకరా॥సీ॥
 చంద్రశాలలయందు సంపూర్ణ చంద్రుని కన్నులకింపుగాఁ గాంచుటకును ।
 వైడూర్యమయసాధవాతాయనంబుల సూర్యకరాళిమై సోఁతుటకును సుర
 కాంతతాంతలైసురసొన్నవీవన సురభిమారుతములఁ జొక్కుటకును । శీత
 కాలంబుల శ్రీచందనహసంతికాహుతాశను సెగ గాంచుటకును । భయ
 ముపడుదురుకలనైన పరులఁదలప । ననుటనవ్యక్తమగుగదా యసుర
 వరుల । కట్టిపరమపతివ్రతలాంఢ్రుగాఁగ । నెటువారలఁగెలువనా నెవరి
 కైన॥ గీ॥ అదియునుగాక యల తారికాక్షునుతుండు । హరివిరించిగు
 టించి తయ్యద్గుతముగఁ । దపముగావించి స్వపురమధ్యమున నొక్క॥

యమృతకూపంబువడసె నీ యజునికరుణ॥ క॥ అదికారణముగ దైత్యులు
 త్రిదశులతోవెరవ కెదిరి తెగిన దనుజులక॥ బ్రతుకంజేయుదు రొకన్నిక॥
 బదుగురిగా నజు వరప్రభావమువలనక॥ గీ॥ అనిన నేమాయయిష్టా య
 మృతిరసము । సగ్రహింప నిశాచగాచారమడప । పురిపురంధ్రా త్రివ
 తాచారముడుప । కడనిశాటులగెడప । నేరంబినుపమ॥ క॥ అనియోజన
 దేలిపి కప॥ ద్వీనిజూచి సురేజ్యులాది దివిజగణంబుక॥బనిచి యజు దూడ
 గమ్మనివనబాటుండు ధనువైయవారికౌక్తి॥ గీ॥ ఖచరకీన్నర గంధర్వ గ
 రుడసిద్ధ । సాధ్యవిధ్యాధిరాది నిర్భరవితాన । దుగ్ధమై నైసదాన వేండుని
 పురింబు । పాయమునజొచ్చి యటమాయమాయమె దవు॥ సీ॥ రాంతు
 ను నువచ్చరాచక్కడపునల మెలుగుపచ్చికలంచు మేయ చుండునర్భకల్ప
 జదూడనదలించ హుమ్మని వలుదకొమ్మలగ్రువ్మవచ్చు కినుక । చేపిన
 పొదుగువర్షించు దుగ్ధంబులు నించివెల్లువలు గట్టించుచుతి । యెద్దకీమీఱు
 గ నొక్కెడవసియించి యెడ నెడ నెమరుపెట్టెడి విధంబు । గాంచియెక్క
 డనుండియిక్కడికివచ్చె । నొక్కొ యాయాపుదూడయు చక్కననుచు ।
 ననురులచ్చెరువంద నందందమెలగి భ్రమయజేయును సమృతికూపము న
 నుమికె॥ అప్పుడు॥ గీ॥ ఆపుబావిబడియె నయ్యయోకాలుగీ । లేమియు
 యెనొక్కొ యట్టులనుచు । వగచి దైత్యులెల్లడిగి యెత్తజనియందు ।
 ధేనువమృతరసము గానలేక॥ క॥ ఆవిటుల నేర్పునే మాయా । పీయ
 దీయనుచు తారకాక్షాసురుతో । నానింశదేలుప దనుజుల లావింతలనణ
 గనని ప్రలాపాస్వోహై॥ క॥ ఆచు తారకాక్షి । వ్యాసులభావం
 బుత త్వవైరి వెలయ । లోకక్షేమ యెల పుచును ని । రాక్ష్
 తిగావించె మయ మహా సూరింబు॥ ౧౦॥ కింకరబుస బిడ్డిబిడ్డ
 ము చొసంగె జూళికాహీనమై । కింకర బిడ్డి బిడ్డ బువతె
 రాజుల్ల గు లోహితాం । మొప్పాటంగ నుజ్జ్వల ప్రభదలిర్పక వార్ధి
 కన్యామనో హరుడాదైత్యుల జేరగాజనియె పాద్మాకార మేపాటంగక॥
 సీ॥ మణిమయకోటిర మండితంబగును త్త మాంగంబుమండితం దైవదేవి

కనకాంబరంబులు గట్టనర్హులై న కటి కావికోకలుగట్టనేమి! యాయుధో
 చితమైనహస్తపద్మంబున బర్హి బర్హంబును బట్టుటేమి । జగమునేలంగతే
 జంబుగల్గియునిట్టి సన్న్యాసమవధరింపంగనేమి! యహహ సన్న్యాసిగాడు స
 న్న్యాసియైన! దండముగమండలువు నెద్ది ధరణి నెన్నఁ । డిట్టి వేషంబుగనుఁ
 గొనమెవ్వఁడొక్కొ । యామహా మహాడగచు దైత్యేంద్రులపుడు॥ గీ॥
 తనకు మొక్కిన కుశలచూడై త్యులార! యనిన వేదోచితాచారమున మెలం
 గు । మాకు కీడలగల్గు సేమంబెగాక! యనిన పకపకనగి బుద్ధుఁ డనియె న
 పుడు॥ క॥ స్రస్తుతియోగ్యమె శ్రుతి వ్య । త్యస్తము పునరుక్తవాక్య మన్య
 తోదిత వి । ధ్వస్తము మరి వ్యాఘాతి । గ్రస్తంబదినిజము సేయగానేమి
 టికి॥ క॥ యజమాన వ్రస్త్రమును నిజమా యామాట యదియ నిక్కం
 బైనఁ । యజతే యనువాక్యంబును నిజమనినమ్మదము శ్రుతి ప్రమాణ
 ము సేయె॥ క॥ మనమెఱుంగమెయేటికిజె! పెనుమున్నె శ్రుతిర్హిమస్యభే
 షజమనుచు॥ మనమెఱిగిన మాత్రమె యదీయు నెఱుంగగనుండు యుక్తి
 యుక్తముగాఁగ॥ సీ॥ కర్మంబు ఫలభాత గాదీ శ్వయండుండు ద్వివిధమైమీ
 మాంస విఫలమయ్యె! నొక్కజీవుడటంచు పెక్కుజీవులటంచు వేదాంత
 శాస్త్రంబు వితథమయ్యె । హరియెక్కుడంచును హరుఁడెక్కుడంచును
 బహుపురాణంబులు పాటిదపై । నైకవిధ్యంబు లేదరయఁగా స్మృతిల
 నేతెఱుగునదీసిన దీయవచ్చు । దానములొసంగకుండు నంతటనె నరక!
 కూపములఁద్రోయుదురె మేలుగోరితమకు । బుద్ధిహీనులు ప్రతిమలబూ
 జనేతు । రనఁగ నెందును వినరెప్రజ్ఞాఘ్యులార॥ సీ॥ అకలంకులార యిం
 కొకకర్మమలయవి వేకంబు వినుడతి విస్మయంబు । గర్మంబువలన వైక
 ల్యంబుగలదటుంగలుగ ప్రాయశ్చిత్తకలనమనను । బోనట పాచితంబున
 ను వైకల్యంబు బోరయఁబోనట హరిస్మరణమునను । అదియెనిశ్చయ
 మైన యాస్మరణముమున్నె సేయరాదేయేమి సెల్లెదమకు । నేర్పుతో
 కొంగనెత్తిని నెయ్యిపెట్టి । కరగి కన్నులనిండిన గానకుండ । పట్టికొనన
 చ్చుననుమతిభిష్టుగలఁడె । కలఁడె యననేల తాదృశుల్కర్మరతులు!

సీ॥ స్నానంబువలన మోక్షంబుగల్గిన సీరుకాకికి మోక్షంబు గలుగవలదే।
 కాకభ్యానమున మోక్షము గల్గిననుతపాశము బకంబులకును గలుగవలదే।
 ముక్తిప్రదక్షిణంబుల గల్గునన్నిను గాకిగద్దలకును గలుగవలదే। వుడము
 పశ్చాదంబున స్వర్గమున్నిను పలలభుక్కులకెల్లగలుగవలదే। కానస్థితి
 బోయకు గల్గవలదే। బిలములందున్నగలదే గిచ్చిలములకును। గానయం
 దున్నమోక్షంబు గానరాదు। తునీకవిజ్ఞానముననె మోక్షంబుగలుగు॥ సీ॥
 ఎక్కడివేదంబు లేదయాచారంబు లీ వట్టిభిములు మీకేబట్టె। లవి
 యల్ల కల్ల లేట్లవిన గ్రావాణస్థపంతేయనవె తాయవారిఁదేలు। నేగర్థ
 యంబెట్టి యిదిగోయనుదితేజఃశాశ్రీ యనదితేజఃస్థాశ్రీయనును। క్రితు
 పశువునకు స్వగంధస్థితి గలదట యటాగాన యదినూనుఁ జాత్రజానకు।
 పశువుగావించి దివిమండేబనుపరాదే। చెల్లబోనొరెట్టుంగని డేవములను।
 కూయగాఁ బట్టుకొని గొంతుకొయవలెనె। తినమరిగినేయదురుగాక దను
 జలార॥ క॥ ధరలోవినరె యహింసాశి। పరమోధర్మయనియందు ప్రా
 ణివధనునె। తులెయకటఁ దగ్గజువిధియని। తురకరంగనది తగ్గజువిధియె
 యగుదింతింపక॥ క॥ ఏతరివిధియంచుం బగు। ఘాతమెఘత్తి^౬ కినిది
 మొకటిసత్యమె యా। ఓతిహింసాశ్రద్వా న్ముతానియటఁచు నుడువు
 బోశ్రుతియహహ॥ క॥ తలచేనైనను జంపక। నలిచి విడువవలయు త్రో^౭
 నవడుచునపుడు చీ। మలనైన త్రొక్కకనె పో। వలయుకా హెచ్చరికె
 జంకువధకొరగామిక॥ క॥ సమిధాబ్యసంబులిఖి భ। నృములై ఫలమొసంగె
 నేనిమరురధనిడుదీజ। ములుఫలించునె యేటికి। భ్రమ తుణకగర్మములుథా
 విఫలదములగునే॥ సీ॥ అ ధునకొదవునెగంధభ గామినీలోకకృష్ణగారావ
 లోకేనంబు। బధికుసకబ్బునే వ భురాధరాధరాశిధిర సర్వోదితా రాకర
 ణంబునిర్దంతునకుచేయనే సీరుకాననారదనభద్రాచ్చిదారఁజనుంబుడునపుం
 సకునకుగల్గునే కలకంఠకంఠా రతికేళికా నుఖంబు। కర్మఫలసాధనములు
 భంగంబులొందె। కర్మఫలమెట్లొనిధింతు పవటగాన। ఘటముఘటియింపఁ
 దగుమృత్తికనుజంబులు। లోపఁగలసినపుటముగఁ బూను పట్టె॥ శా॥ ౪౧

భాభోగముగోరి యాగముల కర్థంబెల్ల వెచ్చించుటా । యంభోదంబుల
జూచిచెర్వు జలమాద్యంతంబు జల్లించుట । ల్పంభోగేచ్ఛ జనించెనేనిమ
రివేశ్యారత్నముల్లేరోకో । సంభోగింపంగరాదె కానరుజనుల్ జ్ఞానంబుసా
మాన్యమే॥ క॥ వినుఁడొకటి బావమరుదులు । జనకకుమారకులు మఖము
సల్పినరంభా । వనితంగలయుదురటులై । నను లేవేవావివర్తనలుయజ్వ
లకు॥ మ॥ వికటంబిఁతియెకాక తృప్తియగునేవేయైన శ్రాద్ధంబుచే॥ నక
టాప్రేతల కట్టులైన మరియేలా యూరికిం జద్దిగ । ట్టుకపోగా దనపేరు
సెప్పికిని యింట్లోవారెభోసేయుమం । చొకమాటాడి చనంగరాదెతన
బాహుల్నొవ్వమోపేటికి॥ గీ॥ కాకపితరులుకూటికి కాతురనిన । తెలి
యదేయందుననె పుణ్యకలుష ఫలము । లనుభవింపఁగు మరలియా య
వనియందు । జననమొందేమిశేముషేసాంద్రులారా॥ శా॥ లోలంబైజల
రాశిలోబాడము కల్లోలంబులేలాహతి॥ దూలకవేరొకచీచివచ్చుగతిజం
తుశ్రేణిలోనొక్కడా । చాలింగూలిన బుట్టునొక్కడు పునజన్మంబులే
దెన్నగు॥ జాబుకబుణ్యము దుష్కృతంబునుచు దుశ్శంక బ్రవర్తిల్లు
టలో॥ సీ॥ సురద్రావుచుండుమీ గురుఁడు భాగవతానిపాలుఁడే సరకకూష
మునమునిఁగె॥ చలపట్టియధ్వరాశ్వముల దొంగిలిపోవు వాసపుండే రారణ
మునఁగూలె । నేకర్కములులేక యిచ్చగావిహరించు సనకాదు తెట్టియా
నలఁబడిరి॥ బలవంతుమన గురు కులకాంతబట్టిన వనజారి యేదోష మనుభ
వించె । భభిరవారికిలేని పాపములుమనకె । గలిగెనే తనయుక్తినిగదయ
టన్న । కాయమెడలిన మోక్షంబుగాకమరి శ । రీరమేడదినుకృతదుష్క
తములేవి॥ క॥ సత్తైనదెల్లక్షణికము । నిత్యముగదంచువాహా నివహము
వలెనే । చిత్రైనజీవుఁడటువలె । సత్తై ట్లక్షణికుఁడుగాక శాశ్వతుఁడగునే॥ క
ఎటువలెనున్నదిపటమిదీ॥ ఘటమిదియనుచోటవడిని గలజ్ఞానంబా । ఘట
లేదు ఘటజ్ఞానము । పటిలేదుగగానగనుడు ప్రత్యేకముగక॥ గీ॥ అఖ
భోగానుభవయోగ్య మైనతనువు । వడసియునుజప తపముల పాలుజేసి
సౌఖ్యమొందక చెడుమూఖజనుల దెల్ప । పూటయేమాకు వారట్టె

వనిమ్ము || క || మొదటికి యిహమేలేదట | పదపం బరమోపలగల్గుజేల
దనముగా | కిదిమతముగాదు నామత | మిది గైకొనుడిహపరాబు లించ
టన కల్గు || గీ || అప్పకొనియైన దొంగిలియైనతెన్న | జిహ్వా కంపైన
దాని భుజింపవలయు | కంటికింపైన కాంతల గలయవలయు | బ్రతుకు
దినముల మోక్షంబు వెదకనేల || గీ | క్షితినిసర్వజ్ఞుడనమారిజిత్తనంగ |
నేనె తన్నొమములుసెల్లె నీశ్వరునకు | నతనికివిచెల్లుననిన మాయాముకుం
దు | నెఱుగకేటికి వలచెదైత్యేంద్రులార || వ || అని ప్రత్యక్షానుమాన
ప్రమాణోత్తరంబులగు హేతువాదంబుల బుదుండుబోధించిన సిద్ధంబని
సమ్మి వేదంబు లర్థవాదంబులనువారును యజ్ఞవిధులజ్ఞవిధులను పారును
శాస్త్రార్థంబు లపార్థంబు లేననువాదులు నై బహుకాలింబు చారుతర వేదా
చారులగు త్రిపురనేశాచరులు శీఘ్రంబున నత్ప్రచారులు యథేచ్ఛాసం
చారులునైనవారి విధంబు చారులవలనవిని యుద్రాది గగనచారులు గత
విచారులైయుండిరంత || శా || శ్రీమద్బుద్ధ మునింద్రుడంతిపురి గారి పూజ
గావించును | త్రామా రాతికులాంగసామణుల జేరంబోయితద్రూపుల |
ఖామాహాత్యై ముమానసంబు గలపక్షకందర్పదర్పిదిత | వ్యామోహం
బతివేలమై నీగుడగా వారి న్నిరీక్షింపుచో || క || పరపురుషుఁ డెవ్వడో
యిట | కరు దెంచెనటంచు దానపాంగనలవనీ | ధరకన్యగర్భగృహమున |
కరగిరపుడు దాది నిలిచి యమ్మునికనియె || గీ || అరచిచూడ త్రిమూర్తుల
యందునొకడ | వింతయేకాని యన్యులకిట్టిదివ్య | తేజమొడఁగూడ నేర
దు దేవదేవ | తెలుపుడన బోడి దేవర తెలిపెనపుడు || క || బుద్ధుండనను గొ
రిచినభవ | బద్ధులరక్షింతు నిహము పరమేనగిచట || సిద్ధముగానావచన
| బద్ధముగాదనిన దాది పర్వనజనుచు || క || ఈవేశమొక్క బోయిన
వర యెదురయ్యె బుద్ధ దేవర మనెకు || గావలసిన పరమియ్యంగ |
నావచ్చినవాఁడు రండు తామరసాక్షుల || క || అనిదాదిపలుకదేవుండను
క్తిని సేతులువచ్చి యంఘ్రిల కెఱగ || తనువు పులకింప మునిలె |
నివనితలనెత్తి యట్టులనియెక్ ప్రీతి || ఉ || హృద్యముగాదు మీర

లిట యీశ్వరియందును భూవదీన నై । పేయ్యియిచ్చితాప్రతిమ నేయు
విధంబుల పూజనేయుట । లోచ్యమగుగాక యేశలము సూర్యకాంతకు
సీమహాసినః । వేద్యము లాఫలాధులకు వృక్షములుండగ నీవృథాశిలలో॥
గీ॥ రాముఖులార శుక్రవారమున బాహ్య । జలముల మునిగి బత్తి
బిత్తరి మె రావి కౌగిలిందిన మీకెల్లకార్యసిద్ధి । గలుగు నామాట సత్య
ము కల్గగాదు॥ మ॥ అనినకామంచిదె యుచులేనగవుతో నబ్జాస్య లంఠిరి
పురం । బునకేగొగడదంగ సంగత మనోబుధ్యాదియై మారుమో హన
బాణంబులుసోకి చూస్తూడియె నాయశ్వత్థ మైబుద్ధుఁడఁ । వనమధ్యంబున
నుండె తామ్రము దళవ్యాసంబునం దెల్పుచుక॥ గీ॥ చంద్రసూర్య మదు
త్తులు సంచరింపఁ నశికి కడకడత్రోపల నచుగుచున్న । ప్రమదవనమునకొక
నాఁడు ప్రమరకుమర । నమరపరిపంధివల్లభ ప్రమదలరిగి॥ ఉ॥ పొన్నలు
పోకమాతులును పూచినసంకెగలుక మహాకము । ల్లిన్ననినారి కేళములు
తిక్కరిద్రాక్షలు గుఱుమాపులుక । కన్నులగోరగించు జిగిగల్గిన మో
దుగులుక వనంబులో॥ నన్నియుఁజూచి తాంచి చెలుల చ్చటనచ్చటపూలు
గోయుచు॥ క॥ పదిరెండేనులపాయపు । సుదతీమఁ యవయవములు
సాబగుదలిర్పక । గుడిగొనజిగిచ్చి తమక । ట్టెదుటక గనుచట్టురావు
లీక్షించిననులో॥ క॥ బుద్ధమునిజెప్పి నటువలె బద్ధాదరచి త్తవృత్తిపాటించి
తమక॥ సిద్ధంబుగమనకోరికె సిద్ధించునటంచుకొలను సేచురంధ్రులో॥ నీ॥
కురువేరు మొగలిరేకులు పెట్టి యల్లిన జడవిప్పిక్కిప్పునవధరించి । బిగిచన్న
గవగు త్తమగుముత్తియపుసంటి ఉవికెనడల్చి హారములుదివిచి । తగుకు
లేజెక్కుటద్దముల విద్దెముదూపు కట్టాణవమ్మలు కదియనదిమి । చిలుక
బవంతిచీకెలు గట్టుపైనుంచి బెడగు చొగావిపావడలువిడిచిమారుఁడొర్ప
వియ్యమెరయు కటారులనగ । సోకుమాకమిబారులుసోలికాఁగ । కొదమ
రాయుదబాసుల యుక్కుటుదెగడి । కొలనుచొచ్చి విహారముల్పలు
ప్రసపును॥ పెండ్లిగానక లేక బిస్సుననలిగుప్పచంటివ్రాతెడు చక్రవాకము
కు । తల్లిగానక లేకతగు విత్తరితేటివాలుగన్నులనాలు వాలుగకును॥

శ్రోదమలగానక గుమికూడి యలభాగవల్లలగ్నము భృంగంబునకును ।
 తోడియంచలదాసి తొగరాకులునుగుల పనంగడు రాయంచ పిలుకల
 కును । చెలికితప్పించు కొనుచు బిట్టలిఃఁజను । కలిసెవ్వరురావె యీ
 వలికిసేవు । నలికివెరచిన నని కేరిపలికొనుచు । పోమిన్నలు సీరాడీవెడ
 లునవుడు॥ గీ॥ వారిపిక్షించి యామునవారీవెడలి । గోపవాదిజనేత్రలు
 కోకలడుగ । వచ్చునాటి విలాసంబు మెచ్చుకొనుచు । నున్నమున నెన్నె
 ట్టుననున్నశౌరి॥ సీ॥ అవుడె వెన్నాడి దుర్యశముననంభాగమున గిన్నెట్టి
 కీల్గంటుతోడ । పదిలమైయుండుము హృదయమాయనురీతి చనుగవగడి
 యుహస్తంబుతోడ । నిదిదాచుకున్న దా నేమిసేయునటన్న కరణి సందుం
 చిన కర్తముతోడ । నభిమానములు బ్రోవుమని నమన్మృతీసేయు గతి
 మించు నానతాంగంబుతోడ । బెళుకు చూపులు నునుసిగ్గు మొలకనవ్వ
 కడలుపిటుదును మిగులసింగారమొలక । కులుకునడఁజేరి దినమొలబోల
 కుదిండి । లేమలశ్వత్థములగొంగిలిందిరవుడు॥మ॥అనురాజ్ఞాస్యలుకొంగిలి
 చుతరి నయ్యశ్వత్థనారాయణుం । డనమాప్రాప్తమ రూపురేఖఁదగి బు
 ధ్ధాకారుడై దాను ది గ్వసనుండై దనుజాంగనాకుచతః గాథాంకపాత్రి
 యా । రసికుండై కళలంటుకొక్కిరి సతులరాగాబ్ధినిర్మలక్షణై॥మ॥జను
 లగ్గింప జలంధరాసురుని వేపంబూనితత్కాంతబృం దనుగామింపఁజొ గొ
 ల్లగుబ్బెతల మానంబెల్ల కొల్లాడఁచో । దనుజద్వంసికిక్రాత్తయే త్రిపుర
 కాంతాసంగ ధౌర్జ్యంబుగ । ల్గినజాలుం జెలులేడనైన గలయుక లేలా
 వినోదంబుల॥ గీ॥ అంత మరియేమిచేసెనో యమరసతుల । బుద్ధుడే
 వర యిదియేల ప్రొద్దుబోయె । కడమకభవిను మాదిత్య గణముగొలు
 వ । కమలలోచనుడీశుచెంగటికినరిగి॥ సీ॥ లేనమహిమహిమ శతాంగం
 బుగాఁజేసి కన్నుల రెంటి చక్రములుచేసి । బలితంపు టూగ్గుగాడ్పులహ
 యంబులుజేసి యాత్మజాగ్రేసరు సంతజేసి । యగ్రజబలగము లప్రాస
 ఘుజేసి సెజ్జయాచిలుపగింబనిగఁజేసి । బలములయొ దధబలముల రథీ
 జేసి తనుసముక్షేపతాస్త్రముగ జేసి । చతులలయనహ్ని విటచిటఘటలు

వాచల । దైత్యపురములఁగూర్చి దగ్ధంబుజేసి । శంకరుపురారి యనిపించె జగములందు । శ్రీతజనయశస్కరుండు లక్ష్మీశ్వరుండు॥ మ॥ కురిసెన్ కల్పక పుష్పవర్షములు రక్షోరాజ భీతిల్లగా । మొరసెన్ నిర్జరదుండుభుల్లిని మహంభోవాహ గడ్డారభటిక । నెరసెందెల్వి సమస్తదిగ్విభులన్ నిర్నిద్రహస్తితుల్ । దొరసెన్ వేల్పుల సమ్మనంబులకు నుల్లోలంబుగా నత్తరిక॥ క॥ శ్రీవిభుఁడిటువలె బుద్ధుం । డైవిహరించినవిభంబు హర్షము మీఱు । గా వినువారలు బ్రబలుదు । రీవసుమతిసుమతిశుభ సమ్మద్ధుల తోడక॥ గద్య॥ ఇది శ్రీరామభద్ర దయాభిరామభద్ర కరుణాకటాక్ష వీరౌ పరిపాస్త్ర దీప్తతరాష్టభాషాకవిత్వ సామ్రాజ్య ధారేయ సకలవిద్యత్కీవి జనవిధేయ ధరణీదేవుల నాగనామాత్య సుధాసముద్ర సమున్నిద్ర పూర్ణి మాచంద్ర రామమంత్రీంద్రప్రణీతంబైన దశావతారచరిత్రంబను మహాప్రబంధంబునందు తొమ్మిదవయవతారంబగు బాద్ధావతారము సంపూర్ణము.

ద శ మా శ్వా న ము క ల్కా వ తా ర క థ.

క॥ వినుమీఁక హరి కల్యంతం । బునకల్కవతార భావమున మ్లేచ్ఛుల నెల్లనడంచి ధర్మశుభా । పన మొనరింపఁగలడవనిపాలకతిలకా॥ క॥ అని శ్రీవైశంపాయన । ముని దెల్పిన మిగుల మోదమున జనపాలుం । డన

